

Alg. 1

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

Z CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowienia §. 26. statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. września 1906 r. do końca marca 1908 r.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

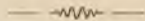
SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

BIURA PREZYDYALNEGO

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. września 1906 do końca marca 1908.

Biuro prezydyalne.

Kondolencye.

Z powodu zgonu Jego Cesarskiej Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Karola Ludwika złożył Wydział krajowy u stóp Najwyższego Tronu wyrazy najgłębszego współczucia.

Z powodu zgonu ś. p. Mieczysława Borkowskiego przesłał Wydział krajowy pozostałej wdowie telegram kondolencyjny i złożył u trumny wieniec z napisem: „Wydział krajowy wielce zasłużonemu wobec kraju Mieczysławowi Borkowskiemu“.

Z powodu zgonu ś. p. Floryana Stablewskiego, Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, przesłał Wydział krajowy osieroconej kapitule na ręce Biskupa ks. Edwarda Likowskiego pismo kondolencyjne.

Z powodu zgonu ś. p. Michała Michalskiego złożył Wydział krajowy kondolencyę wdowie, a u zwłok wieniec z napisem: „Zasłużonemu Prezydentowi m. Lwowa i Posłowi Wydział krajowy“.

Z powodu zgonu ś. p. Michała Glidziuka złożył Wydział krajowy wieniec z napisem: „Koledze Michałowi Glidziukowi Wydział krajowy“ i *in corpore* wziął udział w obrzędzie pogrzebowym.

Z powodu zgonu ś. p. Dymitra Ostapczuka przesłał Wydział krajowy rodzinie telegram kondolencyjny.

Z powodu zgonu ś. p. Stanisława Wyspiańskiego przesłał Wydział krajowy wdowie pismo z wyrazami żalu i współczucia.

Z powodu zgonu ś. p. Juliana Dunajewskiego urządził Wydział krajowy pogrzeb kosztem kraju; w pogrzebie wzięła udział deputacya złożona z Zastępcy nieobecnego podówczas Marszałka kraju i dwóch Członków Wydziału krajowego. U trumny przemawiał imieniem kraju Zastępca Marszałka krajowego, rodzinie zmarłego przesłał Wydział krajowy telegram kondolencyjny, a u zwłok złożył wieniec z napisem: „ś. p. Julianowi Dunajewskiemu kraj“.

Zmiany w składzie Wysokiego Sejmu.

W dniu 16. października 1906 zmarł ś. p. Kazimierz Witosławski, poseł na Sejm krajowy z okręgu wyborczego m. Kołomyi; przy wyborze uzupełniającym przedsięwziętym 18. grudnia 1906 wybrany został w jego miejsce posłem z kuryi m. Kołomyi Jan Kleski.

Przy wyborze uzupełniającym odbytym d. 7. listopada 1906 wybrany został posłem z m. Białej, w miejsce Dra Łazarskiego, który mandat poselski złożył, Rudolf Lukas.

W dniu 6. listopada 1906 zmarł ś. p. Stanisław Agopsowicz, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu Starosamborskiego; przy wyborze uzupełniającym wybrany został w dniu 24. stycznia 1907 posłem z tej kuryi ks. Jan Jaworski.

W dniu 11. listopada 1906 zmarł ś. p. Mieczysław hr. Borkowski, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu borszczowskiego, — w jego miejsce przy wyborze uzupełniającym wybrany został w dniu 15. stycznia 1907 posłem z tej kuryi Tadeusz Czarkowski-Golejewski.

Dnia 7. listopada 1906 odbył się w Krakowie wybór uzupełniający posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego m. Krakowa w miej-

sce ś. p. Jana Rottera — przy wyborze tym wybrano posłem z m. Krakowa Dra Walentego Staniszewskiego.

W dniu 14. lutego 1907 zmarł Dr. Arnold Rapoport, poseł z Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, — w jego miejsce wybrany został w dniu 8. marca 1907 Józef Sare.

W dniu 20. maja 1907 zmarł Michał Gładziuk, poseł na Sejm krajowy z gmin wiejskich powiatu Turczańskiego, — w jego miejsce wybrany został w dniu 3. września 1907 Dr. Józef Hanczakowski.

W dniu 25. czerwca 1907 zmarł Dymitr Ostapczuk, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu zbaraskiego, — w jego miejsce wybrany został posłem w tem ciele wyborczem Andrzej Szmigielski.

W miejsce ś. p. Michała Michalskiego, posła z miasta Lwowa, wybrany został w dniu 3. września 1907 posłem Stanisław Ciuchciński.

Pismem z dnia 16. lipca 1907 złożył mandat poselski Tadeusz Starzyński, poseł z kuryi większych posiadłości obwodu Żółkiewskiego; w jego miejsce wybrany został w dniu 3. września 1907 w tem ciele wyborczem posłem Dr. Stanisław Starzyński.

Pismem z dnia 1. września 1907 złożył mandat poselski Jerzy hr. Baworowski, poseł z gmin wiejskich powiatu Trembowelskiego, a pismem z dnia 7. września 1907 Stanisław Pawlikowski mandat poselski z kuryi gmin wiejskich powiatu Żydaczowskiego.

Zmiany
w składzie
Członków
Wysokiego
Sejmu.

W składzie Członków Wysokiego Sejmu, zasiadających na mocy §. 3. lit. a) i b) statutu krajowego, zaszły następujące zmiany:

Na rok szkolny 1907/8 wybrani zostali rektorami:

uniwersytetu Jagiellońskiego Profesor ks. Dr. Franciszek Gabryl;
uniwersytetu lwowskiego Prof. Dr. Bronisław Dembiński;
szkoły politechnicznej Profesor Wiktor Syniewski.

Zmiany
w składzie
Członków
Wydziału
krajowego,
urlopy
i urzędowanie
zastępców.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 18. marca 1907 wybrany został w miejsce p. Stefana Sękowskiego, który mandat zastępcy Członka Wydziału krajowego złożył, p. Mieczysław Urbański zastępcą Członka Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Z powodu śmierci Członka Wydziału krajowego, ś. p. Michała Gładziuka, urzędował od 5. czerwca do 10. października 1907 r. jako zastępca p. Oktaw Sala.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 10. października 1907 wybrany został Członkiem Wydziału krajowego w miejsce ś. p. Michała Gładziuka p. Ksenofont Ochrymowicz.

W czasie urlopu Członka Wydziału krajowego p. Mieczysława Onyszkiewicza urzędował w sierpniu 1907 jako zastępca p. Jan Trzeciecki.

Nominacje
i zmiany
w składzie
urzędników
i sług Wydziału krajowego.

Uchwały Wysokiego Sejmu z d. 16. marca 1907 w przedmiocie zmiany poborów i stosunków służbowych urzędników i sług w Wydziale krajowym, oraz w przedmiocie świadczeń, które ci urzędnicy i słudzy uiszczają mają na cele etatowe, wprowadził Wydział krajowy w życie od dnia 1. lipca 1907 — wystawiając wszystkim urzędnikom i sługom nowe dekrety i wydając odpowiednie zarządzenia co do potrąceń, przepisanych powyższą uchwałą sejmową wkładkę jednorazowych i bieżących na cele etatowe.

Od ostatniego sprawozdania zaszły następujące zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego:

I. Oddział konceptowy.

Uchwałą z dnia 11. grudnia 1906 do LW. 99.956 przeniesiono w stały stan spoczynku adjunkta konceptowego Mieczysława Thulliego, przy czem doliczono mu do lat służby na podstawie §. 11. ust. 1. statutu

emerytalnego 5 lat i wymierzono emeryturę za 15 lat służby w rocznej kwocie 1.400 koron.

Uchwałą z dnia 11. grudnia 1906 LW. 124.952 mianowano:

sekretarzem wicesekretarza Konstantyna Jędrzejowskiego;

wicesekretarzem adjunkta conceptowego Dra Janusza Przygodzkiego;

adjunktami conceptistów Dra Wincentego Samolewicza i Dra Antoniego Wereszczyńskiego;

conceptistami praktykantów Dra Stanisława Grocholskiego, Zdzisława Brezany'ego i Dra Juliusza Birkenmaiera;

praktykantem z adjutem wyższem praktykanta z adjutem niższem Kazimierza Ostrowskiego - Bełzę.

Uchwałą z 30. lipca 1907 LW. 8.113 mianowano praktykantami conceptowymi: Stanisława Kuzińskiego i Józefa Skoczyńskiego.

Uchwałą z 2. lipca 1907 LW. 65.742 mianowano praktykantem z adjutem wyższem praktykanta conceptowego z adjutem niższem Wiktora Bielskiego.

Uchwałą z 2. sierpnia 1907 LW. 67.822 przeniesiono w stały stan spoczynku sekretarza Wilhelma Stadnickiego, wymierzając mu pełną emeryturę.

Uchwałą z dnia 3. września 1907 przeniesiono Radców Eugeniusza Pierożyńskiego i Dra Józefa Ekielskiego w stały stan spoczynku, przyznając każdemu z nich pełną emeryturę.

Uchwałą z tego samego dnia mianowano do LW. 89.180 Radcami sekretarzy: Władysława Zeńczaka, Karola Kucharskiego, Józefa Abgarowicza i Dra Henryka Sawczyńskiego.

Sekretarzami wicesekretarzy: Adama Starzeckiego, Mikołaja Latoszyńskiego i Dra Feliksa Pisarskiego.

Wicesekretarzami adjunktów: Stefana Komornickiego dla spraw rolniczych, Wincentego Kirschnera i Konstantego Jasińskiego.

Adjunktem conceptistę Jana Bartosińskiego.

Conceptistami praktykantów: Kazimierza Ostrowskiego - Bełzę i Wiktora Bielskiego.

Praktykantami z adjutem wyższem praktykanta biura komisji przemysłowej Maksymiliana Łomnickiego i praktykanta conceptowego z adjutem niższem Stanisława Kuzińskiego.

Praktykantem z adjutem niższem Wilhelma Rappe'go.

Uchwałą z d. 8. października 1907 LW. 89.850 mianowano praktykantem z adjutem niższem sekretarza magistratu w Jaśle Józefa Bochniewicza.

Z dniem 8. października 1907 zwolniono ze służby praktykanta Maksymiliana Łomnickiego na podstawie jego rezygnacji.

Z dniem 31. października 1907 zrezygnował profesor Leon Syroczyński z posady referenta dla spraw górniczych.

Uchwałą z 3. stycznia 1908 do LW. 1.481 mianowano praktykantem z adjutem wyższem praktykanta conceptowego c. k. Namiestnictwa Romana Hausnera.

Uchwałą z d. 10. stycznia 1908 L. 130.043 mianowano praktykantem z adjutem niższem praktykanta conceptowego Dyrekcyi Skarbu Dra Stanisława Gruńskiego.

II. Biuro statystyczne.

Uchwałą z d. 16. sierpnia 1907 LW. 82.031 mianowano praktykanta conceptowego c. k. Namiestnictwa Dra Stanisława Kasznicę prowizorycznym conceptistą w biurze statystycznym.

III. Oddział techniczno-drogowy.

Uchwałą z 16. listopada 1906 LW. 104.895 mianowano praktykantami technicznymi ukończonych słuchaczy wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie:

Artura Kozłowskiego i Ludwika Międzybrodzkiego;

dalej uchwałą z d. 25. stycznia 1907 LW. 5.319 Witolda Wysockiego, a z d. 23. kwietnia 1907 LW. 1.721 Kazimierza Polańskiego, również ukończonych słuchaczy wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Uchwałą z d. 22. lutego 1907 LW. 19.120 mianowano:

starszym inżynierem inżyniera I. kl. Kazimierza Engla;

inżynierem I. kl. inżyniera II. kl. Tadeusza Żebrowskiego;

inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Wiktora Tołoczkę i Adolfa Gawalewicza;

inżynierami-adjunktami praktykantów technicznych: Alaksandra Kienzlera i Jana Lineka.

Uchwałą z d. 15. października 1907 LW. 47.779 mianowano praktykantem Leona Nowotarskiego, ukończonego słuchacza szkoły politechnicznej we Wiedniu.

Z początkiem maja 1907 r. zmarł inżynier-adjunkt Alexander Kienzler.

Uchwałą z d. 8. października 1907 LW. 100.222 mianowano:

inżynierem II. kl. inżyniera-adjunkta Władysława Piotrowskiego;

inżynierami-adjunktami praktykantów: Artura Kozłowskiego i Ludwika Międzybrodzkiego.

Pismem z d. 20. listopada 1907 zrezygnował Leon Nowotarski z posady praktykanta technicznego.

Uchwałą z 11. lutego 1908 LW. 5.275 mianowano praktykantem Tadeusza Sokołowskiego, ukończonego słuchacza wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

IV. Krajowe Biuro melioracyjne.

Uchwałą z d. 1. lutego 1907 LW. 12.581m mianowano inżynierami-adjunktami:

praktykanta krajowego biura melioracyjnego Włodzimierza Bartosza i c. k. adjunkta budownictwa w Krakowie Izidora Stellę-Sawickiego.

Uchwałą z d. 19. kwietnia 1907 LW. 22.785 mianowano:

starszym inżynierem inżyniera I. kl. Józefa Gryzieckiego;

inżynierami I. kl. inżynierów II. kl.: Adama Rożańskiego, Jana Łopuszańskiego i Sylwerego Strzelbickiego;

inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Władysława Kowalskiego i Franciszka Bernkopfa;

inżynierami-adjunktami c. k. adjunktów budownictwa Tytusa Pillera i Józefa Pliszewskiego.

Uchwałą z d. 26. marca 1907 LW. 25.183 mianowano inżynierami-adjunktami praktykantów technicznych: Franciszka Chudobę, Ignacego Wewiórskiego i Zygmunta Ursiniego.

Uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 52.121 mianowano Józefa Cyrankiewicza, ukończonego słuchacza wydziału inżynieryi w Szkole politechnicznej we Lwowie, a uchwałą z 5. lipca 1907 LW. 63.479 Karola Wolfa, asystenta katedry budowy dróg i kolei żelaznych w Szkole politechnicznej, praktykantami biura melioracyjnego; praktykant Wolf z nadanej mu posady następnie zrezygnował.

Uchwałą z d. 30. sierpnia 1907 LW. 86.961 mianowano:

inżynierem II. kl. inżyniera-adjunkta Henryka Dudka;

inżynierem-adjunktem praktykanta technicznego Kazimierza Maćkowskiego.

Uchwałą z d. 25. października 1907 LW. 97.821 przeniósł Wydział krajowy inżyniera I. kl. Ferdynanda Hillbrichta na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 32 lat służby w kwocie 4.899 kor. 84 hal.

Uchwałą z dnia 15. października 1907 LW. 102.061 mianowano Edmunda Czajkę, ukończonego słuchacza wydziału inżynierii w Szkole politechnicznej we Lwowie, a uchwałą z d. 3. stycznia 1908 LW. 105.062 inżyniera Stanisława Szpaczyńskiego praktykantami technicznymi.

Uchwałą z d. 3. stycznia 1908 LW. 1.872 mianowano inżynierami-adjunktami:

praktykanta biura melioracyjnego Bronisława Drożdża, Józefa Cyrankiewicza, inżyniera-adjunkta c. k. kolei państwowych Stanisława Kleję i inżyniera powiatowego w Złoczowie Karola Wolfa — który jednak z posady tej zrezygnował.

Uchwałą z 14. stycznia 1908 LW. 3.360 mianowano inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Tadeusza Baeckera, Teofila Wszelaczyńskiego, Gustawa Müldnera, Włodzimierza Rojeckiego, Kazimierza Sawickiego, Kazimierza Hubera i Karola Klimowicza.

Uchwałą z d. 28. lutego 1908 LW. 12.025 mianowano inżyniera Józefa Noworytkę, a uchwałą z d. 18. marca 1908 LW. 27.051 Stefana Posadzkiego praktykantami technicznymi.

V. Krajowe Biuro kolejowe.

Uchwałą z d. 31. grudnia 1906 LW. 221 mianowano wicesekretarzem adjunkta konceptowego w krajowym biurze kolejowym Bolesława Czołowskiego.

Uchwałą z d. 4. stycznia 1907 do LW. 1.641 mianowano inżynierem II. kl. inżyniera-adjunkta Karola Ruebenbauera, — a do LW. 123.681 prowizorycznie inżynierem-adjunktem asystenta przy katedrze budownictwa wodnego w Szkole politechnicznej Józefa Seremeta.

Na podstawie uchwały z d. 1. lutego 1907 LW. 2.961 powołano inżyniera Smolińskiego do pełnienia czynności prowizorycznego inżyniera adjunkta za wynagrodzeniem 210 koron miesięcznie i obopólnem cztero-tygodniowym wypowiedzeniem, — a na podstawie uchwały z d. 2. lipca 1907 LW. 30.263 w takim samym charakterze i za równem wynagrodzeniem a obopólnem 3-miesięcznym wypowiedzeniem, Pawła Kwaśniewskiego.

Uchwałą z d. 14. maja 1907 LW. 45.465 mianowano czasowego inżyniera-asystenta Dominika Gembarzewskiego, — a uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 63.462 dyetaryusza Ludwika Christelbauera inżynierami-adjunktami.

Na podstawie uchwały z d. 24. lipca 1907 LW. 74.131 przyjęto aspiranta c. k. Dyrekcyi kolei państwowych Aleksandra Biskupskiego w charakterze prowizorycznym za wynagrodzeniem 2.968 koron rocznie.

Uchwałą z d. 2. sierpnia 1907 LW. 75.459 mianowano inżynierem II. klasy inżyniera Dra Waclawa Balickiego.

Uchwałą z d. 25. października 1907 LW. 106.841 mianowano radcą w etacie biura kolejowego sekretarza Józefa Skwarczyńskiego, — a uchwałą z d. 5. listopada 1907 LW. 110.321 prowizorycznego funkcyjnarjusza Aleksandra Biskupskiego konceptistą.

Z końcem roku 1907 zrezygnował Tadeusz Filippi z posady adjunkta administracyjno-manipulacyjnego.

Na podstawie uchwały z d. 24. stycznia 1908 LW. 128.808 przyjęto Stefana Manasterskiego w charakterze prowizorycznego inżyniera-adjunkta za wynagrodzeniem miesięcznym 210 koron i obopólnem cztero-tygodniowym wypowiedzeniem.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 9.780 mianowano stale inżynierem-adjunktem prowizorycznego inżyniera-adjunkta Józefa Seremeta.

Na podstawie uchwały z d. 24. marca 1908 przyjęto Kazimierza Nowakowskiego, Mikołaja Walentiuka i Juliusza Horna w charakterze prowizorycznych inżynierów-adjunktów, za wynagrodzeniem po 210 K miesięcznie i obopólnem czterotygodniowem wypowiedzeniem.

VI. Oddział rachunkowy.

Uchwałą z d. 8. września 1906 LW. 90.422 uznał Wydział krajowy nieusprawiedliwioną trwałą absencją aplikanta Jana Nowickiego za rezygnację z posady.

Uchwałą z d. 18. września 1906 LW. 94.520 mianowano aplikantami dyetaryusza Franciszka Paciorkowskiego pod warunkiem, że do roku uzyska obywatelstwo austriackie, i Zdzisława Sabińskiego.

Uchwałą z d. 23. października 1906 LW. 106.596 mianowano:
asystentem praktykanta Kajetana Lisiewicza;
praktykantem aplikanta Fryderyka Dembca;
aplikantem dyetaryusza Jana Weissa.

Uchwałą z d. 11. marca 1907 mianowano do LW. 23.281 prowizorycznego praktykanta Marcelego Fischera stałym praktykantem, a do LW. 24.101 dyetaryusza Feliksa Partaczyńskiego aplikantem.

Uchwałą z d. 5. lipca 1907 LW. 66.661 przeniósł Wydział krajowy rewidenta Alojzego Paklerskiego na własne jego żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 33 lat służby w kwocie 3.594 kor. 80 hal.

Uchwałą z d. 30. lipca 1907 LW. 76.781 mianowano:
rewidentem adjunkta Maryana Natallego;
adjunktem oficyna Adolfa hr. Łosia;
oficyałem asystenta Władysława Wójcickiego;
asystentem praktykanta Antoniego Cieślika;
praktykantem aplikanta Grzegorza Pełchatego;
aplikantem dyetaryusza Adama Piątka.

Z końcem listopada 1907 zrezygnował Feliks Partaczyński z posady aplikanta.

Uchwałą z d. 6. grudnia 1907 LW. 120.832 mianowano aplikantem dyetaryusza Józefa Pitale.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 14.184 przeniósł Wydział krajowy adjunkta kasy krajowej Jana Zycha na etat oddziału rachunkowego.

Uchwałą z d. 11. lutego 1908 LW. 16.783 przeniesiono w stały stan spoczynku adjunkta Aleksandra Holukę, wymierzając mu emeryturę w kwocie 3.696 kor. rocznie.

Uchwałą z d. 15. lutego 1908 LW. 13.723 przeniesiono zastępcę dyrektora Władysława Marcinkowskiego na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przy czem wymierzono mu, doliczając 5 lat służby w charakterze dyetaryusza, emeryturę w kwocie 4.180 kor. 80 hal.

Uchwałą z 28. lutego 1908 LW. 23.301 mianowano:

zastępcą dyrektora rewidenta Józefa Schmidta;
rewidentami adjunktów Władysława Januszkiewicza i Karola Frydmana;

adjunktami oficyna Gustawa Neussera i Antoniego Gorgoscha;
oficyalami asystentów Maryana Antonowicza i Aleksandra Lisiewicza;

asystentami praktykantów Aleksandra Polickiego i Władysława Bielicha;

praktykantami aplikantów Józefa Dzieciniaka, Edwarda Iwanickiego i Stanisława Dąbskiego;

aplikantami dyetaryuszów Józefa Hanulę, Józefa Cholendę i Jana Nędzowskiego.

VII. Kasa krajowa.

Uchwałą z d. 23. października 1906 LW. 106.597 mianowano praktykantem kasowym aplikanta rachunkowego Romana Mazurkiewicza.

Uchwałą z d. 25. stycznia 1907 LW. 1.203 przeniósł Wydział krajowy dyrektora kasy krajowej Władysława Silkiewicza na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu z doliczeniem lat, spędzonych w charakterze dyetaryusza, pełną emeryturę 6.400 kor. rocznie.

Uchwałą z d. 29. stycznia 1907 LW. 11.008 mianowano:

dyrektorem zastępcę dyrektora Franciszka Kotiersa;
kasyerem extra statum adjunkta Ludwika Kubego;
adjunktem oficyała Jana Zycha;
ofycyałem asystenta Zenona Kirchnera.

Uchwałą z d. 22. lutego 1907 LW. 19.119 mianowano nadetatowym praktykantem dyetaryusza rachunkowego Feliksa Mierzeńskiego.

Uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 63.461 mianowano asystentem praktykanta Zdzisława Popowicza, a do LW. 63.962 nadetatowego praktykanta Feliksa Mierzeńskiego etatowym praktykantem.

Uchwałą z d. 18. października 1907 LW. 104.118 usunął Wydział krajowy ze służby asystenta Zdzisława Popowicza, a to z powodu dłuższej a nieusprawiedliwionej jego absencji.

Uchwałą z d. 21. stycznia 1908 LW. 5.061 przeniósł Wydział krajowy kontrolora Władysława Rudzkiego na jego własne żądanie w stały stan spoczynku i wymierzył mu przy policzeniu 5 lat spędzonych w charakterze dyetaryusza, emeryturę 2.777 kor. 60 hal.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 14.181 mianowano:

zastępcą dyrektora kasy kasyera Stanisława Sobolewskiego;
kontrolorem adjunkta rachunkowego Adama Jabłońskiego;
adjunktem oficyała Franciszka Domiszewskiego;
ofycyałem asystenta Adama Niedzielskiego;

asystentami praktykantów: Romana Mazurkiewicza i Feliksa Mierzeńskiego;

praktykantami: praktykanta rachunkowego Grzegorza Pełechatego i dyetaryusza rachunkowego Emila Lochmana.

VIII. Oddział manipulacyjny.

Uchwałą z d. 18. września 1906 LW. 93.981 mianowano:

asystentem pisarza etatowego Teodozego Rożejowskiego;
pisarzem etatowym aplikanta Rudolfa Webera;
aplikantem dyetaryusza Ludwika Krasnodębskiego.

Uchwałą z 31. grudnia 1906 LW. 222 mianowano aplikantem dyetaryusza Jana Biliczkę.

IX. Biuro patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek.

Uchwałą z 25. stycznia 1907 LW. 130.931 poruczył Wydział krajowy praktykantowi rachunkowemu w biurze patronatu, Janowi Szwedowi, pełnienie czynności prowizorycznego lustratora, przyznając mu wynagrodzenie 2.400 koron rocznie, z zastrzeżeniem jednak, że zachowuje nadal swój dotychczasowy urzędowy charakter stałego praktykanta rachunkowego biura patronatu.

Z dniem 31. marca 1907 rozwiązał Wydział krajowy stosunek służbowy z Kazimierzem Powidzkim, pełniącym obowiązki prowizorycznego lustratora.

Do pełnienia czynności rachunkowych przyjął Wydział krajowy od 1. października 1907 w charakterze prowizorycznego funkcyjaryusza Mikołaja Hummła, kasyera spółki oszczędności i pożyczek w Czystkach, za wynagrodzeniem 1.600 koron rocznie i trzymiesięcznym obopólnym wypowiedzeniem.

Do pełnienia obowiązków likwidatora i buchaltera zbiorowego

rachunku bieżącego powołał Wydział krajowy od d. 1. listopada 1907 praktykanta Banku krajowego Dra Franciszka Dubowskiego, za wynagrodzeniem 2.000 koron rocznie i trzymiesięcznym obopólnym wypowiedzeniem.

Dekretem z d. 25. października 1907 LW. 106.122 powołano okręgowego inspektora szkolnego, Izydora Piotrowskiego, a dekretem z d. 14. stycznia 1908 LW. 3.144 kierującego nauczyciela szkoły ludowej w Jabłonowie, Marcina Wojnarowicza, do pełnienia obowiązków prowizorycznego lustratora spółek, przyznając pierwszemu wynagrodzenie 3.000 K, a drugiemu 2.400 K rocznie z zastrzeżeniem, że stosunek służbowy może być za trzymiesięcznym wypowiedzeniem rozwiązany.

X. Służba stała.

Uchwałą z d. 4. czerwca 1907 LW. 38.002 mianowano prowizorycznego woźnego Franciszka Szweitzera, stale woźnym.

Załatwienie
petycji
przekaza-
nych Wy-
działowi
krajowemu

Uchwałami z dnia 18. marca i 10. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu szereg petycji, a mianowicie petycje: Anny Załuckiej, Maryi Hanaczewskiej, Walentyny Bobrowskiej, Maryi Zajączkowskiej, Waleryi Bieńkowskiej, sierot po Kazimierzu Sałamaszyńskim, Edwarda Turczyńskiego, Franciszki Bojkowskiej, Seweryna Krogulskiego, Maryi Rudzkiej, Katarzyny Pogorzelskiej, Apolonii Sternalowej, Leontyny Sapałaczyńskiej, Anny Wojtyny, Maryi Bubesowej, Wandy Dziubińskiej, Franciszki Kratochwilowej, Maryi Baryckiej, Emilii Sternalowej, Marcyanny Zakrzewskiej, Matyldy Polińskiej, Malwiny Stroynowskiej i Edmunda Dąbrowskiego o przyznanie lub podwyższenie darów z łaski lub emeryturę; — stróżów gmachu sejmowego i gmachu żandarmeryi o uregulowanie poborów; — dyetaryuszy Wydziału krajowego o uregulowanie płac; — aplikantów Wydziału krajowego o podwyższenie adjutów i zmianę stanowiska służbowego — częścią do zbadania i załatwienia, częścią do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków lub możliwego uwzględnienia przy preliminarzu budżetu na rok 1908.

O wszystkich tych petycjach przedkłada Wydział krajowy osobno szczegółowe sprawozdanie.

Budowa
skrzydła
gmachu
sejmowego

Budowa skrzydła gmachu sejmowego, podjęta na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. listopada 1905, została w listopadzie 1907 roku ukończoną i w grudniu przez przedsiębiorców budowy Karola Meissnera i Jana Noworytę do użytku oddaną.

Techniczna kolaudacya budowy przeprowadzona dnia 14. grudnia stwierdziła należyte wykonanie całej budowy.

Kolaudacya rachunkowa należytości przedsiębiorstwa jest obecnie w toku.

W maju b. r. ukończoną zostanie instalacya światła elektrycznego we wszystkich biurach, poczem nastąpi przeniesienie reszty biur.

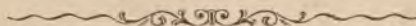
Sutereny, przeznaczone na mieszkania dla służby, zajęte zostaną w jesieni r. b. po należytem osuszeniu lokali, zawilgoconych wskutek niekorzystnych warunków terenowych.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu I. Wydziału krajowego

za czas od 15. września 1906 do 1. kwietnia 1908.

Departament I.

Szef Departamentu Dr. Józef Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego.

Departament I. ma przydzielone do załatwienia następujące sprawy:

1. Sprawy powiatowe i gminne, oraz sprawy policji ogniowej.

2. Sprawy szkolne, teatralne, archiwa krajowe i pomniki historyczne.

3. Sprawy fundacyjne i stypendyjne.

4. Administracja funduszków pożyczkowych na budowę koszar dla wojska.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działy spraw powiatowych i gminnych, policji ogniowej, stypendyjnych i fundacyjnych, oraz szkolnych i teatralnych.

Sprawy funduszków koszarowych są przedmiotem osobnego sprawozdania.

A. Sprawy powiatowe, gminne i policji ogniowej.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Zmiana ustaw budowniczych z r. 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, z r. 1889 Dz. u. kr. Nr. 31 i z r. 1882 Dz. u. kr. Nr. 77.

Najwyższem postanowieniem z dnia 15. maja 1907 uzyskały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. listopada 1905 projekty ustaw w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustaw budowniczych: z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, z 4. kwietnia 1839 Dz. u. kr. Nr. 31 w brzmieniu ustawy z 14. lipca 1898 Dz. u. kr. Nr. 70 i z 28. kwietnia 1882 Dz. u. kr. Nr. 77.

Zmiana §§. 16. i 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Najwyższem postanowieniem z 9. lipca 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy zmieniającej §. 16. ustawy o Reprezentacji powiatowej co do zastępowstwa członków Wydziału powiatowego.

Również otrzymał sankcyę Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. listopada 1905 projekt ustawy zmieniającej §. 24. ustawy o Reprezentacji powiatowej w przedmiocie zaciągania pożyczek powiatowych.

Zaliczenie Zakopanego do gmin podlegających ustawie ogniowej z roku 1891 Dz. u. kr. Nr. 18.

Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. listopada 1905 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Zakopane do gmin podlegających ustawie ogniowej z 10. lutego 1891, Dz. u. kr. Nr. 18.

Zaliczenie Żabna do gmin podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

Najwyższem postanowieniem z 4. lutego 1908 otrzymał sankcję uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. października 1907 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Żabno, powiatu dąbrowskiego, do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

Fundusz pożyczkowy 1,500.000 K na ułatwienie krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 została zatwierdzona uchwała Wysokiego Sejmu z 16. listopada 1907 w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,500.000 koron, celem utworzenia krajowego funduszu pożyczkowego dla Reprezentacji powiatowych na ułatwienie pokrywania domów materiałem ogniotrwałym.

Pożyczka Reprezentacji powiatowej w Husiatynie w kwocie 30.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 6. kwietnia 1907 otrzymał sankcję uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1906 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 30.000 koron na rozszerzenie szpitala.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Husiatynie rozporządzeniem z 15. maja 1907 l. 47.636.

Język urzędowy władz autonomicznych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 9. kwietnia 1907 otrzymał sankcję uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 14. marca 1907 projekt ustawy o języku urzędowym władz autonomicznych.

Pożyczka Reprezentacji powiatowej w Śniatynie w kwocie 100.000 K.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. lipca 1907 otrzymał sankcję uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 2. marca 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 100.000 koron na budowę drogi powiatowej Tułuków-Stecowa.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Śniatynie rozporządzeniem z 6. sierpnia 1907 l. 78.315.

Pożyczka dla powiatu trembowelskiego w kwocie 120.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 8. lutego 1908 uzyskał sankcję uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 1. marca 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Trembowli na zaciągnięcie w imieniu powiatu pożyczki w kwocie 120.000 koron na budowę szpitala.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Trembowli rozporządzeniem z 20. marca 1908 l. 23.609.

Pożyczka dla powiatu kałuskiego w kwocie 28.000 K, tudzież dla powiatu limanowskiego w kwocie 20.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 8. lutego 1908 otrzymały sankcję uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 i 1. marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 28.000 koron, tudzież o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron, na cele powiatowe.

O tem zawiadomiono odnośnie Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 13. marca 1908 l. 23.364.

Zezwolenie Reprezentacji powiatowej w Starym Samborze na przyjęcie poręki dla powiatowej Kasy oszczędności.

Najwyższem postanowieniem z 8. listopada 1907 otrzymał sankcję uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacji powiatowej w Starym Samborze na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Starym Samborze, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte procentowanie.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Starym Samborze rozporządzeniem z 3. grudnia 1907 l. 119.468.

Zezwolenie Reprezentacji powiatowej w Rudkach na przyjęcie poręki dla powiatowej Kasy oszczędności.

Najwyższem postanowieniem z 2. października 1907 otrzymano sankcyjną uchwałę przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Rudkach na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Rudkach tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Rudkach rozporządzeniem z 20. listopada 1907 l. 110.338.

Dodatki powiatowe w Tłumaczu.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacji powiatowej w Tłumaczu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Tłumaczu rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.310.

Dodatki powiatowe w Dąbrowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacji powiatowej w Dąbrowie pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Dąbrowie rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.311.

Dodatki powiatowe w Tarnobrzegu.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 60% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Tarnobrzegu rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.312.

Dodatki powiatowe w Starym Samborze.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 9. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacji powiatowej w Starym Samborze pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 51% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadamiono Wydział powiatowy w Starym Samborze rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.313.

Dodatki powiatowe w Przemyslanach.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacji powiatowej w Przemyslanach pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 69% państwowych podatków bezpośrednich obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Przemyslanach rozporządzeniem z 6. sierpnia 1907 l. 70.620.

Dodatki powiatowe w Wadowicach.

Najwyższem postanowieniem z 5. sierpnia 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 2. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacji powiatowej w Wadowicach pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości

44% państwowych podatków bezpośrednich obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Wadowicach rozporządzeniem z 25. sierpnia 1907 l. 84.799.

Dodatki powiatowe
w Kałuszu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 30. sierpnia 1907 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 14. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Kałuszu rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.377.

Dodatki powiatowe
w Gródku Jagiellońskim,
Przemyslanach, Turce,
Łańcucie, Nisku, Wadowicach i Grybowie.

Najwyższem postanowieniem z 30. sierpnia 1907 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu z 19. marca 1907, 16. lutego 1907 i 11. marca 1907, któremi zezwolono następującym reprezentacyom powiatowym pobierać dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich z wyjątkiem podatku osobistodochodowego:

w Gródku Jagiellońskim w roku 1907 w wysokości	50%
w Przemyslanach w r. 1906	52%
w Turce w r. 1907	54%
w Łańcucie w r. 1907	65%
w Nisku w r. 1907.	70%
w Wadowicach w r. 1906.	44%
w Grybowie w r. 1907	48%

— a to obok 10% dodatku ustawowego na fundusz powiatowy dróg gminnych.

O tem zawiadomiono interesowane Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.889.

Dodatki powiatowe
w Turce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lutego 1908 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 4. października 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Turce pobierać w roku 1908 na pokrycie wydatków powiatowych, do datków do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 58% tych podatków, a to obok 10% ustawowego dodatku na powiatowy fundusz dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Turce rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 23.365.

Dodatki powiatowe
w Nisku.

Najwyższem postanowieniem z 11. stycznia 1908 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 28. września 1907, którą zezwolono reprezentacyi powiatowej w Nisku, celem pokrycia wydatków powiatowych w roku 1908, pobierać dodatki powiatowe do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 61% tych podatków, obok 10% dodatku ustawowego na powiatowy fundusz dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Nisku rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 21.395.

Dodatki gminne w Bałuchowie, Jaworówce, Majdanie, Lisznie, Dymitrowie małym, Dziko-
wie i Ocicach.

Najwyższem postanowieniem z 30. sierpnia 1907 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. marca 1907, 16. lutego 1907 i 23. lutego 1907, któremi zezwolono pobierać na pokrycie wydatków gminnych w roku 1907 dodatki gminne do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, gminom:

Bałuchów w wysokości	130%
Jaworówka	110%

Majdan	153 ⁰ / ₀
Liszna	120 ⁰ / ₀
Dymitrów mały	127 ⁰ / ₀
Dzików	116 ⁰ / ₀
Ocice	128 ⁰ / ₀

— obok dodatków gminnych na cele szkolne.

O tem zawiadomiono odnośnie Wydziału powiatowe rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.889.

Dodatki gminne w Sokalu.

Najwyższem postanowieniem z 14. lutego 1908 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 30. września 1907, zezwalająca gminie miasta Sokal na pobór w roku 1906 dodatku gminnego w wysokości 113⁰/₀ podatków bezpośrednich.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Sokalu rozporządzeniem z 26. marca 1908 l. 31.041.

Oplaty gminne od napojów.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. sierpnia 1907 otrzymały sankcye uchwalone na posiedzeniach Wysokiego Sejmu z 16 lutego 1907, 18 lutego 1907, 21. lutego 1907, 1. marca 1907, 23 lutego 1907, 18. lutego 1907, 16. lutego 1907 i z 18. lutego 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminom: Dynów, Bohoroczany, Nisko, Radomyśl, Kosów, Rudnik, Husiatyn i Zborów, na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu, zaś gminie Buczacz na pobór opłat gminnych od miodu i od wina naturalnego i sztucznego nie podlegającego państwowemu podatkowi spożywczemu, wreszcie projekt ustawy zmieniający taryfę opłat gminnych od napojów spirytusowych i miodu, pobieranych w gminie Tłumaczu na mocy ustawy z 1. września 1901 Nr. 87. dz. u. kr.

O tem zawiadomiono odnośnie wydziały powiatowe rozporządzeniem z 2. października 1907 1.96890.

Najwyższem postanowieniem z 13. sierpnia 1907 otrzymały sankcye uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z 13. i 18. marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie Leżajsk na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, maliniaku, wiśniaku, poziomeczaku i miodu, a gminie Sokołów pow. Kolbuszowa, na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

O tem zawiadomiono Wydziały powiatowe w Łańcucie i Kolbuszowej rozporządzeniem z 24. września 1907 87638.

Najwyższem postanowieniem z 6. listopada 1907 otrzymały sankcye uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 13. marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie miasta Krosna tudzież gminie Mościska na pobór opłaty gminnej od piwa.

O tem zawiadomiono Wydziały powiatowe w Krośnie i Mościskach rozporządzeniem 20. grudnia 1907 124.537.

Najwyższem postanowieniem z d. 7. marca 1908 otrzymały sankcye uchwalone przez Wysoki Sejm projekty ustaw o zezwoleniu gminie Gwoździec powiatu kołomyjskiego na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiśniaku i maliniaku, oraz gminie Założce powiatu brodzkiego na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

O tem zawiadomiono Wydziały pow. w Kołomyi i Brodach rozporządzeniem z d. 10 kwietnia 1908. l. 36758.

Oplaty gminne w Buczacz na rzecz funduszu ubogich.

Najwyższem postanowieniem z d. 9. sierpnia 1907 otrzymał sankcye uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu

z 18. lutego 1907 projekt ustawy o zezwoleniu gminie m Buczacza na pobór opłat policyjnych na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Buczaczu rozporządzeniem z 6. września 1907 l. 85593-

Oplaty gminne od psów w Posadzie Olchowskiej i Zabłociu.

Najwyższem postanowieniem z 4. lutego 1908 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z 18. i 28. września 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie Posada Olchowska powiatu Sanockiego i gminie Zabłocie pow. Żywieckiego na pobór opłaty gminnej od psów.

O tem zawiadomiono odnośnie Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 22301.

b) Ustawy i uchwały jeszcze niesankcyonowane.

1. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. listopada 1904 projekt ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z 18. grudnia 1881 dr. u. kr. Nr. 48 ex 1883 o zniesieniu prawa propinacyi i zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych we Lwowie.

Wydział krajowy powołując się na ostatnie swe sprawozdanie, podaje do wiadomości, że pismem z 24. stycznia 1908 l. 5715 odniósł się do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, czy i o ile sprawa uzyskania Najwyższej sankcyi dla powyższego projektu ustawy postąpiła naprzód.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi w tej sprawie.

2. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. marca 1907 projekt ustawy o czasowem uwolnieniu nowych domów w mieście Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych.

Ponieważ według pisma c. k. Prezydium Namiestnictwa z 3. kwietnia 1908 L. 5.223/pr. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zażądało pewnych zmian w projekcie ustawy, sprawa ta będzie ponownie przedłożona Wysokiemu Sejmowi.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 14. marca 1907 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości pozostałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Dołha Wojniłowska, powiat Kałusz, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Ziemiańska.

Pismem z 10. stycznia 1908 l. 20.844/pr. oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, że projekt tej ustawy został przedłożony c. k. Ministrowi spraw wewnętrznych, celem wyjednania Najwyższej sankcyi.

4. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 5. marca 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Kruhel pełkiński, w powiecie jarosławskim, ze związku gminy administracyjnej Pełkinie i wcieleniu do gminy Kruhel pawłosiowski.

Pismem z 24. stycznia 1908 l. 907/pr. oznajmiło c. k. Prezydium Namiestnictwa, że pomieniony projekt ustawy został przedłożony c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z wnioskiem na wyjednanie Najwyższej sankcyi.

5. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Lwów — Stojanów.

6 Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia gminie

m. Lwowa na zaciągnięcie za poręką kraju pożyczki w sumie 14.000.000 K.

7. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia gminie m. Krakowa na zaciągnięcie za poręką kraju pożyczki w sumie 23.600.000 K.

8. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacji powiatowej w Chrzanowie na przyjęcie w imieniu powiatu gwarancyj za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założycię się mającej powiatowej kasie oszczędności w Chrzanowie.

Pismem z dnia 12. marca 1908 l. 21954 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się obecnie sprawa wyjednanania Najwyższej sankcyi dla tej ustawy, lecz do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał odpowiedzi.

9. Uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907 zezwalająca Reprezentacji powiatowej w Czortkowie na pobór w r. 1907 dodatków powiatowych w wysokości 46% do państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Pismem z 30 września 1907 l. 90651, 12. grudnia 1907 l. 122954 i 27. stycznia 1908 l. 8396 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

10. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. października 1907 projekt ustawy w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy wodociągowej dla m. Krakowa z 12/8 1899 dz. u. kr. Nr. 94.

Pismem z 11. lutego 1908 l. 13766 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum ta sprawa się znajduje, jednak dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

11. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Jamne ze związku gminy Nahorce małe, pow. Kamioneckiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26274 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

12. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Kalinówka ze związku gminy Oryszkowce i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26267 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, jednak dotychczas nie otrzymał odpowiedzi.

13. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 26. września 1907 projekt ustawy o utworzeniu z rozparcelowanej posiadłości tabularnej w Majdanie, powiat Nadwórna, nowej gminy administracyjnej pod nazwą „św. Józef“.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26272 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

14. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Podmanastyrek ze związku gminy Hrycowola, powiat Brody, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26278 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa. Dotąd niema odpowiedzi.

15. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Maziarnia wawrzkowa ze związku gminy Grabowa powiatu Kamioneckiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Maziarnia wawrzkowa.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26268 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

16. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26269 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa. Również i w tej sprawie Wydział kraj. nie otrzymał odpowiedzi.

17. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Barczyce niemieckie ze związku gminy Barczyce, powiat Kałusz, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą: Barcice dolne.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26.270 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, jednak dotąd nie ma odpowiedzi.

18. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Babin zarzeczny ze związku gminy Babin, powiat Kałusz, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26.273 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa. Dotąd brak odpowiedzi.

19. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 l. 26.271 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Wola Baraniecka, powiat Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Wolica polska,

Pismem z 12. marca 1908 l. 26.271 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

20. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 7. października 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacji powiatowej w Horodence na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 120.000 koron, na budowę szpitala w Horodence.

21. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacji powiatowej w Drohobyczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową kasę oszczędności w Drohobyczu, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Pismami z 22. października 1907 l. 102.460, 20. grudnia 1907 l. 126.636 i 28 lutego 1908 l. 20.247 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa, nie otrzymał jednak dotychczas odpowiedzi.

22. Uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. października 1907 projekty ustaw o zmianie:

1. §. 86. ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24.

2. §. 82 ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kraj. Nr. 51.

3. §. 80. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. w brzmieniu ustawy z 18. marca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 36.

w przedmiocie nakładania wyższych dodatków gminnych.

Pismem z 13. marca 1908 l. 26.870 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa.

23. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. marca 1907 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Bochni połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych — a nadto projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Bochni wybudowania kanałów domowych, połączenia tych kanałów z kanałem miejskim, i zezwalającej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

24. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 21. listopada 1905 projekt ustawy o utworzeniu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody w powiecie kołomyjskim.

Ponieważ podług pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 18. stycznia 1908 l. 23.641/pr. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zażądało pewnych zmian w projekcie ustawy, sprawa będzie ponownie przedłożoną Wysokiemu Sejmowi.

c) Wezwania do c. k. Rządu.

Koszary krajowe.

Na posiedzeniu z 25. lutego 1907 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od dnia 1. lipca 1905 do 30. września 1906 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm ponawia swe wezwanie z 19. września 1903, 3. listopada 1903, 31. października 1904, 18. listopada 1905 i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze skarbu państwowego.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wdrożoną przez c. k. organa podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych, podatkiem domowo czynszowym zbadał i ewentualnie zaniechanie akcji rozwiniętej w tym kierunku spowodował.

Pismem z 12. października 1907 l. 57.004 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, jaką decyzję powziął c. k. Rząd w powyższych sprawach, — nie otrzymał jednak dotychczas odpowiedzi.

Utworzenie funduszu na zasilki dla niektórych miast na roboty asanacyjne

Powołując się na ostatnie sprawozdanie z czynności, tudzież na rezolucję Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, podaje Wydział krajowy do wiadomości, że podług pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 25. listopada 1907 l. 18.960/pr. co do kwestyi ewentualnego dotowania funduszu krajowego dla udzielania miastom subwencyi na cele asanacyi, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu oznajmiło reskryptem z dnia 28. września 1907 l. 14 676 co następuje:

„Od dotychczasowego zasadniczego stanowiska, że należy odmawiać zasilków ze Skarbu Państwa dla celów, na które gminy lub inne miejscowe czynniki są obowiązanełożyć z własnych funduszy, nie można odstąpić i w wypadku niniejszym, gdyż takie odstąpienie od praktyki dotychczasowej pociągnęłoby za sobą nieobliczalne konsekwencye finansowe, a akcja państwa w tym kierunku nie ograniczyłaby się wyłącznie na Galicyę, lecz dałaby niewątpliwie impuls do bardzo dalekoidących naśladowań.

Jakkolwiek Rząd uznaje w zupełności intencye zawarte w powyższej uchwale sejmowej, to jednak z powyższych względów ku swemu szczeremu ubolewaniu nie może wziąć pod dalszą rozważę poruszanej przez Sejm krajowy kwestyi przyczynienia się Skarbu Państwa do powyższego utworzyć się mającego funduszu krajowego.“

Rewizya przepisów o rejonach fortecznych.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, tudzież na rezolucję Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, wzywającą c. k. Rząd, aby przyspieszył rewizję przestarzałych przepisów o rewersach demolacyjnych w rejonach fortecznych, Wydział krajowy oznajmia, że pismem z 2. listopada 1907 l. 107.497 odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, czy i ewentualnie jaka zapadła decyzja w powyższej sprawie, na co jednak do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał odpowiedzi.

Oplaty gminne od spadków w większych miastach w szczególności we Lwowie na rzecz ubogich.

Odwołując się do zeszłorocznego sprawozdania z czynności, zaznacza Wydział krajowy, że do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy wiadomości, czy i jakie c. k. Rząd powziął postanowienie, wskutek rezolucyi Wysokiego Sejmu z 15. listopada 1905 i rezolucyi z 16. września 1907, wzywającej c. k. Rząd, aby możliwie przyspieszył wydanie ustawy państwowej co do opłat od spadków, ażeby miasta większe, a w szczególności miasto Lwów, mogło z tej ustawy korzystać, postarać się w drodze ustawy krajowej o nadanie prawa poboru opłat spadkowych na cele zaopatrywania, względnie utrzymywania miejscowych ubogich.

Obecnie pismem z 1. kwietnia 1908 l. 32.255 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakim stadyum znajduje się ta sprawa.

Poruczony zakres działania gmin.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, Wydział krajowy zaznacza, że nie otrzymał dalszej wiadomości, czyli i jakie postanowienie powziął c. k. Rząd na rezolucye Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1902 i 19. października 1903 w sprawie przyznania gminom w drodze osobnej ustawy wynagrodzenia za sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania.

Sprawa utworzenia gminy „Krynica zdroj“ i zaliczenia tejże do miejscowości podlegających ust. gminnej z r. 1896.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie z projektem ustawy.

d) Uchwały nie podlegające sankcyi.

Utworzenie z rozparcelowanych obszarów dworskich Koniów i Towarnia nowej gminy administracyjnej.

W załatwieniu sprawozdania komisji gminnej o wniosku posła Skołyszewskiego o utworzenie nowej gminy administracyjnej z rozparcelowanych obszarów dworskich Koniów i Towarnia, Wysoki Sejm uchwałą z 14. marca 1907 odstąpił powyższy wniosek Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania. Wykonując to polecenie, przedkładamy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie w tym przedmiocie.

Petycja gminy Dynów o zaliczenie do gmin podlegających ust. gm. z 37. 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Na posiedzeniu z 18. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następująca uchwałę:

„Petycję gminy miasteczka Dynowa odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i do przedłożenia na wypadek, gdyby wyniki badań były dla gminy korzystne, Sejmowi odpowiedniego projektu ustawy.

Stosując się do tego polecenia, wezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z 31. maja 1907 l. 42.812 Wydział powiat. w Brzozowie do przedłożenia potrzebnych dat i wykazów. Nadto rozporządzeniem z 30. listopada 1907 l. 117.739 zażądał Wydział krajowy przedłożenia opinii Rady powiatowej, jednak dotychczas nie otrzymał w tej sprawie relacyi, pomimo urgensu z 3. lutego 1908 l. 6.614.

Rozdzielenie gminy Podmichale na polską i ruską.

Uchwałą z 26. września 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, petycję mieszkańców rzymsko-katolickiej gminy Podmichale o rozdzielenie tej gminy na dwie odrębne gminy administracyjne, jedną z ludnością polską, drugą z ludnością ruską.

Wskutek tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 97.356 wezwał Wydział powiatowy w Kałuszu, aby sprawę wszechstronnie rozpatrzył, a w szczególności zbadał, czy żądany rozdział gminy ze względów terytoryalnych i administracyjnych byłby możliwy, przyczem zwrócono uwagę Wydziału pow., że obowiązkiem władz decydujących jest dążyć do wzmacniania istniejących gmin administracyjnych, a nie osłabiania ich przez umorzenie względnie dzielenie na osobne gminy.

Na powyższe rozporządzenie Wydział krajowy dotychczas nie otrzymał odpowiedzi, p. mimo urgensu z 16. marca 1908 l. 26.076.

Utworzenie gminy administracyjnej z osad polskich w Hołoskowie, Bednarówce i Strupkowie.

Uchwałą z 9. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania petycję przysiółków w Hołoskowie, Bednarówce i Strupkowie, wchodzących w skład gminy Majdań średni i Mołodyłów, osobnej gminy administracyjnej.

Petycję tę przesłał Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 103.686 Wydziałowi powiatowemu w Nadwórnej do wszechstronnego rozpatrzenia i przedstawienia stosownych wniosków.

Relacją z 14. lutego 1908 l. 248 doniósł Wydział powiatowy, że zażądał od petentów potrzebnych dat i wykazów, których jednak dotychczas Wydziałowi powiatowemu nie dostarczono.

Petycja przysiółków „Zielona“, „Dzembron“ i „Bystrzec“ ad Żabie o utworzenie odrębnej gminy administracyjnej p. n. „Dzembron“.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy zaznacza, że Wydział powiatowy w Kosowie nie przedłożył dotychczas relacyi na tut. polecenie z 9. listopada 1905 l. 100.584, wobec czego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32 256 przypomniał Wydziałowi powiatowemu tę sprawę.

Petycja przysiółka Stanowiska ad Kopytowa o utworzenie odrębnej gminy administracyjnej.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że Wydział powiatowy w Krośnie nie przedłożył dotychczas sprawozdania na tut. polecenie z 30. października 1905 l. 100.536, pomimo urgensu z 4. stycznia 1906 l. 117.878. Wobec tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32.257 przypomniał Wydziałowi powiatowemu powyższą sprawę.

Petycja osady Konopnica o utworzenie samostnej gminy.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania z czynności Wydział krajowy oznajmia, że Wydział powiatowy we Lwowie nie przedłożył dotychczas wniosków w tej sprawie, donosząc jedynie relacją z 27. lipca 1906 l. 2.630, że dochodzenia są w toku.

Wobec tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32.270 zażądał przyspieszenia sprawy.

Petycja przysiółka Siółko o wyłączenie z Bożykowa i utworzenie samostnej gminy.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania z czynności Wydział krajowy nadmienia, że Wydział powiatowy w Podhajcach nie przedłożył aktów i wyjaśnień żądanych tut. rozporządzeniem z 7 listopada 1905 l. 102829 względnie następnem z 3. marca 1907 l. 18242.

Wobec tego Wydział krajowy obecnie rozporządzeniem z 3. kwietnia 1908 l. 32269 przypomniał Wydziałowi powiatowemu powyższą sprawę.

Petycja gminy Głogów o zaliczenie do gmin podlegających ust. gm. z 3/7 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Uchwałą z 4. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesji sejmowej, petycję gminy Głogów o zaliczenie do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51

W sprawie tej zażądał Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 102031 od Wydziału powiatowego w Rzeszowie przedłożenia potrzebnych dat i wykazów, tudzież opinii Rady powiatowej zaś następnie rozporządzeniem z 4. stycznia 1908 l. 4717 wezwał pomieniony Wydział powiatowy do nadesłania zamknięć rachunków i inwentarza za r. 1907, tudzież budżetu tej gminy na r. 1908.

Zaliczenie gminy Kopyczyńce powiatu Husiatyn do rzędu miejscowości podlegających ustawie z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie.

Petycja gminy m. Bochni o zezwolenie na pobór 180% dodatków gminnych celem zapewnienia spłaty pożyczki 2,000.000 koron, ewentualnie o porękę kraju za spłatę tej pożyczki.

Petycję gminy m. Bochni przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 8. października 1907 Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

W tej sprawie przeprowadził Wydział krajowy korespondencyę z Dyrekcją Banku krajowego, który pożyczkę 2,000.000 K. w obligacjach komunalnych na konwersyę poprzednich pożyczek, oraz na pokrycie kosztów zaprowadzenia wodociągów i kanalizacji gminie Bochni przyznał, a wobec tego jej prośba stała się bezprzedmiotową.

Petycja gminy Leżajsk o subwencyę na odbudowanie rzeźni.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z 18. marca 1907 przekazującej Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania petycję gminy Leżajska o subwencyę na odbudowanie rzeźni, wdrożył Wydział krajowy stosowne badania i zażądał od Wydziału powiatowego w Łańcucie wyjaśnienia, czy gmina starała się i otrzymała podobną pomoc z funduszków państwowych, oraz doniesienia, czy i w jaki sposób Rada powiatowa zamierza przyjść gminie z pomocą.

Sprawa przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania w zastępstwie gmin.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. marca 1907 przekazane zostały Wydziałowi krajowemu do załatwienia następujące petycje:

1. prośba gminy Szalowy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Zofii Małopolskiej w miejskim domu dla nieuleczalnych w Krakowie w kwocie 1458 koron 60 h;
2. prośba gminy Zawadowa o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jacka Hrabu w miejskim zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 378 koron;
3. prośba gminy Krasiczyn o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jana Wysockiego w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 367 koron;
4. prośba gminy Alwerni o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Edwarda Wysockiego w miejskim domu dla kalek i nieuleczalnych w Krakowie w kwocie 174 koron 20 h;
5. prośba gminy Żabno o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jana Krycińskiego we Wiedniu w kwocie 1769 koron 54 h;
6. prośba gminy Wronowice o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Maryi Sromek w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 504 koron 80 h;
7. prośba gminy Rozwadów o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Karola Szypuły w Rzeszowie w kwocie 2933 koron 60 h;
8. prośba gminy Lubienie o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Pawła Dumy w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 414 koron 20 h;
9. prośba gminy Bestwiny o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Maryi Wendowej w Krakowie w kwocie 609 koron 70 h;
10. prośba gminy Hoszowczyk o przyjęcie na fundusz kosztów utrzymania Anastazyi Iwanyk w Czerniowcach w kwocie 232 koron;
11. prośba gminy Sadzawy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Weroniki Nadragi we Wiedniu w kwocie 547 koron 68 h;
12. prośba gmina Bereźnicy wyżnej o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Joanny Tymoczko w kwocie 111 koron 20 h;
13. prośba gminy Szebnik o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Józefy Warzołek w Budapeszcie w kwocie 542 koron 40 h;
14. prośba gminy Kuryłówki o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów utrzymania Józefy i Reginy Sycz we Lwowie w kwocie 1288 koron 87 h.

Wykonując polecenie Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy:

I. uwzględnił w zupełności prośby wymienione wyżej pod 3, 4, 6 i 13, a to uchwałami z 29. marca 1907 L. 29601. z 8. października 1907 L. 85848, z 30. lipca 1907 L. 70677, i z 7. czerwca 1907 L. 47624 względnie z 15. listopada 1907 L. 111.658;

II. na prośbę pod 11. przyjął na fundusz krajowy $\frac{3}{4}$ części kosztów uchwałą z 21. lutego 1908 L. 11869.

III. przyjął na fundusz krajowy połowę kosztów:

na prośbę pod 1. uchwałą z 10. marca 1908 L. 19180, na prośbę pod 5. uchwałą z 30. lipca 1907 L. 72398 i na prośbę pod 9. uchwałą z 16. kwietnia 1907 L. 30528;

IV. nie uwzględnił a) prośby pod 10. uchwałą z 10. kwietnia 1907 L. 31701, ponieważ kosztu narosły tylko z winy

gminy Hoszowczyk i b) prośby pod 12. uchwałą z 7. czerwca 1907 L. 47624, ponieważ gmina Bereźnica może zapłacić owe koszta z własnych funduszków;

V. przesłał prośbę pod 2. Wydziałowi powiatowemu we Lwowie, zaś prośbę pod 14. Wydziałowi powiatowemu w Łańcucie, celem zaopiniowania i uzupełnienia, co jednak dotąd nie nastąpiło. Sprawy te Wydział krajowy utrzymuje w ewidencji i załatwi po wykonaniu poleceń przez Wydziały powiatowe, wreszcie

VI. w sprawie prośby pod 7. i 8. przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi równocześnie osobne sprawozdania z 11. października 1907 L. 78996 i z 11. października 1907 L. 80089.

e) Inne sprawy ważniejsze.

Nadzór nad majątkiem i działalnością Reprezentacyj gminnych tudzież Reprezentacyj powiatowych.

W okresie od 15. września 1906 do 31. marca 1908 dokonał Wydział krajowy lustracji w następujących gminach:

a) Z miast objętych ustawą gminną z r. 1889 w Buczaczu. Nadto badał Wydział krajowy komisjonalnie sposób użycia zaciągniętych pożyczek, względnie potrzebę zaciągnięcia pożyczki w Rzeszowie, w Stryju i w Tarnopolu.

b) W gminach podlegających ustawie gminnej z r. 1896 w Dobromilu, w Sądowej Wiszni i w Turce. Prócz tego badał Wydział krajowy na miejscu potrzebę zaciągnięcia pożyczki przez gminę Żywiec i sposób prowadzenia budowy szkoły realnej pod względem technicznym i administracyjnym.

c) W gminach objętych ustawą gminną z r. 1865 w Gwoźdzu pow. kołomyjskiego, w Krzywczycach pow. lwowskiego, w Ładzkiem pow. tłumackiego, w Łużku górnym pow. starsamborskiego, w Radomyślu pow. tarnobrzskiego i w Ujściu zielonem pow. buczackiego. Nadto badał Wydział krajowy na miejscu potrzebę sprzedaży części drzewostanu z lasu gminnego w Schodnicy.

Na podstawie wyniku przeprowadzonych lustracji i komisyjnych dochodzeń wydał Wydział kraj. stosowne zarządzenia.

W tym okresie nastąpiło rozwiązanie rad gminnych w gminach: Bursztyn, Busk, Halicz, Kałusz, Kozowa, Muszyna, Oświęcim; dalej w gminach podlegających ustawie gminnej z r. 1865 w Sokołowie pow. złoczowskiemu, Tarnawie dolnej pow. liskiego, Zaskowcach, pow. gródeckiego, Liszni, pow. drohobyckiego, Szczurowej pow. brzeskiego, Waniowicach pow. samborskiego, Rozhurezu pow. stryjskiego i w Warzycach pow. jasielskiego.

Wreszcie dokonał Wydział krajowy lustracji gospodarki Reprezentacyj powiatowych w Brzozowie, Dąbrowej, Jaśle, Krakowie, Podhajcach, Rawie, Rzeszowie, Tłumaczu, Wieleczie i w Zaleszczykach. Nadto Radzie powiatowej w Łańcucie udzielił Wydział krajowy pomocy przy sprawdzeniu rachunków powiatowych.

Na zasadzie wyników tych lustracji wydał Wydział krajowy stosowne zarządzenia.

Złożenie z urzędu naczelników gmin.

Od 15. września 1906 do końca marca 1908 złożyło c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego 55 naczelników gmin na podstawie wyników dyscyplinarnych, przeciwnie przeprowadzonych, przyczem w 25 wypadkach poleciło c. k. Namiestnictwo Starostwom, ażeby spowodowały wdrożenie śledztwa karno-sądowego z powodu zarzutu sprzeniewierzenia funduszków gminnych.

Sprawa zbadania stosunków dotyczących urzędników Rad powiatowych.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy na rozesłany z powodu uchwały sejmowej z 15. listopada 1905 kwestyonaryusz co do stosunków urzędników Reprezentacji powiatowych odpowiedzi od Wydziałów powiatowych w Gorlicach, Jarosławiu, Mościskach i Przemysłu.

Nadesłane odpowiedzi leżą w aktach Wydziału krajowego dla użytku Wysokiego Sejmu.

Kurs pisarzy gmin wiejskich przy Wydziale krajowym.

W ostatnim sprawozdaniu w tym przedmiocie przedstawił Wydział krajowy wyniki dalszych dwóch kursów, odbytych w roku 1905 i 1906, to jest IX. i X. z rzędu; niniejszem zaś zdaje Wydział krajowy sprawę z następnych trzech kursów.

Jedenasty kurs, który się odbył w jesiennym terminie roku 1906, ukończyło 46 kandydatów, z których wszyscy otrzymali świadectwa kwalifikacyjne, a to:

13	z postępem	celującym
14	"	bardzo dobrym
9	"	dobrym
10	"	dostatecznym.

Dwunasty kurs odbył się w czasie od 3. kwietnia do 30. lipca 1907 z 47 kandydatami z następującym wynikiem:

7	uczniów	otrzymało	stopień	celujący
9	"	"	"	bardzo dobry
17	"	"	"	dobry
13	"	"	"	dostateczny
1	"	"	"	ledwie dostateczny.

Trzynasty i ostatni kurs w okresie sprawozdawczym odbyto w czasie od 2. września 1907 do 21. grudnia 1907. Ukończyło go 43 kandydatów, którzy wszyscy otrzymali świadectwa kwalifikacyjne; z tych otrzymało:

4	ze stopniem	celującym
13	"	bardzo dobrym
15	"	dobrym
11	"	dostatecznym.

Ogółem wydały wszystkie kursy, dotąd przeprowadzone, 586 ukwalifikowanych pisarzy dla gmin wiejskich, z których usług korzystają także gminy miejskie, podlegające ustawie gminnej z roku 1896. Dość znaczny bowiem procent z ukwalifikowanych pisarzy gmin wiejskich poddaje się następnie egzaminowi kwalifikacyjnemu na sekretarzy i kontrolorów mniejszych gmin miejskich, z którego to egzaminu świadectwo uprawnia do objęcia posady w takich gminach.

Z mocy §. 80. ustawy z 18. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 36, względnie §. 82 ustawy z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 i §. 86. ustawy z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, zezwolił Wydział krajowy, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, na pobór dodatków gminnych do podatków bezpośrednich w wysokości ponad 50% następującym gminom:

Powiat Biała.

w roku 1907 28 gminom

Powiat Bobrka.

w roku 1907 10 gminom

Powiat Brody.

w roku 1907 2 gminom
" 1908 1 gminie

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich.

Powiat Brzeżany.

w roku 1907 12 gminom

Powiat Brzozów.

w roku 1907 8 gminom

Powiat Cieszanów.

w roku 1907 18 gminom

Powiat Czortków.

w roku 1907 8 gminom

Powiat Dobromil.

w roku 1907 34 gminom

Powiat Dolina.

w roku 1907 51 gminom

Powiat Drohobycz.

w roku 1907 17 gminom

Powiat Husiatyn.

w roku 1907 14 gminom

Powiat Jasło.

w roku 1908 9 gminom

Powiat Kalusz.

w roku 1907 23 gminom

Powiat Kołomyja.

w roku 1907 4 gminom

Powiat Kosów.

w roku 1907 10 gminom

Powiat Kraków.

w roku 1907 23 gminom

Powiat Łańcut.

w roku 1907 12 gminom

Powiat Mielec.

w roku 1907 17 gminom

„ 1908 24 „

Powiat Myślenice.

w roku 1907 1 gminie

„ 1908 1 „

Powiat Nowy Sącz.

w roku 1907 35 gminom

Powiat Nowy Targ.

w roku 1907 11 gminom

Powiat Przemyśl.

w roku 1907 4 gminom

Powiat Przemyślany.

w roku 1907 1 gminie

Powiat Rawa ruska.

w roku 1907 8 gminom

Powiat Rohatyn.

w roku 1907 7 gminom

Powiat Sambor.

w roku 1907 4 gminom

Powiat Sanok.

w roku 1907 26 gminom

Powiat Skalał.

w roku 1907 1 gminie

Powiat Sokal.

w roku 1907 33 gminom

Powiat Stary Sambor.

w roku 1907 11 gminom

Powiat Stryj.

w roku 1907 35 gminom

Powiat Tarnobrzeg.

w roku 1907 42 gminom

Powiat Tarnów.

w roku 1907 9 gminom

Powiat Tłumacz.

w roku 1907 9 gminom

Powiat Trembowla.

w roku 1907 1 gminie

Powiat Wadowice.

w roku 1907 6 gminom

Powiat Wieliczka.

w roku 1907 28 gminom

Powiat Zaleszczyki.

w roku 1907 4 gminom

Powiat Zbaraż.

w roku 1908 2 gminom

Powiat Złoczów.

w roku 1907 1 gminie

Powiat Żydaczów.

w roku 1907 2 gminom

Oplaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. d.

Na mocy postanowień §. 87. ustawy z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24, względnie §. 83. ust. z 18. marca 1888 dz. u. kr. Nr. 36 zezwolił Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, następującym gminom na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Bochnia do końca r. 1910.

Brzesko do końca r. 1910.

Delatyn do końca r. 1909.

Grybów do końca r. 1916 od napojów spirytusowych, miodu i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Jabłonów do końca r. 1910.

Jasło do końca r. 1910 od napojów spirytusowych, miodu, i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Sądowa Wisznia do końca r. 1912.

Strzyżów do końca r. 1912 od napojów spirytusowych, miodu i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Dodatki gminne od podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Z mocy §. 86. ustawy z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24, względnie §. 82 ustawy z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51 i §. 80. ust. z 18. marca 1888 dz. u. kr. Nr. 36 zezwolił Wydział kraj. w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na pobór wyższych dodatków gminnych do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina następującym gminom:

Andrychów — 100% od wina na lat 3 od 1907.

Bóbrce — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1907.

Czortków — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Drohobycz — 75% od mięsa i wina w r. 1907.

Jasło — 100% od wina na lat 5 od r. 1908

Jarosław — 100% od mięsa na lat 5 od 30. października 1907.

Kalwarya — 75% od mięsa i wina na lat 2 od r. 1907.

Kałuż — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Kołaczyce — 85% od wina na lat 5 począwszy od r. 1907.

Kołomyja — 100% od mięsa, wina i moszczu na lat 5 od 1908, tudzież samoistnej opłaty gminnej od wina naturalnego i sztucznego, niepodlegającego państwowemu podatkowi konsumcyjnemu, na dalszych lat 10 począwszy od r. 1908.

Kosów i Monastersko — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Kuty — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Leżajsk — 75% od mięsa na lat 5 od 1907.

Przemysł — 100% od wina na lat 5 od r. 1908.

Sanok — 80% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Skole — 75% od mięsa na lat 5 od r. 1907.

Stanisławów — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1906.

Tarnopol — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Tarnów — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1907.

Trembowla — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1908 i wreszcie Wadowice — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1907.

Dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich.

Z mocy postanowień §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 zezwolił Wydział krajowy pobierać w r. 1907 następującym powiatom dodatki powiatowe ponad 20% podatków bezpośrednich, a mianowicie powiatowi:

1. Biała — 30%
2. Bochnia — 40%
3. Bohorodczany — 23%
4. Borszczów — 24%
5. Bóbrka — 28%
6. Brzesko — 40%
7. Brody — 33%
8. Brzeżany — 35%
9. Brzozów — 34%
10. Buczacz — 30%
11. Chrzanów — 36%
12. Cieszanów — 37%
13. Dobromil — 38%
14. Dolina — 27%
15. Drohobycz — 21%
16. Gorlice — 40%
17. Horodenka — 39%
18. Husiatyn — 29%
19. Jarosław — 38%
20. Jasło — 32%
21. Kamionka strum. — 28%
22. Kolbuszowa — 40%
23. Kołomyja — 37%
24. Kosów — 40%
25. Kraków — 30%
26. Krosno — 32%
27. Limanowa — 37%
28. Lwów — 29%
29. Mielec — 40%
30. Mościska — 32^{1/2}
31. Myślenice — 25%
32. Nadwórna — 27%
33. Nowy Sącz — 23%
34. Nowy Targ — 40%
35. Pilzno — 30%
36. Podhajce — 40%
37. Rawa ruska — 37%
38. Ropczyce — 30%
39. Rzeszów — 32%
40. Rudki — 36%
41. Sanok — 31%
42. Skalat 37%
43. Śniatyn — 30%
44. Sokal — 40%
45. Stryj — 23%

(oprócz 10% na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych).

- 46. Tarnopol — 30⁰/₁₀
- 47. Tarnów — 26¹/₂ ⁰/₁₀
- 48. Trembowla — 39⁰/₁₀
- 49. Zbaraż — 33⁰/₁₀
- 50. Złoczów — 37⁰/₁₀
- 51. Żółkiew — 35⁰/₁₀
- 52. Żydaczów — 40⁰/₁₀
- 53. Żywiec — 34⁰/₁₀

(oprócz 10% na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych).

Rachunki i preliminarze powiatów i gmin.

Stosując się do polecenia Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, Wydział krajowy przedkłada zamknięcia rachunkowe gmin i powiatów, a mianowicie:

- Aleg. A.** 1. Zamknięcie rachunków za r. 1905 w dochodach funduszu powiatowych.
- Aleg. B.** 2. Zamknięcie rachunków za r. 1905 w wydatkach funduszu powiatowych.
- Aleg. C.** 3. Zamknięcie rachunków za rok 1905 w dochodach 30 miast.
- Aleg. D.** 4. Zamknięcie rachunków za rok 1905 w wydatkach 30 miast.
- Aleg. E.** 5. Wykaz dochodów i wydatków m. Lwowa i Krakowa wedle zamknięć rachunkowych za r. 1905.
- Aleg. F.** 6. Zamknięcie rachunków za r. 1904 w dochodach gmin małopolskich i wiejskich.
- Aleg. G.** 7. Zamknięcie rachunków za r. 1904 w wydatkach gmin małopolskich i wiejskich.

Nadto są złożone do przeglądu w Kancelaryi sejmowej wykazy wynikłości budżetów powiatowych, budżetów 30 miast i budżetów m. Lwowa i Krakowa na r. 1906, tudzież wykazy wynikłości budżetów gmin małopolskich i wiejskich na r. 1905, a wreszcie wykaz stopy procentowej dodatków na cele gminne wedle budżetów na r. 1905.

Autonomiczne instytucje kredytowe w roku 1904.

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wykazy autonomicznych instytucji kredytowych podług stanu za r. 1904, a mianowicie:

- Aleg. H.** 1. Wykaz gminnych kas pożyczkowych.
- Aleg. J.** 2. Wykaz powiatowych kas pożyczkowych.
- Aleg. K.** 3. Wykaz powiatowych kas oszczędności.
- Aleg. L.** 4. Wykaz miejskich kas oszczędności.

Rekursy w sprawach zarządu majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

W czasie od 15. września 1906 r. do 31. marca 1908 r. wpłynęło do Wydziału krajowego 590 rekursów w przedmiocie administracyi majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

Z tych uwzględniono w całości lub częściowo 154, nie uwzględniono zaś 271, zwrócono do uzupełnienia 159.

Rekursy w sprawach budowniczych.

W czasie od 15. września 1906 r. do 31. marca 1908 r., wpłynęło do Wydziału krajowego 560 rekursów w sprawach budowniczo-policyjnych. Z tych uwzględniono 151, odrzucono 334, zwrócono do uzupełnienia 74.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące żądania:

- 1. Barucha Stögera w Szczawnicy wyżnej od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. grudnia 1905 L. 99 823 w sprawie budowlanej,
- 2. gminy Słowity od orzeczenia Wydziału krajowego z 7. października 1905 r. L. 78.088 w sprawie użytkowania dobra gminnego,

3. Benjamina Bernsteina w Przemysłu od orzeczenia Wydziału krajowego z 2. marca 1906 L. 14.809 w sprawie postępowania rekursowego,
4. Józefa Hirscha Grossbarda w Łączku od orzeczenia Wydziału kraj. z 9. grudnia 1905 L. 112.862 w sprawie budowlanej,
5. Karola Jonasa w Białej od orzeczenia Wydziału krajowego z 10. lutego 1905 L. 10.534 i 10.535 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,
6. Eliasza Schrekingera w Olszaniku od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. grudnia 1905 L. 104.782 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,
7. Gminy Berymowce od orzeczenia Wydziału krajowego z 29. grudnia 1905 L. 112.303 w sprawie dzierżawy gruntów gminnych,
8. Antoniego Strąckiego w Żeldcu od orzeczenia Wydziału krajowego z 30. marca 1906 L. 29.352 w sprawie budżetowej gminy,
9. Nuty Kaufmana w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 24. kwietnia 1906 L. 23.197 w sprawie budowlanej,
10. Ignacego Horyn i tow. w Kniesiole od orzeczenia Wydziału krajowego z 14. lutego 1906 L. 7.567 w sprawie postępowania rekursowego od uchwały rady gminnej,
11. Jakóba Fischlera w Bochni od orzeczenia Wydziału krajowego z 14. lutego 1906 L. 11.495 w sprawie budowlanej,
12. Pawła i Scheindli Lieberfreundów w Dąbiu od orzeczenia Wydziału krajowego z 6. listopada 1906 L. 106.733 i z 27. grudnia 1906 L. 125.211 w sprawie budowlanej,
13. Gminy Mistkowice od orzeczenia Wydziału krajowego z 26. czerwca 1906 L. 61.917 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie użytkowania lasu gminnego,
14. gminy Oświęcim od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. marca 1906 L. 19.671 w sprawie budżetowej gminy,
15. Towarzystwa „Ruskij narodnyj dim“ w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 24. sierpnia 1906 l. 6.234 w sprawie budowlanej,
16. gminy Białej od orzeczenia Wydziału krajowego z 28. listopada 1905 L. 91.290 w sprawie uwolnienia przez radę gminną niektórych domów od gminnego dodatku do podatku domowoczynszowego,
17. Iwana Sabata i tow. w Sądowej Wiszni od orzeczenia Wydziału krajowego z 28. września 1906 L. 75.406 w sprawie użytkowania lasu gminnego,
18. Chany Rabinowicz w Krakowie od orzeczenia Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906 L. 107.765 w sprawie budowlanej,
19. Onufrego Romaniuka w Mikulińcach od orzeczenia Wydziału krajowego z 18. sierpnia 1906 L. 79.546 w przedmiocie postępowania rekursowego od uchwały Wydziału powiatowego,
20. Schmarje i Chaji Künstler w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 12. października 1906 L. 93.735 w sprawie budowlanej,
21. Michała Szczeciakowskiego w Kołomyi od orzeczenia Wydziału krajowego z 21. listopada 1905 L. 105.934 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,
22. gminy Rajtarowice od orzeczenia Wydziału krajowego z 4. września 1906 L. 72.684 w sprawie podjęcia 1.400 koron z kapitału zakładowego gminnej kasy pożyczkowej.

Natomiast c. k. Trybunał administracyjny uchylił następujące orzeczenia Wydziału krajowego:

1. orzeczenie z 8. listopada 1905 L. 88.830 w sprawie wy-

mierzonej Wilmie Peiper w Krakowie należności za wodę z wodociągu miejskiego,

2. orzeczenie z 9. października 1905 L. 80.980 w sprawie daru z łaski przyznanej przez radę gminną w Kałuszu Rebecce Finkelsteinowej, wdowie po lekarzu gminnym,

3. orzeczenie z 23. maja 1905 L. 31.382 w sprawie budżetowej gminy administracyjnej i chrześcijańskiej w Buczaczu,

4. orzeczenie z 27. grudnia 1905 L. 108.552 w sprawie studni w Rozwadowie,

5. orzeczenie z 4. maja 1906 L. 33.157 w sprawie dodatków gminnych w Sokalu na 1906,

6. orzeczenie z 10. kwietnia 1906 L. 33.568 w sprawie podjęcia przez gminę Oświęcim pieniędzy z gminnego funduszu ubogich w przechowaniu Wydziału powiatowego,

7. orzeczenie z 15. września 1906 L. 90.516 w sprawie remuneracji dla lekarza gminnego w Kałuszu,

8. orzeczenie z 22. maja 1906 L. 47.717 w sprawie pastwiska w Serdycy,

9. orzeczenie z 28. września 1906 L. 95.781 w sprawie budowlanej Julii Duciakowej w Drohobyczu,

10. orzeczenie z 1. września 1906 L. 68.411 w sprawie dzierżawy dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa, oraz opłat z rzeźni i jatek, tudzież stajen spędowych w Majdanie pow. Kolbuszowa,

11. orzeczenie z 14. lutego 1906 L. 1.703 w sprawie usunięcia składów drzewa w realności Maryi Feniger w Bochni,

12. orzeczenie z 1. maja 1906 L. 4.140 w sprawie cegielni Willnera w Białej,

13. orzeczenie z 17. sierpnia 1906 L. 65.402 w sprawie budżetu gminy chrześcijańskiej w Sokołowie na r. 1906 i opłat z pastwisk gminnych,

14. orzeczenie Wydziału krajowego z 21. sierpnia 1906 L. 68.773 w sprawie użytkowania pastwiska gminnego w Krynicy pow. drohobyckiego,

15. orzeczenie z 13. listopada 1906 L. 109.377 w sprawie zwrotu Alterowi Grünschlągowi dodatków gminnych do podatku zarobkowego od młyna w Rozdole,

16. orzeczenie z 8. listopada 1905 L. 103.463 w sprawie dzierżawy prawa propinacji w Kołomyi,

17. orzeczenie z 7. grudnia 1906 L. 114.025 w sprawie budowlanej Nuty Kaufmanna w Kałuszu,

18. orzeczenie z 8. lutego 1907 L. 10.345 w sprawie budowlanej Feiwla Bereka w Strzeliskach nowych.

Fundacya ś. p. Edwarda Lewińskiego.

W myśl §. 5. aktu fundacyjnego ś. p. Edwarda Lewińskiego w roku 1907, rozdzielił Wydział krajowy odsetki od majątku zakładowego tej fundacyi w kwocie 2.700 koron między 16 włościan w powiecie limanowskim.

W roku 1908 rozdzielono odsetki w kwocie 2.800 koron między 28 włościan powiatu buczackiego.

Od roku 1883, w którym fundacya weszła w życie, aż do roku 1909, otrzymały zapomogę następujące powiaty: Żydaczów, Mościska, Kraków, Żywiec, Stary Sambor, Bochnia, Turka, Chrzanów, Rohatyn, Wieliczka, Borszczów, Brzozów, Ropczyce, Przemyślany, Nowy Targ, Jaworów, Dąbrowa, Cieszanów, Tarnów, Dobromil, Wadowice, Podhajce, Grybów, Rawa ruska, Limanowa i Buczacz.

Sprawa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 powziął Wysocki Sejm następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. lipca 1906 L. 68.009 i z dnia 13. sierpnia 1907 L. 73.698 o zamknięciach rachunków galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie za rok 1905 i 1906.

II. Sejm udziela zarządowi gal. Kasy Oszczędności we Lwowie absolutorium z rachunków tejże Kasy za rok 1905 i 1906.

III. Sejm wzywa Wydział krajowy o polecenie zarządowi galicyjskiej Kasy Oszczędności, aby pod rygorem odmówienia absolutorium zaniechał stanowczo dalszego lokowania funduszków wkładkowych na rachunku tak zwanych interesów w likwidacyi

Uchwały powyżej przytoczone pod 2. i 3. zakomunikował Wydział krajowy zarządowi Kasy i wezwał Dyrekcyę pismem swem z dnia 2. listopada 1907 L. 103.683 do ścisłego zastosowania się do uchwały Wysokiego Sejmu pod 3.

Policja ogniowa.

Subwencya dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Uchwaloną przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 18. marca 1907 subwencyę dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych w kwocie 10.000 koron (o 1.000 koron więcej niż w roku poprzednim), wypłacił Wydział krajowy na ręce Rady zawiadowczej tego Związku w dwóch ratach półrocznych w kwietniu i lipcu 1907.

Nadto wskutek próby Związku wyasygnował mu Wydział krajowy dnia 2. stycznia 1908 kwotę 5.000 koron na rachunek subwencji za rok 1908.

Rozporządzenie o kwalifikacyi naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnych.

Na wniosek krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych ustanowił Wydział krajowy, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, rozporządzeniem z dnia 2. lipca 1907 L. 46.067 Dz. u. kr. Nr. 102 kwalifikacyę naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnych w miastach i miasteczkach, objętych ustawami gminnymi z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. kr. i z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr., oraz wprowadził egzamina kwalifikacyjne na naczelników wymienionych straży pożarnych.

Rozporządzeniem z tej samej daty ustanowił Wydział krajowy kwalifikacyę także dla naczelników zawodowych straży pożarnych w miastach i miasteczkach objętych ustawą gminną z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr.

Według powyższych rozporządzeń naczelnicy zawodowych straży pożarnych w miastach objętych ustawą gminną z roku 1889, winni wykazać się świadectwem ukończonej niższej szkoły średniej lub wydziałowej. Od naczelników tych straży w innych miastach i miasteczkach wymaga się ukończonej z dobrym postępem czwartej klasy szkoły ludowej. Nadto każdy kandydat winien udowodnić, że odbył co najmniej 3-miesięczną praktykę w jednej z zawodowych straży pożarnych, oraz że złożył egzamin kwalifikacyjny.

Egzamin obejmuje część teoretyczną i praktyczną. Komisya egzaminacyjna składa się z delegata c. k. Namiestnictwa, z dwóch egzaminatorów części teoretycznej i praktycznej i z lekarza do egzaminu z nanki o pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Przewodniczącemu komisji i egzaminatorów mianuje Wydział krajowy.

Komisya egzaminacyjna urzędować będzie w miesiącach maju i października każdego roku.

Pierwsze egzamina na podstawie wspomnianych rozporządzeń odbędą się w maju 1908.

Krajowy kurs pożarnictwa.

Pismem z dnia 4. grudnia 1907 L. 3.052 zawiadomił krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych Wydział krajowy, że najbliższy krajowy kurs pożarnictwa odbędzie się w dniach od 3. do 17. maja 1908.

Wobec tego Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe: 1. aby bezzwłocznie ogłosiły miastom i miasteczkom w swoich powiatach termin najbliższego kursu pożarnictwa; 2. zażądały podania nazwisk i kwalifikacji instruktorów, którzy służbę tę rzeczywiście pełnią; 3. zniewoliły Zarządy miast i miasteczek, które ukwalifikowanych instruktorów nie posiadają, o postaranie się o odpowiedniego kandydata, któryby mógł wziąć udział w tym kursie; 4. wezwały gminy do wstawienia do budżetów odpowiednich kwot na podróż i utrzymanie kandydata, gdyby odnośne gminy dobrowolnie tego nie uczyniły.

Lustracye straży pożarnych.

Na podstawie sprawozdań krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych o wyniku lustracyi straży pożarnych, które Związek, podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadzał, wydał Wydział krajowy cały szereg zarządzeń, zmierzających do usunięcia braków i usterek, jakie w organizacyi tych straży zostały stwierdzone.

Natomiast nie przychylił się Wydział krajowy do prośby Związku o zarządzenie kosztem funduszu krajowego lustracyi gminnych straży pożarnych i o zamianowanie lustratorem tych straży sekretarza Związku, p. Antoniego Szczerbowskiego.

Sprawa powoływania ukwalifikowanych znawców ogniowych do komisji, sporządzających plany regulacyjne miast, miasteczek, miejscowości klimatycznych i t. p.

Po myśli ustaw z dnia 15. maja 1907 Nr. 55. (Art. I. §. 62.) i z dnia 15. maja 1907 Nr. 56. (Art. I. §. 19.) Wydział powiatowy jest obowiązany do dwóch lat od wejścia w życie powyższych ustaw przedłożyć Wydziałowi krajowemu plany regulacyjne tych gmin, do których odnoszą się wymienione postanowienia ustawowe. Podobnie winien Wydział powiatowy sporządzić plany regulacyjne miejscowości wskazanych w §. 14. noweli z dnia 15. maja 1907 Nr. 57. Dz. u. kr. i §§. 13. i 15. ustawy z dnia 13. października 1899 Nr. 133. Dz. u. kr. Sporządzenie planu regulacyjnego winno poprzedzić komisyjnalne dochodzenie na miejscu, przy współudziale także znawcy ogniowego.

Ze względu na potrzebę ułożenia planu regulacyjnego w ten sposób, aby niebezpieczeństwo pożaru było w jak najwyższym stopniu zmniejszone, ważną jest rzeczą, aby na znawców ogniowych powoływano jedynie osoby w dostatecznej mierze z zadaniami pożarnictwa należycie obznajomione i posiadające nie tylko odpowiednie wiadomości teoretyczne, ale także szersze poglądy na sprawę.

Z tego powodu Wydział krajowy postanowił, że znawcami ogniowymi należy ustanawiać przede wszystkim naczelników gminnych straży pożarnych, którzy złożyli egzamin kwalifikacyjny w myśl rozporządzenia z dnia 2. lipca 1907 L. 46.067, lub też osoby, mogące wykazać się świadectwem z ukończonego z pomyślnym wynikiem krajowego kursu pożarnictwa, w braku zaś takich ludzi, znanych z doświadczenia i wykształcenia w pożarnictwie.

XII. Krajowy Zjazd strażacki.

W dniach 21. i 22. lipca 1907 odbył się we Lwowie XII. krajowy Zjazd strażacki, w którym jako delegat Wydziału krajowego wziął udział szef Departamentu I. Dr. Józef Wereszczyński.

Protokół obrad tego zjazdu znajduje się w aktach Wydziału krajowego

Wprowadzenie w życie powszechnego obowiązku ogniотrwałego krycia budynków i pomoc kraju celem ułatwienia ubogiej ludności wypełnienia tego obowiązku.

Celem wprowadzenia w życie nowel do ustaw budowniczych z dnia 15. maja 1907 Nr. 55., Nr. 56. i 57. wydał Wydział krajowy okólnik do Wydziałów powiatowych z dnia 11. czerwca 1907 LW. 121.286/905, w którym wyjaśnił szczegółowo główne zmiany, jakie zostały wprowadzone nowymi ustawami budowniczymi. Celem zaś utrzymania należytej ewidencji i kontroli nad wykonaniem tych ustaw wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe, aby założyły i przedłożyły Wydziałowi krajowemu szczegółowe wykazy wydanych przez siebie do gmin i obszarów dworskich rozporządzeń, odnoszących się do kwestyi ogólnego obowiązku krycia dachów materiałem ogniотrwałym, a względnie uwolnienia od tego obowiązku na pewien czas.

Z nadsyłanych wykazów przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że Wydziały powiatowe, przyznając gminom ulgi od obowiązku ogniотrwałego krycia budynków, niejednokrotnie mylnie interpretują ustawę a szczególnie postanowienie §. 20. ustęp 2. noweli z 15. maja 1907 Nr. 57. Dz. u. kr.

Wskutek tego Wydział krajowy okólnikiem z 4. grudnia 1907 L. 95.482 pouczył Wydziały powiatowe w tej sprawie.

Do dnia 31. marca 1908 nadesłały wykazy gmin w sprawie krycia dachów ogniотrwałym materiałem następujące powiaty: Kraków, Tarnów, Sambor, Stryj, Trembowla, Rohatyn, Lisko, Żółkiew i Nowy Sącz, a nadto Sokal i Rzeszów wykazy gmin podlegających ustawom budowniczym z roku 1882 i 1889. Z wykazów tych okazuje się, że Wydziały powiatowe postępują ostrożnie przy przyznawaniu ulg od obowiązku ogniотrwałego krycia budynków i udzielają ich istotnie tylko w wypadkach wyjątkowych.

Inne powiaty mimo licznych urgensów dotąd wykazów nie przedłożyły.

Wymienionym wyżej okólnikiem z 11. czerwca 1907 LW. 121.286/905 zawiadomił zarazem Wydział krajowy Wydziały powiatowe, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 16. listopada 1905 ustanowił krajowy fundusz pożyczkowy w kwocie 1,500.000 K na zwrotne w 10 latach pożyczki dla Reprezentacyj powiatowych na ułatwienie krycia dachów materiałem ogniотrwałym.

Nadto Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych, że nowelą do §. 24. ustawy o Repr. pow. Wydział krajowy upoważniony został bez względu na obciążenie powiatów do samoistnego zezwalania Reprezentacyom powiatowym na pożyczki przeznaczone na pomoc dla ludności powiatu dotkniętej klęską elementarną lub na ułatwienie krycia budynków ogniотrwałym materiałem.

Przed wprowadzeniem w życie funduszu pożyczkowego w sumie 1,500.000 K zażądał Wydział krajowy od Wydziałów powiatowych, celem unormowania rozdawnictwa pożyczek, szczegółowych odpowiedzi na pytania zawarte w dotyczącym kwestyonaryuszu.

Zasady udzielania pożyczek z krajowego funduszu pożyczkowego dla Reprezentacji powiatowych na ułatwienie krycia budynków materiałem ogniотrwałym, ustalił Wydział krajowy w instrukcyi z dnia 11. grudnia 1907 LW. 115.918 i dodatkowym rozporządzeniu z dnia 4. lutego 1908 LW. 4.105.

Jakkolwiek Wydział krajowy postępuje w stosunkach z Wydziałami powiatowymi z całym zaufaniem, jakie im się słuszenie należy, to jednak, wydając instrukcyę, która ma ogólnie obowiązywać, musiał się liczyć z faktem, niestety kilkakrotnie już stwierdzonym, że pożyczki zaciągnięte w funduszu krajowym były używane na cele z ich przeznaczeniem niezgodne.

Na podstawie tych przepisów do d. 31. marca 1908 otrzymały następujące powiaty promesy na pożyczki z powyższego funduszu:

1. Rudki na utworzenie powiatowego funduszu pożyczkowego, na udzielanie pożyczek ubogiej ludności, na ogniotrwałe krycie budynków	20.000	Kor.
2. Ropczyce j. w.	20.000	"
3. Brzesko j. w.	20.000	"
4. Brzozów j. w.	20.000	"
5. Łańcut j. w.	20.000	"
6. Krosno j. w.	20.000	"
7. Kamionka strumiłowa j. w.	20.000	"
8. Sokal j. w.	20.000	"
9. Bochnia j. w.	20.000	"
10. Kraków j. w.	20.000	"
11. Żydaczów j. w.	20.000	"
12. Dąbrowa j. w.	20.000	"
13. Rohatyn j. w.	20.000	"
14. Żółkiew j. w.	20.000	"
15. Tarnów j. w.	20.000	"
16. Brody j. w.	20.000	"
17. Sambor j. w.	20.000	"
18. Przemyśl j. w.	20.000	"
19. Chrzanów j. w.	20.000	"
20. Drohobycz j. w.	20.000	"
21. Horodenka j. w.	20.000	"
22. Przemyślany j. w.	20.000	"
23. Rawa j. w.	20.000	"
24. Bóbrka j. w.	20.000	"
25. Trembowla j. w.	20.000	"
26. Kolbuszowa j. w.	20.000	"
27. Nowy Targ j. w.	20.000	"
28. Limanowa j. w.	11.000	"
29. Czortków j. w.	20.000	"
30. Tarnobrzeg j. w.	15.000	"
31. Stryj j. w.	20.000	"
32. Pilzno j. w.	20.000	"
33. Buczacz j. w.	20.000	"
34. Rzeszów j. w.	20.000	"
35. Bohorodczany j. w.	20.000	"
36. Stanisławów j. w.	20.000	"
37. Tarnów na założenie powiatowego składu dachówek glinianych w Tuchowie	2.500	"
38. Nisko na założenie powiatowych warstatów dachówek cementowych	6.000	"
39. Horodenka na założenie powiat. składu dachówek w Horodence	10.000	"
40. Sanok na rozszerzenie fabryki dachówek cementowych	5.000	"
41. Róhatyn na założenie powiatowego składu dachówek	5.000	"
42. Limanowa na składy	9.000	"
razem wydano promes na	743.500	Kor.

Statystyka pożarów.

Podług przedłożonego przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych statystycznego zestawienia pożarów, w roku 1906 było w kraju 902 wypadków pożaru.

W szczególności spaliło się 1.833 domów mieszkalnych, 1.833 budynków gospodarczych, 27 zakładów przemysłowych i 1 kościół.

Szkodę materyjalną obliczono na 4,603.500 K, z czego ubezpieczono szkody do wysokości 1,688.200 K.

Wypadków śmierci z powodu pożaru było 18.

Przyczyną pożarów było w 64 wypadkach podpalenie, w 169 wypadkach nieostrożne obchodzenie się z ogniem, w 32 wypadkach wadliwa budowa, w 49 wypadkach pożar wzniecił piorun, zaś co do reszty t. j. 588 wypadków, przyczyny pożarów nie dało się wykryć.

W roku 1907 było w kraju 697 wypadków pożaru.

W szczególności spaliło się 1.682 domów mieszkalnych, 2.407 budynków gospodarczych i 16 zakładów przemysłowych.

Szkodę materyjalną obliczono na 5,071.900 K, z czego ubezpieczono szkody do wysokości zwyż 1,517.700 K, albowiem tę ostatnią kwotę wypłaciło w 1907 r. tytułem szkód ogniowych samo tylko Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.

Wypadków śmierci z powodu pożaru było 15.

Przyczyną pożarów było w 26 wypadkach podpalenie, w 28 zachodziło podejrzenie podpalenia, w 109 nieostrożność, w 37 wadliwa budowa, w 28 wypadkach pożar wzniecił piorun, zaś co do reszty wypadków przyczyny pożaru nie dało się wykryć.

Sprawy szkolne.

Ustawa o Radzie szkolnej krajowej.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 9. maja 1907 udzielił sankcyi uchwalonej przez Wysoki Sejm ustawie o Radzie szkolnej krajowej.

Podwyższenie plac nauczycielskich.

Ustawa zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 11. czerwca 1905 Nr. 73 Dz. u. kr. (o placach nauczycieli szkół ludowych) uzyskała sankcyę monarszą Najwyższem postanowieniem z 25. maja 1907.

Ustawa o seminariach nauczycielskich.

Uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 4. marca 1907 ustawa o kształceniu nauczycieli oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych otrzymała sankcyę Najwyższem postanowieniem z dia 18. czerwca 1907.

Nadzór lekarski nad szkołami.

Rada szkolna krajowa zakomunikowała Wydziałowi krajowemu w styczniu 1907 r. okólnik c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z 31. maja 1906 l. 22.071, poruszający sprawę uregulowania nadzoru lekarskiego nad szkołami wszelkiej kategorii przez ustanowienie instytucyi lekarzy szkolnych.

Okólnik ten porusza kwestyę uregulowania nadzoru sanitarnego nad szkołami i młodzieżą szkolną przez zawodowych lekarzy szkolnych, jako zasadę ogólną, która powinna mieć zastosowanie we wszystkich kategoriach zakładów naukowych, a więc w szkołach średnich, seminariach nauczycielskich, w szkołach przemysłowych i innych szkołach zawodowych, wreszcie w szkołach ludowych i to nie tylko po miastach, ale i na prowincyi.

Ponieważ c. k. Ministerstwo, o ile rżecz tyczy się szkolnictwa ludowego, wyklucza w sposób stanowczy i zasadniczy możliwość obciążenia z tego tytułu jakimkolwiek wydatkiem funduszków państwowych, i stawia zasadę, że wydatek ten powinien być pokrywany tak, jak inne wydatki na utrzymanie szkół ludowych, przeto Rada szkolna krajowa zaprosiła Wydział krajowy do objawienia zdania co do dalszego traktowania całej sprawy.

Wydział krajowy w odpowiedzi swej z 17. kwietnia 1907 l. 6501 oświadczył, iż zaprowadzenie instytucyi lekarzy w szkołach ludowych uznaje wprawdzie ze wszech miar za pożądane i pożyteczne, ale wobec zasadniczego stanowiska, jakie c. k. Ministerstwo zajęło w sprawie kosztów, że mianowicie instytucya

ta nie może obciążyć jakimkolwiek wydatkiem funduszków państwa, Wydział krajowy wyraził zdanie, że niepodobna całego ciężaru tych wydatków przenosić na strony konkurencyjne. — O przyjęciu tego wydatku na fundusz szkolny krajowy w obecnej chwili również nie może być mowy, gdyż budżet funduszu szkolnego krajowego z każdym rokiem wzrasta w sposób nadmierny, a fundusz krajowy już teraz nie jest w stanie podoląć koniecznym wydatkom w innych działach administracji krajowej.

Szkoły polskie w Białej
i w Leszczynach.

Na utrzymanie szkół polskich w Białej i Leszczynach przeznaczył Wysoki Sejm w budżecie na rok 1907 subwencję 40.000 K.

Obie te szkoły założone i utrzymywane staraniem Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie mają ważne zadanie ochrony kresowej ludności polskiej od grożącej jej germanizacji. Zadanie to spełniać będą tem skuteczniej, im większą liczbę dzieci szkolnych zdołają odciągnąć od uczęszczania do szkół niemieckich.

Według nadesłanego Wydziałowi krajowemu sprawozdania Dyrekcyi szkoły wydziałowej im Tadeusza Kościuszki w Białej, liczyła ta szkoła w pierwszym półroczu roku szkolnego 1907/8 564 uczniów (202 dziewcząt i 362 chłopców). W porównaniu z rokiem 1898, w którym szkołę otworzono, liczba dzieci zapisanych zwiększyła się o 208. Największa liczba zapisanych dzieci szkolnych pochodzi z Lipnika (242) i z Komorowie (150). Z Białej jest 79, z Bielska 20. Wskutek tak znacznego zwiększania się frekwencji, budynek szkolny okazuje się za szczupły i już w tym roku z powodu braku sal szkolnych 4 klasy pobierają naukę tylko w godzinach popołudniowych. Sił nauczycielskich liczy szkoła 14, w tem 5 żeńskich, 9 męskich. Dyrektorem jest p. Józef Bobak.

W roku ubiegłym otwarty został przy szkole białskiej obok kursu dla analfabetów kurs handlowo-przemysłowy dla majstrów i czeladników, na którym udziela się najpotrzebniejszych wiadomości z dziedziny buchalteryi, geografii handlowej, korespondencyi i t. p.

Do 4-klasowej szkoły polskiej w Leszczynach zapisało się na I. półrocze roku szkolnego 1907/8 167 dzieci (78 dziewcząt i 89 chłopców). Szkoła posiada 4 siły nauczycielskie, dwie żeńskie i dwie męskie. W roku ubiegłym został budynek szkolny rozszerzony przez dobudowanie dwóch sal szkolnych i pomieszczenia dla nauczyciela kierującego.

Udzielanie nauki religii
w języku polskim w prywatnej
szkole niemieckiej
w Lipniku.

W sprawie udzielania nauki religii w prywatnej szkole z językiem wykładowym niemieckim, utrzymywanej przez Towarzystwo „Deutscher Schulverein“ w Lipniku pod Białą — oznajmiła c. k. Rada szkolna krajowa pismem z 17. stycznia 1907 r. l. 55.781 Wydziałowi krajowemu, co następuje:

„Zarząd Główny wymienionego Towarzystwa po dłuższych pertraktacjach zgodził się na to, aby dzieci narodowości polskiej, uczęszczające do powyższej szkoły, pobierały naukę religii w języku polskim i używały przy tej nauce polskich podręczników.

Które dzieci pobierać mają naukę w języku polskim, o tem rozstrzygać będzie katecheta wspólnie z kierownikiem szkoły, a gdyby między nimi nie doszło w tej sprawie do porozumienia, mają być wezwani do Rady delegat duchowny Konsystorza do Rady szkolnej okręgowej, tudzież przewodniczący miejscowego Koła Towarzystwa „Deutscher Schulverein“.

Co się tyczy przekształcenia publicznej szkoły ludowej z językiem wykładowym polskim w Lipniku na 5 klasową, c. k. Rada szkolna krajowa ma zaszczyt oznajmić Wydziałowi krajowemu, że obecnie nie zachodzą jeszcze warunki do przeprowadzenia takiej organizacji.

Szkoła została założona jako 1-klasowa, a w bieżącym roku c. k. Rada szkolna otworzyła przy niej klasę nadetatową, tak, że w najbliższej przyszłości będzie mogła być przekształconą na dwuklasową.

Gdy się frekwencja wzmoże do przepisanej liczby dzieci, nastąpi dalsze jej przekształcenie na więcej klasową, stosownie do wykazanej frekwencji.

Szkoła SS. Augustyanek
w Krakowie.

Zgromadzenie SS. Augustyanek w Krakowie, utrzymująca na Kazimierzu szkołę wydziałową żeńską, której przysługują uprawnienia szkoły publicznej, wniosło do Wysokiego Sejmu petycję o subwencję na budowę nowego budynku, którą to petycję Wysoki Sejm przy uchwalaniu budżetu na rok 1907 przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu budżetu na rok 1908.

Według relacji władz szkolnych, uczęszcza do szkoły SS. Augustyanek blisko 300 dziewcząt, które nietylko nie wnoszą żadnej opłaty, ale jako dzieci najuboższej ludności dzielnicy Kazimierzowskiej, otrzymują od Zgromadzenia pożywienie i ubranie. Ze względu, że szkoła ta, będąca prawdziwym dobrodziejstwem dla ludności przedmiejskiej, nie może w starym budynku pomieścić wszystkich zgłaszających się uczniów, — c. k. Rada szkolna krajowa przemawia jak najgoręcej za udzieleniem subwencji na pokrycie kosztów budowy nowego budynku szkolnego.

Wobec tego Wydział krajowy przedstawił Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu na rok 1908 wniosek na przyznanie na cel powyższy subwencji w kwocie 500 K.

Szkoła SS. Dominikanek
w Bielinach.

W Bielinach (pow. Nisko) utrzymują SS. Dominikanki 2-klasową szkołę ludową z prawami szkół publicznych. Szkoła ta pobiera od szeregu lat z funduszu szkolnego krajowego subwencję w kwocie 600 K. W roku 1907 wniosła kierowniczka tej szkoły prośbę o podwyższenie subwencji, a to ze względu na znaczne podwyższenie płac nauczycieli publicznych szkół ludowych. Wydział krajowy pomimo poparcia petycji ze strony Rady szkolnej krajowej nie mógł uwzględnić prośby, ponieważ w budżecie na rok 1907 nie uchwalono żadnego funduszu na ten cel.

Szkoła PP. Bazylianek
w Jaworowie.

Konwent PP. Bazylianek w Jaworowie utrzymuje 5-klasową szkołę wydziałową żeńską tudzież prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie, które wobec tego, że państwowe seminarya nauczycielskie nie mogą pomieścić wszystkich kandydatek zgłaszających się o przyjęcie, bardzo jest pożyteczne.

Na budowę booznego skrzydła przy klasztorze dla pomieszczenia tego zakładu naukowego, zaciągnął konwent pożyczkę w kwocie 20.000 K a nie mając dostatecznych funduszy na jej spłacenie, wniosł petycję o przyznanie subwencji w kwocie 5.000 K. Petycję tę odstąpiono Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewent. uwzględnienia; Rada szkolna krajowa poparła, a Wydział krajowy postanowił przedstawić Wys. Sejmowi w preliminarzu fund. szk. kraj. na rok 1908 wniosek na udzielenie na cel powyższy jednorazowej subwencji w kwocie 2.000 koron.

Szkoła SS. Miłosierdzia
w Krakowie.

Zgromadzenie SS. Miłosierdzia utrzymuje w Krakowie na Kleparzu 4 klasową szkołę ludową z prawami szkół publicznych. W r. 1907 uczęszczało do tej szkoły 272 dziewcząt, które znajdowały u Sióstr zakonnych nie tylko naukę, lecz również najtroskliwszą opiekę poza szkołą i pomoc materyjalną.

Utrzymanie tej szkoły mianowicie płace nauczycielek, służby i najem lokalu wymaga znacznych nakładów, którym Zgromadzenie poddać obecnie nie może, skutkiem czego Wizytatorka Zgromadzenia powzięła myśl zwinięcia tej szkoły, jeżeliby na jej dalsze utrzymanie Zgromadzenie nie uzyskało stałej subwencji z funduszków publicznych. W tym celu Zgromadzenie wniosło petycję do W. Sejmu, którą przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewent. uwzględnienia przy układaniu budżetu na r. 1908. Na wniosek Rady szkolnej krajowej, która petycję poparła, postanowił Wydział krajowy wstawić do preliminarza fund. szkolnego kraj. na r. 1908 na utrzymanie szkoły Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie subwencyę w kwocie 1000 K.

Izrael. instytut teologiczny
we Lwowie.

Uchwałą z 9. października 1907 postanowił Wys. Sejm założenie we Lwowie izrael. instytutu teologicznego jako zakładu krajowego a zarazem upoważnił Wydział krajowy, aby przystąpił do wprowadzenia w życie tego zakładu pod warunkiem, że gminy wyznaniowe i inne czynniki interesowane zabezpieczą deklaracyami w formie prawnej zeznaniami, pokrycie wszystkich wydatków rzeczowych tego instytutu. Wskutek tego Wydział krajowy zajął się przede wszystkim zapewnieniem dla powstać mającego Zakładu dostatecznych funduszków potrzebnych w myśl powyższej uchwały do wprowadzenia go w życie. Jak to już w sprawozdaniu z 29. września 1907 l. 95.765 wspomniano, rozesał Wydział krajowy do wszystkich gmin wyznaniowych izraelickich w kraju okólnik z wezwaniem do oświadczenia się, czyli i jaką kwotę przeznaczyć są gotowe na cel założenia i utrzymania Zakładu teologicznego a oraz z wezwaniem do zbierania składek na fundusz zakładowy instytutu. Ponieważ bardzo wiele gmin wyznaniowych ociągało się z odpowiedzią, ponowił Wydział krajowy w listopadzie 1907 swój okólnik, ale mimo to jeszcze prawie jedna trzecia część gmin zalega z odpowiedzią. Dotychczasowy wynik akcji mającej na celu zebranie funduszków potrzebnych do wprowadzenia w życie instytutu jest następujący:

1. do kasy krajowej nadesłano:

w efektach	2.100 K — h
w gotówce	19.222 " 70 "

które ulokowano na książeczce Banku krajowego.

2. zdeklarowano:

a) datki jednorazowe w sumie około	56.000 " — "
b) datki stałe roczne na utrzymanie zakładu w sumie około	8 000 " — "

Wydział krajowy nadmieniał oraz, że celem powiększenia funduszu na założenie i utrzymanie instytutu teologicznego udawał się do kuratorji fundacyi Barona Hirscha o stały roczny datek na ten cel otrzymał jednakże odpowiedź odmowną, motywowaną postanowieniami statutów i niedostatecznością funduszków.

Tymczasem zaczęły do Wydziału krajowego nadpływać petycje o zaniechanie założenia instytutu teologicznego. W petycjach tych adresowanych po części do W. Sejmu po części do Wydziału krajowego a pochodzących przeważnie od rabinów

i przełożonych gmin wyznaniowych podniesiono zarzut, że przed powzięciem uchwały o założeniu instytutu teologicznego nie zasięgnięto opinii reprezentantów ortodoksyjnej ludności żydowskiej, stanowiącej ogromną większość w kraju, lecz polegano wyłącznie na jednostronnej opinii członków partyi reformowej. Tymczasem ludność ortodoksyjna nie tylko nie uznaje potrzeby założenia instytutu teologicznego, ale uważałaby go wprost za szkodliwy, gdyż mógłby rozniecić i spotęgować walkę wyznaniową między obu partjami ludności żydowskiej. Nadto podnoszą petenci, że gminy wyznaniowe nie zrzekną się ani nadzoru nad instytutem, przysługującego im w myśl ustawy z 21. marca 1890 Nr. 57, ani przysługującego im prawa kwalifikowania nauczycieli religii żydowskiej. Wreszcie, że konserwatywna ludność żydowska absolwentów tego instytutu nigdy za nauczycieli ani za rabinów nie uzna.

Równocześnie z tymi protestami otrzymał Wydział krajowy od szeregu gmin wyznaniowych zawiadomienie o cofnięciu kwot deklarowanych na rzecz instytutu teologicznego.

Nadmienia się w końcu, że rokowań z c. k. Rządem co do przyczynienia się Skarbu Państwa do kosztów założenia i utrzymania instytutu dotychczas jeszcze nie przeprowadzono. Nastąpi to dopiero po ostatecznem obliczeniu funduszków, jakimi Zakład dysponować będzie, co dotychczas było niemożliwem z powodu, że jeszcze znaczna część gmin nie złożyła deklaracji — oraz po ostatecznem ustaleniu cyfry wydatków rzeczowych instytutu teologicznego.

Fundusz szkolny krajowy.

Zaległości czynne odebrane od byłych funduszków szkolnych okręgowych.

Należitości czynne od byłych funduszków szkolnych okręgowych, przelanych do funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania ogółem

39.612 K 47 h

Na podstawie szczegółowych obrachunków			
dopisano: w roku 1906	.	.	773 K 51 h
" " 1907	.	.	116 " 04 " 889 " 55 "
		razem	40.502 K 02 h

natomiast odpisano na podstawie obrachunków przeprowadzonych przez c. k. Radę szkolną krajową ze stronami konkurencyjnymi tudzież z powodu przeniesienia do rubryki „prestatyce szkolne“ w ciągu roku:

1906 ogółem	.	.	6.072 K 91 h
1907 " "	.	.	1.320 " 14 " 7.393 " 05 "

Ogólne należitości czynne z powyższego tytułu wynosiły

33.108 K 97 h

Na poczet tych należitości spłacono:

w roku 1906	.	.	6.019 K 73 h
" " 1907	.	.	2.201 " 56 " 8.221 " 29 "

pozostała zatem w zaległości z końcem roku 1907 kwota

24.887 K 68 h

Oprócz tego miał fundusz szkolny krajowy do żądania od miejskiego funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego tytułem zwrotu udzielonych z funduszu krajowego po koniec roku 1894 zaliczek wedle ostatniego sprawozdania ogółem

171.928 K 61 h

Na poczet tej zaległości zapłaciła gmina miasta Krakowa w roku 1907 2 raty po 7.536 K 70 h czyli razem

15.073 " 40 "

pozostała zatem zaległość z powyższego tytułu z końcem roku 1907 w kwocie

156.855 K 21 h

Orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 13. grudnia 1904 l. 38.505 (akt L.W. 126.525/04) nałożono na gminę miasta Krakowa obowiązek dopłacenia funduszowi szkolnemu krajowemu z tytułu ustawowej 12% prestacyi szkolnej za rok 1895 kwoty 59.448 K 62 h

Wniesiony przeciw temu orzeczeniu przez gminę miasta Krakowa rekurs jak akt L.W. 51.577/05, nie został dotychczas przez c. k. Radę szkolną kraj. załatwiony).

Na poczet powyższej należitości zapłaciła gmina miasta Krakowa w r. 1907 5.730 „ 46 „

pozostała zatem zaległość z tego tytułu z końcem roku 1907 w kwocie 53.718 K 16 h

Prestacye szkolne.

a) Należytość zaległa z początkiem roku 1906 z tytułu dobrowolnych zobowiązań gmin, obszarów dworskich i innych stron tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek oraz od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli wynosiła kwotę 617.069 K 55 h

Z tego odpisano w ciągu roku 1906 19.457 „ 47 „

pozostało 597.612 K 08 h

Należytość bieżąca za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiła 738.073 „ 89 „

razem 1,335.685 K 97 h

Na to zapłacono w roku 1906 773.397 „ 06 „

pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie 562.288 K 91 h

Z tego odpisano w ciągu roku 1907 15.608 „ 64 „

pozostało 546.680 K 27 h

Należytość bieżąca za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków za ten rok wynosiła 731.451 „ 37 „

razem 1,278.131 K 64 h

Na to zapłacono w roku 1907 745.450 „ 49 „

pozostała zaległość z końcem roku 1907 w kwocie 532.681 K 15 h.

Powyższa zaległa należytość zostanie jeszcze zmniejszoną o sumę zaległości biernych, które wykaże c. k. Rada szkolna krajowa w przedłożyc się mającem zamknięciu rachunków obejmującym wydatki funduszu szkolnego krajowego za rok 1907.

Wedle zamknięcia rachunków za rok 1906 wynosiła suma zaległości biernych z końcem roku 1906 ogółem 66.361 K 58 h.

Celem spiesznego ściągnięcia zaległych prestacyi przesyła się co roku szczegółowe wykazy wszystkim c. k. Starostwom, a zarazem uprasza się Prezydium c. k. Namiestnictwa o po-naglenie w tej sprawie. Ostatnie takie zarządzenie dotyczące stanu zaległości po koniec roku 1907 zostało już wydane do L.W. 40.940/08.

b) Należytość zaległa z tytułu dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich, tudzież 3% dodatku okręgowego wynosiła z początkiem roku 1906 kwotę 903.346 K 65 h

Należytość bieżąca za rok 1906 z tego samego tytułu wynosiła 2,255.987 „ 37 „

razem 3,159.334 K 02 h

Na to zapłacono w roku 1906 2,299.961 „ 39 „

pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie 859.372 K 63 h.

Należności bieżącej z roku 1907 i zaległości z końcem tego roku nie można jeszcze wykazać, gdyż nie wszystkie c. k. Urzędy podatkowe przedłożyły dotychczas wykazy przypisanych uiszczonych i zaległych dodatków szkolnych za rok 1907. Wedle budżetu miała wpłynąć z tego tytułu jako należność bieżąca za rok 1907 kwota 2,400.000 K, a faktycznie wpłacono wedle zamknięcia rachunku kwotę 2,285.121 K 33 h.

Zaliczki na budynki szkolne.

Stan niespłaconych zaliczek na budynki szkolne z końcem roku 1905 wynosił wedle ostatniego sprawozdania ogólną kwotę	1.919 K 32 h
Na to spłacono w roku 1906	193 „ 93 „
pozostała zaległość z końcem roku 1906	1.725 K 39 h
Z tego odpisano z powodu nienależności w roku 1907	183 „ — „
pozostało	1.542 K 39 h
W roku 1907 spłacono	199 „ 75 „

Stan niespłaconych zaliczek wynosi zatem z końcem roku 1907 jeszcze kwotę 1.342 K 64 h. Od czasu utworzenia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 osobnego funduszu pożyczkowego na budowę szkół, nie udziela się już zaliczek z funduszu szkolnego krajowego, lecz tylko ściąga się raty dotychczas nie spłacone.

Taksy szkolne.

Zaległe należności z tytułu taks spadkowych przypadające na rzecz funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania kwotę	196.608 K 72 h
Z tego odpisano w ciągu roku 1906	5.227 „ 26 „
pozostało	191.381 K 46 h
Należność bieżąca za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiła	280.344 „ 71 „
razem	471.726 K 17 h
Na to zapłacono w roku 1906	233.892 „ 33 „
pozostała zaległość z końcem roku 1906	237.833 K 84 h
Z tego odpisano w ciągu roku 1907	6.806 „ 79 „
pozostało	231.027 K 05 h
Należność bieżąca za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków wynosiła	187.870 „ 34 „
razem	418.897 K 39 h
Na to zapłacono w roku 1907	235.353 „ 04 „
pozostała zaległość z końcem roku 1907 w kwocie	183.544 K 35 h

Szczegółowe wykazy zaległych z końcem roku 1906 taks szkolnych przesłano z początkiem roku 1907 wszystkim c. k. Starostwom z prośbą o rychłe przymusowe ich ściągnięcie, a równocześnie proszono Prezydium c. k. Namietnictwa o przynaglenie Starostw do tej czynności.

Sporządzenie i rozesłanie wykazów zaległych taks szkolnych z końcem roku 1907 jest w toku. Oprócz tego prowadzi się w tej sprawie z c. k. Sądami, Starostwami, Urzędami podatkowymi, Dyrekcjami skarbowymi i Magistratem lwowskim bardzo liczne korespondencje.

Inne należności funduszu szkolnego kraj.

Inne należności czynne wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania :

Odsetki od kapitałów	764 K 07 h		
Dochody z dóbr, realności i innych praw	6.689 „ 13 „		
Daniny	240 „ 92 „		
Rozmaite wpływy	30.389 „ 73 „		
razem		38.083 K 85 h	
Z tego odpisano w ciągu roku 1906 kwotę		1.311 „ 19 „	
pozostało		36.772 K 66 h	
Należytości bieżące za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiły:			
Odsetki od kapitałów	70 690 K 01 h		
Dochody z dóbr i realności	43.500 „ 56 „		
Daniny	704 „ 20 „		
Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670 „ — „		
Dodatek z c. k. Skarbu Pań- stwa	109.885 „ 92 „		
Rozmaite wpływy	187.594 „ 20 „	418.044 „ 89 „	
razem		454.817 K 55 h	
Na to zapłacono w ciągu roku 1906		414 300 „ 56 „	
pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie		40.516 K 99 h	
Należytości bieżące za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków wynosiły:			
Odsetki od kapitałów	71.199 K 91 h		
Dochody z dóbr i realności	43.511 „ 73 „		
Daniny	704 „ 20 „		
Zysk ze sprzedaży książek	5.670 „ — „		
Dodatek z c. k. Skarbu Pań- stwa	109 885 „ 92 „		
Rozmaite wpływy	304.537 „ 25 „	535.509 „ 01 „	
razem		576.026 K — h	
Z tego odpisano w ciągu roku 1907		1.643 „ 42 „	
pozostało		574.382 K 58 h	
Na to zapłacono w ciągu roku 1907		521.276 „ 31 „	
pozostała zaległość z końcem r. 1907		53.106 K 27 h	

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek tego funduszu wynosił w efektach nominalnej wartości wedle zamknięć rachunkowych:

a) z końcem roku 1906 ogółem	204.300 K — h
b) „ „ „ 1907	204.371 „ 95 „

Odsetki od tych efektów przyniosły:

a) w roku 1906 ogółem	8.148 K 19 h
b) „ „ 1907 „	8.144 „ 05 „ 16.292 „ 24 „

Z tego rozdzielono tytułem bezzwrotnych zasiłków na budowę szkół:

a) w roku 1906:

Gminom Bóbrka, Gnojnik, Lisie jamy, Majdan Kamionka wielka i Majdan grani- czny po 800 K	4 800 K — h
Do przeniesienia	4.800 K — h

Z przeniesienia	4.800 K — h	
Gminie Pieniaki	400 " — "	
Przełożonej Zgrom. SS. Służebniczek w Kętach	500 " — "	
Gminom War, Tyniowice i Kosztowa po 600 K	1.800 " — "	
Gminie Stopnice królewskie	100 " — "	
Gminie Bierzanów	500 " — "	8 100 K — h

b) w roku 1907:

Gminom Dzierżaniny, Piwoda, Wola pelkińska, Moderówka, Młynne, Przedzrymichy małe po 800 K	4.800 K — h	
Gminie Rozkochów	500 " — "	
Gminie Skurowa i Zaczarnia po 700 K	1.400 " — "	
Gminie Przewozie	400 " — "	
Gminie Pomorzany	600 " — "	
Przełożonej Zgromadzenia SS. Felicyanek w Uhnowie	400 " — "	8.100 " — "
Ogółem rozdano w latach 1906 i 1907		16 200 K — h

Sprawy konserwatorskie.

Ochrona zabytków historycznych i artystycznych.

W skutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1906 l. 51.335 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie, udzielonego Wydziałowi krajowemu do wiadomości pismem c. k. Namiestnictwa z d. 15. maja 1907 l. 20.489/VII b) wydał Wydział krajowy 9. sierpnia 1907 l. 51.197 do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik z przypomnieniem, że wszelkie artystyczne i historyczne zabytki budownictwa pozostają pod opieką c. k. Centralnej Komisji konserwatorskiej we Wiedniu, względnie jej organów t. j. konserwatorów mianowanych dla poszczególnych okręgów, którzy w Galicyi celem skuteczniejszego wykonywania swych zadań, utworzyli dwa związki a mianowicie: Grono c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej we Lwowie i Grono c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie.

W interesie ochrony zabytków Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe, aby w każdym wypadku grożącym zniszczeniem lub uszkodzeniem pomników budownictwa (kościółów, cerkwi, kaplic, zamków starych, charakterystycznych dworów i domów, tudzież nagrobków ementarnych i figur przydrożnych) donosiły jednemu z wymienionych Gron konserwatorskich, zależnie od tego, czy zagrożony zabytek znajduje się we wschodniej czy też w zachodniej części kraju. Podobnie winien Wydział powiatowy postąpić wówczas, gdy poweźmie wiadomość o rozpoczęciu restauracji, przebudowy lub rozszerzenia zabytków budownictwa bez zasiągnięcia poprzednio zdania i uzyskania zezwolenia ze strony właściwego c. k. konserwatora.

Przy tej sposobności zwrócił Wydział krajowy uwagę Wydziałów powiatowych, że takiej samej opiece konserwatorskiej, jak zabytki budownictwa podlegają także zabytki malarstwa i rzeźby, przedmioty przemysłu artystycznego, tkaniny i t. p. i o każdym zagrożeniu zabytku tego rodzaju lub zamierzonym wywiezieniu tegoż za granicę donieść bezzwłocznie Gronom c. k. konserwatorów. Podobnie należy zawiadomić powyższe Grona o wszelkiem niebezpieczeństwie, grożącym zabytkom archiwalnym.

Wkońcu przypomniano Wydziałom powiatowym okólnik z 30. maja 1899 l. 14.472 w sprawie czuwania nad zabytkami przedhistorycznymi, zwracając uwagę na potrzebę zapobiegania dyletanckim próbom poszukiwania i przeprowadzania wykopalisk ze strony osób niefachowych i niekwalifikowanych.

Okólnik ten polecono podać do wiadomości Magistratów, Zwierzchności gminnych i Przełożeństw obszarów dworskich z wezwaniem do ścisłego przestrzegania jego postanowień.

Subwencya nadzwyczajna dla Muzeum narodowego w Krakowie.

Uchwałą z dnia 30. października 1903 przyznał W. Sejm na cel adaptacji i rozszerzenia Muzeum narodowego w Krakowie subwencję w kwocie 30.000 K płatną w 5 ratach rocznych poczynawszy od r. 1903.

Po upływie tego 5 lecia i wypłacie ostatniej raty powyższej subwencji z budżetu r. 1907, wniósł Prezydent m. Krakowa do Wydziału krajowego podanie o ponowne wyjednanie takiego samego zasiłku u W. Sejmu, uzasadniając prośbę tem, że bezpieczeństwo i całość zbiorów umieszczonych w Muzeum wymagają jeszcze uzupełnienia dokonanych już adaptacji i większych jednorazowych wkładów. Założone, dzięki prywatnej inicjatywie i ofiarności gminy m. Krakowa Muzeum narodowe, jedyna tego rodzaju instytucja w całym kraju, ze skromnych bardzo początków rozwinęła się w ostatnich latach w poważną instytucję kulturalną. Przyczyniło się do tego poparcie Wys. Sejmu a także liczne zbiory подарowane przez osoby prywatne.

Okazała się potrzeba rozszerzenia dotychczasowego lokalu w Sukiennicach oraz zaprowadzenia nowoczesnych urządzeń, któreby zapewniły zbiorom bezpieczeństwo od ognia, włamania i t. p.

Przy pomocy wydatniejszych subwencji uzyskanych na ten cel tak od Wys. Sejmu jak i od Rządu udało się gminie m. Krakowa zreorganizować Muzeum na sposób nowoczesny europejski. Pociągnęło to za sobą jednak bardzo znaczne koszta; sama reorganizacja spowodowała wydatek około 60.000 K, zaś urządzenie kaloryferów, hydrantów, zaprowadzenie światła elektrycznego kosztowało około 40.000 K.

Wszystko to jednak jest tylko częścią tego, co pozostaje do zrobienia, aby Muzeum narodowe mogło należycie spełniać swoje zadanie. Ponieważ lokal w Sukiennicach przeznaczony głównie na galeryę obrazów okazał się za szczupły na pomieszczenie wszystkich przedmiotów, zwłaszcza monet, medali, porcelany, miniatur i t. p., przeto gmina m. Krakowa zmuszoną była nabyć od hr. Czapskich realność przy ul. Wolskiej położoną zwłaszcza, że akt darowizny zbiorów hr. Czapskich nakładał na nią obowiązek nabycia tej realności.

W nowym lokalu utworzony został osobny dział Muzeum narodowego obejmujący przedmioty wysokiej wartości, jak bogatą kolekcję monet, medali oraz cenną bibliotekę. Znalazły tam również pomieszczenie i inne zabytki, szkło, porcelana, miniatury przedstawiające niemalą wartość. W tym nowo otwartym dziale, jeżeli on ma być oddany na cele publiczne, muszą koniecznie być zaprowadzone nowożytnie urządzenia muzealne i adaptacje zapewniające zbiorom bezpieczeństwo. Wydatek preliminowany na ten cel przenosi sumę 40.000 K.

Gmina m. Krakowa, która ma wobec kraju odpowiedzialność za całość i bezpieczeństwo tych zbiorów, nie mogąc sama podjąć tym i dalszym jeszcze wydatkom na ten cel, zwraca się do kraju o pomoc.

Wobec znaczenia, jakie muzeum narodowe ma nie tylko dla gminy m. Krakowa ale dla całego kraju, mniema Wydział krajowy, że pomocy tej odmówić jej nie można. Ze względu

jednak na stan finansów krajowych uznał Wydział krajowy za konieczne ograniczyć się na przedstawieniu W. Sejmowi wniosku na przyznanie gminie m. Krakowa nadzwyczajnego zasiłku na rozszerzenie i adaptacye Muzeum narodowego w kwocie 15.000 K płatnego w 5-ciu ratach rocznych po 3.000 K począwszy od r. 1908. Pierwszą ratę tego zasiłku wstawił Wydział krajowy do preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1908.

Inwentaryzacya drewnianych kościołów.

Wśród zabytków przeszłości naszego kraju drewniane kościoły należą do tych, które coraz bardziej znikają niszczone zębem czasu lub też ustępując miejsca nowym kościołom. Pragnąc chociaż częściowo uratować z tych zabytków to, co jest możliwie do uratowania, postanowiło Grono c. k. konserwatorów w Krakowie przeprowadzić inwentaryzacyę kościołów drewnianych. Według programu już zatwierdzonego corocznie odbywać się ma inwentaryzacya 10 kościołów a praca cała może być wykonaną w ciągu lat 5. Koszta inwentaryzacyi jednego kościoła obliczone są na 260 K, roczny wydatek przeto na 2.600 K. — a koszt całej inwentaryzacyi około 13.000 K. Z każdego kościoła ma być zrobionych 6 zdjęć fotograficznych, 5 rysunków architektonicznych, jeden plan i jeden widok ogólny. Komisya centralna konserwatorska uznała cały plan za dobrze obmyślany i przyrzekła mu poparcie w uzyskaniu funduszków u Ministerstwa oświaty, wskazała jednak potrzebę starania się także o odpowiednie subwencye z funduszków krajowych. Wydział krajowy uchwalił wobec tego przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie na cel powyższy subwencyi w kw. 6.500 K. płatnej w 7 ratach rocznych (6 rat po 1.000 K. ostatnia 500 K.) pod warunkiem jeżeli Skarb państwa udzieli subwencyi w równej wysokości i wstawić pierwszą ratę w kwocie 1.000 K. do preliminarza na r. 1908.

Kościół w Tyncu.

Jego Emin. książę biskup krakowski kardynał Puzyna wniósł do Wydziału krajowego podanie o subwencyę na pokrycie dachówką kościoła w Tyncu.

Ks. kardynał objawszy w r. 1902 dobra Tynieckie, zabrał się do restauracyi budynków znajdujących się w bardzo opłakanym stanie; wyrestaurował już zupełnie tz. Opatówkę, czyli dawne mieszkanie Opaty Benedyktyńskiego i przeznaczył na mieszkanie dla 30 kleryków, którzy tam pod okiem jednego z księży przełożonych spędzają wakacje. Szkołę mieszczącą się w budynku wprost niemożliwym i zabójczym dla zdrowia przeniesiono do jednego z budynków na fołwarku, który poprzednio został odpowiednio wyrestaurowany, odnowiono także front kościoła. Tymczasem okazała się gwałtowna potrzeba pokrycia całego kościoła dachówką, by ochronić sklepienie i mury od zniszczenia, na co jednak zabrakło już funduszków.

Grono ich konserwatorów, któremu to podanie do zaopiniowania przesłano, oświadcza, że nowe pokrycie dachu na budynku kościelnym jest niuniknioną koniecznością, gonty bowiem zbutwiały do tego stopnia, iż pokrycie dachu wygląda jak rzeszoto i potrzebuje jak najszybszej wymiany, aby kościół nie poszedł w całkowitą ruinę.

Grono c. k. konserwatorów podnosi przy tej sposobności konieczną potrzebę innych także robót konserwacyjnych około kościoła i ruin klasztoru, które oblicza razem na 24.500 K. Wobec stanu finansów krajowych nie może jednak Wydział krajowy proponować W. Sejmowi takiego wydatku i ogranicza się jedynie na wniosku przyznania subwencyi 5.000 K. na pokrycie dachu kościoła, którą wstawił do preliminarza na r. 1908.

Restauracja zabytków
w Bieczu.

W budżecie na r. 1904 uchwalił W. Sejm subwencję 1.000 K. na restaurację starożytnej bramy i baszty a oraz ratusza i wieży w Bieczu. Sumę tę wyasygnowano do rąk Grona c. k. konserwatorów, które atoli oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że sama restauracja starożytnej baszty wymaga wydatku przeszło 2.000 K. a przeto o użyciu powyższej subwencji także na restaurację ratusza mowy być nie może. Ze względu na wielką pamiątkową i historyczną wartość zabytków bieckich postanowił Wydział krajowy na wniosek Grona c. k. konserwatorów zapreliminować na r. 1908 na restaurację starożytnej bramy i baszty kwotę 1.000 K. i takąż samą kwotę na restaurację ratusza i wieży, tę ostatnią subwencję wskutek petycji gminy m. Biecza przekazanej uchwałą W. Sejmowi z 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Restauracja kościoła
św. Floryana w Kra-
kowie.

C. k. Ministerstwo wyznań i oświaty reskrytem z 10. grudnia 1906 l. 32.027 przyznało na wewnętrzną restaurację kościoła św. Floryana w Krakowie subwencję państwową w kwocie 20.000 K., płatną w 5 równych rocznych ratach począwszy od r. 1908.

Na ten sam cel przyznał W. Sejm już od r. 1906 subwencję w kwocie 20.000 K. płatną również w 5 ratach rocznych; trzecią ratę tej subwencji w kwocie 4.000 K. wstawiono do preliminarza na rok 1908.

Stylowy ikonostas dla
cerkwi w Kulikowie.

Komitet parafialny gr. kat. w Kulikowie wniósł do Wydziału kraj. prośbę o wyjednanie subwencji na sprawienie stylowego ikonostasu dla cerkwi tamtejszej. Nowo zbudowana cerkiew Kulikowska posiada ołtarze, które pochodzą ze starej, drewnianej rozebranej już cerkiewki, do której dostały się z dawnego monasteru PP. Bazylianek.

Ołtarze owe w stylu przejściowym do rokoko, o formach szlachetnych, wykonane bardzo starannie, posiadają zdaniem c. k. konserwatorów wysoką wartość artystyczną i należą do najcenniejszych tego rodzaju zabytków sztuki w kraju. Projektowany nowy ikonostas, którego dotychczas cerkiew nie posiada, musi się łączyć harmonijnie z owymi ołtarzami, musi więc odbiegać od zwykłego szablonu a tem samem wymaga znaczniejszych kosztów. Projekt na ów ikonostas został wykonany według wskazówek Grona c. k. konserwatorów, które ze swej strony popiera petycję komitetu i wnosi o udzielenie na ten cel subwencji w kwocie 1.000 K.

Ikonostas w Zboiskach.

W cerkwi parafialnej w Zboiskach pod Lwowem znajduje się ikonostas bogato rzeźbiony i ozdobiony licznymi obrazami, z których jeden nosi datę 1733 r. Ikonostas ten według zdania Grona c. k. konserwatorów jest zajmującym pomnikiem sztuki miejscowej z połowy XVIII. wieku, z czasu, gdy rodzima sztuka ruska zatracza dawne swe tradycje i przyjmuje się w zupełności stylem na zachodzie panującym. Grono c. k. konserwatorów uznało więc petycję o subwencję na odnowienie tego zabytku za godną materialnego poparcia i na jego wniosek postanowił Wydział krajowy przedstawić W. Sejmowi w preliminarzu na r. 1908 wniosek na udzielenie na ten cel subwencji w kwocie 2 000 K.

Ikonostas w Jeziernej.

W cerkwi drewnianej w miasteczku Jeziernej w pow. Złoczowski znajduje się ikonostas pochodzący z pierwszej połowy XVIII. wieku. Zarówno architektura tego ikonostasu w stylu rokoko misternie ornamentowana jak i obrazy na nim (z wyjątkiem dodatków z pierwszej połowy XIX. w.), wybitną war-

tość artystyczną posiadające, sprawiają, że ikonostas ten należy obok bohoradczańskiego i rohatyńskiego oraz ikonostasu z cerkwi św. Paraskewii we Lwowie, do najcenniejszych tego rodzaju zabytków sztuki cerkiewnej w kraju. Wspomniany ikonostas ma być przeniesiony do nowej murowanej cerkwi, zanim to jednak nastąpi, musi być gruntownie odnowiony, gdyż w przeciwnym razie grozi mu zniszczenie. Ponieważ komitet parafialny nie ma możliwości wykonania tej restauracji o własnych siłach, przeto odniósł się do Grona c. k. konserwatorów z prośbą o wyjednanie subwencji krajowej na ten cel. Na wniosek tego Grona Wydział krajowy postanowił przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie subwencji w kwocie 1.000 K. jednak dopiero w budżecie na rok 1909, ponieważ wniosek konserwatorów przedstawiony został Wydziałowi krajowemu już po zestawieniu preliminarza budżetu kraj. na r. 1908.

Kościół w Kulikowie.

Kościół Kulikowski zbudowany w r. 1538, w stylu gotyckim, utracił w ciągu wieków skutkiem licznych pożarów i przeróbek charakter pierwotnego stylu. Dziś świadczą o nim jeszcze tylko resztki łuków gotyckich a zwłaszcza charakterystyczny szczyt schodowy fasady i piękny portal głównego wejścia. Ze względu na ów szczyt kościół kulikowski należy do rzadkich zabytków tego rodzaju budownictwa w tej części kraju i otoczony jest troskliwą opieką konserwatorską. Przy restauracji kościoła musi ze względów konserwatorskich być zabezpieczony od upadku ów szczyt fasady a nadto musi nastąpić staranne odczyszczenie i naprawa uszkodzonego, tynkiem zakrytego charakterystycznego gotyckiego portalu. Tego rodzaju konserwacja nie należy do obowiązków konkurencyjnej parafialnej, dlatego wskutek petycji tejże, a na wniosek grona c. k. konserwatorów Wydział krajowy wstawił do preliminarza na r. 1908 subwencję w kw. 2.000 K. na cel restauracji kościoła w Kulikowie.

Mury fortyfikacyjne kościoła OO. Karmelitów w Trembowli.

Kościół i klasztor OO. Karmelitów w Trembowli, niegdyś obronny, opasany jest murem fortyfikacyjnym, który należy do bardzo cennych i charakterystycznych zabytków tego tak bogatego w pomniki historyczne grodu. Zarówno sam mur jak i cztery baszty narożne wymagają gruntownej restauracji i zabezpieczenia przed dalszym zniszczeniem. Sprawą restauracji murów karmelickich zajął się energicznie c. k. starosta w Trembowli p. Kruszyński i zebrał już na pokrycie kosztów konserwacji drogą składek prywatnych i subwencji z pow. Kasy Oszczędności 600 K. Gdy jednak kosztorys restauracji obliczony jest na 4.000 K. a konwent tylko nieznacznym funduszem będzie mógł przyczynić się do pokrycia kosztów, okazuje się niezbędną subwencja z funduszków krajowych.

Na wniosek Grona c. k. konserwatorów postanowił przeto Wydział krajowy przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie subwencji na cel powyższej restauracji w kwocie 2.000 K i wstawił tę kwotę do preliminarza na r. 1908.

Obrazy historyczne w kościele Żółkiewskim.

Przy pomocy subwencji, dwukrotnie (w r. 1901 i 1905) przez Wys. Sejm uchwalonych dokonano już odrestaurowania znajdujących się w kościele Żółkiewskim, portretów członków rodzin Żółkiewskich, Daniłowiczów i Sobieskich, portretu króla Augusta II. tudzież dwóch wielkich obrazów historycznych przedstawiających „Bitwę pod Kłuszynem“ i „Bitwę pod Chocimem“. Czeeka jeszcze na restaurację trzeci wielki obraz historyczny „Bitwa pod Wiedniem“, pędzla Altomontego, na którego restaurację zabrakło funduszków.

Wobec tego Grono c. k. konserwatorów zwróciło się do Wydziału krajowego z wnioskiem o wyjednanie u W. Sejmu subwencji na restaurację tego pamiątkowego obrazu. Gdy zaś według przedłożonego kosztorysu koszt odnowienia tego olbrzymiego płótna mierzącego przeszło 76 metrów kwadratowych wyniosą około 2.000 K., przeto Wydział krajowy postanowił wstawić kwotę 2.000 K. do preliminarza w tem przekonaniu, że W. Sejm uchwaleniem tej subwencji umożliwi dokończenie dzieła, które Grono c. k. konserwatorów uważa za jedno z najważniejszych, jakie w ostatnich latach zostały dokonane.

Restauracja starożytnej cerkwi w Haliczu.

Uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wys. Sejm petycję gr. kat. komitetu parafialnego w Haliczu o subwencję na restaurację starożytnej cerkwi, Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Na cele tej restauracji uchwalił Wys. Sejm w r. 1901 subwencję w kwocie 9000 K. płatną w trzech ratach, po 3000 K. Według sprawozdania c. k. konserwatora Talowskiego roboty wykonane zostały ściśle według wskazówek Grona c. k. konserwatorów kosztem 12.700 K, brakujące przeto 3.700 K wstawił Wydział krajowy na wniosek c. k. konserwatora do preliminarza na rok 1908, ponieważ komitet parafialny nie ma żadnych funduszy na pokrycie tego wydatku, a strony konkurencyjne nie są obowiązane do składania datków na cele zachowania pomników sztuki.

Cerkiew św. Trójcy w Drohobyczu.

Petycja komitetu cerkiewnego o subwencję na restaurację tej cerkwi, odstąpiona uchwałą sejmową z 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, nie została uwzględniona, ponieważ nie wykazano, iżby cerkiew ta miała znaczenie zabytku historycznego albo artystycznego.

Petycja o subwencję na budowę kościoła w Biskowicach.

Petycji tej przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z 18. marca 1907 do zbadania i sprawozdania, Wydział krajowy ze względów zasadniczych popierać nie może, ponieważ pokrywanie wydatków na budowę i utrzymanie kościołów jest z ustawy obowiązkiem stron konkurencyjnych, a fundusz krajowy przyczynia się do ponoszenia wydatków tylko w takim razie, jeżeli budynek ma cechę zabytku historycznego lub artystycznego.

Ołtarze w kościele łac. w Żurowie.

Kościół rzymsko katolicki w Żurowie fundowany w roku 1621 przez Mikołaja Daniłowicza i zbudowany w dobrym stylu barokowym uległ w r. 1895 klęsce pożaru, w którym spłonęły także dwa boczne ołtarze. Odbudowa tych ołtarzy wymaga znacznego wydatku ze względu że muszą one być dostrojone do stylowego charakteru całego kościoła i odznaczać się rzeczywistą wartością artystyczną. Ponieważ zaś wymagania takie pociągają za sobą konieczność wydatków przekraczających siły finansowe czynników miejscowych, Grono c. k. konserwatorów przedstawiło Wydziałowi krajowemu wniosek na udzielenie subwencji na ten cel w kwocie 2000 K, którą Wydział krajowy, uznając słuszność tego wniosku, wstawił do preliminarza funduszu kraj. na r. 1908

Kościół na Kahlenbergu pod Wiedniem.

W kwietniu 1906 r. przyszedł do skutku układ, na mocy którego kościół św. Józefa na Kahlenbergu oddany został OO. Zmartwychwstańcom, którzy od lat kilku pełnią służbę w kościele polskim na Rennweg w Wiedniu. W ten sposób drogi ten pomnik sławy oręża polskiego, dom Boży, w którym król Jan III. przed walną bitwą odsieczy wiedeńskiej do mszy św.

służył i komunię św. przyjął, przeszedł w ręce polskie. Ale stan tego kościoła w chwili objęcia go przez OO. Zmartwychwstańców był taki, że groziła obawa zamknięcia go ze względów policyi budowniczej. OO. Zmartwychwstańcy zabrali się też bezzwłocznie do restauracji murów popękanych i grożących zawaleniem, na co wydali 23.000 K zebranych z datków osób prywatnych i składek publicznych. Pozostały do wykonania roboty wewnątrz kościoła, których kosztorys wynosi około 60.000 K. Celem zebrania funduszu na pokrycie tego wydatku czynią OO. Zmartwychwstańcy usilne zabiegi i mają nadzieję uzyskania znaczniejszych datków z c. k. Skarbu państwa i od Sejmu dolno-austryackiego. Wnieśli też w r. 1907 także do Wys. Sejmu petycję, którą uchwałą z 18. marca 1907 przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Wydział krajowy po dokładnem zbadaniu stanu rzeczy postanowił przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie na cel restauracji kościoła na Kahlenbergu subwencji w kwocie 15.000 K, płatnej w trzech ratach od r. 1908 począwszy i wstawił pierwszą ratę w kwocie 5.000 K do preliminarza fund. kraj. na r. 1908.

Starożytna synagoga
w Żółkwi.

Na restaurację starożytnej synagogi w Żółkwi udzielił Wys. Sejm w r. 1905 subwencji w kwocie 1000 K, która została użyta na częściową naprawę dachu. Ponowną petycję gminy izraelskiej o udzielenie subwencji na dalszą restaurację tego zabytku przekazał Wys. Sejm uchwałą z 22. listopada 1905 Wydziałowi krajowemu do zbadania po wysłuchaniu Grona c. k. konserwatorów i sprawozdania.

Gdy Grono c. k. konserwatorów oświadczyło, że synagoga w Żółkwi należy do najcenniejszych tego rodzaju zabytków w kraju i wymaga znaczniejszej, umiejętnej restauracji, i gdy wyraziło zdanie, że udzielenie dalszej subwencji na ten cel w kwocie 1000 K byłoby zupełnie uzasadnionem i pożądanem, wstawił Wydział krajowy subwencję w tej wysokości do preliminarza funduszu kraj. na r. 1908.

Sprawy teatralne.

Teatr miejski we Lwowie.

O stanie działalności teatru miejskiego we Lwowie w ciągu dwóch lat ostatnich mogą dać wyobrażenie następujące daty, wyjęte z zestawienia sporządzonego przez dyrekcję teatru.

W czasie od 1. września 1906 do końca kwietnia 1908 dano w teatrze miejskim przedstawień:

a) dramatu, komedyi, farsy	381
b) operetki	148
c) opery	188

Z ogólnej liczby 381 przedstawień w dziale dramatu i komedyi, 165 przypada na oryginalne utwory polskich autorów, tak dawniejszych jak i współczesnych, reszta zaś na utwory autorów obcych (169 dramatów i komedyj, 47 fars). Z pomiędzy utworów oryginalnych wystawionych w tym czasie, niezwykle powodzenie u publiczności zyskały dwa, a to Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej“ i Kaweckiego „Szkoła“. W repertuarze sztuk obcych utwory Szekspira, Szyllera, Moliera dość często pojawiały się na scenie (Szekspira wystawiono 38 razy), zaś Ibsena uczczono urządzeniem cyklu przedstawień jego dramatów.

Personal dramatyczny został w tym czasie uzupełniony zaangażowaniem kilku artystów wyższego rzędu, jak pp. Trapszo Irena, Fiszler, Żelazowski, Wostrowski i inni.

Frekwencja publiczności na przedstawienia dramatu znacznie się wzmogła i wzrasta ciągle. Według dat zebranych przez dyrekcję teatru było na przedstawieniach dramatu i komedyi widzów:

w czasie od 1. września 1906 do 30. czerwca 1907.	
(10 miesięcy)	186.920
zaś w czasie od 1. września 1907 do 30. kwietnia 1908 (8 miesięcy)	184.288

Liczba widzów w sezonie 1907/8 za 8 miesięcy dorównywa przeto prawie cyfrze widzów z 10-miesięcznego sezonu 1906/7.

W dziale opery wystawiono w tym okresie jedenaście oper dotychczas we Lwowie niegranych, między temi trzy opery polskich kompozytorów, a to: „Stara Baśń“ Żeleńskiego, „Pan Tadeusz“ Wydzgi i „Król Lew“ Raczyńskiego, zaś 8 obcych, a mianowicie: „Andrzej Chenier“ Giordana, „Ewangeliman“ Kienzla, „Mefistofeles“ Boity, „Eugeniusz Onegin“ Czajkowskiego, „Przyjaciel Fryc“ Mascagniego, „Złoto Renu“ i „Żygfryd“ Wagnera, „Żyd polski“ Weissa.

Bardzo wielu znakomitych śpiewaczek i śpiewaków polskich i obcych gościło w tym czasie w operze lwowskiej, a ich występy oddziaływały zwykle dodatnio na całość wykonania. Z polskich artystów występowali Bandrowski (33 razy w ciągu dwóch sezonów) i Didur. Opera lwowska może wykazać się w tym czasie całym szeregiem przedstawień poprawnych a nawet wcale udatnych. Zdarzały się jednakże niekiedy także przedstawienia chybione z powodu niewłaściwej obsady głównych partyj lub niedostatecznego przygotowania, co spowodowało Wydział krajowy do zwrócenia uwagi dyrekcji na obowiązek przestrzegania, aby wszystkie przedstawienia odpowiadały słusznym wymaganiom artystycznym.

Teatr miejski w Krakowie.

Sprawozdania komisji teatralnej krakowskiej podnoszą zasługę obecnego dyrektora p. Solskiego w uszlachetnianiu repertuaru i tworzeniu harmonii w personalu „równozgranym, równo wyćwiczonym na jeden ton reżyserskiego wyrobienia“. W repertuarze sztuki oryginalne mają znaczną przewagę nad tłumaczonemi, personal jest liczny i doborowy, chociaż nie postarano się jeszcze o zapełnienie niektórych luk w personalu żeńskim. Powodzenie kasowe widowisk było niezwykle; w ciągu czterech ostatnich miesięcy 1907 roku, teatr krakowski miał widzów 52.000, dochodu brutto 99000 K. Tej znacznej stosunkowo cyfrze dochodu odpowiadają jednak wzrastające z każdym rokiem wydatki na gażę i wystawę, które okecznie bez porównania są wyższe niż za poprzedniej dyrekcji.

Subwencję sejmową wypłacano półrocznie z dołu zawsze na podstawie przychylnych wniosków komisji teatralnej.

Teatr ruski.

W czasie od 1. czerwca 1906 do 1. listopada 1907, po który sięgają sprawozdania wydziału „Besidy ruskiej“, teatr ruski został pod dyrekcją Jana Stadnika, przyczem jednak kierownictwo artystyczne Wydział Besidy zatrzymał w swoim ręku. Nowy dyrektor założył szkołę dramatyczną i szkołę teorii muzyki i zaprowadził przedstawienia popołudniowe dla młodzieży szkolnej.

Siły operowe teatru zostały w tym czasie znacznie wzmocnione, co umożliwiło wystawianie większych nawet oper, jak Fausta i Halki. Na podstawie przychylnych wniosków komisji artystycznej została subwencja sejmowa dla teatru ruskiego aż

po koniec r. 1907 na ręce Besidy ruskiej we Lwowie wyasygnowana.

Uchwałą z 18. marca 1907 przyznał Wys. Sejm Towarzystwu „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry teatru ruskiego subwencją nadzwyczaj. 8.000 K, płatną w dwóch ratach po 4.000 K, w r. 1907 i 1908. Pierwszą ratę tej subwencji wyasygnowano w maju 1907 i z tego funduszu zakupił Wydział Besidy za 1443 K instrumenta dla orkiestry, która dotąd własnych nie posiadała. Nadto zaangażowano 4 nowych członków orkiestry, która odtąd zamiast 8 liczy 12 muzykantów, a płace tych nowych członków orkiestry pokryto również z powyższej subwencji. Dowiedziawszy się o tem ze sprawozdania złożonego w listopadzie 1907, Wydział krajowy zwrócił uwagę Besidy, że subwencya powyższa jako „nadzwyczajna“, nie jest przeznaczoną na pokrywanie stałych wydatków wynikających z pomnożenia liczby członków orkiestry.

Teatry ludowe we Lwowie i Krakowie.

Ze subwencji uchwalonej dla teatrów ludowych we Lwowie i w Krakowie na r. 1907 (po 2.000 K) wypłacono teatrowi ludowemu w Krakowie, który istniał po 15. lipca 1907, część subwencji w kwocie 1400 K. Teatr ludowy lwowski nie dawał w r. 1907 we Lwowie żadnych przedstawień, przeto też subwencji mu nie wypłacono.

Konkurs dramatyczny.

Na konkurs dramatyczny rozpisany uchwałą Wydziału krajowego z 2. kwietnia 1906 z terminem po koniec grudnia 1906 nadesłano ogółem 79 utworów. Po upływie terminu rozdał Wydział krajowy nadesłane na konkurs prace członkom komisji konkursowej do przeczytania i ocenienia a następnie zaprosił tę komisję na plenarne posiedzenia które się rozpoczęły 23. kwietnia 1907. W posiedzeniach komisji brali udział pp. Dr. German Ludomił, inspektor szkolny krajowy, Heller Ludwik, dyrektor teatru lwowskiego, Krechowicki Adam, radea Dworu i redaktor „Gazety Lwowskiej“, Dr. Kallenbach Józef, profesor języka i literatury polskiej na Uniwersytecie lwowskim, Pawlikowski Tadeusz, b dyrektor teatrów krakowskiego i lwowskiego i Sosnowski-Solski Ludwik, dyrektor teatru miejskiego w Krakowie. Przewodniczył obradom członek Wydziału krajowego Dr. Wereszczyński Józef.

Komisya pracując w godzinach przedpołudniowych i wieczornych, odbyła w czasie od 23—26. kwietnia posiedzeń ośm.

Po złożeniu przez członków komisji sprawozdania z utworów oddanych im do przeczytania przystąpiono do wspólnego czytania przeznaczonych do tego uchwałą komisji 13 utworów. Po przeczytaniu i przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji — uchwalono wszystkimi głosami przeciw jednemu nie przyznać żadnej nagrody żadnemu z utworów, ponieważ żaden nie przedstawia wyższej wartości dla sceny. Uchwalono zarazem przedłożyć Wydziałowi krajowemu wniosek na rozpisanie ponownego konkursu z terminem po koniec grudnia 1907 r., który to konkurs Wydział krajowy uchwałą z 4. maja 1907 l. 12.319 rozpisał. Na ten ponowny konkurs nadesłano ogółem sztuk 50 (między temi dla teatrów włościańskich utworów 11); rozstrzygnięcie tego konkursu jednak aż do chwili ukończenia tego sprawozdania, jeszcze nie nastąpiło.

Petycja czytelników artystów teatru miejskiego w Krakowie o utworzenie funduszu emerytalnego.

W petycji wniesionej do W. Sejmu w lutym 1907 uprasza Zarząd czytelników artystów teatru miejskiego w Krakowie, aby W. Sejm wyznaczył z funduszu krajowego wydatną stałą subwencją roczną celem wprowadzenia w życie funduszu emerytalnego dla artystów tego teatru. Petenci podnoszą, że już od

1. września 1893 artyści i artystki teatru krakowskiego opłacają znaczne stosunkowo wkładki do funduszu emerytalnego, do którego w myśl kontraktu z gminą m. Krakowa zawartego przy czynia się także każdorazowy dzierżawca teatru. Fundusz ten rośnie wprawdzie nienastannie ale bardzo powoli, w chwili podania petycyi wynosił już przeszło 100.000 K, jednakże dochody tego funduszu zbyt są szczupłe i jeszcze wiele lat upłynie, zanim o wprowadzeniu w życie emerytury pomyśleć będzie można. Wielu z artystów, którzy od lat kilkunastu opłacają wkładki do funduszu emerytalnego, może nie doczeka się emerytury. Petenci podnoszą, że ten stan rzeczy, ten brak zabezpieczenia na starość fatalnie oddziaływa na stosunki artystyczne w teatrze krakowskim, trudno stworzyć i utrzymać stały, tak pożądaną *ensemble*, artyści bowiem korzystają z każdej sposobności, aby się przenieść na inne sceny, gdzie mogą mieć zapewnioną emeryturę.

Wydział krajowy, któremu petycyja powyższa uchwałą W. Sejmu z 18. marca 1907 odstąpioną została do zbadania i możliwego uwzględnienia, po zbadaniu petycyi ogranicza się na stwierdzeniu, że przedstawiony w niej stan rzeczy zgodny jest z prawdą.

Petycyja Tow. wzaj. pomocy członków teatru miejskiego we Lwowie.

Towarzystwo to mające na celu dostarczenie swoim członkom taniego kredytu oraz finansowej pomocy w razie rzeczywistej i nagłej potrzeby, zawiązało się w jesieni 1906 r. i liczy obecnie przeszło 100 osób. Należy do niego oprócz aktorów i członków chóru i orkiestry także personal robotniczy. Towarzystwo nie mogąc własnymi funduszami zaspokoić licznych zgłoszeń swoich członków, wniosło w r. 1907 petycyę do Wys. Sejmu o udzielenie zapomogi z funduszu krajowego którą to petycyę W. Sejm uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia. Wydział krajowy nie mając w budżecie przyznanego kredytu na cele tego rodzaju, nie mógł uwzględnić powyższej petycyi.

R o z m a i t e.

Ustawa o języku urzędowym władz autonomicznych.

Najw. postanowieniem z 9. kwietnia 1907 otrzymała sankcyę uchwaloną przez W. Sejm ustawa o języku urzędowym władz autonomicznych.

Krajowe archiwa aktów grodzkich i ziemskich.

Dyrektor kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie Dr. Franciszek Piekosiński zmarł 27. listopada 1906. Kierownictwo archiwum poruczył Wydział krajowy pierwszemu adjunktowi Dr. Stanisławowi Kutrzebie. Gdy zaś ten mianowany został nadzwyczajnym profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i z dniem 1. maja 1908 uzyskał uwolnienie ze służby archiwalnej, rozpisał Wydział krajowy konkurs na posadę Dyrektora archiwum z terminem po koniec marca b. r. a prócz tego konkurs na posadę I. adjunkta z terminem po koniec kwietnia b. r.

Na przedstawienie Akademii Umiejętności nadał Wydział krajowy posadę dyrektora krakowskiego archiwum p. Dr. Stanisławowi Smolce, em. profesorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego i członkowi Akademii Umiejętności.

W sprawie petycyi adjunktów archiwalnych o zrównanie ich płacy z poborami adjunktów konceptowych Wydziału kraj. przedkłada się osobne sprawozdanie.

Wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich.

W ciągu roku 1907 wyszedł z druku Tom XIX. tego wydawnictwa kosztem przeznaczonych na ten cel funduszy z zapisu ś. p. Alex. hr. Stadnickiego. Na tym tomie kończą się piski sądowe doprowadzone do r. 1506, a od tomu następnego

rozpocznie się w myśl uchwały komisji wydawniczej druk laudów sejmikowych Wiszeńskich następnie zaś Halickich obliczony mniej więcej na 10 tomów.

Dochody fundacyi wynoszące *brutto* niespełna 2000 K, nie pozwalają na raźniejszy postęp wydawnictwa i wystarczają za ledwie na wydanie co trzy lata jednego tomu. Następny jednak tom XX. będzie mógł być wydany już z początkiem r. 1909 a to dzięki temu, że redaktor wydawnictwa Dr. Prochaska prosił o odroczenie wypłaty swego honorarium, aby tylko przyspieszyć postęp wydawnictwa.

Subwencje rządowe na stypendya pedagogiczne.

Przy uchwalaniu budżetu funduszu szkolnego krajowego na r. 1907 powziął W. Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencji na stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“.

C. k. Rada szkolna krajowa zawiadomiła Wydział kraj. pismem z 25. marca 1907 l. 40,559, że w budżet państwowy wstawiono dla seminariów galicyjskich kwotę 65.000 K zamiast przyznawanej dawniej kwoty 60.000 K.

Subwencje dla internatów.

Uchwałą z 18. marca 1907 upoważnił W. Sejm Wydział krajowy do ewentualnego podwyższenia w miarę potrzeby kredytu na subwencje dla istniejących już internatów tudzież na budowę domów dla internatów. Korzystając z tego upoważnienia, wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1908 subwencję na utrzymanie istniejących już internatów w kwocie 25.000 K czyli o 3.000 K wyższej niż dotychczas, a to ze względu na znaczne podrożenie artykułów żywności i powstanie kilku nowych internatów. Natomiast nie uważa Wydział krajowy na teraz za konieczne prelininować wyższego kredytu na budowę domów dla internatów.

Budowa domów dla internatów.

Uchwalony w budżecie r. 1907 do rozporządzalności Wydziału krajowego ryczałt na budowę domów dla internatów rozdzielił Wydział krajowy w sposób następujący:

a) Internaty męskie:

1. Internat im. Piramowicza w kwocie	12.000 kor.
2. „ męski w Krakowie	6.000 „
3. „ dla synów nauczycieli szkół ludowych w Krakowie	4.000 „
4. Internat Gorayskiego w Krośnie	4.000 „
5. „ św. Józefa w Tarnowie	2.000 „
6. „ w Sokalu	1.000 „
7. „ w Tarnopolu	2.000 „
8. „ w Zaleszczykach	4.000 „

b) Internaty żeńskie:

9. „ żeński we Lwowie	5.000 „
10. „ SS. Felicjanek w Przemyślu	6.000 „
11. „ PP. Benedyktynek w Przemyślu	2.000 „
12. „ SS. Bazylianek w Przemyślu	2.000 „

Razem 50.000 kor.

Subwencja na utrzymanie internatów.

Ryczałt w kwocie 22.000 kor. uchwalony przez Wys. Sejm na rok 1907 i resztę w kwocie 200 kor. z zeszłorocznego ryczałtu, rozdzielił Wydział krajowy, jak następuje:

a) Internaty męskie:

1.	Internat im. św. Józefata we Lwowie	1.000	kor.
2.	" im. Piramowicza we Lwowie	1.200	"
3.	" " w Krakowie	1.700	"
4.	" Gorayskiego w Krośnie	1.000	"
5.	" w Rzeszowie	1.200	"
6.	" św. Józefa w Tarnowie	1.100	"
7.	" św. Stanisława w Tarnowie	800	"
8.	" w Samborze	1.300	"
9.	" w Sokalu	1.300	"
10.	" w Stanisławowie	1.300	"
11.	" w Tarnopolu	1.100	"
12.	" w Zaleszczykach	1.200	"

b) Internaty żeńskie:

13.	" Tow. opieki obywatelskiej we Lwowie	1.000	"
14.	" H. Zawadzkiej we Lwowie	600	"
15.	" rusk. Tow. pedagog. we Lwowie	500	"
16.	" Felicjanek we Lwowie	800	"
17.	" Bazylianek we Lwowie	200	"
18.	" Nazaretanek w Krakowie	1.300	"
19.	" Felicjanek w Przemyślu	1.500	"
20.	" Bazylianek w Przemyślu	1.000	"
21.	" Benedyktynek w Przemyślu	1.100	"
Razem		22.200	kor.

Petycja Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie.

Podczas sesji wiosennej 1907 roku wniosło Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie petycję o przedłużenie prawa poboru dotychczasowej subwencji 2000 K. rocznie na okres kilku lat dalszych. Uchwałą z 18. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm tę petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia przy budżecie na r. 1908.

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy po bliższem zbadaniu sprawy i stanu finansowego Towarzystwa postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Towarzystwu subwencji 6000 K. płatnej w trzech ratach, której pierwszą w kwocie 2000 K. wstawił do preliminarza na rok 1908.

Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie.

Od dwóch lat istnieje we Lwowie „Towarzystwo zabaw ruchowych“, którego celem według statutu „jest podniesienie poziomu fizycznego a tem samem moralnego i umysłowego szczególnie wśród młodzieży zapomocą zdrowotnych zabaw ruchowych“. W myśl swego programu uprawia Towarzystwo w grze zimowej pod gołem niebem odpowiednie do tej pory roku gry i zabawy sportowe, w porze przejściowej z jednego do drugiego sezonu urządza szereg konferencyj i odczytów z dziedziny wychowania fizycznego, higieny i sportów, dalej urządza teoretyczne i praktyczne kursy dla kierowników gier i zabaw ruchowych, otwiera szkołę szermierki i pływania, organizuje turnieje i zawody w różnych gałęziach sportów; kieruje zabawami młodzieży szkolnej na swoim boisku i t. p. Nie ograniczając działalności swej na samym mieście Lwowie, urządza Towarzystwo wycieczki młodzieży do Krakowa i innych miast, rozbudzając wszędzie zamiłowanie do zabaw połączonych z ruchem na świeżem powietrzu.

Petycja tego pożytecznego i godnego poparcia Towarzystwa, przekazana przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, została uwzględnioną przy układaniu preliminarza na r. 1908, do którego wstawiono subwencyę w kwocie 1000 K.

Towarzystwo „Ochrona młodzieży“ we Lwowie.

Towarzystwo „Ochrona młodzieży“ istniejące od lat kilku we Lwowie ma na celu podniesienie poziomu moralności młodzieży polskiej a do osiągnięcia tego celu dąży przede wszystkim zapomocą wykładów, zebrań rodzicielskich, czasopiśm i broszur. Towarzystwo urządziło już szereg wykładów i wydało dwie broszury. Brak środków nie pozwala jednak temu pożytecznemu Towarzystwu rozwinąć działalności na szerszą skalę, dlatego zwróciło się ono z petycją do Wysokiego Sejmu o udzielenie subwencji. Petycja ta została przez pomyłkę przekazaną na ryczałt przeznaczony dla ochronek, dlatego Wydział krajowy nie mając w budżecie na r. 1907 przyznanego na ten cel kredytu, nie mógł jej uwzględnić.

Petycja gminy Słotwiny w pow. Żywieckim.

Petycję gminy Słotwiny o zapomogę na spłacenie długów pochodzących z budowy szkoły przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 12. października 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i sprawozdania.

Według oznajmienia Rady szkolnej krajowej asygnowano tej gminie na cel powyższy z funduszu szkolnego krajowego w r. 1904 kwotę 1000 K. zaś w r. 1905 przyznano jej z fundacji „fundusz szkół ludowych“ dalszy zasilek w kwocie 800 K. Wobec petycji postanowiła Rada szkolna krajowa przedstawić rzeczoną gminę Wydziałowi krajowemu do zasilenia ponownym datkiem z powyższej fundacji w r. 1908.

Podręczniki do nauki języka francuskiego.

W przekazanej Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia petycji prosi p. Cezaryna Amborska, wdowa po nauczycielu języka francuskiego, o subwencję 1000 K. na wydanie ułożonych przez jej s. p. męża podręczników do nauki języka francuskiego. Na poparcie swej prośby powołuje się na reskrypt c. k. Rady szkolnej krajowej stwierdzający, że podręczniki te, aprobowane do użytku w szkołach średnich, zasługiwałyby ze wszechmiar na subwencyonowanie.

Podręczniki te były już wydane nakładem Drukarni Ludowej i tak:

1. Książka do nauki języka francuskiego, część I. wydana w r. 1895.
2. Książka do nauki języka francuskiego, część II. w r. 1896.
3. Książka do nauki języka francuskiego, część III. wydana w r. 1895.
4. Wypisy francuskie wiek XVII. i XVIII., część I., wydane w r. 1896.
5. Wypisy francuskie, część II. wiek XIX. wydana 1897.

Ten wynik zbadania petycji Wydział kraj. podaje do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Petycja ks. P. Bazańskiego o subwencję na wydawnictwo ruskich narodowych pieśni.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm tę petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do petenta z wezwaniem do przedłożenia szczegółowego programu takich wydawnictw na przyszłość oraz cyfrowego wyjaśnienia, jaki był koszt nakładu oraz dochód z dotychczasowych wydawnictw.

Ze sprawozdania petenta wynika, że celem jego było zebrać ruskie ludowe melodye, o ile możliwości z odnośnym tekstem.

Dotychczas wydał czterysta melodyi kosztem 1000 Koron; ogółem wydanych ma być cztery tysiące melodyi, których koszt wydawnictwa oblicza petent na 7920 Koron.

Do preliminarza na rok 1908 nie wstawił Wydział krajowy na ten cel żadnej kwoty.

Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa.

Uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm petycję Towarzystwa miłośników przeszłości Lwowa Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy przedłożeniu budżetu na r. 1908.

Towarzystwo to związane przed rokiem a mające na celu budzenie poszanowania dla pamiątek i zabytków starego Lwowa i ratowania od zatraty zabytków przeszłości, nie może dla braku dostatecznych funduszów rozwinąć szerszej i skuteczniejszej działalności. Ze względu na pożyteczne i kulturalne cele Towarzystwa postanowił Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu na r. 1908 wniosek na przyznanie Towarzystwu subwencji 500 K., to jest takiej samej kwoty, jaką dlań reprezentacya m. Lwowa przyznała.

Petycja Towarzystwa upiększenia miasta Krakowa i okolicy o subwencyę.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm tę petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, ewentualnie uwzględnienia przy przedłożeniu budżetu na r. 1908.

Petycyonujące Towarzystwo poświęciło swego czasu cały swój fundusz rezerwowy na dokończenie budowy pomnika ku czci T. Kościuszki w Krakowie. Obecnie pracują członkowie Towarzystwa nad zadrzewieniem pustych i w drzewa ubogich okolic m. Krakowa, które to jednak prace z powodu braku odpowiednich funduszów na ciągle napotykać trudności. W ogóle celem Towarzystwa jest rozbudzenie u ludu w okolicach Krakowa zamiłowanie o pielęgnowaniu roślinności, kwiatów, drzew, oraz zapobieganie coraz bardziej dającym się spostrzegać zanikowi charakterystycznych znamion wsi w okolicach Krakowa.

Gmina m. Krakowa subwencyjonuje rzeczzone Towarzystwo roczną kwotą 500 Koron.

Jakkolwiek więc Wydział krajowy uznaje pożyteczną działalność Towarzystwa, to jednak wobec wielu innych pilniejszych potrzeb i niepomyślnego stanu finansów krajowych nie przedstawia Wysokiemu Sejmowi żadnego wniosku co do udzielenia subwencji temu Towarzystwu.

Kolonisci galicyjscy w Brazylii.

Na podstawie szczegółowych sprawozdań c. i k. poselstwa austriacko-węgierskiego w Petropolis w Brazylii, c. i k. poselstwa w Buenos Aires oraz relacji c. i k. wicekonsula Okęckiego w Curitybie, poruszyło ck. Ministerstwo wyznań i owiaty restryktem z 27. lipca 1907 l. 2006 ponownie sprawę niesienia pomocy emigrantom galicyjskim w Brazylii dla podtrzymania w nich uczucia przynależności do ojczyzstego kraju i ochrony młodzieży od wynarodowienia. W ślad za tem Prezydym Rady szkolnej kraj. pismem z 29. października 1907 l. 258 zwróciło się do Wydziału krajowego o rozwinięcie w tym celu szerszej akcji pomocniczej mianowicie na polu szkolnictwa. Wydział krajowy uznając potrzebę i pożyteczność takiej akcji dla zaspokojenia kulturalnych potrzeb emigrantów i utrzymania ich łączności z krajem, postanowił na wniosek Rady szkolnej krajowej:

1. zgodzić się na udzielenie na lat trzy urlopu jedenastu nauczycielom a mianowicie siedmiu z polskim a czterem z ruskim językiem wykładowym i na pozostawienie im połowy płacy pobieranej z funduszu szkolnego krajowego a nadto udzielenie każdemu z tych nauczycieli po 200 K. zasiłku na podróż do Brazylii;

2. przyznać ze swych funduszów rozporządzalnych subwencyę w kwocie 500 K. dla Macierzy szkolnej w Brazylii;

3. zamówić za pośrednictwem Rady szkolnej krajowej znaczniejszą ilość książek dla szkół ludowych a nadto udzielić kredytu na sprawienie mapy obu półkul ziemskich w 3 egzem. i dwóch globusów.

O tej swojej decyzji zawiadomł Wydział krajowy także komitet dla kolonij galicyjskich w Brazylii z zachętą, aby ze swej strony zajął się zbieraniem i wysyłką pożytecznych książek dla czytelników, dla ludzi dorosłych, czasopism popularnych ilustrowanych, obrazów historycznych, map dawnych ziem polskich, portretów zasłużonych w ojczyźnie mężów, kalendarzy polskich, a wreszcie środków pieniężnych na kulturalne cele emigrantów galicyjskich w Brazylii.

Macierz polska.

Skład członków zarządu fundacyi Macierzy Polskiej pozostał w r. 1907 niezmienny.

W „Bibliotece“ Macierzy wyszło w r. 1907 sześć książek t. j. Lubicza Oko proroka, Szalayówniej Spłacony dług, Geberta Księstwo warszawskie, Sandozówniej Święty Jan z Dukli, Domańskiego Choroby zakaźne i Ciembroniewicza Kazimierz Brodziński.

W „Wydawnictwach“ wyszły 4 książki t. j. Pan Tadeusz (ze stereotypu), Rady dla utrzymujących buhaje rozplodowe (wyd. 2. i 3.), Encyklopedia Macierzy Polskiej (zeszyt VII i VIII., wyd. 2) i Sniegockiego Drobne gospodarstwo wiejskie.

Pana Tadeusza wydała Macierz wraz z ostatniem odbiciem 12500 egzemplarzy (rok rocznie 5000 egz.). Wydawnictwo Encyklopedyi na zes. VIII. ukończono.

Ogółem wybito w Macierzy Polskiej 47000 książek i zeszytów w r. 1907; rozeszło się 36184 egz., z czego bezpłatnych 1044 egz.

Stan majątku zarodowego wynosi 80296:32 Kor.

Suma wydatków w r. 1907 wynosiła 29507:26 Kor., zapas z końcem r. 1907: 8774:96 Kor.

Z dochodów fundacyi im. T. Kościuszki wydała Macierz Polska w r. 1907 zeszyty IV., V. i VI. dzieła p. t. „Polska, obrazy i opisy“, razem 16500 egz. Wydatek magazynu wynosił 18055 egz., w czem 128 egz. bezpłatnych.

Stan majątku zarodowego wynosi 49331:80 Kor.

Suma wydatków w r. 1907 wynosiła 42371:20 Kor., zapas z końcem r. 1907: 5372:37 Kor.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

W myśl §. 41. i 58. ustawy fundacyjnej Zakładu narod. im. Ossolińskich kasa krajowa Wydziału krajowego przecho-
wuje majątek zarodowy zakładu w efektach, pobiera dochody działu bibliotecznego, z których na podstawie asygnat kuratora literackiego daje zasiłki w miarę potrzeby kasie pod-
ręcznej, będącej pod zarządem tegoż kuratora.

Kontrolę rachunkową wykonuje Wydział krajowy.

Rok 1905.

Obrót pieniężny w r. 1905 był następujący:

A. Stan ogólny majątku z końcem r. 1904 wynosił:

a) w papierach wartościowych	997.443 K 03 h
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerwow.	77.160 K 59 h
kaucyi dzierżawcy	8.000 „ — „
Do przeniesienia	85.160 K 59 h

Z przeniesienia	85.160 K 59 h	
depozytu tymcza- sowego kuratorji ekonomicznej	21.437 „ 63 „	
i fund. pensyjnego	52.715 „ 26 „	159.319 K 48 h
pozostaje jako majątek zakładowy		838.123 K 55 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:		
Neronowicza	1.050 „ — h	
Pawlikowskiego	4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:		
1) dobra i realności	685.887 K 33 h	
2) zbiory	365.441 „ 80 „	
3) nakłady	14.763 „ 14 „	
4) sprzęty	11.723 „ 77 „	1.077.816 K 13 h
d) w gotówce i należnościach czynnych:	1.529 „ 31 „	
Razem		1,923.243 K 99 h
Po potrąceniu należności bier- nych		90 „ 35 „
okazuje się stan majątku z końcem r. 1904		1,923.153 K 64 h
Tenże majątek wynosił z końcem r. 1905:		
a) w papierach wartości- owych	1.055.925 K 62 h	
a po potrąceniu wydzielonego ka- pitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerwow.	82.382 K 66 h	
kaucyi dzierżawcy	8.000 „ — „	
depozytu tymcza- sowego kuratorji ekonomicznej	22.090 „ 35 „	
i funduszu pensyj- nego	105.173 „ 26 „	217.646 „ 27 „
pozostaje jako majątek zakładowy		838.279 „ 35 „
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:		
Neronowicza	1.050 K — h	
Pawlikowskiego	4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:		
1) dobra i realności	685.887 K 33 h	
2) zbiory	374.242 „ 38 „	
3) nakłady	14.117 „ 38 „	
4) sprzęty	11.184 „ 59 „	1,085.431 „ 68 „
d) w gotówce i należnościach czynnych	2.019 „ 82 „	
Razem		1,931.505 K 85 h
Po potrąceniu należności biernych		31 „ 59 „
okazuje się stan majątku z końcem roku 1905		1,931.474 K 26 h
Z porównania stanu majątku z końcem r. 1904 z takimże stanem z końcem roku 1905 okazuje się ogólny przyrost majątku o		8.320 „ 62 „
Z porównania stanu poszczególnych rubryk tego funduszu z końcem lat 1904 i 1905 okazuje się przyrost lub ubytek, jak na- stępuje:		
a) stan majątku zakładowego w efektach wy- nosił z koń- cem r. 1904	838.123 K 55 h	
z końcem zaś r. 1904 wyno- sił	838.279 „ 35 „	
okazuje się zatem przyrost o		155 K 80 h

b) stan kapitałów hipotekowa- nych wynosił z końcem r. 1903 . . . 5.775 K — h z końcem zaś r. 1904 wynosił <u>5.775 „ — „</u>	
okazuje się zatem stan nie- zmieniony	— K — h
c) stan fund. bibliotecznych:	
1) dobra i realności bez zmiany	
2) zbiory w r. 1904 365.441 K 89 h	
3) „ „ 1905 <u>374.242 „ 38 h</u>	
przyrost o	8.800 „ 49 „
3) nakłady w roku	
1904 . . . 14.763 K 14 h	
nakłady w r. 1905 . . . <u>14.117 „ 38 „</u>	
ubytek o	645 „ 76 „
4) sprzęty w roku	
1904 . . . 11.723 K 77 h	
sprzęty w r. 1905 . . . <u>11.184 „ 59 „</u>	
ubytek o	539 „ 18 „
d) w gotówce i należnościach czynnych:	
w r. 1904 . . . 1.529 K 31 h	
w r. 1905 . . . <u>2.019 „ 82 „</u>	
przyrost o	490 „ 51 „
e) w należnościach biernych:	
w r. 1904 . . . 90 K 35 h	
w r. 1905 . . . <u>31 „ 59 „</u>	
przyrost majątku o	58 „ 76 „
Razem przyrosty w sumie . . .	9.505 K 56 h
od tego ubytki pod c) 3) 4) . . .	<u>1.184 „ 94 „</u>
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej .	8.320 K 62 h

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1905.

A. Dochody:

a) Dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600 K — h	
Czynsz z gmachu i rozmaite .	2.690 „ — „	
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	9.838 „ 11 „	
Odsetki od kapitałów	20.686 „ 74 „	
„ „ legatów	280 „ — „	
„ „ gotowizny lokowa- nej w Banku	426 „ — „	
Ze sprzedaży własnych wyda- wnictw	291 „ 16 „	
Stała roczna opłata od wyda- wnictwa książek szkolnych	<u>25.000 „ — „</u>	71.812 K 01 h

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych	1.000 K — h	
Dotacya na nadzwyczajne wydatki zakładu od wydawnictwa książek szkoln.	6.000 „ — „	7.000 K — h
Suma		78.812 K 01 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1904.		675 „ 31 „
Razem		79.487 K 32 h

b) Dochody w efektach:

Depozyt kuratorji ekonomicznej	147 K — h	
Fundusz rezerwowy	5.216 „ 07 „	
„ zapasowy	8 „ 90 „	
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	652 „ 72 „	
Fundusz pensyjny urzędników i sług	52.458 „ — „	58.482 K 69 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1905		997.443 „ 03 „
Razem		1,055.925 K 72 h

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów	6.195 K 18 h	
Prenumerata czasopism	2.660 „ 77 „	
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	2.605 „ 31 „	
Drobne wydatki na bibliotekę	416 „ 46 „	
Naprawy i ulepszenia w gmachu	8.479 „ 11 „	
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego	3.344 „ 02 „	
Asekuracya gmachu	101 „ 67 „	
Koszta administracyjne	1.390 „ 84 „	
Opał i światło	4.940 „ 20 „	
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od plac	35.257 „ 54 „	
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	3.619 „ 82 „	
Koszta kancelaryjne	1.134 „ 43 „	
Płace stypendystów	5.050 „ — „	
Drobne muzealne wydatki	1.968 „ 89 „	
Za druk sprawozdań zakładu	214 „ — „	
Za sprzęty kancelaryjne	47 „ — „	77.425 K 24 h

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencją sejmową i zapłacone koszta podróży w sprawie zabytków historycznych	1.058 K 76 h	
Ulokowano w Banku krajowym	126 „ — „	1.184 K 76 h
Suma		78.610 K — h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1905.		877 „ 32 „
Razem jak wyżej		79.487 K 32 h

b) Wydatki w efektach:

Dobra Rakowce z lasem	— K 10 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1905.	1,055.925 „ 62 „
Zgodnie z dochodami	<u>1,055.925 K 72 h</u>

c) Zaległości czynne wynoszą:

Na rachunku bieżącym w Banku krajowym	980 K — h
Zapis Neronowicza	52 „ 50 „
Razem	<u>1.032 K 50 h</u>

D. Zaległości bierne:

Zaliczka sejmowa na ochronę zabytków historycznych	31 K 59 h
Nadwyżka należności czynnych z końcem r. 1904.	<u>1.000 K 91 h</u>

Rok 1906.

Obrót pieniężny w r. 1906 był następujący:

A) Stan ogólny majątku z końcem r. 1905 wynosił:

a) w papierach wartościowych	1,055.625 K 62 h
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw.	82.382 K 66 h
kaucyi dzierżawcy	8.000 „ — „
depozytu tymczasowego kuratorji ekonomicznej	22.090 „ 35 „
i fund. pensyj.	105.173 „ 26 „
	<u>217.646 „ 27 „</u>
pozostaje jako majątek zakładowy	838.279 K 35 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:	
Neronowicza	1.050 K — h
Pawlikowskiego	4.725 „ — „
	<u>5.775 „ — „</u>
c) w funduszach bibliotecznych:	
1) dobra i realności	685.887 K 33 h
2) zbiory	374.242 „ 38 „
3) nakłady	14.117 „ 38 „
4) sprzęty	11.184 „ 59 „
	<u>1,085.431 K 68 h</u>
d) w gotówce i należnościach czynnych:	2.019 „ 82 „
Razem	<u>1,931 505 K 85 h</u>

Po potrąceniu należności biernych 31 „ 59 h

okazuje się stan majątku z końcem r. 1905. 1,931.474 K 26 h

Tenże majątek wynosił z końcem r. 1906:

a) w papierach wartościowych	1,116.134 K 93 h
a po potrąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw.	87.848 K 19 h
kaucyi dzierżawcy	7.000 „ — „
	<u>94.848 K 19 h</u>

Do przeniesienia 94.848 K 19 h 1,116.134 K 93 h

Z przeniesienia . 94.848 K 19 h 1,116.134 K 93 h	
depozytu tymczasowego kuratorji	
ekonomicznej . 22.743 „ 07 „	
funduszu pensyjnego	<u>159.509 „ 89 „ 277.101 „ 15 „</u>
pozostaje jako majątek zakładowy	839.033 K 78 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:	
Neronowicza	1.050 K — h
Pawlikowskiego 4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:	
1) dobra i realności	685.887 K 33 h
2) zbiory	381.652 „ 29 „
3) nakłady	13.215 „ 80 „
4) sprzęty	<u>10 625 „ 36 „</u>
	1,091.330 „ 78 „
d) w gotówce i należnościach czynnych	<u>2.152 „ 77 „</u>
Razem	<u>1,938.342 K 33 h</u>
Po potrąceniu należności biernych	<u>— „ — „</u>
okazuje się stan majątku z końcem roku 1906	1,938.342 K 33 h
Z porównania stanu majątku z końcem r. 1905	
z takimże stanem z końcem roku 1906	
okazuje się ogólny przyrost majątku o	6.868 „ 07 „
Z porównania stanu poszczególnych rubryk tego funduszu z końcem lat 1905 i 1906	
okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:	
a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem r. 1905	838.279 K 35 h
z końcem zaś r. 1906 wynosił	<u>839.033 „ 78 „</u>
okazuje się zatem przyrost o	754 K 43 h
b) stan kapitałów hipotekowanych wynosił z końcem r. 1905	5.775 K — h
z końcem zaś r. 1906 wynosił <u>5.775 „ — „</u>	
okazuje się stan niezmienny	— „ — „
c) stan fund. bibliotecznych:	
1) dobra i realności bez zmiany.	
2) zbiory w r. 1905	374.242 K 38 h
3) „ w r. 1906	<u>381.652 „ 29 „</u>
przyrost o	7.409 „ 91 „
4) nakłady w roku	
1905	14.117 K 38 h
nakłady w r. 1906	<u>13.215 „ 80 „</u>
ubytek o	901 „ 58 „
5) sprzęty w roku	
1905	11.184 K 59 h
sprzęty w r. 1906	<u>10.625 „ 36 „</u>
ubytek o	<u>559 „ 23 „</u>
Do przeniesienia	9.625 K 15 h

Z przeniesienia	9.625 K 15 h	
d) w gotówce i należnościach czynnych:		
w r. 1905	2.019 K 82 h	
w r. 1905	<u>2.152 „ 77 „</u>	
przyrost o		132 „ 95 „
e) w należnościach biernych:		
w r. 1905	31 K 59 h	
w r. 1906	<u>— „ — „</u>	
przyrost majątku o		<u>31 „ 59 „</u>
Razem przyrosty w sumie	8.328 K 88 h	
od tego ubytki pod c) 3) 4)	<u>1.460 „ 81 „</u>	
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej		6.868 K 07 h.

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1906

A. Dochody:

a) dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600 K — h	
Czynsz z gmachu i rozmaite	2.870 „ — „	
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	9.296 „ — „	
Odsetki od kapitałów	21.326 „ — „	
„ „ legatów	390 „ — „	
„ „ gotówki lokowanej w Banku	458 „ — „	
Ze sprzedaży własnych wyda- wnictw	605 „ 02 „	
Stała roczna opłata od wyda- wnictwa książek szkolnych	25.000 „ — „	
Zwroty rozmaite	<u>— „ — „</u>	72.545 K 27 h

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych	1.000 K — h	
Pobrano z gotówki ulokowanej na rachunek bieżący Banku krajowego	42 „ — „	
Dotacya na nadzwyczajne wy- datki zakładu od Wydawni- ctwa książek szkolnych.	5.000 „ — „	
Za sprzedane dublety	3.030 „ 08 „	9.072 K 08 h
Suma		<u>81.617 K 35 h</u>
Zapasy kasowy z dniem 1. stycznia 1906		<u>987 „ 32 „</u>
Razem		82.604 K 67 h

b) Dochody w efektach:

Depozyt w kuratorji ekonomi- cznej	65 K 90 h
Fundusz rezerwowy	<u>5.465 „ 53 „</u>
Do przeniesienia	5.531 K 43 h

Z przeniesienia	5.531 K 43 h	
Fundusz Przeworski	655 " 85 "	
„ Sanguszkowej księżny Izabeli	32 " 68 "	
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	652 " 72 "	
Fundusz pensyjny urzędników i sług	<u>54.336 " 63 "</u>	61.209 K 31 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1906 . . .		<u>1.055.925 " 62 "</u>
Razem		<u>1.117.134 K 93 h</u>

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryp- tów	5.172 K 88 h	
Prenumerata czasopism	2.643 " 29 "	
Oprawa książek, czasopism i ma- nuskryptów	2.237 " 03 "	
Drobne wydatki na bibliotekę	980 " 39 "	
Naprawy i ulepszenia w gmachu	10.454 " 52 "	
Ekwiwalent i podatki od gma- chu zakładowego	3.328 " 05 "	
Asekuracja gmachu	90 " 59 "	
Koszta administracyjne	1 701 " 64 "	
Opał i światło	6 009 " 60 "	
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac	33.740 " 58 "	
Remuneracye, zapomogi i eme- rytalne pensye	5.073 " 91 "	
Koszta kancelaryjne	1.328 " 16 "	
Płace stypendystów	5.400 " — "	
Drobne muzealne wydatki	695 " 24 "	
Za druk sprawozdań Zakładu	153 " — "	
Wyplacono stypendyum z fund. dr. Antoniego Małeckiego	<u>600 " — "</u>	79.608 K 88 h

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za sub- wencyę sejmową i zapłaco- ne koszta podróży w spra- wie zabytków historycznych	1.054 K 40 h	
Ulokowano z odsetek fund. Prze- worskiego na książeczke Banku kraj.	639 " 43 "	
Wydano depozyt fund. Nerono- wicza	<u>110 " — "</u>	1.803 K 83 h
Suma		81.412 K 71 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1906 . . .		<u>1.191 " 96 "</u>
Razem jak wyżej		<u>82.604 K 67 h</u>

b) Wydatki w efektach:

Zwrot kaucyi M. Grünberga	1.000 K — h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1906 . . .	<u>1,116.134 " 93 "</u>
Zgodnie z dochodami	<u>1,117.134 K 93 h</u>

C. Zaległości czynne wynoszą:

Na rachunku bieżącym w Banku krajowym	938 K — h
Zakupna zrobione na rach. zaliczki sejmowej na ochronę zabytków historycznych z r. 1907	22 „ 81 h
Razem . . .	<u>960 K 81 h</u>

D. Zaległości bierne: . . . — K — h

Sprawy fundacyjne, stypendyjne i religijne, towarzystw dobroczynności i ochronek.

Sprawa utworzenia i udotowania stacyi parafialnej obrz.-łać. w Dołhej wojniłowskiej.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 16. marca 1908 l. 32144/II a uregulowanie stanu tabularnego gruntów, darowanych na rzecz expozytury jest jeszcze w toku, a c. k. Namiestnictwo udzieliło równocześnie wszystkie akta Konsystorzowi metropolitalnemu obrz. łać. we Lwowie.

Sprawa expozytury w Skomielnej białej.

Odezwą z dnia 21. września 1907 l. 102948/II a oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że równocześnie przedkłada c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty z wnioskiem przychylnym prośbę gminy Skomielna biała o utworzenie tamże samoistnego probostwa obrz. łać.

Sprawozdanie o rozdziale kredytu 4.500 K. wyznaczonego w rubr. IV. p. 19 na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863.

Z kredytu tego przyznał Wydział krajowy Stowarzyszenia Przytulisko uczestników powstania z r. 1863/4 2000 K a Towarzystwu wzajemnej pomocy uczestników powstania z r. 1863/4 we Lwowie 2500 K. W obec obu tych instytucji zastrzegł Wydział krajowy, że zasiłek ma być użyty tak dla pozostających pod ich opieką uczestników powstania z r. 1863/4, jak też dla weteranów z r. 1831, którymi się opiekowało rozwiązane z dniem 1. marca 1906 Towarzystwo opieki weteranów z r. 1831 w Krakowie a względnie jego lwowska komisja wykonawcza.

Sprawozdanie o rozdziale ryczałtu 10.000 K. wyznaczonego w rubr. IV. poz. 7 budżetu funduszu krajowego na r. 1907 na zasiłki dla ochronek tudzież reszty takiegoż kredytu na rok 1906 w kwocie 1800 K.

Z reszty kredytu na r. 1906 w kwocie 1300 K, przyznał Wydział krajowy kwotę 1100 K komitetowi ochronek w Krakowie, kwotę 200 K zaś ochronce w Dublinach.

Z kredytu na rok 1907 w kwocie 10.000 K przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki: Towarzystwu ochronek chrześcijańskich małych dzieci we Lwowie 1200 K, Towarzystwu ruska zachoronka we Lwowie na przedmieściu żółkiewskiem 150 K, Zakładowi św. Heleny we Lwowie 250 K, Towarzystwu ruska zachoronka we Lwowie na przedmieściu gródeckiem 150 K, Ochronce Koła dublańskiego Towarzystwa szkoły ludowej 100 K, Komitetowi ochron dla małych dzieci w Krakowie 1100 K, Ochronce SS. Felicjanek w Krakowie na ulicy Smoleńskiej 200 K, ochronkom w Szynwaldzie, Skrzyszowie, Czchowcie, Wołkach i św. Górze łącznie 400 K, ochronce PP. Ekonomek w Kołomyi 200 K, „Ruskiej Zachoronce“ S. S. Służebnic w Żużlu 100 K, ochronce PP. Ekonomek w Brzeżanach 150 K, Ochronce im. ks. Mat. Grochowskiego w Samborze 200 K, Ochronce polskiej PP. Ekonomek w Tarnopolu 300 K, Ochronce SS. Służebniczek w Obertynie 100 K, komitetowi budowy ochronki w Jabłowniku 100 K, Ochronce i zakładowi sierót pod opieką św. Antoniego w Żywcu 300 K, Ochronce św. Wojciecha w Gorlicach 200 K, Ochronce Towarzystwa szkoły ludowej w Huczku 100 K, zakładowi sierót św. Józefa w Stryju 150 K, ochronce Bractwa św. Mikołaja przy katedralnej cerkwi w Przemyślu 100 K, ochronce Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Prze-

myślu na Zasaniu 150 K, Ochronce Towarzystwa dam dobroczynności w Żółkwi 100 K, Ochronce polskiej w Drohobyczu 400 K, „Ruskiej zachoronce“ w Drohobyczu 200 K, Ochronce dla małych dzieci w Dobczycach 100 K, Ochronce w Ławocznem 100 K, Towarzystwu ochrony dla małych dzieci w Podgórzu 400 K, Towarzystwu „Ochronka dla małych dzieci“ w Chrzanowie 150 K, Zarządowi ochronek w Stanisławowie 200 K, „Ruskiej zachoronce“ w Stanisławowie 200 K, Ochronce św. Stanisława w Tarnowie 200 K, Ochronce św. Stanisława Kostki w Nowym Targu 150 K, Ruskiej ochronce w Peczeniżynie 100 K, Ochronce im. Leona XIII. w Rzeszowie 300 K, Ochronce w Krośnie 200 K, zakładowi sierót SS. Miłosierdzia w Krakowie 100 K, Zakładowi sierót im. św. Kazimierza w Iwoniczu 200 K, Katolickiemu stowarzyszeniu „Ochronki“ w Andrychowie 100 K, ochronce SS. Serafitek w Żywcu 300 K, Ochronce w Dublanach 400 K.

Do dyspozycji pozostała jeszcze kwota 400 K, którą przeniesiono na rok 1908.

Sprawozdanie o rozdziale ryczału 6000 K. wyznaczonego w rubryce XVI. p. 3 na misye katolickie.

Ryczałt ten rozdzielił Wydział krajowy, jak następuje:	
Dla rz.-kat. archidiecezyi lwowskiej	1500 K.
Dla rz.-kat. archidiecezyi krakowskiej	1000 „
Dla rz.-kat. dyecezyi przemyskiej	600 „
Dla rz.-kat. dyecezyi tarnowskiej	600 „
Dla gr.-kat. dyecezyi przemyskiej	400 „
Dla gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej	550 „
Dla gr.-kat. archidiecezyi lwowskiej	1000 „
Na misye dla polskich robotników w Danii	350 „

Petycja zakładu sierót SS. Miłosierdzia w Krakowie.

Petycję tę, przekazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego sprawozdania załatwił Wydział krajowy przyznaniem zasiłku w kwocie 100 K. z ryczału dla ochronek wyznaczonego.

Petycja Zgromadzenia SS. Felicjanek w Iwoniczu o subwencję dla zakładu sierót pod wezwaniem św. Kazimierza w Iwoniczu.

Petycję tę, przekazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu budżetu na rok 1908 załatwił Wydział krajowy przyznaniem zasiłku w kwocie 200 K. z ryczału dla ochronek wyznaczonego.

Petycja przełożonej generalnej SS. Najśw. Rodziny z Nazaretu w Krakowie o subwencję na buduj. się zakład w Wadowicach, przeznaczony na ochronkę dla biednych dzieci.

Petycję tę, przekazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego sprawozdania, zwrócił Wydział krajowy bez skutku.

Petycja Towarzystwa przytuliska brata Alberta w Przemyślu o subwencję na ukończenie i urządzenie gmachu przytuliska.

Petycję tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

W wykonaniu tej uchwały przesłał Wydział krajowy rzeczoną petycję Magistratowi m. Przemyśla z zapytaniem, czy i w jakim stopniu miejscowe czynniki przyczyniły się do poparcia Towarzystwa przytuliska brata Alberta w Przemyślu oraz jakie zobowiązania ciążyą jeszcze na tem Towarzystwie z powodu budowy własnego gmachu. Z relacji Magistratu okazuje się, że budowa przytuliska obliczonego na 80 osób w dwóch oddziałach kosztowała 51.263 K. 11 h. a jej ukończenie i wykonanie żądanych przez Brata Alberta przeróbek i dobudów będzie kosztowało jeszcze 13.800 K. tak, iż cały koszt budowy, oprócz gruntu, który otrzymano w darze, wyniesie 65.063 K. 11 h. Na to wypłacono już z zebranych dotąd funduszy blisko

28.000 K., a dalszą kwotę 11.000 K. będzie można uiścić po ostatecznem dokonaniu sprzedaży realności, którą gmina darowała była na cele Towarzystwa, zezwalając na jej sprzedaż i obrócenie uzyskanej ceny kupna na budowę zakładu w innem miejscu, gdyż realność ta nie nadawała się na pomieszczenie zakładu. — Ostateczny niedobór wyniesie zatem przeszło 26.000 K.

Co do pytania, w jakiej mierze przyczyniły się czynniki lokalne do poparcia Towarzystwa, przedstawia się rzecz następująco:

Grunt, na którym gmach stoi, darował Dr Feliks Drużbacki, a przystępując do budowy, miało Towarzystwo do dyspozycji 27.212 K 01 h. Na tę sumę złożyły się następujące pozycje:

1. datki zebrane przez Dra Aleksandra Dworskiego, jako byłego prezesa Towarzystwa, 6 064 K 69 h.; 2. przez ks. Federkiewicza 6.381 K 64 h;

3 cena kupna realności przez ś. p. Franciszka Małkowskiego darowanej (którą jako nienadającą się na umieszczenie zakładu, następnie sprzedano) 8.621 K 83 h;

4. odsetki od ulokowanych kapitałów 610 K 65 h;

5. dochód pobrany z realności ś. p. Małkowskiego przed dokonaniem jej sprzedaży 551 K 51 h;

6. subwencya kasy oszczędności w Przemysłu 2.000 K;

7. wkładki jednorazowe członków, datki dobrowolne i przygodne 2.981 K 69 h.

Razem jak wyżej 27.212 K 1 h.

Gmina miasta Przemyśla darowała realność, która, jak powyżej podano, sprzedaną być ma za 11.000 K.

Instytucya o tak wybitnem lokalnem znaczeniu powinna by doznać wydatniejszego poparcia ze strony gminy m. Przemyśla i miejskiej kasy oszczędności.

Petycyę Towarzystwa wzajemnej pomocy kapłanów obrz łac. o subwencję na cele Towarzystwa i o subwencję na wydawnictwo tygodnika „Gazeta kościelna“.

Obie te petycyę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18 marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania, a względnie do przedstawienia wniosków.

Towarzystwo wzajemnej pomocy kapłanów, istniejące od roku 1891 a mające na celu wspieranie członków i pokrywanie kosztów ich pogrzebu, wspieranie i zakładanie instytucyj dobroczynnych, naukowych i religijnych i wydawanie i wspieranie czasopism religijno-społecznych, jako też dzieł literackich, rozwinięło bardzo żywą działalność, mimo że jest pozostawione własnym siłom i dotąd żadnego większego zapisu nie otrzymało. Wydało ono w tym czasie na stałe i jednorazowe zapomogi dla członków 11.136 K 9 h, wybudowało w roku 1901 w Worochcie schronisko dla członków, które kosztowało razem z wewnętrznem urządzeniem 26.711 K, zbudowało tamże, przeważnie z ofiarności duchowieństwa, kościół i postarało się, że tamże stale przebywa jeden kapłan obrządku łacińskiego, wydawało od roku 1901 „Gazetę kościelną“, tygodnik poświęcony sprawom kościelnym i społecznym, które to wydawnictwo nie mając żadnych subwencji i ograniczone wyłącznie na dochód z prenumeraty, cierpi ciągle na brak środków i w roku 1906 przyniosło 700 K niedoboru, a wreszcie wybudowało w roku 1906 dwupiętrowy dom we Lwowie przy ulicy Murarskiej l. 9, którego połowa przeznaczona jest dla księży emerytów i deficyentów. W skutek tej działalności jednak znalazło się Towarzystwo w trudnem położeniu, gdyż z długów zaciągniętych na budowę schroniska w Worochcie zalega jeszcze niespłacona reszta 5.400 K, a na budowę domu przy ulicy Murarskiej zaciągnięto pożyczkę hipoteczną 88.000 koron. Mając do spłacenia tak znaczne długi i pokrywając nadto niedobór z wydawnictwa „Gazety kościelnej“, nie może Towarzystwo rozwinąć dostatecznie swej dobro

czynnej i poparcia godnej działalności, chociaż liczba członków potrzebujących pomocy z każdym rokiem wzrasta.

Petycja Komisji Instytutu ubogich chrześcian we Lwowie o subwencyę 3.000 koron z funduszków krajowych na utrzymanie 20 ubogich, zamieszkałych przynajmniej od 10 lat we Lwowie, a nie przynależnych do gminy lwowskiej.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Do miasta Lwowa napływa ze wszystkich stron kraju ludność pracująca, która z reguły pozostaje w niem stale, ale przynależności z powodu braku przepisanych wymogów uzyskać nie może. Ludzie ci popadają na starość, gdy ich siły opuszczają, w wielką nędzę i stają się ciężarem dobroczynności prywatnej. Takich nędzarzy jest w lwowskim domu ubogich znaczna część, ale z powodu szczupłości funduszków zająć może konieczność wydalenia ich z tego zakładu, aby można na ich miejsce przyjąć ubogich, przynależnych do gminy miasta Lwowa. Chodzi tu tylko o fundusze, gdyż miejsca w budynkach zakładowych jest dosyć. Dlatego prosi komisya o subwencyę 3.000 koron rocznie, na pokrycie samych tylko kosztów utrzymania dwudziestu takich nieprzynależnych do Lwowa ubogich.

Postępowanie komisji instytutu ubogich chrześcian we Lwowie, która do miejskiego zakładu przyjmuje także takich do Lwowa nieprzynależnych nędzarzy, jest godne wszelkiego uznania i poparcia, albowiem zapobiega temu, iżby ciż nędzarze oddali się żebractwu albo stali się ciężarem gmin, do których przynależą.

Wysoki Sejm przeznacza od szeregu lat pewną i to już w miarę potrzeby podwyższoną kwotę na koszt utrzymania osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin. W rubr. IV. poz. 32 a) preliminarza na rok 1908 wstawiono na ten cel 25.000 K.

Masa spadkowa ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.

Masa ta jest niemal całkiem uporządkowana; do uregulowania pozostają jeszcze dwie sprawy, a mianowicie sprawa gruntu dla probostwa łoszniowskiego i sprawa gruntu darowanego przez ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego na rozszerzenie cmentarza w Baworowie. Obie te sprawy są już oddawna w toku.

W celu uzyskania drogi dojazdowej do jednego z łąków dworskich w Baworowie postanowił Wydział krajowy na wniosek kuratora fundacyi nabyć od Jakóba Krupy kawałek gruntu o powierzchni około pół morga za cenę 800 koron. Rzecz ta jest obecnie w toku.

W zbudowanym kosztem fundacyi kościele w Myszkowicach odbywa się od wiosny 1907 co drugą niedzielę nabożeństwo parafialne. Dotacya dla expozyta jest już zapewnioną i opłacać ją będzie proboszcz z Mikuliniec z swojej dotacyi. Wydział krajowy postanowił w zasadzie dostarczyć expozytowi kosztem fundacyi pomieszczenia i obecnie są już w toku rokowania w celu nabycia odpowiedniej realności w pobliżu kościoła. Również postanowił Wydział krajowy dostarczyć expozytowi sposobem wygodzenia — nie nadając expozyturze żadnego prawa rzeczowego, ogrodu w przestrzeni kilku morgów, którą to przestrzeń wylączyłoby się z dzierżawy na podstawie kontraktu i przyznać odpowiedni zasiłek na uzupełnienie wewnętrznego urządzenia kościoła.

Dla kościoła w Baworowie przyznał Wydział krajowy 2500 K tytułem datku na koszt wewnętrznego urządzenia kościoła.

Na budowę „domu polskiego“ w Krowince przeznaczył Wydział krajowy jednorazowy zasiłek w kwocie 2000 K pod warunkiem, że mieszkańcy Krowinki złożą brakującą jeszcze do sumy kosztorysowej kwotę 1.662 K 32 h, albo też zobowiążą się formalną deklaracją do bezpłatnego dostarczenia całej ro-

bocizny. Dom ten stanie na gruncie fundacyjnym i będzie własnością fundacji. Po złożeniu deklaracji zezwolił Wydział krajowy na wypłatę połowy powyższego zasiłku. Druga zostanie wypłacona, skoro budowa już znacznie postąpi.

W toku jest sprawa przeznaczenia starej karczmy w Łoszniewie na ochronkę. Karczma ta została obecnie rozebrana a wysortowane materiały, które do ewentualnej budowy przyszłej ochronki przydać się mogą, złożono tymczasem w bezpiecznym miejscu.

Biblioteka fundacyjna funkcjonuje codziennie od godziny 8—10 przed południem i od godziny 4—7 po południu. Dla pracującej publiczności otwarta jest codziennie z wyjątkiem czwartków (nie, jak przedtem, z wyjątkiem sobót) od godziny 4—7 po południu. Godziny urzędowe dla bibliotekarza zmieniono uchwałą z d. 21. września 1907 l. 91.940 w ten sposób, że ma on urzędować zrana od godziny 9—12, po południu zaś od 5—7. Stało się to na prośbę pełniącego obecnie te obowiązki p. Zygmunta S. Naganowskiego, aby mu umożliwić udzielanie nauki języka angielskiego w trzech szkołach średnich lwowskich.

Wskutek zaprowadzonej w r. 1906 zmiany godzin urzędowych w bibliotece zwiększyła się w ciągu tego roku frekwencja publiczności bardzo znacznie. W ciągu roku 1906 korzystało z druków i rękopisów osób 301, wydano im książek tomów 581, rękopisów 260, tek z rycinami 8. Zamiejscowym instytutom lub osobom wypożyczono książek tomów 9, rękopisów 32.

Zbiory muzealne, przystępne dla publiczności w godzinach przedpołudniowych zwiedziło osób 74, przeważnie zamiejscowych i zagranicznych

Biblioteka otrzymała w darze 318 dzieł drukowanych w 339 tomach, między innymi 220 dzieł w 238 tomach ze zbiorów śp. prof. M. Kawczyńskiego. Dalej otrzymała Biblioteka w darze 1 kodeks papierowy zawierający mowy, listy, akta i druki z r. 1767, oraz dwa dokumenty z końca XVIII. wieku, odnoszące się do rodziny Dulskich i Zabielskich. Biblioteka otrzymuje też rozmaite polskie i zagraniczne pisma peryodyczne bezpłatnie lub za połowę ceny.

Prace urzędników biblioteki postąpiły w ciągu roku 1906 bardzo znacznie. Umiejętny katalog druków został posunięty naprzód o 1.209 numerów do ogólnej liczby 5.412 dzieł czyli już prawie do połowy ogólnego zbioru. Inwentarz generalny druków został spisany od Nr. 2.701 do 2.922 i od Nr. 4.912 do 5.000. Tabele druków sporządzono dla czterech całych szaf, sporządzono również katalog czasopism. Bibliotekarz uporządkował i zinwentarzował i opatrzył sygnaturą 348 rękopisów t. j. więcej niż trzecią część całego zbioru. Katalog naukowy rękopisów doprowadził do Nr. 38. Ukończono również prace nad inwentarzem obrazów i przedmiotów muzealnych, a katalog obrazów doprowadzono do połowy całego zbioru Nr. 1—259.

W roku 1907 wzrosła znowu znacznie frekwencja publiczności. Ogółem korzystało ze zbiorów w ciągu r. 1907 osób 421, którym wydano książek 1.254, rękopisów 190, tek rycin 5, dyplomów 18. Zamiejscowym lub zagranicznym instytutom wypożyczono tomów 32, rękopisów 18, dyplomów 6, które z końcem roku zwrócono wszystkie. Zbiory muzealne zwiedziło w godzinach przedpołudniowych osób 212, przeważnie zamiejscowych i zagranicznych.

Biblioteka otrzymała w darze dzieł drukowanych 37 w tomach 37, otrzymywała bezpłatnie 6 dzienników i 2 czasopisma, miała za pół ceny dwa krajowe dzienniki oraz 9 czasopism kra-

jowych i zagranicznych, opłacała w całości jedno czasopismo (Revue des deux mondes).

Szczegółowy inwentarz rękopisów został posunięty naprzód o 130 numerów, tak że obejmuje już przeszło połowę całego zbioru. Rozpoczęto też klasyfikację ogromnej masy luźnych papierów, mających bardzo wielką wartość w kierunku historii polskich rodzin. Katalog kartkowy druków doprowadzono do $\frac{3}{4}$ części a mianowicie skatalogowano dzieła od Nr. 5.817 do 6.250. Główny inwentarz druków spisano w dalszym ciągu od Nr. 2.401 do 2.500 i od Nr. 5.421 do 6.116. Do poszczególnych tabel szafowych wpisano Nr. 5.554 do 5.222 i 5.266 do 5.523. Na wniosek p. o. bibliotekarza, poparty przez kuratora fundacji zezwolił Wydział krajowy na zakupno i sprowadzenie dla biblioteki dzieła „A History of Freedom“ maksymalnym kosztem 300 K.

W etacie biblioteki zaszły następujące zmiany: płacę p. o. bibliotekarza podwyższono do rocznej kwoty 3.600 K, famulusowi biblioteki przyznano dodatek drożyzniany w kwocie 10 K miesięcznie, płacę stróża domu bibliotecznego podwyższono do kwoty 50 K miesięcznie i dodano mu pomieszkanie w suterenach domu.

Gospodarkę w dobrach fundacyjnych prowadził Wydział krajowy, jak dotąd, łącznie z kuratorem fundacji, wedle zasad administracji ułożonych w porozumieniu z nim a przyjętych w swoim czasie przez sąd pertrakcyjny. Dobra fundacyjne i młyny wydzierżawia się, we własnej administracji są tylko lasy, zagospodarowane wedle planu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy w r. 1898. W ciągu ostatnich miesięcy r. 1906 i w r. 1907 przyszło do skutku wydzierżawienie Łoszniowa z Józefówką i Łuki wielkiej pod warunkami znacznie korzystniejszymi od dotychczasowych. Mniej pomyślnie przedstawia się sprawa młynów. Młyn w Łoszniowie wydzierżawiono na dalsze dziesięciolecie od 24. czerwca 1907 do 23. czerwca 1916 za czynsz 3.000 K, o 700 K od dotychczasowego niższy. Względem dalszej dzierżawy młynów w Baworowie i Myszkowicach toczą się rokowania, z których dotychczasowego przebiegu wynika, że i tu nie będzie można uniknąć obniżenia czynszu.

Wobec wzrostu cen drzewa wydał Wydział krajowy uchwałą z d. 25. stycznia 1907 l. 8.321 nowy wyższy cennik drzewa na r. 1907, a uchwałą z d. 13. marca 1908 l. 11.027 nowy cennik na r. 1908, wyższy od cennika na r. 1907.

W październiku 1907 przeprowadzono szkontrum kasy fundacyjnej i znaleziono wszystko w porządku.

Kurator fundacji przedstawił Wydziałowi krajowemu z końcem sierpnia 1906 wnioski względem zmiany etatu osób i płac zarządu dóbr fundacyjnych. Załatwienie tych wniosków nie nastąpiło jeszcze. W załatwieniu osobnego przez kuratora przedstawionego wniosku podwyższył Wydział krajowy pomocnikowi kancelaryjnemu w zarządzie dóbr dodawany mu w naturze opał z trzech sągów drzewa opałowego twardego na cztery także sągi rocznie.

W dobrach fundacyjnych zarządzono w latach 1906 i 1907 następujące budowle i restauracje: w Baworowie wymurowanie nowego kamiennego mostu przy drodze dojazdowej do dworu, poprawienie pokrycia kilku budynków, uzupełnienie parkanów i rozmaite reperacje w budynku mieszkalnym. W Krowince rozmaite naprawy koło studni nowo wywierconej, która nie funkcjonuje całkiem prawidłowo, w Łoszniowie budowę mieszkania dla leśniczego i szopy przy leśniczówce. W Myszkowicach rozmaite pomniejsze reperacje budynku mieszkalnego, przerobienie starego budynku gorzelnianego na chatę dla parobków, restaurację budynku gorzelnianego i naprawę aparatu, restaurację

wołowni i stajni i postawienie w budynku mieszkalnym sześciu pieców kaflowych, naprawę muru otaczającego park i odgrózdzenie gumna od gorzelnii. W młynie w Krowince naprawę szluzy i grobli i wykonanie ścianki ochronnej obok szluzy przewałowej. W młynie w Łoszniowie naprawę szluzy i łotoków.

W realności bibliotecznej we Lwowie przy ul. Ujejskiego l. 2 zarządzono i wykonano roboty potrzebne z powodu rys, jakie się w niej okazały, naprawiono zachodnią terasę i postawiono dwa piece, zakratowano (ze względu na niebezpieczeństwo kradzieży) parterowe okna od ulicy i oszklone drzwi i wzmocniono zamknięcia, urządzono jedną izbę mieszkalną w suterenach (dla stróża), a ze względu na niebezpieczeństwo pożaru w archiwum dano nowe drzwi żelazne i okuto blachą drzwi kominowe.

Zamknięcie rachunkowe przedkładamy osobno, tu nadmieniamy tylko, że w roku 1906 wydano na inwestycje 23.814 K 12 h, na konserwacje i adaptacje 5.242 K 38 h, na podatki rządowe z dodatkami (z wyłączeniem podatków od gmachu bibliotecznego) 19.717 K 75 h, na pokrycie przypadających w tym roku dwóch półrocznych rat należności rządowej 121.934 K 33 h, konkurencje i ciężary 17.393 K 19 h, wydatki na bibliotekę 11.633 K 23 h. Pozostałość kasowa wynosiła w gotówce 62.739 K 13 h, a w efektach 103.000 K, cała nadwyżka zatem wynosiła 165.739 K 13 h. Gotówka 62.739 K 13 h pozostała do dyspozycji w majątku obrotowym.

Budżet na rok 1907 ustanowiony przez Wydział krajowy na wniosek kuratora, wykazuje dochody (bez wliczenia pozostałości z r. 1906 powyżej wymienionej) w sumie 367.543 K, wydatki w sumie 246.271 K 77 h, nadwyżkę dochodów w sumie 151.271 K 23 h. W dochodach wynoszą odsetki od kapitałów pozostających pod zarządem Wydziału krajowego 109.800 K, czynsze dzierżawne z dóbr 150.558 K, czynsze dzierżawne z młynów 41.311 K, czynsze dzierżawne z gruntów oddzielnie wydzierżawionych 4.550 K, czynsze dzierżawne z karczem i domów 267 K, czynsz z sadu 70 K, dochody z lasów 55.269 K.

W wydatkach wynoszą płace łącznie z honorarium kuratora i syndyka a z wyłączeniem plac funkcyjaryuszów biblioteki 39.490 K, gracye 2.212 K, nowe budowle 3.219 K, konserwacje i przebudowy 32.130 K, podatki rządowe 25.400 K, spłata należności rządowej 79.405 K, wydatek na lasy 5.573 K, wydatki na bibliotekę 13.336 K 77 h.

W końcu nadmieniamy, że Wydział krajowy przyznał dotychczasowemu zarządcy dóbr fundacyjnych, p. Franciszkowi Narajewskiemu, który z powodu słabości z posady tej zrezygnował, dożywotnią pensję emerytalną w kwocie 1000 kor, dwóm sierotom po ś. p. Adamie Szczepańskim, byłym gajowym fundacyi, zaopatrzenie po 10 kor. miesięcznie dla każdego, aż do ukończenia ośmnastego roku życia, Antoniemu Czarkowskiemu, byłemu owczarzowi w dobrach fundacyjnych, dożywotni zasiłek po 10 kor. miesięcznie, Onufremu Ostapów, długoletniemu słudze w dobrach fundacyjnych, dożywotni zasiłek w kwocie 10 kor. miesięcznie Janowi Szczepańskiemu, okaleczalnemu wskutek wypadku przy rąbaniu drzewa w lesie fundacyjnym, wsparcie po 10 kor. miesięcznie, na przeciąg trzech lat i jednorazowo 50 kor. Jakimowi Farynie, długoletniemu słudze w dobrach fundacyjnych, który już od r. 1897 pobierał szczupłą gracyę w kwocie 48 kor. rocznie, podwyższył Wydział krajowy tę gracyę do rocznej kwoty 180 kor. Podleśniczemu Józefowi Maczyńskiemu przyznał Wydział krajowy na kształcenie jego córki Klementyny w prywatnem seminaryum żeńskiem w Tarnopolu stypendy 200 K rocznie na przeciąg lat czterech, pod warunkiem iż tenże

będzie przez cały ten czas pełnił bez zarzutu służbę w dobrach fundacyjnych, a córka jego będzie czyniła zadość przepisanyemu dla stypendystów wymaganiam. Jednorazowo przyznał Wydział krajowy Janowi Barczakowi odprawę w kwocie 100 K., Teodorowi Łazucie odprawę w kwocie 300 kor. i przeznaczył kwotę 410 kor. na umorzenie długów zaciągniętych na kurację ś. p. Adama Szcze- pańskiego, b. gajowego fundacyi, którego sieroty otrzymały, jak powyżej podano, zaopatrzenie do ukończenia 18. roku życia.

Zapis ś. p. Dra Włady-
sława Florkiewicza na
rzecz kraju w celu utwo-
rzenia w Zakopanem śred-
niej szkoły sanatoryjnej.

Zapis ten jest już należycie zabezpieczony. Użycie go na cele przez fundatora wskazane nastąpi po zgonie dożywotniczki siostry fundatora Kassylidy Florkiewiczównej.

Fundacye stypendyjne i dobroczynne.

Ogólne sprawozdanie
o funduszach stypendyj-
nych

Z początkiem roku szkolnego 1907/8 miał Wydział krajowy w swym zarządzie fundacyi stypendyjnych czynnych dwieście trzydzieści jeden (w r. 1905/6 219), z których wszelakoż dwie (fundacya Karola Ciszewskiego i Józefa Zawadzkiego, i fundacya włościańska obwodu tarnowskiego) są tylko warunkowo stypendyjnymi, a gdy warunek się nie ziścił są na razie czynne w inny sposób, jedna zaś (Horodeńskiej) stanie się stypendyjną dopiero po roku 1924, na razie zaś służy na inne cele. Właściwa zatem liczba czynnych w r. 1907/8 fundacyi stypendyjnych wynosi 228. Stosunek liczby stypendyów przystępnych bez zastrzeżeń dla młodzieży ubogiej i w naukach celującej, do liczby stypendyów, zastrzeżonych z woli fundatorów w pierwszym rzędzie dla krewnych, dla młodzieży pochodzenia szlacheckiego lub z pewnych miejscowości, albo z rodziców pewnego stanu pochodzącej zmienił się znowu na niekorzyść stypendyów nierezewowanych, gdyż z 12 fundacyi aktywowanych w latach 1906/7 i 1907/8 należą tylko trzy do tej kategorii, 6 należy do fundacyi w pierwszym rzędzie familijnych, trzy zaś mają charakter specjalny. — Ten stan rzeczy pociąga za sobą ten skutek, że w obec zakładania nowych szkół i wzrostu liczby kandydatów o stypendya, rozdawnictwo staje się coraz trudniejszem i mała tylko część zasługujących może być obdarzona. Najdotkliwiej daje się odczuwać brak stypendyów przystępnych także dla młodzieży płci żeńskiej.

Sprawozdanie o rozdaw-
nictwie stypendyów w r.
1906/7.

Uchwałą z dnia 12 lutego 1907 nadał Wydział krajowy wystawione z początkiem roku 1906/7 na konkurs stypendya z fundacyi swego rozdawnictwa. Posunięcie z niższego stypendyum na wyższe, czyli nadanie innego wyższego stypendyum w miejsce pobieranego dotąd stypendyum niższego użykało 44 uczniów. Nadanie to nastąpiło w granicach kwalifikacyisyw- wymaganych przez przepisy stypendyjne i akty fundacyjne w dwóch wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w dwunastu z tytułu szlachectwa, w trzydziestu na podstawie ogólnych warunków.

Z obdarzonych było 41 obrz. łac. a 3 obrz gr. Co do stanu rodziców było między nimi: trzech synów oficerów (wszyscy trzej osieroceni), trzech synów rządowych urzędników konceptowych (wszyscy trzej osieroceni), jeden syn notaryusza (z tytułu pokrewieństwa), jeden syn urzędnika biblioteki uniw., jeden syn profesora gimnazjalnego, jeden syn inżyniera kolejowego, jeden sierota po lekarzu, dwaj synowie członków teatru, jeden syn członka orkiestry teatralnej, dwaj synowie urzędników prywatnych (obaj osieroceni), trzech synowie oficyalistów prywatnych (z tych dwaj osieroceni), czterech synów nauczycieli ludowych

(z tych jeden osierocony), jeden syn fotografa, jeden sierota po kupcu, jeden syn konduktora powiatowego, jeden sierota po sierzancie powiatowym, jeden sierota po kierowniku posterunku żandarmeryi, trzech synowie rzemieślników (z tych dwaj osieroceni), czterej synowie włościan (z tych trzech osieroceni), czterej synowie dozorców i woźnych (z tych jeden sierota), trzech synowie robotników. Co do dwóch uczniów nie podano w świadectwie ubóstwa terażniejszego zawodu ich ojców, z których jeden jest byłym właścicielem dóbr, drugi byłym restauratorem.

Nowych nadań było ogółem 144, a to w 14 wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w 25 wypadkach z tytułu szlachectwa, w 20 wypadkach z tytułu specjalnego, w 85 na podstawie ogólnych warunków. Między obdarzonymi było pięć uczenic, a mianowicie jedna uczenica filozofii i jedna uczenica medycyny (na podstawie ogólnych warunków) i trzy uczenice szkół ludowych pospolitych, lub wydziałowych, obdarzone z tytułu pokrewieństwa. Z ogólnej liczby obdarzonych (144) było 132 obrz. łac., 9 obrz. greck., 1 obrz. orm. i 2 wyznania moźeszowego (obaj ze specjalnego tytułu). Co do stanu rodziców było między nimi: dwaj synowie literatów (z tych jeden osierocony), jeden sierota po właścicielu dóbr, dwaj synowie właścicieli realności (z tych jeden z tytułu pokrewieństwa), jeden sierota po adwokacie, dwaj synowie notaryuszów (obaj osieroceni), jedna córka emer. profesora uniwersytetu, jeden syn dyrektora sem. nauczycielskiego (z tytułu pokrewieństwa), trzech synowie profesorów gimnazyalnych (z tych dwaj osieroceni) ośmiu synów conceptowych urzędników rządowych (z tych czterej osieroceni) jedna córka i czterech synów inżynierów w służbie publicznej (z tych 1 osierocona) jeden syn inżyniera cywilnego, czterech synów lekarzy (z tych dwaj osieroceni), sześciu synów urzędników kolejowych (z tych dwaj osieroceni), 2 synów urzędników rachunkowych, 9 synów urzędników prywatnych, asekuracyjnych i bankowych (z tych 2 osieroceni), jeden syn urzędnika policyi, jeden syn urzędnika gminy, jeden syn urzędnika powiatu, jeden sierota po księdzu ruskim, jeden syn detaksatora bankowego, jeden syn urzędnika podatkowego (sierota), jeden syn ekspedyenta pocztowego, ośmiu synów nauczycieli ludowych (z tych dwaj osieroceni), pięciu synów dzierżawców (z tych dwaj osieroceni), dwudziestu synów prywatnych ofycjalistów (z tych pięciu osieroconych) dwóch synów prywatnych przedsiębiorców, z tych jeden zupełny sierota), pięciu synów rzemieślników, dwudziestu jeden synów włościan (z tych czterej osieroceni) 1 syn małomieszczanina, jeden sierota po woźnym, jeden sierota po kupcu, 1 córka kramarza, jeden sierota po kramarzu, 1 sierota po kominiarzu, 1 sierota po fryzjerze, czterech synów niższych funkcyonaryuszów kolejowych, czterech synów dyurnistów, sześciu synów wyrobników, dwóch synów sług prywatnych, wreszcie pięciu, u których zawód ojca w świadectwie ubóstwa określony nie był (między temi jedna uczenica zupełnie osierocona, kompetująca z tytułu pokrewieństwa).

Sprawozdanie o rozdawnictwie stypendyów w r. 1907/8. Uchwałą z d. 18. lutego 1908 nadał Wydział krajowy stypendya z fundacyi swego rozdawnictwa, wystawione na konkurs z początkiem roku szkolnego 1907/8.

Posunięcie z niższego stypendyum na wyższe, czyli nadanie innego wyższego stypendyum w miejsce pobieranego dotąd stypendyum niższego uzyskało 53 uczniów. Nadanie to nastąpiło w granicach kwalifikacyi wymaganych przez przepisy stypendyjne i akty fundacyjne, a mianowicie w czterech wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w czternastu na podstawie szla-

chectwa, w czterech na podstawie wykazanych szczególnych warunków aktem fundacyjnym zastrzeżonych, w trzydziestu jeden na podstawie ogólnych warunków. Z obdarzonych było 49 obrządku łacińskiego, a 4 obrządku greck. Co do stanu rodziców było między nimi: jeden syn właściciela dóbr (sierota), 1 syn literata, 1 syn notaryusza (sierota), 1 syn kandydata adwokackiego (sierota), 1 syn inżyniera, 2 synów urzędników politycznych, 2 synów urzędników sądowych (obaj osieroceni), jeden syn urzędnika skarbowego (sierota) 7 synów profesorów szkół średnich lub zawodowych (z tych 4 osieroceni), 1 syn lekarza (sierota), 2 synowie urzędników podatkowych, 1 syn urzędnika policyjnego, 1 syn urzędnika kolejowego, 2 synowie urzędników asekuracyjnych, 1 syn urzędnika kasy oszcz. 1 syn urzędnika manipulacyjnego (sierota), 3 synów nauczycieli ludowych, 1 syn pocztmistrza (sierota), 2 synów oficyalistów prywatnych (z tych 1 sierota), 1 syn fotografa, 3 synów dyurnistów, 1 syn konduktora pocztowego (sierota), 1 syn drogomistrza (sierota), 1 syn listonosza, 7 synów rzemieślników (z tych jeden sierota), 2 synów robotników, 2 synów włościan. U 2 uczniów osieroconych nie sprawdzono zawodu ojca, jeden uczeń, który otrzymał stypendyum familijne w myśl zastrzeżenia fundatora bez świadectwa ubóstwa, nie podał zawodu swego ojca.

Nowych nadań było ogółem 150 a to 20 z tytułu pokrewieństwa, 22 z tytułu szlachectwa, 11 na podstawie szczególnych warunków (z specjalnego tytułu), reszta t. j. 97 na podstawie ogólnych warunków. Między obdarzonymi było 5 uczennic, a mianowicie dwie uczennice medycyny, jedna uczennica seminarium nauczycielskiego i dwie uczennice szkoły ludowej, te ostatnie otrzymały stypendya z tytułu pokrewieństwa. Z ogólnej liczby obdarzonych (150) było 138 obrz. łac. 10 obrz. gr., (z tych 2 z tytułu pokrewieństwa, 1 z specjalnego tytułu), 2 wyznania mojżeszowego. Co do stanu rodziców było między nimi 2 synów właścicieli dóbr (z tych 1 sierota), 1 syn prof. uniwersyteckiego (z tytułu pokrewieństwa), 1 syn adwokata (sierota), 2 synów lekarzy (z tych jeden sierota), 1 syn literata (sierota), 1 syn księdza ruskiego (sierota), 1 syn inżyniera prywatnego, 2 synów oficerów, 1 syn urzędnika wojskowego (sierota), 8 synów urzędników sądowych (z tych 3 osieroconych), 1 syn urzędnika politycznego, 2 synów urzędników skarbowych, 5 synów profesorów szkół średnich i zawodowych (z tych 3 osieroconych), 9 synów urzędników autonomicznych (z tych 1 sierota), 5 synów urzędników kolejowych (z tych 2 osieroconych), 1 syn urzędnika asekuracyjnego, 4 synów urzędników bankowych (z tych 3 osieroconych), 1 syn urzędnika bez bliższego określenia (sierota), 6 synów urzędników i podurzędników pocztowych (z tych 1 osierocony), 1 syn konduktora drogowego, 3 synów służ publicznych (z tych 1 osierocony), 7 synów służ kolejowych (z tych 1 osierocony), 2 synów dzierżawców (z tych 1 osierocony), 6 synów nauczycieli ludowych (z tych 1 osierocony), 10 synów oficyalistów prywatnych (z tych 4 osieroconych), 3 synów dyurnistów (z tych 1 osierocony), 1 syn właściciela biura pracy, 4 synów kupców (wszyscy osieroceni), 2 synów subiektów, 4 synów właścicieli realności (z tych 2 osieroconych), 3 synów mieszczan (z tych 1 osierocony), 12 synów rzemieślników (z tych 4 osieroconych), 15 synów włościan (z tych 4 osieroconych), 1 syn górnika (sierota), 10 synów zarobników (z tych 2 osieroconych), 3 synów służ prywatnych (z tych 2 osieroconych). U 9 stan ojca nie był w dokumentach podany (5 z nich jest osieroconych).

1. Fundację stypendyjną ś. p. Dr. Jana Buszka, w której istnieje jedno stypendyum o rocznych 600 koronach. Stypendyum to otrzymać i pobierać mogą w pierwszym rzędzie ubodzy, dobrze się uczący uczniowie, należący do rodziny Buszków, uczęszczający w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem do jakiegokolwiek szkoły publicznej z wyłączeniem szkół początkowych, w drugim rzędzie nie należący do rodziny, ale posiadający resztę powyższych warunków — kandydaci pochodzący z Muszyny i wyznający religię katolicką, w trze im zaś rzędzie ubodzy uczniowie wydziału lekarskiego w uniwersytecie Jagiellońskim, pochodzący z Krakowa. Zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi należy do Wydziału krajowego.

2. Fundację ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie, w której istnieje jedna zapomoga w kwocie 400 kor., nadawana jednorazowo co roku. Zapomoga ta jest przeznaczona dla ubogich zwyczajnych uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie, pochodzenia polskiego, wyznania rzymsko-katolickiego. Rozdawnictwo należy do Grona profesorów tejże Akademii, zarząd zaś do Wydziału krajowego.

3. Fundację ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów wydziału filozoficznego w Krakowie. W fundacyi tej istnieje dwie zapomogi po 400 koron, nadawane jednorazowo co roku, a przeznaczone dla ubogich zwyczajnych uczniów wydziału filozoficznego w Uniwersytecie Jagiellońskim, pochodzenia polskiego wyznania rzymsko katolickiego. Rozdawnictwo służy (na podstawie propozycyi Grona profesorów rzeczzonego wydziału, obejmującej po trzech kandydatów na każdą zapomogę). Wnej Włodzimierze z Kraińskich Szolańskiej, a po jej zgonie każdorazem właścicielowi realności pod l. 11 Dz I. w Krakowie, ewentualnie zaś Wydziałowi krajowemu. Zarząd należy do Wydziału krajowego.

4. Fundację ś. p. Wincentego Rucińskiego, w której istnieją trzy stypendya po 300 kor. przeznaczone dla ubogich dobrze się uczących uczniów szkół średnich w Krakowie lub Nowym Sączu, narodowości polskiej, religii katolickiej, synów niższych urzędników państwowych dwóch najniższych rang lub synów woźnych państwowych. Zarząd i rozdawnictwo należą do Wydziału krajowego.

5. Fundację ś. p. Franciszka Stachewicza, w której istnieje jedno stypendyum o rocznych 600 kor. przeznaczone dla uczniów, którzy ukończywszy szkoły ludowe, do szkół gimnazyalnych, realnych lub technicznych uczęszczają, a mianowicie w pierwszym rzędzie dla kandydatów pochodzących z rodziny fundatora t. j. od Leona i Maryi Stachewiczów lub z rodziny Wiński, w drugim zaś rzędzie dla synów ubogich, moralnych i uczciwych a podupadłych prywatnych oficyalistów gospodarczych pod warunkiem jednak, że złożą dowody pilnego i wzorowego zachowania się w szkołach. Zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi należą do Wydziału krajowego.

Fundacje ukonstytuowane w ciągu r. 1906/7.

W ciągu roku 1906/7 ukonstytuowaliśmy fundacje Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie i dla uczniów wydziału filozoficznego w Krakowie, tudzież fundację ś. p. Wincentego Rucińskiego. Wszystkie te fundacje weszły w życie z początkiem roku 1907/8.

Sprawozdanie o fundacjach dawniejszych, dotąd nieaktywowanych.

Nawiązując do dawniejszych swych sprawozdań za czas od 1. lipca 1890 do 15. września 1906, podajemy w dalszym ciągu, co następuje:

- Fundacya ś. p. Dyoniego Bertolego. Ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi, skoro jej majątek (książeczka gal. Banku krajowego na 1.522 K 51 h) urosnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby z jego dochodów można wypłacić odpowiednie stypendyum dla młodzieży polskiej kształcącej się w muzyce. Zaraz po ukonstytuowaniu będzie można wprowadzić fundacyę w życie, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.
- Fundacya ś. p. Edwarda Chrzanowskiego. Ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zrealizowanej fundacyi nastąpi po śmierci brata fundatora Władysława Chrzanowskiego, któremu służy prawo dożywotniego poboru odsetek od majątku fundacyjnego i obracania ich wedle swego uznania na cele dobroczynne i nabożne
- Fundacya ś. p. Kazimierza Czarniakowskiego. Majątek tej fundacyi jest już od dawna zabezpieczony, nie można jej jednak ukonstytuować i aktywować, gdyż majątek ten jest obciążony dożywociem na rzecz Dr. Adama Horwatha.
- Fundacya ś. p. Izabeli Duszyńskiej. C. k. Namiestnictwo przyjęło już bez zmiany ułożony przez Wydział krajowy projekt aktu tej fundacyi, a zatem jej ukonstytuowanie nastąpi w najbliższej przyszłości. Wprowadzenie w życie będzie musiało uleść znacznej zwłoce, gdyż wedle art. VIII. nastąpi ono dopiero po zapłaceniu z bieżących dochodów fundacyi należytości rządowej, dotąd niewymierzonej i po doprowadzeniu dochodów przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby wystarczały na wypłatę jednego stypendyum w kwocie 200 K rocznie. Dochody te wynoszą na teraz 120 K rocznie.
- Fundacya ś. p. ks. Franciszka Foxa. Wygotowanie aktu fundacyjnego wedle przyjętego już przez c. k. Namiestnictwo ostatecznego projektu jest w toku. Aktywowanie fundacyi nastąpi z początkiem r. 1908/9, gdyż fundusz na pokrycie należytości rządowej jest już przygotowany.
- Fundacya ś. p. Michała Gątkiewicza. Ponieważ pozostała po fundatorze wdowa Anna Gątkiewiczowa zmarła w d. 30. marca 1907, zarządziło c. k. Namiestnictwo wydanie majątku niniejszej fundacyi Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy ułożył projekt aktu fundacyjnego i przesłał go c. k. Namiestnictwu, jest zatem rzeczą prawdopodobną, że jej ukonstytuowanie przyjdzie do skutku jeszcze w bieżącym roku szkolnym 1907/8. W takim razie wejdzie ona w życie z początkiem roku 1908/9, gdyż należytość rządowa została już dawno w myśl ugody przez ś. p. Annę Gątkiewi zową zapłacona
- Fundacya ś. p. Kornela Hoffmanna. Majątek tej fundacyi, znajdującej się już od dawna w Wydziale krajowym, obciążony jest dożywociem na rzecz Amalii Kozakiewiczowej, która pozostaje jeszcze przy życiu.
- Fundacya ś. p. Ludwika Jankowskiego. Legat fundacyjny, płatny po zgonie żony fundatora jako dożywotniczki, został jeszcze w r. 1877 na dobrach Bożyków z przyległościami zainstabulowany. Dożywotniczka pozostaje przy życiu.
- Fundacya ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej. Wszystkie trzy fundacye ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej są należycie zabezpieczone, a dwie z nich weszły już w życie, jak powyżej doniesiono.
- Trzecia, dla ubogich opuszczających szpital św. Łazarza nie została dotąd ukonstytuowana, gdyż c. k. Namiestnictwo nie wydało Wydziałowi krajowemu jej majątku i wskutek tego nie można wygotować aktu fundacyjnego mimo, że jego projekt od dawna jest ustalony.

- Fundacya ś. p. Stanisława Karzykiewicza. Realizacya majątku niniejszej fundacyi potrwa do końca roku 1911, w którym wpłynie reszta rozłożonej na raty ceny kupna spadkowej apteki i realności. Raty te wpływają do Wydziału krajowego. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po całkowitem zrealizowaniu jej majątku.
- Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana dla dzieci wcząt służących. Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z dochodów jej można będzie po strąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach 1000 K, 800 K i 600 K, Aż do tej chwili, która nadejdzie, gdy czysty stały dochód kwoty 2.666 K 66 h dosięgnie, będą dochody kapitalizowane. Na teraz wynoszą one 2.027 K 88 h.
- Fundacya Jana i Leonildy Konopków. Majątek tej fundacyi, obciążonej dożywociem na rzecz sióstr fundatora Leonildy Konopkówny i Maryi Zawadzkiej, jest już zrealizowany i zostanie prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości wydany Wydziałowi krajowemu, gdyż dożywotniczka Leonilda Konopkówna zgodziła się na to wyrażnie. C. k. Namiestnictwo zażądało już w tym względzie wniosków c. k. Prokuratorowi Skarbu. Skoro to wydanie nastąpi, zamierza Wydział krajowy zająć się ukonstytuowaniem fundacyi, aby taż mogła wejść bez przeszkody w życie zaraz po śmierci dożywotniczek i spłaceniu należności rządowej.
- Fundacya kopca Unii lubelskiej. Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. III. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum w rocznej kwocie 240 K. Obecnie wynoszą dochody 184 K. i są kapitalizowane.
- Fundacya śp. Wojciecha Kucharskiego na szkołę P. P. Felicjanek w Dobranowicach. Majątek tej fundacyi został już zupełnie zrealizowany i Wydział krajowy zajmie się w najbliższej przyszłości jej ukonstytuowaniem i wprowadzeniem w życie.
- Fundacya im. Hillela Lechnera. C. k. Namiestnictwo zgodziło się na wypracowany przez Wydział krajowy w porozumieniu z Kuratorją fundacyi projekt aktu fundacyjnego. Wygotowany na tej podstawie akt fundacyjny jest w stadyum zatwierdzenia.
- Ewentualna fundacya śp. Józefa Lityńskiego. Fundacya ta jest już zabezpieczoną hipotecznie. Zabezpieczenie to doznało już prawdopodobnie zmiany, gdyż c. k. Namiestnictwo zezwoliło na sprzedaż realności, w takim zaś razie fundacya zostanie zabezpieczona na złożonej w depozycie sądowym cenie kupna. O ewentualnem ziszczeniu się warunku (bezpośredniej śmierci córek fundatora) ma c. k. Starostwo w Stanisławowie zawiadomić c. k. Prokuratorję Skarbu. To ziszczenie się nie jest jednak prawdopodobnem, gdyż jedna z córek fundatora Zofia Marya dw. im. z Lityńskich Pelecka ma już potomka.
- Fundacya imienia Tadeusza Madeyskiego. Akt fundacyjny, wygotowany na podstawie przyjętego przez c. k. Namiestnictwo projektu został już przesłany c. k. Namiestnictwu w celu zamieszczenia na nim klauzuli zatwierdzającej. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi zatem niewątpliwie jeszcze w bieżącym roku szkolnym, a z początkiem r. szk. 1908/9 będzie można wprowadzić ją w życie, gdyż należność rządowa jest już zapłacona.
- Fundacya śp. Dr. Kajetana Maramorosa. Ukonstytuowanie i aktywowanie obu tych fundacyi, ubezpieczonych na teraz na znajdujących się w depozycie sądowym papierach wartościowych masy spadkowej, nastąpi dopiero po zgonie dożywotniczek i zapłaceniu należności rządowej.

- Fundacya śp. Ignacego Marynowskiego. Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora dopiero po uporządkowaniu nabytego na jej rzecz majątku ziemskiego Kłodzianko i po umorzeniu znacznej części długu.
- Fundacya śp. Michała Missbergera. Zrealizowanie, ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zabezpieczonej fundacyi nastąpi dopiero po zgonie wdowy po śp. fundatorze pozostającej, której służy dożywotnie użytkowanie całego majątku.
- Fundacya familijna śp. Dra Adama Morawskiego. W myśl §. 5. aktu fundacyjnego nastąpi reaktywowanie niniejszej fundacyi, skoro jej dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum w rocznej kwocie 210 K. Gdy dochód ten wynosi już 226 K, zamierza Wydział krajowy reaktywować fundacyę z początkiem r. 1908/9.
- Fundacya ś. p. Adama Jelity Neronowicza. Na prośbę Wydziału krajowego zarządziło c. k. Namiestnictwo rozporządzeniem z d. 5. maja 1907 l. 44726, XV wydanie majątku niniejszej fundacyi Wydziałowi krajowemu, który odtąd będzie się zajmował kapitalizacją odsetek Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora i zapadłej stosownie do niej decyzji c. k. Namiestnictwa dopiero po śmierci żony fundatora, Anny z Gaszyńskich Neronowiczowej, w każdym zaś razie nie wcześniej, jak w r. 1916.
- Fundacya śp. Władysława Niemekszy. Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany i wynosi przeszło 63.000 K. W najbliższej przyszłości przystąpi Wydział krajowy do ukonstytuowania fundacyi, poczem będzie mogło nastąpić jej aktywowanie prawdopodobnie już od wakacyi r. 1909, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.
- Fundacya śp. Jana Oberca. Realizacya majątku tej fundacyi, który wedle inwentarza przedstawiał czystą wartość 83.480 K., potrwać musi jeszcze dłuższy czas, gdyż składa się on przeważnie z wierzytelności, spłacalnych ratami. Według ostatniej wiadomości (odezwa c. k. Namiestnictwa z d. 9. grudnia 1906 l. 124616) zrealizowano już 50170 K 51 h, która to suma ulokowana jest na razie na książeczkach gal. kasy oszczędności. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi zaraz po ukończeniu realizacyi majątku, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.
- Fundacya śp. Magdaleny Pasieczniańskiej. Z pomiędzy osób, którym fundatorka zastrzegła łączny pobór odsetek od zrealizowanego już majątku niniejszej fundacyi zmarły dwie, a mianowicie Marya Mokłowska i Joanna Nowak. Dwie t. j. Karolina Łukasiewicz i Malwina Kulczycka pozostają jeszcze przy życiu.
- Fundacya śp. Oktawa Pietruskiego. Fundacya ta nie może być ukonstytuowaną, gdyż dotąd nie nastąpiło jeszcze bliższe określenie jej przeznaczenia ze strony dawców. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.
- Fundacya Marka i Amalii z Grzywińskich Przeraskich. Fundacya ta jest już zrealizowana i ukonstytuowana. Aktywowanie jej nastąpi w myśl art. XI., gdy dochód jej wynoszący na teraz 80 K rocznie, urośnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, że wystarczy na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 300 K.
- Fundacye Karoliny Remerowej. Realność fundacyjna pod l. 35. ul. Karmelicka w Krakowie została już w dniu 22. grudnia 1906 oddana Wydziałowi krajowemu, który zarząd jej poruczył swemu nadinżynierowi p. Władysławowi Turkiewiczowi, obecnie już emerytowanemu.

Zatwierdzenie obu aktów fundacyjnych nastąpi po ostatecznym ulokowaniu kapitałów obu fundacji równocześnie z wydaniem tych kapitałów Wydziałowi krajowemu. Potem nastąpi wprowadzenie w życie fundacji stypendyjnej od najbliższego roku szkolnego, o ileby potrzeba znaczniejszych inwestycji w realności fundacyjnej nie stanęła temu na przeszkodzie. Fundacja szpitalna zaś ma wejść w życie, skoro jej dochody wystarczą na ufundowanie jednego łóżka klasy drugiej w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Fundacja bursy im. ks.
Leona Sapiehy.

Stosownie do decyzji c. k. Namiestnictwa kapitalizuje się dochody aż do czasu, w którym majątek wystarczy na wybudowanie bursy i zapewnienie jej utrzymania.

Fundacja Dra Józefa
Skąpskiego.

Wygotowany wedle przyjętego przez c. k. Namiestnictwo projektu akt fundacji niniejszej przesłano już c. k. Namiestnictwu do zamieszczenia klauzuli zatwierdzającej. Aktywowanie fundacji nastąpi w r. 1908/9, gdyż fundacja ma już odpowiedni fundusz na pokrycie należności rządowej.

Fundacja ks. Jana Szafarskiego i Franciszki
Ksawery Czajkowskiej
dla Czarnego Dunajca
i dla Dębicy.

W myśl woli fundatora kapitalizuje się dochody obu tych fundacji, dokąd ich majątki, wynoszące pierwotnie po 1000 K, nie urosną każdy do sumy 512.000 K., potem dopiero ma nastąpić ukonstytuowanie i aktywowanie tych fundacji.

Fundacje Dra Józefa
Szajny.

Obie fundacje mają wejść w życie po zgonie żony fundatora, Michaliny Szajnowej, której fundator zastrzegł dożywotni pobór dochodów. Majątki obu fundacji są zrealizowane i znajdują się w depozycie sądowym, a należność rządowa jest na nich zabezpieczona przez sądowe zajęcia.

Ewentualna fundacja
Leopolda Szmoniewskiego.

Zabezpieczenia tej fundacji nie można żądać, gdyż pozostała po fundatorze wdowa ma z tegoż woli nieograniczone prawo rozporządzania przeznaczonym na fundację majątkiem aktami między żyjącymi.

Fundacja imienia Wandy
Smiałowskiej.

Realność spadkowa pozostaje w zarządzie Wydziału krajowego, administrację jej sprawuje jeden z jego urzędników, Realność ta jest obciążona długiem 6.000 K.

Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacji nastąpi po jej ostatecznym uporządkowaniu.

Fundacja śp. Juliusza
i Filomeny z Mamczyńskich małż. Weberów.

Fundacja ta, ubezpieczona hipotecznie jeszcze w r. 1899, zostanie ukonstytuowana i wprowadzona w życie dopiero po zgonie żony fundatora, której służy prawo dożywotniego użytkowania całego majątku.

Fundacja śp. Wojciecha
Węgrzyńskiego.

Fundacja ta, której majątek obecnie 120 K wynosi, zostanie w myśl woli fundatorki ukonstytuowaną i aktywowaną dopiero wtedy, gdy jej dochody urosną przez kapitalizację do takiej wysokości, iż będzie z nich można wypłacać jedno stypendyum o rocznych 100 koronach.

Fundacja imienia Wandy
Zagórskiej.

C. k. Namiestnictwo wydało już Wydziałowi krajowemu majątki obu tych fundacji, a Wydział krajowy wygotował projekty ich aktów fundacyjnych, przesłał je c. k. Namiestnictwu do zbadania. Ukonstytuowanie obu fundacji może zatem nastąpić jeszcze w ciągu bieżącego roku szkolnego, poczem będzie można wprowadzić je w życie, umorzywszy poprzednio z bieżących dochodów należność rządową.

Fundacya śp. Dra Józefa Ostoi Zagórskiego.

Fundacya ta nie jest jeszcze ukonstytuowaną i zarząd jej sprawuje c. k. Namiestnictwo, a to od r. 1907 (wskutek zaszłej zmiany w przepisach kompetencyjnych) już nie c. k. Namiestnictwo dolnej Austrii tylko c. k. Namiestnictwo galicyjskie. Fundacya ta walczy z trudnościami finansowemi, ponieważ zapisane na nią realności są znacznymi długami obciążone. Rachunki za rok 1906 wykazują np. nadwyżkę dochodów tylko w kwocie 2018 K 60 h., gdyż spłacone raty długów wynosiły razem 34.958 K. Jaka zapadła ostateczna decyzja względem przedstawionego przez kuratora wniosku sprzedania dwóch realności we Wiedniu i doprowadzenia w ten sposób fundacyi do porządku, nie wiadomo dotąd.

Fundacya Jędrzeja i Maryi Zemłów.

C. k. Namiestnictwo zgodziło się na wygotowanie aktu niniejszej fundacyi wedle wypracowanego przez Wydział krajowy projektu, a zatem ukonstytuowanie fundacyi nastąpi jeszcze w bieżącym roku szkolnym, a z początkiem r. 1908/9 wejdzie fundacya w życie, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Ewentualna fundacya śp. Mikołaja Zubrzyckiego.

Ponieważ rozporządzenie ostatniej woli, które obejmowało legat na rzecz fundacyi stypendyjnej, było formalnie nieważne, zgodziła się c. k. Prokuratorya Skarbu na żądanie skargi, iżby to rozporządzenie uznano za nieważne. Wobec tego należy tę fundacyę uważać za nieistniejącą.

Fundacye nowo przybyłe i nowo powstałe.

Fundacya ś. p. Antoniego Gozdowicza.

Ś. p. Antoni Gozdowicz postanowił w swym testamencie z daty Rakszawa 1872, że jeżeliby jego dziedzic zmarł bez potomka męskiego lub wcale się nie ożenił, ma z kapitałów spadkowych 10.000 zł. przeznaczyć na fundusz dobroczynny n. p. na stypendya dla uczącej się młodzieży albo na szkoły ludowe pod imieniem zakładu Gozdowicza.

Ponieważ po śmierci spadkodawcy okazało się, że w spadku pozostały tylko papiery wartościowe o nominalnej wartości 8.100 zł., a z treści testamentu i kodycyłu wynikało, że legatu powyższego można żądać tylko w papierach wartościowych, przeto zezwolono na stosowną redukcję legatu.

Gdy dziedzic fundatora zmarł bezpotomnie, a tem samem ziścił się warunek substytucyi na rzecz fundacyi, wydano na rzecz fundacyi jako zredukowany legat, po strąceniu należytości rządowej, kwotę 9.909 K, poczem c. k. Namiestnictwo pismem z d. 2. sierpnia 1907 l. 47.888/XV. ofiarowało Wydziałowi krajowemu zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi.

Odezwą z dnia 24. sierpnia 1907 l. 83.669 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że zarząd i rozdawnictwo powyższej fundacyi przyjmuje i przesłał mu projekt aktu fundacyjnego, przedstawiając oraz wnioski względem definitywnej lokacyi majątku.

Fundacya ś. p. Izydora Sobańskiego.

Pismem z d. 4. lipca 1907 l. 2.557 przesłał c. i k. generalny konsulat w Odessie Wydziałowi krajowemu wyciąg z testamentu zmarłego w Odessie w r. 1906 rosyjskiego poddanego Izydora Sobańskiego, syna Aleksandra. Wedle tego testamentu rozporządził zmarły, iżby cały jego majątek spieniężono i ulokowano w rosyjskich papierach procentowych. Odsetki pobierać ma dożywotnio Hipolita Sobańska, córka Libora, po jej zgonie pobierać ma Kazimira Paszkowska, córka Jakóba, jedną trzecią część odsetek, dwie trzecie zaś ma się kapitalizować. Po zgonie

Kazimiry Paszkowskiej ma być cały kapitał oddany galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu do dyspozycji na fundację p. n. Stypendya Sobańskich, przeznaczoną na wspieranie trzech osób wyznania katolickiego, narodowości polskiej, bez różnicy poddaństwa, pobierających nauki w wyższych i średnich szkołach austriackich. Pierwszeństwo służy krewnym fundatora lub Hipolity Sobańskiej niezależnie od ich postępów w naukach, obcym mają być stypendya nadawane każdym razem tylko na przeciąg jednego roku.

Na prośbę Wydziału krajowego o zajęcie się zabezpieczeniem tej fundacji oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż nie może wydać zwyczajnych w podobnych wypadkach zarządzeń celem zabezpieczenia i zrealizowania majątku fundacji niniejszej, ponieważ c. k. galicyjska Prokuratorya Skarbu, powołana zresztą do zastępowania nieukonstytuowanych krajowych fundacji; nie jest powołana do ich zastępowania przed sądami w Rosyi, a w niniejszym wypadku przed sądem okręgowym w Odessie. C. k. Namiestnictwo oświadczyło się wobec tego za poruczeniem tej sprawy jednemu z adwokatów w Odessie i tymczasowem pokryciem kosztów tego zastępstwa z funduszu krajowego.

Wydział krajowy poszedł za tą radą i prosił Namiestnictwo o wydanie odpowiedniego zarządzenia za pośrednictwem c. i k. austro węgierskiego konsulatu w Odessie. Wskutek tego objął zastępstwo fundacji Wny Waclaw Mickiewicz, adwokat w Odessie. Od tego otrzymał Wydział krajowy następujące bliższe wyjaśnienia:

Po spieniężeniu ruchomości spadek po ś. p. Izidorze Sobańskim w papierach procentowych, wekslach i gotówce wynosi rs. 46.260 kop. 63, przyczem wartość papierów obliczona jest według obecnego kursu. Z powyższej sumy potrąca się podatek rządowy, którego wysokość w danym wypadku jest jeszcze kwestyą sporną, 1000 rs. zapisane na pogotowie ratunkowe w Odessie, około 1.500 rs. na rzecz służby i 2.500 rs. w akcyach syndykatu rolniczego, które obecnie prawie żadnej wartości nie przedstawiają. Pierwsza dożywotniczka, Hipolita Sobańska nie żyje już, obecnie zatem pobiera z dochodów $\frac{1}{3}$, część Kazimira Paszkowska, reszta zaś będzie przyłączona do kapitału. Wykonawcami testamentu są hr. Ludgard Grocholski, hr. Zdzisław Grocholski, hr. Michał Ronikier, Hieronim i Michał Sobańscy. Z polecenia wszystkich wykonawców opiekuje się spadkiem hr. Ludgard Grocholski. Skoro tylko Wny Waclaw Mickiewicz nadesłże odpowiedni wzór, wystawi mu Wydz. kraj. pełnomocnictwo i na tej podstawie będzie tenże mógł zostać prawnym opiekunem spadku i mieć nadzór nad ściśłem wykonywaniem woli fundatora co do podziału dochodów od sumy spadkowej, a w razie śmierci Kazimiry Paszkowskiej objąć spadek w imieniu Wydziału krajowego.

Fundacya ś. p. Adama
Szołayskiego

Zmarły w Krakowie dnia 12. kwietnia 1906 ś. p. Adam Szołayski ustanowił w rozporządzeniu ostatniej woli z daty Kraków 30. maja 1905 następujący zapis: Realność moją pod l. k. 76 przy ul. Starowiślnej Dziel. VI. w Krakowie położoną lwh. 1165 objętą przeznaczam i zapisuję na utworzenie fundacji pod nazwą fundacya rodziny Szołayskich dla niesienia pomocy byłym a zubożałym właścicielom (tak mężczyznom jak i kobietom) dóbr tabularnych w granicach dawnej Polski położonych. religią rzymsko katolicką, wyznającym, pochodzenia szlacheckiego z czasów Rzeczypospolitej Polskiej będącym, zwłaszcza i przede wszystkim herbem Topór (Starza) i z tegoż dzielnicy się wywodzącym, tudzież herbem Jelita się pieczętującym. Fundacya ta miała być zorganizowaną i urządzoną wedle osobnego sta-

tutu, wszelakoż po śmierci spadkodawcy żadnego takiego statutu nie znaleziono. Realność tę, obejmującą trzypiętrową kamienicę z ogrodem kupił spadkodawca w r. 1900 za 132.000 K i obciążył ją pożyczką Banku krajowego, która wynosiła w chwili śmierci 51.670 K 60 h. Nadto przeznaczył s. p. Adam Szolański kwotę 100.000 K prawym dzieciom Adama Szolańskiego, syna brata spadkodawcy Tymoteusza w ten sposób, że połowę do chodu będzie pobierał Tymoteusz Szolański a drugą połowę Adam Szolański dożywotnio. Po śmierci Tymoteusza będzie Adam Szolański pobierał dochód od całej sumy 100 000 K dożywotnio. Jeżeliby Adam Szolański zmarł bezpotomnie, połowa tego kapitału przypadnie na pomnożenie funduszu rezerwowego niniejszej fundacji.

Odezwą z d. 25. października 1907 l. 48.311 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu w odpowiedzi na otrzymane od niego w tym względzie zapytanie, że przyjmuje zarząd i rozdawnictwo niniejszej fundacji. Zarząd i administrację realności fundacyjnej oddano zgodnie z życzeniem Wydziału krajowego emer. nadinżynierowi Wydziału krajowego, Wnemu Władysławowi Turskiemu.

I. Stan majątku zarodowego funduszy stypendyjnych.

A. W efektach:

1. Zapas z dniem 15. listopada 1906 r. (z wyłączeniem fundacji):

- a) Adamskich Teofila i Pauliny,
- b) ks. Michny Wojciecha
- c) Stowarzyszenia urzędników i sług kolei Karola Ludwika,
- d) Wystawy kraj. rolniczej i przemysłowej we Lwowie z roku 1877, należących do Dep. II.
- e) Brześciańskiej Kunegundy,
- f) Bodziocha Tomasza,
- g) Bogdanowicza Dominika,
- h) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie
- i) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach,
- j) Krzeczunowicza Ignacego,
- k) „ „ Waleryana,
- l) Kucharskiego Jana, które znowu należą do dep. III.

m) Cesarza Franciszka Józefa I. jubileuszowej, należącej do Dep. VI., wynosił 9,158.812 K 26 h

2. Zakupiono po dzień 1. stycznia 1908 223 374 „ 69 „

3. Wpłynęło po dzień 1. stycznia 1908

efektami. 16.930 „ 84 „

Razem 9,399,127 K 79 h

4. Spieniężono po dzień 1. stycznia 1908 112.544 „ 46 „

Pozostaje 9,286.583 K 33 h

B. W realnościach i dobrach:

Winniki z przyległościami 302.618 K — h

Godowa 79.944 „ — „

Realność w Strzyżowie 54.040 „ 12 „

Realność w Rzeszowie 75.547 „ 60 „

Gmach c. k. seminarium nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie 156.845 „ 48 „

Do przeniesienia 668.995 K 20 h

Z przeniesienia . . .	668.995 K 20 h		
Gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi w Rzeszowie	81.014	" 91 "	
Gmach internatu przy temże se- minaryum w Rzeszowie .	118.408	" 20 "	
Parcela gruntowa l. k. 605/15 w Rzeszowie	2.704	" 50 "	
Kłodzianko	320.000	" — "	
Jacowce	234.650	" — "	
Szypowce	231.570	" — "	
Realność w Tarnopolu	138.544	" — "	
Trzy realności we Lwowie	—	" — "	
Kochanówka	nie	" — "	1,795.583 K 81 h
Kuźmina	oszacow-	" — "	
Urlów	wano	" — "	
Ostrów	—	" — "	
Demaszkowce	—	" — "	

C. W należnościach czynnych:

Fundacya Lipińskich, wierzy- telności do Konstant. Lipińskiego	1.239 K 18 h		
Fundusz Ciszewskiego i Zawadz- kiego kapitał hipote- kowany na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie	14.328	" 27 "	
" hr. Łosia kapitał hi- potekowany na do- brach Werchrata	12.727	" 29 "	
" Głowińskiego kapitał hipotekowany na real- ności Popijarskiej: a) od funduszu obłą- kanych	56.322	" 39 "	
b) od funduszu po- łożnic	14.080	" 60 "	
" Karzykiewicza, reszta ceny kupna apteki w Podhajcach w kwo- cie	47.999	" 93 "	
" Dr. Jana Towarni- ckiego: 1) cena kupna gmachu sprzedanego rzado- wi na pomieszcze- nie c. k. gimnazyum II-go w Rzeszowie	200.000	" — "	
2) cena kupna majątno- ści Miłocin, sprze- danej krajowi na założenie szkoły rol- niczej	192.000	" — "	538.697 K 66 h
Ogółem wynosi stan majątku zarodowego fun- duszów stypendyjnych po 1. stycznia 1908	11,621.164 K 80 h		
Z dniem 16. listopada 1906 wynosił stan ma- jątku zarodowego	11,423.489	" 59 "	

W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym zwiększył się majątek zarodowy w czasie od 15. listopada 1906 do 1. stycznia 1908 r. o 197.675 K 21 h

II. Stan majątku zarodowego funduszków naukowych, dobroczynnych i pomnikowych.

A. W efektach:

Fundusz „Macierzy polskiej	80.296 K 32 h
„ Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	6.388 „ 35 „
„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych żebrac się wstydzących	10.077 „ 14 „
„ Ludwiki Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudy	18.400 „ 94 „
„ Aleksandra hr. Stadnickiego	48.044 „ 74 „
„ Pomnika Kościuszki w Krakowie	31.714 „ 95 „
„ Komarnickich	4 191 „ 69 „
„ Jędrzejowiczowej	16.361 „ 69 „
„ Russanowskiej	133.840 „ 76 „
„ stanowy sierociński	97.819 „ 58 „
„ Ludwika i Anny Helclów	1,897.658 „ 09 „
„ Siemianowskich III. (dla wdów po nauczycielach szkół ludowych)	47.012 „ 10 „
„ Siemianowskich IV. (posagowa dla ubogich dziewcząt)	43.757 „ 60 „
„ Bursy im ks. Leona Sapieny „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“	51.630 „ 87 „
„ Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich)	55.558 „ 72 „
„ Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich)	7.827 „ 47 „
„ Koświtzky'ego Józefa II. dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie	8.375 „ 52 „
„ Niezabitowskiej Ludwiki:	
a) dla domu pracy pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie	5.810 K 30 h
b) dla „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	21.749 „ 65 „
	<u>27.559 „ 95 „</u>
„ z legatu Józefa Ciemieryńskiego:	
a) dla akademii rolniczej w Dublanach	1425 K 22 „
b) na cele oświaty ludowej	1425 „ 22 „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce „	20.000 „ — „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	20 000 „ — „
„ Wacława Tyzenhauza	7.021 „ 65 „
Do przeniesienia	<u>2;639.388 K 57 h</u>

	Z przeniesienia . . .	2,639.388 K 57 h
Fundusz Mariem Gewürtz dla ubogich izraelitów miasta Dębicy		2.687 „ 71 „
„ Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie dwunastu sierót w zakładzie św. Heleny“ we Lwowie		51.798 „ 15 „
„ Antoniego Schiffnera		5.081 „ 16 „
„ Franciszka Kochmana:		
a) dla literatów polskich		62.938 „ 58 „
b) posagowa dla dziewcząt służących ks. Jana Szafarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej:		51.694 „ 73 „
a) dla Czarnego Dunajca		1.551 „ 02 „
b) dla Dębicy		1.551 „ 65 „
„ Maryi Feliksy Czarkowskiej dla rzemieślników pochodzenia polskiego .		576.430 „ 25 „
„ Wincentego Łódzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.		121.954 „ 95 „
„ Teofili z Łukowskich Wirt i Malwiny z Łukowskich dla osieroconych dziewcząt		18.470 „ 77 „
„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła. na zakupno książek do czytania dla uczniów szkół przemysłowych . . .		7.878 „ 18 „
„ Dra Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego:		2.614 „ 53 „
Dział I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“		50.983 „ 84 „
„ II. „ku wspieraniu artystów i literatów“		45.430 „ 30 „
„ III. „ku popieraniu celów galicyjskiego Towarzystwa muzycznego“		43.070 „ 86 „
„ IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“		46.106 „ 15 „
„ V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“		25.988 „ 57 „
„ VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“		38.105 „ 38 „
Fundusz Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów		790 „ 40 „
„ Pietruskich		14.532 „ 60 „
„ Eustachego Szumańskiego		120.000 „ — „
„ Łukasiewicza		9.469 „ 16 „
„ Kowalewskiego Izydora		20.237 „ 09 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po wojskowych		7.254 „ 45 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po włościanach		8.044 „ 94 „
„ Potockiego hr. Jakóba		13.443 „ 34 „
„ pam. Tadeusza Kościuszki*)		49.331 „ 80 „
„ Oktawa Pietruskiego		10.038 „ 68 „
„ Wojciecha Bursika		3.336 „ 52 „
	Do przeniesienia . . .	4,027.199 K 09 h

*) Kapitał powyższej fundacyi zmniejszył się o 20.000 K, gdyż w takiej wysokości spieniężono efekta majątku zakładowego na wydatki dla Komitetu administracyjnego.

Z przeniesienia . . .	4,027.199 K 09 h
Fundusz Samuela Głowińskiego dla ubogich .	
przy kościele w Winnikach . . .	145.166 „ 19 „
„ Tytusa Przesmyckiego . . .	117.635 „ 40 „
Razem w efektach . . .	<u>4,290.001 K 09 h</u>

B. W należnościach czynnych.

Fundusz Skrzyńskiego (dla panień szlacheckich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . . .	15.909 K 10 h
Fundusz Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . . .	3.181 „ 82 „
Fundusz Ludwiki Niezabitowskiej dla „domu pracy pod godłem Opatrzności“, pożyczka udzielona na budowę własnego domu	19.188 „ — „
Fundusz pamięt. im. Kościuszki, kapitał hipotekowany na realności szkoły ludowej w Białej	<u>30.000 „ — „</u>
Razem w należnościach czynnych	<u>68.278 K 92 h</u>

C. W realnościach:

Fundusz Ludwika i Anny Helclów, kapitały włożone na budowę i urządzenie „domu ubogich“ w Krakowie	<u>1,467.335 K 10 h</u>
---	-------------------------

Ogółem wynosi majątek zarodowy funduszków naukowych, dobroczynnych i pomnikowych w efektach, należnościach czynnych i realnościach po dzień 1. stycznia 1908.

Z dniem 15. listopada 1906 wynosił majątek zarodowy powyższych funduszków w efektach, należnościach czynnych i realnościach	<u>5,825.615 K 11 h</u>
	<u>5,821.976 „ 02 „</u>

Z porównania tedy z rokiem poprzednim okazuje się zwiększenie tych funduszków o	<u>3.639 K 09 h</u>
---	---------------------

Do powyżej wykazanego stanu funduszków dobroczynnych, naukowych i pomnikowych

Doliczywszy stan majątków zarodowych funduszków stypendyjnych	<u>11,621.164 „ 80 „</u>
---	--------------------------

okazuje się, że kapitały, efekta, wartości dóbr fundacyi, departamentowi I przydzielone, wynoszą ogółem

a gdy z dniem 15. listopada 1906 ogół tych majątków wynosił	<u>17,446.779 K 91 h</u>
	<u>17,245.465 „ 61 „</u>

przeto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o	<u>201.314 K 30 h</u>
---	-----------------------

Doliczywszy do wykazanego powyżej stanu majątków zarodowych funduszków przydzielonych departamentowi I w sumie

stan majątków zarodowych po dzień 1. stycznia 1908 dwudziestu jeden funduszków	<u>17,446.779 K 91 h</u>
--	--------------------------

Do przeniesienia 17,446.779 K 91 h

Z przeniesienia . . . 17,446.779 K 91 h
 dobroczynnych i stypendyjnych, przydzielonych innym departamentom *), a pozostających w zarządzie Wydziału krajowego w łącznej sumie 1,016.058 „ 52 „

okazuje się ogólny stan majątku zarodowych funduszków stypendyjnych, dobroczynnych i pomnikowych w sumie 18,462.838 K 43 h

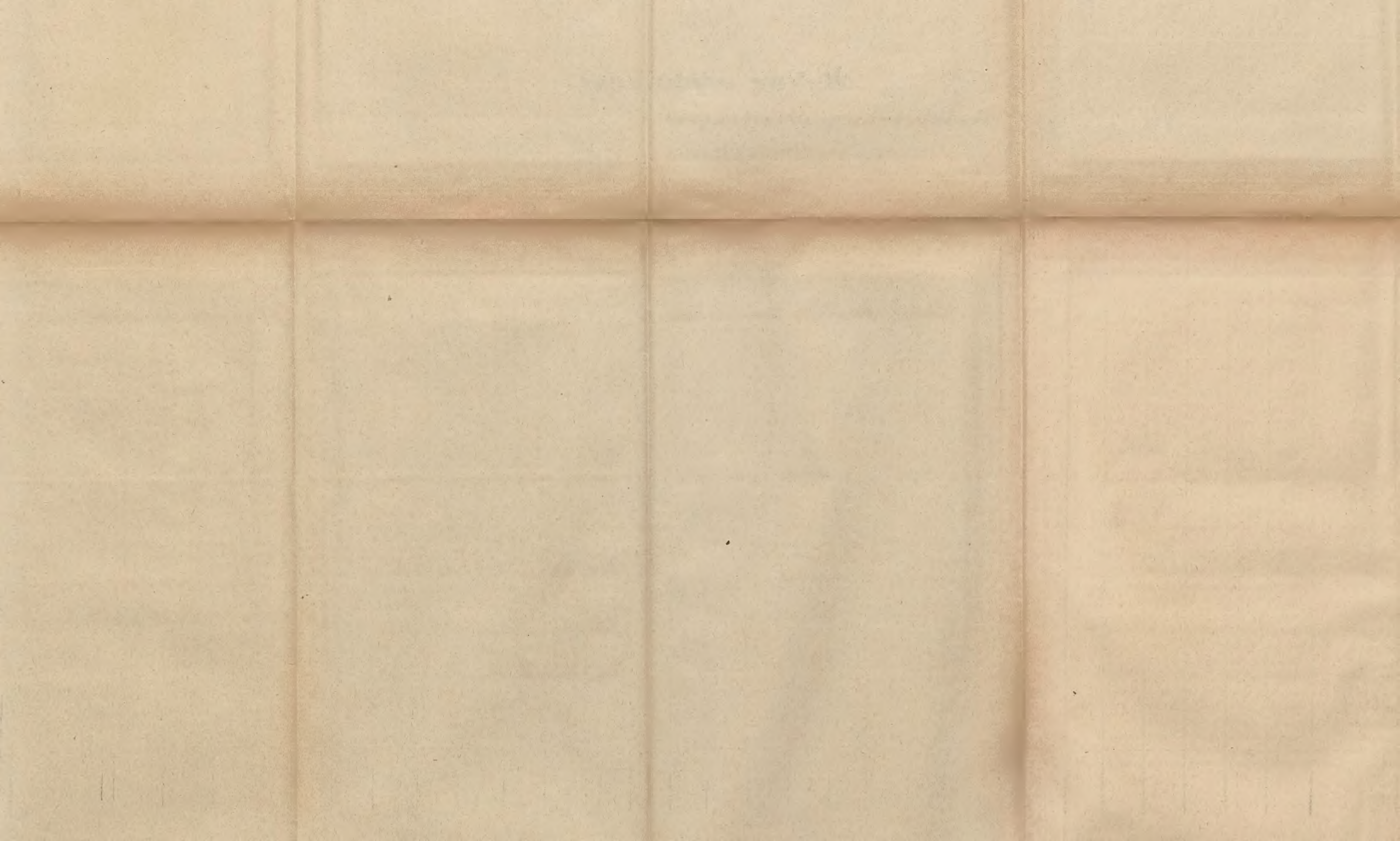
*) Dep. II. fund. styp. Adamskich:

	a) zapas	64.901 K 48 h	
	b) należność czynna	<u>8.606 „ 40 „</u>	73.507 K 88 h
	„ „ fund. styp. Michny		14.299 „ 84 „
	„ „ „ „ Stowarzyszenia Urzędników kolei Karola Ludwika		3.316 „ 53 „
	„ „ „ „ Wystawy kraj. przemysłowej i rolniczej 1877		50.525 „ 52 „
	„ „ „ „ dobr. Edwarda Lewińskiego		68.678 „ 10 „
	„ „ „ „ Piotra hr. Wodzickiego		56.240 „ 14 „
	„ „ „ „ Stanisława Piotrowskiego dla domu ubogich w Strzeliskach nowych		18.917 „ 51 „
	„ „ „ „ Sącz „dom roboczy“		97 399 „ 58 „
	„ „ „ „ Straszeńskiego dla ubogich robotników w Boguchwale		5.776 „ 42 „
III.	„ „ „ „ zbiorowych kas sierocych		— „ — „
	„ „ „ „ Węzyków		7.483 „ 28 „
	„ „ „ „ styp. Brześciańskiej Kunegundy		10.701 „ 33 „
	„ „ „ „ Bodziocha Tomasza		35.918 „ 48 „
	„ „ „ „ Bohdanowicza Dominika		25.207 „ — „
	„ „ „ „ Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie		26.229 „ 92 „
	„ „ „ „ Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach		32.978 „ 54 „
	„ „ „ „ Krzczunowicza Ignacego		33.567 „ 81 „
	„ „ „ „ „ Walerego		19.788 „ 24 „
	„ „ „ „ Kucharskiego Jana		16.517 „ 55 „
V.	„ „ „ „ dobr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców		5.578 „ 14 „
	„ „ „ „ Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą		19.690 „ 45 „
	„ „ „ „ Kośvitzky'ego dla ciemnych w Krakowie		3.282 „ 56 „
	„ „ „ „ Morawieckiego Michała dla podrzutków		72.319 „ 20 „
VI.	„ „ „ „ galicyjskich inwalidów wojskowych niżankowicki „ „		76.451 „ 04 „
	„ „ „ „ Kośvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców		6.410 „ 08 „
	„ „ „ „ „ „ „ „		3.363 „ 85 „
	„ „ „ „ styp. Jub. ces. Franciszka Józefa I.		<u>231.920 „ 51 „</u>
		Razem jak wyżej	<u>1,016.058 K 52 h</u>

W Y K A Z

wynikłości podług zamknięć za rok 1905

gminy miasta Lwowa i Krakowa.

Dochody.

Wydatki.

Rubryka	Poszczególne	Lwów		Kraków		Rubryka	Poszczególne	Lwów		Kraków	
		K.	gr.	K.	gr.			K.	gr.	K.	gr.
A) Fundusz administracyjny.						A) Fundusz administracyjny.					
I.	Zarząd główny	15.277	97	58.576	80	I.	Zarząd główny	1,081.847	96	722.537	87
II. a)	" majątku miejskiego	959.520	53	742.995	53	II.	" majątku miejskiego	78.486	86	97.422	57
II. b)	Dochód ze sprzedaży dobra i majątku gminnego	7.539	83	—	—	III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	33.678	41	598	22
III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	3,975.464	32	1,592.966	08	IV.	Zarząd długu miejskiego	1,142.778	33	372.177	74
IV.	Zarząd długu miejskiego	31.320	33	60.675	76	V.	Bezpieczeństwo publiczne	344.443	77	265.464	59
V.	Bezpieczeństwo publiczne	—	—	5.619	44	VI.	Budowy i roboty publiczne	473.917	74	311.843	29
VI.	Budowy i roboty publiczne	—	—	196.099	24	VII.	Zarząd targowy	42.622	85	19.438	45
VII.	Upiększenie miasta	—	—	16.382	88	VIII.	Upiększenie miasta	64.832	73	49.892	77
VIII.	Zarząd targowy	92.657	04	70.622	87	IX.	Zdrowotność miasta	437.565	30	238.797	09
IX.	Zdrowotność miasta	—	—	168.360	81	X.	Dobroczynność	367.037	52	179.399	46
X.	Dobroczynność	58.044	59	56.400	81	XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	216.336	61
XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	126.731	31	XII.	Oświata	1,248.317	83	522.760	73
XII.	Oświata	—	—	47.244	67	XIII.	Sprawy wojskowe	44.158	08	80.022	06
XIII.	Sprawy wojskowe	—	—	58.382	57	XIV.	Różne	316.582	58	78.859	12
XIV.	Różne	337.849	92	3.670	46	XV.	Zwroty przychodów rzeczywistych	12.659	37	—	—
XV.	Zwrot wydatków rzeczywistych	506.025	95	—	—	XVI.	Wydatki pokryte z funduszu pożyczek inwestycyjnych, dotacje	215.177	21	—	—
XVI.	Operacje kredytowe	363.204	96	—	—	XVII.	Operacje kredytowe	85.545	—	14.497	17
XVII.	Przebieżne	2,284.576	94	212.737	61	XVIII.	Przebieżne	2,413.693	38	196.002	76
XVIII.	Zapasy kasowy z początkiem roku 1905: a) w gotówce	297.395	K. 90 gr.	—	—	XIX.	Zapasy kasowy z końcem roku 1905: a) w gotówce	519.899	K. 17 gr.	—	—
	b) w efektach	23.975	" 05 "	—	—		b) w efektach	29.609	" 24 "	*) 1.416	34
	Razem	8,952.853	33	3,417.466	84		Razem	8,952.853	33	3,417.466	84

*) Ponadto papierami reszta kasowa 98.037 K. 79 gr.

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Lwowa tudzież funduszy zostających pod jej zarządem.

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Krakowa tudzież funduszy zostających pod jej zarządem.

I. Stan czynny.

1. Majątek gminy: a) ruchomy	911.301 K. 17 gr.
b) nieruchomości	— " — "
2. Fundusze samoistne (3 fundusze)	3,407.519 " 07 "
3. Fundacje stypendyjne i dobroczynne pod zarządem gminy (48 fundacji)	3,137 049 " 06 "
4. Fundusz depozytów i legaty	2,585.480 " 84 "
Suma stanu czynnego	9,681.350 K. 14 gr.

II. Stan bierny.

1. Majątek gminy: a) ruchomy	25,913.398 K. 74 gr.
b) nieruchomości	— " — "
2. Fundusze samoistne (3 fundusze) ²⁾	1,548.404 " 89 "
3. Fundusze depozytów i legaty	2,585.480 " 84 "
Suma stanu biernego	30,047.284 K. 47 gr.

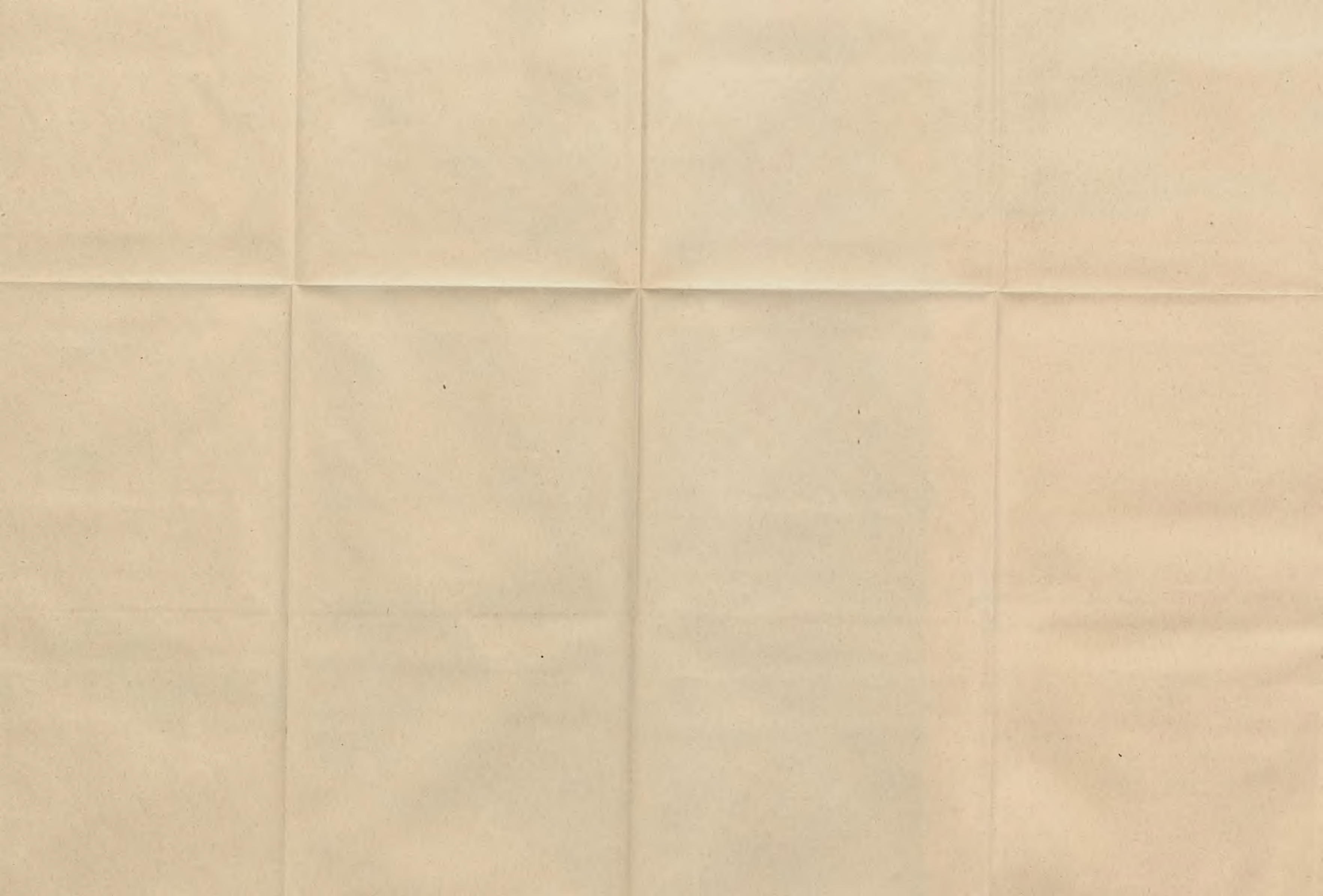
¹⁾ Nie wykazano. — ²⁾ Stan bierny pożyczki 20 milionów objęty jest stanem biernym pod 1 a).

I. Stan czynny.

1. Majątek gminy: a) ruchomy	2,210.455 K. 65 gr.
b) nieruchomości	30,026.956 " — "
2. Fundusze samoistne (8 funduszy)	709.800 " 68 "
3. Fundacje stypendyjne i dobroczynne (51 fundacji)	1,507.300 " 11 "
4. Fundusz depozytów	613.470 " 28 "
Suma stanu czynnego	35,067.982 K. 72 gr.

II. Stan bierny.

1. Majątek gminy: a) ruchomy	14,289.244 K. 23 gr.
b) nieruchomości	— " — "
2. Fundusze samoistne (8 funduszy)	471.127 " 35 "
3. Fundusze depozytów	613.470 " 28 "
Suma stanu biernego	15,373.841 K. 86 gr.

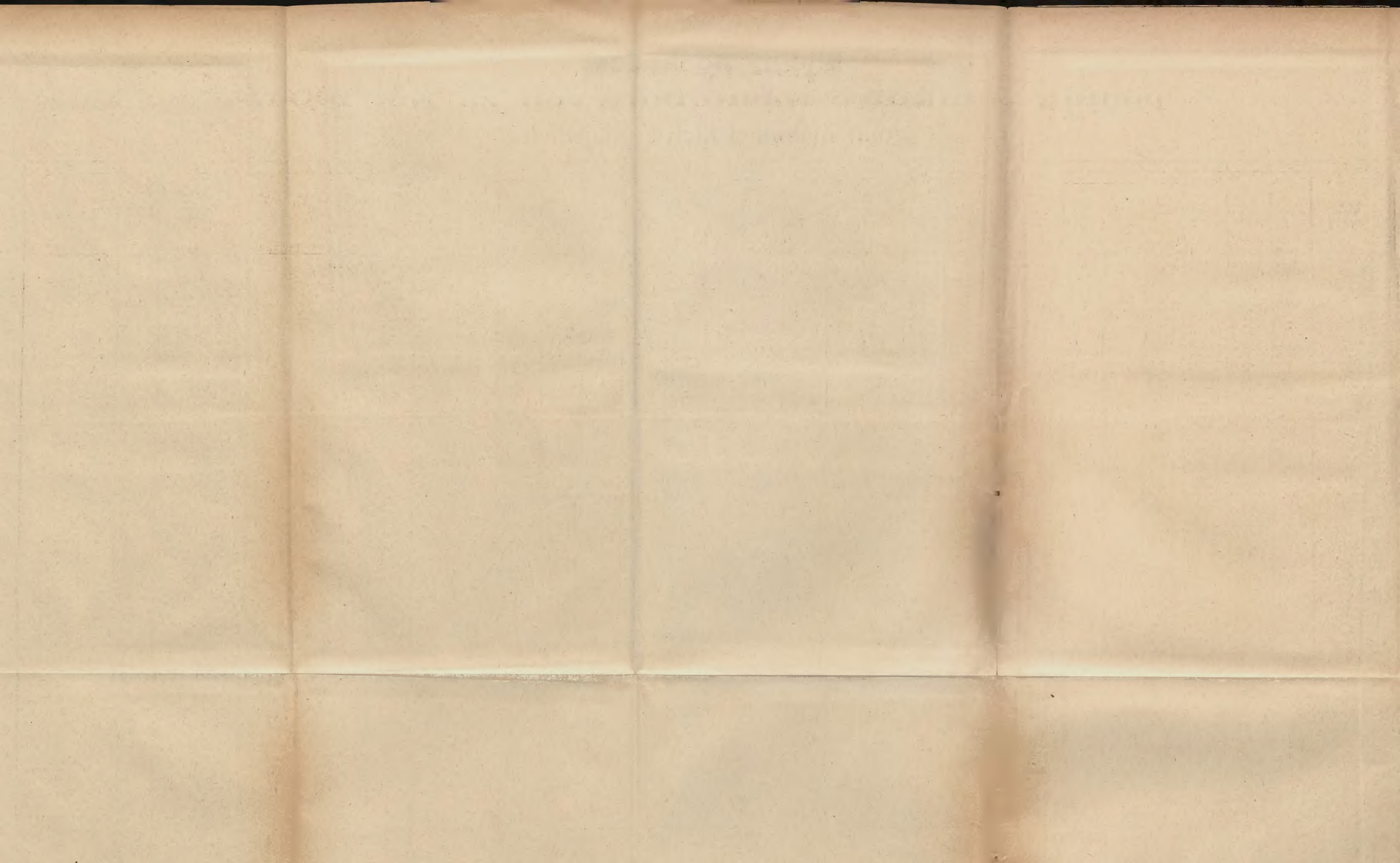

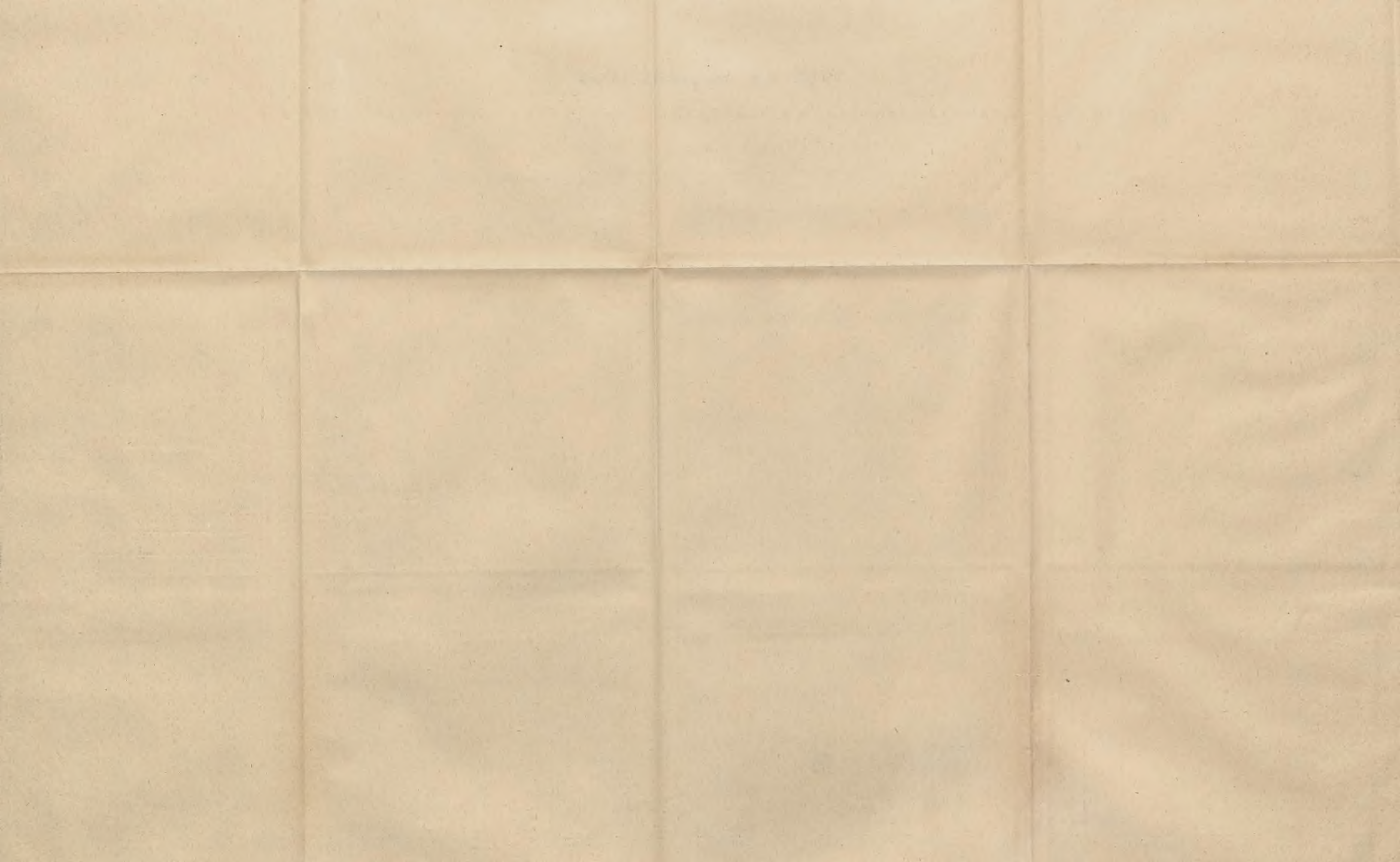
Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1904.

gmin małopiejskich i wiejskich.

Main table with 32 columns: 1-2 (gmina), 3-8 (Czynsze i opłaty), 9-12 (Z dzierżawy praw i przywilejów), 13 (Taksy), 14-15 (Dodatki na cele ścisłe gminne), 16-18 (Wpływy nadzwyczajne), 19-22 (Wpływy drogowe), 23-25 (Na cele szkolne, Parafialne), 26 (Razem), 27-28 (Należności), 29-30 (Wysokość), 31-32 (Uwaga). Rows list 74 municipalities from Biła to Żywiec, ending with a 'Razem' row.

Wykaz

gminnych kas pożyczkowych za rok 1904.

Liczba porz.	Powiat	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1904		U w a g a
		gmin	kas pożyczkowych	K.	gr.	
1	Biała . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
2	Bóbrka . . .	—	75	311.924	59	
3	Bochnia . . .	—	104	156.950	93	
4	Bohorodczany	—	16	95.379	88	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
5	Borszczów . .	—	55	183.213	72	
6	Brody . . .	—	103	235.818	47	
7	Brzesko . . .	—	107	569.393	90	
8	Brzeżany . . .	—	—	—	—	
9	Brzozów . . .	—	45	255.053	57	
10	Buczacz . . .	—	85	337.616	44	
11	Chrzanów . . .	—	1	6.606	56	
12	Cieszanów . .	—	6	33.760	90	
13	Czortków . . .	—	44	358.254	20	
14	Dąbrowa . . .	—	97	328.040	72	
15	Dobromil . . .	—	12	22.963	27	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
16	Dolina . . .	—	56	204.160	—	
17	Drohobycz . .	—	42	287.465	32	
18	Gorlice . . .	—	78	214.349	47	
19	Gródek . . .	—	2	17.765	90	
20	Grybów . . .	—	69	174.154	—	
21	Horodenka . .	—	46	398.003	10	
22	Husiatyn . . .	—	53	497.889	97	
23	Jarosław . . .	—	—	—	—	
24	Jasło . . .	—	146	352.652	20	
25	Jaworów . . .	—	32	53.190	84	
26	Kałusz . . .	—	69	347.818	78	
27	Kamionka . . .	—	92	386.422	21	
28	Kolbuszowa . .	—	58	311.046	31	
29	Kołomyja . . .	—	62	243.097	92	
30	Kossów . . .	—	14	226.231	44	
31	Kraków . . .	—	1	3.687	49	
32	Krosno . . .	—	81	401.259	99	
33	Limanowa . . .	—	91	209.208	49	
34	Lisko . . .	—	4	12.288	47	
35	Łańcut . . .	—	—	675.923	08	
36	Lwów . . .	—	94	437.887	43	
37	Mielec . . .	—	95	381.074	96	
38	Mościska . . .	—	20	99.059	71	
39	Myślenice . . .	—	9	33.208	85	
30	Nadwórna . . .	—	15	44.986	85	
41	Nisko . . .	—	42	180.652	58	
42	Nowy Sącz . . .	—	56	223.418	44	
	Do przeniesienia .	—	2.077	9,311.880	95	

Liczba porz.	Powiat	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1904		U w a g a
		gmin	kas pożyczko- wych	K.	gr.	
	Z przeniesienia . . .	—	2.077	9,311.880	95	
43	Nowy Targ . . .	—	11	41.806	05	
44	Pilzno . . .	—	40	137.022	91	
45	Podhajce . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
46	Przemysł . . .	—	84	256.734	93	
47	Przemysłany . . .	—	18	81.580	83	
48	Rawa . . .	—	29	218.176	60	
49	Rohatyn . . .	—	28	274.836	47	
50	Ropczyce . . .	—	53	92.470	97	
51	Rudki . . .	—	7	64.387	57	
52	Rzeszów . . .	—	106	395.107	38	
53	Sambor . . .	—	21	77.589	41	
54	Sanok . . .	—	71	188.881	13	
55	Skałat . . .	—	64	610.517	84	
56	Śniatyn . . .	—	14	88.737	34	
57	Sokal . . .	—	76	331.029	79	
58	Stanisławów . . .	—	71	182.643	80	
59	Stary Sambor . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
60	Stryj . . .	—	41	228.488	51	
61	Tarnobrzeg . . .	—	64	370.417	89	
62	Tarnopol . . .	—	83	725.529	48	
63	Tarnów . . .	—	83	411.102	31	
64	Tłumacz . . .	—	43	173.045	—	
65	Trembowla . . .	—	34	307.438	63	
66	Turka . . .	—	2	12.813	39	
67	Wadowice . . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
68	Wieliczka . . .	—	5	8.434	94	
69	Zaleszczyki . . .	—	42	191.886	64	
70	Zbaraż . . .	—	52	276.220	—	
71	Złoczów . . .	—	107	393.233	43	
72	Żółkiew . . .	—	16	85.664	86	
73	Żydaczów . . .	—	67	433.025	39	
74	Żywiec . . .	—	1	131	28	
	Razem . . .	—	3.410	15,970.835	72	

Wykaz

powiatowych kas pożyczkowych za rok 1904.

Liczba porządkowa	P o w i a t	Stan kasy z końcem roku 1904		U w a g a
		K.	gr.	
1	Brzesko	42.313	57	
2	Dobromil	127.830	01	
3	Drohobycz	239.848	98	
4	Jaworów	29.928	39	
5	Kossów	144.539	43	
6	Nadwórna	83.462	63	
7	Pilzno	73.305	21	
8	Przemyśl	87.601	32	
9	Rzeszów	196.663	27	
10	Sambor	350.358	72	
11	Turka	47.034	82	
12	Złoczów	5.128	—	
13	Żydaczów.	3.338	61	
	Razem	1,436.352	96	

W y k a z

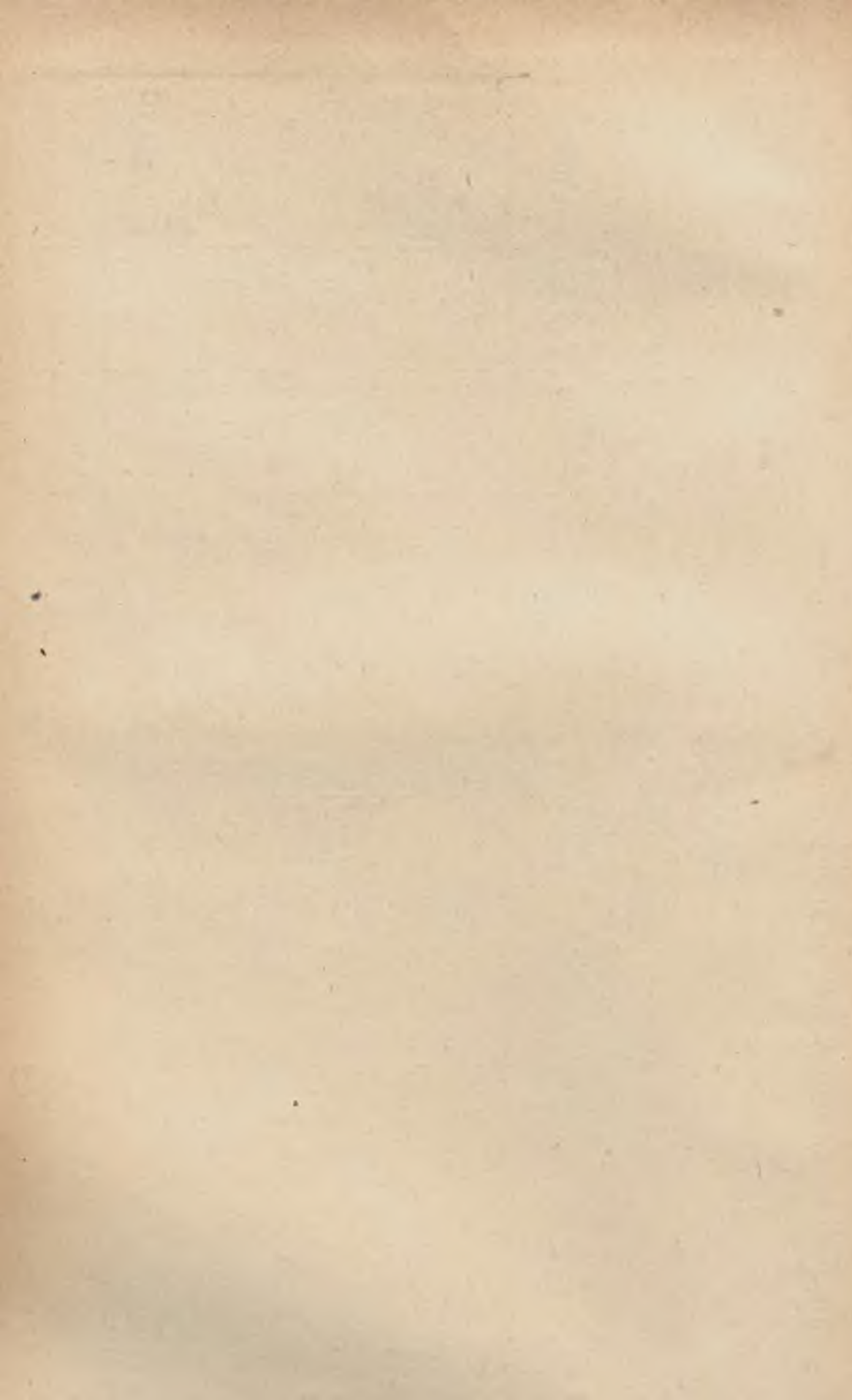
powiatowych kas oszczędności za rok 1904.

Lp.	Powiatowa kasa oszczędności w	Wysokość wkładów oszczędności		Pożyczki komunalne		Pożyczki hipoteczne		Weksle		Zastaw pa- pierów war- tościowych		Fundusz rezerwowi		Stan z koncem roku 1904		Uwaga
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	
1	Bochni	2,124.902	57	52.477	67	1,445.856	04	426.154	—	3 608	—	105.830	13	71.050	42	
2	Bobrodeczanach	301.033	93	3.446	91	139.656	09	142.813	—	550	—	12.379	76	12.155	62	
3	Brodach	1,203.409	32	6.201	52	911.226	89	239.520	24	48.516	94	28.842	99	20.495	26	
4	Buczaczu	1,015.091	01	48.404	10	639.781	98	278.667	23	7.480	—	14.586	66	21.973	28	
5	Dolmie	1,223.835	36	40.420	—	662.217	37	126.930	20	850	—	85.456	89	35.247	36	
6	Gorlicach	1,020.098	32	7.206	62	688.325	41	207.518	84	2.192	—	3.269	72	47.371	67	
7	Gródku	1,111.606	02	—	—	781.371	31	297.739	—	—	—	9.141	29	57.621	01	
8	Horodence	218.585	—	—	—	427.939	82	77.885	—	—	—	30.465	86	25.126	18	
9	Kolbuszowej	262.759	03	—	—	227.103	31	29.019	—	—	—	8.649	72	12.783	14	
10	Krakowie	17,707.816	12	—	—	11,919.851	76	1,796.387	25	8.940	—	137.272	—	210.579	14	
11	Mielcu	450.649	33	—	—	410.932	23	31.073	—	—	—	16.052	24	15.432	76	
12	Myślenicach	1,149.767	14	—	—	837.738	94	183.143	—	2.904	—	70.763	33	11.623	04	
13	Nowym Targu	1,073.726	55	—	—	679.393	80	395.694	15	2.423	—	21.014	72	16.279	14	
14	Popieczkach	1,724.778	88	—	—	961.604	76	121.966	77	—	—	64.147	03	18.744	67	
15	Samborze	379.710	57	16.668	80	220.150	55	79.537	87	—	—	26.340	03	34.807	75	
16	Śniatynie	768.123	53	—	—	827.355	17	311.466	81	—	—	46.081	38	15.793	99	
17	Tarnobrzegu	834.648	74	—	—	800.410	06	37.146	—	—	—	13.052	11	16.980	60	
18	Trembowli	733.582	61	—	—	344.035	31	269.411	77	4.092	—	46.291	57	19.360	68	
19	Zaleszczykach	498.689	30	3 917	54	341.318	56	124.188	30	30.325	06	19.206	37	6.337	43	
	Razem	33,802.838	33	178.743	16	23,326.269	36	5,176.061	43	111.881	—	738.843	80	669.713	14	

W y k a z

miejskich kas oszczędności za rok 1904.

L. porz.	Powiat	Wysokość wkładów oszczędności		Pożyczki hipoteczne		Pożyczki komunalne		Weksle		Zastaw papierów wartościowych		Fundusz rezerwowy		Stan kasy z końcem roku 1904		Uwaga
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	
1	Biała	14,521.946	82	10,325.061	43	486.959	64	712.831	13	20.148	—	97.786	24	31.392	87	Mimo urgensów nie nadestano żądanych dat. Mimo urgensów ale nadestano żądanych dat.
2	Bochnia	2,724.087	10	1,857.040	57	—	—	662.084	65	26.504	—	241.187	49	14.849	67	
3	Dobromil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Drohobycz	1,667.535	29	1,154.552	82	—	—	353.884	—	2.470	—	195.578	04	25.219	11	
5	Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Jasło	3,195.517	18	1,885.936	59	6.921	32	756.964	10	60.275	—	57.177	28	20.605	37	
7	Kraków	34,189.477	05	20,271.242	30	2,212.897	38	865.190	58	373.152	—	3,090.653	13	295.422	56	
8	Nowy Sącz	4,341.444	59	3,253.465	83	133.709	02	394.428	39	66.247	—	26.811	99	51.847	61	
9	Rzeszów	3,463.175	56	2,456.485	48	160.620	10	840.433	—	8.114	—	17.902	32	38.886	12	
10	Sambo	5,273.780	39	3,570.493	38	569.943	91	379.386	—	37.090	49	509.970	62	53.469	25	
11	Śniatyn	174.165	71	115.984	24	—	—	74.912	—	400	—	8.549	28	6.962	91	
12	Sokal	855.585	84	653.476	08	—	—	158.601	—	—	—	40.039	11	29.177	40	
13	Stanisławów	7,334.543	89	5,079.599	89	305.093	54	752.531	91	17.296	—	521.015	70	45.024	46	
14	Stryj	2,001.795	53	1,048.490	14	32.897	58	659.963	77	6.140	—	116.280	87	37.705	79	
15	Tarnopol	6,674.293	74	3,315.924	34	179.204	38	2,215.870	62	112.553	—	590.979	—	30.112	36	
16	Tarnów	3,881.178	75	1,120.334	89	110.000	—	3,034.284	07	80.622	—	141.885	02	102.391	94	
17	Wieliczka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18	Żywiec	1,697.014	79	1,099.225	11	44.544	—	444.684	23	—	—	160.961	32	68.705	11	
	Razem	91,995.542	23	57,207.313	39	4,242.790	87	12,276.049	45	811.011	49	5,816.777	41	851.772	53	

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU II.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 15. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908.

(z 1 alegatem).

Departament II.

Szef Departamentu: Dr. Władysław Jahl, Członek Wydziału krajowego.

Sprawy finansowe, sprawy przemysłowe, sprawy fundacyi stypendyjnych, przeznaczonych dla przemysłowców i rękodzielników, sprawy górnicze, sprawy krajowej sprzedaży soli, sprawy poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

I. Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankeyi.

Uchwała finansowa na r. 1907.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. czerwca 1907 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907 o poborze dodatku kraj. do państwowych podatków na pokrycie niedoboru budżetu funduszu krajowego na r. 1907 tudzież o upoważnieniu Wydziału krajowego do zaciągnięcia pożyczki krótko terminowej na pokrycie reszty tego niedoboru budżetowego. W szczególności postanowieniem tem zatwierdzono:

- a) pobór dodatku do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowoklasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych po 72 h. od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków;
- b) pobór dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 78 h od każdej korony całej przypisanej należności tych podatków z tem, że opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie ad a) wymienionych, w wysokości 64 h zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po 70 h od każdej korony całej należności tych podatków;
- c) upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w kwocie

3,831.708 K

i przypadających odsetek za pół roku

w kwocie 76.634 K

a zatem w ogólnej kwocie 3,908.342 K

Ustawa zmieniająca niektóre postanowienia ust. kraj. z 13. lutego 1903 Dz. u. kr. Nr. 24 o porborze opłaty konsumcyjnej od piwa.

Najwyższym postanowieniem z dnia 8. lipca 1907 zatwierdzony został, uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 5. marca 1907, projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§ 8, 9 i 11 ustawy z dnia 13. lutego 1903 Dz. ust. kr. Nr. 24 o porborze opłaty konsumcyjnej od piwa.

Uchwała upoważniająca do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 35.000 K na zakupno realności w Glinianach dla kraj. szkoły tkackiej.

Najwyższym postanowieniem z dnia 5. sierpnia 1908 sankcyonowana została uchwała Wys. Sejmu z dnia 14. marca 1907, którą upoważniono Wydz. kraj. do zaciągnięcia w Banku kraj. pożyczki komunalnej w wysokości 35.000 koron imiennej wartości w 4% obligacjach IV. emisji zwrotną w 34 $\frac{1}{2}$ latach, a przeznaczoną na pokrycie kosztów kupna i adaptacji realności w Glinianach dla kraj. szkoły tkackiej. Pożyczkę tę już podjęto, cenę kupna 28.000 koron zapłacono a resztę wydano na przeróbki i adaptacye.

Ustawa regulująca prawo wydobywania minerałów zawierających żywicę ziemne.

Najwyższym postanowieniem z dnia 22. marca 1908 sankcyonowaną została uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 20. września 1907 ustawa regulująca prawo wydobywania minerałów, które nadają się do użytku z powodu zawartości żywic ziemnych (nafta i wosk ziemny).

Prowizoryum budżetowe na r. 1908.

Najwyższym postanowieniem z dnia 21. stycznia 1908 została sankcyonowaną uchwała Wysokiego Sejmu z 8. października 1907, upoważniająca Wydział krajowy do pobierania w pierwszym półroczu 1908 dodatków do państwowych podatków bezpośrednich na rzecz funduszu krajowego w tej samej wysokości, w jakiej były pobierane w roku budżetowym 1907. tudzież została sankcyonowaną uchwała upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia na ewentualne pokrycie niedoboru budżetowego w r. 1908 krótkoterminowej pożyczki w maksymalnej wysokości 7,900.000 koron.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 1 $\frac{1}{2}$ miliona koron na budowę składow na ropę.

Postanowiając uchwałą z dnia 23. września 1907 założenie publicznych zbiorników na ropę o pojemności 10.000 cystern, upoważnił zarazem Wysoki Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel w Banku kraj. pożyczki komunalnej w wysokości 1 $\frac{1}{2}$ miliona koron.

Uchwała zawierająca powyższe upoważnienie nie uzyskała dotychczas Najwyższej sankcyi, skutkiem czego Wydział krajowy uprosił c. k. Namiestnictwo o wpłynięcie na przyspieszenie załatwienia tej sprawy.

O budowie zbiorników przedkłada Wydział kraj. Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 60.000 koron na budowę stacji ceramicznej i naftowej.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. października 1907 upoważnił Wydział krajowy do przeprowadzenia budowy domu na umieszczenie stacji ceramicznej i naftowej we Lwowie pod warunkiem, że c. k. Rząd przyczyni się przynajmniej w połowie do kosztów budowy i urzędzenia tej stacji.

Zarazem upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do pokrycia połowy kosztów powyższej budowy i do zaciągnięcia na ten cel pożyczki komunalnej Banku kraj. w kwocie, którą gotówką dała 60.000 koron.

Upoważnienie to do zaciągnięcia pożyczki nie uzyskało dotychczas Najwyższej sankcyi.

O podjętych z Rządem rokowaniach co do pokrycia drugiej połowy rzeczonych kosztów zdaje Wydział krajowy sprawę w sprawozdaniu o sprawach górniczych.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 40.000 kor. na pokrycie kosztów budowy 2 domów mieszkalnych w Drohowyżu na użytek tamtejszej kraj. szkoły rzemiosł.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 8. października 1907, którą upoważniono Wydział kraj. do zaciągnięcia pożyczki 40.000 koron w 4 proc. obligacjach komunalnych Banku kraj. na pokrycie połowy kosztów budowy 2 domów mieszkalnych w Drohowyżu na użytek tamtejszej krajowej szkoły rzemiosł, nie uzyskała dotychczas Najwyższej sankcyi.

Budowa tych domów jest już na ukończeniu, bliższe szczegóły tej sprawy znajdzie Wys. Sejm w sprawozdaniu o sprawach przemysłowych.

Koszta budowy pokrył Wydział kraj. tymczasem zaliczkowo z funduszu kraj., a c. k. Namiestnictwo uprasza o wpłynięcie na przyspieszenie zatwierdzenia tej pożyczki.

Ustawa o uwolnieniu od dodatków do podatku domowo-czynszowego nowych budowli powstających na gruntach pofortyfikacyjnych nabytych przez gminę m. Krakowa od c. k. Skarbu państwa, nie uzyskał dotychczas przez gminę m. Krakowa.

Uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 8. października 1907 projekt ustawy o czasowem uwolnieniu od dodatków do podatku domowo-czynszowego nowych budowli powstających na gruntach pofortyfikacyjnych nabytych przez gminę m. Krakowa od c. k. Skarbu państwa, nie uzyskał dotychczas Najwyższej sankcyi.

II. Inne sprawy Departamentu II.

Rezolucya w sprawie przekazania krajom koronnym nowych źródeł dochodu.

Przy powzięciu uchwały finansowej na r. 1907 uchwałił Wysoki Sejm zarazem rezolucyę, wzywającą Rząd, ażeby bez dalszej zwłoki przeprowadził w drodze ustawodawczej organiczną reformę skarbowości publicznej, a to przez przekazanie krajom koronnym takich źródeł dochodu podatkowego, któreby swoją wydajnością i elastycznością odpowiadały wzrastającym potrzebom skarbu krajowego.

Wskutek tej rezolucyi, niemniej wskutek podobnych rezolucyj, powziętych przez Sejmy innych krajów, postanowiło c. k. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych przystąpić do zbadania finansowego położenia wszystkich krajów, oraz do obmyślenia środków zaradczych. W tym celu przerobiono w Ministerstwie skarbu zamknięcia rachunkowe za r. 1905 na jednolitą modłę, rozesłano tak przerobione zamknięcia wszystkim Wydziałom krajowym i zaproszono je do wyznaczenia delegatów do ankiety, którą Ministerstwo na koniec września 1907 zwołać zamierzało.

Dla ankiety tej opracowano szczegółowy kwestyonaryusz, zawierający 47 pytań, rozdzielonych na 3 główne grupy, obejmujące omówienie: 1) finansowego położenia krajów, 2) pomocy ze skarbu państwa i 3) odnowienie ogólnego planu finansowego z rokiem 1909.

Do posiedzeń ankiety przyszło jednak dopiero dnia 7-go marca 1908 r. Z ramienia Wydziału krajowego brali w niej udział poseł dr. Milewski i członek Wydziału krajowego dr. Jahl. Ankieta trwała przez 6 dni od 7 do 13 marca 1908, brali w niej udział oprócz delegatów Wydziałów krajowych—także i powołani przez Ministerstwo Skarbu eksperci z pośród profesorów Uniwersytetów i ekonomistów; miała więc przebieg ze względu na różnorodność poglądów i wniosków naderzajmujący—a czasami znów ze względu na sprzeczność interesów poszczególnych krajów—bardzo ożywiony. Ostatecznie przed zamknięciem obrad ankiety wnieśli reprezentanci 13 Wydziałów krajowych, a mianowicie: z Czech, Moraw, Śląska, Styryi,

Dalmacyi, Krainy, Bukowiny, Karynty, Tryestu, Salzburga, Vorarlbergu, Istrii i Austrii Wyższej—do rąk Ministra Skarbu, jako przewodniczącego ankiety pisemną deklarację, żądającą, aby c. k. Rząd w celu sanacyi finansów krajowych — połowy płac wszystkich nauczycieli ludowych i wydziałowych tak czynnych jak i emerytowanych przyjął na siebie do wypłaty z funduszów państwowych.

Żądaniu temu, jako ścieśniającemu autonomię szkolną krajów — sprzeciwili się reprezentanci Wydziałów krajowych Niższej Austrii i Galicyi, a natomiast Dr. Jahl z upoważnienia gal. Wydziału krajowego wyraził zapatrywanie, że kwestya sanacyi finansów krajowych da się w praktyce tylko wtedy ze skutkiem pomyślnym dla krajów załatwić — jeżeli

1) przedewszystkiem kraje będą zwolnione od tych ciężarów, jakie im przez państwo niewłaściwie narzucone zostały — jeżeli

2) w dziedzinie podatków obrotowych, w drodze ustawodawstwa krajowego i we własnym zakresie działania będzie mogła być wprowadzona powszechna krajowa opłata od przeniesień praw majątkowych, względnie dodatek krajowy do państwowej należności przenośnej (poz. tar. 106 lit. a—f) i o co głównie się rozchodzi — jeżeli w tej mierze krajom rząd nie będzie stawiał żadnych trudności w uzyskaniu cesarskiej sankcyi dla wydać się mającej w tym celu ustawy — jeżeli

3) w drodze ustawodawstwa państwowego w dziedzinie podatków spożywczych a mianowicie a) podatek od wódki — jak długo krajom nie będzie wolno nakładać nań dodatków krajowych — o dalsze 30 kor. na hektolitrze podniesionym będzie i cała z podwyższenia tego wynikająca nadwyżka oprócz całych dziś już krajom przelewanych przekazów z tego źródła oraz z podatków osobistych — w całości krajom według klucza konsumcyi przekazywaną zostanie; wreszcie jeżeli

4) dzisiejsze ceny wszystkich sort tytoniu i tabaki o 20%₀ podwyższone i również całe stąd wypływające nadwyżki dochodów — według tego samego klucza konsumcyi do skarbów krajowych przelewane będą.

Ostatecznie w odpowiedzi na wszystkie w czasie obrad poczynione wnioski oświadczył p. Minister skarbu, zamykając obrady, że rząd projektuje podwyższenie podatku konsumcyjnego od spirytusu o 40 K z hektolitra i przekazanie pewnej części dochodu stąd płynącego krajom, jednakowoż pod warunkiem, że kraje zrzekną się i po roku 1909 okładania dodatkami autonomicznymi podatku osobisto-dochodowego.

Jak jednak z późniejszego oświadczenia p. Ministra skarbu, złożonego na ankiecie, zwołanej z okazji ustalenia kontyngentu spirytusowego, wiadomo, podwyższenie podatku od spirytusu ma wynosić 50 K z hektolitra, a tylko część tego dochodu ma być krajom przekazaną.

Wydział krajowy nie tai, że przy dzisiejszym systemie podatkowym w Austrii i przy dzisiejszym stanie finansów państwowych z góry już można było przewidzieć, że najwydatniejszym źródłem dochodów dla krajów będzie jedynie spirytus. Nie przypuszczał atoli, że c. k. Rząd skorzysta z tej sposobności i częściowo ratując nadwężone finanse krajowe, nie zapomni przytem o skarbie państwa, jak niemniej, że rozdział dochodu z podwyższenia podatku od spirytusu nastąpićby mógł na innej zasadzie, jak na zasadzie konsumcyi. Tymczasem z głosów, które na ankiecie padły, przebijała niedwuznacznie chęć wymyślenia takiego klucza, któryby krajom, konsumującym spi-

rytus w znacznej mierze, a więc krajom najbiedniejszym zapewnił jak najmniejszy udział w dochodzie.

Do chwili zakończenia tego sprawozdania, rząd mimo solennej obietnicy, danej ankiecie, nie wniósł jeszcze do Rady państwa projektu ustawy w tej sprawie.

Polecenie zbadania sprawy dotychczasowego wysokiego obciążenia podatku domowo-czynszowego dodatkiem krajowym i przedłożenie wniosków w tym przedmiocie.

Równocześnie z powzięciem uchwały finansowej na rok 1907 Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 powziął też uchwałę, polecającą Wydziałowi kraj. zbadanie sprawy dotychczasowego wysokiego obciążenia podatku domowo-czynszowego dodatkiem krajowym i przedłożenie wniosków w tym przedmiocie. O tem zdaje Wydział kraj. sprawę w sprawozdaniu swoim z przedłożenia preliminarza budżetowego na rok 1908.

Polecenie zbadania przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju i przedłożenia w porozumieniu z c. k. Rządem wniosków, dążących do podniesienia zarobkowości tej ludności.

Przy uchwaleniu budżetu funduszu kraj. na rok 1907 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 19. marca 1907 uchwałę polecającą Wydziałowi kraj. zbadanie przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju i przedłożenia w porozumieniu z c. k. Rządem wniosków, dążących do podniesienia zarobkowości tej ludności i do niesienia pomocy dotkniętym nędzą.

Dla zbadania tej sprawy zarządził Wydział kraj. zebranie odpowiednich materyałów, poczem przystąpi do zwołania ankiety. O wynikach obrad tej ankiety złoży Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi w swoim czasie sprawozdanie.

Przedmiotem badań tej ankiety będzie także przekazana Wydziałowi kraj. przez Wys. Sejm uchwałą z 18. marca 1907 sprawa zubożenia ludności rzemieślniczej w małych miastach.

Podwyższenie funduszu przemysłowego do wysokości 7,000.000 kor. i podniesienie w tym celu rocznej dotacyi z funduszu krajowego do 150.000 koron.

Uchwałą z 18 marca 1907 uznał Wys. Sejm konieczność podniesienia kraj. funduszu przemysłowego z 5,000.000 koron na 7,000.000 koron i w tym celu podniósł roczną dotację budżetową ze 100.000 kor. na 150.000 koron.

Zarazem upoważnił Wys. Sejm Bank kraj. do zaliczenia na poczet tej zwiększonej dotacyi funduszowi przemysłowemu 1 miliona koron. Na tej podstawie zawarł Wydział kraj. z Bankiem kraj. umowę, w myśl której Bank kraj. zobowiązał się obok zaliczek stypulowanych na zasilenie funduszu przemysłowego na podstawie poprzedniego podwyższenia dotacyi (uchwała Wys. Sejmu z 29. października 1904) wypłacić funduszowi przemysłowemu w r. 1907 sumę 500.000 kor. a w ciągu r. 1908 również taką sumę.

Tak tedy na podstawie upoważnienia Wys. Sejmu z dnia 29. października 1904 i z dnia 18. marca 1907 będzie dozwolony eskont przyszłych dotacyi wynosił z końcem r. 1908 3,000.000 koron.

W r. 1909 rozpocznie się w myśl umowy spłata zaliczonych przez Bank sum po 150.000 kor. rocznie.

Według umowy przyjęto oprocentowanie sum dłużnych z powyższego tytułu Bankowi kraj. według każdorocznej stopy eskontowej dla Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Kraj. fundusz inwestycyjny

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907 tworzenie się ustanowionego tą uchwałą funduszu inwestycyjnego 5,000.000 koron z nadwyżek bilansowych Banku kraj. miało nastąpić dopiero od chwili zestawienia bilansu bankowego za r. 1907. Gdy jednak Wysoki Sejm następną swą uchwałą a mianowicie z dnia 4. października 1907 przeznaczył na ten cel już część nadwyżki dochodów Banku kraj.

wykazanej bilansem za r. 1906 a mianowicie kwotę 71.827 K. 53 gr., przeto Wydział kraj. wyasygnował Bankowi kraj. tę kwotę na zawiązek tego funduszu.

Wkrótce po powzięciu przez Wys. Sejm uchwały o ustanowieniu funduszu inwestycyjnego przedłożył Bank kraj. projekt regulaminu dla zarządu tego funduszu. Projekt ten po zasięgnięciu opinii Kraj. Komisji dla spraw przemysłowych został z pewnemi modyfikacyami, uchwalonemi na posiedzeniach Wydziału kraj. z 3. stycznia 1908 l. 121.162 i z 24. marca 1908 l. 13.286 przez Wydział kraj. przyjęty.

Aleg. 1

Regulamin ten przedkłada Wydział kraj. Wysockiemu Sejmowi w załączeniu z tem nadmienieniem, że w skład komitetu doradczego po myśli §. 9. powyższego regulaminu ustanowionego, powołał z pośród członków Krajowej Komisji przemysłowej pp. Dr. Stesłowicza, Schayera i Wczelaka jako reprezentantów przemysłu i handlu zaś z pośród członków krajowej komisji dla spraw rolniczych pp. Dr. Stanisława Dąbskiego i Adolfa hr. Brunickiego jako reprezentantów rolnictwa, wreszcie z grona członków krajowej Rady górniczej inż. Franciszka hr. Zamoyskiego jako przedstawiciela górnictwa. Na przewodniczącego tego komitetu delegował Wydział krajowy szefa dep. II. Dr. Władysława Jahla.

Wezwanie do Rządu o zniesienie podatku domowo klasowego w 2-ch najniższych klasach tego podatku.

Na uchwaloną przez Wys. Sejm dnia 20. września 1907 rezolucyę do Rządu o zniesienie podatku domowo klasowego w dwóch najniższych klasach tego podatku, względnie o zastosowanie niższej w XVI. klasie taryfy podatku domowo klasowego do wszystkich domów mieszkalnych o jednej izbie, nie otrzymał Wydział kraj. żadnej odpowiedzi — wobec tego przypomniał tę sprawę c. k. Namiestnictwu.

Wezwanie do Rządu o utworzenie Sądu przemysłowego w Białej.

Na uchwaloną przez Wys. Sejm. dnia 8. października 1907 rezolucyę wzywającą Rząd do utworzenia Sądu przemysłowego w Białej, nie otrzymał Wydział kraj. żadnego zawiadomienia, wobec czego zapytał, w jakim stadyum ta sprawa się znajduje.

Ustawa o kraj opłatach szynkarskich i o podwyższeniu opłaty od piwa.

Do ustawy tej, która otrzymała Najwyższą sankcyę dnia 20 grudnia 1905 i znajduje się w dzienniku ustaw krajowych z r. 1906 dotąd jeszcze nie wydało c. k. Namiestnictwo rozporządzenia wykonawczego. Wobec tego, że roboty przygotowawcze koło wprowadzenia w życie ustawy samej z dniem 1. stycznia 1911 wymagać będzie dużo czasu i pracy, a pożądanem by było, aby przynajmniej na rok przed owym terminem było ogłoszone i rozporządzenie wykonawcze, Wydział krajowy zwrócił się ponownie do Prezydum c. k. Namiestnictwa o przyspieszenie opracowania tego rozporządzenia.

Rozdział kwoty rocznej $2\frac{1}{4}$ miliona koron między miasta, posiadające do roku 1910 wyłączne prawo propinacyi, nie może być również Wys. Sejmowi jeszcze w bieżącej sesji przedłożony, gdyż, jako Wydział krajowy w zeszlórocznem sprawozdaniu zaznaczył, chciałby klucz rozdziałowy opracować po wysłuchaniu zdania interesowanych miast. Gdy zdania tego Związek miast mimo przypominania dotąd nie przedstawił, wezwał go Wydział krajowy ostatecznie, aby najpóźniej do końca roku kalendarzowego opinię tę przedstawił, gdyż w przeciwnym razie Wydział krajowy nie czekając już dłużej przedłoży Wys. Sejmowi na przyszłorocznej sesji opracowaną na podstawie zebranych przez siebie materyałów ustawę, zawierającą klucz rozdziałowy.

Sprawa rozdawnictwa
stypendyów i pożyczek
z fundacji śp. Felicy
Maryi z hr. Golejew-
skich Czarkowskiej.

W poprzednim swem sprawozdaniu zawiadomił Wydział kraj. Wysoki Sejm, że c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 27. października 1905 l. 145.392 (LW 102.769 05) załatwiło rekurs kuratora fundacji przeciw praktykowanemu przez Wydział krajowy sposobowi układania propozycji ternalnych i orzekło, że w myśl postanowień aktu fundacyjnego służy Wydziałowi krajowemu co do układania rzeczonych tern zupełna swoboda i że Wydział krajowy jest tem samem uprawniony umieszczać jednych i tych samych kandydatów w poszczególnych ternach w rozmaitych miejscach.

Od tego orzeczenia wniósł kurator dalsze odwołanie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. C. k. Ministerstwo reskryptem z dnia 25. grudnia 1907 l. 44.401 zadecydowało, że Wydział krajowy jest obowiązany, o ile na to liczba kwalifikowanych kandydatów wystarcza, układać propozycje ternalne w ten sposób, ażeby kurator co do każdego wakującego stypendyum miał możność uczynienia wyboru przynajmniej między dwoma kandydatami. Orzeczenie swoje motywuje c. k. Ministerstwo tem, że gdy w myśl art. XIII i XVII aktu fundacyjnego przysłuża kuratorowi prawo rozstrzygania, któremu z proponowanych kandydatów ma być przyznane stypendyum, to o takim rozstrzyganiu może być tylko wówczas mowa, gdy zachodzi najmniej dwie ewentualności, między którymi można dokonać wyboru, czyli rozstrzygać

Natomiast uznało c. k. Ministerstwo za nieuzasadnione dalsze żądanie kuratora, ażeby w wypadkach gdy jest dostateczna liczba kandydatów, nie wolno było Wydziałowi kraj. tych samych kandydatów umieszczać równocześnie w kilku ternach, gdyż akt fundacyjny nie zawiera żadnych postanowień, któreby swobodę Wydziału kraj. w tym kierunku w jakikolwiek sposób ograniczało.

Uchwałą z dnia 18. lutego 1908 LW 12.365 przyjął Wydział kraj. tę decyzję do wiadomości i postanowił zaniechać wnoszenia dalszych zażaleń w tej sprawie.

Od poszczególnych aktów nadania stypendyów i pożyczek jakoteż od zestawienia propozycji ternalnych wniósł kurator w rozmaitych czasach rekursy, które są w toku załatwienia w c. k. Namiestnictwie lub w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych.

W roku 1907 zostały nadane z tej fundacji następujące stypendya i pożyczki:

a) stypendya

Kazimierzowi Czabakowi, elektro-mechanikowi na praktyczną naukę w Guben (w Niemczech) 900 kor.

Aleksandrowi Mołodeckiemu, ślusarzowi na praktyczną naukę we Wiedniu 900 kor.

Stanisławowi Wojciechowskiemu, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Gracu 900 kor.

Stanisławowi Wolakowi, snycerzowi, na praktyczną naukę w Tyrolu 900 kor.

Maryanowi Boberowi, blacharzowi, na praktyczną naukę we Wiedniu 900 kor.

Józefowi Idecowi, ślusarzowi, na naukę praktyczną we Wiedniu 800 kor.

Stanisławowi Szarwarskiemu, rymarzowi, na praktyczną naukę we Wiedniu 800 kor.

Stanisławowi Netczukowi, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Krakowie 600 kor.

Stefanowi Nawareckiemu, ślusarzowi na ukończenie szkoły rzemiosł u OO. Salezjanów w Oświęcimiu 600 kor.

Stanisławowi Czerniowskiemu, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Nowym Sączu 600 kor.

Stanisławowi Wojnarowskiemu, snycerzowi, na ukończenie c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie 600 kor.

Ludwikowi Czarneckiemu, ślusarzowi, na naukę w c. k. szkole ślusarskiej w Świątnikach 600 kor.

b) Pożyczki:

Janowi Wozaczyńskiemu, ślusarzowi, na warsztat we Lwowie 1.500 kor.

Bronisławowi Malinowskiemu, elektro-mechanikowi we Lwowie 1.500 kor.

Janowi Oremus, ślusarzowi, w Krakowie 1.500 kor.

Pawłowi Pisz, ślusarzowi, na warsztat w Dobczycach 1.200 kor.

Antoniemu Jaremie, blacharzowi w Mikołajowie, 1.200 K.

Tomaszowi Petryckiemu, koszykarzowi we Lwowie 1200 K.

Stanisławowi Greń, koszykarzowi, Lwów, 10.000 kor.

Fundacya ś. p. Teofila i Pauliny, małż. Adamskich.

W fundacyi tej przeznaczonej również na kształcenie młodzieży rękodzielniczej rozdano 2 wakuujące z początkiem roku szkolnego 1907/8 stypendya po 250 koron następującym kandydatom:

Wilhelmowi Rogowskiemu, bronzownikowi, na ukończenie nauki terminatorskiej we Lwowie.

Stanisławowi Szoczko, mechanikowi, na ukończenie nauki terminatorskiej we Lwowie.

Fundacya stypendyjna Wystawy kraj. rolniczo-przemysł. z r. 1877.

Z dwóch systemizowanych obecnie w tej fundacyi stypendyów po 800 kor. korzystali w dalszym ciągu na podstawie dawniejszego nadania dotychczasowi stypendyści:

Tadeusz Kwaśniewski, złotnik, kształcący się w Paryżu i Bazyli Uhryn, rękawicznik i bandażysta, praktykujący w Niemczech (Berlin).

Fundacya stypendyjna ks. Wojciecha Michny.

W poprzednim sprawozdaniu zawiadomił Wydział kraj. Wysoki Sejm, że w fundacyi stypendyjnej ks. Wojciecha Michny, przeznaczonej dla uczniów szkoły tkackiej w Krośnie pochodzących z Krościenka, zawakowały dwa stypendya o rocznych 200 kor., wobec czego Wydział krajowy upraszał Urząd parafialny obr. łac. w Krościenku wyżnem, spełniający w myśl postanowień aktu fundacyi funkcję Kuratoryi tejże fundacyi, ażeby w myśl art. XI. listu fundacyjnego przedłożył swą decyzję co do nadania tych stypendyów na rok szkolny 1906/7.

Z powodu braku kandydatów nie mogła Kuratorya ani w poprzednim ani w r. szk. 1907/8 rozdać wakujących stypendyów. Gdy zapytany w styczniu 1908 Zarząd szkoły w Krośnie oznajmił, że nie zapisał się do szkoły żaden uczeń pochodzący z Krościenka, postanowił Wydział krajowy nie ogłaszać konkursu, dopóki nie pojawi się w tej szkole ukwalifikowany w myśl aktu fundacyjnego kandydat.

Fundacya stypendyjna Fr. Steczkowskiego z Jasła.

Z fundacyi tej na podstawie poprzedniego nadania pobiera stypendyum o rocznych 200 kor. pomocnik krawiecki Jakób Bernacki z Jasła.

Fundacya stypendyjna Stowarzyszenia urzędników i sług b. kolei Karola Ludwika.

Na podstawie ogłoszonego konkursu zostało nadane wakujące z tej fundacyi stypendyum w rocznych 100 kor. Bronisławowi Skardzie, terminatorowi ślusarskiemu we Lwowie.

Losowanie premii z fundacji ś. p. Wincentego Łodzianina.

Z fundacji ś. p. Wincentego Łodzianina, mającej za zadanie dopomożenie ubogim czeladnikom wszystkich rzemiosł do otwarcia samoistnych pracowni, wyznaczył Wydział krajowy w r. 1907 cztery premie w kwotach 1530 K, 1275 K, 1020 K i 765 K.

W losowaniu odbytem dnia 19. lipca 1907 premie powyższe wylosowali następujący czeladnicy: Franciszek Zieliński, czeladnik krawiecki, Władysław Cielinski, czeladnik litograficzny, Karol Maerz, czeladnik introligatorski i Stanisław Greń, czeladnik koszykarski.

Wydawanie ograniczonych, ale łatwiejszych do uzyskania koncesyj na prowadzenie przemysłu budowniczego, ciesielskiego, kamieniarskiego, murarskiego i studniarskiego.

Jak w poprzednim sprawozdaniu z czynności Dep. II. Wysokiemu Sejmowi zakomunikowanem zostało, przedstawił Wydział krajowy w czerwcu 1906 na podstawie §. 6. ustawy o przemysłach budowlanych z 26. grudnia 1893 Nr. 193 Dz. u. p. c. k. Namiestnictwu wniosek wydania rozporządzenia tą ustawą przewidzianego, by we wszystkich powiatach i miejscowościach naszego kraju z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, tudzież gmin miejskich, wymienionych w krajowej ustawie budowniczej z 28. kwietnia 1882 Dz. u. kr. Nr. 77, udzielać ograniczonych, ale łatwiejszych do uzyskania koncesyj na prowadzenie przemysłu budowniczego, ciesielskiego, kamieniarskiego, murarskiego i studniarskiego.

Wniosek ten Wydziału krajowego udzieliło c. k. Namiestnictwo do zbadania swemu oddziałowi przemysłowo-technicznemu, którego zdaniem wniosek Wydziału krajowego udzielenia tych koncesyj w wszystkich powiatach idzie za daleko i niewątpliwie musiałby spowodować szkody dla przemysłu budowniczego. Oddział techniczny Namiestnictwa zaproponował tedy prócz innych zastrzeżeń wydawać ograniczone koncesje tylko w 48 powiatach, w których niema wcale koncesjonowanych przedsiębiorstw budowlanych, albo ich jest nie więcej, niż 4. Zwróconą przez Namiestnictwo w sierpniu 1907 sprawę udzielił następnie Wydział krajowy do zaopiniowania Krajowej Komisji dla spraw przemysłowych, która Wydziałowi krajowemu jeszcze swej opinii nie przedłożyła.

Petycja dyrekcji Sanatoriumu dla piersiowych chorych w Zakopanem o uwolnienie na 15 lat od dodatków autonomicznych.

Uchwałą z dnia 16. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycję Dyrekcji sanatoriumu w Zakopanem o uwolnienie na 15 lat od dodatków autonomicznych do zbadania i przedłożenia odpowiedniego wniosku na najbliższej sesji sejmowej.

W petycji tej prosi Dyrekcya, aby kraj, otaczający swą opieką akcyjne fabryki i zakłady przemysłowe przez udzielenie im na mocy ustawy z 22. lipca 1906 uwolnienia na lat 15 od opłacania dodatków autonomicznych, zechciał rozciągnąć to uwolnienie także i na sanatorium zakopańskie, spełniające sumiennie swe kulturalne i humanitarne zadanie.

Wspomniana ustawa stawia warunki, określające ściśle możliwość korzystania z ulg, które Wydział krajowy przyznać może. Warunków tych, a w szczególności najważniejszego to jest wytwórstwa, względnie produkcji lub przetworu artykułów do konsumpcji przeznaczonych — sanatorium, obsługujące tylko chorych, oczywiście posiadać nie może a tem samem pod ustawę tę nie da się podporządkować.

Możliwem by było jedynie, aby Wysoki Sejm osobną ustawą przyznał tego rodzaju ulgi podatkowe sanatoriumu zakopańskiemu. Nie ujmując wcale zasług i nie zapoznając potrzeb sanatoriumu zakopańskiego, nie mógłby jednak Wydział krajowy przemawiać za wyjątkowem jego traktowaniem,

tem więcej, że cały szereg sanatoryjów i domów zdrowia, założonych przez jednostki, prosperujących dzięki usilnej pracy i zapobiegliwości założyciela ulg tych nie doznaje.

Przekazanie do zbadania i zdania sprawy petycji Towarzystwa dla wyrobów drucianych w Kańczudze.

Uchwałą z dnia 5. marca 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby petycję Towarzystwa dla wyrobów drucianych w Kańczudze L. s. 776/611 zbadał i stosownie do wyników badań obmyślił skuteczne środki zaradcze zmierzające do ochrony i podniesienia przemysłu druciarskiego w Kańczudze.

Wykonując to polecenie, Wydział kraj. przeprowadził na miejscu badania za pośrednictwem Komisji przemysłowej a przekonawszy się na podstawie wyników tych badań, że Towarzystwo na wsparcie zasługuje, że jednak nie jest rzeczą wskazaną udzielić mu pomocy w formie pożyczki, gdyż Towarzystwo to dopiero powstałe, ma jeszcze bardzo mało kapitału własnego, postanowił Wydział krajowy przyznać Towarzystwu jednorazowy bezzwrotny zasiłek z funduszu kraj. w kwocie 3.000 kor. i ten zasiłek już wyasygnował.

O swem postanowieniu zawiadomił Wydział kraj. c. k. Namiestnictwo a to ze względu na uchwaloną równocześnie przez Wysoki Sejm rezolucję wzywającą c. k. Rząd, ażeby z funduszy przeznaczonych ze Skarbu państwa na popieranie rękodziel (Gewerbeförderungsdienst) zaopatrzył Towarzystwo dla wyrobów drucianych w Kańczudze w potrzebne maszyny i przybory.

Przy tej sposobności zapytał Wydział kraj., jaki skutek ta rezolucya odniosła, nie otrzymał jednakże dotychczas żadnej odpowiedzi.

Petycja Stowarzyszenia kobiet „Pomoc przemysłowa» we Lwowie.

Załatwiając przekazaną przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 petycję Stowarzyszenia kobiet „Pomoc przemysłowa» we Lwowie o wydatniejszą subwencję, Wydział kraj. po porozumieniu się z Komisją przemysłową przyznał i wyasygnował temuż Stowarzyszeniu bezzwrotny zasiłek 500 koron.

Petycja Z. Antoniewiczowej o zapomogę na kształcenie córki w rysunkach.

W załatwieniu przekazanej uchwałą Wys. Sejmu z 18. marca 1907 petycji Z. Antoniewiczowej o zapomogę na kształcenie córki w rysunkach, wyasygnował Wydział kraj. po porozumieniu się z Komisją przemysłową na ten cel kwotę 75 koron do rąk Dyrekcji c. k. Państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

Oddzielne sprawozdania Dep. II.

W oddzielnych przedłożeniach zdaje Wydział krajowy sprawę z czynności departamentu II:

1) o preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908 i 1909.
2) o zamknięciu rachunków funduszu krajowego za rok 1905 i 1906.

3) w zakresie przemysłu krajowego łącznie ze sprawozdaniem kraj. komisji dla spraw przemysłowych;

4) w sprawach górniczych;

5) w sprawach kraj. sprzedaży soli;

6) w sprawie poboru kraj. opłaty spożywezej od piwa;

7) w sprawie budowy kraj. zbiorników dla ropy.

Regulamin

dla zarządu przez Bank krajowy krajowego funduszu inwestycyjnego.

§. 1.

Bank krajowy obejmuje administrację krajowego funduszu inwestycyjnego, utworzonego w sposób wskazany uchwałą sejmową z 11. marca 1907 i §. 102 statutu Banku krajowego.

Fundusz ten będzie stanowił własność kraju.

§. 2.

Działalność swoją rozpocznie krajowy fundusz inwestycyjny z dniem 1. stycznia 1908. tj. z chwilą, kiedy na rzecz tego funduszu wpłynie pierwsza dotacya z przeznaczonej na ten cel części zysku Banku krajowego za rok bilansowy 1907.

§. 3.

Wyplata każdorazowych dotacyi krajowego funduszu inwestycyjnego pochodzących z przeznaczonej na ten cel części zysków bilansowych Banku krajowego będzie się odbywała w ten sposób, że Bank krajowy uzna dotyczącą kwotę dotacyjną rachunek bieżący, który dla krajowego funduszu inwestycyjnego osobno w Banku krajowym prowadzony będzie z walutą 1. stycznia następującego po roku bilansowym, z którego dotycząca dotacya pochodzi.

Przez ten rachunek bieżący oprocentowany na równi z wkładkami oszczędności Banku mają przechodzić wszelkie obroty krajowego funduszu inwestycyjnego, a więc każdoczesne dotacye, wszelkie odsetki od pożyczek i wszelkie zyski z udziałów i tp. wpływy, a również przechodzić mają przez ten rachunek bieżący wszelkie wypłaty i wydatki w mowie będącego funduszu.

§. 4.

Skoro krajowy fundusz inwestycyjny ze samych dotacyi, bez przyrostu odsetek i zysków udziałowych i innych dochodów, osiągnie kwotę dwóch milionów koron, nastąpi przejęcie przez ten fundusz aktywów Banku krajowego, składających się z udziałów w przedsiębiorstwach przemysłowych, handlowych i innych w ten sposób, że Bank krajowy wydzieli ze swego bilansu wszelkie w jego aktywach znajdujące się udziały w przedsiębiorstwach przemysłowych, handlowych i innych wedle ich rzeczywistej wartości ustalonej przez Wydział krajowy w porozumieniu z Dyrekcją Banku krajowego. Tą rzeczywistą wartością owych udziałów obciążony zostanie krajowy fundusz inwestycyjny w osobnym rachunku bieżącym.

Należytość przypadająca Bankowi krajowemu za odstąpienie owych udziałów przemysłowych będzie umarzał krajowy fundusz inwestycyjny corocznie połową rocznej swojej dotacji pochodzącej z przeznaczonej na ten cel części zysku Banku krajowego.

Nabycie tych aktywów Banku krajowego przez krajowy fundusz inwestycyjny nastąpić może stosownie do porozumienia się Wydziału krajowego z Dyrekcją Banku krajowego albo indywidualnie tj. poszczególnymi kategoriami udziałów albo też w procentowym stosunku do nabyć się mającej całości tych aktywów.

W pierwszym wypadku dochody od nabytych przez krajowy fundusz inwestycyjny udziałów pobierać będzie tenże fundusz, reszta zaś przypadnie Bankowi krajowemu, w drugim ogólna suma dochodów od udziałów rozdzieloną będzie między kraj. Fundusz inwestycyjny i Bank krajowy w takim stosunku, w jakim pierwotna należytość Banku krajowego za odstąpioną całość udziałów będzie się miała każdnocześnie do części tej należytości przez krajowy fundusz inwestycyjny już zapłaconej, względnie umorzonych.

Pozatem jednak nie będzie miał Bank krajowy prawa do odsetek od reszty wierzytelności swej z tytułu odstąpionych funduszowi inwestycyjnemu udziałów.

§. 5.

Zadaniem krajowego funduszu inwestycyjnego będzie popieranie gospodarczego rozwoju kraju na polu przemysłu, rolnictwa, górnictwa i handlu bądź przez dostarczanie zakładowego kredytu i kapitału dla przedsiębiorstw przemysłowych, bądź przez tworzenie i popieranie organizacji kooperacyjnych, bądź też wogóle przez rozwijanie i popieranie wytwórczości gospodarczej kraju.

W wykonaniu powyższych zadań będzie kraj. fundusz inwestycyjny brał inicjatywę i udział w zawiązywaniu i rozszerzaniu przedewszystkiem większych przedsiębiorstw, które ze względu na interes kraju na poparcie zasługują i które mają zdrowe warunki rozwoju.

Działalność kraj. funduszu inwestycyjnego będzie polegała na tem, iż przy nowo powstających przedsiębiorstwach przemysłowych fundusz ten przez wpłacanie udziałów i akcji zakładowych będzie dostarczał potrzebnego kapitału zakładowego, zaś w drugim rzędzie istniejącym przedsiębiorstwom będzie udzielał długoterminowych pożyczek na możliwie przystępnych warunkach.

§. 6.

Przedsiębiorstwa przemysłowe, które korzystają już z pomocy stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, nie mogą znaleźć pomocy w kraj. funduszu inwestycyjnym.

Wyjątek od tego stanowić może wypadek, w którym Wydział krajowy osobno się z Dyrekcją Banku porozumi.

§. 7.

Uchwała Dyrekcyi Banku krajowego na wzięcie udziału w pewnym przedsiębiorstwie przemysłowym z kapitałem ponad 25.000 koron, albo na udzielenie pożyczki pewnemu przedsiębiorstwu ponad 50.000 koron, wymagać będzie do swej ważności zatwierdzenia przez Radę nadzorczą Banku krajowego.

§. 8.

We wszystkich ważniejszych sprawach dotyczących działalności krajowego funduszu inwestycyjnego, a przedewszystkiem przed każdym zaangażowaniem tego funduszu w udział pewnego przedsiębiorstwa przemysłowego, a tak samo przed udzieleniem każdej pożyczki dla przedsiębiorstw przemysłowych, będzie Bank krajowy obowiązany zasięgać fachowej opinii znawców dotyczącej gałęzi przemysłu.

W tym celu założy Bank krajowy listę znawców dla poszczególnych gałęzi przemysłu, rolnictwa, górnictwa i handlu, która to lista wedle uznania Dyrekcyi Banku krajowego może być zmienianą lub uzupełnianą. Z grona osób na tej liście zapisanych powoływać będzie Bank krajowy do wydania fachowej opinii w każdym poszczególnym wypadku jednego lub więcej znawców.

Tym znawcom może także Bank krajowy poruczyć peryodyczną lub stałą kontrolę nad przemysłami, w których krajowy fundusz inwestycyjny jest zaangażowany.

§. 9.

Oprócz znawców, o których mowa powyżej, może Bank krajowy wedle uznania powoływać peryodyczne ankiety ludzi fachowych celem ułożenia planu działalności krajowego funduszu inwestycyjnego na całym polu wytwórczości krajowej, której podniesienie jest naczelnem zadaniem krajowego funduszu inwestycyjnego.

Jako stały organ doradczy utworzony będzie z chwilą wejścia w życie funduszu inwestycyjnego komitet złożony z 6 członków mianowanych przez Wydział krajowy na lat trzy z pośród:

- a) członków krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, jako przedstawicieli przemysłu i handlu,
- b) członków krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, jako przedstawicieli rolnictwa i przemysłu rolniczego,
- c) członków krajowej rady górniczej jako przedstawicieli górnictwa.

Komitetowi temu przewodniczyć ma delegowany stale przez Wydział krajowy członek Wydziału krajowego, który też ma posiedzenia na żądanie Banku krajowego zwoływać. Referat prowadzić będzie Dyrektor Banku krajowego. Dyrekcyi Banku krajowego wolno nie przedłożyć komitetowi tych podań, których chce a limine, lub po wysłuchaniu znawców jako nie kwalifikujące się do uwzględnienia odrzucić.

§. 10.

Przy udzielaniu pożyczek przedsiębiorstwom przemysłowym mają być w analogiczny sposób zastosowane przepisy wydane przez Wydział krajowy w restrykcje z 10. czerwca 1904 l. 55.675 dla pożyczek gotówkowych udzielanych przez Bank krajowy osobom prywatnym na skrypta notaryalne za hipotecznem ubezpieczeniem z następującymi jednak zmianami:

- a) pożyczki mogą być udzielane za bezpieczeństwem pupilarnem po myśli §. 1374. ust. cyw., to znaczy, że wysokość pożyczki sięgać może przy gruntach i rzeczach ruchomych do $\frac{2}{3}$ części wartości, a przy budynkach do połowy wartości,
- b) wartość hipoteki względnie zastawu ma być ustaloną na podstawie opinii znawców,
- c) od pożyczek ma być pobierany stały procent po 4%,
- d) okres umorzenia pożyczki ma być zastosowany do potrzeb i warunków danego przedsiębiorstwa,

e) w wyjątkowych wypadkach wolno będzie Bankowi krajowemu ułożyć plan umorzenia w ten sposób, że w pierwszych latach trwania stosunku pożyczkowego opłacać będzie dłużnik tylko procenta, a amortyzacja rozpocznie się dopiero później. To moratorium amortyzacyjne jednak nie może być nigdy dłuższe jak 5 lat.

Wszakże wolno Dyrekcyi Banku w wyjątkowych okolicznościach i w uwzględnieniu szczególnych potrzeb danego przedsiębiorstwa także inne warunki oprocentowania i spłaty ułożyć z dłużnikiem funduszu inwestycyjnego.

§. 11.

Krajowy fundusz inwestycyjny ma posiadać własną rezerwę, która będzie na osobnem koncie prowadzoną.

§. 12.

Ta rezerwa powstawać będzie z własnych dochodów kraj. funduszu inwestycyjnego w ten sposób, że $\frac{2}{3}$ części każdorocznego czystego zysku funduszu przypadnie tej rezerwie, a tylko $\frac{1}{3}$ część czystego zysku włączoną zostanie do kapitału zakładowego funduszu.

Z chwilą, gdy utworzona w powyższy sposób rezerwa dorówna wysokości zobowiązań krajowego funduszu inwestycyjnego z tytułu poręki za udziały przyjęte przez fundusz w stowarzyszeniach opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. pr. p. ustanie dalsze dotowanie owej rezerwy z rocznych zysków funduszu i podjęciem zostanie dopiero wtedy i na tak długo, gdy powstaną dla funduszu nowe zobowiązania z tytułu odpowiedzialności za udziały w stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych.

§. 13.

Jeżeli przez wzięcie udziału w pewnym przedsiębiorstwie przemysłowym zastrzeżone zostanie, czy to w statucie danego przedsiębiorstwa, czy też w umowie zawartej z Bankiem krajowym, prawo nominowania pewnych funkcyjaryuszów zarządu, a także, o ile to prawo już jest obecnie dla Banku krajowego zastrzeżone, a następnie przez przewidziane w §. 4. objęcie odnośnych udziałów na krajowy fundusz inwestycyjny przejdzie, wykonywać będzie te prawa Bank kraj. w zastępstwie krajowego funduszu inwestycyjnego.

To samo odnosić się także będzie do kontroli nad pewnymi przedsiębiorstwami.

Koszta połączone z wykonywaniem pomienionych powyżej praw, o ile ich nie ponosi dane przedsiębiorstwo, pokrywane będą przez Bank krajowy na rachunek krajowego funduszu inwestycyjnego.

§. 14.

Za sprawowanie administracji krajowego funduszu inwestycyjnego pobierać będzie Bank krajowy $\frac{1}{8}\%$ półrocznie od obrotu rachunku bieżącego tego funduszu, a to od strony większej.

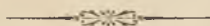
Natomiast wszelkie gotowe wydatki i koszta, spowodowane administracją tego funduszu, wstawiać będzie Bank krajowy w jego rachunek.

§. 15.

Jeżeli w przyszłości celem skuteczniejszego rozwinięcia działalności krajowego funduszu inwestycyjnego zajdzie potrzeba wydawania obligacji inwestycyjnych wydane zostaną osobne przepisy dla emisji takich obligacji.

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI
DEPARTAMENTU III.
WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. listopada 1906 do 31. maja 1908
(z 1. delegatem).

Departament III.

Szef departamentu: Dr. Tadeusz Pilat, Członek
Wydziału krajowego; jego zastępca: Stanisław
Jędrzejowicz.

Sprawy kultury krajowej i melioracye. Szkoły rolnicze. Sprawy hodowli i mleczarstwa. Bank krajowy. Sprawy kredytu rolniczego i włościańskiego. Organizacya Spółek oszczędności i pożyczek i innych stowarzyszeń rolniczych. Sprawy agrarne. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Departament przedkłada osobne sprawozdania w następujących przedmiotach:

1. Sprawozdanie o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelni, folwarku w Dublanach, tudzież o krajowych doświadczalnych stacjach rolniczych w Dublanach i we Lwowie.

2. Sprawozdanie o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.

3. Sprawozdanie o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

4. Sprawozdanie o krajowych niższych szkołach rolniczych.

5. Sprawozdanie o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

6. Sprawozdanie o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i podniesieniu sadownictwa w kraju.

7. Sprawozdanie z czynności odnoszących się do podniesienia gospodarstwa nabiałowego i o szkole mleczarskiej w Rzeszowie.

8. Sprawozdanie o krajowych szkołach zimowych i o czynności nauczycieli wędrownych.

9. Sprawozdanie z czynności dotyczących podniesienia hodowli bydła.

10. Sprawozdanie w przedmiocie podniesienia chowu koni.

11. Sprawozdanie w przedmiocie podniesienia chowu drobiu.

12. Sprawozdanie o Banku krajowym.

13. Sprawozdanie o zmianie statutu Banku krajowego.

14. Sprawozdanie z czynności biura Patronatu Wydziału krajowego nad Spółkami oszczędności i pożyczek.

15. Sprawozdanie o krajowym publicznym Składzie w Krakowie.

16. Sprawozdanie w przedmiocie zmiany postępowania sądowego w sprawach rolniczych.

17. Sprawozdanie w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

18. Sprawozdanie o włościach rentowych.

19. Sprawozdanie o melioracyach.

20. Sprawozdanie o regulacji rzek kanałowych.

21. Sprawozdanie o budowie dróg wodnych.

22. Sprawozdanie o czynnościach agrarnych (komasacya gruntów).

23. Sprawozdanie o pożyczkach bezprocentowych na drenowanie.

24. Sprawozdanie o kraj. kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

Projekt ustawy wyłowieckiej. Uchwalony na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 projekt ustawy wyłowieckiej nie otrzymał dotąd Najwyższej sankcyi.

Sankcyonowanie ustawy o tępieniu myszy polnych. Uchwalona przez Wysoki Sejm w roku 1904 ustawa o tępieniu myszy polnych otrzymała Najwyższą sankcyę. C. k. Ministerstwo rolnictwa zawiadamiając o tem Namiestnictwo reskryptem z dnia 18. listopada 1907 L. 40960/1278, zastrzegło się przytem, że §. 9. tejże ustawy, przewidujący potrzebę utworzenia funduszu na tępienie myszy polnych, nie ma być zmieniany w ten sposób, iżby skarb państwa miał się stać przyczyniać i procentowym udziałem zasilać ten fundusz, gdyż mógłby tylko zobowiązać się do jednorazowej dotacyi tego funduszu lub co najwyżej w latach, w których wystąpi plaga myszy polnych w większych rozmiarach, rząd byłby gotów na cele tępienia myszy polnych przyznać odpowiedniej wysokości subwenyę, jak to już czynił w latach poprzednich.

Jednocześnie c. k. Namiestnictwo zawiadomiło nas, że sankcyonowana ustawa wejdzie w życie po wygotowaniu rozporządzenia wykonawczego.

Pożyczka na inwestycje w zakładach naukowych rolniczych w Dublanach. Uchwała Wys. Sejmu z d. 5. marca 1907, upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia dalszej pożyczki w Banku krajowym w 4 proc. obligach komunalnych w nominalnej wysokości 105.000 K. na rozszerzenie internatu Akademii rolniczej w Dublanach, otrzymała sankcyę cesarską Najw. postanowieniem z 30. lipca 1907, intymowanym Wydziałowi krajowemu reskryptem p. Ministra spraw wewnętrznych z d. 3. sierpnia 1907 l. 26.709. O wykonaniu tej uchwały Wys. Sejmu zdaje Wydział krajowy sprawę w swem przedłożeniu o zakładach naukowych rolniczych w Dublanach.

Inne uchwały Wys. Sejmu, przekazane wnioski, tudzież ważniejsze sprawy z zakresu działania Departamentu.

Projekt krajowej ustawy lasowej. Mimo kilkakrotnych urgensów c. k. Ministerstwo rolnictwa nie udzieliło Wydziałowi krajowemu dotychczas opinii o projekcie krajowej ustawy lasowej i dlatego sprawa ta nie może być przedłożoną Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi.

W sprawie projektu ustawy parcelacyjnej. Uchwałą z dnia 7. marca 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej. Wobec tego, że — jak to Wydział krajowy już w poprzednim sprawozdaniu z czynności podniósł — sprawa ustawodawczego uregulowania

parcelacyi wymaga dłuższych studyów, nie mógł Wydział krajowy na razie do powyższej uchwały się zastosować.

Projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego.

Uchwałą z dnia 12. marca 1907 Wysoki Sejm:

1) wezwał c. k. Rząd, aby opracował zmiany dotychczasowych ustaw weterynaryjnych w tym kierunku, iżby zabezpieczono rolników przed szkodami wyrządzanymi przez zarazy temi ustawami objęte;

2) polecił Wydziałowi krajowemu, aby w możliwie najbliższym czasie a więc już w jesieni 1907 przedłożył Sejmowi projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego, które opierać się ma na dobrowolnych lokalnych związkach pod patronatem zakładu krajowego.

Na pierwszą rezolucyę Rząd nie dał dotychczas żadnej odpowiedzi.

Sprawa ustawodawczego uregulowania ubezpieczenia bydła rogatego była już przedmiotem obrad krajowej komisji dla spraw rolniczych a Wydział krajowy zbiera potrzebne w tym celu materyały. Na razie sprawa nie jest jeszcze dojrzałą do ustawodawczego traktowania i dlatego Wydział krajowy nie mógł przedłożyć Wys. Sejmowi projektu ustawy.

Sprawa objęcia w zarząd kraju, ewentualnie wydzierżawienia dochodów dóbr państwowych.

Uchwałą z dnia 18. września 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby z zastrzeżeniem dochodzenia praw własności wdrożył natychmiast pertraktacye z c. k. Rządem celem bezzwłocznego objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych wraz z zakładem zdrojowym w Krynicy dla kraju. Zarazem upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem odnośnej umowy imieniem kraju.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy odniósł się do Prezydym Namiestnictwa z zapytaniem, czy Rząd skłonny byłby wejść obecnie w pertraktacye w tej sprawie.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy, mimo urgensów, żadnej odpowiedzi.

Na rezolucyę uchwalone przez Wysoki Sejm na tem samem posiedzeniu i w załatwieniu tego samego sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego, a wzywające Rząd do rozszerzenia zakresu działania Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie, do urzędzenia po miastach składów drzewa, do zakupna nowych majątków leśnych w Galicyi i t. p. — nie dał Rząd również żadnej odpowiedzi.

Pomoc kraju z powodu klęski nieurodzaju w r. 1907.

Podczas ostatniej sesyi sejmowej postawione zostały wnioski przez posłów Oleśnickiego, Stapińskiego oraz innych, ażeby z funduszów krajowych przeznaczoną została pewna większa kwota na udzielenie pomocy ludności dotkniętej nieurodzajem i klęską pożaru w r. 1907. Prócz tego wpłynęły liczne petycye od gmin i z Wydziałów powiatowych, proszące o doraźną pomoc celem zaspokojenia najpilniejszych potrzeb ludności rolniczej w ciężkim i nieurodzajnym roku.

Załatwiając te wnioski i petycye Wys. Sejm uchwałą z dnia 30. września 1907 r. przeznaczył z funduszu krajowego do dyspozycyi Wydziału krajowego sumę 500.000 koron na udzielenie pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnymi w r. 1907 z tem zastrzeżeniem, że wyznaczona kwota przedewszystkiem ma służyć na bezzwrotne zasiłki przy zakupnie zboża i paszy, tudzież na zapomogi dla pogorzalców, a wreszcie i na udzielanie powiatom subwencyi, z której byłyby wykonane pewne roboty publiczne dostarczające ludności zarobku.

Wykonawszy powyższe polecenie, Wydział krajowy przedkłada obecnie Wys. Sejmowi sprawozdanie z akcyi, jaką w tym kierunku wdrożył, i z funduszów, jakie na ten cel zużył.

Najsamprzód zaznaczyć musimy, że klęska nieurodzaju, jaką nawiedzony został nasz kraj w r. 1907, spowodowała przedewszystkiem ubytek w plonach zbóż ozimych, i to tak pod względem ilości ziarna jak i słomy.

Zwłaszcza zbiór żyta okazał się w całym kraju zły do tego stopnia, że tylko kilka powiatów znalazło się w tem szczęśliwym położeniu, że nie potrzebowało dokupywać ziarna tego na zasiew a nieliczne były miejscowości, które mogły wykazać co najwyżej 50 proc. normalnego zbioru. Gdy przytem i drugi plon ozimy, pszenica, w znacznej części kraju nie dopisała lub też wydała rezultaty ze zbiorów poniżej średnich, nie dziwnego, że zwłaszcza przy obsiewach jesiennych dał się odczuć w niektórych okolicach kraju brak ziarna na zasiew, a Wydziały powiatowe zmuszone były uboższym i bardziej potrzebującym rolnikom ułatwiać jego nabycie. Jakkolwiek zatem udzielenie pomocy w tym okresie byłoby wskazanem, jednakże Wydział krajowy wówczas nie miał jeszcze przyznanego przez Wys. Sejm kredytu, z chwilą zaś, skoro takim funduszem mógł dysponować, zasiewy ozime w znacznej mierze były już na ukończeniu.

Tylko powiatowi Rudeckiemu mogliśmy przy późniejszych zasiewach dostarczyć jeszcze pomocy w wysokości 3.000 koron, natomiast w innych powiatach, o ile zachodziła konieczna potrzeba takiej pomocy, dostarczono ziarna na zasiew bądź skutkiem przyczynienia się funduszy powiatowych bądź też z środków udzielonych w tym celu przez c. k. Namiestnictwo.

W każdym razie zasiewy ozime jakkolwiek w trudniejszych warunkach, wszędzie jednak dokonane zostały, jeżeli zaś w niektórych okolicach kraju mniejszy obszar obsiano oziminami, niż był przeznaczony pod tę kulturę, to raczej z powodu posuchy panującej w jesieni a nie dla braku ziarna.

Nie mogąc zaś w porze zasiewów jesiennych w odpowiedniej chwili udzielić powiatom funduszy na zakupno ziarna i uważając, że zbliżająca się pora zimowa nie jest odpowiednią do wykonywania robót publicznych, a zwłaszcza ziemnych przy drogach, dających najwięcej zarobku uboższej ludności, postanowił Wydział krajowy zużyć cały fundusz zapomogowy dopiero z początkiem wiosny i na przednowku, a zatem w czasie najkrytyczniejszym dla drobnych rolników, zwłaszcza po roku nieurodzajnym, skoro u wielu z nich resztki zapasów wyczerpane już zostały w ciągu zimy. Wprawdzie zboża jare obrodziły w r. 1907 znacznie lepiej od ozimych, w przeważnej liczbie powiatów nawet zbiór ich był wcale dobry, jednakże pomimo to należało się w niektórych okolicach kraju obawiać braku ziarna na zasiewy wiosenne, gdyż ludność zmuszoną była w tym roku, nie mając dostatecznej ilości żyta na chleb i skąpo paszy dla bydła, zużywać a miejscami nawet sprzedawać produkta jare, które lepiej obrodziły, aby brak lub niedostatek tamtych w ten sposób zastąpić.

Przystępując do rozdzielania zasiłków z funduszu zapomogowego, Wydział krajowy znalazł się w dość trudnem położeniu, chcąc na podstawie tych materiałów, jakie zdołał zebrać o klęsce nieurodzaju z r. 1907, wspomóc powiaty w miarę istotnych potrzeb i w stosunku do rzeczywistych rozmiarów klęski. Nieurodzaj zeszłoroczny tem się właśnie odznaczał, że w mniejszym lub większym stopniu, ale przy niektórych ziemiołodach wystąpił prawie w całym kraju, powodując obniżkę plonów poniżej stanu normalnego.

W tych warunkach właściwie nie było w kraju powiatu, dla którego nie przydałaby się pomoc w wysokości kilku tysięcy koron, i nie znalazło się w nim choć kilka gmin, dla których ten rok był ciężkim. Była jednak znaczna liczba powiatów, które stosunkowo znalazły się w o wiele gorszem położeniu i dlatego przy rozdziale zapomóg musiały być w pierwszym rzędzie uwzględnione.

Nie otrzymały żadnych zasiłków te powiaty, które według własnych sprawozdań miały wprawdzie zbiór ozimin średni, ale zato jarzyny dobre lub wcale dobre, ziemniaki u nich obrodziły, a paszy nie brakło.

Do tych powiatów zaliczyliśmy przede wszystkim grupę powiatów nadwiślańskich: Tarnobrzeg, Mielec, Dąbrowa, Tarnów, Brzesko, Bochnia (gdzie nawet żyta jak na ten rok były miejscami d. dobre), dalej Kolbu-

szowa, Nisko, Jarosław, Łańcut, Wadowice, Biała i Żywiec. Z powiatów położonych we wschodniej części kraju uważaliśmy powiaty: Cieszanów, Rawa, Sokal, Lwów, Drohohycz, Dolina, Kossów, Stanisławów, Zaleszczyki, Buczacz i Zbaraż jako powiaty, które bez pomocy obejść się mogą, tem bardziej, że kilka z tych powiatów nie przedłożyło nawet sprawozdania o zbiorach, co z pewnością byłyby zawczasu uczyniły, gdyby potrzeba żądania pewnej pomocy przynagliła ich do tego.

Pozostałej reszcie, a zatem 50 powiatom przyznaliśmy z końcem lutego lub w pierwszej połowie marca b. r. zasiłki z funduszu zapomogowego w łącznej kwocie 358.000 koron.

Oznaczając wysokość tych zasiłków, staraliśmy się, o ile to tylko było możebnem, uwzględnić i rozmiary klęski i stan ekonomiczny ludności, biorąc przytem zarazem na uwagę obszar i ludność danego powiatu. W ten sposób udzieliliśmy zasiłki powiatom:

Rzeszów 12.000 kor.

Dobromil, Gródek, Kołomyja, Nadwórna, Sambor, Tarnopol i Żółkiew po 10.000 kor.

Borszczów, Brody, Czortków, Chrzanów, Gorlice, Grybów, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Kamionka str., Limanowa, Mościska, Myslenice, Nowy Targ, Podhajce, Przemyśl, Sanok, Skałat, Stary Sambor, Tłumacz, Turka, Trembowla po 8.000 kor.

Bohorodeczany, Jasło, Krosno, Lisko, Pilzno, Ropczyce, Rudki, Stryp, Śniatyn, Wieliczka, Złoczów i Żydaczów po 5.000 kor.

Bóbrka, Brzeżany, Kraków, Przemyślany, Rohatyn po 4.000 kor.

Brzozów 2.000 kor.

Asygnując Wydziałom powiatowym powyższe zasiłki, pozostawiliśmy im do woli zużycie tego funduszu w sposób, jaki zdaniem ich byłby najwłaściwszy, aby w tej porze roku zaspokoić najpilniejsze potrzeby rolników; zastrzeżliśmy tylko, ażeby plan całej akcji ratunkowej w powiecie był uchwalony na kolejalnem posiedzeniu Wydziału powiatowego, a środki zastosowane przy tej akcji aby odpowiadały intencjom Wys. Sejmu, zawartym w uchwale z dnia 30. września 1907.

Zarazem wszystkie Wydziały powiatowe obdarzone zasikami, otrzymały polecenie, ażeby zawiadomiły nas, na jakie cele zamierzają zużyć przyznaną im zapomogę a w końcu, skoro już tym funduszem rozporządzą, ażeby się z niego szczegółowo wyrachowały.

Przeważna część Wydziałów powiatowych przedłożyła nam już projektu zużycia tych zapomóg, nie chcąc jednakże w niniejszem sprawozdaniu przyłączać tych szczegółów, zaznaczymy tylko po krótku, że z małymi wyjątkami prawie wszystkie powiaty udzielone im zapomogi przeznaczyły na naprawę dróg gminnych przechodzących przez miejscowości, gdzie zeszłoroczny nieurodzaj najwidoczniejsze pozostawił ślady zubożenia ludności i wskazał potrzebę dostarczenia zarobku tym warstwom.

Poza tem udzieliliśmy jeszcze kilku powiatom drobniejsze zapomogi bądź na specjalne cele, bądź też celem wspomżenia gmin znajdujących się w wyjątkowo trudnem położeniu. Mianowicie przyznaliśmy:

Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce zasiłek w kwocie 800 koron na wykończenie budowy drogi gminnej ze Starego Siola do drogi krajowej w Szołomyi. Rolnikom w gminie Lipowiec pow. cieszanowskiego udzieliśmy 300 koron na zakupno ziarna na zasiewy wiosenne, zaś gm. Jankowice w pow. chrzanowskim zapłaciliśmy ratę bezprocentowej pożyczki z r. 1904 w kwocie 700 koron, gdyż wspomniana gmina nie mogła w tym roku zwrócić funduszowi krajowemu tej raty. Razem na powyższe cele wydaliśmy z funduszu zapomogowego 1.800 koron.

Ponieważ skutkiem zeszłorocznego nieurodzaju w niektórych okolicach kraju ujawniać się zaczął brak karmy dla bydła i ściółki a nawet z tego powodu zaczęto pozbywać się inwentarza, którego cena targowa nagle spadła, Wydział krajowy zmuszony był zwrócić baczniejszą uwagę na ten groźniejszy

symptom dla hodowli krajowej i dlatego z funduszu w zapomogowych przeznaczonych pewne kwoty dla tych organizacji gospodarczych w kraju, które będąc w ściślejszym związku z liczniejszym gronem hodowców mogły łatwiej odczuć ich potrzeby i w najodpowiedniejszy sposób udzielić im pomocy przy zakupie karmy.

Pod Patronatem krajowym dla spółek oszczędności i pożyczek było w r. 1907 ogółem 21 spółek mleczarskich, a 17 spółek rolniczych dla wspólnego sprowadzania artykułów rolniczych. Skoro zatem spółki te przynaglone potrzebą zaczęły się zgłaszać o udzielenie im pomocy przy zakupie skoncentrowanej paszy dla obór ich członków, wówczas Wydział krajowy na wniosek Biura Patronatu przeznaczył z funduszu zapomogowego 25.000 koron, ażeby w miarę rzeczywistej potrzeby fundusz ten mógł służyć Patronatowi przy zakupie paszy przez spółki i odsprzedawaniu jej hodowcom z opustem 15—20 proc. Z wyznaczonej na ten cel kwoty do chwili, w której zdajemy niniejsze sprawozdanie, Patronat zużył dopiero 10.000 koron.

Niemniej z tego samego powodu wyasygnowaliśmy na prośbę Komitetu c. k. Gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i Towarzystwa rolniczego w Krakowie każdemu z tych Towarzystw po 6.000 koron. Pierwsze z nich wykazało 40 obór gminnych ze stanem przeszło 600 krów, dla których byłoby w pierwszym rzędzie wskazane zakupywać treściwą paszę i dostarczać jej z opustem 20 proc. Podobną akcyę ma przeprowadzić Towarzystwo rolnicze krakowskie przede wszystkim na rzecz hodowców bydła zorganizowanych w Związkach hodowlanych. Również i z zużycia tych zasików zastrzegł sobie Wydział krajowy przedłożenie szczegółowego sprawozdania i dokładnych rachunków.

Skutkiem wypadków elementarnych, jakie zaszły już w ciągu bieżącego roku, Wydział krajowy ponadto był zmuszony z tego samego funduszu zaspokoić choć częściowo konieczne potrzeby dwóch powiatów. Z początkiem marca podczas ruszania lodów wystąpił San z brzegów, zalewając część miasta Sanoka, Mrzyglód i Posadę Olchowską. Woda wraz z krą ostała kilka dni na terenie zalewowym, uszkadzając w wysokim stopniu domy niżej położone. Wysłany przez nas na miejsce inżynier biura melioracyjnego zbadał rozmiary tej klęski i przedłożył Wydziałowi krajowemu sprawozdanie. Ze sprawozdania tego wynikało, że szkoda wyrządzona powodzią w samym Sanoku wynosiła przeszło 300.000 koron, zaś w Posadzie Olchowskiej 52.000 koron. Na tej podstawie postanowiliśmy udzielić Wydziałowi powiatowemu w Sanoku dla trzech gmin nawiedzonych powodzią zasiłek 5.000 koron, oraz tytułem bezprocentowej pożyczki spłacalnej w ośmiu latach 30.000 koron dla najbardziej poszkodowanych właścicieli realności. Z pożyczek tych korzystać będzie 29-ciu właścicieli, którzy poleceni nam zostali przez Wydział powiatowy i mogli dać odpowiednią gwarancję hipoteczną na zaciągnięte pożyczki.

W maju b. r. wielka burza gradowa w połączeniu z ulewą zniszczyła część powiatu nowosandeckiego, uszkadzając nie tylko plony w kilkunastu gminach, ale zarazem przerywając komunikacyę na drogach gminnych i powiatowych. Doraźna pomoc była konieczną, dlatego opierając się na sprawozdaniu Wydziału powiatowego, udzieliliśmy mu zasiłku w kwocie 12.000 koron.

Z powyższego przedstawienia wynika, że Wydział krajowy z kredytu 500.000 K, jaki mu został wyznaczony uchwałą Wysokiego Sejmu, rozporządził do dnia 1. czerwca b. r. kwotą 461.100 kor. Pozostała reszta 39.000 kor. służyć mu będzie na dodatkowe zapomogi dla powiatów, jeżeli zachodzić będzie potrzeba udzielenia ich jeszcze w ciągu miesiąca czerwca, a nadto w razie nieprzewidzianych wypadków na doraźną pomoc w ciągu lata.

Oprócz pomocy udzielonej powiatom z funduszu krajowych i państwowych, przyznane zostały ludności rolniczej dotkniętej klęską neuro-

dzaju i inne dogodności, które zdolne były również choć w części pomódz gospodarstwom rolnym do przetrwania ciężkiego roku. Mianowicie odpisywanie podatków gruntowych zgodnie z postanowieniami ustawy wszędzie tam zostało zarządzone, gdzie ludność się zgłosiła, a nieurodzaj został na miejscu dostatecznie stwierdzony. Przynajmniej pod tym względem nie nadchodziły do Wydziału krajowego żadne skargi, jakich dosyć otrzymywaliśmy w latach poprzednich klęsk elementarnych.

Ministerstwo rolnictwa przyznało ulgi taryfowe na kolejach dla przesyłek ściółki i paszy dla gmin nawiedzonych nieurodzajem w 51 powiatach, publikując odnośne rozporządzenie w Dzienniku rozporządzeń dla kolei żelaznych i żeglugi z dnia 25. lutego 1908 r. Nr. 22.

Również i sprawa bezpłatnego dostarczenia soli na poprawę paszy bydłowej została pomyślnie załatwiona; wprowadzie c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 18. stycznia 1908 r. L. 93.173/07 oznajmiło, że bezpłatne udzielanie soli bydłowej jest niedopuszczalne, gdyż cena sprzedaży tej soli jest ustawowo unormowaną, natomiast jednakże zezwoli na bezpłatne wydanie 15.000 ctm. odpadków soli kamiennej.

Sprawa poparcia produkcji buraków cukrowych.

Uchwałą z dnia 7. marca 1907 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby ponownie wziął pod rozwagę sprawę poparcia i spotęgowania buraków cukrowych i przedłożył w tej mierze Wysokiemu Sejmowi wniosek.

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy zaznacza przedewszystkiem, że już w sprawozdaniu swem z czynności departamentu III. za czas od 1. grudnia 1902 do 31. lipca 1904 skreślonym zostało w krótkości, co Wydział krajowy w porozumieniu z komitetami obu krajowych Towarzystw rolniczych zdziałał na polu poparcia produkcji buraków cukrowych i jak się zapatruje na wymienione przez te Towarzystwa środki zmierzające do spotęgowania wspomnianej produkcji. W szczególności omówiono tam postulaty w sprawie pomnożenia ekspozytur krajowego biura melioracyjnego w celu ułatwienia drenowania, w sprawie ułatwień przy udzielaniu kredytu na przeprowadzenie drenowania, wreszcie w sprawie popierania uprawy nasienia buraków cukrowych, oraz dalszego rozszerzenia tej akcji przez zakładanie stacji selekcyjnych lub reprodukcyjnych.

Niezależnie od opisanej wyżej akcji Wydział krajowy na tem polu wstawia Wydział krajowy, poczynwszy od r. 1907, corocznie do budżetu stacji doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublinach subwencję w kwocie 600 kor. na cele doświadczeń z uprawą buraków cukrowych.

Zarazem w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. listopada 1904, wzywającej Wydział krajowy, aby dążył do usunięcia taryf kolejowych mocno obciążających krajową produkcję buraków, niemniej, aby starał się o pomnożenie zbyt szczupłego parku kolejowego, odniósł się Wydział krajowy w tej sprawie pismem z dnia 6. września 1905 LW. 43.683 do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych, oraz do Dyrekcji kolei państwowych w Krakowie, Lwowie i Stanisławowie.

Reskryptem z dnia 23. września 1905 L. 42614/20 (LW. 89.231/905) oznajmiło c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, że starać się będzie wydać zarządzenia, które usuną skargi na brak wagonów towarowych przy transporcie buraków. Wspomniane zaś Dyrekcye kolei państwowych oznajmiły, że gotowe są wydać polecenia, aby funkcjonaryusze kolejowi interweniowali przy odważaniu buraków na wagach furmankowych (Strassenbrückenvagen).

Wreszcie oznajmiamy, że przyznano zniżkę przewoźnego dla buraków cukrowych, ich odpadków itp. tak na kampanię 1907/8 jak 1908/9.

Wobec takiego stanu tej sprawy, nie mniej wobec faktu, że produkcya buraków cukrowych w naszym kraju stale wzrasta, jak świadczą bowiem daty zawarte w publikacji: „Statistisches Jahrbuch des k. k. Ackerbauministeriums“ wynosił:

w roku 1904	obszar zajęty pod uprawą	4.247 ha
" 1905	" " " "	5.429 "
" 1906	" " " "	6.660 "
zaś zbiór w roku 1904	836.664 q
" " 1905	1,223.335 "
" " 1906	1,432.947 "

postanowił Wydział krajowy, zgodnie z opinią sekcji stałej krajowej komisji dla spraw rolniczych, nie przedkładać Wys. Sejmowi w tym przedmiocie dalszych wniosków.

Sprawa subwencyonowania eksportowej targowicy dla bydła i trzody chlewnej w Krakowie.

Na podstawie przedłożonych przez Magistrat m. Krakowa kosztorysów i planów, przyznał Wydział krajowy w latach 1907 i 1908 gminie m. Krakowa subwencye przez Wys. Sejm uchwalone po 20.000 kor. rocznie, na dalsze roboty inwestycyjne w celu rozszerzenia eksportowej targowicy dla bydła i trzody chlewnej w Krakowie.

Na uchwałę Wys. Sejmu z dnia 21. listopada 1905, wzywającą Rząd, by dla transportów bydła i trzody przeznaczonych na targowicę w Krakowie, przyznał prawo reekspedycyi, aby dla tych transportów zaprowadził na galic. kolejach państwowych pociągi pospieszne, oraz aby pomnożył liczbę wozów, przeznaczonych do przewozu bydła, trzody i mięsa, nie dał Rząd dotychczas żadnej odpowiedzi.

Krajowa komisja dla spraw rolniczych.

W okresie czasu od ostatniego sprawozdania Sekcya stała krajowej komisji dla spraw rolniczych odbyła posiedzenia w dniu 20. grudnia 1906 r., 4. lutego, 8. kwietnia, 15. listopada 1907 i 16. maja 1908 r.; pełna zaś komisja zebrała się w dniu 12. grudnia 1906 r. Ponieważ w tym roku upływa 6-cio letni okres działalności kraj. komisji rolniczej w obecnym jej składzie, przeto Wydział krajowy jeszcze w ciągu bieżącego roku zarządzi, aby instytucje, które uprawnione są do wyboru delegatów, do tej komisji wybrały nowych członków na następne sześćdziesiąt lat 1908—1914.

Szkoła chmielarska w Starem Siole.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, uznawszy konieczność zreorganizowania i lepszego uposażenia szkoły chmielarskiej w Starem Siole, subwencyonowanej z funduszków państwa i kraju, zwrócił się do Wydziału krajowego pismem z dnia 7. stycznia 1907 z przedstawieniem, by Wydział krajowy wziął pod rozwagę kwestyę objęcia tej szkoły w bezpośredni zarząd kraju. Po zbadaniu na miejscu urzędzeń szkoły chmielarskiej, doszedł Wydział krajowy do przekonania, że trudności, na jakie napotyka Komitet Tow. gospodarskiego w swych staraniach o lepsze zorganizowanie i uposażenie szkoły w jej dotychczasowej siedzibie, można uniknąć, przenosząc szkołę do innej okolicy o rozwiniętej uprawie chmielu.

W myśl wskazówek Wydziału krajowego nawiązał Komitet Towarz. gospodarskiego rokowania z p. W. Schmidtem, właścicielem dóbr Brody, w kwestyi założenia szkoły chmielarskiej w obrębie chmielników brodzkich. Po osiągnięciu zasadniczego w tej mierze porozumienia, uchwalił Komitet Towarzystwa gospod. na posiedzeniu w dniu 3. marca 1908 przenieść szkołę chmielarską z początkiem 1909 r. ze Starego Siola do jednego z folwarków dóbr brodzkich. Pismem z dnia 24. marca 1908 uwiadomił nas Komitet Towarz. gospodarskiego, że po ostatecznem ułożeniu warunków przesiedlenia szkoły, przystąpi do opracowania szczegółowego planu organizacyi szkoły.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie.

Z subwencyi uchwalonej przez Wysoki Sejm w rubr. X. budżetu krajowego na rok 1906 w kwocie 6.000 kor. na cele Towarzystwa dla podniesienia uprawy tytoniu w Śniatynie, wyasygnował Wydział krajowy w ciągu roku 1906 tylko 4.500 kor., ze względu na większą resztę kasową wykazaną w zamknięciu rachunków Towarzystwa za rok 1905. Resztę subwencyi krajowej w kwocie 1.500 kor. przeniesiono do rachunku 1907 r.

Zamknięcie rachunków Towarzystwa uprawy tytoniu za rok 1906 przedstawia się następująco:

A) Przychody:

Zapas kasowy z roku 1905	.	.	.	2.969	kor.	14	hal.
Subwencya z funduszów krajowych	.	.	.	4.500	"	—	"
Subwencya państwowa	.	.	.	2.796	"	40	"
Zwrot zaliczek	.	.	.	100	"	—	"
razem	.	.	.	<u>10.365</u>	kor.	54	hal.

B) Rozchody:

Płaca i ryczałt na objazdy instruktora	.	.	.	3.999	kor.	96	hal.
Stacya doświadczalna w Ilińcach	.	.	.	600	"	—	"
Na urządzenie kursu dla nauczycieli szkół ludowych w Trembowli	.	.	.	800	"	—	"
Zakupno przyborów i narzędzi do uprawy tytoniu, rozdanych zarządom szkół ludowych	.	.	.	1.420	"	—	"
Kancelarya i inne wydatki administracyjne	.	.	.	507	"	27	"
razem	.	.	.	<u>7.327</u>	kor.	23	hal.
w porównaniu z przychodami	.	.	.	<u>10.365</u>	kor.	54	hal.
pozostaje reszta kasowa	.	.	.	3.038	kor.	31	hal.

przeniesiona do rachunku Towarzystwa na rok 1907 jako pierwsza pozycja dochodów.

Także w roku 1907 wypłaciliśmy Towarzystwu uprawy tytoniu tylko część subwencji krajowej, mianowicie 5.000 kor., odpowiednio do potrzeby, a niewyczerpane kwoty z lat 1906 i 1907 w sumie 2.500 kor. przeniesiono na rok 1908.

Poniżej podajemy zamknięcie rachunków Towarzystwa za r. 1907.

A) Przychody:

Zapas kasowy z roku 1906	.	.	.	3.038	kor.	31	hal.
Subwencya z funduszów krajowych	.	.	.	5.000	"	—	"
" państwowa	.	.	.	2.800	"	—	"
razem	.	.	.	<u>10.838</u>	kor.	31	hal.

B) Rozchody:

Płaca i ryczałt na objazdy instruktora	.	.	.	3.999	kor.	96	hal.
Temuż zaliczka na zakupno zaprzęgu	.	.	.	700	"	—	"
Stacya doświadczalna w Ilińcach	.	.	.	600	"	—	"
Na urządzenie kursu uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół ludowych w Trembowli	.	.	.	1 000	"	—	"
Budowa suszarni w Głuszkowie, zakupno przyborów do uprawy tytoniu dla małych plantatorów	.	.	.	1.624	"	—	"
Nakład popularnej broszury „o uprawie tytoniu“	.	.	.	500	"	—	"
Kancelarya i inne wydatki administracyjne	.	.	.	609	"	49	"
razem	.	.	.	<u>9.033</u>	kor.	45	hal.
w porównaniu z przychodami	.	.	.	<u>10.838</u>	kor.	31	hal.
pozostaje zapas kasowy	.	.	.	1.804	kor.	86	hal.

przeniesiony do preliminarza budżetu Towarzystwa na rok 1908 jako pierwsza pozycja przychodów.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie nie nadesłało nam dotychczas sprawozdania za rok 1907, poprzestajemy zatem na zestawieniu dat z urzędowej publikacji generalnej Dyrekcji monopolu tytoniowego („Statistische Mitteilungen über das öster. Tabakmonopol“), które dają pewien pogląd na stan plantacji tytoniu w Galicji.

rok	ilość plantatorów	ilość gmin	obszar	zbiór	wypłacono plantatorom
1903	28.640	403	2.725 ha	49.362 q	2,225.359 K.
1904	38.227	440	3.762 „	41.838 „	1,767.251 „
1905	37.153	454	3.626 „	39.492 „	1,816.087 „
1906	34.444	456	3.222 „	50.231 „	2,462.861 „

W przeliczeniu na jednostkę przestrzeni otrzymujemy daty następujące:

rok	zbiór z ha	uzyskany przychód	
		z ha	za 100 kg.
1903	18.11 q	805.49 kor.	„ 45.09 kor.
1904	11.12 „	462.15 „	„ 42.23 „
1905	10.88 „	500.85 „	„ 45.99 „
1906	15.59 „	764.39 „	„ 49.03 „

Według przytoczonych cyfr zarówno ilość plantatorów jako też obszar pod uprawę tytoniu zajęty podlegają wahaniam, zwiększa się natomiast stale ilość gmin z plantacjami tytoniu, wzrasta również cena wypłacana plantatorom przez urząd wykupna tytoniu za cetnar metryczny produktu.

Zdaniem Towarzystwa uprawy tytoniu w Śniatynie przychód brutto, osiągnany przez producentów tytoniu w Galicji z jednostki przestrzeni, nie odpowiada łożonym kosztom produkcji. Towarzystwo zwróciło się więc do Wydziału krajowego z prośbą, by poczynił u Zarządu monopolu tytoniowego starania o ustanowienie wyższych cen wykupna tytoniu odpowiednio do zwiększających się z każdym rokiem kosztów produkcji. Pismem z dnia 12. grudnia 1907 Wydział krajowy oznajmił Towarzystwu uprawy tytoniu, że gotów jest poprzeć jego w tej mierze żądania, skoro otrzyma bliższe wyjaśnienia, dowodzące, że cena wykupna tytoniu jest bezwzględnie za niską, że więc do podniesienia przychodu plantatorom nie tyle przez udoskonalenie techniki produkcji, jak w pierwszym rzędzie przez wyższe ceny wykupna zmierzać należy. Żądanych wyjaśnień Towarzystwo uprawy tytoniu jeszcze nam nie przedstawiło.

Fundacyjne
stypendyjne
dla uczniów
krajowych
szkół rolni-
czych.

Opróżnione w roku szkolnym 1906/7 i 1907/8 stypendya z rozmaitych fundacyj przydzielonych do Dep. III. otrzymali następujący uczniowie szkół rolniczych:

Z fundacji śp. Tomasza Bodziocha uczniowie szkoły rolniczej w Czerlichowie: Józef Grodecki (II kurs), Dymitr Medwid (I kurs), Jan Szymański (I kurs), Roman Stachiewicz (I kurs), Władysław Jarzyński (I kurs), Ryszard Gałczyński (II kurs), Czesław Rożański (II kurs); z fundacji ś. p. Kunegundy Brześciańskiej: Karol Adam dw. im. Groblewski, słuchacz I. r. akademii rolniczej w Dublanach; z fundacji Krzeczunowiczów, utworzonej przez ś. p. Ignacego Krzeczunowicza; Stanisław Łaczyński (I rok), Benedykt Wygoda (III rok) i Władysław Lewandowski (I rok), uczniowie akademii rolniczej w Dublanach. Z fundacji ś. p. Dominika Bohdanowicza uczniowie akademii rolniczej w Dublanach: Tadeusz Wasung (I rok), Gustaw Pryfke (I rok) i Tadeusz Teleżyński (I rok); z fundacji ś. p. Napoleona Jeleń-

skiego uczeń szkoły rolniczej w Czernichowie Władysław Józef dw. im. Sklenarski (II kurs).

Stypendya
i zasiłki na
studya rol-
nicze.

Z funduszków uchwalonych przez Wysoki Sejm w rubr. X. poz. 30. budżetu krajowego (stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych) tudzież w rubr. X. poz. 39. (zasiłki na popieranie rolnictwa i wiedzy rolniczej) otrzymali w okresie sprawozdawczym stypendya lub zasiłki naukowe następujący kandydaci:

Karol Różycki ukończył w r. 1906 akademię rolniczą w Dublanach, otrzymał we wrześniu tegoż roku stypendyum w kwocie 1.200 kor. na uzupełnienie studyów w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich w zakładach naukowych w Dublanach. Studya te kontynuował p. Różycki do lipca 1907, pełniąc zarazem obowiązki asystenta przy katedrze hodowli w Akademii rolniczej w Dublanach, poczem udał się na praktykę gospodarską.

Bohdan Stefanowski, inżynier budowy maszyn, otrzymał zasiłek zwrotny w kwocie 2.000 K. na studya nad techniką wyprawy roślin włóknistych. Studya te odbył p. Stefanowski w czasie od października 1906 do października 1907 r. w laboratorium technologicznym politechniki w Dreźnie, tudzież w zakładach przemysłowych dla wyprawy lnu w Lichtenberg w Saksonii i Koima w Czechach, następnie zaś objął obowiązki asystenta w politechnice lwowskiej.

Władysław Kubik, dr. filozofii uniwersytetu we Lwowie, otrzymał stypendyum w kwocie 2.000 kor. na systematyczną naukę ogrodnictwa i sadownictwa w cenniejszych zakładach zagranicznych. Z pomocą tego zasiłku ukończył dr. Kubik w czasie od 1. października 1906 do końca czerwca 1907 prawidłowy kurs sadownictwa w wyższej szkole fachowej w Lednicach (Eisgrub) na Morawach, następnie zaś odbył dłuższą podróż naukową celem zapoznania się z rozwojem ogrodnictwa i handlem owocowym nad Renem i w zachodnich prowincjach austriackich. W lutym 1908 pcruczył Wydział krajowy dr. Kubikowi udzielanie nauki ogrodnictwa i sadownictwa w akademii i niższej szkole rolniczej w Dublanach, tudzież w szkole lasowej we Lwowie.

Tadeusz Szulc, ukończony uczeń akademii rolniczej w Dublanach, pobierał stypendyum w kwocie 1.200 kor. rocznie w czasie od 1. kwietnia 1907 do końca marca 1908 celem przygotowania się do zawodu nauczycielskiego w niższych szkołach rolniczych. W czasie tym odbył p. Szulc praktykę gospodarską na folwarku w Dublanach, tudzież nauczycielską w szkole rolniczej w Bereźnicy, poczem wstąpił na dalszą praktykę gospodarską do ordynackich dóbr w Łańcucie.

Kazimierz Rykowski uzyskał po ukończeniu akademii weterynaryjnej we Lwowie, stypendyum w rocznej kwocie 1.200 kor., licząc od 1. października 1907, na studyum hodowli zwierząt gospodarskich w akademii rolniczej w Dublanach, z obowiązkiem służenia pomocą profesorowi hodowli przy prowadzeniu pracowni i ćwiczeń z uczniami.

Janowi Rostafińskiemu, doktorowi filozofii i ukończonemu uczniowi studyum rolniczego w Krakowie, przyznał Wydział krajowy w październiku 1907 zasiłek w kwocie 1.500 kor. na studya w zakresie hodowli w akademii rolniczej w Bonn-Poppelsdorf.

Franciszek Wesoliński ukończył w roku 1904 akademię rolniczą w Dublanach i odbył trzyletnią praktykę gospodarską w dobrach w Przeworsku, Grabkach (w Kieleckiem) i Jodłowniku. Uzyskał we wrześniu 1907 stypendyum 1.200 kor. rocznie na odbycie praktyki nauczycielskiej w szkole rolniczej w Suchodole. Złożył w lutym 1908 egzamin nauczycielski i na tej podstawie podwyższył Wydział krajowy przyznane stypendyum do 1.800 kor. rocznie.

Zasiłki na studya mleczarskie wyszczególniamy w osobnem sprawozdaniu o akcyi Wydziału krajowego zwróconej ku podniesieniu przemysłu mleczarskiego w kraju.

Stypendya krajowe dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie.

Na rok szkolny 1906/7 nadał Wydział krajowy, podobnie jak w poprzednim roku, siedm stypendyów po 500 K. z funduszu krajowego uczniom Akademii weterynaryi we Lwowie, a mianowicie, przyznał ponownie stypendya czterem uczniom, którzy posiadali je w roku poprzednim, a to: Eustachemu Borodyjewiczowi i Janowi Gronczakiewiczowi z IV roku, Kazimierzowi Barskiemu i Kazimierzowi Widocie z III. roku, nadto Bronisławowi Wójcickiemu (III. r.), Marcinowi Olchawskiemu i Juliuszowi Skalsizowi z II roku.

Na rok szkolny 1907/8 nadał Wydział krajowy również siedm stypendyów, z tych cztery przyznał ponownie uczniom, którzy posiadali je w roku poprzednim, a mianowicie: Kazimierzowi Widocie i Bronisławowi Wójcickiemu z IV. roku, Marcinowi Olchawskiemu i Juliuszowi Skalsizowi z III. roku, — nadto Michałowi Prydatkiewiczowi z III. r., a Ludwikowi Röhrenscheffowi i Stanisławowi Pietruszce z II. roku.

Nadto przyznał Wydział krajowy z funduszu krajowego zasiłek w kwocie 130 K. Józefowi Strękowskiemu rygorozantowi powyższej Akademii na częściowe pokrycie taks rygorozalnych.

Zasiłki dla uczniów szkoły kucia koni przy Akademii weterynaryi we Lwowie.

Podobnie jak w latach poprzednich zużytkował Wydział krajowy i w r. 1906/7 uchwaloną przez Wysoki Sejm corocznie kwotę 1.500 K. na utrzymanie internatu dla podkuwaczy“ w ten sposób, że asygnował z niej zasiłki dla podkuwaczy wobec tego, że internatu takiego dotąd niema. Na 6-miesięczne kursy przyznał Wydział krajowy z uchwalonego na ten cel ryczałtu na r. 1907 zasiłki po 160 K.: Nestorowi Skowrońskiemu, Stefanowi Czabanowi, Michałowi Ciszce, Karolowi Kossowskiemu, Stanisławowi Buremu, Wojciechowi Krzysiakowi, Jakóbowi Hermanowi, Michałowi Kucharowi i Stanisławowi Rzechkowskemu.

Jarmarki na konie (remonety).

Jarmarki na konie dla c. k. obrony krajowej odbyły się r. 1907 dwa razy, a mianowicie w marcu w 16, a we wrześniu w 18 miejscowościach. O terminach tych jarmarków zawiadomił Wydział krajowy podobnie jak lat poprzednich Wydziały powiatowe oraz wezwał je do podania tychże terminów do wiadomości kół interesowanych i zachęcenia hodowców koni do licznego wzięcia udziału w tych jarmarkach.

Premiowanie koni.

Wiosenne premiowanie koni odbyło się w maju 1907 r. w 6 miejscowościach Galicyi zachodniej i w Sanoku, jesienne zaś we wrześniu w 6 miejscowościach Galicyi wschodniej. Oba premiowania połączone były z subwencyonowaniem prywatnych ogierów licencyonowanych.

Na wiosenne i jesienne premiowanie przeznaczył Rząd po 23 nagród w łącznej kwocie 1460 koron.

Terminy powyższych premiowań podał Wydział krajowy do wiadomości odnośnych Wydziałów powiatowych, celem ogłoszenia w jak najszerszy sposób.

Krajowy nauczyciel weterynaryi.

Krajowy nauczyciel weterynaryi p. Teofil Sochaniewicz zajmował się w okresie sprawozdawczym jedynie szczepieniem tuberkuliną obór zarodowych. Szczegółowy wykaz przeszczepionych obór, oraz wyniki tego szczepienia zamieszczone są w sprawozdaniu Wydziału krajowego o hodowli bydła.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

W okresie czasu objętym niniejszem sprawozdaniem, przedstawiał się stan funduszu dla przemysłu rolniczego, według zamknięcia za r. 1906 przedłożonego osobnem sprawozdaniem „o zamknięciu rachunków funduszu krajowego“, jak następuje:

I. Dochody wraz z pozostałością kasową, czyli zapasem ulokowanym z końcem r. 1905 w Banku krajowym wyniosły w r. 1906 224.887 K. 34 h.

II. Wydatki wyniosły według tegoż zamknięcia 145.206 K. 34 h.

Z porównania sumy dochodów	224.887 K.	34 h.
z sumą wydatków	145.206	„ 34 „
wynika zapas gotówki	83.765 K.	— h.

który z końcem roku 1906 ulokowany był w Banku krajowym.

Należności czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły z końcem r. 1906 528.634 K. 18 h.; suma ta więc wraz zapasem gotówki z końcem r. 1906 wykazany stanowi stan czynny funduszu, który wynosi 612.399 K. 18 h.

Stan zaś funduszu tego z końcem r. 1907 przedstawia się następująco:

I. Dochody wraz z pozostałością kasową czyli zapasem gotówki ulokowanym z końcem r. 1906 186.851 K. 37 h.

II. Wydatki 116.925 K. 37 h.

Z porównania sumy dochodów	186.851 K.	37 h.
z sumą wydatków	116.925	„ 37 „
wynika zapas gotówki	69.926 K.	— h.

który z końcem r. 1907 ulokowany był w Banku krajowym.

Należności czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły z końcem r. 1907 558.099 K. 16 h., suma ta więc wraz z zapasem gotówki z końcem r. 1907 wykazany stanowi stan czynny funduszu, który wynosi 628.025 K. 16 h.

O dnia 31. października 1906 roku, po który sięgało sprawozdanie przedłożone Wysokiemu Sejmowi w roku zeszłym, do dnia 31. marca 1908 wniesiono do Wydziału krajowego 36 podań o pożyczki z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Żądania dotyczyły następujących celów:

I. Na założenie i rozszerzenie zakładu hodowli roślin warzywnych — wniesiono 1 podanie.

II. Na zakupno ogrodu w celu prowadzenia szkółki drzew i krzewów owocowych — wniesiono 2 podania.

III. Na rozszerzenie zakładu hodowli nasienia buraków cukrowych — wniesiono 2 podania.

IV. Na założenie plantacyi ogórków — wniesiono 1 podanie.

V. Na założenie względnie rozszerzenie młyna — wniesiono 12 podań.

VI. Na rozszerzenie gorzelnii połączonej z drożdżarnią — wniesiono 1 podanie.

VII. Na rozszerzenie zakładu hodowli ryb — wniesiono 1 podanie.

VIII. Na rozszerzenie fabryki rurek drenowych i dachówek — wniesiono 4 podania.

IX. Na cele Związku gospodarczego dla podniesienia gospodarstw rolnych członków — wniesiono 1 podanie.

X. Na założenie, względnie rozszerzenie królikarni — wniesiono 3 podania.

XI. Na rozszerzenie fabryki maszyn rolniczych — wniesiono 1 podanie.

XII. Na rozszerzenie zakładu hodowli drobiu — wniesiono 1 podanie.

XIII. Na mleczarnie spółkowe — wniesiono 6 podań.

Z powyższych podań odrzucił Wydział 11 prośb, uwzględnił zaś 22, wreszcie załatwienie 3 podań jest w toku w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

W załatwieniu podań uwzględnionych przyznano pożyczki:

I. Na założenie i rozszerzenie zakładu hodowli roślin warzywnych — przyznano pożyczkę w kwocie 6.000 K.

II. Na zakupno ogrodu w celu prowadzenia szkółki drzew i krzewów owocowych — przyznano pożyczkę w kwocie 12.000 K.

III. Na rozszerzenie zakładu selekcji nasion buraków cukrowych — przyznano pożyczkę w kwocie 10.500 K.

IV. Na założenie względnie rozszerzenie młyna — przyznano 5 pożyczek w łącznej kwocie 46.000 K.

V. Na rozszerzenie gorzelnii, połączonej z drożdżarnią — przyznano pożyczkę w kwocie 25.000 K.

VI. Na rozszerzenie fabryki rurek drenowych i dachówek — przyznano 3 pożyczki w łącznej kwocie 28.000 K.

VII. Na założenie, względnie rozszerzenie królikarni — przyznano 3 pożyczki w łącznej kwocie 3.400 K.

VIII. Na rozszerzenie zakładu hodowli drobiu — przyznano pożyczkę w kwocie 3.000 K.

IX. Na mleczarnie spółkowe — przyznano 6 pożyczek w łącznej kwocie 38.500 K.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla kółek rolniczych.

Stan funduszu pożyczkowego, utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych, przedstawia się według zamknięć rachunkowych w sposób następujący:

Rok 1906.

Dochody:

Zwroty pożyczek	25.530 K. 91 h.
Odsetki od dłużników	12 " — "
„ „ lokacyi w Banku kr.	363 " 60 "
Suma	<u>25.906 K. 51 h.</u>

Pozostałość z r. 1905, ulokowana w Banku kr.	10.838 K. — h.
Ogółem dochody	<u>36.744 K. 51 h.</u>

Wydatki:

Pożyczki dla Kółek rolniczych	27.500 K. — h.
Koszta administracyi w Banku kr.	68 " 51 "
Ogółem wydatki	<u>27.568 K. 51 h.</u>

czyli pozostałość na r. 1907 wynosi	9.176 " — "
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1906 wraz z pozostałością ulokowaną w Banku krajowym	<u>61.285 K. 52 h.</u>
Stan czynny z końcem r. 1906	<u>9.176 " — "</u>
	70.461 K. 52 h.

Rok 1907.

Dochody:

Zwroty pożyczek	23.715	K. 45 h.
Odsetki od dłużników	24	" — "
„ „ lokacyi w Banku kr.	305	" 02 "
Suma	<u>24.044</u>	K. 47 h.

Pozostałość z r. 1906 uloko- wana w Banku kr.	9.176	" — "
Ogółem dochody	<u>33.220</u>	K. 47 h.

Wydatki:

Pożyczki dla Kółek rolniczych	26.200	K. — h.
Odsetki wypłacone Bankowi kr.	50	" 29 "
Koszta administracyi w Banku kr.	60	" 18 "
Ogółem wydatki	<u>26.310</u>	K. 47 h.

czyli pozostałość na r. 1908 wynosi	6.910	" — "
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1907 wraz z pozostałością ulokowaną w Banku krajowym	63.770	K. 07 h.
Stan czynny z końcem r. 1907	<u>6.910</u>	" — "
	70.680	K. 07 h.

W czasie od 31. lipca 1906 do 30. kwietnia 1908 wydał Wydział krajowy następujące promesy na pożyczki dla Kółek rolniczych:

Kółku rolniczemu w Sarnkach dolnych	na pożyczkę w kwocie	500 K
„ „ w Monasterzyskach	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Hucisku	„ „ „ „	300 „
„ „ w Pruchniku	„ „ „ „	1.500 „
„ „ w Dobryninie	„ „ „ „	300 „
„ „ w Zaborowiu	„ „ „ „	400 „
„ „ w Dziewinie	„ „ „ „	400 „
„ „ w Sierszy	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Bielińcach	„ „ „ „	600 „
„ „ w Marcyporębie	„ „ „ „	600 „
„ „ w Strzelcach wielkich	„ „ „ „	1.500 „
„ „ w Grodku jagiellońskim, Czerlańskie przedmieście	„ „ „ „	500 „
„ „ w Zbarowicach	„ „ „ „	600 „
„ „ w Dynowie	„ „ „ „	3.000 „
„ „ w Woli dalszej	„ „ „ „	200 „
„ „ w Łysej górze	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Chocimiu górnym	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Ś-tym Józefie	„ „ „ „	3.000 „
„ „ w Bienkowej Wiszni	„ „ „ „	5.000 „
„ „ w Zagorzu	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Wysokiej	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Dębowcu	„ „ „ „	2.500 „
„ „ w Milezycach	„ „ „ „	1.500 „
„ „ w Przybysławicach	„ „ „ „	600 „
„ „ w Rumnie	„ „ „ „	1.000 „
„ „ w Witkowie nowym	„ „ „ „	2.000 „

Czytelni „Proświty“ w Rostokach			na pożyczkę w kwocie				600 K
„	„	w Horodożicach	„	„	„	„	1.000 „
„	„	w Synowódzku górnem	„	„	„	„	2.000 „
„	„	w Wyszatycach	„	„	„	„	2.000 „
„	„	w Wróblewicach	„	„	„	„	1.000 „
„	„	w Olchówce	„	„	„	„	600 „
Razem 32 promes na ogólną sumę							39.200 K.

W czasie od 31. lipca 1906 do 30. kwietnia 1908 nie zaszła potrzeba odpisania jakiegokolwiek kwoty z funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych. Spłata pożyczek odbywa się regularnie, a egzekucye wogóle są bardzo rzadkie. Z końcem r. 1907 zalegały ze spłatą rat 3 Kółka i 1 czytelnia „Proświty“, które jednak wyrównały w całości zaległości w I kwartale 1908 tak, że z chwilą zamknięcia niniejszego sprawozdania nie było żadnej egzekwowanej pożyczki.

Sprawy dotyczące działalności Towarzystwa Kółek rolniczych.

Sprawozdanie za r. 1907 przedłoży Zarząd Towarzystwa w czerwcu lub lipcu 1908, a więc po wygotowaniu niniejszego sprawozdania.

Nie chcąc jednak ograniczać się na sprawozdaniu za r. 1906, otrzymaliśmy w krótkiej drodze daty odnoszące się do działalności Towarzystwa w roku ubiegłym tak, że przedstawiamy działalność Towarzystwa za lata 1906 i 1907.

Otoż przedewszystkiem zaznaczyć należy, że

Towarzystwo Kółek rolniczych obejmuje z roku na rok coraz większą liczbę gmin swą działalnością. Wykazują to następujące daty, odnoszące się do sprawozdań rocznych, które Kółka rolnicze zobowiązane są przedkładać Zarządowi głównemu Towarzystwa. Dopełniło tego obowiązku:

za 1900 rok	723 Kółek rolniczych	liczących	członków	34.296
„ 1901	„ 898	„	„	40.691
„ 1902	„ 952	„	„	41.116
„ 1903	„ 972	„	„	44.188
„ 1904	„ 1094	„	„	47.622
„ 1905	„ 1189	„	„	52.929
„ 1906	„ 1235	„	„	54.299
„ 1907	„ 1295	„	„	51.079.

Równocześnie umacnia się Towarzystwo wewnątrz. Celem skonsolidowania Kółek rolniczych i ustalenia liczby ich członków Zarząd główny Towarzystwa postanowił, że od r. 1908 począwszy każdy członek Kółka rolniczego ma być zaopatrzonej w legitymację, wystawioną przez Zarząd główny. Zarządy Kółek rolniczych otrzymały polecenie przedłożenia szczegółowego wykazu członków na dostarczonych formularzach, podania na nich wysokości wpisowego dla nowowstępujących członków i wysokości obowiązkowej wkładki rocznej członka a ponadto złożenia przez każdego członka opłaty w wysokości 10 hl. jako zwrotu za dostarczoną kartę legitymacyjną. Zarządzenie to wpłynąć musiało na umniejszenie się chwilowe liczby członków i dlatego to zestawienie za rok 1907 wykazuje ich mniej, niż w roku poprzednim, bo samo powiadomienie już, że od roku 1908 wymagane będą legitymacye, opłaty za nie i ścisłe uiszczanie wkładek rocznych do Kółka, spowodowało Zarządy Kółek do skreślenia z listy członków tych, którzy pozornie tylko do stowarzyszenia należeli. Na ogół Kółka rolnicze zastosowały się do wydanego polecenia a do 20. maja 1908 r. Zarząd główny wydał do 1.022 Kółek rolniczych legitymacye dla 33.112 członków. W sprawozdaniu rocznem Zarząd główny wyraża przekonanie, że do końca 1908 r. doprowadzi do 40.000 członków a po oswojeniu się Kółek rolniczych i ich członków z zaprowadzoną inowacją niebawem dojdzie do dawnej liczby członków.

Ważną reformę w ustroju Towarzystwa, zaprowadzoną na ogólnej Radzie Towarzystwa Kółka rolniczego w Przemyślu w r. 1904, a to nałożenie obowiązku na Kółka rolnicze składania wkładek na rzecz Zarządu głównego, faktycznie już przeprowadzono. Gdy w roku 1904 złożyły Kółka rolnicze tytułem tych opłat do kasy Zarządu głównego 2.782 K, to w następnym roku 1905 wzrosły ich wpłaty do 4.759 K, a w roku 1906 do 6.135 K, podczas gdy za rok 1907 wynoszą już 6.449 K. Oprócz tych obowiązkowych opłat uiszczają jednak Kółka rolnicze z innych tytułów znaczne wpłaty do kasy Zarządu głównego, których szczegółowy wykaz zawierają podane w dalszym ciągu zamknięcia rachunkowe Towarzystwa za rok 1906 i 1907.

O ożywionej działalności Kółek świadczą następne zestawienia ze sprawozdań Kółek rolniczych:

Rok	Kółka rolnicze zakupiły dla swych członków				K. r. mają na wspólny użytek maszyn	Ilość Kółek, które wprowadziły				
	nawozów sztucznych	nasion	maszyn	drzewek owocowych		nowe odmiany zbóż	nawożenie łąk	uprawę roślin pastewnych	zmiany w uprawie roli	robotę w roli krowami
	za kwotę w sumie koron									
1906	392799	89007	44616	21448	295	321	231	456	524	215
1907	329652	314265	27247	18077	466	288	212	501	584	252

W działalności Kółek rolniczych podnieść należy, że wchodzi one obecnie w ściślejszą łączność z c. k. Towarzystwami: gospodarskim we Lwowie i rolniczym w Krakowie, zapisując się na członków Towarzystw rolniczych okręgowych na zachodzie, a Oddziałów Towarzystwa gospodarskiego na wschodzie. Sprawozdania Kółek rolniczych wykazują, że 124 Kółek jest członkami c. k. Towarzystwa gospodarskiego, a 129 c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Kółka rolnicze wykazują też znaczną ofiarność na cele dobra publicznego. I tak w roku 1906 złożyły one na potrzeby kościołów i cerkwi 44.907 K., na inne cele ogólnego dobra 4.044 K., w r. 1907 zaś na pierwszy cel 20.472 K., na drugi 4.304 K., razem zatem w ciągu dwóch lat 73.727 K.

Odpowiednio do rozrostu i konsolidowania się Kółek rolniczych wzrasta się obszerna i wszechstronna działalność Zarządu głównego, pełna doniosłego znaczenia dla społeczno-gospodarczego postępu naszego kraju. Dotknijmy najważniejszych jej działów.

A. Rolniczy.

Działalność Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych w dziale rolniczym, obejmuje jak dawniej a) podniesienie względnie uzupełnienie wykształcenia rolniczego członków Kółek rolniczych, b) różne ułatwienia czynione celem podniesienia wydajności gospodarstw tychże członków.

Do uzyskania wytkniętych celów zdąża Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych przez:

a) wykłady inspektorów rolniczych miewane po Kółkach rolniczych, na zgromadzeniach powiatowych i okręgowych;

b) kursy rolnicze, hodowlano-weterynaryjne, sadownicze i pszczelnicze;

c) konkursy na opracowania przez włościan tematów z zakresu rolnictwa i pokrewnych działów;

d) wydawnictwo części rolniczej Przewodnika i wydawnictw książkowych;

e) urządzenie pól demonstracyjnych wykazujących plenność nowych odmian zbóż, odporność nowych odmian ziemniaków, działalność nawozów sztucznych na rolach, łąkach i pastwiskach, wpływ na roślinność nieznanych członkom Kółek nawozów sztucznych;

f) poprawę gnojarni, budowę wzorowych gnojarni i urządzenie obór wgłębianych;

g) zwiędzanie wspólne gospodarstw i urządzenie wystaw;

h) agitację i pomoc przy zakładaniu spółek mleczarskich, melioracyjnych i t. p.;

i) dostarczanie materiału zarodowego drobnego inwentarza, jak kóz, królików, drobiu rasowego;

k) pośrednictwo przy zakupie nawozów sztucznych, drenów, maszyn i narzędzi rolniczych.

Ze sprawozdań z czynności przedłożonych przez Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych, stwierdzić należy znaczny rozwój w wymienionych środkach działania. Niepodobna pominąć milczeniem normalnego rozwoju wykładów, rozumie się w stosunku do sił fachowych, jakimi rozporządza Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych, osobliwie zaś rozwoju kursów, które coraz większe uznanie i wzięcie zyskują między członkami Kółek.

W roku 1906 odbyło się 11 kursów, w tem 5 czterodniowych w Dębicy, Przemyślanach, Rzeszowie, Tarnopolu i Tarnowie, oraz 3 trzydniowe w Brzesku, Strzelcach wielkich i Wadowicach, wszystkie z charakterem hodowlano-weterynaryjnym, z wyjątkiem Tarnowa, gdzie kurs miał charakter rolniczy. Nakoniec 3 kursy urządzone w Mościskach, Przemyślu i Samborze były kursami sadowniczymi.

Na kursy te uczęszczało stale 343 słuchaczy, co daje przeciętną 31 słuchaczy na jeden kurs.

W roku 1907 odbyło się również 11 kursów, w tem 1 czterodniowy hodowlano-weterynaryjny w Mościskach, 5 takichże trzydniowych kursów w Królówce, Kwaczale, Łańcucie, Myślenicach, Rybnej i 1 dwudniowy w Świrzu. Dalej 1 trzydniowy rolniczy w Mościskach, 1 dwudniowy sadowniczo-rolniczy w Lisiej górze (pow. tarnowski), 1 czterodniowy sadowniczy w Sporyszu (pow. żywiecki), 1 dwudniowy sadowniczy w Tyliczu (pow. nowosądecki). Na kursa te uczęszczało stale 410 słuchaczy, co daje przeciętną 37 słuchaczy na jeden kurs.

Liczba słuchaczy, którzy często z dosyć odległych miejscowości przybywają i sami się utrzymują podczas kursu a nieraz dość znaczne, stosownie do swej zamożności kwoty wydają na zakupno książek i przyborów, osobliwie weterynaryjnych, świadczy o odpowiednim do potrzeb członków Kółek dostosowaniu.

W tym też kierunku wskazane jest poparcie usiłowań Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych.

W szeregu środków kształcących na szczególną wzmiankę zasługują opracowania konkursowe przez włościan pisywane, a oparte na ich własnym doświadczeniu i praktyce. Prace, które zasługują na wyróżnienie, drukowane są w Przewodniku Kółek rolniczych. W roku 1906 nadesłano 41 prac, z których 19 prac uznano jako dobre i bardzo dobre i nagrodzono kwotą 250 K. W roku 1907 nadesłano 67 prac, z których 17 prac uznano jako bardzo dobre i nagrodzono kwotą 270 K.

Przewodnik Kółek rolniczych w ostatnich dwóch ubiegłych latach nie tylko że utrzymał się na wysokości zadania swego doborem artykułów pouczających, ale zdobiąc te artykuły bardzo dobrimi rycinami, zachęca czytelników do coraz częstszego i ohotniejszego sięgania po to dobre pismo. Wydawnictwa drobne, nakładem Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych w tychże latach wydane, dorównują zupełnie Przewodnikowi i mają zupełnie zasłużone wzięcie.

W zakresie pól demonstracyjnych działalność Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych nie osłabła, ale i nie zwiększyła się znacznie, krępowaną jest bowiem ograniczonymi funduszami.

Podana tabelka daje obraz czynności za lata 1906 i 1907.

W roku	Z a łoż o n o p ó ł p r ó b n y c h										R a z e m
	z o d m i a n a m i						z n a w o z a m i s z t u c z n y m i				
	j a r y c h		o z i m y e s h				p o d o z i m i e	p o d j a r e i o k o - p o w e	n a ł a k a c h	n a p a s t w i s k a c h	
	o w s a	j e c m i o t a	j e c m i e n i a	ż y t a	p s z e n i c y	z i e m n i a k ó w					
1906	111	110	76	50	50	122	77	53	97	81	827
1907	160	160	100	50	50	203	53	77	80	44	977

Powyższa tabelka wykazuje stały rozwój tego działu. W roku 1905 użyto w tym celu 939 kg. nasion różnych roślin pastewnych; sprawozdanie z czynności za rok 1906 wykazuje 1539 kg., zaś za rok 1907 aż 2082 kg., a mianowicie: 584 kg. nasienia buraków pastewnych półcukrowych Vilmorina, 60 kg. marchwi pastewnej, 820 kg. końskiego zębu, 43 kg. sorga cukrowego, 225 kg. lucerny, 350 kg. seradeli, które rozesłano bezpłatnie do 139 Kółek, 44 w zachodniej a 95 we wschodniej części kraju położonych, przeważnie takich, gdzie rośliny te były nieznane lub znane tylko ze słyszenia.

Odpowiednie wskazówki dotyczące uprawy, obowiązek złożenia sprawozdania z wyników uprawy, towarzyszą tej akcyi nader doniosłego znaczenia dla kultury krajowej.

Propagowanie użycia nawozów sztucznych i próby prowadzone w tym kierunku nie wykluczają bardzo gorącego zajęcia się ze strony Zarządu T. K. r. sprawą obchodzenia się, w gospodarstwach członków Kółek z obornikiem. Akcyą tą obejmuje Zarząd T. K. r. tylko po kilka powiatów co roku, licząc się z dyspozycyjnymi funduszami.

W roku 1906 za urządzenie 43 gnojwni w powiatach: dąbrowskim, gorlickim, jarosławskim, łańcuckim i tarnopolskim wydano 1240 koron na nagrody. W roku 1907 zaś nagrodzono 45 gnojwni kwotą 1500 koron, w powiatach bocheńskim, dąbrowskim, kamioneckim, mościskim, samborskim, tarnopolskim, wadowickim i żywieckim.

Wspólne zwiedzanie gospodarstw takich, jak n. p. gospodarstwo w Mikulicach (1906), w Rudnikach (1907) i t. p., wraz z powyżej omówioną działalnością Zarządu T. K. r. wyraźnie wpływa na podniesienie gospodarstw członków Kółek rolniczych. Przejawia się to osobiście wydatnie na wystawach okręgowych, w których Kółka rolnicze i ich członkowie biorą liczny udział.

W roku 1907 w wystawie przemysłowo-rolniczej w Wadowicach wzięło udział 28 Kółek z 4 powiatów, a mianowicie: 3 z bialskiego, 3 z myślenickiego, 15 z wadowickiego, 7 z żywieckiego. Ilość okazów była znaczna, niektórzy członkowie odznaczyli się wystawieniem całych kolekcji odmian zbóż i ziemniaków, również imponujących okazów lnu inflanckiego. Kółka i ich członkowie uzyskali też tam 1 medal brązowy, 6 dyplomów uznania, 11 listów pochwalnych, 320 koron nagród pieniężnych, wiele nagród w książkach.

Wyniki agitacyi za zakładaniem spółek trudno ująć cyfrowo, ziarno rzucane często dłużej potrzebuje leżeć, zanim się skuleczy i rosnąć pocznie.

I tu znać ślady pracy Zarządu T. K. r., choć nie obfite. Toż samo da się powiedzieć odnośnie do akcji w sprawie melioracji pastwisk, w której to akcji zwolna ale postępuje się zawsze naprzód.

W dziale drobnego inwentarza, nie mając na to funduszków, pouczeniem i drobnostkową pomocą pieniężną przecie choć cośkolwiek rozposzechnia chów kóz, królików (nawet na dość obszerną skalę) i kur.

W roku 1906 założono 5 stacyi kóz, 7 królikarni, 11 stacyi kur, 8 stacyi kaczek. W roku 1907 założono 1 stację kóz, wzmocniono 2, założono 13 królikarni, 15 stacyi kur, 3 stacje kaczek.

Nakoniec przechodząc do pośrednictwa w zakupnie różnych artykułów rolniczych przez Kółka rolnicze i ich członków, stwierdzić trzeba, że działalność w tym kierunku mimo niezbyt sprzyjających warunków nie ustaje, ale wciąż się rozwija wcale pomysłnie. I tak zakupiły Kółka:

	nawozów	nasion	maszyn
w r. 1906	37.450 cet. metr.	57.810 kg.	501 sztuk
za kwotę	255.309 K.	88.450 K.	82.466 K.
w r. 1907	24.150 cet. metr.	125.611 kg.	378 sztuk
za kwotę	176.280 K.	111.289 K.	55.268 K.

W dziale czynności mających na celu podniesienie wydajności małych gospodarstw niepoślednie miejsce zajmuje propaganda używania krów do pracy. Ważną w tej sprawie była kwestya uprzęży w jakiej krowy pracować mają. Wielki krok naprzód zrobiono w r. 1907, gdyż przy pomocy specjalnej subwencji krajowej, a także i czerpiąc z własnych funduszków, Zarząd T. K. r. w tym roku rozdał bezpłatnie 14 par wzorowej uprzęży na krowy, a do nabycia dalszych 7 par dopomógł wydatną subwencją. — Akcja ta, zwolna od kilka lat w Kółkach rozwijająca się wykazuje systematycznie wzrastającą ilość tych miejscowości, gdzie krowami pracują.

B. Działalność handlowa.

Kontrolę nad przedsiębiorstwami handlowymi Kółek rolniczych wykonuje Zarząd główny przez 4 lustratorów handlowych. Kółka rolnicze uznają potrzebę i pożytek tej kontroli, gdyż, jak sprawozdania Towarzystwa wykazują, coraz chętniej pokrywają same już to w całości już to w części koszty lustracyi. I tak wpłynęło do Kasy Zarządu głównego tytułem zwrotu tychże kosztów od Kółek rolniczych:

w r. 1901	— 1087·93 K.
„ „ 1902	— 1180·27 „
„ „ 1903	— 1325·61 „
„ „ 1904	— 2072·46 „
„ „ 1905	— 2572·89 „
„ „ 1906	— 3968·97 „
„ „ 1907	— 4077·53 „

Przedstawiliśmy daty z siedmiu ostatnich lat, bo stały i normalnie się zwiększający wpływ z tych zwrotów wykazuje dowodnie, iż Kółka rolnicze nie uważają lustracyi za ciężar narzucony, lecz za zarządzenia przynoszące im pożytek.

W r. 1906 Zarząd główny przeprowadził lustracje handlowe w 243 sklepach, prowadzonych we własnym zarządzie Kółek rolniczych. Lustracje te wykazały w powyższych sklepach roczny obrót kasowy w kwocie 5,905.400 K., wartość rocznych zakupów 2,901.400 K., gotówki w kasach 75.535·24 K., wartość towarów w dniu lustracyi 518.145·53 K., wartość inwentarza i własnych budynków 262.154·49 K., udziałów 196.616·06 K.

W roku 1907 przeprowadzone zostały lustracje handlowe w 269 sklepach Kółek rolniczych. Obrót ich kasowy wynosił 5,350.427 K., wartość

rocznych zakupów 2,634.918 K., gotówka w kasie 65.460.76 K., wartość towarów 448.633.80 K., wartość inwentarza i własnych budynków 303.499.16 K., udziały 191.270.23 K.

Zarząd główny podnosi w swych sprawozdaniach, że liczba lustratorów handlowych jest niewystarczającą i że potrzebaby było przynajmniej 8 zamiast czterech, aby można było odpowiedzieć potrzebom Kółek rolniczych i przeprowadzać przynajmniej 2 razy do roku lustrację w każdym Kółku.

Sklepikarzy do przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych dostarczają w pierwszym rzędzie „Praktyczne kursy handlowe“ w Czernichowie, na których praktyczna i teoretyczna nauka trwa przez 4 miesiące. Ponieważ szkoła czernichowska dostarczyć może przeciętnie rocznie tylko 20 absolwentów, przeto dla wytworzenia liczniejszego zastępu osób, nadających się do prowadzenia wiejskich sklepików, Zarząd główny urządził pięcioletniowe wędrownie kursy handlowe w Czortkowie i w Szymbarku, z których pierwszy liczył 42 uczestników, drugi 8 uczestników i 20 uczestniczek. C. k. Rada szkolna krajowa, z której ramienia uczestniczył w końcowym egzaminie radca p. Bolesław Baranowski, pismem swem z 5. listopada 1907 r. L. 16.254 do Zarządu głównego Towarzystwa „z zadowolaniem stwierdziła poważnie wyniki pracy, włożonej przez kierowników i docentów obu kursów a prowadzonej w sposób celowy, zastosowany do zadań przyszłych sklepiarzy wiejskich i małomiejskich“.

C) Pośrednictwo w zakupie towarów rolniczych przez Kółka.

W roku gospodarczym 1906/1907 Zarząd główny pośredniczył Kółkom rolniczym w zakupie następujących artykułów rolniczych:

3,745.000 kg. nawozów sztucznych	za 255.309.—	K
57.810 „ nasienia koniczyny	„ 88.450.13	„
17.735 „ nasion roślin pastewnych	„ 9.169.80	„
14.789 „ „ zbóż do siewu	„ 3.181.66	„
4.694 „ ziemniaków nowych odmian	„ 413.03	„
16.720 „ nasienia lnu	„ 5.980.42	„
1.751 „ „ konopi	„ 630.50	„
77.235 „ maszyn (501 sztuk)	„ 82.466.—	„
1,103.400 „ pasz, zboża, ziemniaków	„ 97.705.75	„
4,167.500 „ węgla	„ 52.021.25	„
drzewek owocowych 11.679 sztuk	„ 7.375.75	„
Razem	602.703.29	K,

doliczając do tego pośrednictwo Zarządu głównego podczas akcji ratunkowej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnymi przy pomocy funduszy państwowych, przy którym dostarczono 2,019.550 kg. pasz, ziemniaków, zboża i t. d. za

174.464.37 K

Pośrednictwo Zarządu głównego obejmuje razem 1.123 wagonów kg. za

777.167.66 K

czyli, że obrót handlowy Kółek rolniczych w artykułach rolniczych dostarczonych przez Zarząd główny w ciągu jednego roku wynosił

1,554.335.32 K.

Tak samo wysokie obroty wykazuje rok gospodarczy 1907/1908, podczas którego znów Zarząd główny na jesieni 1907 r. dostarczył przy pomocy subwencji rządowej 14.570³/₄ q. (centn. metr.) żyta za 291.471 K 42 h i 518¹/₂ q. pszenicy za 12.053 K, razem za 303.524 K 42 h (przy

czem udzielono opustu w kwocie 53.537 K 01 h), do siewu do miejscowości, gdzie zasiewy ozime wskutek ostrej zimy 1906/1907 przepadły. Podczas zimy zaś 1907/1908 i na wiosnę 1908 r. również przy pomocy zapomogi z funduszków państwowych dostarczał do miejscowości dotkniętych klęskami elementarnymi pasz treściwych, słomy, siana, ziemniaków i nasion zbóż jarych do siewu. Z pośredniczącej akcyi Zarządu głównego podnieść należy zbiorowe zakupy węgla, uskuteczniane dla małej ludności przez Kółka rolnicze. Akcja ta rozpoczęła się w r. 1903 dostarczeniem 93 wagonów węgla, w r. 1904 wynosiły już zamówienia 173 wagonów, w 1905 r. 197, w 1906 r. 416 wagonów, a w 1907 r. zapotrzebowanie Kółek doszło do 787 wagonów.

D) Działalność oświatowa.

Uwydatniła się dostarczeniem do bibliotek Kółek rolniczych książek w r. 1906 za 4.552 K, w r. 1907 za 4.895 K, wydawnictwem „Przewodnika Kółek rolniczych“, broszur rolniczo-ekonomicznych i Kalendarza Kółek rolniczych, którego roczniki III. i IV. za r. 1907 i 1908 odznaczają się doborową treścią. Pomyślnym jest objawem, że liczba prenumeratorów „Przewodnika“ stale wzrasta. Gdy dochód z prenumeratów wynoszącej 2 K rocznie, przyniósł w 1902 r. 3.851 K, to w 1903 r. wynosił 4.140 K, w 1904 r. 5.007 K, w 1905 r. 5.404 K, w 1906 r. 6.351 K, a za 1907 r. podniósł się już do kwoty 7.507 K. Od r. 1907 zamieniony został „Przewodnik“ z dwutygodnika na pismo wydawane trzy razy w miesiącu i ilustrowane. Powiększyło to znacznie koszty wydawnictwa i dlatego od r. 1908 Zarząd główny zmuszony był podnieść dotychczasową zanadto niską prenumeratę od r. 1908 do kwoty 3 K rocznie.

E) Działalność na polu obrony pożarnej.

W porozumieniu z krajowym Związkiem ochotniczych straży pożarnych organizuje Zarząd główny ochotnicze straże pożarne przy Kółkach rolniczych, urządza kursy powiatowe dla instruktorów tychże straży i kontroluje działalność straży Kółek rolniczych oraz udziela im wskazówek i pouczeń przez swego instruktora. W r. 1906 istniało przy Kółkach rolniczych 189 straży pożarnych, w r. 1907 wzrosła ich liczba do 217. Akcją tą przyczynia się Zarząd główny do umocnienia obrony pożarnej po gminach wiejskich.

F) Działalność na polu pszczelnictwa.

Dla podniesienia tej ważnej gałęzi gospodarstwa wiejskiego zamianował Zarząd główny instruktora pszczelnictwa, który prowadzi wędrowną naukę w połączeniu z badaniami stanu pasiek. Oprócz tego urządzone w r. 1906 kursa pszczelnictwa w Zubrzy, Siemianówce i Tarnopolu, w których brało udział 111 uczestników.

Obok tych normalnych prac, dotyczących różnych zakresów działania Towarzystwa, rozwinął Zarząd główny intensywną akcję nad wewnętrznym umocnieniem Towarzystwa. Już powyżej wspomnieliśmy o wprowadzeniu obowiązkowych kart legitymacyjnych dla członków Kółek rolniczych. Zarządzenie to wprowadza ład u podstaw Towarzystwa. Aby jednak te lokalne organizacje po zreformowaniu spełniać mogły skutecznie swe zadania, musi być dla nich po powiatach stworzona organizacja pośrednia. Wytworzeniem tej organizacji zajął się Zarząd główny w ostatnim czasie bardzo wydatnie. Zwoływał zgromadzenia powiatowe i przeprowadzał na nich wybory Zarządów powiatowych, w innych znów mianował delegatów i przygotowywał w ten sposób grunt do przyszłej organizacji, wydał „Zasadnicze normy regulaminu dla organizacji powiatowych“ oraz „instrukcję dla delegatów powiatowych“. Celem dostarczenia Zarządom powiatowym odpowiednich sił na lustratorów powiatowych urządził w czasie od 10. do 15. lutego 1908 r. sześciodniowy kurs dla organizatorów i instruktorów

Kółek rolniczych. Brało udział w kursie 58 uczestników. Wykładali na kursie Dr. Bronisław Dulęba, Dr. Stanisław Grabski, Prof. Dr. Mieczysławski, Dr. Adam Rażmowski, dyr. T. Adamski, inspektorowie rolniczy Towarzystwa pp. Popławski, Wasung, Bańkowski, lustratorowie handlowi pp. Sadowski i Przyborowski oraz sekretarz kraj. Związku ochotniczych straży pożarnych A. Szerbowski. Prelegenci objęli w swych wykładach całość kształt działalności Kółek rolniczych. Z uczestników kursu spełnia już obecnie 24-ch czynności już to sekretarzy Zarządów powiatowych, już to instruktorów powiatowych Kółek rolniczych, z pomocy innych korzysta Zarząd główny na razie tylko sporadycznie, ponieważ w odnośnych okręgach jeszcze nie przeprowadzono organizacji powiatowych.

W ten więc sposób Zarząd główny zużytkował należycie subwencje przyznane mu przez Wysoki Sejm w łącznej kwocie 14.000 K. na instruktorów dla Zarządów powiatowych, na tworzenie nowych zarządów powiatowych oraz na specjalne kursy.

Zamknięcia rachunkowe za r. 1907 przedstawiają, się jak następuje :

D o c h o d y .

I Subwencje:

A) Krajowe.	1. Na cele ogólne, rolnicze. handlowe i organizacyjne	66.000 K — gr.
	2. Na wydawnictwo przewodnika	3.000 „ — „
B) państwowe:	1. Przez c. k. Towarz. gospodarskie na lustracye roln. i sad.	12 500 „ — „
	Przez c. k. Towarz. gospodarskie na wzorowe gnojownie	1.300 „ — „
	Przez c. k. Towarz. gospodarskie na nowe odmiany ziemn.	1.040 „ — „
	Przez c. k. Towarz. gospodarskie na kurs hodowlany	300 „ — „
	2. Przez c. k. Towarz. rolnicze na ogólne cele rolnicze	3.500 „ — „
	3. Przez c. k. Minist. rolnictwa na koszt Zarz. lustr. i przew.	25.000 „ — „
	Przez c. k. Minist. rolnictwa na subwencje przy zakupie maszyn rolniczych	7.600 „ — „
C) Inne subw.:	1. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na cele ogólne	600 „ — „
	Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na organiz. ochotn. straży	4.000 „ — „
	2. Związku handlowego Kółek rolniczych	1.000 „ — „
	3. Rad powiatowych na ogólne cele	370 „ — „
	Rad powiatowych na kurs hodowlany	200 „ — „
	Rad powiatowych na instruktora pożarniczego	80 „ — „
	4. Oddziału c. k. Towarz. gospod. na kurs	50 „ — „
		126.570 K — gr.

II. Dochody własne Towarzystwa:

1. Wkładki członków wpierających	8.190 K 97 gr.
2. Władki członków założycieli	2.850 " — "
3. Zwroty Kółek rolniczych za lustracye handlowe	4.077 " 53 "
4. Zwroty Kółek rolniczych za zboże do doświadczeń	1.822 " 98 "
5. Zwroty Kółek rolniczych za koszta manip. przy zakupnie	2.496 " 47 "
6. Zwroty Kółek rolniczych za drób i króliki subwencyonow.	548 " 06 "
7. Odsetki od chwilowej lokacyi kapitałów	1.001 " 49 "
8. Z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika	12.477 " 13 "
9. Ze sprzedaży i ogłoszeń kalendarza	8.681 " 92 "
10. Ze sprzedaży wydawnictw	927 " 60 "
11. " " książek	763 " 78 "
12. " " książek handlowych	477 " 11 "
13. Zwroty Bazaru w Czernichowie za kierownictwo sklepem	600 " — "
14. Składki na budowę domu	19.451 " 53 "
15. Zwroty kosztów podróży inspektorów rolniczych	130 " — "
16. Zwroty składek za straże pożarne, wpłac. do Związku och. str.	200 " — "
Subwencye na koszta IX. Ogólnej Rady we Lwowie	1.200 " — "
Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	203.253 " 53 "
Pozostałość kasowa z r. 1906	211 " 51 "
	<hr/>
	395.901 K 61 gr.

R o z c h o d y :

1. Najem lokalu	3.670 K — gr.
2. Opał i światło	1.046 " 20 "
3. Druki i litografie	3.064 " 20 "
4. Portorya, podatki, stemple i ogłoszenia	5.143 " 43 "
5. Przybory biurowe i sprzęty	2.431 " 91 "
6. Podróże delegatów	844 " 90 "
7. Koszta Ogólnej Rady	3.487 " — "
8. Porada w sprawach prawnych i taryfowych	400 " — "
9. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	539 " — "
10. Pensye urzędników biura i woźnych	17.050 " 68 "
11. Podróże inspektorów rolniczych i instruktorów sadownictwa w celu badania stos. roln. i in.	7.796 " 99 "
12. Zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych	6.121 " 36 "
13. Doświadczenia nawozowe na polach i łąkach	1.190 " 14 "
14. Kursa weterynaryjno-hodowlane i t. d.	792 " 50 "
15. Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem	1.185 " — "
16. Subwencye na nasiona	1.822 " 83 "
17. " na siewniki	530 " — "
18. Nagrody za konkursowe opracowania rolnicze	1.160 " 26 "
19. Pensye inspektorów rolnictwa, instruktora sadownictwa i manipulantki	16.844 " 32 "
20. Subwencye przy zakupnie drzewek owocowych	258 " 02 "
21. Propaganda hodowlana drobiu i królików	1.050 " 31 "
22. Rachunek chomont	692 " 33 "
23. Koszta lustracyi handlowych	16.663 " 93 "
24. Kursa handlowe w Czernichowie i wędrownne	7.732 " 13 "
25. Pensye lustratorów handlowych	8.012 " 40 "

26. Zakupno ksiąg handlowych	313 K 03 gr.
27. Książki dla bibliotek Kółek rolniczych	4.895 " 92 "
28. Wydawnictwa	1.299 " 12 "
29. Przewodnik Kółek rolniczych	22.793 " 83 "
30. Kalendarz Kółek rolniczych	8.678 " 52 "
31. Rozbudzenie życia towarzyskiego w Kółkach rolniczych	825 " 42 "
32. Koszta organizacyi powiatowych	4.546 " 06 "
33. Koszta organizacyi straży pożarnych	3.772 " 53 "
34. Zaliczki urzędników do spłaty	342 " — "
35. Wkładki członków założycieli, przeniesione do funduszu żelaznego	2.850 " — "
36. 40% wkładek członków przeniesione do funduszu żelaznego	3.276 " 38 "
37. Składki na budowę domu przeniesione do funduszu budowy domu	19.451 " 53 "
38. Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	203.253 " 53 "
Pozostałość kasowa na r. 1906	10.083 " 90 "
Razem	<u>395.901 K 61 gr.</u>

Jak z zamknięć rachunkowych za r. 1907 wynika, to dochody własne Towarzystwa, objęte pozycjami 1—16 zamknięć wynoszą razem 64.696⁵⁷ K. a więc dochodzą prawie do wysokości subwencji krajowych, co w stosunku do lat poprzednich jest postępem bardzo znacznym. Wprawdzie uwzględnić należy, że poz. 14. składki na budowę domu w wysokości 19.451⁵³ K jest poniekąd wpływem nadzwyczajnym, uzyskanym w roku jubileuszowym Towarzystwa, jednak i po potrąceniu tej kwoty własne dochody reprezentują bardzo poważną kwotę 45.245⁰⁴ K., wyższą ponad własny preliminarz, ustalony na kwotę 34.200 K., o 11.045⁰⁴ K.

W roku 1907 obchodziło Towarzystwo Kółek rolniczych dwudziesto-pięciolecie swego istnienia. Jubileuszową tę chwilę postanowiło uświetnić położeniem kamienia węgielnego pod własny dom Towarzystwa. Przystępując do wykonania tego dzieła, rozporządzało Towarzystwo funduszem, wynoszącym zaledwie 20.000 kor. Mimo tak szczupłych funduszy zakupiło grunt przy ul. Kopernika l. 11 i rozpoczęło budowę, której koszta wraz z gruntem wynosić mają 420.000 kor. Z dniem 30. maja 1908 r. rozporządzało Towarzystwo na cele budowy domu: 1) funduszem żelaznym, 2) funduszem ze składek.

Fundusz żelazny tworzą:

wkładki 64 członków założycieli, wynoszące	15.300 ⁰⁰ K.
10% wkładek członków wspierających z r. 1906	774 ⁶⁷ "
40% " " " z r. 1907	3.276 ³⁸ "
nadwyżki z wydawnictw kalendarzy z r. 1905 i 1906	609 ⁴⁹ "
20-halerzowe wkładki członków Kółek z r. 1901	224 ³⁰ "
narosłe odsetki	858 ⁸⁴ "
razem	<u>21.043⁶⁸ K.</u>
składki zaś przyniosły po 30. kwietnia 1907	<u>21.791⁰⁵ K.</u>
Fundusz budowy zatem wynosił	42.834 ⁷³ K.

Rybacktwo.

W załatwieniu sprawozdania Komisji gospodarstwa krajowego z dnia 2-go marca 1907 Ls. 1636/907 o sprawozdaniu z czynności departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 1-go sierpnia 1905 do końca października 1906, obejmującego także sprawy dotyczące rozwoju gospodar-

stwa rybnego w kraju, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 7. marca 1907 między innymi następującą uchwałę:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby przedłożył Sejmowi projekt zmiany ustawy o rybołówstwie z dnia 31-go października 1887“.

Komisya, motywując przedłożenie wniosku na powzięcie powyżej podanej uchwały, powołuje się w swem sprawozdaniu na motywa naprowadzone w załatwionem przez Wysoki Sejm sprawozdaniu komisji z dnia 20. października 1903 Ls. 3337/903 -- jako też w sprawozdaniu komisji z dnia 16. listopada 1905 Ls. 4373/905, które nie przyszło już pod obrady Wysokiego Sejmu.

W sprawozdaniach tych zaznaczyła komisya potrzebę zorganizowania działu rybackiego w Wydziale krajowym, a w szczególności organizacyi nadzoru nad rewirami rybackimi, z czem wiąże się bezpośrednio potrzeba wprowadzenia pewnych zmian do postanowień obowiązującej dziś ustawy o rybołówstwie.

Zmiana ustawy dotyczyć powinna zdaniem komisji „nie tylko wprowadzenia przepisów, które w stosunkach naszych są konieczne ale także usunięcia z ustawy tych wszystkich postanowień, które w naszych stosunkach na zawsze martwą literą prawa pozostać muszą, jak n. p. postanowienia o rewirowych, wydziałach rybackich i t. p.

Komisya wyraziła następnie zapatrywanie, iż dążyćby należało do tego, aby pieczę nad sprawami rybackiego poruczonej osobnej instytucji, utworzonej na wzór istniejącego na Morawach inspektoratu rybackiego, z zakresem działania i atrybucjami przyznanemi temuż inspektoratowi, (§ 30. i 31. ustawy o rybołówstwie dla Moraw z dnia 6. czerwca 1895, dz. ust. kraj. nr. 62 ex 1896).

Wydział krajowy podziela w zupełności powyżej naprowadzone zapatrywania komisji, tak co do potrzeby wprowadzenia do obowiązującej dziś ustawy o rybołówstwie pewnych zmian i uzupełnień, jak i co do kierunku, w jakim zmiany te prowadzićby należało.

Mimo to nie mógł Wydział krajowy uczynić dotąd zadość powołanemu powyżej wezwaniu Wysokiego Sejmu i nie przedkłada jeszcze odnośnego projektu zmiany ustawy o rybołówstwie, a to z następujących powodów.

Okólnikiem c. k. Namiestnictwa z dnia 29. grudnia 1906 L. IX 2335/31 i z dnia 27. kwietnia 1907 L. IX 1318/31 przekazało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu zakres działania zmarłego przy końcu 1906 r. c. k. inspektora rybackiego. Dalej w roku 1907 ukończoną ostatecznie została akcja wprowadzenia w życie ustawy o rybołówstwie tak, że w tymże roku, a także i w roku 1908 wiele z utworzonych rewirów rybackich dopiero po raz pierwszy wydzierżawione zostały. Dalej w roku 1907 poruszoną została przez c. k. Ministerstwo rolnictwa sprawa zmiany postanowień §. 5. ustawy państwowej o rybołówstwie z dnia 25. kwietnia 1885 (Dz. u. p. nr. 58), identycznego z §. 42. ustawy krajowej o rybołówstwie z dnia 31. października 1887, w której to sprawie nie powzięto jeszcze dotąd ostatecznej decyzji.

Wkońcu już w roku 1908 poruszone zostały ze strony krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie sprawy reaktywowania c. k. inspektoratu rybackiego i wprowadzenia w życie instytucji rewirowych wydziałów rybackich (§§. 27. do 29. ustawy o rybołówstwie), w których to sprawach c. k. Rząd nie powziął jeszcze także swej decyzji. Naprowadzone tu okoliczności wskazują dowodnie na to, że okres czasu sprawozdaniem tem objęty był dla całej dziedziny spraw rybackiego okresem pod wieloma względami przejściowym, w którym układały się i krystalizowały stosunki i zapatrywania, jakie muszą być wzięte pod rozwagę przy rozpatrywaniu sprawy projektowanej zmiany ustawy.

Również nie mogą pozostać bez wpływu na sprawę zmiany ustawy rybackiej rezultaty prac komisji zbierającej się w dniu 7-go lipca 1908 w Nowym Sączu, dla rozpatrzenia i uregulowania stosunków rybołówstwa na granicznej przestrzeni rzek Białki, Dunajca i Popradu, w której to komisji wezmą udział reprezentanci rządu węgierskiego, rządu austriackiego i Wydziału krajowego.

To wszystko skłoniło Wydział krajowy do odroczenia ostatecznego opracowania projektu zmiany ustawy aż do czasu, w którym z jednej strony nabyte doświadczenie z drugiej zapadłe decyzje c. k. Rządu umożliwią przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosku na taką zmianę ustawy, która by nie tylko odpowiadała dzisiejszym potrzebom, ale i na przyszłość choć na lat kilkanaście ochroniła tę ustawę od potrzeby wprowadzania nowych zmian i uzupełnień

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 Ls. 2060/907 odstąpiono Wydziałowi krajowemu petycję Towarzystwa rybackiego w Gorlicach o udzielenie subwencji na podniesienie gospodarstwa rybnego „do zbadania i uwzględnienia z funduszu rybackiego w kwocie co najmniej 300 kor. i ewentualnego uwzględnienia w następnym budżecie“. Ponieważ przed powzięciem tej uchwały Wydział krajowy udzielił już temuż Towarzystwu z funduszu rybackiego subwencji w kwocie 434 koron za dostarczoną temuż Towarzystwu na wiosnę 1907 r. ikrę pstrąga, przeto uchwałą z dnia 7. czerwca 1907 L. 33711 Wydział krajowy uznał subwencję tę za dostateczną na rok 1907. W preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908 nie wstawiono żadnej subwencji dla tegoż Towarzystwa, gdyż pozostający do rozporządzenia Wydziału krajowego fundusz dla podniesienia rybackiego mógł i w tym roku udzielić temuż Towarzystwu odpowiedniej subwencji. Kwestya ewentualnego uwzględnienia prosby Towarzystwa rybackiego w Gorlicach w r. 1909 będzie przedmiotem decyzji Wydziału krajowego przy układaniu preliminarza budżetu krajowego na rok 1909.

Przy układaniu preliminarza na r. 1909 będzie musiał Wydział krajowy zastanowić się również nad kwestyą dalszego subwencyonowania Zakładu chowu ryb w Oparach, utrzymywanego i prowadzonego od roku 1899 przez galicyjskie Towarzystwo gospodarskie.

Z przyznanej bowiem temuż Zakładowi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26-go października 1903 na lat pięć subwencji o rocznych 2450 koron ostatnia rata wypłaconą zostanie w październiku 1908 r. tak, że od roku 1909 począwszy wspomniany powyżej Zakład nie ma dotąd zapewnionej z funduszu krajowego żadnej subwencji. — Zaznaczając, że od roku 1903 począwszy subwencyonuje c. k. Rząd Zakład w Oparach kwotą 4500 koron rocznie, musi Wydział krajowy podnieść, że Zakład chowu ryb w Oparach musiał w ciągu lat ostatnich dość znaczne robić wkłady na rozszerzenie i uzupełnienie. Obecnie uposażony we wszelkie potrzebne urządzenia, zdolnym jest do wyprodukowania tak już poważnej ilości narybku, potrzebnego bądź do zarybienia rzek, bądź do zagospodarowania mniejszych gospodarstw stawowych, że produkeya ta stać się już może bardzo ważnym czynnikiem rozwoju gospodarstwa rybnego w kraju. Aby to jednak było możliwem, musi mieć zakład zapewnioną subwencyami z funduszy publicznych egzystencyę, gdyż tylko wówczas będzie mógł zaniechać dającej dochód produkeyi ryb dwu i trzech letnich, a produkować tylko narybek, co wprawdzie dochodu zapewnić nie może, lecz stanowi główny cel zakładu. W roku 1909 odnowionym być musi kontrakt dzierżawy terenu, na którym założono zakład, na dalszych lat dziesięć, co możliwem będzie tylko wówczas, gdy przez subwencję zapewnioną będzie dalsza egzystencya zakładu.

Jak powyżej wspomniano, akcyja władz politycznych około wprowadzenia w życie ustawy o rybołówstwie w tym roku ukończoną zostanie. Podział rzek na rewiry rybackie i wydzierżawienie tych rewirów przedstawia następująca tabela:

Liczba porządkowa	Dorzecze	Liczba rewirów rybactkich w dorzeczu		Razem utworzono w dorzeczu	Dotąd wydzierżawiono rewirów	Uzyskany w dorzeczu roczny czynsz dzierżawny z dolice niem ocenionego dochód z rewirów własnych		Roczny czynsz dzierżawny uzyskany w poprzednim dziesięcioleciu		U w a g a
		rewirów własnych	rewirów dzierżawnych			kor.	gr.	kor.	gr.	
1	Bug	—	20	20	18	5033	10	4638	—	Dotąd nie wydzierżawiono 2 rewirów, za które czynsz wynosił 52 kor. rocznie
2	Bystrzyca	5	15	20	20	2067	—	—	—	
3	Czeremosz	—	16	16	15	310	—	—	—	1 rewir od roku 1903 nie wydzierżawiony
4	Dniestr	1	75	76	72	11226	47	—	—	
5	Dunajec	1	38	39	34	4874	20	2919	—	Niewydzierżawione (5) rewiry dawały poprzednio 650 koron czynszu.
6	Gniła Lipa	—	7	7	6	141	—	—	—	***
7	Łomnica	3	17	20	10	1446	70	—	—	10 rewirów od r. 1907 nie wydzierżawionych (Dolina).
8	Prut	2	16	18	18	2104	85	—	—	
9	Raba	—	19	19	18	958	50	476	50	***
10	San	—	78	78	74	6041	25	—	—	***
11	Seret	1	20	21	7	442	—	—	—	
12	Skawa	1	9	10	10	1596	25	703	29	
13	Soła	9	12	21	21	1581	20	—	—	
14	Stryj	—	17	17	17	1843	08	—	—	
15	Strypa	—	6	6	6	318	—	—	—	
16	Styr	—	7	7	7	842	—	—	—	
17	Świca	7	9	16	3	1650	—	—	—	13 rewirów od roku 1904 nie wydzierżawionych (Dolina).
18	Wisła	1	37	38	34	9416	80	3658	90	Niewydzierżawione 4 rewiry dawały 290 koron czynszu.
19	Wisłoka	—	19	19	19	407	05	—	—	
20	Zbrucz	—	17	17	12	128	—	—	—	
21	Złota Lipa	—	18	8	6	186	—	—	—	***
	Razem utworzono rewirów	31	462	493	—	—	—	—	—	
	Dotąd wydzierżawiono	—	—	—	427	—	—	—	—	
	Uzyskano z dzierżawy dochód	—	—	—	—	52623	45	—	—	
	15% taksy rewirów wynoszą	—	—	—	—	7893	51	—	—	

**) Do liczby rewirów wydzierżawionych doliczono rewiry własne, dla których orzeczeniem Starostwa oznaczono wysokość taks rewirowych.

**) 1 rewir Gniłej Lipy, 1 Raby, 4 Sanu i 2 Złotej Lipy nie wydzierżawione z powodu braku oferentów.

Z zestawienia tego okazuje się, że dotąd nie wydzierżawiono jeszcze 66 rewirów, z tego ośm rewirów dla braku oferentów.

Na pięciu dorzeczach wydzierżawiono w latach 1906, 1907 i 1908 rewiry rybackie już po raz wtóry (na drugie dziesięciolecie). Czynsze dzierżawne, uzyskane przy powtórnym wydzierżawieniu rewirów, przenoszą bardzo znacznie czynsze uzyskane pierwotnie, co podnieść należy jako dowód przemawiający za pożytecznością obowiązującej dziś ustawy. Jako przykład, co można osiągnąć przy odpowiednim prowadzeniu gospodarstwa rybnego na rewirach rybackich, służyć mogą rezultaty, otrzymane przez spółkę rybacką w Czernichowie, dzierżawiącą 8-my i 9-ty rewir rybacki Wisły za czynszem rocznym 839 koron. Spółka ta wypłaciła (oprócz czynszu) w ciągu roku 1906/7 rybakom tytułem robocizny przy łapaniu ryb 7.413·17 koron, a mimo to po opędzeniu kosztów administracji w kwocie 956 koron wykazała w zamknięciu rachunkowym zysk czysty 546·79 kor., mimo iż celem Spółki nie jest osiągnięcie zysków, lecz podniesienie rybactwa.

Ten przykład, jak i wiele innych, które tu przytoczyliby można, udowadniają, jak owocnym mogłoby być należyte zagospodarowanie rewirów rybackich i racjonalna ich eksploatacja. Obowiązująca dziś ustawa nie daje jednak Wydziałowi krajowemu dostatecznych środków do otoczenia należytej opieką tej gałęzi gospodarstwa krajowego. Wydział krajowy uciekać się musi do stosowania środków pośrednich, aby przynajmniej najważniejsze pod względem gospodarczym przestrzenie wód rybnych w specjalną objąć opiekę. Do takich środków należy zaliczyć zainicjowane w okresie sprawozdawczym wydzierżawianie niektórych rewirów rybackich przez Wydział krajowy, a to w tym celu, by je następnie oddać w poddzierżawę pod pewnymi, już przez Wydział krajowy określonymi warunkami, zabezpieczającymi należyte prowadzenie gospodarstwa rybnego. Na razie wydzierżawił Wydział krajowy jedenaście rewirów rybackich Dunajca, obejmujących rzekę tę i jej dopływy od źródeł aż po Nowy Sącz (z wyłączeniem Popradu i rewiru 6-go (czorsztyńskiego), uznanego za rewir własny), a to dlatego, że ta przestrzeń Dunajca jest głównym tarliskiem łososi i pstrągów w dorzeczu Wisły i że na tej przestrzeni ustawiano do połowu łososi rok rocznie tak zwane „laski“, które gospodarstwu rybnemu ogromne przynosiły szkody a wszelkie usiłowania Wydziału krajowego, zdążające do usunięcia tych laszek okazały się bezskuteczne. Obecnie wskutek wydzierżawienia tych rewirów przez Wydział krajowy użycie laszek usunięciem zostało, na każdym rewirze ustanowiona jest zaprzęgnięta straż rybacka, a gospodarstwo rybne w normalne zaczyna wchodzić tory.

Przeprowadzanie systematycznego zarybiania rzek przez Wydział krajowy (na rachunek funduszu dla podniesienia rybactwa) wchodzi również w zakres programu prac przedsięwziętych dla podniesienia rybactwa, a w akcji tej doznaje Wydział krajowy ofiarnej pomocy ze strony krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie.

W sprawie ochrony rybactwa przed szkodliwymi wpływami, a w szczególności przed szkodliwym zanieczyszczeniem wód odpływami fabrycznymi, która to sprawa, ważna nie tylko dla rybactwa, ale wogóle dla wszystkich gałęzi gospodarstwa rolnego, poruszoną już została uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26. października 1903, nie może Wydział krajowy wykazać znaczącego postępu. Usiłowania Wydziału krajowego, mające na celu wyjednanie u c. k. Namiestnictwa, aby na podstawie postanowień §. 69. ustawy wodnej i §. 47. ustawy o rybołówstwie wydało zasadnicze rozporządzenie, któreby jasno określało, jakie odpływy i zanieczyszczenia uważane być mają „za szkodliwe“, względnie jakim warunkom odpowiadać mają odpływy, odprowadzane do wód bieżących, nie odniosły dotąd stanowczego rezultatu. Stwierdzić jedynie można, że od lat dwóch władze polityczne przy wydawaniu konsensów na zakładanie zakładów fabrycznych normują po przesłuchaniu znawców warunki, pod jakimi odprowadzać można do rzek odpływy fabryczne. Również w kilkunastu wypadkach zarządziły wła-

dze polityczne, by w istniejących zakładach fabrycznych wprowadzono urządzenia dla oczyszczania odpływów, nadto rozporządzeniem z dnia 3. czerwca 1908 L. III. 1.601/9/A. 38 (LW. 58.209/1908) zarządziło c. k. Namiestnictwo, aby zakłady fabryczne, odprowadzające odpływy swe do wód bieżących, a niemające na to wyraźnego pozwolenia władz politycznych, postarały się o odnośne pozwolenie w drodze wskazanej postanowieniami ustawy wodnej. To, co powyżej zaznaczono, uważać się musi w każdym razie za pewien postęp, lecz postęp mający dotąd więcej teoretyczne jak praktyczne znaczenie; dopokąd bowiem nie będzie ustanowionych organów dla kontroli, o ile zakłady fabryczne stosują się do nałożonego na nich obowiązku należytego oczyszczania odpływów, tak długo wydane przez władze polityczne zarządzenia nie odniosą należytego skutku.

Kończąc część sprawozdania poświęconą gospodarstwu rybnemu na rzekach, zaznaczyć jeszcze musi Wydział krajowy, że przy powtórnym wydzierżawieniu rewirów rybackich, o czym wspomniano już powyżej, dotkliwie odczuć się dał brak w ustawie postanowień, któreby umożliwiały przedłużenie kończącej się dzierżawy rewiru rybackiego, aż do chwili prawomocności ponownego wydzierżawienia. Zdarzały się bowiem wypadki, że przez opóźnienia rozpisanie rozprawy ofertowej na dzierżawę rewirów lub wskutek wniesionych do wyższych instancji rekursów przeciw przeprowadzonemu przez c. k. Starostwo wydzierżawieniu, upływał znaczny okres czasu między dniem końcowym pierwszego okresu dzierżawy a dniem rozpoczęcia dzierżawy następnego okresu, co nie tylko pozbawiało właścicieli rybołówstwa (gminy i obszary dworskie) czynszu dzierżawnego za ten czas przejściowy, ale, co ważniejsze, było powodem, że rewiry rybackie, pozbawione przez dłuższy czas wszelkiej opieki, narażone były na dzikie rybołówstwo, zdolne w przeciągu kilku miesięcy zniszczyć zupełnie skutki najtroskliwiej przez szereg lat prowadzonej gospodarki rybnej.

W dziedzinie popierania gospodarstwa rybnego na wodach stojących (gospodarstwa stawowego) trzymał się Wydział krajowy dotychczasowej praktyki udzielania bezpłatnej właścicielom gruntów pomocy fachowej przy opracowaniu projektów założenia stawów, przy wytyczaniu robót w tym celu podjętych i przy zagospodarowaniu stawów. Wykaz czynności urzędnika fachowego, podjętych w tej sprawie, podano w sprawozdaniu z czynności biura melioracyjnego, w którego skład urzędnik ten wchodzi; wobec tego ogranicza się Wydział krajowy na zaznaczeniu, że w ostatnich dwóch latach wpłynęły do Wydziału krajowego liczne podania drobnych właścicieli gruntowych, przeważnie włościan, o udzielenie porady dla zagospodarowania drobnych istniejących stawków, a także dla założenia stawów nowych. Jakkolwiek objekty, do których żądana porada ma się odnosić, obejmują zazwyczaj bardzo małe przestrzenie gruntów, mimo to Wydział krajowy nie tylko udzielenia porady nie odmawia, ale przez bezpłatne udzielanie narybku, potrzebnego do pierwszego zagospodarowania stawków włościańskich, stara się poprzeć usiłowania jednostek, mające na celu uzyskanie dochodu także i z gruntu wodą zalanego, w przeświadczeniu, że należyte zagospodarowanie wszystkich, choćby drobnych, lecz do zagospodarowania nadających się stawków gminnych i włościańskich stać się może w całości poważnym źródłem dochodu rolniczej ludności kraju.

Czynności
krajowego
biura staty-
stycznego.

W okresie będącym przedmiotem sprawozdania opracowało i wydało krajowe biuro statystyczne „Mapy wyznaniowe i językowe Galicji według gmin administracyjnych“ i Część I. VIII-go tomu „Podręcznika statystyki Galicji“.

Nadto biuro opracowało:

1) przedstawienia cyfrowe stosunków rozszedlenia ludności Galicji według wyznania i narodowości;

2) skład reprezentacji gmin miejskich w Galicyi według wyznania i zatrudnienia;

3) II. część VIII. tomu „Podręcznika statystyki Galicyi“.

Wszystkie te trzy prace wyjdą z druku w ciągu lata bieżącego roku.

W ostatnich czasach przystąpiło biuro:

1) do opracowywania wyników wyborów sejmowych w Galicyi w roku 1908, odkładając wykończenie i opublikowanie tego przedmiotu do czasu zatwierdzenia wyborów przez Wys. Sejm;

2) do prac przygotowawczych, mających na celu wydanie statystyki dochodów i rozchodów gmin galicyjskich.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w zakresie dróg

za czas od 1. lipca 1906 do 31. marca 1908

(z 10 alegatami).

Departament IV.

Szef Departamentu: Dr. Stanisław Dąbski, członek Wydziału krajowego.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Ustawa dro-
gowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. grudnia 1907 udzielono Najwyższej sankcyi uchwalonemu dnia 11. marca 1907 przez Wysoki Sejm projektowi ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych niepaństwowych. Ustawa ta weszła w życie dnia 1. stycznia 1903.

Uzyskawszy zapewnienie ze strony c. k. Rządu, że powyższa ustawa będzie w ciągu grudnia 1907 sankcyonowana, Wydział krajowy okólnikiem z dnia 30. listopada 1907 l. 114767 polecił Reprezentacyom powiatowym, ażeby budżety drogowe na r. 1908 ułożyły już z uwzględnieniem nowej ustawy drogowej Okólnikiem zaś z dnia 4. grudnia 1907 l. 46535 Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych na najważniejsze postanowienia nowej ustawy drogowej, a między innymi na postanowienia ustępu czwartego § 15. tej ustawy o zasiłkach ze skarbu krajowego na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I i II klasy oraz rozesłał instrukcyę załączoną jako Alegat I., którą określono szczegółowo warunki udzielania takich zasiłków, unormowano sprawę co do wnoszenia i udokumentowania podań o nie, tudzież zobowiązano Wydziały powiatowe do przedkładania Wydziałowi krajowemu udokumentowanych rachunków z użycia zaliczonych subwencyj krajowych na cel powyższy. Przez wydanie tej instrukcyi Wydział krajowy uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu z 11. marca 1907, polecającej Wydziałowi krajowemu, aby dla przyznawać się mających subwencyj na cele utrzymania dróg w powiatach ułożył odpowiednią instrukcyę.

Aleg. I.

Nadto okólnikiem z dnia 4. grudnia 1907 l. 50811 Wydział krajowy przesłał Wydziałom powiatowym nową instrukcyę rachunkowo-kasową dla miejscowych Zarządów drogowych i Wydziałów powiatowych wydaną przez Wydział krajowy na podstawie § 21. nowej ustawy drogowej. Nakładem funduszu krajowego wydano zbroszurowane odbitki nowej ustawy drogowej, które jak również nową instrukcyę rachunkowo-kasową Wydział krajowy odstępuje Wydziałom powiatowym w żądanych przez nie ilościach egzemplarzy po cenie własnego kosztu.

Zgodnie z zastrzeżeniami wyrażonemi w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 11. grudnia 1907 l. 43425 (LW. 126.491/07) przedłożono temu Ministerstwu do zatwierdzenia zarys rozporządzenia wykonawczego do nowej ustawy drogowej, obejmujący jedynie postanowienia odnoszące się do §. 2. ustęp trzeci, §. 4. ustęp czwarty i piąty i do §. 12.

Ustawa o policyi drogowej. Najwyższem postanowieniem z dnia 5. października 1907 udzielono Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy o policyi drogowej na drogach publicznych.

Ustawa ta weszła w życie dnia 11. listopada 1907 z wyjątkiem postanowień o dzwonych u kół (§. 15.) i o oznaczeniu wozów tabliczką (§. 24.), które weszły w życie z dniem 11. maja 1908.

Okólnikiem z dnia 12. marca 1908 l. 104.325/07 Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych na najważniejsze postanowienia tej ustawy.

Nakładem funduszu krajowego wydano zbroszurowane odbitki ustawy o policyi drogowej do użytku Wydziałów powiatowych za zwrotem własnego kosztu.

Ustawa o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych. Najwyższem postanowieniem z dnia 20. marca 1907 udzielono Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 2. listopada 1904 projektowi ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych.

Ustawa ta weszła w życie z dniem 1. stycznia 1908.

Uchwały o udzieleniu koncesyi na myta. Najwyższemi postanowieniami z dnia 13. marca 1907 i 25. lipca 1907 zostały zatwierdzone uchwały Wysokiego Sejmu, któremi udzielono koncesyi na pobór myta:

Wydziałowi pow. w Tarnobrzegu na drodze gminnej II kl. Alfredówka — Buda stalowska;

Wydziałowi pow. w Sokalu od mostu na Bugu w Krystynopolu;

Radzie pow. w Brodach na drodze pow. Brody — Leszniów — Szczurowice;

Wydziałowi pow. w Rzeszowie od mostu na Wisłoku, zbudowanego na publicznym dojeździe kolejowym w Strzyżowie;

Radzie pow. w Chrzanowie od przewozu przez przepok Wisły pod Jankowicami i od przewozu przez stare koryto Wisły w Jankowicach pod Podjarkami;

Radzie pow. w Mielcu na drodze pow. Radomyśl — Lisia góra.

b) Ustawy i uchwały jeszcze nie sankcyonowane.

Ustawa o dojazdach kolejowych. Dotychczas nie uzyskał sankcyi uchwalony przez Wys. Sejm. na posiedzeniu z dnia 9. października 1907 projekt ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Koncesya mytnicza od przewozu przez San pod Ulanowem. Dotychczas nie otrzymała Najwyższego zatwierdzenia uchwała sejmowa z dnia 30. września 1907 o udzieleniu koncesyi Jakóbowi Pfefferowi i sp. na pobór opłat mytniczych od przewozu przez rzekę San pod Ulanowem.

B.

Uchwały sejmowe nie podlegające Najwyższej Sankcyi i sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecane.

Uchwała w sprawie ukrajowienia dróg. Na posiedzeniu z dnia 11. marca 1907 Wysoki Sejm powziął między innymi następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z uwzględnieniem możliwości finansowej kraju opracował projekt ukrajowienia pewnej sieci dróg, czy to nowo zbudować się mających, czy też jako powiatowe lub gminne I klasy już zbudowanych i by przeprowadził z c. k. Rządem rokowania, któreby miały na celu uzyskanie wydatniejszej

niż dotychczas pomocy państwa na rzecz budowy i utrzymania autonomicznych dróg w kraju.“

W celu wykonania tej uchwały Wydział krajowy polecił wszystkim Wydziałom powiatowym, ażeby po przedstawieniu sprawy Radzie powiatowej i na podstawie jej uchwały przedłożyły Wydziałowi krajowemu wykazy dróg, które przez wzgląd na ich ważność ekonomiczną i znaczenie komunikacyjne, należałoby — zdaniem Reprezentacji powiatowej — ukrajowić.

Na podstawie tych wykazów Wydział krajowy zaprojektuje sieć dróg wyżej wspomnianą i następnie podejmie rokowania z c. k. Rządem w kierunku przez Wysoki Sejm wskazanym.

Uchwała w sprawie projektu ustawy o budowie dróg konkurencyjnych.

W poprzednim sprawozdaniu z czynności w zakresie dróg Wydział krajowy oznajmił, że w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 12. października 1903 odniósł się pismem z dnia 16. czerwca 1906 l. 4053 do c. k. Rządu w sprawie projektu ustawy o budowie dróg konkurencyjnych przy współudziale skarbu Państwa, skarbu krajowego i funduszów lokalnych.

Na powyższe pismo, pomimo przypomnienia sprawy pismem z 29. lutego 1908 l. 22459 — do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszła odpowiedź c. k. Rządu.

Uchwała o petycji Wydz. pow. w Gródku o podwyższenie subwencji krajowej na budowę drogi pow. Gródek-Kamienobród-Jaryna

Wskutek uchwały sejmowej z r. 1905 przyznającej 60% subwencyę na dalszą budowę tej drogi, rozpoczęto tamże roboty w czerwcu 1906 pod technicznym kierunkiem inżyniera krajowego, wykonywując je od Jaryny na przestrzeni 2200 m. b., z czego w tymże roku oddano do użytku publicznego 1.540 m. oraz przygotowano roboty ziemne na dalszej partyi.

W r. 1907 wobec braku funduszów miejscowych ograniczono budowę do wykończenia rozpoczętej partyi i wykonania dojazdu do wodociągu miejskiego na dług. 140 m., co uskuteczniło pod nadzorem technicznych organów Wydziału powiatowego. Zarazem jednak przeprowadzono pertraktacje z Wydziałem powiatowym i magistratem lwowskim w kwestyi ustalenia kierunku pozostałej części oraz zwiększenia szerokości korony do 7-miu metrów a to w uznaniu znacznej frekwencji a szczególnie licznych transportów materiałów opałowych i urządzeń mechanicznych do zakładu wodociągowego; przytem z powodu zwiększonych kosztów gmina miasta Lwowa przystąpiła z udziałem 8.000 K, prócz poprzednio zadeklarowanej i uiszczonej kwoty 13.400 K.

W następstwie powyższej uchwały sejmowej z d. 12. października 1907 podnoszącej udział krajowego funduszu do 75%, zastrzeżono nadto, że budowa tej drogi do zupełnego ukończenia przeprowadzoną zostanie pod kierunkiem technicznych organów krajowych, jakoteż że m. Lwów co do uiszczenia swego datku odstąpi od warunku ukrajowienia tej drogi.

Po złożeniu w r. 1908 żądanych oświadczeń, budowa pozostałej przestrzeni 5.2 kilom. została zarządzoną z wiosną r. b. pod kierunkiem inżyniera krajowego.

Uchwała w sprawie przyznania subwencji krajowej na budowę drogi Wojśław-Biesiadka.

Uchwałą z dnia 11. marca 1907 Wys. Sejm przyznał na budowę drogi Wojśław-Biesiadka subwencyę od r. 1907 począwszy w wysokości 70% rzeczywistych kosztów budowy.

O tej uchwale zawiadomiono Wydział powiatowy w Mielcu rozporządzeniem z 19. kwietnia 1907 l. 30.037.

Uchwała w sprawie subwencji na budowę drogi Kolbuszowa-Przeclaw.

Uchwałą z dnia 11. marca 1907 Wys. Sejm upoważnił Wydział krajowy do wypłacenia powiatowi kolbuszowskiemu subwencji 50% od kwoty wydanej na wykonaną w czasie od r. 1899 do r. 1904 budowę części drogi powiatowej Kolbuszowa-Przeclaw. O tej uchwale Wydział krajowy rozporządzeniem z 24. czerwca 1907 l. 27.515 zawiadomił Wydział pow. w Kolbuszowie i zarazem wyasygnował przypadającą subwencyę krajową.

Uchwała
w sprawie
budowy
mostu na
Sole.

Uchwałą z 12. marca 1907 Wys. Sejm odstąpił Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia petycję gmin Stary Żywiec i Zarzeczce o budowę mostu na Sole.

O tej uchwale zawiadomiono c. k. Prezydium Namiestnictwa, które następnie odezwą z 20. sierpnia 1907 l. 4596/pr. oznajmiło, że sprawę przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Uchwała
w sprawie
budowy
drogi pow.
Krystyno-
pol-Brody.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z r. 1903 rozpoczęto w roku 1905 budowę drogi powiatowej Krystynopol-Brody, prowadząc ją w dalszym ciągu w latach 1906 i 1907.

Według szczegółowych obliczeń kosztować ma budowa 79 kilometrów tej drogi powiatowej 2,480.000 K, z czego przypadnie na fundusz krajowy udział w stosunku 75% całości kosztów t. j. w kwocie 1,860.000 K. Droga ta przechodzi przez trzy powiaty: w powiecie sokalskim leży 17 km., w powiecie kamioneckim 28,5 km., w powiecie brodzkim 33,5 km. Dotychczas wykonywano budowę tylko w powiecie sokalskim. W okresie sprawozdawczym ukończono dwa kilometry drogi i dokończono budowę mostu na Bugu 156 m. światła tak, że w jesieni r. 1907 oddaną została do użytku pierwsza, najtrudniejsza sekcja tej budowy pięć kilometrów długości. Dotychczasowy koszt budowy wynosi 370.700 K.

Z początkiem r. 1908 poczyniono przygotowania do budowy w r. bieżącym drugiej sekcji tej drogi z Pozdziejca do Korczyzna długości 7 kilometrów.

Uchwała
o budowie
drogi gmin-
nej I. kl.
Hruszów-
Niemirów-
Magierów-
Dobrosin.

Droga gminna I. kl. Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin przechodzi przez trzy powiaty: jaworowski na długości 4.356 m., rawski na dług. 34.119 m. i żółkiewski na dług. 955 m.

Na rzecz tej budowy przyznał c. k. Rząd ryczałtową subwencję w kwocie 200.000 K, a Wydział krajowy 50% subwencję w stosunku do ogólnych kosztów budowy ocenionych w kosztorysie na 648.400 koron.

Budowę rozpoczęto w r. 1905 i po koniec r. 1907 ukończono przestrzeń 13 km. w powiecie rawskim od Niemirowa w stronę Dobrosina

Uchwała
w sprawie
projektu
drogi gmin-
nej I. kl.
ze Szcza-
wnicy do
Piwnicznej.

W ciągu 1907 r. wypracowano dalszą część szczegółowego projektu na budowę drogi gminnej I. kl. Piwniczna-Szczawnica na terytorium powiatu nowotarskiego od działu wód na górze „Rohacz“ do złączenia z drogą krajową Krościenko-Szczawnica w Szczawnicy na długości 14 km. wraz z kosztorysem obliczonym na 797.300 kor. Łączna zatem długość drogi z Piwnicznej do Szczawnicy wynosi 26,627 km., a ogólny koszt budowy przedstawia kwotę 1,295.460 kor. Tak wysoki koszt znajduje uzasadnienie w bardzo trudnych warunkach górskiego terenu przy utrzymaniu spadków projektowanej trasy w granicach 5% oraz zaprojektowaniu stałych mostów i trwałych żelaznych poręczy.

Projekt udzielono c. k. Namiestnictwu celem wyjednania 60% rzeczywistych kosztów budowy z funduszu państwowego, gdyż reszta 40% ma być pokryta z funduszu krajowego wraz z udziałami powiatów i datkami stron interesowanych.

Uchwała
w sprawie
mostu na
rzece Stryju
w Kruszel-
nicy.

Most na Stryju w Kruszelnicy będzie leżeć na kierunku drogi Synowódzko górne-Schodnica. Na budowę tego mostu, niezależnie od budowy wymienionej drogi, przyznał Wydział krajowy w r. 1907 (LW. 19.820/07) 50% subwencję i zarządził w lecie 1907 r. szczegółowe studia techniczne dla wyboru miejsca i oceny kosztów tej budowy.

Wybór miejsca uskuteczono niedaleko obecnego brodu na rzece Stryju naprzeciw folwarku ze zgodą stryjskiego Wydziału powiatowego, poczem obliczono, że najstosowniej będzie wykonać w tem miejscu most czteroprzęsłowy łącznej długości 126 m. na murowanych przyczółkach i filarach i drewnianej kratowej konstrukcji niosącej systemu Rychtera.

Szczegółowy projekt tej konstrukcji został przez biuro drogowe opracowany, natomiast przeszkody, jakie zaszły w jesieni 1907 r. przy wy-

konaniu sondowań pokładów gruntów, nie dozwoliły dokończyć projektu filarów mostowych, przez co nie może być jeszcze podanem, jakich kosztów budowa ta wymagać będzie.

Uchwała
w sprawie
petycji
konduktorów dróg
krajowych
o polepszenie ich
bytu.

Uchwałą z dnia 8. marca 1907 Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu petycję konduktorów dróg krajowych o polepszenie ich bytu do zbadania i przedstawienia wniosków.

W tym przedmiocie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

C.

Drogi krajowe.

Utrzymanie
dróg
krajowych.

W latach 1906 i 1907 stan dróg krajowych był normalny — wskutek jednak nadzwyczajnych zawiei śnieżnych w zimie 1906/07 dla umożliwienia komunikacyi zarządzone rozkopywanie zasp spowodowało wydatki wynoszące przeszło 40.000 kor., w okresie zaś zimowym 1907/08, jakkolwiek zawieje nie objęły w tym stopniu wszystkich dróg krajowych, to jednak częste odwilże wpłynęły niekorzystnie na stan pokładu drogowego.

Wykazane w poprzednim sprawozdaniu klęski elementarne na drogach krajowych w r. 1906 wymagają jeszcze w r. 1908 naprawy uszkodzonych dróg, gdyż w r. 1907 nie mogły być w całości przeprowadzone.

W latach 1906 i 1907 przy normalnej konserwacyi zamieniono na stałe (murowane, kryte płytami lub o żelaznych trawersach, sklepione względnie betonowe, albo o konstrukcyi żelazno-betonowej) pomniejszych mostów i przepustów drewnianych 156.

Rekonstrukcyja dróg
krajowych

W przedmiocie rekonstrukcyi dróg krajowych Wydział krajowy zdaje sprawę, jak następuje:

1. W celu zastąpienia projektowanej pierwotnie rekonstrukcyi części drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową wypracowano — na podstawie zdjęć dokonanych na gruncie w r. 1906 — szczegółowy projekt ramp dojazdowych do mostu projektowanego na Dunajcu pod Zbyszycami na łącznej długości 1420 m wraz z kosztorysem obliczonym na 93.600 kor. Nadto opracowano projekt wstępny na budowę tego mostu o konstrukcyi żelazno-betonowej, obliczony na 297.000 kor. — jakoteż projekt na rekonstrukcyę przyległej części drogi krajowej Słotwina-Brzesko-Sącz między Starą wsią a Dąbrową na długości 6470 m, której koszt obliczono na 54.300 kor.

Łączny zatem koszt tego przełożenia przedstawia się w kwocie 444.900 kor.

Powyższe roboty zastąpić mają rekonstrukcyę drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową, która ze względu na napotkane trudności i nadzwyczajne koszta została zaniechaną.

Pomienione projekty przedłożono c.k. Prezydium Namiestnictwa celem wyjednania subwencyi państwowej, przyczem ponownie przedstawiono przyczyny zaniechania rekonstrukcyi drogi kraj. Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

Na rzecz tej budowy wstawiono w budżecie krajowym na rok 1908 trzecią ratę w kwocie 100.000 kor.

2. Z powodu zabudowania potoku górskiego „Dąbrowa“, przełożono w r. 1907 drogę krajową Słotwina-Brzesko-Sącz w Dąbrowie na dług. 610 m; pozostała budowa dwóch stałych mostów o konstrukcyi żelazno-betonowej zostanie wykonana w r. b. Preliminowany koszt powyższych robót obliczono na 20.200 kor.

3. Wskutek przebudowania mostu nr. 15. w km. $7\frac{8}{100}$ na drodze krajowej Zakliczyn - Sącz - Niedzica przeprowadzono także rekonstrukcję drogi na długości 200 m.

4. Rozpoczętą w r. 1905 rekonstrukcję drogi krajowej Rzeszów - Nadbrzezie w Sokołowie (w km. 25) ukończono w r. 1906 z wyjątkiem ułożenia krawężników na długości około 20 m w rynku z powodu trudności odszukania właścicieli gruntu potrzebnego do wykupna pod uregulowanie drogi.

5. Rekonstrukcja 6-go kilometra drogi krajowej Przeworsk - Dynów została ukończona w r. 1907 na całkowitej długości 1000 m.

6. Rekonstrukcja drogi krajowej Krasne - Busk w km. 6 na terytorium miasta została wykonana na długości 400 m.

7. W celu zmniejszenia silnych spadków na drodze krajowej Rohatyn - Tarnopol zarządzona rekonstrukcja końcowej przestrzeni w km. 83 i 84 na długości 850 m została ukończona w zupełności w r. 1907.

8. Wskutek budowy ścieków — względnie ścieków z krawężnikami jakoteż chodników, uregulowano drogi krajowe:

- a) Kraków - Baran w km. 6 na długości 300 m,
- b) Zator - Sucha w km. 33 i 34 na dł. 555 m,
- c) Zakliczyn - Sącz - Niedzica w Zabrzeziu na dł. 157 m,
- d) Przeworsk - Dynów w Przeworsku na dł. 300 m,
- e) Jarosław - Bełzec w Cieszanowie na dł. 260 m,
- f) Żółkiew - Krystynopol w Mostach wielkich na dł. 300 m,
- g) Lwów - Stożanów w Kamionce strumiłowej na dł. 220 m,
- h) Buczac - Monasterzyska w Buczaczu na dł. 728 m.

Sprawa budowy stałego mostu na Dniestrze pod Hali-czem na drodze krajowej Bursztyn - Stanisławów.

Odnosnie do sprawozdania w tym przedmiocie w roku 1906, Wydział krajowy oznajmia, że szczegółowe projekty konstrukcyi żelaznej i wyniki próbnego bicia pali żelazno-betonowych zostały przedłożone c. k. Ministerstwu za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa.

C. k. Ministerstwo spraw wew. reskryptem z dnia 7. sierpnia 1907 r. L. 24544 zatwierdziło konstrukcję żelazną systemu Gerbera, tudzież projekt na budowę filarów i przyczółków. Wobec czego w miesiącu październiku 1907 r. przystąpiono do budowy filarów i przyczółków.

Na rzecz tej budowy wstawiono do budżetu krajowego na rok 1908 czwartą ratę w kwocie 100.000 koron.

Sprawa budowy stałego mostu na Prucie pod Śniatynem na drodze krajowej Horodenka - Za-lucze.

Krajowy most na Prucie pod Śniatynem długości 186 m stanowi jedyną a ważną komunikację między miastem Śniatynem a bardzo ożywioną stacją kolejową Śniatyn - Za-lucze.

Wskutek bardzo złego stanu drewnianej konstrukcyi niosącej tego mostu, co już podniesionem zostało w ostatniem sprawozdaniu, wykonano w r. 1906 na tym moście nie tylko niezbędne naprawy, ale musiano nawet podstępować najgorsze dwa przęsła z ogólnej ilości sześciu otworów mostowych.

Równocześnie okazało się przy studyach nad budową nowej stałej żelaznej konstrukcyi mostowej, że przeprowadzona przez c. k. rząd częściowa regulacja rzeki Prutu pod tym mostem, zagraża stałości jednego filara mostowego, wobec czego należy linię regulacyjną rzeki odpowiednio poprawić. W tym przedmiocie odbyła się w lipcu 1907 r. komisya na miejscu z udziałem fachowych organów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, dotychczas jednak nie otrzymał Wydział krajowy żadnej w tej mierze rezolucyji.

Przed załatwieniem tej ważnej, a dotychczas spornej sprawy nie może być budowa nowej żelaznej konstrukcyi mostowej wdrożoną, ku czemu poczyniono zresztą potrzebne przygotowania, opracowawszy techniczny projekt nowego mostu i wstawiając na ten cel kwotę 190.000 kor. w budżet krajowy na r. 1907.

Sprawa do-
kończenia
budowy dro-
gi krajowej
Lwów-
Stojanów.

Na dokończenie drogi krajowej Lwów-Stojanów z miasteczka Stojanowa do granicy kraju długości 3090 *mb* wstawione zostały w budżeta krajowe na r. 1906 i 1907 dwie pierwsze raty po 20.000 K. i w granicach tych kwot wykonywaną była w tym czasie budowa tej drogi. W jesieni r. 1907 oddano do użytku 1800 *m* drogi i rozpoczęto roboty na dalszej części.

Budowa ta dokończoną zostanie w r. 1908, ku czemu poczyniono przygotowania, zwożąc w ziemie potrzebne do budowy materiały.

Droga Stojanów granica z powodu zupełnego braku kamienia w tej stronie kraju, otrzymała tor jezdny z bruku ceglanego.

Koszt całej budowy preliminowano w kwocie 74.000 kor. Wydatki na dokupno gruntów potrzebnych do rozszerzenia i regulacji dawnego szlaku drogowego w kwocie 3567 kor. poniósł Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej, stosownie do przyjętych zobowiązań.

Rezultat li-
cytacji wy-
dzierżawie-
nia stacyj
mytnicznych
na drogach
krajowych.

Z dniem 31. grudnia 1906 i 1907 upłynęły zwyczajne terminy dzierżawy dla 154 stacyj mytnicznych na drogach krajowych.

Na dzierżawę tych myt rozpisał Wydział krajowy licytacje.

Ceny wywołania przyjęte do tych licytacji w wysokości do-
tychczasowych czynszów wynosiły:

a) za r. 1907 łączną kwotę	.	.	341.569 K — h
b) " " 1908 " "	.	.	168.314 " — "

Razem	509.883 K — h
-------------	---	---	---------------

Gdy rezultat częściowych licytacji

wykazał w r. 1907 łączną kwotę	348.683 K 81 h
--------------------------------	----------------

zaś w roku 1908 łączną kwotę	172.643 " — "	521.326 " 81 "
------------------------------	---------------	----------------

przeło w porównaniu z cenami wywołania wypadł
korzystniej o

11.443 K 81 h

w szczególności

a) w roku 1907 o	7.114 K 81 h
----------------------------	--------------

b) " " 1908 o	4.329 " — "
-------------------------	-------------

Razem j. w.	11.443 K 81 h
---------------------	---------------

Z wyż wspomnianych 154 stacyj mytnicznych wydzierżawiono:

74 wyżej ceny wywołania,

41 w wysokości pobieranego czynszu,

39 niżej ceny wywołania.

Rezultat
ogólny admi-
nistracyjny
myt krajow-
ych.

Dochody z myt na drogach krajowych preliminowane

a) na rok 1906 w kwocie	504 500 K — h
-------------------------	---------------

b) " " 1907 " "	513.000 " — "	1,017.500 K — h
-----------------	---------------	-----------------

przyniosły w rzeczywistości według zamknięć rachun-
kowych z tych lat

a) za rok 1906 kwotę	528.468 K 19 h
----------------------	----------------

b) " " 1907 " "	527.059 " 13 "	1,055.527 K 32 h
-----------------	----------------	------------------

Gdy dochody z dzierżawy tych myt przyniosły

w roku 1904 tylko	515.227 K 54 h
-------------------	----------------

zaś w roku 1905 tylko	517.834 " 54 "	1,033.062 K 08 h
-----------------------	----------------	------------------

zatem w porównaniu z dochodami za lata 1904 i 1905

zwiększyły się o łączną kwotę	22.465 K 24 h
---	---------------

z której przypada:

a) na rok 1906	13.240 K 65 h
--------------------------	---------------

b) " " 1907	9.224 " 59 "
-----------------------	--------------

Razem j. w.	22.465 K 24 h
---------------------	---------------

Podług kontraktów dzierżawnych na rok 1908 ogólna cyfra dochodu z wydzierżawionych myt na drogach krajowych wynosi łączną kwotę 531.503 K 41 h

Zaległości w dochodach mytniczych.	Zaległość czynszów mytniczych z końcem roku 1905 wynosiła	37.183 K 74 h
	z której odpisano	2.436 K 84 h
	ściągnięto	2.992 „ 43 „
		<u>5.429 „ 27 „</u>
	pozostała zatem reszta zaległości w kwocie	<u>31.754 K 47 h</u>

Zaległość ta przedstawiała się, jak następuje:

a) ciężzyła na zawodnych dzierżawcach myt, a mianowicie:

w Bagienicy	1.576 K 22 h	
„ Bohutynie i Rozhadowie	9.260 „ 31 „	
„ Miechocinie	2.834 „ 96 „	
„ Pomorzanach i Rozhadowie	1.196 „ 76 „	
„ Raszkowie i Serafincach	3.481 „ 40 „	
„ Repechowcie i Szpilczynie	2.768 „ 76 „	
„ Suchostawie vel Jabłonowie	4.589 „ 70 „	
„ Winnikach pod Żółkwią	956 „ 36 „	
„ Żydatyczach (Podliski małe)	4.360 „ 90 „	31.025 K 37 h

b) pochodziła z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław - Bełzec		729 „ 10 „
	<u>Razem . w.</u>	<u>31.754 K 47 h</u>

Zaległość czynszów mytniczych z końcem roku 1906 wynosiła		31.882 K 87 h
z której odpisano	5.314 K 26 h	
ściągnięto	371 „ 44 „	5.685 „ 70 h
		<u>26.197 K 17 h</u>
pozostała zatem w rzeczywistości zaległość w kwocie		<u>26.197 K 17 h</u>

Zaległość ta przedstawia się szczegółowo w następujący sposób:

a) cięży na zawodnych dzierżawcach myta

w Bagienicy	1.576 K 22 h	
„ Bohutynie, Pomorzanach i Rozhadowie	10.457 „ 07 „	
„ Jabłonowie (Suchostaw)	2.756 „ 84 „	
„ Miechocinie	2.834 „ 96 „	
„ Repechowcie i Szpilczynie	2.768 „ 76 „	
„ Winnikach pod Żółkwią	956 „ 36 „	
„ Żydatyczach (Podliski małe)	4.360 „ 90 „	25.711 K 11 h

b) pochodzi z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław - Bełzec		486 „ 06 „
	<u>Razem j. w.</u>	<u>26.197 K 17 h</u>

Przeciw dzierżawcom ad a) wdrożono kroki sądowe, dzierżawcy zaś ad b) pozwolono na ratulną spłatę należności.

Bewizya i regulacya myt krajowych. W porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zezwolił Wydział krajowy dzierżawcy myta w Mogile na przeniesienie rogatki o 40 m w stronę Krakowa.

Nadto przeniósł Wydział krajowy rogatki w Otyunii jako zbyt blisko położoną od mostu.

Zniesiono stacye mytnicze w Niewistce i Nozdrzcu z łączną taryfą III. klasy, a natomiast ustanowiono nową stacyę w Warze z taryfą II. klasy.

Domki wy-
tnicze.

Wybudowano domek mytniczy w Warze.

Uskuteczono naprawę w 56 stacyach mytniczych, mianowicie w Anopolu (Padew kolonia), Babińcach, Bagienicy, Bieśniku, Busku, Czortkowie, Dębnie, Dobropolu, Gołkowicach niemieckich, Haliczu, Iwkowej, Jamnicy, Jarosławiu, Jasionce, Jaworniku polskim, Jezupolu, Jeżowej, Kluwińcach, Kozowej, Krystynopolu, Krzywczach dolnych, Krzywem, Krzyżu, Kurowie, Kutcach, Maszkowicach, Miechocinie, Monasterzyskach, Mostach wielkich, Niedzicy, Nowym dworze, Nowym Stawie, Pobereżu, Podkamieniu, Podzameczku, Pomianowej, Radwanie, Ropicy ruskiej, Rozwadowie, Siarach, Sielcu, Sielcu na Błotni, Słobódce leśnej, Sokółowie, Starem mieście, Staromieściu, Strusowie, Suchostawie, Szlachcińcach, Szpilczynie, Tyrawie wołoskiej, Wielowisi, Wojciechówce, Zaliptiu, Założcach, Zydatyczach.

Aleg. 2.
Datki dobro-
wolne na bu-
dowę drogi
Lwów-Stoja-
nów.

Zmiany
w etacie słu-
żby dróg kra-
jowych.

Według załączonego ./. jako alegat 2 wykazu datków dobro-
wolnych na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów pozostała z końcem
r. 1907 do spłacenia należność w kwocie 1.236 K.

1. Rozporządzeniem z dnia 7. lutego 1907 l. 126829/06 przeniósł
Wydział krajowy starszego inżyniera Władysława Turskiego, pełniącego
funkcyę inżyniera okręgowego w Krakowie—na jego własne żądanie—
w stały stan spoczynku z dniem 28. lutego 1907 i wyznaczył mu eme-
ryturę za 35 lat służby krajowej w rocznej kwocie 4800 koron. Zara-
zem wyraził Wydział krajowy p. Turskiemu uznanie za gorliwe i umie-
jętne wykonywanie obowiązków.

W miejsce starszego inżyniera Turskiego poruczył Wydział kra-
jowy prowadzenie technicznego zarządu dróg krajowych okręgu kra-
kowskiego inżynierowi I. klasy biura oddziału techniczno-drogowego,
Karolowi Zinkiewiczowi.

2 Rozporządzeniem z dnia 22. lutego 1907 l. 19537 mianował
Wydział krajowy inżyniera I. klasy Kazimierza Engla, pełniącego obo-
wiązki inżyniera okręgowego w Nowym Targu, starszym inżynierem
w VII. randze urzędników Wydziału krajowego, przy pozostawieniu
go na razie na dotychczasowej posadzie inżyniera okręgowego.

3. Rozporządzeniem z dnia 23. marca 1908 l. 26622 przeniósł
Wydział krajowy ze względów służbowych następujących inżynierów:

a) inżyniera II. klasy Włodzimierza Dydzińskiego z posady inży-
niera okręgowego w Zaleszczykach do czynności w biurze oddziału te-
chniczno-drogowego w Wydziale krajowym;

b) inżyniera II. klasy Władysława Piotrowskiego z biura od-
działu techniczno-drogowego Wydziału krajowego na posadę inżyniera
okręgu Borszczowskiego z siedzibą urzędową w Zaleszczykach.

Wiadomość o dalszych nominacyach w etacie techniczno-drogo-
wym podaje sprawozdanie biura prezydyalnego.

4. Rozporządzeniem z dnia 13. grudnia 1906 l. 116961 uwolnił
Wydział krajowy ze względów służbowych — na podstawie wyników
śledztwa dyscyplinarnego — konduktora I. klasy Błażeja Barana z po-
sady konduktora.

5. Rozporządzeniem z dnia 13. stycznia 1907 l. 130670/06 przy-
jął Wydział krajowy do wiadomości rezygnacyę prowizorycznego kon-
duktora III. kl. Karola Duszyńskiego z zajmowanej posady.

6. Rozporządzeniem z dnia 14. maja 1907 l. 34567 przeniósł Wy-
dział krajowy w stały stan spoczynku konduktora I. klasy Zygmunta
Stronczonego — ze względu na zły stan zdrowia — i wymierzył mu eme-
ryturę za 36 lat służby krajowej w kwocie rocznej 1564 koron.

7. W dniu 26. maja 1907 zmarł konduktor I. klasy Stanisław Gacki, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. maja 1907 l. 53321 pozostałej po nim wdowie kwartał pośmiertny w kwocie 425 kor., zaś rozporządzeniem z dnia 26. lipca 1907 l. 64830 przyznał jej począwszy od dnia 1. czerwca 1907 pensję wdowią w rocznej kwocie 400 koron.

8. Dekretem z dnia 17. czerwca 1907 l. 36553 mianował Wydział krajowy konduktora Wydziału powiatowego w Nisku Władysława Kwiecińskiego prowizorycznym konduktorem III. klasy dróg krajowych, poruczając mu nadzór drogi krajowej Dębica Nadbrzezie.

9. Dekretem z dnia 15. października 1907 l. 102501 mianował Wydział krajowy konduktorów II klasy Juliana Olchowskiego w Mielnicy i Ferdynanda Pakuszewskiego w Założcach etatowymi konduktorami I. klasy, zaś konduktorów III. klasy Romana Wojtowicza w Bóbrce, Bazylego Łopatyńskiego w Tarnopolu i Ludwika Farbowskiego w Sanku etatowymi konduktorami II. klasy.

10. Dekretem z dnia 15. października 1907 l. 96854 zamianował Wydział krajowy prowizorycznymi konduktorami III. klasy ukończonych uczniów szkoły konduktorów Ignacego Stachyrę, Alojzego Josta i Władysława Śpiewaka.

11. W dniu 15. stycznia 1908 zmarł konduktor I. klasy Ferdynand Pakuszewski, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem 21. stycznia 1908 l. 6668 pozostałej po nim wdowie kwartał pośmiertny w kwocie 400 koron. Gdy zaś w dniu 12. lutego 1908 zmarła wdowa po ś. p. Pakuszewskim — nie pobrawszy kwartału pośmiertnego — wyasygnował Wydział krajowy kwartał ten rozporządzeniem z dnia 21. marca 1908 l. 19943 sierotom po ś. p. Pakuszewskim, zaś rozporządzeniem z dnia 18. marca 1908 l. 11218 córce ś. p. Pakuszewskiego, Helenie, pensję sierocińską o rocznych 400 koronach.

12. Dekretem z dnia 4. lutego 1908 l. 13815 mianował Wydział krajowy Stanisława d'Hautrive'a, konduktora II. klasy w Przeworsku konduktorem etatowym I. klasy, zaś konduktora III. klasy Władysława Tomanka w Kamionce Strumiłowej etatowym konduktorem II. klasy.

13. W dniu 9. marca 1908 zmarł konduktor I. klasy Kazimierz Czajkowski, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy pozostałej po nim wdowie rozporządzeniem z dnia 31. marca 1908 l. 32076 kwartał pośmiertny w kwocie 400 koron, zaś rozporządzeniem z dnia 24. kwietnia 1908 l. 33795 pensję wdowią w kwocie 800 koron rocznie począwszy od dnia 1. kwietnia 1908.

14. Rozporządzeniem z dnia 22. kwietnia 1908 l. 33207 poruczył Wydział krajowy prowizorycznie pełnienie obowiązków konduktora przy utrzymaniu drogi krajowej Zator-Sucha, ukończonemu uczniowi szkoły konduktorów, Wincentemu Stankiewiczowi.

15. Rozporządzeniem z dnia 13. listopada 1906 l. 88733 stabilizował na posadzie konduktorskiej prowizorycznego konduktora III. klasy Apolinarego Dąbrowskiego w Mielcu.

D.

Drogi powiatowe i gminne.

O ogólnym stanie budowy dróg gminnych i powiatowych tudzież o pomocy technicznej, udzielanej powiatom, Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu sejmowi osobne sprawozdanie.

Subwencye

asygnowane w roku 1906 z funduszu krajowego Rubr. VIII. lit. D. poz. 225 a)
na budowę dróg powiatowych i gminnych.

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
1	Biała	Na budowę drogi Jawiszowice-Wadowice.	—	—	25.000	—
2	Bóbrka	Na budowę drogi Chodorów-Strzeliska	—	—	1.695	25
3	Bochnia	" " " Grodkowice-Klaj	7.500	—	9.500	—
		" " " Bochnia Szczurowa.	2.000	—		
4	Bohorodczany	Koszta komisyjne.	107	60	9.107	60
		Na budowę drogi Sołtwinia-Dzwiniacz	9.000	—		
5	Borszczów	" " " Głębocezek-Oleksińce			18	—
6	Brody	" " " Leszniów-Szczurowice.	10.000	—	10.067	43
		Koszta komisyjne.	67	43		
7	Brzeżany	Na budowę drogi Brzeżany-Horodyszcze	67	52	10.067	52
		Na budowę drogi Bożyków-Potutory.	10.000	—		
8	Brzozów	" " " Brzozów Wara	14.000	—	15.056	76
		Koszta komisyjne	1.056	76		
9	Buczacz	Na budowę drogi Buczacz-Nagórzanka	5 200	—	21	—
		" " " Buczacz-Porchowa, mapy				
		Na budowę drogi Buczacz-Niżniów-Jaźłowiec.	30.000	—	190	—
		Koszta komisyjne.				
		Ubezpieczenie robotników	377	76	584	90
		Na budowę drogi Niżniów-Porchowa-Zubrzec, koszta komisyjne				
		Ubezpieczenie robotników	351	93	5 000	—
		Na budowę drogi Niżniów Żyznomierz				
		Koszta komisyjne.	749	46	863	61
		Na budowę drogi Potok złoty-Łuka, koszta komisyjne				
10	Cieszanów	Na budowę drogi Cieszanów-Dzików			43.343	66
11	Dąbrowa	" " " Przybysławice Jagodniki	10.849	84	20.000	—
		Na budowę drogi Żabno-Ujście.	500	—	11.349	84
12	Dobromil	" " " Hubicze-Bircza	22 000	—	22.832	74
		" " " Krościenko-Kuźmina	832	74		
13	Drohobycz	" " " Lisznia-Podbuż	6.571	93	8.316	78
		" " " Schodnica-Rybnik	1.744	85		
14	Gorlice	" " " Biecz-Golanka	2.000	—	2.500	—
		" " " Gładyszów-Ujście				
		rnskie	2.500	—	10 500	—
		Most na Białej	6 000	—		
		Do przeniesienia			196 855	58

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			196.855	58
15	Gródek	Na budowę drogi Gródek-Kamienio bród-Jaryna	20.000	—		
		Koszta komisyjne.	2.315	27		
		Mapy	24	36		
		Ubezpieczenie robotników	361	—	22.700	63
16	Grybów	Na budowę drogi Florynka-Krzyżówka	7.000	—		
		" " " Krużłowa Wojnarowa	1.709	23	8.709	23
17	Horodenka	" " " Horodenka Obertyn.	10.000	—		
		" " " Niezwiska-Łuka Po- tok złoty.	3.000	—	13.000	—
18	Husiatyn	Na budowę drogi Probużna-Dębówka.			43	29
19	Jarosław	" " " Sieniawa-Majdan .	28.262	80		
		" " " Jarosław-Hucisko .	266	56		
		" " " Radymno-Oleszyce .	806	94		
		" " " Jarosław-Pruchnik .	5 700	—		
		Mapy	38	92		
		Koszta komisyjne.	177	96		
		" " "	783	69	36.036	87
20	Kamionka strum.	Na budowę drogi Radziechów-Kuli- ków.	227	96		
		Na budowę drogi Żelechów-Podliski .	2.000	—	2.227	96
21	Kolbu- szowa	" " " Kolbuszowa-Mielec .	687	70		
		" " " Kolbuszowa - Prze- cław	6.000	—		
		Na budowę drogi Kolbuszowa-Soko- łów	3.000	—	9.687	70
22	Kołomyja	Na budowę drogi Bohorodyczyn-Kor- szów, mapy			4	76
23	Kossów	Na budowę drogi Kossów-Jasienów górny	71.010	—		
		Koszta komisyjne	2.382	08	73.392	08
24	Limanowa	Na budowę drogi Mszana górna, Wi- tów-Lubomierz, mapy	51	59		
		Na budowę drogi Młynne-Ujanowice.	8.127	40	8 178	99
25	Lwów	" " " Lwów-Brzuchowice	267	69		
		" " " Dawidów-Winniki .	9.029	30		
		" " " Barszczowice-Gaje .	29	80		
		" " " Szczerzec-Polana .	43	80		
		" " " Sichów-Siedliska .	34	80	9.405	39
26	Mościska	" " " Pakość - Husaków- Radochońce	11.000	—		
		Koszta komisyjne	135	08		
		Na budowę drogi Sądowa Wisznia- Sambor	5.000	—		
		Koszta komisyjne	53	96	16.189	04
27	Myślenice	Na budowę drogi Jordanów-Spytko- wice	2.964	59		
		Do przeniesienia	2.964	59	396.431	52

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia . . .	2.964	59	396.431	52
28	Nisko	Na budowę drogi Siepraw-Myślenice . . .	2.466	59	6.090	62
		" " " Chabówka - Sieniawa-Klikuszowa . . .	659	44		
		Na budowę drogi Bojanów-Sojkowa- Jeżowe . . .	8.500	—	37.874	94
		Na budowę drogi Nart-Cisów, las . . .	2.000	—		
		" " " Nisko-Sojkowa . . .	3.500	—		
		" " " Krzeszów-Kopki . . .	8.000	—		
		Mapy . . .	12	60		
		Na budowę drogi Majdan-Stany-Roz- wadów . . .	7.000	—		
Naprawa mostu na Łęgu . . .	8.600	—				
Koszta komisyjne . . .	262	34				
29	Nowy Targ	Na budowę drogi Droga pienińska . . .	5.650	—	47.434	65
		" " " Drogi w Zakopa- nem, koszta komisyjne . . .	415	80		
		Na budowę drogi Chabówka-Rabka . . .	5.000	—		
		Koszta komisyjne . . .	16	40		
		Na budowę drogi Chabówka-Kliku- szowa, koszta komisyjne . . .	22	—		
		Na budowę drogi Klikuszowa-Raba wyżna . . .	4.000	—		
		Most na Białce . . .	247	40		
		Na budowę drogi Zakopane-Dolina kościeliska . . .	30.000	—		
		Koszta komisyjne . . .	1.590	29		
		Na budowę drogi Zakopane-Łysa Po- lana-Morskie Oko . . .	447	40		
30	Pilzno	Na budowę drogi Piwniczna-Szcza- wnica . . .	45	36	11.497	44
		Na budowę drogi Pilzno-Szynwałd . . .	9.000	—		
		" " " Tuchów-Zawadka, mapy . . .	26	95		
31	Podhajce	Koszta komisyjne . . .	2.470	49	2.060	—
		Na budowę drogi Podhajce-Denysów . . .				
32	Przemyśl	" " " Chałupki medyczne- Stubno-Nienowice . . .	5.000	—	9.405	68
		Na budowę drogi Stroniowice Medyka . . .	4.405	68		
33	Przemy- ślany	" " " Jaktorów-Uniów- Przemyślany, mapy . . .	28	84	2.426	53
		Koszta komisyjne . . .	281	04		
		Na budowę drogi Przemyślany-Pomo- rzany, koszta komisyjne . . .	41	86		
		Na budowę drogi Bohdanówka-Kuro- wice . . .	2.074	79		
34	Rawa	Na budowę drogi Rawa-Wulka ma- zowiecka . . .	12.000	—	513.161	38
		Koszta komisyjne . . .	66	80		
		Do przeniesienia . . .	12.066	80		

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia	12.066	80	513.161	38
35	Rohatyn	Na budowę drogi Magierów-Niemirów-Hruszów, koszta komisyjne	2 112	82	64.272	88
		Zasilek	50.000	—		
		Mapy	25	06		
		Ubezpieczenie robotników	68	20		
		Na budowę drogi Bortniki-Łukowiec. Koszta komisyjne.	6.482	13		
36	Rudki	Na budowę drogi Bołszowce Sarnki średnie	20 000	—	33.984	20
		Koszta komisyjne.	1.654	80		
		Ubezpieczenie	8	18		
		Na budowę drogi Puków-Stratyn	5.814	51		
		" " " Komarno-Tuligłowy Koszta komisyjne.	3.860	73		
37	Rzeszów	Na budowę drogi Ostrów-Czernichów, koszta komisyjne	38	20	3 941	13
		Na budowę drogi Tyczyn-Błażowa	15.000	—		
		" " " Bratkowice-Budy-Widelka	10.000	—		
38	Sambor	Na budowę drogi w śródmieściu	6.250	—	36.250	—
		" " " Sandomierskiej	5.000	—		
		" " " Sambor-Podbuż	4 138	39		
		" " " Przemyśl-Rudki	2.654	94		
		" " " Sądowa Wisznia-Sambor.	133	—		
39	Nowy Sącz	Na budowę drogi Chełmie?-Naszacowice	4.251	46	8.225	40
40	Skalat	" " " Piwniczna-Szczawnica	3 973	94		
41	Śniatyn	" " " Skalat-Iwanówka-Tarnoruda			6.000	—
42	Sokal	Na budowę drogi Tułuków-Stecowa	15.000	—	16.964	54
		Koszta komisyjne.	1.964	54		
		Na budowę drogi Krystynopol-Brody Koszta komisyjne.	55.000	—		
43	Stary Sambor	Na budowę drogi Belz-Waręż	2.409	32	138.259	23
		" " mostu na Bugu	19.622	—		
		" " drogi Ławrów-Mszaniec	61.227	91		
		Ubezpieczenia	37.000	—		
		Koszta komisyjne.	170	50		
44	Stryj	Na budowę drogi Ławrów-Mszaniec	2 261	20	39.431	70
45	Tarnobrzeg	Na budowę drogi Tucholka-Smorze			5.431	33
46	Tarnopol	" " " Radomyśl-Chwałowice			5.000	—
		" " " Hłuboczek wielki-Tarnopol	829	39	5.086	96
		Na budowę drogi Kozów-Pokropiwna-Jezierna	371	50		
		Na budowę drogi Denysów-Kopyczyńce-Podhajce	283	12		
Na budowę drogi Tarnopol-Grzymałów	3.602	95				
		Do przeniesienia			882.935	08

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			882.935	08
47	Tarnów	Na budowę drogi Tarnów-Ryglice			10.000	—
48	Tłumacz	" " " Bohorodyczyn-Kor- szów			3.000	—
49	Trembowła	Na budowę drogi Semenów-Buczacz	11.000	—		
		" " " Dereniówka-Janów	4.000	—	15.000	—
50	Turka	" " " Turka-Czarna			26.000	—
51	Wadowice	" " " Wadowice-Jawisz- wice	10.000	—		
		Na budowę drogi Leśnica-Stronie-Za- krzów	3.229	39		
		Na budowę drogi Wadowice Osiek, koszta komisyjne	46	56	13 275	95
52	Wieliczka	Na budowę drogi Zabawa-Kokotów- Brzegi	3.723	94		
		Na budowę drogi Świątniki-Siepraw	3.000	—		
		" " " Gorzków-Dobczyce	1.623	94	8.347	88
53	Zbaraż	" " " Zbaraż-Berezowica				
		" " " Zbaraż-Podwoleczyska			24 000	—
54	Złoczów	" " " Przemysłany-Pomo- rzany	27.400	—		
		Koszta komisyjne	1.325	66		
		Mapy	75	50		
		Ubezpieczenia	194	23		
		Na budowę drogi Złoczów-Dunajów	6.944	31		
		" " " Krasne-Poczapy	3.097	58		
		" " " Pomorzany-Zborów, koszta komisyjne	2.006	04	41.043	32
55	Żydaczów	Na budowę drogi Żurawno-Stryj			5.000	—
56	Żółkiew	" " " Fujna-Dąbrowica	2.097	55		
		" " " Żółkiew-Kamionka	504	89	2.602	44
		Razem			1,031.204	67
		Reszta kredytu przeniesiona na rok 1907			2.608	62
		Razem			1,033.813	29
		Od tego:				
		Reszta niez użyt ego kredytu z roku 1906	66.360	69		
		Zasiłki z c. k. Skarbu Państwa dla dróg :				
		a) Dobrosin-Magierów-Niemirów	40.000	—		
		b) Przemysłany-Pomorzany	7 400	—		
		C. k. Dyrekcya kolei Lwów, refakeya za rury dla drogi Przemysłany- Pomorzany		52 50	113.813	19
		Pozostaje wydatek netto			920.000	10

Subwencye

asynowane w roku 1907 z funduszu krajowego Rubr. VIII. lit. D. poz. 8a)
na budowę dróg gminnych i powiatowych.

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
1	Biała	Jawiszowice-Wadowice			76	80
2	Bóbrka	Bortniki-Mołodyńce-Łukowiec	18	15		
		Strzeliska-Chodorów	5.320	07		
		Koszta komisyjne	53	80	5.392	02
3	Bochnia	Bochnia-Szczurowa	2.827	97		
		Grodkowice-Klaj	800	—	3.627	97
4	Bohorodczany	Sołotwina-Porohy	30.000	—		
		Koszta komisyjne	212	40		
		Rysownicy	82	80		
		Dźwiniacz-Sołotwina	3.266	25		
		Koszta komisyjne	76	36		
		Mapy	4	20	33.642	01
5	Borszczów	Głębozek-Oleksińce			2.000	—
6	Brody	Brody-Leszniów-Szczurowice	13.353	60		
		Krystynopol-Brody	22	40	13.376	—
7	Brzesko	Brzesko-Berezowica, rysownicy	3	90		
		Dębno-Melsztyn	9.000	—	9.003	90
8	Brzozów	Brzozów-Wara	29.295	55		
		Koszta komisyjne	2.684	78		
		Rysownicy	83	10	32.063	43
9	Buczacz	Niżniów-Jazłowiec	50.000	—		
		Rysownicy	138	32		
		Koszta komisyjne	2.365	79		
		Potok złoty-Łuka, rysownicy	19	20		
		Mapy	2	80		
		Buczacz-Nagórzanka	18	30	52.544	41
10	Dobromil	Hubicze-Bircza			6.000	—
11	Dolina	Most na Mizuniu			5	70
12	Drohobycz	Drohobycz-Schodnica-Rybnik (odbudowa mostu)	5.732	58		
		Drohobycz-Truskawiec (przełożenie)	16.000	—		
		Koszta komisyjne	1.718	44		
		Dział-Opaka	8.460	02	31.911	04
13	Gorlice	Most na Białej pod Golanką	3.556	67		
		Biecz Binarowa-Golanka	507	—		
		Gładyszów-Ujście ruskie	52	58	4.116	25
14	Gródek	Gródek-Kamienobród-Jaryna	6.000	—		
		Koszta komisyjne	614	73		
		Rysownicy	495	52	7.110	25
15	Grybów	Florynka-Krzyżówka	5.000	—		
		Mapy	44	—		
		Do przeniesienia	5.044	—	200.869	78

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia	5.044	—	200.869	78
		Koszta komisyjne	2.671	99		
		Rysownicy	460	20	8.176	19
16	Horodenka	Horodenka - Obertyn	8.000	—		
		Nieżwiska - Łuka - Potok złoty	3.000	—	11.000	—
17	Husiatyn	Postołówka - Chorostków	5.000	—		
		Mapy »	35	35		
		Rysownicy	49	80		
		Koszta komisyjne	980	15		
		Probużna - Dębówka	1.500	—		
		Koszta komisyjne	47	35	7.612	65
18	Jarosław	Jarosław - Pruchnik - Hucisko nienadow skie	12.000	—		
		Mapy	71	26		
		Rysownicy	397	50		
		Koszta komisyjne	1.545	96		
		Radymno - Oleszyce	2.400	—	16.414	72
19	Jaworów	Jaworów - Niemirów			2.243	12
20	Kałuż	Most nad Czezwą w Tużyłowie, ryso- wnicy	9	60		
		Koszta komisyjne	140	10	149	70
21	Kamionka strum.	Żelechów wielki - Podliski małe Kamionka str. - Tadanie - Streptów	2.000	—	14.000	—
22	Kolbuszowa	Kolbuszowa - Przeclaw			12.643	86
23	Kossów	Kossów - Jasienów górny	10.000	—		
		Koszta komisyjne	1.860	28		
		Rysownicy	976	33	12.836	61
24	Kraków	Modlniczka - Brzezinka	13.409	25		
		Bronowice małe - Kopce	3.648	38		
		Baran - Niepołomice	1.380	80	18.438	43
25	Lwów	Krasów - Polana	6.500	—		
		Lwów - Brzuchowice	89	03	6.589	03
26	Mielec	Wojśław - Biesiadka			7.000	—
27	Mościska	Sądowa Wisznia - Sambor	4.000	—		
		Koszta komisyjne	71	70		
		Rysownicy	528	80		
		Pakość - Hussaków Radochońce	16.000	—		
		Rysownicy	31	65		
		Koszta komisyjne	184	16		
		Dmytrowice - Orchowice - Rudki, mapy	36	54		
		Koszta komisyjne	1.323	87		
		Rysownicy	146	48	22.323	20
28	Myślenice	Jordanów - Spytkowice	5.921	29		
		Siepraw - Myślenice	3.226	78		
		Chabówka - Raba wyżna Klikuszowa	2.826	81		
		Gorzków Dobczyce	3.389	95		
		Lubień - Mszana dolna, koszta komisyjne	70	—	15.434	83
		Do przeniesienia			355.732	12

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			355.732	12
29	Nisko	Most na Łęgu	160	63		
		Premia za ubezpieczenie robotników	37	51		
		Nart-Cisów las	759	15		
		Nisko-Sojkowa-Maziarnia	2.867	29		
		Bojanów-Sojkowa-Jeżowe	4.000	—		
		Majdan-Stany-Rozwadów	914	91	8.739	49
30	Nowy Targ	Piwniczna-Szczawnica, rysownicy	1.964	18		
		Klikuszcza-Sieniawa-Chabówka	7.598	23		
		Most na Białce, koszta komisyjne	117	—		
		Czorsztyn-Sromowce, koszta komisyjne	47	—		
		Chabówka-Rabka	5.000	—		
		Droga Pienińska	400	—		
		Ubezpieczenie robotników	10	86		
		Zakopane-Łysa Polana, koszta komisyjne	49	—		
		Ulice i drogi w Zakopanem	2.161	18		
		Koszta komisyjne	1.173	96		
		Zakopane-Kościeliska dolina	40.000	—		
		Koszta komisyjne	1.706	90	60.228	31
31	Pilzno	Most na Wisłoce pod Przeczycą	823	50		
		Pilzno-Szynwałd	3.000	—		
		Tuchów-Zawadka, rysownicy	1.755	78	5.579	28
32	Podhajce	Podhajce-Denysów			12.000	—
33	Przemysł	Stubno-Nienowice			8.000	—
34	Przemysłany	Most na Gnilej Lipie (Przemysłany-Pomorzany)	8.000	—		
		Przemysłany-Jaktorów	8.000	—	16.000	—
35	Rawa	Rawa-Wulka mazowiecka	2.374	62		
		Koszta komisyjne	23	—		
		Rawa-Uhnów, koszta komisyjne	31	40		
		Rawa-Magierów, koszta komisyjne	36	40		
		Rawa-Niemirów, rysownicy	7	20		
		Dobrosin-Hruszów	35.000	—		
		Rysownicy	14	40		
		Koszta komisyjne	2.482	56	39.969	58
36	Rohatyn	Bortniki-Łukowiec	593	84		
		Koszta komisyjne	34	80		
		Bołszowce-Sarnki	11.000	—		
		Koszta komisyjne	516	04		
		Rysownicy	185	19		
		Bursztyn-Oskrześnice, koszta komisyjne	60	30		
		Puków-Stratyn	3.277	81	15.667	98
37	Ropczyce	Sędziszów-Strzyżów	9 315	08		
		Iwierzyce-Noekowa	2.000	—	11 315	08
38	Rudki	Komarńo-Tuligłowy	2.584	15		
		Koszta komisyjne	70	40	2.654	55
		Do przeniesienia			535.886	39

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			535.886	39
39	Rzeszów	Droga dojazdowa do szkoły w Miłocinie	18.062	09		
		Koszta komisyjne	1.170	22		
		Nowa wieś-Łańcut	8.000	—		
		Tyczyn-Budziwój-Zarzecze	10.000	—		
		Ul. Sandomierska	10 000	—	47.232	31
40	Sambor	Sambor-Podbuż	899	79		
		Przemyśl-Rudki	1.530	60		
		Most na Strwiążu w Biskowicach i na Błażowie w Cerchawie	20.000	—		
		Koszta komisyjne	76	52	22.506	91
41	Nowy Sącz	Piwniczna-Szczawnica, mapy	11	20		
		Rysownicy	788	18		
		Most na Popradzie	511	75		
		Chelmiec Stadło-Naszacowice	6 000	—	7 311	13
42	Skalnat	Tarnopol Grzymałów	4.561	05		
		Skalnat-Iwanówka-Orzechowa	8.000	—	12.561	05
43	Śniatyn	Tułuków-Stecowa	10.000	—		
		Koszta komisyjne	1.890	72	11.890	72
44	Sokal	Krystynopol-Brody	105.961	—		
		Koszta komisyjne	2.197	76		
		Ubezpieczenie od wypadków	—	82		
		Rysownicy	287	21		
		Most na Bugu	27.069	—		
		Bełz-Waręż	5.000	—	140.515	79
45	Stary Sambor	Ławrów-Mszaniec	10.000	—		
		Koszta komisyjne	545	60		
		Ubezpieczenie robotników	610	40	11.156	—
46	Stryj	Most na Stryju w Kruszelnicy (Synowódzko Kruszelnica)	603	40		
		Koszta komisyjne	250	—		
		Mapy	12	32		
		Rysownicy	19	20	884	92
47	Tarnobrzeg	Chwałowice-Radomyśl	2.874	42		
		Mapy	29	82	2.904	24
48	Tarnopol	Hłuboczek-Kokutkowce	2.843	96		
		Kozłów-Pokropiwna-Jezierna	2.381	94		
		Kupczyńce-Denysów-Podhajce	7.349	21	12.575	11
49	Tłumacz	Tłumacz-Bohorodeczany			5.000	—
50	Trembowla	Dereniówka-Janów	3.000	—		
		Semenów-Buczacz	6 000	—		
		Koszta komisyjne	55	12		
		Rysownicy	20	10		
		Trembowla-Krowinki-Szuszczyń, koszta komisyjne	650	12		
		Rysownicy	20	40	9.745	74
		Do przeniesienia			820.170	31

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			820.170	31
51	Turka	Turka-Czarna-Lutowiska	30.694	23		
		Sokolniki-Bobrze	7.000	—	37.694	23
52	Wadowice	Wadowice-Jawiszowice	20 000	—		
		Leśnica Stronie-Zakrzów	2.133	78		
		Ryczów-Łączany	3.000	—	25 133	78
53	Wieliczka	Prokocim-Grabie	10.145	75		
		Koszta komisyjne	72	60		
		Gorzków-Dobczyce	1.615	07		
		Zabawa-Kokołów-Brzegi	271	32		
		Stadniki-Gdów	1.500	—		
		Świątniki-Siepraw	7.000	—		
		Podgórze-Brzegi-Grabie, koszta komisyjne	48	95	20.653	69
54	Zbaraż	Zbaraż-Podwoleczyska i Zbaraż Berzowica mała			18.500	—
55	Złoczów	Złoczów-Dunajów	14.000	—		
		Krasne-Pomorzany	8.870	04		
		Przemysłany-Pomorzany	5.000			
		Ubezpieczenie od wypadków	37	17		
		Pomorzany-Zborów, mapy	68	88		
		Koszta komisyjne	238	48		
		Rysownicy	693	56	28 908	13
56	Żółkiew	Fujna-Dąbrowica, ubezpieczenie od wypadków		21		
		Zasiłek	1.770	79		
		Żółkiew-Kamionka, rysownicy	9	60	1.780	60
57	Żywiec	Juraszów-Ujsoły-Granica węgierska, rysownicy	38	20		
		Lachowice-Jeleśna	2.467	37		
		Most na Koszarowej na drodze Polchorskiej	10.000	—	12.505	57
		Razem			965.346	31
		Od tego zwroty:				
		Reszta niez użyt ego kredytu z r. 1906	2.608	62		
		Reszta udziałów stron interesowanych w sprawie budowy drogi Lwów-Brzuchowice	203	46		
		Nowy Targ zwrot reszty kredytów na budowę drogi Pienińskiej	820	94		
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. D. poz. 8a) z r. 1908 na pokrycie nadwyżki zasiłków udzielonych w roku 1907	41 713	29	45 346	31
		Czysty wydatek			920.000	—

Subwencye

asynowane w r. 1906 z funduszu krajowego Rubr. VIII. wydatków lit. D. poz. 225 b) na utrzymanie dróg gminnych i powiatowych.

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
1	Biała	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			5.000	—
2	Bochnia	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
3	Brzesko	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			6.000	—
4	Brody	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
5	Brzozów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
6	Chrzanów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
7	Dobromil	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
8	Kraków	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			10.000	—
9	Limanowa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
10	Mielec	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			8.000	—
11	Nowy Targ	Drogi zakopańskie	6.250	—		
		Objazd	878	—		
		Ubezpieczenie.	42	78		
		Regulacja Harkłowej	4.000	—		
		Łysa Polana-Morskie Oko	3.000	—		
		Nadzór	1 910	—		
		Objazd	90	—		
		Ubezpieczenie.	28	60		
		Zakopane-Łysa Polana	15.380	—		
		Objazd	446	68		
		Ubezpieczenie.	251	62		
		Droga Pienińska	958	—		
		Objazd	44	32		
	Ubezpieczenie	1	68	33.281	68	
12	Pilzno	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
13	Przemyślany	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
14	Ropczyce	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
15	Rudki	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
16	Rzeszów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			7.000	—
17	Sanok	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
		Do przeniesienia			105.281	68

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			105.281	68
18	Śniatyn	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			7.000	—
19	Stryj	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
20	Turka	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
21	Złoczów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
22	Żydaczów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
		Razem			125.281	68
		Zwroty :				
		Datki na utrzymanie drogi Pie- nińskiej:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy.	200	—		
		Szczawnica, Komisya klimatyczna	200	—		
		Datki na utrzymanie drogi Zakopane- Łysa Polana-Nowy Targ, Wydział powiatowy.	545	—		
		Zakopane, Gmina	272	—		
		Zakopane, Komisya klimatyczna	818	—		
		Zamoyski hr. Władysław	400	—		
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. poz. 8 b) (z r. 1907) na pokrycie nadwyżki zasiłków	2.846	68	5.281	68
		Czysty wydatek			120.000	—

Subwencye

asygnowane w r. 1907 z funduszu krajowego Rubr. VIII. wydatków
poz. 8b) na utrzymanie dróg gminnych i powiatowych.

1	Biała	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
2	Bochnia	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.	3.000	—		
		Na utrzymanie drogi Bochnia-Lima- nowa	2.000	—	5.000	—
3	Brody	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
4	Brzozów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.	2.000	—		
		Na utrzymanie drogi Izdebki-Hłudno.	2.000	—		
		Na utrzymanie drogi Piątkowa-Harta.	2.000	—	6.000	—
		Do przeniesienia			18.000	—

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
		Z przeniesienia			18.000	—
5	Chrzanów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
6	Dąbrowa	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
7	Gródek	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
8	Grybów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
9	Kałusz	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
10	Kolbuszowa	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			1.000	—
11	Kraków	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			8.000	—
12	Limanowa	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
13	Lwów	Na utrzymanie drogi Kukizów-Jaryczów			6.000	—
14	Nisko	Na budowę kładki na Łęgu			2.500	—
15	Nowy Targ	Drogi zakopańskie	6.395	—		
		Koszta komisyjne	265	—		
		Ubezpieczenia	1	39		
		Łysa Polana-Morskie Oko	4.300	—		
		Nadzór i koszta komisyjne	2.046	92		
		Zakopane-Łysa Polana	18.720	—		
		Zakopane-Kościeliska dolina, koszta komisyjne	74	—		
		Droga Pienińska	708	—		
		Koszta komisyjne	94	48	32.604	79
16	Pilzno	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
17	Podhajce	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
18	Przemysły	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
19	Rawa	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			7.000	—
20	Ropczyce	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			2.000	—
21	Rzeszów	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
22	Sanok	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
23	Stryj	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			4.000	—
24	Turka	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
25	Wieliczka	Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			1.000	—
		Do przeniesienia			115.104	79

L. porz.	Powiat	D r o g a	Szczegółowo		Ogółem	
			K	h.	K	h.
26	Żydaczów	Z przeniesienia			115.104	79
		Na zasilenie powiatowych funduszków drogowych.			3.000	—
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. poz. 8 b) zwrot nadwyżki zasiłków udzielonych w roku 1906			2.846	68
		Razem			120.951	47
		Od tego zwroty:				
		Datki na konserwację drogi Pieńńskiej:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy.	200	—		
		Szczawnica, Komisya klimatyczna	200	—		
		Datki na utrzymanie drogi Zakopane-Łysa Polana:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy.	545	—		
Zakopane, Zwierzchność gminna	272	—				
Zakopane, Komisya klimatyczna	818	—				
Zamoyski hr. Władysław	400	—	2 435	—		
Czysty wydatek			118 516	47		

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg gminnych i powiatowych.	Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg powiatowych i gminnych wynosił z dniem 31. grudnia 1905 r.	920.000 K — h
	Dotacya z funduszu krajowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 17. lutego 1898 z przyznanych 15-tu rat:	
	VIII. rata na rok 1906	40 000 K — h
	IX. " " " 1907	40.000 " — " 80 000 " — "
	Razem	1,000.000 K — h

Po koniec roku 1905 udzielono Wydziałom powiatowym pożyczek w sumie 2,584.963 K 64 h

Udzielono pożyczek Wydziałom powiatowym w r. 1906, a to:

1. Brzozów	10.000 K — h	
2. Drohobycz	40.000 " — "	
3. Gródek Jagiel.	10.000 " — "	
4. Grybów	3.500 " — "	
5. Nowy Sącz	20.000 " — "	
6. Rzeszów	20.000 " — "	
7. Ropczyce	20.000 " — "	
8. Sambor	27.000 " — "	
9. Sniatyn	4.000 " — "	
10. Stary Sambor	20.000 " — "	
11. Turka	16.134 " — "	190.634 K — h

W r. 1907 a to:

1. Bóbrka	25 000 K	— h	
2. Buczacz	30.000 "	— "	
3. Brzozów	8.000 "	— "	
4. Drohobycz	20.000 "	— "	
5. Dąbrowa	12.000 "	— "	
6. Kosów	20.000 "	— "	
7. Rohatyn	40.000 "	— "	
8. Sambor	53 000 "	— "	
9. Śniatyn	30.000 "	— "	
10. Stary Sambor	12 000 "	— "	
11. Turka	15.000 "	— "	
12. Żywiec	18.000 "	— "	283.000 K — h

Razem 3,058.597 K 64 h

Narachunek powyższych pożyczek spła-	
cono po koniec roku 1905	1,729.793 K 42 h
W roku 1906	157.420 K 79 h
W roku 1907	136.143 " 54 " 293.564 " 33 "

Ogółem spłacono 2,023.357 K 75 "

Po porównaniu z sumą udzielonych pożyczek j. w. pozostaje do zwrotu w latach następnych 1,035.239 K 89 " jak to w zamknięciu tego funduszu za r. 1907 wykazano.

Od ulokowanej rozporządzalnej gotówki na 3%	
rachunku bieżącym uzyskano odsetki po koniec r. 1905	34.178 " 29 "
za rok 1906	3.664 K 41 "
za rok 1907	2.407 " 94 "

Razem uzyskano 40.250 K 64 h

Od Wydziałów powiatowych otrzymano z ty-	
tułu 6% odsetek zwłoki za niedotrzymanie terminu	
płatności rat pożyczkowych po koniec roku 1905	9.264 K 35 h
za rok 1906	1.206 K 83 h
za rok 1907	635 " 48 "

Razem 11.106 K 66 h

Bilans z 31. grudnia 1907.

Należności czynne:

1. Od Wydziałów powiatowych:

a) z tytułu zwrotu kapitału 1,035.239 K 89 h

b) " " 6% odsetek

zwłoki 4 " 25 " 1,035.244 K 14 h

2. na 3% rachunku bieżącym funduszu krajo-

wego 14.252 " 65 "

Suma należności czynnych 1,049.496 K 79 h

Należności bierne — " — "

Czysty stan czynny 1,049.496 K 79 h

Z końcem roku 1905 czysty stan czynny wynosił 961.583 " 25 "

zaś z 31. grudnia 1907 j. w. wykazano wynosi 1,049.496 " 79 "

Z porównania okazuje się przyrost majątku za r. 1906 i 1907 o kwotę 87.913 K 54 h

Wedle zamknięć rachunkowych okazał się przyrost za rok 1906 w kwocie 44.933 " 51 "

zaś w roku 1907 w kwocie 42 980 " 03 "

Zatem razem j. w. 87.913 K 54 h

Alegaty W załączeniu jako alegaty 3, 4, 5, 6 przedkładamy wykazy dochodów i wydatków miejscowych funduszków dróg gminnych za r. 1905 Ewidencya i 1906 tudzież wykazy wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych miejscowych funduszków drogowych za rok 1905 i 1906.

i powiatowych funduszków drogowych

Sprawa projektu na budowę drogi gminnej I. kl. Tuchów-Zawadka z mostem na Wisłoce i z odnogą Jodłowa-Jaworze w powiecie pilźnieńskim.

C. k. Prezydium Namiestnictwa oznajmiło, że ostateczna decyzja co do przyznania zasiłku państwowego na budowę drogi gminnej I. klasy Tuchów-Zawadka z odnogą Jodłowa-Jaworze nastąpi, gdy Wydział krajowy przedłoży projekt i kosztorys wypracowany przez techniczne organa Wydziału krajowego.

Wskutek tego zarządzone w ciągu r. 1906 przeprowadzenie zdjęć na gruncie, a w ciągu zimy 1906/7 opracowano odnośny projekt dla całkowitej długości 20 km., wraz kosztorysem obliczonym na 975.000 kor. Projekt ten obejmuje przestrzeń 14300 m. od granicy powiatu tarnowskiego przez Jodłową z mostem na Wisłoce do Zawadki celem złączenia z drogą państwową Tarnów-Jasło i odnogę 5700 m. z Jodłowy do Jaworza dla złączenia z tą samą drogą państwową.

Projekt ten przedłożono c. k. Namiestnictwu dla wyjednanania zasiłku państwowego.

Sprawa uznania dróg za drogi gminne I. kl.

Wydział krajowy na wniosek odnośnych Wydziałów powiatowych uznał za drogi gminne I. klasy:

W r. 1906 :

W powiecie	Bobreckim	2 drogi długości	.	.	21.007 km.
"	"	Bocheńskim	1 droga	długości	0.700 "
"	"	Buczackim	1	" "	0.534 "
"	"	Chrzanowskim	1	" "	16.300 "
"	"	Drohobyckim	1	" "	6.300 "
"	"	Grybowski	1	" "	7.000 "
"	"	Horodeńskim	1	" "	8.000 "
"	"	Kolbuszowskim	1	" "	6.177 "
"	"	Kołomyjskim	1	" "	16.000 "
"	"	Mościskim	1	" "	12.000 "
"	"	Nowotarskim	1	" "	5.000 "
"	"	Samborskim	2	" "	14.000 "
"	"	Skałackim	1	" "	17.500 "
"	"	Turezańskim	2	" "	30.000 "
"	"	Wadowickim	1	" "	6.500 "
"	"	Złoczowskim	2	" "	22.114 "
		Razem	.	.	189.132 km.

W r. 1907 :

W powiecie	Bialskim	2 drogi długości	.	.	9.500 km.
"	"	Bocheńskim	1 droga	" "	3.500 "
"	"	Bohorodeczańskim	1	" "	17.000 "
"	"	Brzowski	13 dróg	" "	98.925 "
"	"	Drohobyckim	1 droga	" "	9.000 "
"	"	Jasielskim	1	" "	7.000 "
"	"	Nowotarskim	1	" "	12.000 "
"	"	Rohatyńskim	1	" "	2.500 "
"	"	Wielickim	1	" "	3.372 "
		Razem	.	.	162.797 km.

E.

Publiczne dojazdy kolejowe.

W czasie od 1. lipca 1906 r. do dnia 31. marca 1908 r. przedstawiają się dalsze wyniki w urządzeniu publicznych dojazdów kolejowych, jak następuje:

1. W powiecie bobreckim.

Z powodu budowy linii kolejowej Lwów-Podhajce przeprowadzono z końcem października 1907 rozprawę konkurencyjną dla dojazdu kolejowego od stacji Mikołajów do rynku miasteczka — długości około 1 km., przyczem na żądanie interesowanych gmin, zalecono rozpatrzenie alternatywy trasy. Odnosny projekt ma być przedmiotem ponownej rozprawy.

2. W powiecie borszczowskim.

Dojazd kolejowy do stacji w Borszczowie zrekonstruowano kosztem 3.350 kor., dokonano kołaudacyi przeprowadzanych robót i zatwierdzono dotyczące rachunki.

3. W powiecie brzeskim.

Dojazd kolejowy do stacji Biadolinia Szlacheckie wykonano na przestrzeni 2.200 m. b. Dalsza część w toku budowy.

4. W powiecie brzeżańskim.

1. C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 17. grudnia 1907, l. 152.346 uznał potrzebę budowy dojazdu kolejowego mającego łączyć stację Brzeżany kolei lokalnej Lwów-Podhajce z gościńcem państwowym w Brzeżnach o długości 0.828.

2. W styczniu 1903 odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia w sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacji w Hinowicach długości 1.121 km.

5. W powiecie chrzanowskim.

Dokonano kołaudacyi budowy dojazdu Jaworzno-Szczakowa, asygnowano resztę datku konkurencyjnego z funduszu krajowego i polecono uzupełnienie braków, skonstatowanych przy kołaudacyi.

6. W powiecie dąbrowskim.

Przeprowadzono budowę dojazdów do stacji Dąbrowa i Żabno — pierwszy dług. 0.615 km., drugi dług. 1.130 km. i oddano je do publicznego użytku.

7. W powiecie dobromilskim.

a) Dojazd kolejowy w Starzawie:

C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 28. września 1906 l. 126.086 uznało potrzebę budowy tego dojazdu, dotąd jednak budowa ta nie została jeszcze uskutecznią.

b) Dojazd w Dobromiłu:

Orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 19. czerwca 1906 l. 76.051 uznano potrzebę rekonstrukcyi tego dojazdu i zwiększenia jego szerokości, dotychczas jednak rekonstrukcyja ta nie została przeprowadzoną.

8. W powiecie drohobyckim.

Sprawa budowy dojazdów kolejowych do stacji w Borysławiu i Dobrowlanach w chwili przeprowadzenia rozpraw konkurencyjnych na dniu 21., względnie 17. maja 1906 nie postąpiła naprzód.

9. W powiecie gródeckim.

Dojazd kolejowy do stacji w Stawczanach wykonany został częściowo na przestrzeni 1510 mb. i zalecono Wydziałowi powiatowemu, aby w roku 1908 wykończył budowę na pozostałej przestrzeni 1.427 mb.

10. W powiecie horodeńskim.

Sprawa budowy dojazdu kolejowego do stacji w Horodence mieście nie postąpiła naprzód, gdyż okazała się potrzeba wywłaszczenia przyległych gruntów.

11. W powiecie husiatyńskim.

Na dojeździe kolejowym od stacji w Hadyńkowcach do miasteczka w Probużnej zbudowano most w miejsce słuzy i dokonano na dniu 7. listopada z. r. kolaudacji tej budowy.

12. W powiecie kamioneckim.

Z powodu budowy kolei Lwów Stojanów odbyła się w roku 1907 komisja obchodowa przy udziale inżyniera Wydziału krajowego, przy której rozpatrywano budowy kilku dojazdów kolejowych.

13. W powiecie łańcuckim.

Do budowy dalszej części dojazdu kolejowego w Grodzisku wydelegowano w kwietniu 1908 inżyniera Wydziału krajowego.

14. W powiecie myślenickim.

Przy dojeździe kolejowym w Jordanowie dokonano rekonstrukcji, a mianowicie ułożenia krawężników, wybrukowania ścieków i urządzenia chodnika na długości 150 mb.

15. W powiecie nadwórniańskim.

Sprawa budowy dojazdu kolejowego do stacji w Nadwornie natrafia na trudności wobec tego, iż zachodzi potrzeba lokalnej regulacji potoku Strymby. C. k. Ministerstwo rolnictwa przyrzekło przyczynić się do kosztów tej regulacji, zażądało jednak jeszcze dodatkowych wyjaśnień, o które odniesiono się do Wydziału powiatowego.

16. W powiecie podhajeckim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacji w Podhajcach, długości 59 mb., odbyła się rozprawa konkurencyjna dnia 4. grudnia 1907.

17. W powiecie przemysłańskim.

Z powodu budowy kolei lokalnej Lwów - Podhajce zachodzi potrzeba wybudowania dojazdów kolejowych do stacji w Kurowicach, Przemyslanach, Wołkowie i Dunajowie.

W przedmiocie tej budowy odbyły się w dniach 26., 27. i 28. marca rozprawy konkurencyjne, na podstawie których odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczeń co do potrzeby budowy tych dojazdów kolejowych.

18. W powiecie rawskim.

Dokonano rekonstrukcji dojazdu kolejowego w Uhnowie z częściowym przełożeniem i skróceniem trasy i przeprowadzono kolaudację — jednak wynik jej oraz rachunki z tej budowy nie były jeszcze przedmiotem merytorycznego załatwienia, ponieważ dotąd brak orzeczenia c. k. Namiestnictwa co do potrzeby tej rekonstrukcji.

19. W powiecie rohatyńskim.

C. k. Namiestnictwo uczyniło zależnem wydanie orzeczenia o potrzebie budowy dojazdu kolejowego w Psarach od powzięcia przez Radę powiatową uchwały o budowie drogi z Knihyniez do Psar jako drogi gminnej I. klasy.

20. W powiecie skałackim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacji Bogdanówka-Kamionki odniesiono się w marcu b. r. do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia.

21. W powiecie sokalskim.

Rekonstrukcja dojazdu kolejowego do stacji w Belzie na przestrzeni 975 mb. została uskuteczniłą kosztem 21.000 K.

22. W powiecie tarnobrzeskim.

Dojazd do stacji kolejowej w Grębowie zbudowano na długości 1.500 mb. Dalsza część w toku budowy.

23. W powiecie tarnopolskim.

- a) Dojazd kolejowy do stacji Denysów-Kupczyńce.
Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 12. kwietnia 1907 l. 43.366, poczem zarządzono budowę, która jest w toku.
- b) Dojazd kolejowy do stacji Szlacheńce.
Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 18. lipca 1907 l. 86.335 — i zarządzono budowę.
- c) Dojazd kolejowy do stacji w Borkach wielkich.
Od przeprowadzenia rozprawy konkurencyjnej na dniu 18. czerwca 1906 sprawa nie postąpiła naprzód.

24. W powiecie tarnowskim.

Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 7. maja 1907 l. 55.418 o potrzebie budowy dojazdu kolejowego do stacji Łukowa kolei lokalnej Tarnów - Szczucin — długości 1.091 mb. i przystąpiono do budowy, która jest na ukończeniu.

25. W powiecie turezańskim.

a) Dojazd kolejowy do stacji Jabłonka niżna wybudowano na przestazeni 2.380 mb. i oddano do użytku publicznego. W dalszej części przeprowadzono roboty ziemne i budowlane na długości 3.600 mb., a wskutek przerobienia projektu c. k. Namiestnictwo wydało uzupełniające orzeczenie z dnia 24. marca 1908 do l. 28.147.

b) Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 11. maja 1907 l. 57.606 o potrzebie budowy dojazdu kolejowego do stacji w Siankach. Nadto w listopadzie 1907 objęto w zarząd Wydziału powiatowego i dokonano kolaudacji części początkowej dojazdu na długości 1.450 mb, zbudowanej przez Zarząd kolejowy i przeprowadzono uzupełniającą rozprawę konkurencyjną co do zmiany kierunku końcowego, mającego być zbudowanym przez powiat.

26. W powiecie wadowickim.

W przedmiocie budowy dojazdu kolejowego do stacji w Leńczach odbyła się rozprawa konkurencyjna dnia 27. stycznia b. r.

27. W powiecie wielickim.

a) Wygotowany przez Wydział powiatowy projekt budowy dojazdu do stacji kolejowej w Radziszowie zwrócono Wydziałowi do uzu-

pełnienia i zarządzono zbadanie projektu na gruncie przez inżyniera krajowego.

b) Sprawa rozszerzenia dojazdu kolejowego do stacji Podgórze-Bonarka, co do której c. k. Namiestnictwo wydało orzeczenie w roku 1905, nie postąpiła.

28. W powiecie zbarazkim.

Wykonano budowę dojazdu kolejowego do stacji w Zbarażu, długości 140 mb. i przeprowadzono kolaudację.

29. W powiecie żółkiewkim.

Na dojeździe kolejowym do stacji w Żółkwi wybudowano most konstrukcji żelazno-betonowej kosztem przeszło 17.000 koron.

30. W powiecie złoczowskim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego Ożydów-Sokołówka wezwano Wydział powiatowy do wypracowania technicznego operatu.

31. W powiecie żywieckim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacji w Zwardoniu nie zapadło jeszcze orzeczenie c. k. Namiestnictwa, ponieważ Dyrekcya państwa żywieckiego przedłożyła samoistny projekt, odmienny od tego, który był podstawą rozprawy konkurencyjnej. Projekt ten udzieliło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu celem wydania opinii.

F.

Inne ważniejsze sprawy.

Szkoła konduktorów drogowych.

O wynikach trzeciego roku nauki (1906/907) trzeciego trzylecia szkoły praktycznej konduktorów drogowych przedkładamy następujące sprawozdanie:

Dnia 16. listopada 1906 po powrocie uczniów z praktyki letniej II. roku szkolnego zamknięto klasę II. i wpisano ich do klasy III ciej.

Naukę zimową klasy III ciej rozpoczęto dnia 16. listopada 1906 r. a zakończono dnia 15. kwietnia 1907 po egzaminach kursowych.

Na powyższym kursie udzielano następujących przedmiotów:

1. Projektowanie dróg z ćwiczeniami, utrzymanie dróg, roboty sztuczne z ćwiczeniami, rysunek techniczny i kaligrafia, przepisy i administracji drogowej, język polski i geografia Polski i Rusi, język ruski, w końcu dodatkowe szczegółowe objaśnienia i przepisy dotyczące się praktyki.

Z 28 uczniów zwyczajnych, wpisanych do klasy III., wszyscy ukończyli naukę i złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin kwalifikacyjny.

Alegat 7.

Po egzaminach kursowych wysłano powyższych uczniów na praktykę letnią klasy III. do robót drogowych, prowadzonych pod kierownictwem inżynierów krajowych i powiatowych, jak to uwidoczniiono w zestawieniu załączonem jako Alegat 7. W dołączonym alegacie podano również wyniki egzaminu kursowego klasy III., oraz ogólny wynik praktyki letniej w roku 1906. W rubryce 5. powyższego alegatu uwidoczniiono, gdzie każdy z uczniów odbywał praktykę letnią.

Nauka zimowa klasy III. obejmowała następujące przedmioty: a) Projektowanie dróg z ćwiczeniami; b) utrzymanie dróg; c) roboty sztuczne i mosty; d) zadania i rysunki do robót sztucznych; e) przepisy administracji drogowej; f) język polski, geografia i statystyka Galicyi; g) język ruski.

Koszta utrzymania szkoły i stan funduszków na całe trzylecie przedstawiają się następująco:

W y d a t k i

za czas od 16. listopada 1904 po koniec sierpnia 1907:

1. Dodatek za kierownictwo					
szkoły	1.850	K	—	h	
2. Wynagrodzenie za wykłady	12.488	"	—	"	
3. Stypendya uczniów	19.500	"	—	"	
4. Zapomogi uczniów	90	"	—	"	
5. Koszta wyjazdu uczniów na					
praktykę	1.464	"	60	"	
6. Wynagrodzenie uczniów					
w czasie udzielonych im urlopów	245	"	50	"	
7. Potrzeby szkolne i inne wy-					
datki z tytułu administracji	3.309	"	69	"	
8. Obsługa szkoły	300	"	—	"	
Wydatki razem					39.247 K 79 h

D o c h o d y

własne szkoły w III. trzyleciu, wraz ze zwrotami kosztów wyjazdu uczniów na praktyki letnie wynoszą 2.156 K 93 h

Z porównania okazuje się czysty wydatek w III. trzyleciu pokryty z funduszu krajowego w kwocie 37.090 " 86 "

Ponieważ było 28 uczniów, przeto koszt wykształcenia jednego ucznia wynosił 1.324 " 67 "

czyli rocznie na jednego ucznia wydano 441 " 56 "

Dnia 16. listopada 1907 rozpoczęto czwarte trzylecie szkoły konduktorów drogowych. Wskutek rozpisanego konkursu na 35 miejsc w tej szkole zgłosiło się 166 kandydatów, z których przypuszczono do egzaminu wstępnego 106. Z 90 kandydatów, którzy zdali egzamin wstępny, przyjęto 41, t. j. 5 ponad liczbę wolnych miejsc, ze względu, iż w ciągu kursu odpada zazwyczaj pewna liczba uczniów.

Z funduszu krajowego nadano stypendya 32 przyjętym uczniom.

W pierwszym półroczu 1907/8 r. udzielano następujących przedmiotów: Nauka o drogach i materiałach budowlanych, rysunek techniczny i kaligrafia, wiadomości przyrodnicze i stosowane, miernictwo i geometrya wykreslna, rysunek z geometrii wykreslnej, arytmetyka i algebra, planimetrya i stereometrya, język polski, język ruski

Alegat 8. Egzamin kursowy zdało 32 uczniów z wynikiem, który jest uwidoczniiony w zestawieniu, załącznem jako Alegat 8. W zestawieniu tem uwidoczniiono również rozmieszczenie uczniów na praktyce letniej w r. 1908.

Krajowe warstwy dla wyrobów betonowych. Ruch wyrobów betonowych w 6 krajowych warstwach, a mianowicie: w Rzeszowie, Jarosławiu, Żółkwi, Kamionce strum., Borszczowie i Brzeżanach w roku 1907 przedstawia się, jak następuje:

1. Na budynki i narzędzia wydano					
2. „ roboty betonowe	5.110	K	72	h	
	85.996	"	17	"	
Razem					91.106 K 89 h

W y r o b i o n o :

a) rur					
b) krawężników, płyt i t. p.	12.428				sztuk
	31.888				"
Razem					44.316 sztuk

Co stanowi 1.998 metr. sześć. betonu.

Sprzedano:

(z pozostałych wyrobów betonowych z roku 1906 i wyprodukowanych w roku 1907).

a) rur	12.655 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p.	28.739 „
Razem	41.394 sztuk
Co stanowi 2.062 metr. sześć. betonu.	
Ze sprzedaży uzyskano	93.463 K 53 h.

Koszta założenia warsztatów, oraz koszta wyrobów betonowych od roku 1899, t. j. od założenia warsztatów do końca roku 1907 przedstawiają się, jak następuje:

1. Na założenie warsztatów wydano	79.721 K 19 h
2. „ wyroby betonowe	625.153 „ 53 „
Razem	704.874 K 72 h

Wyrobito: rur, krawężników i t. p. 301.921 sztuk	
objętości	14.535 m ³
Sprzedano: 270.359 sztuk objętości	13.476 m ³
Pozostało: 31.562 „ „	1.059 m ³

Ze sprzedaży uzyskano	656.810 K — h
Należytość czynna za wyroby wynosiła z końcem roku 1907	14.043 „ 55 „
Wartość pozostałych wyrobów, według cen z r. 1907	49.115 „ 60 „
Wartość pozostałych materiałów surowych	3.217 „ 36 „
Razem	723.186 K 51 h.

Nadwyżkę wartości pozostałych wyrobów i materiałów w kwocie 18.311 K 79 h przeznaczono na pokrycie administracji, dalszej produkcji i na zakupno nowych narzędzi. Zniżono przytem ceny wyrobów w krajowych warsztatach w Brzeżanach i Borszczowie.

Sprawa uwolnienia krajowych i powiatowych warsztatów do wytwarzania wyrobów betonowych od obowiązku stosowania się do przepisów ust. przemysłowej tudzież od podatku zarobkowego.

W sprawozdaniu z czynności w zakresie dróg za czas od 1. stycznia 1904 do 30. czerwca 1905 Wydział krajowy oznajmił, że na jego przedstawienie c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 26. maja 1905 l. 467/pr. zgodziło się, aby w krajowych warsztatach dla wyrobów betonowych, nie będących zakładami przemysłowymi względnie przedsiębiorstwami w znaczeniu ustawy przemysłowej i służących wyłącznie celom publicznym tudzież w warsztatach dla wyrobów betonowych, założonych i utrzymywanych przez powiaty wyłącznie dla celów drogowych, a więc służących również wyłącznie celom publicznym i jako takie wyjątych również z pod przepisów ustawy przemysłowej wyrabiano także rury betonowe do użytku przy budowie studzien i odstępywano je po cenie własnej produkcji bez żadnego zysku gminom do budowy gminnych studzien publicznych, bez podejiągania tych warsztatów z tego powodu pod przepisy ustawy przemysłowej,

Nawiązując do powyższego sprawozdania, Wydział krajowy oznajmia, że c. k. krajowa Dyrekcya skarbu rozporządzeniem z dnia 28. maja 1907 l. 55.844, wydanem do c. k. administracji podatków we Lwowie i w Krakowie oraz wszystkich c. k. Starostw, orzekła, iż utrzymywane przez Wydział krajowy względnie przez Wydziały powiatowe warsztaty do wytwarzania wyrobów z betonu, służących do budowy i utrzymania dróg publicznych i studzien gminnych i używanych przez pomienione organa na cele własne, bądź też odstępywanych innym organom autonomicznym a wyjątkowo i osobom prywatnym bez zysku, jedynie po cenie kosztów własnych, nie posiadają charakteru przedsiębiorstw zarobkowych

po myśli §§. 1 i 83 ustawy o bezpośrednich podatkach osobistych z dnia 25. października 1896 (Dz. u. p. Nr. 220) i że przeto dopóki w tym ich charakterze nie zajdzie żadna zmiana, nie należy pociągać ich do podatku zarobkowego wedle II. działu powołanej ustawy.

Alegat 9.

Rachunki funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych.

Podług załączonego jako alegat 9. wykazu (od poz. 1. do 7. i 8.) funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych po koniec roku 1906 (rachunków z drogi powiatowej Grzymałów-Skałat Smykowce za rok 1906 dotychczas nie przedłożono, wpisano więc wynikłości za r. 1905) przedstawiają się wynikłości rachunków sześciu dróg w trzech powiatach, jak następuje:

Należytość od stron konkurencyjnych	93.573 K 87 h
Zapas gotówką i efektami	13 215 „ 20 „
Razem	106.789 K 07 h

Należytości bierne przypadające stronom konkurencyjnym do wypłaty za przerobne

Okazuje się niedobór 79.740 K 45 h

który od niedoboru wykazanego w sprawozdaniu za rok 1905 (względnie po koniec czerwca 1906) w kwocie 77.009 „ 02 „

zwiększył się o kwotę 2.731 K 43 h.

Z przyczyn podniesionych w poprzednich sprawozdaniach (za lata 1897 po koniec roku 1905) mianowicie, że pierwotne przypisy w księgach likwidacyjnych były nie jasne i zbyt ogólnikowe, a tem samem płynność należytości konkurencyjnych należycie udowodnioną być nie mogła — odpisano z należytości czynnych w roku 1906 według powołanego powyżej wykazu datki konkurencyjne z funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych:

a) Lwów-Rohatyn	3.395 K 19 h
b) Brzeżany-Podwołoczyska	46 „ 40 „
Razem	3.441 K 59 h

Stan zebranych po koniec czerwca 1906 zapasów kasowych, ulokowanych na książeczki wkładkowe Banku krajowego — przechowanych tymczasowo w depozytach ogólnych funduszu krajowego — wynosił wedle sprawozdania za rok 1905, jak następuje:

a) na książeczce Nr. 8.229 kwotę	13.772 K 41 h
b) „ „ „ 9.556 „	14.841 „ 56 „
	28.613 K 97 h

Doliczając do tego narosłe odsetki za czas od 1. lipca 1906 do d. 10. października 1907 od książeczki Nr.

ad a) 8.229 w kwocie (247·90 + 252·36 + 142·58)	642 K 84 h
ad b) 9.556 w kwocie (267·14 + 271·94 + 153·66)	692 „ 74 „

Razem 1.335 K 58 h

tudzież także narosłe procenty (z powodu że Bank krajowy podniósł stopę procentową z 3·60% na 4%, rzeczony zapasy kasowe ulokowano na nowe książeczki tegoż Banku, mianowicie zapasy ad a) na numer 25.829 zaś zapasy ad b) na numer 25.830 wraz z narosłymi procentami) za czas od 11. października do 31. grudnia 1907 od pomienionych wyżej książeczek numer:

a) 25.829 w kwocie	126 K 40 g
b) 25.830 „ „	136 „ 21 „ = 262 K 61 h = 1.598 „ 19 „

Ogółem wynosił stan zebranych zapasów po koniec roku 1907 razem kwotę 30.212 K 16 h

mianowicie na książeczce numer:

ad a) 25.829 kwotę	14.541 K 65 h
ad b) 25.830 "	15.670 " 51 "
razem j. w.	<u>30.212 K 16 h</u>

Z zapasów tych zakupiono — jak LW. 38.891/08 — 4% listy rentowe po kursie 95 K za sztukę na 100 K mianowicie:

- a) Ser. B. Nr. 329 i 330 po 100 K 200 K — h
 b) Ser. E. Nr. 108 do włącznie

122 t. j. 15 sztuk po 2.000 K 30.000 " — " 30.200 K — h

z kuponami od 1. kwietnia 1908 bieżącymi za łączną kwotę 28.690 K — plus za kupon czynny płatny dnia 1. października 1908 w kwocie 53 K 69 h, czyli razem za kwotę 28.743 K 69 h.

Wskutek tego stan zapasów pomienionego funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych wynosi z dniem 18. kwietnia 1908, jak następuje:

1. w powołanych wyżej dwu książeczkach wkładowych Banku krajowego numer:

ad a) 25.829 kwotę	41 K 65 h	
ad b) 25.830 "	1.426 " 82 "	1.468 K 47 h

2. w 4% listach rentowych j. w. 30.200 " — "

Razem po dzień 18. kwietnia 1908 efektami 31.668 K 47 h.

Doliczając do tego zapasy kasowe, przechowane wedle powołanego na wstępie wykazu — w c. k. kasach rządowych po koniec roku 1906 w kwocie 13.215 " 20 "

Ogółem wynosi stan zapasów tych na pokrycie niedoborów pomienionego funduszu pro praeterito kwotę 44.883 K 67 h

A po doliczeniu należitości (od stron konkurencyjnych) czynnych — o ile nie będą odpisywane sposobem dotychczasowym, a z tego powodu, jak wyżej nadmieniono i wpływy po największej części bardzo wątpliwe w kwocie j. w. 93.573 " 87 "

wynosi suma stanu czynnego kwotę 138.457 K 54 h

przeło w porównaniu z należitościami biernymi w kwocie j. w. 186.529 " 52 "

okazuje się jeszcze niedobór w kwocie 48.071 K 98 h.

Wydział krajowy odniósł się ponownie przy LW. 18.487 z dnia 11. maja 1908 do Namiestnictwa o zarządzenie jak najspieszniejszego ostatecznego zakończenia sprawy funduszy pro praeterito wszystkich dróg, powołując się nadto co do należitości biernych na pismo c. k. Namiestnictwa z dnia 18. czerwca 1903 l. 72 324 (LW. 57.303/03), w którym oznajmiono, „że pretensye stron za przerobne do funduszy pro praeterito budowy dróg krajowych“ — o czym wspomniano już w sprawozdaniu za rok 1903 — „nie są należycie udowodnione i nie opierają się na dokumentach wykazujących dowodnie ich płynność, skutkiem tego zaległości bierne w znacznej części nie przedstawiają dla kontrybuentów, którzy do budowy dróg konkurowali, realnej wartości i dlatego z tych samych przyczyn jak należitości czynne, będą mogły być odpisane“.

Zarazem proszono c. k. Namiestnictwo o spieszne udzielenie Wydziałowi krajowemu brakujących rachunków funduszu pro praeterito budowy drogi powiatowej Grzymałów-Skałat-Smykowce za rok 1906.

Ubezpieczenia robotników i drożników od wypadków.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. grudnia 1887 Dz. p. p. z r. 1888 Nr. 1. ubezpieczono w latach 1906 i 1907 tych robotników i drożników na drogach krajowych i subwencyonowanych, którzy byli użyeci przy robotach drogowych prowadzonych we własnym zarządzie.

Z tego zobowiązania wynikłe koszta poniesiono z funduszu krajowego.

1. Na roboty zwyczajne wykonane przy utrzymaniu dróg krajowych i przy robotach w warsztatach betonowych w kwocie:		
	za rok 1906	1907
2. Na roboty nadzwyczajne (przy budowie mostów w kamieniołomach i cegielniach) a to za rok 1906	734 K 74 h	3.797 K 55 h
a) na drogach krajowych	331 K 39 h	
b) na drogach subwencyonowanych i dojazdach kolejow.	1.887 „ 15 „	2.218 „ 54 „
	<u>za rok 1907</u>	
na drogach subwencyonowanych i dojazdach kolejowych		698 „ 36 „
	<u>Razem w r. 1906</u>	2.953 K 28 h
	<u>Razem w r. 1907</u>	4.495 K 91 h

W roku 1905 koszt ubezpieczeń wynosił 3.184 K 11 h
zaś w r. 1906 kwotę j. w. 2.953 „ 28 „

Okazuje się że koszt ubezpieczeń wynosił w roku 1906 mniej o kwotę 230 K 83 h.

Porównując zaś rok 1906 i rok 1907, okazuje się wydatek większy w roku 1907 o kwotę 1.542 K 63 h.

Przedłużeńie udzielo-nych konce-syi mytni-czych.

Na podstawie §. 9. ust. drog. z 1897 r. względnie §. 7. ust. drog. z 1907 r. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem przedłużył koncesye na dalsze pięć lat do pobierania opłat mytniczych a mianowicie:

Gminie m. Leżajsk od przewozu przez San pod Starem miastem;
Radzie pow. Cieszanów na drodze pow. Lubaczów-Hruszów;
Wydziałowi pow. w Sokalu od mostu na Bugu w Sokalu;
Radzie pow. w Nowym Sączu od mostu na Kamienicy w Łęgu ad Nawojowa;

Radzie pow. w Nadwornie od mostu powiatowego na Prucie;
Radzie pow. w Mielcu na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;
Radzie pow. w Rzeszowie na drodze pow. Rzeszów-Strzyżów-Tułowice;

Radzie pow. w Wieliczce na drodze pow. Dobczycko-Szczyżyckiej, od mostu pow. na rzece Rabie w Dobczycach, na drodze pow. Wielicko-Dobczyckiej, na drodze pow. Wielicko-Gdowskiej i od mostu na rzece Stradomce pod Zegartowicami na drodze gm. I. kl. Dąbie-Kępanów;

Wydziałowi pow. w Wieliczce na drodze gm. I. kl. Wieliczka-Świątniki;

Radzie pow. w Brzozowie na drodze pow. Brzozowsko-Rymanowskiej z odnogą do Krościenka;

Radzie pow. w Drohobyczu na drogach pow. Rychlice-Dobrowlany i Drohobycz-Stebnik-Truskawiec;

Radzie pow. w Brzozowie na drodze pow. Brzozowsko-Domaradzkiej i na drodze gm. I. kl. Brzozów-Wara;

Radzie pow. w Trembowli na drodze pow. Trembowelsko-Budzanowskiej;

Gminie Dobra Szlachecka od przewozu przez San;

Wydziałowi pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów na Wiszni w Małnowie;

Radzie pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów na Wiszni w Słomiance i w Podgaci;

Wydziałowi pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów a mianowicie na rzece Wiszni i na jej dopływie w Sądowej Wiszni tudzież na rzecz utrzymania wybudowanej drogi od granicy powiatu Jaworowskiego w Ożomli przez Sądową Wisznię i Dmytrowice ku Samborowi;

Radzie pow. w Gródku na drodze pow. Gródecko-Kamieniobrodzkiej;

Obszarowi dworskiemu w Brzeźnicy Radwańskiej wspólnie z obszarem dworskim w Czernichowie od przewozu przez Wisłę w przysiółku Pasieka;

Radzie pow. w Grybowie na drogach pow. Zborowicko-Grybowskiej i z Grybowa do Krzyżówki oraz od mostu na rzece Białej między Wojnarową a Wilczyzkami;

Wydziałowi pow. w Skalacie na drodze gm. I kl. Grzymałów-Touste;

Radzie pow. w Tarnopolu na drodze pow. Tarnopol-Brody i Wydziałowi pow. w Tarnopolu na drodze gm. II. kl. Tarnopol-Grzymałów;

Radzie pow. w Żywcu na drodze pow. Międzybrodzkiej;

Obszarowi dwor. w Krystynopolu od przewozu przez Bug w Krystynopolu;

Obszarowi dwor. w Wojniłowie od mostu na rzece Siwce w Wojniłowie;

Radzie pow. w Żydaczowie na drodze pow. Żydaczów-Żurawno;

Radzie pow. w Brodach na drodze pow. Brody-Założce-Tarnopol;

Wydziałowi powiatowemu w Brodach na drodze gm. I. kl. Podkamień-Pieniaki;

Obszarowi dwor. w Stanisławczyku od mostu na Styrcze;

Radom pow. w Lisku i Turce na drodze pow. Ustrzyki-Lutowiska;

C. k. Skarbowi wojskowemu od mostu na rzece Wiarze w Krównikach.

Radzie pow. w Samborze od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach;

Wydziałowi pow. w Mielcu na drodze gm. I. kl. Tuszów-Brzyście-Sadkowa góra;

Radzie pow. w Krakowie od przewozu Wisłą między Mogiłą a Rybitwami;

Radzie pow. w Dolinie od mostu w Krechowicach;

Radzie pow. w Samborze na drodze pow. Sambor Mościska;

Wydziałowi pow. w Czortkowie od mostu na rzece Serecie i na drodze dojazdowej Czortków-Wygnanka;

Radzie pow. w Kolbuszowie na drodze pow. Kolbuszowa-Majdan i od mostu na tej drodze w Dubasie;

Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach od przewozu na Wisłoce pod Gawłuszowicami;

Obszarowi dworskiemu w Rudkach od mostu na potoku Wiszence w Rudkach;

Wydziałowi pow. w Sokalu na drogach pow. Tartaków-Perespa i Sokal-Uhrynow;

Wydziałowi pow. w Skalacie na drodze gm. Grzymałów-Sorocko-Trembowla;

Wydziałowi pow. w Kołomyi na drodze pow. Kołomyja-Obertyn.

Przedłu-
żenie koncesyi
na pobór
kopytko-
wego.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namieźnictwem przedłużył na dalsze trzy lata koncesję do pobierania kopytkowego gminom miast: Jarosławia, Nowego Sącza, Rzeszowa i Tarnowa.

W toku załatwienia są prośby o przedłużenia koncesyi gminom miast Buczacza i Stanisławowa.

Kontrola nad miastami pobierającymi kopytkowe.

Tak jak w latach poprzednich wykonywał Wydział krajowy kontrolę nad miastami, które na mocy specjalnych ustaw uprawnione są do pobierania myta kopytkowego a w szczególności:

w Brodach, Brzeżanach, Jarosławiu, Kołomyi, Nowym Sączu, Przemysłu, Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnowie, Tarnopolu, Żółkwi jakoteż nad Wydziałem powiatowym w Buczaczu, pobierającym powyższą opłatę w zastępstwie gminy miasta Buczacza.

Stan tej kontroli za czas od 1. lipca 1906 do 30. marca 1908 przedstawia się następująco:

I. Magistraty wszystkich tych miast z wyjątkiem Rzeszowa i Wydział powiatowy w Buczaczu przedłożyły preliminarze drogowe na r. 1906, które były na miejscu badane, a następnie były przedmiotem odpowiednich zarządzeń Wydziału krajowego.

W ten sam sposób załatwione zostały rachunki drogowe za r. 1905 wszystkich wymienionych miast z wyjątkiem miasta Rzeszowa, którego rachunków za rok 1905 dotychczas nie przedłożono.

II. Dotychczas załatwiono w sposób jak wyżej:

a) preliminarze na rok 1907 wymienionych miast z wyjątkiem Brzeżan, Kołomyi, Rzeszowa, Tarnowa i Tarnopola.

b) rachunki drogowe za rok 1906 również miast wymienionych z wyjątkiem miast Brzeżan, Jarosławia, Rzeszowa, Tarnowa i Tarnopola.

III. Preliminarze na rok 1908 przedłożyły dotychczas tylko miasta: Nowy Sącz, Stanisławów i Brzeżany. Natomiast rachunków drogowych za rok 1907 nie przedłożyło żadne z wyżej wskazanych miast jak również i Wydział powiatowy w Buczaczu.

Aleg. 10.

Subwencje państwowe na budowę i rekonstrukcję dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

W załączeniu jako Alegat 10. przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykaz zezwolonych na rok 1907 kredytów ze Skarbu państwa na budowę i rekonstrukcję dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego.

I. C. k. Trybunał administracyjny odrzucił:

1. zażalenie Wydziału powiatowego w Cieszanowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 14. września 1906 L. 70.412, którem zniesiono orzeczenie Wydziału powiatowego w Cieszanowie, nakładające na gminę Lubaczów obowiązek ponoszenia kosztów budowy dwóch mostów na drodze gminnej II-giej klasy Lubaczów Oleszyce.

2. zażalenie Mirli Engelberg, właścicielki realności w Tarnobrzegu, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 4-go czerwca 1907 L. 29.207 w sprawie zaniechania drogi w Tarnobrzegu.

3. zażalenie Wydziału powiatowego w Dobromilu przeciw rezolucji Wydziału krajowego z 12-go lipca 1907 L. 58.695, którą odmówiono zasiłku krajowego z §. 28. ust. drog. z 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.

II. C. k. Trybunał administracyjny dotychczas nie załatwił:

1. zażalenie firmy „Aleksander br. Popper w Twardoszynie“ przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 18. kwietnia 1908 L. 23577 w sprawie nałożenia na pomienioną firmę osobnego datku w kwocie 30.556 Kor. za zużywanie w latach 1898—1905 w niezwykły sposób transportami drzewa nieomyconej drogi gminnej I. klasy od granicy Królestwa Węgier przez Ujsoły do dojazdu kolejowego w Rajczy.

2. zażalenie spadkobierców Maryi Ambroziewiczowej jako to: Onufrego Ambroziewicza, Dra Bogusława Ambroziewicza i Heleny Mączkovej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 24-go maja 1907 L. 118560, wydanemu w sprawie spornej drogi w Karczmiskach ad Zbydniów.

3. zażalenie firmy „Singer i Kraus z Wiednia“ przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 9-go lipca 1907 L. 65942, którem nałożono na tę

firmę osobny datek w kwocie 680 K. za zużywanie w niezwykle sposób transportami drzewa w r. 1906 nieomyconej drogi gminnej I. kl. Ujsoły-Rajcza.

Akademia
im. Maryi
Teresy w
Wiedniu.

Odezwą z dnia 29-go października 1906 r. L. 7992 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 5-go listopada 1906 r. do L. 109476 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 1-go lutego 1907 r. nadał Najjaśniejszy Pan to miejsce funduszowe Zygmunтови Kazimierzowi 2 im. Grabowskiemu. Następnie odezwą z dnia 20-go marca 1907 r. L. 35481 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu trzech miejsc funduszowych w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 2-go kwietnia 1907 do L. 30717 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 25-go lipca 1907 r. nadał Najjaśniejszy Pan te miejsca funduszowe:

Stanisławowi Dominikowi Maryanowi 3 im. hr. Olizarowi, Ludwikowi Stanisławowi Józefowi 3 im. br. Horochowi i Leonowi Zygmunтови 2 im. Grodzickiemu. Wreszcie odezwą z dnia 10. października 1907 L. 125721 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu. Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 16-go października 1907 r. do L. 101796 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Jego ces. i król. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 22-go stycznia 1908 r. nadał to miejsce funduszowe Janowi Witoldowi 2 im. hr. Komorowskiemu.

Sprawy szlachectwa i zmiany nazwisk.

W czasie od 1. lipca 1906 r. do końca marca 1908 r. załatwiono w dziale szlachectwa czterysta czterdzieści (440) exhibitów.

I. Co do staropolskiego szlachectwa:

1. przy trzynastu podaniach udzielono opinii na żądanie c. k. Namiestnictwa;

2. jedno podanie zwrócono proszącemu do uzupełnienia dowodami;

3. jeden dawniejszy wniosek Wydziału krajowego cofnięto, ponieważ sądnie stwierdzonem zostało, że przedłożone niektóre metryki chrztu i ślubu polegały na sfałszowanych wpisach metrykalnych.

Najwyższa decyzja nastąpiła w sześciu wypadkach bądź to pomysłnie, bądź też niepomyślnie dla petentów; w pięciu zaś wypadkach rozstrzygnęło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w ten sposób, iż uznało, względnie nie uznało uprawnienia do używania w obrębie królestw i krajów reprezentowanych w Radzie Państwa odziedziczonego staropolskiego szlachectwa w przymocie zwykłego szlachectwa zagranicznego.

II. Certyfikatów szlachectwa wydano trzydzieści siedm, z tych dwa po poprzednim zasięgnięciu upoważnienia ze strony c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ponieważ legitymujący się pochodzili w trzecim, względnie w czwartym stopniu od osób zapisanych w metrykach szlacheckich galicyjskich.

III. Spraw szlachectwa ogólnej treści, a mianowicie co do różnych wyjaśnień, wypisów z metryk szlacheckich galicyjskich i innych żądań, załatwiono sto dziewięćdziesiąt i pięć, a w tych mieszczą się także dwa peryodyczne wykazy wpisów dokonanych w metrykach szlacheckich galicyjskich w ciągu roku 1906 i 1907, przedłożone c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych na ręce c. k. Namiestnictwa we Lwowie z początkiem roku 1907 i 1908.

IV. W sprawie z zmiany nazwisk, oznajmiono c. k. Namiestnictwu we Lwowie — na żądanie tegoż — do stu ośmdziesięciu czterech podań, czy nadać się mające nazwiska przysługują lub nie przysługują rodowi szlacheckim.

Instrukcja

Wydziału krajowego z dnia 4. grudnia 1907 LW. 46.535 w sprawie udzielania zasiłków z funduszu krajowego na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy.

Wydział krajowy na podstawie §. 21. ustęp 1. nowej ustawy drogowej wydaje następujące przepisy:

§. 1.

Wydział krajowy przyzna powiatowi w miarę dotacyi przez Sejm uchwalonej (§. 20. ust. drog.) stosowny zasiłek na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy, jeśli Wydział powiatowy w czasie oznaczonym tą instrukcją i w sposób nią przepisany wykaże:

1. że powiatowe dodatki wyłącznie na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy razem z ustawowym 18% dodatkiem przenoszą 28% podatków bezpośrednich i

2. że mimo to niezbędne potrzeby na utrzymanie tych dróg nie mogą być pokryte tymi dochodami oraz dochodami z innych źródeł, wskazanych w §. 11. ustawy drogowej.

§. 2.

Wyjątkowo bez względu na wysokość dodatków, w §. 1. wymienionych, może być udzielony zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie takich dróg powiatowych lub gminnych, które zostały zbudowane przy pomocy funduszu krajowego, a są ważne dla zakładów przez kraj utrzymywanych, dla zdrojowisk krajowych lub stacyj klimatycznych.

§. 3.

Pod „utrzymaniem“ drogi należy rozumieć przedsięwzięcie wszystkich robót, które są potrzebne czy jako zwyczajne i regularne czy też jako nadzwyczajne do stałego zabezpieczenia odpowiedniego stanu drogi, względnie jazdy po niej. Dlatego do utrzymania drogi należy zgartywanie błota i kurzu z toru jezdnego, wybieranie i czyszczenie rowów przydrożnych i odpływowych, regulacja i czyszczenie bankietów i szkarp przydrożnych, dostawa i rozsypanie szutru lub innych materiałów konserwacyjnych, walcowanie i nabycie do tego celu walca, zakupno narzędzi drogowych, utrzymanie i odbudowa mostów, przyczem nie traci charakteru roboty konserwacyjnej odbudowa mostu dokonana w ten sposób, że istniejący most prowizoryczny (drewniany) odbudowany zostaje jako stały (żelazny, kamienny, betonowy), ustawienie i naprawa poręczy, znaków drogowych, ubezpieczeń i innych urządzeń drogowych.

Do kosztów utrzymania drogi należy też sadzenie i utrzymanie drzew na burtach i gruntach drogi istniejącej (§. 5. ust. o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych).

Wreszcie do kosztów utrzymania dróg należy wydatek na utrzymanie służby drogowej.

§. 4.

Każdy powiat, który zamierza uzyskać zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie dróg w powiecie, winien wnieść do Wydziału krajowego najdalej

do końca grudnia przed nowym rokiem osobne podanie i dołączyć do niego:

1. budżet powiatowego funduszu drogowego na rok następny, ułożony w sposób przepisany §. 32. instrukcyi Wydziału krajowego z dnia 4. maja 1897 LW. 71.624/1896 i §. 12. instrukcyi Wydziału krajowego z dnia 4. grudnia 1907 roku LW. 50.811.

2. Odpis uchwały Rady powiatowej, którą budżet i dodatki powiatowe na drogi powiatowe i gminne zostały uchwalone i wreszcie

3. wykaz długości dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy ze specjalnem zestawieniem długości dróg uporządkowanych i nieuporządkowanych.

§. 5.

Prośby, wniesione według poprzedniego paragrafu, Wydział krajowy będzie badać i załatwiać kumulatywnie z początkiem nowego roku. Dlatego prośby, które wpłyną do Wydziału krajowego po 31. grudnia, albo też nie będą uzasadnione ściśle w sposób powyżej przepisany, bezwarunkowo przez Wydział krajowy nie zostaną uwzględnione przy rozdziale zasiłków roku dotyczącego.

§. 6.

Wydział krajowy przy rozdziale zasiłków dla poszczególnych powiatów uważać będzie na długość sieci drogowej, przez powiaty utrzymywanej z szczególnem uwzględnieniem ilości dróg uporządkowanych, na koszt absolutny utrzymania jednego kilometra drogi (zależny od ceny materiałów i robocizny w danym powiecie), dalej na wysokość dodatków powiatowych na cele drogowe i osobno na wysokość dodatków przeznaczonych na utrzymanie dróg, na siłę podatkową powiatów i wreszcie na obciążenie ludności opłatami mytniczemi.

Powiaty, które mają do utrzymania stosunkowo większą sieć drogową i same więcej łożą na ich utrzymanie, a przy tem mają słabszą siłę podatkową, otrzymają przy równych zresztą innych warunkach stosunkowo większy zasiłek. Wszelako wysokość zasiłku dla powiatu nawet przy jego niezmienionych warunkach każdego roku może być różna.

§. 7.

Zasiłek z funduszu krajowego będzie przyznany powiatowi w regule dla pewnej drogi i to na cel ściśle oznaczony a więc na roboty lub dostawy szczegółowo wymienione.

§. 8.

Wydział krajowy przyznając zasiłek na utrzymanie drogi może na podstawie §. 21. punkt 3. ust. drog. także objąć jej administracyę we własny zarząd. W takim razie, w miarę potrzeby, oznaczy co roku procentowo lub ryczałtowo kwotę, która z powiatowego funduszu drogowego w czasie trwania tego zarządu ma być oddana do dyspozycyi Wydziału krajowego. W każdym razie specjalne dochody tej drogi wpływać będą na jej utrzymanie do funduszu krajowego.

§. 9.

Zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie dróg będzie przyznawany z zasadniczem zastrzeżeniem wykazania warunków ustawowych określonych w §. 1. niniejszej instrukcyi — zawsze jednak (z wyjątkiem dla dróg powołanych w §. 2. niniejszej instrukcyi) w formie zaliczki. Definitywne przyznanie powiatowi zasiłku a tem samem uznanie zaliczki za wyrachowaną nastąpi po przedłożeniu przez powiat zamknięcia rachunkowego powiatu za rok przedmiotowy.

Wydział krajowy ma prawo subwencyonowane roboty i dostawy na miejscu badać, kontrolować i kolaudować.

§. 10.

Każdy powiat, który otrzymał zaliczkę na rachunek zasiłku z funduszu krajowego na utrzymanie dróg, jest obowiązany po upływie roku przedłożyć Wy-

działowi krajowemu najdalej do końca marca roku następnego zamknięcie rachunków drogowych, przyjęte przez Radę powiatową i zestawione w tym porządku, w jakim był ułożony budżet i dołączyć do niego udokumentowane rachunki wszystkich wydatków wyłożonych na te roboty i dostawy, na które subwencya była udzielona.

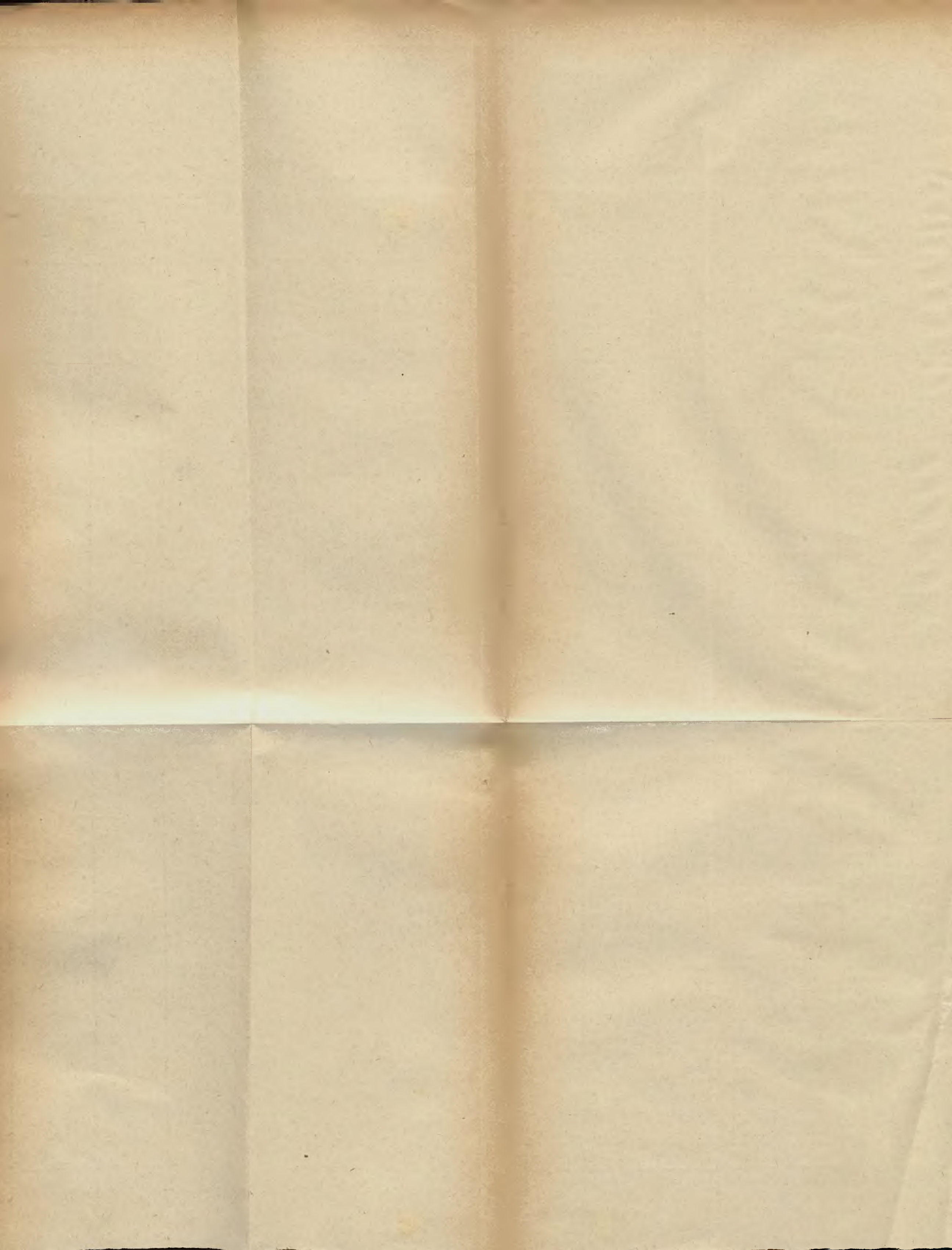
§. 11.

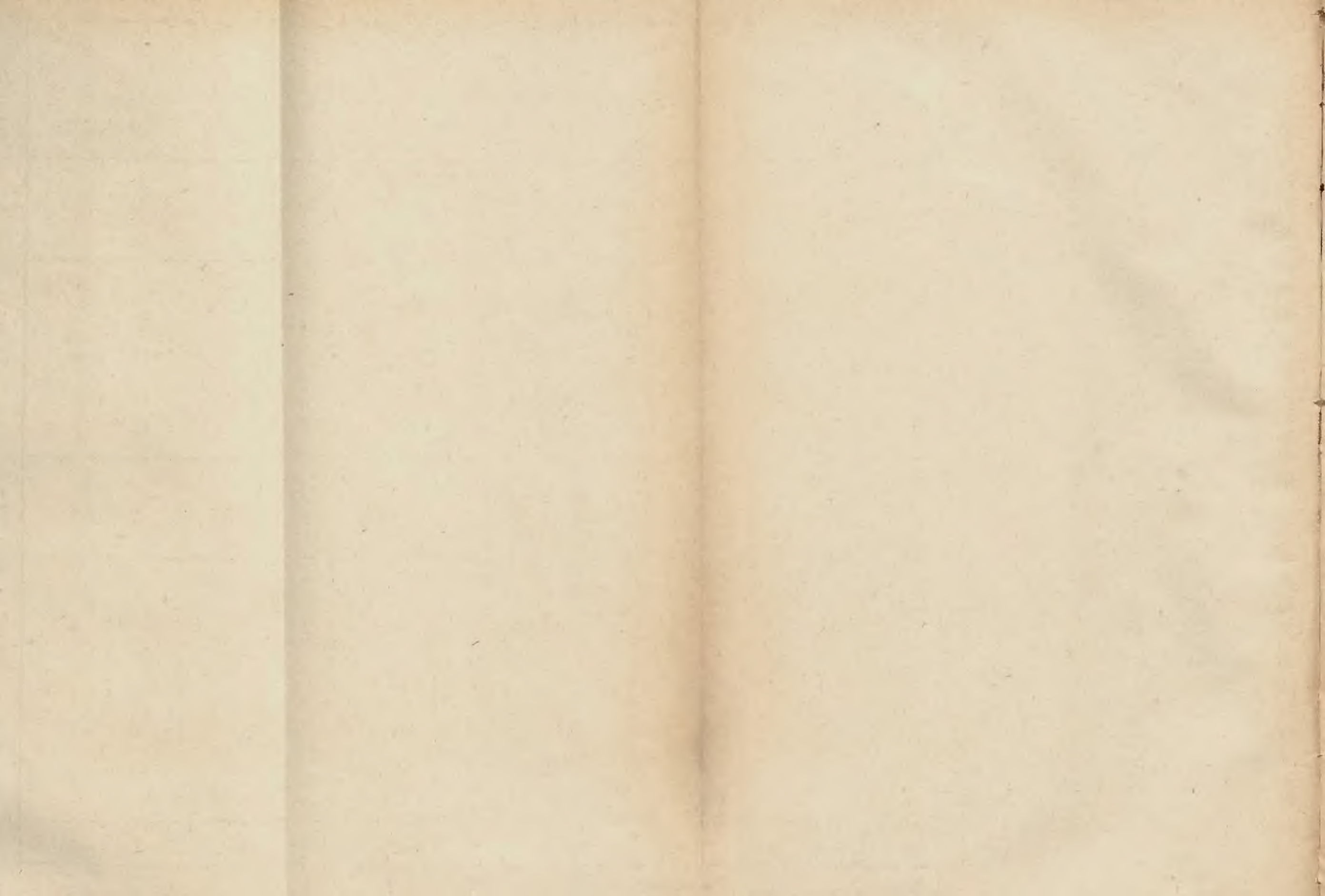
Virement przez powiat wydatków preliminowanych na budowę i utrzymanie dróg jest niedopuszczalne.

Gdyby z zamknięć rachunkowych okazało się, że powiat nie stosował się do tego przepisu, albo że częściowo, wcale nie zużył preliminowanych wydatków na utrzymanie dróg, natenczas albo będzie obowiązany zwrócić funduszowi krajowemu całą zaliczkę, względnie stosowną jej część, albo też udzielona zaliczka będzie powiatowi policzona na rachunek zasiłku roku przyszedłego.

§. 12.

Gdyby Wydział powiatowy po upływie roku w terminie przepisany (§. 10. tej instr.) albo wcale nie wyrachował się z udzielonej mu zaliczki, albo wyrachował się nienależycie, natenczas aż do ostatecznej decyzji Wydziału krajowego w tej sprawie zostanie powiatowi wstrzymana dalsza wypłata zaliczek na utrzymanie dróg.

Zestawienie klasyfikacyjne

uczniów szkoły praktycznej konduktorów drogowych

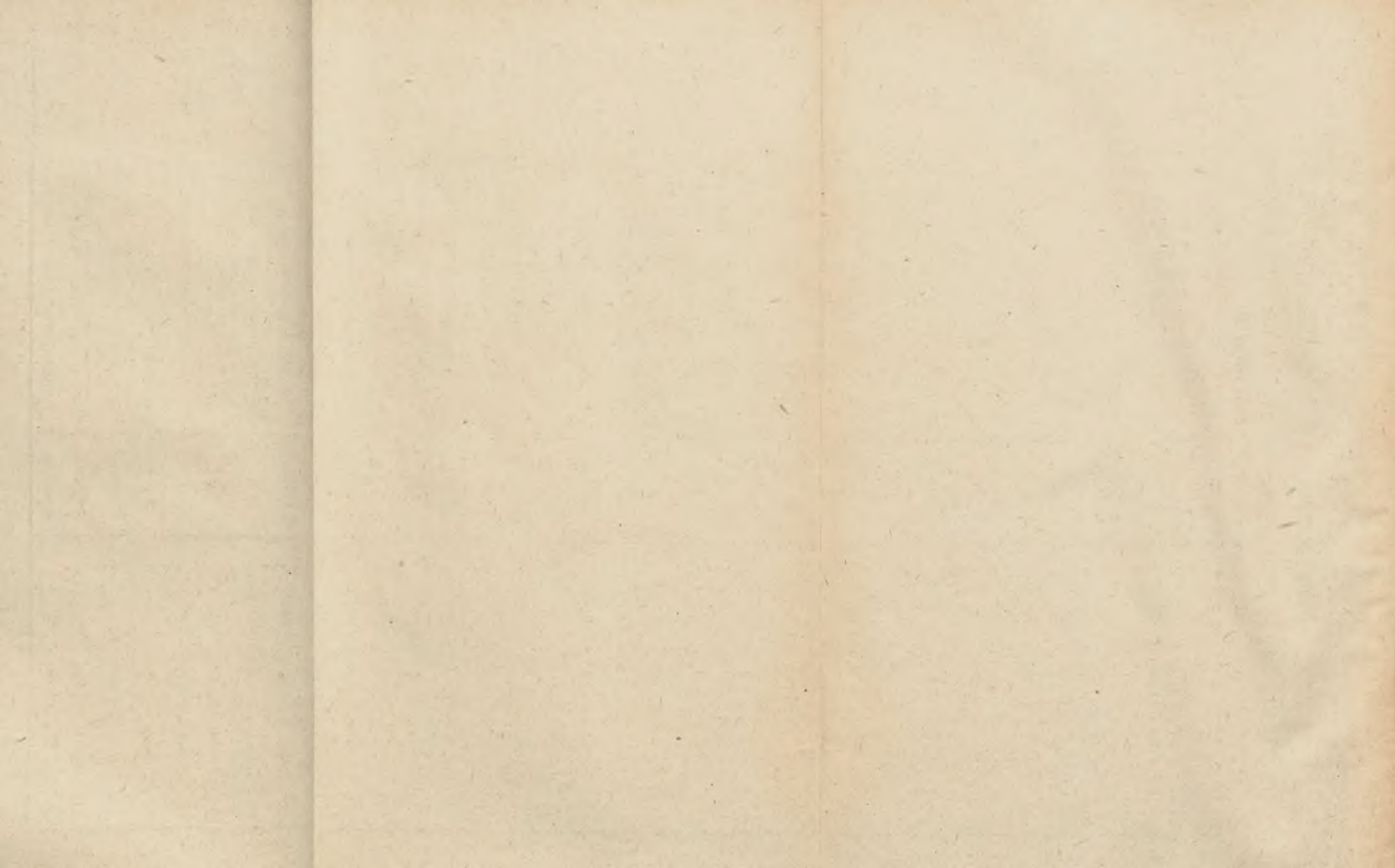
za rok szkolny 1906/7.

Liczba lokacyi porządkowa	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia		Rok szkolny 1906/7 (klasa III-cia)		Ogólny wynik praktyki w roku poprzednim 1906 (klasie II-giej)	U w r a ǳ i
			Nauka zimowa	Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią w r. 1906		
1	Jost Alojzy,	styp. 1. listopad 1874	bardzo dobry	Przy Wydziale powiatowym w Mościskach	bardzo dobry	
2	Śpiewak Władysław,	styp. 25. paźdz. 1879	bardzo dobry	Przy budowie drogi w Kulparkowie	bardzo dobry	
3	Lityński Dyonizy,	styp. 10. lipiec 1886	dobry	Przy budowie drogi Ławrów-Mszaniec	dobry	
4	Janicki Leon,	styp. 17. czerwiec 1880	dobry	W nowotarskim okręgu drogowym	dobry	
5	Staszkiewicz Wincenty,	styp. 15. styczeń 1887	dobry	Przy budowie drogi Kossów-Jasionów Górny	dobry	
6	Damsé Józef,	styp. 20. maj 1885	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowie	bardzo dobry	
7	Szargut Eustachy,	styp. 25. wrzesień 1887	dobry	Przy budowie drogi Kossów-Jasionów Górny	dobry	
8	Skórski Kazimierz,	styp. 20. luty 1885	dobry	W warsztacie betonowym w Brzeżanach	bardzo dobry	
9	Kleinzaud Albin,	styp. 28. paźdz. 1887	dobry	Przy trasie drogi Piwniczna-Szczawnica	dobry	
10	Mizgalewicz Franciszek,	styp. 24. styczeń 1888	dobry	Przy budowie drogi Kamienobród-Jaryna	dobry	
11	Rysz Józef,	styp. 14. marzec 1880	dobry	Przy budowie drogi Jarosław-Pruchnik i drogi do Buczaça	bardzo dobry	
12	Niton Ludwik,	styp. 19. luty 1879	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gorlicach	bardzo dobry	
13	Brzeziński Józef,	styp. 12. marzec 1880	dobry	Przy budowie drogi Pomorzany-Nestiuki	dobry	
14	Palewicz-Golejewski Maryan,	styp. 16. styczeń 1881	dobry	Przy budowie mostu w Żółkwi	bardzo dobry	
15	Juchnowicz Włodzimierz,	styp. 16. paźdz. 1887	dobry	W jarosławskim okręgu drogowym	dobry	
16	Onyszczyzyn Aleksander,	styp. 27. luty 1888	dobry	Przy warsztacie betonowym w Żółkwi	dobry	
17	Mach Kazimierz,	styp. 18. luty 1886	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gródku	dobry	
18	Kiwała Zygmunt,	7. wrzesień 1882	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Rohatynie	dobry	
19	Jarosz Edward,	styp. 7. luty 1880	dobry	Przy budowie drogi Krystynopol-Brody	dobry	
20	Jarominek Ludwik,	styp. 3. kwiecień 1886	dobry	Przy trasie drogi Piwniczna-Szczawnica	dobry	
21	Misslik Adolf,	styp. 7. listopad 1885	dobry	Przy budowie drogi Dąbrowica-Magierów	dostateczny	
22	Szwedzicki Tadeusz,	styp. 15. lipiec 1879	dobry	Przy warsztacie betonowym w Rzeszowie	bardzo dobry	
23	Bochyński Romuald,	styp. 24. styczeń 1887	dobry	Przy warsztacie betonowym w Borszczowie	dobry	
24	Nawrocki Stanisław,	styp. 20. styczeń 1882	dobry	W nowosądeckim okręgu drogowym	dostateczny	
25	Jaworczak Paweł,	styp. 25. czerwiec 1879	dobry	Przy trasie dróg subwencyonowanych w pow. buczackim	bardzo dobry	
26	Baster Józef,	styp. 7. maj 1888	dobry	Przy budowie dojazdu kolejowego w Jabłonce	dobry	
27	Terlecki Kazimierz,	3. marzec 1886	dobry	W stanisławowskim okręgu drogowym	dobry	
28	Dyga Bolesław,	styp. 16. styczeń 1884	dostateczny	W jarosławskim okręgu drogowym	dobry	

Zestawienie klasyfikacyi uczniów szkoły konduktorów drogowych za rok szkolny 1907/8.

Numer lokacyi egzaminantów	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Rok szkolny 1907/1908 — klasa I-sza		Uwaga
		Nauka zimowa	Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią	
1	Kaczor Karol (styp.) 1883	bardzo dobry	Do budowy drogi Kossów - Jasionów górny	
2	Sitarz Ludwik (styp.) 1883	bardzo dobry	W okręgu nowotarskim	
3	Świątkowski Lesław (styp.) 1890	dobry	Do budowy dojazdu kolejowego do stacji Grodzisko	
4	Frank Eugeniusz (styp.) 1883	dobry	Do budowy dojazdu kolejowego w Jablonce	
5	Kordyaczny Karol (styp.) 1882	dobry	Do budowy mostu na Dniestrze pod Haliczem	
6	Dziadyk Michał (styp.) 1886	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowej	
7	Kaczor Adam (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Gródek-Kamienobród-Jaryna	
8	Wójcik Józef (styp.) 1888	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Samborze	
9	Nowakowski Władysław (styp.) 1885	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Rzeszowie	
10	Burda Paweł (styp.) 1890	dobry	Do budowy drogi Porchowa - Żyżnów	
11	Śliwiński Witold (styp.) 1888	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Pilźnie	
12	Machowski Karol (styp.) 1884	dobry	Do budowy drogi Dobrosin - Hruszów	
13	Miazga Tadeusz (styp.) 1886	dobry	W okręgu jarosławskim	
14	Wasowicz Stanisław (styp.) 1890	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowej	
15	Burczakiewicz Bronisław (styp.) 1889	dobry	W okręgu rzeszowskim	
16	Panek Franciszek (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Jarosław - Pruchnik	
17	Ryba Stefan 1889	dobry	Do budowy mostu na Dniestrze pod Haliczem	
18	Solawa Stanisław (styp.) 1889	dobry	W okręgu jarosławskim	
19	Chmaj Jan (styp.) 1888	dobry	Do budowy dróg w Zakopanem	
20	Bigoraj Edward (styp.) 1890	dobry	Do budowy drogi Krystynopol - Brody	
21	Damsé Stanisław (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Kossów - Jasionów górny	
22	Gurba Stanisław (styp.) 1890	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gorlicach	
23	Jarocki Maryan (styp.) 1885	dobry	W okręgu borszczowskim	
24	Jarosz Stefan (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Krystynopol - Brody	
25	Pillarz Feliks (styp.) 1884	dobry	W okręgu buczackim	
26	Czarnecki Bolesław (styp.) 1887	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Samborze	
27	Kuźniar Jan (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Gródek-Kamienobród-Jaryna	
28	Rykała Józef (styp.) 1889	dobry	W okręgu stanisławowskim	
29	Adamowicz Stanisław (styp.) 1889	dostateczny	Do budowy drogi Dobrosin - Hruszów	
30	Fuczek Kazimierz 1891	dostateczny	Przy Wydziale powiatowym w Rohatynie	
31	Czyżyk Jan (styp.) 1886	dostateczny	Do warstwu beton. w Żółkwi i do robót na drodze kraj. Żółkiew - Krystynopol	
32	Szuber Józef 1885	dostateczny	Do budowy drogi Tułuków - Stecowa	

W Y K A Z

kredytów ze skarbu państwa zezwolonych na rok 1906 i 1907 na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Liczba porządk.	Nazwa drogi	Powiat przez który droga przechodzi	Długość drogi w kilometrach	Wysokość całego zasłku z funduszów państwowych w koronach	Kredyty wstawione w preiminarzach państwowych w roku		U w a g a
					1906	1907	
I. Budowy wykonywane przez c. k. Rząd:							
1	Iskań-Bircza	Dobromil, Przemysł	16.633	100.800	20.000 (4 rata)	10.000 (5 rata)	Budowa została zarządzona.
2	Mikołajów-Krzywula	Żydaczów	16.040	242.000	—	—	Budowa w toku z kredytu dawniejszego.
II. Zasiłki na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych:							
3	Jarostaw-Pruchnik-Nienadowa	Jarostaw	—	80.000	20.000 (1 rata)	20.000 (2 rata)	
4	Pakość-Husaków-Radochońce	Możeńska	—	30.000	10.000 (1 rata)	10.000 (2 rata)	
5	Florynka-Krzyżówka	Grybów, Nowy Sącz	—	60.000	20.000 (1 rata)	20.000 (2 rata)	
6	Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin	Żółtkiew, Rawa r., Jaworów	—	200.000	25.000 (2 rata)	25.000 (3 rata)	
7	Przemysłany-Pomorzany	Przemysłany	—	24.000	6.000 (2 rata)	6.000 (3 rata)	
8	Krasne-Ostrowczyk polny-Poczapy	Złoczów	—	24.000	8.000 (3 rata)	—	
9	Wadowice-Jawiszowice	Wadowice, Biała	31.760	70.000	10.000 (4 rata)	15.000 (5 rata)	
10	Podliski małe-Jaryczów now.-Żelechów wiel.	Lwów, Kamionka str.	24.971	203.000	10.000 (5 rata)	20.000 (6 rata)	
11	Kopki-Krzyszów	Nisko	3.000	11.600	—	11.600 (1 rata)	
12	Most na białej pod Gromnikiem	Tarnów	—	3.000	—	3.000 (1 rata)	
13	Most na drodze krajowej na Dniestrze pod Haliczem	Stanisławów	—	254.000	—	50.000 (1 rata)	
14	Biała-Skawica-Zawoja	Myslenice	—	20.000	—	10.000 (1 rata)	
Razem				1.302.400	129.000	200.600	

LW. 38.191/08.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu IV.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

(w sprawach kolejowych)

za czas od 1. grudnia 1906. do 31. marca 1908.

Spis rzeczy:

I. Sprawy ogólne.

	Strona
1. Stosunek kraju do kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj	4
2. Odnowienie państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych	5
3. Podwyższenie gwarancyi kraju za obligi kolejowe Banku krajowego	5

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

4. Kapitały budowy	5
5. Zwolnienie ciał autonomicznych z gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	6
6. Upaństwowienie kolei lokalnych Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno	6
7. Uchwały sejmowe w sprawie kolei lokalnej Tarnów-Szczucin	6
8. Pożyczka inwestycyjna kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów	7
9. Wyniki eksploatacyjne za lata 1906 i 1907 z 4 tabelami	8

III. Koleje lokalne w budowie.

10. Kolej lokalna Lwów-Podhajce	16
---------------------------------	----

IV. Projektowane koleje lokalne.

11. Kolej lokalna Lwów-Stojanów	16
12. " " Muszyna-Krynica i kolej elektryczna Grzybów-Krynica-Muszyna	17
13. Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec	19
14. " " Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	21
15. " " Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko	22
16. " " Złoczów-Sasów-Usznia	23
17. " " Jaworów-Bohrówka	23
18. " " Buczkowice-Łodygowice	23
19. Kolej państwowa Jasło-Konieczna	24
20. Kolej Dębica-Jasło	24
21. Połączenie kolejowe do Brzozowa	25
22. Kolej lokalna Lubaczów-Cieszanów	25
23. " " Rachin-Perehińsko	28

V. Krajowy fundusz kolejowy.

24. Pożyczki kolejowe	31
25. Obciążenie kraj. funduszu kolejowego	32
26. Zasoby	32
27. Stan rozporządzalny kr. fund. kolej. a) w gotówce	33
b) rocznej rencie	33

VI. Zaprowadzenie na kolejach żel. rozmaitych udogodnień	33
--	----

VII. Wniosek Wydziału krajowego	36
---------------------------------	----

I. Sprawy ogólne.

1. Stosunek kraju do kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj. W toku bieżących spraw kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych wyłoniły się między Wydziałem krajowym a c. k. Rządem różnice zdań w kilku punktach odnoszących się do stosunku kraju, jako też państwa do tych kolei lokalnych. Dla uregulowania tej różnicy zdań zaprosiło c. k. Ministerstwo kolejowe w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu Wydział krajowy na konferencję, która się odbyła 21. października 1907. Na tej konferencji poruszono ze strony c. k. Rządu szereg spraw, z których ważniejsze tu przytaczamy wraz ze sposobem ich uregulowania.

Według tekstu uchwał sejmowych o udzielaniu gwarancji kraj gwarantuje „czysty dochód potrzebny do oprocentowania i prawidłowego umorzenia pożyczki pierwszeństwa i opłacania bankowego dodatku administracyjnego. Gwarancja ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego“. W następnym ustępie uchwały ustanowiony jest porządek, w którym z dochodów kolei opłaca się wydatki:

- a) koszta ruchu i administracji Towarzystwa;
- b) roczne raty pożyczki pierwszeństwa“ i t. d.

Według powyższego tekstu uchwał Wysokiego Sejmu *gwarancja kraju jest więc gwarancją czystego dochodu i z tego powodu obejmuje także i niedobory eksploatacyjne wraz z kosztami zarządu Towarzystwa akcyjnego.*

Stwierdzenia tej interpretacji żądało c. k. Ministerstwo ze względu na podnoszone swego czasu wątpliwości co do granic gwarancji kraju w tym kierunku, że gwarancja ta nie obejmuje niedoborów eksploatacyjnych i kosztów zarządu Towarzystwa, lecz tylko raty pożyczki pierwszeństwa.

Koleje lokalne Borki wielkie-Grzymałów, Trzebina-Skawce, Chabówka-Zakopane, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Piła-Jaworzno i Przeworsk-Dynów obowiązane są zwracać funduszowi krajowemu dopłaty z tytułu gwarancji dochodów dopiero z tą chwilą, gdy cały kapitał akcyjny z dochodów czystych oprocentowany jest po 4 od sta.

Przy kolei Tarnów-Szczucin na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1904. zmieniono ten porządek rozdziału zysków w ten sposób, że zwrot dopłat gwarancyjnych ma poprzedzać dotację funduszu rezerwowego i dywidendę od akcji; w ten sposób krajowi będą spłacone dopłaty gwarancyjne w terminie o wiele wcześniejszym, niż przy kolejach poprzednich. Rozdział ten zysków ustanowiony dla kolei Tarnów-Szczucin będzie też za porozumieniem z c. k. Rządem zastosowywany i do wszystkich przyszłych kolei lokalnych, dla których kraj udzieli swą gwarancję.

Dla ochrony funduszu krajowego przed niespodziewanymi dopłatami gwarancyjnymi będzie się dotować fundusze rezerwowe w re-

gule w stosunku 6 procentów zysku czystego; wyższa dotacja wymaga zatwierdzenia c. k. Rządu.

2. **Odnowienie państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych** z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895., której ważność upłynęła z 31. grudnia 1904. odnowiona została ustawą z 24. listopada 1905. Dz. u. p. Nr. 216 z terminem do 31. grudnia 1908.

C. k. Rząd wniósł w ostatniej ubiegłej kadencji Rady państwa projekt nowej ustawy, który w porównaniu do ustawy z r. 1894. w niejednym kierunku był korzystniej zredagowany. Projekt ten przydzielony do komisji kolejowej i przez sprawozdawcę gruntownie nie tylko pod względem merytorycznym ale i stylistycznym na korzyść przerobiony, nie przyszedł już pod obrady komisji kolejowej z powodu zamknięcia sesji parlamentarnej.

Podczas obecnej sesji parlamentarnej wniósł poseł i członek niższo-austryackiego Wydziału krajowego Dr. R. Pattai, a były referent projektu tej ustawy w ubiegłej sesji parlamentarnej, jako wniosek samostanny, nowy projekt z nieznaczniemi zmianami w porównaniu do projektu referenta komisji kolejowej z poprzedniej kadencji.

3. **Podwyższenie gwarancji kraju a obliگی kolejowe Banku krajowego** Uchwałą z dnia 11. marca 1907. podniósł Wysoki Sejm gwarancję kraju za zobowiązania wypływające z wydania obligacji kolejowych Banku krajowego z dotychczasowej wysokości 30,000.000 K do 50,000.000 koron. Uchwała ta zyskała Najwyższe zatwierdzenie dnia 5. listopada 1907.

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

4. **Kapitały budowy.** Z końcem roku 1907. zamknięto rachunki budowy kolei lokalnych Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Piła-Jaworzno i Przeworsk Dynów z następującym wynikiem:

Koszta budowy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka wyno- szą ogółem	K 9,057.439.49
fundusz rezerwowy	„ 126.560.51
kapitał zakładowy	K 9,184.000.—

Koszta budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno wyno- szą ogółem	K 2,249.586.45
fundusz rezerwowy	„ 29.413.55
kapitał zakładowy	K 2,279.000.—

Koszta budowy obejmują koszta wymiany 2 lekkich lokomotyw na lokomotywy silniejszego typu odpowiednie dla obecnego ruchu na tej kolei lokalnej. Powyższy fundusz rezerwowy będzie w zupełności wyczerpany wydatkami na zarządzone już rozszerzenie ogrzewalni i postawienie żurawia w stacji Jaworzno, następnie na budowę dwóch torów ślepych na tejsze stacji, jakoteż wydatkami na inne pomniejsze inwestycje.

Ruch węglowy na kolei lokalnej Piła-Jaworzno wzmógł się w ostatnich czterech latach tak, że istniejące urządzenia zaledwie są wystarczające dla pokonania tego ruchu. Kopalnia węgla w Borach, będąca własnością Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu górniczego w Krakowie, została znacznie rozszerzona a eksploatacja tej kopalni węgla będzie w r. 1909. tak powiększona, że zajdzie potrzeba inwestycji na kolei Piła-Jaworzno celem umożliwienia przewozu tych nowych transportów

węgla. Z tego powodu Rada zawiadowcza tej kolei zwróciła się do Wydziału krajowego z prośbą o przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego pożyczki w sumie 70.000 koron. Sprawę tę przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobnym sprawozdaniem.

Koszta budowy kolei lokalnej Przeworsk-Dynów	wynoszą ogółem
fundusz rezerwowy	K 4,260.704·82
akcyje zakładowe niewpłacone	„ 179.695·18
kapitał zakładowy	„ 8.000·00
	<u>K 4,448.400·00</u>

Nadto posiada ta kolej fundusz na wymianę części murów w tunelu w kwocie K 2.500.—, potrącony z zarobku przedsiębiorstwa budowy na powyższy cel.

Fundusze rezerwowe powyższych kolei lokalnych złożone są na rachunku bieżącym Banku krajowego.

Obrachunek z przedsiębiorstwem budowy **kolei lokalnej Tarnów-Szczucin** dotychczas nie jest zakończony, gdyż przedsiębiorstwo to zgłosiło pretensje w ogólnej sumie 223.656 K 80 h. Wydział krajowy nie mógł uznać słuszności tych pretensji, o czym uwiadomił przedsiębiorstwo pismem z dnia 18. lipca 1907. L. 42.996. Dalsze pertraktacje ustne nie doprowadziły dotychczas do żadnego rezultatu.

5. **Zwolnienie ciał autonomicznych z gwarancji oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei lok. Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.** Akcyja podjęta (patrz punkt 3. sprawozdania Wydziału krajowego z czynności: w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1905 do 30. listopada 1906), w sprawie objęcia przez państwo połowy akcyi zakładowych kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka będących w posiadaniu interesentów miejscowych celem częściowego zwolnienia ciał autonomicznych z gwarancji oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego tej kolei, osiągnęła ten korzystny wynik, że c. k. Rząd upoważniony został ustawą z 6. marca 1907. Dz. u. p. Nr. 74 do zakupna tych akcyi w imiennej wartości 787.600 koron. Na podstawie przeprowadzonej w tej mierze transakcyi zniżyły się rocznie raty gwarantów

a) powiatu kołomyjskiego	z kwoty K 23.904.—	na K 10.635·76
b) „ horodeńskiego	„ „ 19.890.—	„ „ 8.857·78
c) miasta Kołomyja	„ „ 23.904.—	„ „ 10.635·76
d) miasteczka Horodenka	„ „ 3.186.—	„ „ 1.409·56

6. **Upaństwowienie kolei lok. Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno.** Sprawa upaństwowienia kolei lokalnej Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno, polecona uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 20. listopada 1905. Wydziałowi krajowemu do rokowania z c. k. Rządem, nie postąpiła w okresie sprawozdawczym, gdyż c. k. Rząd nie odpowiedział dotychczas merytorycznie na przedstawione w tej sprawie wnioski.

7. **Uchwały sejmowe w sprawie kolei lok. Tarnów-Szczucin.** Na posiedzeniu z 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie kolei lokalnej Tarnów-Szczucin następujące uchwały:

1. *Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co rychlej odłączył ruch towarowy i osobowy na kolei Tarnów-Szczucin.*

2. *Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co prędzej sprawił na tej kolei nowe wygodniejsze wagony.*

3. *Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co prędzej usunął niedogodności wypływające z zalewu pól blisko toru tej kolei położonych“.*

Na posiedzeniu zaś z 12. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie tej samej kolei następujące uchwały:

„1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z całym naciskiem domagał się u c. k. Rządu, ażeby przyobiecany pociąg osobowy niezawodnie kursował od 1. maja b. r. i aby statut Towarzystwa akcyjnego kolei Tarnów-Szczucin jak najprędzej uzyskał zatwierdzenie c. k. Rządu i wszedł w życie.

2. Aby stosunki wodne przy współdziałaniu i wedle opinii Biura melioracyjnego Wydziału krajowego zbadane i tak poprawione zostały, żeby na wypadek praktykowanych u nas tak często tzw. „Wód świętojańskich“ interesowani na szkodę wskutek możliwej zwłoki narażeni nie byli“.

Stosownie do powyższych poleceń Wysokiego Sejmu, już w letnim rozkładzie jazdy r. 1907. zorganizowano ruch pociągów na linii Tarnów-Szczucin w ten sposób, że obecnie kursują w każdym kierunku dwa pociągi osobowe i jeden mieszany.

Niedogodności w wagonach osobowych usunięto przez ich przeróbkę; nadto z terminem dostawy 15. czerwca 1908. zamówiono w fabryce wagonów w Sanoku 3 nowe wagony osobowe o wygodniejszym typie.

Ukonstytuowanie Towarzystwa akcyjnego dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin nie mogło dotychczas nastąpić, gdyż zachodziły między c. k. Rządem a Wydziałem krajowym różnice zdań co do pojedynczych postanowień statutowych; gdy jednak obecnie różnice te definitywnie zostały już wyrównane, należy spodziewać się, że ukonstytuowanie to z całą pewnością w ciągu roku 1908. nastąpi.

Stosunki wodne wzdłuż linii kolejowej z Tarnowa do Szczucina stanowią przedmiot dokładnych badań Wydziału krajowego, na podstawie których wypracowano projekta sanacyjne w tych wszystkich wypadkach, w których istnienie korpusu kolejowego mogło wpłynąć niekorzystnie chociaż w sposób niezawiniony na szkodę gruntów sąsiednich.

Projekta te były przez c. k. powiatowe władze polityczne komisyonowane i następnie w zupełności zostały wykonane. Po za temi sanacyjnymi robotami zgłoszone były w Wydziale krajowym żądania dalszych odwodnień; tych żądań nie mógł jednak Wydział krajowy uwzględnić na koszt kapitału budowy kolei Tarnów-Szczucin, ponieważ dotyczyły stosunków wodnych, które istniały przed wybudowaniem linii kolejowej i nie zostały spowodowane w żadnym kierunku przez budowę kolei.

8.

Pożyczka inwestycyjna
kolei lok.
Borki wielkie-Grzyma-
łów

Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu z dnia 30. września 1907. następującą uchwałę w sprawie udzielenia kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów pożyczki bieżącej:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego Towarzystwu akcyjnemu kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów pożyczki gotówkowej po 4% oprocentowanej spłacalnej w półrocznych ratach do końca roku 1908. w sumie nie wyższej niż 100.000 koron pod warunkami, jakie ułoży Wydział krajowy a w szczególności z uwzględnieniem następujących postanowień:

1. Fundusze uzyskane z tej pożyczki użyte będą na inwestycje, urządzenia i cele, jakie uzna Wydział krajowy za wskazane i potrzebne; a następnie i pod bezpośrednią ingerencją Wydziału krajowego.

2. Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy aktem notaryalnym z prawem egzekucji z §. 3. ust. z 25. lipca 1871. dz. p. p. Nr. 75.

3. Na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia pożyczki gotówkowej w kwocie 100.000 koron i ewentualnych zaległości z tego tytułu będzie użyty po myśli §. 49. ustęp 3. punkt 1. statutu Towarzystwa akcyjnego „kolei lokalna Borki wielkie-Grzymałów“, dochód pozostający do dyspozycji po pokryciu z dochodów Towarzystwa rat oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa zaciągniętej po myśli §. 8. tego statutu w kwocie 1,200.000 K“.

Na zaciągnięcie tej pożyczki ze strony Towarzystwa akcyjnego

kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów zgodził się również c. k. Rząd, tak, że w bieżącym roku będą mogły być podjęte projektowane inwestycje.

9. Wyniki eksploatacyjne za lata 1906 i 1907. Ostatnie sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego w sprawach kolejowych zamknięte z dniem 30. listopada 1906. zawierało wyniki eksploatacyjne za r. 1905. Obecnie przeto przedstawiamy te wyniki za dwa lata obrachunkowe 1906 i 1907.

Rok 1906. przyniósł wogóle podwyżkę w dochodach kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj przy równoczesnem wzroście wydatków eksploatacyjnych. To samo odnosi się i do wyników roku 1907 z tym wyjątkiem, że na kolei Borki wielkie-Grzymałów dochody spadły o kwotę 11.761 K 13 h.

Ruch publiczny na kolei lokalnej Tarnów-Szczucin otwarto 15. października 1906. ; z tego też powodu poniżej umieszczone daty statystyczne za r. 1906, nie obejmują tej kolei.

W r. 1906. było w ruchu 7 kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj o łącznej długości 344.092 km, w r. 1907. zaś 8 kolei o łącznej długości 394.032 km.

Dochody brutto wynosiły przeciętnie na 1 km

w r. 1905	6.865 K
w r. 1906	7.389 K
w r. 1907	7.511 K

Wydatki ogólne na 1 km:

w r. 1905	4.044 K
w r. 1906	4.253 K
w r. 1907	4.492 K

tak, że nadwyżka eksploatacyjna w przecięciu dosięgła na 1 km:

w r. 1905	2.821 K
w r. 1906	3.205 K
w r. 1907	3.019 K

Nadwyżka ta oprocentowuje w przecięciu kapitał inwestowany w budowę kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych

w r. 1905 po	3 ⁰ / ₁₀₀
w r. 1906 po	3.44 ⁰ / ₁₀₀
w r. 1907 po	3.35 ⁰ / ₁₀₀

Przeciętny **stosunek procentowy** ogólnych wydatków do dochodów wynosił

w roku 1905	59.2 ⁰ / ₁₀₀
w roku 1906	57.5 ⁰ / ₁₀₀
w roku 1907	59.8 ⁰ / ₁₀₀

Na podwyższenie kosztów eksploatacji wpłynęła regulacja płac personelu c. k. kolei państwowych użytego na liniach kolei lokalnych, podrożenie materiałów, a w szczególności węgla, następnie zwiększone koszta usuwania śniegu w ciężkiej zimie 1907. roku.

Nominalne roczne zobowiązanie kraju z tytułu gwarancji wynosiło w r. 1906. kwotę 783.082 K 22 h, z której dochody kolejowe pokryły kwotę 694.787 K 28 h tj. 88.4⁰/₁₀₀, (w r. 1905. zaś 469.830 K 92 h tj. 60⁰/₁₀₀). W r. 1907. wynosiło to nominalne zobowiązanie kraju 872.298 K 80 h (przybyła bowiem kolej lokalna Tarnów-Szczucin); z kwoty tej pokryły własne dochody kolejowe 773.927 K 91 h tj. 88.7⁰/₁₀₀.

Bliższe szczegóły odnoszące się do wyników eksploatacyjnych przedstawione są w załączonych wykazach.

ZESTAWIENIE

kapitałów budowy kolei lokalnych, popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17-go lipca 1893, Dz. u. kr. 42 i stosunku udziałów w kapitałach budowy.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Kapitał na 1 kilometr	Udział w kapitale budowy						interesen-tów miej-scowych,				
					kraj		państwa		interesentów miejscowych			kraj	państwa	interesen-tów miej-scowych,	
					pożyczka pierwszeństwa gwarantowana przez kraj	w akcyach pierwszeństwa zakład.	w akcyach pierwszeństwa	w akcyach pierwszeństwa	w akcyach pierwszeństwa	w fun-duszach bezwrotnym					
Borki wielkie-Grzymałów	12/8 1897	33-025	1,800,000	54,504	1,200,000	—	—	420,000	—	180,000	—	66-67%	23-33%	10-00%	
Łupów-Cisna	22/1 1898	25-311	1,580,000	62,423	—	1,050,000	—	—	60,000	470,000	—	66-46%	—	33-54%	
Trzebinia-Skawce	15/8 1899	59-263	6,928,800	116,916	a) 3,320,000 b) 720,000	266,000	—	1,146,800	634,000	840,000	—	62-14%	16-59%	21-27%	
Chabówka-Zakopane	25/10 1899	43-092	5,800,000	134,595	2,260,000	—	—	470,000	470,000	—	—	39-00%	52-80%	8-20%	
Delatyn-Kołomyja-Ste-fanówka	18/10 1899	112-622	9,184,000	81,547	a) 5,200,000 b) 900,000	—	—	2,002,400	—	1,061,600	—	66-42%	21-80%	11-78%	
Piła-Jaworzno	27/10 1900	25-885	2,279,000	88,214	928,000 b) 350,000 c) 370,000*	—	—	364,800	—	257,200	29,000	71-44%	16-01%	12-55%	
Przeworsk-Dynów	8/9 1904	46-248	4,448,400	96,186	a) 2,266,000 b) 698,000	—	—	1,152,000	—	330,000	2,400	66-63%	25-90%	7-47%	
Tarnów-Szczucin	15/10 1906	48-636*	3,400,000	69,829	2,000,000	—	—	900,000	—	500,000	—	58-83%	26-47%	14-70%	
		394-032	36,420,200	89,880	20,192,000	1,316,000	—	470,000	8,588,000	1,164,000	3,658,800	—			
					21,608,000			9,058,000		4,854,200					

*) Pożyczka 370,000 K zaciągnięta w krajowym funduszu kolejowym na budowę przedłużenia linii, splanalna z dochodów eksploatacyjnych w przeciagu lat 20 od dnia 1. stycznia 1904.

Ponadto przyczynił się kraj do budowy kolei państwowych Chodorów-Podwyżokie i Przeworsk-Rozwadów bez-zwrotnym datkiem w wysokości
i objął akcje bądźto pierwszeństwa, bądź zakładowe następujących kolei lokalnych: 1) Kraków-Kocmyrzów wartości imiennej K 2,500,000 —
2) Lwów-Jaworów " " " " 200,000 —
3) Tarnopol-Zbaraż " " " " 300,000 —
4) Lwów-Podhajce " " " " 600,000 —
" " " " 2,100,000 —
Razem K 3,200,000 —

Wyniki eks-

kolei lokalnych popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17.

Nazwa kolei lokalnej	Rok	Długość eksploa- tacyjna w prze- cięciu rocznym	1	2	3	4	5	6	7
			Dochody z przewozu						Dochody różne
			osób cywilnych	osób wojsko- wych	pakun- ków	towarów pospie- sznych	towarów zwykłych	Razem (rubr. 1-5)	
Kilometry	K o r o n y								
Borki wiel- kie Grzy- małów	1901	32 571	28.524.38	444.91	383.98	4.700.47	86.218.85	120.272.59	1.687.00
	1902		29.225.17	698.60	359.55	5.794.47	86.009.39	122.087.18	1.160.55
	1903		30.444.79	712.59	373.98	4.868.69	94.584.67	130.884.72	3.595.91
	1904		30.870.26	501.21	497.93	4.740.24	108.146.34	144.755.98	1.309.97
	1905		35.340.25	738.38	501.72	4.940.21	104.112.22	145.632.78	1.108.30
	1906		43.592.63	—	793.62	4.076.40	107.062.09	155.524.74	2.147.21
	1907		38.791.83	—	600.97	4.125.55	101.769.68	145.288.03	622.79
Łupków- Cisna	1901	24 941	4.713.62	15.97	108.85	255.67	71.945.09	77.039.20	184.88
	1902		5.215.17	4.26	159.30	381.27	84.667.11	90.427.11	761.10
	1903		6.324.29	22.64	190.18	588.69	104.291.41	111.417.21	757.38
	1904		6.437.01	2.00	137.40	665.37	96.923.97	104.165.75	824.28
	1905		5.194.23	5.41	74.43	522.41	94.753.74	100.550.22	1.033.67
	1906		8.138.93	—	200.08	671.44	100.855.84	109.866.29	748.10
	1907		10.837.63	—	152.26	833.82	98.637.65	110.461.36	1.944.90
Trzebina- Skawce	1901	59 783	34.730.62	777.54	347.16	1.073.29	290.322.10	327.250.71	6.572.79
	1902		34.788.73	906.52	381.03	2.037.99	302.584.13	340.698.40	32.855.59
	1903		34.620.37	782.25	326.28	2.644.91	520.206.47	558.580.28	35.344.35
	1904		36.959.79	1.230.62	443.35	3.745.94	646.350.18	688.729.88	21.794.96
	1905		38.565.92	709.66	518.91	3.812.46	681.655.88	725.262.83	17.185.48
	1906		45.451.68	79.00	486.18	3.886.32	714.491.53	764.394.71	21.904.43
	1907		50.208.30	—	587.57	3.134.82	745.345.70	799.276.39	20.429.78
Chabówka- Zakopane	1901	43 284	138.286.70	3.595.02	9.082.53	10.660.18	114.741.98	276.366.41	5.890.80
	1902		140.642.55	4.012.21	9.415.97	14.906.38	112.930.13	281.907.24	2.358.54
	1903		144.106.55	4.512.32	9.839.07	16.129.26	133.578.78	308.165.98	9.061.03
	1904		181.848.58	3.079.07	9.777.73	14.033.65	133.650.63	342.389.66	3.909.19
	1905		205.083.13	2.825.86	12.113.02	18.877.55	150.538.56	389.438.12	8.533.70
	1906		214.578.10	—	11.977.50	19.281.54	166.172.23	412.009.37	9.787.58
	1907		221.310.44	—	12.210.59	18.174.82	170.162.26	421.858.11	11.963.64
Delatyn- Kołomyja- Stefanówka	1901	111 977	108.053.97	10.538.40	1.936.48	13.617.12	252.723.71	386.870.18	25.549.50
	1902		115.009.02	14.840.79	1.906.53	17.570.06	272.187.89	421.514.29	10.403.32
	1903		122.702.18	9.312.98	1.954.59	15.847.55	363.991.74	513.809.04	3.994.15
	1904		131.904.15	11.937.81	2.451.32	17.964.86	319.857.54	484.115.68	7.415.82
	1905		149.939.65	13.337.17	2.912.46	19.112.90	397.862.49	583.164.67	2.336.82
	1906		177.291.78	—	3.385.95	19.546.00	443.874.71	644.098.44	3.884.34
	1907		185.099.95	—	3.468.84	19.767.45	467.105.76	675.442.00	8.168.51
Piła- Jaworzno	1901	21 287	2.913.14	25.94	7.34	63.81	22.358.80	25.369.03	37.06
	1902		2.498.38	28.90	11.21	157.69	32.188.97	34.885.15	8.157.70
	1903		6.062.26	47.83	38.58	235.19	80.238.84	86.672.70	7.528.64
	1904		10.457.63	223.24	69.54	724.06	211.196.90	222.671.37	5.802.82
	1905		11.598.93	323.46	84.20	625.97	263.313.19	275.945.75	4.443.97
	1906		13.972.72	—	63.29	725.94	290.314.10	305.076.05	6.565.60
	1907		17.497.47	—	129.35	949.46	368.936.74	387.513.02	5.860.34
Przeworsk- Dynów.	1904	14 395	9.079.09	31.68	170.92	756.38	18.345.80	28.383.87	180.14
	1905	45 815	38.967.62	526.44	731.49	7.331.36	62.285.38	109.842.29	456.75
	1906	45 815	49.107.91	—	882.76	5.157.36	74.684.04	129.832.07	633.25
	1907	45 815	56.023.60	—	711.89	6.012.56	78.542.40	141.290.45	1.743.55
Tarnów- Szczucin	1906	10 200	22.093.27	—	252.36	294.58	14.370.71	37.010.92	159.51
	1907	49 000	123.598.83	—	1.491.99	3.181.18	98.403.61	226.675.61	826.97

*) Do wydatków różnych należą wydatki, które według sposobu zaliczania c. k. Zarządu kolei chowane w stacjach złączenia przez zarząd sąsiednich kolei.

placacyjne

lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, których Zarząd jest w krajowym biurze kolejowym.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Suma dochodów (rubr. 6 i 7)	W y d a t k i					Wydatki różne*)	Suma wydatków (rubr. 13 i 14)	W porównaniu rubr. 8 i 15.	
	Zarząd ogólny	Nadzór i konserwacja toru	Obsługa ruchu i spraw komercyjnych	Obsługa parowozów i warszaty	Razem (rubr. 9 i 12)			Nadwyżka	Niedobór
K o r o n y									
121.959.59	3.394.24	21.714.70	14.264.45	31.905.59	71.278.98	10.591.82	81.870.80	40.088.79	—
123.247.73	2.873.31	18.102.66	12.968.06	25.825.38	59.769.41	17.905.21	77.674.62	45.573.11	—
134.480.63	2.533.90	18.159.06	12.471.10	20.047.86	53.211.92	20.517.73	73.729.65	60.750.98	—
146.065.95	2.880.86	18.077.35	12.904.67	26.635.14	60.498.02	21.523.39	82.021.41	64.038.54	—
146.741.08	2.997.01	17.894.22	12.749.73	20.029.19	53.670.15	19.374.98	73.045.13	73.695.95	—
157.671.95	4.231.32	22.568.77	16.510.64	31.941.91	75.252.84	26.662.99	101.915.83	55.756.12	—
145.910.82	4.737.38	35.285.80	17.934.69	31.663.12	89.620.99	23.389.99	113.010.98	32.8.9.84	—
77.224.08	2.403.23	20.535.26	13.060.74	14.468.59	50.467.82	5.738.39	56.206.21	21.017.87	—
91.188.21	2.123.14	15.493.16	14.181.14	12.788.69	44.586.13	5.571.83	50.157.96	41.030.25	—
112.174.59	1.865.55	15.931.04	6.392.02	14.987.92	39.176.53	15.858.64	55.035.17	57.139.42	—
104.990.03	2.006.27	16.855.97	6.394.35	16.875.04	42.131.63	15.230.87	57.362.50	47.627.53	—
101.583.89	2.308.21	17.940.13	6.320.76	13.046.26	39.615.36	13.905.70	53.521.06	48.062.83	—
110.614.39	2.574.53	16.042.49	9.432.27	16.351.26	44.400.55	14.319.77	58.720.32	51.894.07	—
112.406.26	2.937.30	17.017.19	8.353.77	25.619.38	53.927.64	13.514.12	67.441.76	44.964.50	—
333.823.50	8.896.62	53.690.76	63.653.70	60.588.15	186.8.9.23	46.562.07	233.391.30	100.432.20	—
373.553.99	8.183.16	52.434.10	52.703.15	58.526.12	171.846.53	40.462.53	212.309.06	161.244.93	—
593.924.63	10.059.12	82.322.92	50.056.15	68.803.50	211.241.69	77.980.44	288.322.13	305.602.50	—
710.524.84	11.381.18	90.884.67	46.870.47	89.868.55	239.004.87	94.557.16	333.562.03	376.962.81	—
742.448.31	19.771.83	92.315.51	43.472.97	68.669.82	224.230.13	103.513.85	327.743.98	414.704.33	—
786.299.14	21.494.16	97.565.50	52.514.29	77.498.14	249.072.09	138.645.44	377.717.53	408.581.61	—
819.706.17	25.082.59	86.687.81	70.792.06	99.958.05	281.550.51	146.022.59	428.573.10	391.133.07	—
282.257.21	7.143.85	54.750.53	39.030.95	49.095.66	150.020.99	22.251.60	172.272.59	109.984.62	—
284.265.78	5.767.49	35.894.84	34.636.20	44.819.01	141.117.54	19.512.52	140.630.06	143.635.72	—
317.227.01	6.960.61	63.572.23	35.352.23	40.287.39	146.172.46	45.678.17	191.850.63	125.976.38	—
346.298.85	7.932.62	72.908.50	39.777.14	45.966.77	166.585.03	47.092.33	213.677.36	132.621.40	—
398.021.82	10.783.27	103.778.62	43.673.06	53.661.97	211.901.92	46.218.68	258.120.60	139.901.22	—
421.796.95	11.375.53	107.252.68	43.514.17	62.666.04	224.808.42	41.449.62	266.258.04	155.538.91	—
433.821.75	12.481.88	106.069.21	54.646.72	75.324.9	248.522.70	51.608.64	300.131.34	133.690.41	—
412.419.68	13.935.66	124.195.43	43.393.39	101.497.97	288.022.45	69.528.00	357.550.45	54.869.23	—
431.917.61	14.473.46	150.812.46	35.400.58	103.256.18	393.942.68	75.806.11	379.743.79	52.168.82	—
517.803.19	18.155.98	225.902.82	39.568.86	97.647.93	381.275.59	58.438.02	439.713.61	78.089.58	—
491.531.50	20.003.68	241.939.52	38.810.30	119.323.79	420.077.29	57.964.11	478.041.40	13.490.10	—
585.501.49	15.240.76	132.511.63	42.159.38	129.714.25	319.626.02	68.322.71	387.948.73	197.552.76	—
647.982.78	12.163.98	112.010.12	47.561.11	84.745.42	256.480.57	95.319.24	351.799.81	296.182.97	—
683.610.51	14.641.42	134.549.75	53.401.64	104.877.17	307.469.98	111.323.51	418.793.49	264.817.02	—
25.406.09	1.565.91	12.488.58	7.866.45	10.963.60	32.884.54	7.215.46	40.100.00	—	14.693.91
43.042.85	1.370.84	10.268.96	5.996.57	11.151.56	28.787.93	13.853.35	42.641.28	401.57	—
94.201.34	2.086.44	13.885.13	9.697.62	18.146.13	43.815.32	25.525.70	69.341.02	24.860.32	—
228.474.25	3.962.30	26.406.95	15.708.69	37.230.60	83.308.54	89.048.11	172.356.65	56.117.60	—
280.389.72	4.479.37	30.281.07	18.266.73	37.416.77	90.443.94	99.583.18	190.027.12	90.362.60	—
311.641.65	5.141.77	42.938.07	21.041.11	36.220.16	105.341.11	103.896.17	209.237.28	102.404.37	—
393.373.36	5.439.35	35.197.51	27.562.16	43.945.05	112.144.07	103.695.07	215.839.14	177.534.22	—
28.564.01	1.038.46	6.284.30	6.696.04	7.788.92	21.807.72	2.687.94	24.495.66	4.068.35	—
110.299.04	1.163.92	28.993.30	27.236.67	21.836.98	79.230.87	22.114.17	101.345.04	8.954.04	—
130.465.32	1.700.77	23.950.72	29.796.08	22.708.72	78.156.29	19.684.24	97.840.53	32.624.79	—
143.034.00	1.827.74	29.570.19	27.449.31	26.665.42	85.512.66	19.220.26	104.732.92	38.301.08	—
37.170.43	681.84	3.821.61	3.518.13	4.633.42	12.655.00	2.203.92	14.858.92	22.311.51	—
227.502.58	5.153.17	30.055.46	28.168.66	34.297.07	97.674.36	23.622.52	121.296.88	106.205.70	—

państwowych nie są wydatkami ruchu w ścisłym tego słowa znaczeniu, lub które zostały zara-

Tablica III.

DATY STA- dotyczące ruchu i wyników eksploatacyjnych kolei

Nazwa kolei lokalnej		Borki wielkie-Grzymałów		Łupków-Cisna		Trzebinia-Skawce	
Długość eksploatacyjna		32·571		24·941		59·783	
	w roku	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.
	Przewieziono osób	1901	33.083	1015	6.758	271	51.542
1902		31.319	949	7.539	302	51.791	866
1903		37.393	1133	8.650	346	54.514	906
1904		37.949	1150	8.101	324	45.776	763
1905		44.022	1351	6.309	252	45.385	756
1906		55.518	1703	10.424	417	46.241	771
1907		53.218	1637	15.192	607	60.542	1.009
przewieziono towaru w tonnach	1901	26.419	810	21.822	875	296.705	4.962
	1902	28.652	869	23.583	1.143	184.713	3.078
	1903	31.386	951	32.357	1.294	326.098	5.435
	1904	35.682	1.081	31.255	1.252	419.959	6.999
	1905	36.576	1.124	29.336	1.178	518.764	8.677
	1906	36.508	1.120	32.055	1.232	434.712	7.246
	1907	35.741	1.099	32.815	1.312	479.579	7.993
Dochody na 1 km. w koronach	1901		3.741		3.137		5.582
	1902		3.735		3.675		6.226
	1903		4.075		4.486		9.899
	1904		4.458		4.200		11.842
	1905		4.505		4.063		12.419
	1906		4.836		4.424		13.149
	1907		4.499		4.496		13.662
Wydatki na 1 km. w koronach	1901		2.511		2.254		3.904
	1902		2.354		2.006		3.538
	1903		2.234		2.201		4.805
	1904		2.487		2.254		5.559
	1905		2.242		2.141		5.482
	1906		3.126		2.349		6.316
	1907		3.477		2.697		7.143
Stosunek procentowy wydatków i dochodów	1901	67·12%		71·82%		69·94%	
	1902	63·02%		55·00%		56·83%	
	1903	54·82%		49·06%		48·54%	
	1904	56·16%		54·64%		46·94%	
	1905	49·77%		52·60%		44·10%	
	1906	64·60%		53·10%		48·00%	
	1907	77·40%		59·90%		52·28%	

TYSTYCZNE

lokalnych, których zarząd jest w krajowym biurze kolejowym.

Chabówka-Zakopane		Delatyn-Koło-myja-Stefanówka		Piła-Jaworzno		Przeworsk-Dynów		Tarnów-Szczucin	
43·284		111·977		25·721		45·815		49·000	
ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.
122.533	2.830	189.143	1.689	8.484	398				
131.137	3.030	120.978	1.081	7.098	332				
134.609	3.130	100.461	897	14.438	628				
123.779	2.879	133.837	1.195	21.477	826	6.848	476		
140.158	3.238	163.066	1.456	15.993	622	45.007	982		
225.330	5.204	164.368	1.468	17.515	681	62.221	1.358		
229.963	5.313	194.753	1.734	25.921	1.007	69.913	1.526	118.035	2.409
29.442	680	42.268	377	31.935	1.500				
37.435	871	55.557	496	74.094	3.528				
50.057	1.164	67.894	606	111.572	4.880				
44.868	1.043	67.839	606	210.059	8.079	8.802	611		
41.871	967	82.188	734	279.804	10.878	25.847	564		
52.575	1.214	98.866	883	334.088	12.999	29.516	644		
51.623	1.193	99.601	888	519.042	20.179	25.657	560	39.458	805
	6.518		3.682		1.193				
	6.611		3.856		2.050				
	7.377		4.623		4.096				
	8.053		4.389		8.787		1.984		
	9.195		5.227		10.900		2.407		
	9.741		5.786		12.126		2.848		
	10.022		6.103		15.294		3 122		4.643
	3.978		3.192		1.884				
	3.270		3.391		2.030				
	4.461		3.926		3.015				
	4.969		4.268		5.423		1.702		
	5.963		3.464		7.388		2.246		
	6.149		3.141		8.142		2.136		
	6.934		3.649		8.391		2.286		2.531
61·03%		86·70%		157·92%					
49·47%		87·92%		99·06%					
60·40%		84·91%		73·60%					
61·70%		97·25%		71·00%		80·26%			
64·80%		66·25%		67·00%		93·31%			
63·10%		54·29%		67·10%		75·00%			
69·10%		61·20%		54·80%		73·22%		50·45%	

Tablica IV.

Zesta- użycia dochodów

popartych przez kraj na podstawie ustawy

Nazwa kolei lokalnej	Rok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		Dochody kolei lokalnych						Użycie				
		Pozostałość z roku poprzed- niego	Nadwyżka eks- ploatacyjna (tabl. II, rub. 16)	Inne dochody (odsetki itp.)	Suma dochodów (rubr. 1, 2, 3)	w stosunku do		Pokrycie niedo- borów z lat poprzednich	Raty pożyczek pierwszeństwa przez kraj gwarantowanych	Umorzenie akcji pierwszeństwa	Oprocentowanie akcji pierwszeństwa	
k		o		r		o		n		y		
Borki wielkie- Grzymałów	1901	—	40.088,79	447,58	40.536,37	2,25%	3,378%	—	40.536,37	—	—	
	1902	—	45.573,11	1.195,54	46.768,65	2,60%	3,90%	—	46.768,65	—	—	
	1903	—	60.750,98	1.014,95	61.795,93	3,43%	5,15%	—	50.665,93	—	—	
	1904	—	64.038,54	1.032,98	65.071,52	3,61%	5,42%	—	50.680,36	—	—	
	1905	97,89	73.695,95	—	73.793,84	4,10%	6,15%	—	50.684,99	—	—	
	1906	769,85	55.756,12	282,01	56.807,93	3,16%	4,73%	—	50.689,82	—	—	
	1907	—	32.899,84	158,55	33.058,39	1,83%	2,75%	—	33.058,39	—	—	
Łupków- Cisna	1901	—	21.017,87	—	21.017,87	1,33%	2,00%	21.017,87	—	—	—	
	1902	—	41.030,25	267,43	41.297,68	2,61%	3,93%	21.854,09	—	—	—	
	1903	19.443,11	57.139,42	1.151,10	77.734,11	3,70%	5,57%	—	—	44.400,00	33.300,00	
	1904	33,11	47.627,53	2.142,30	49.805,94	3,15%	4,74%	—	—	44.400,00	—	
	1905	5,40	48.062,83	1.191,12	54.657,89	3,45%	5,20%	—	—	44.400,00	—	
	1906	9.164,75	51.894,07	1.393,36	62.452,18	3,95%	5,95%	—	—	44.400,00	—	
	1907	5.561,74	44.964,50	1.501,14	52.027,38	3,29%	4,95%	—	—	44.400,00	—	
Trzebina- Skawce	1901	—	1.043,20	1.270,37	101.702,57	1,47%	2,36%	—	101,72	—	—	
	1902	—	161.244,93	171,18	161.416,11	2,33%	3,74%	15.621,62	140.668,71	—	—	
	1903	—	305.602,50	8.830,44	386.432,94	5,58%	8,97%	36.580,10	140.660,52	—	36.000,00	
	1904	—	376.962,81	—	376.962,81	5,42%	8,7%	78.710,23	140.692,82	—	36.000,00	
	1905	—	414.704,33	9.984,66	424.688,99	6,13%	9,86%	—	175.533,22	—	72.000,00	
	1906	3.098,87	408.531,61	39.208,12	450.888,60	6,57%	10,47%	—	171.789,69	—	81.000,00	
	1907	5.825,02	391.133,07	14.780,69	411.738,78	5,94%	9,56%	—	171.806,69	—	68.400,00	
Chabówka- Zakopane	1911	—	109,94	—	109,98	1,88%	4,86%	—	96,097,47	—	—	
	1912	12.120,12	143.635,72	—	155.755,84	2,68%	6,89%	—	97.786,53	—	37.600,00	
	1903	5.132,29	125.376,38	819,03	131.327,70	2,26%	5,81%	—	95.499,90	—	34.075,00	
	1904	1.036,24	132.621,49	1.839,90	135.497,63	2,33%	5,99%	—	97.226,53	—	37.012,50	
	1905	493,18	139.501,22	1.282,76	141.677,16	2,44%	6,26%	—	96.906,53	—	37.600,00	
	1906	170,63	155.538,91	718,17	156.427,71	2,70%	6,92%	—	96.586,54	—	37.600,00	
	1907	4.241,17	133.690,41	1.571,22	139.502,80	2,41%	6,17%	—	96.266,53	—	37.600,00	
Delatyn- Kołomyja- Stefanówka	1901	—	54.869,23	—	54.869,23	0,59%	0,90%	54.869,23	—	—	—	
	1902	—	52.168,82	484,42	52.653,24	0,57%	0,86%	52.168,82	484,42	—	—	
	1903	—	78.089,58	316,98	78.406,56	0,85%	1,29%	78.089,58	—	—	—	
	1904	—	13.490,10	—	13.490,10	0,14%	0,22%	13.490,10	—	—	—	
	1905	—	197.552,76	8.060,19	205.612,95	2,24%	3,37%	132.385,65	73.227,30	—	—	
	1906	—	293.182,97	6.947,06	303.128,03	3,30%	4,97%	—	259.504,23	—	—	
	1907	1.117,32	264.817,02	26.211,81	292.146,15	3,17%	4,78%	—	259.530,02	—	—	
Piła- Jaworzno	1901	—	—	88,66	88,66	—	—	88,66	—	—	—	
	1902	—	401,57	—	401,57	0,02%	0,03%	401,57	—	—	—	
	1903	—	24.860,32	—	24.860,32	1,30%	1,98%	21.205,54	—	—	—	
	1904	—	56.117,60	1.504,91	57.622,51	3,01%	4,59%	—	39.683,20	—	—	
	1905	—	90.362,60	6.759,69	97.122,29	4,26%	5,96%	—	55.649,62	—	—	
	1906	4.933,91	102.404,37	8.163,94	115.502,22	5,07%	7,09%	—	53.931,50	—	—	
	1907	—	177.534,22	5.592,76	183.126,98	8,04%	11,25%	—	53.936,96	—	—	
Przeworsk- Dynów ²⁾	1904-1905	—	13.022,35	—	13.022,35	0,29%	0,45%	—	4.065,06	—	—	
	1906	—	32.624,79	6.251,90	38.876,69	0,87%	1,31%	—	38.876,69	—	—	
	1907	—	38.301,08	8.148,00	46.449,08	1,04%	1,57%	—	42.912,71	—	—	
Tarnów- Szczucin ³⁾	1906-1907	—	125.933,54	32.687,80	158.621,34	4,08%	6,94%	—	127.094,45	—	—	

*) Towarzystwo akcyjne nie jest jeszcze ukonstytuowane — rozdział czystego zysku nastąpi po tem ukonstytuowaniu.

III. Koleje lokalne w budowie.

10. Budowę gwarantowanej przez państwo a subwencyonowanej przez Kolej lokalną kraj kolei lokalnej Lwów-Podhajce przeprowadza c. k. Rząd; kolej ta będzie z końcem 1908. r. oddaną dla publicznego ruchu.

IV. Projektowane koleje lokalne.

11. Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907 r. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały w sprawie budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów:

„I. Sejm upowaznia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalno-torowej kolci lokalnej ze Lwowa na Kamionkę strumiłową do Stojanowa na przeciąg 75 lat, licząc od dnia udzielenia koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie imiennej 6,480.000 koron, słowami sześć milionów czterysta osmdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

II. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie dosięgną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełnioną będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowić będą bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

III. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnem od następujących warunków:

1. Kapitał zakładowy normalno-torowej kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa ustanowiony będzie przez Wydział krajowy i nie będzie przekraczać imiennej sumy 11,300.000 koron.

2. Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyższej niż 6,480.000 K (jak uchwała I.) będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i przez interesentów miejscowych w zamian za akcje zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

3. Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa przyznano przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z 31. grudnia 1894 r. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895. takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

4. Wydział krajowy zawrze z przyszłym Towarzystwem akcyjnym kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenia taryf przewozowych, a to na cały czas trwania koncesyi.

5. Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku:

a) koszta ruchu i administracji Towarzystwa;

b) roczne raty pożyczki pierwszeństwa (jak uchwała I.);

- c) zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancji do-
chodów;
- d) umorzenie akcji zakładowych;
- e) dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarzanie akcji zakładowych, jak również plan umorzenia dla tych akcji ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i za zatwierdzeniem c. k. Rządu.

6. Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

7. Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego tak, aby zapewnić dla kraju należity wpływ w zarządzie Towarzystwa przez cały czas trwania koncesyi.

IV. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcje zakładowe przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa, przyjąć gwarancję interesowanych ciał autonomicznych oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcji zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszków uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki kolejowej. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu, zawrze poprzedzając Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującymi ciałami autonomicznymi.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatację normalnotorowej kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. marca 1908. uzyskała powyższa uchwała Najwyższe zatwierdzenie, o ile dotyczy stałego obciążenia kraju.

Rokowania z c. k. Rządem w sprawie uzyskania koncesyi zostały przeprowadzone, a wszelkie formalności załatwione, tak że o. k. Ministerstwo kolejowe udzieliło koncesyę na budowę i eksploatację dokumentem koncesyjnym z 23. marca 1908 (Dz. u. p. Nr. 58).

Operat dla rozdania budowy w przedsiębiorstwo sporządziło kraj. biuro kolejowe; na podstawie tego operatu nastąpi przyznanie po przeprowadzeniu ogólnej rozprawy ofertowej; termin do wnoszenia ofert ustanowiony jest na 30. kwietnia 1908.

Termin ukończenia budowy przewidziany jest na 15. września 1910. r.

12
Kolej lokalna
Muszyna-
Krynica i ko-
lej elektry-
czna Grybów-
Krynica-
Muszyna.

Celem zabezpieczenia finansowego budowy kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907. następujące uchwały:

„I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy na przeciąg 75 lat, licząc od dnia udzielenia koncesyi, gwarancji czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie 750.000 K, słowami siedemset pięćdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

II. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei

nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

III. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się się zależnem od następujących warunków:

a) kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy ustanowiony będzie w porozumieniu Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 1,400.000 K.

b) Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyżej niż 750.000 K (jak uchwała I.) będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i interesentów miejscowych.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcje zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

c) Warunki udzielenie koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895 takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

d) Wydział krajowy zawrze z koncesyonaryuszem kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych, a to na cały czas koncesyi.

e) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku:

1. koszta ruchu i administracji Towarzystwa,
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa (jak punkt I.),
3. zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów,
4. umorzenie akcji zakładowych,
5. dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarżanie akcji zakładowych, jak również plan umorzenia dla tych akcji ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i zatwierdzeniem c. k. Rządu.

f) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

g) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa na cały czas trwania koncesyi.

IV. O ileby według uznania Wydziału krajowego zuchodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcje zakładowe przyszłego Towarzystwa kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy przyjąć gwarancyę interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcji zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszków uzyska-

nych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującymi ciałami autonomicznymi.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy, o ileby to Wydział krajowy uznał za stosowne“.

Na posiedzeniu zaś z dnia 19. marca 1907. odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę p. Karola Pietrzykowskiego w sprawie budowy kolei elektrycznej z Grybowa na Krynicy do Muszyny — do zadecydowania przy załatwieniu powyższej przytoczonej uchwały o budowie kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy.

P. Karol Pietrzykowski wniósł bowiem do Wysokiego Sejmu petycyę z prośbą o zajęcie wyczekującego stanowiska w sprawie zrealizowania projektu budowy kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy, gdyż projektuje budowę prywatnym kapitałem wąskotorowej kolei elektrycznej ze stacyi kolei państwowej w Grybowie na Krynicy do stacyi kolejowej w Muszynie. Korzyści tej kolei miałyby być: znaczne skrócenie drogi do Krynicy i wywóz surowców z jej obszaru ciężenia, jak drzewa, nafty, piasku, szutru i kamienia.

Przedłożony projekt tej kolei elektrycznej kr. biuro kolejowe zbadało, przyczem się okazało, że kolej ta projektowaną jest o tak wielkich wzniesieniach i o tak ostrych łukach, że zupełnie nie nadawałaby się do pokonania większych transportów towarowych. Gdy zaś rentowność tej kolei miała się w pierwszej linii opierać na dochodach z przewozu towarów, przeto zachodziły bardzo poważne wątpliwości, czy to przedsiębiorstwo kolejowe mogłoby być sfinansowane prywatnymi kapitałami, jak to projektant w swej petycyi podał.

Z tego powodu Wydział krajowy zawezwał p. Pietrzykowskiego, by dostarczył dowodów na okoliczność, jakie ma środki finansowania projektowanej przez siebie kolei elektrycznej z oznaczeniem czasu, w którym te fundusze są względnie będą do dyspozycyi.

Gdy dowodu tego p. Pietrzykowski do terminu wyznaczonego nie dostarczył, Wydział krajowy zarządził opracowanie projektu szczegółowego kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy o torze normalnym. Zdjęć terenowych dla tego projektu dokonało biuro kolejowe w lecie r. 1907., projekt zaś będzie c. k. Ministerstwu kolejowemu w połowie r. 1908. przedłożony celem zatwierdzenia i zarządzenia komisji reambulacyjnej wraz z rozprawą wywłaszczenia gruntów.

Zebranie udziału interesentów w kapitale akcyjnym w sumie 100.000 koron jest zapewnione.

13.
Kolej lokalna
Drohobycz
Truskawiec

W sprawie budowy projektowanej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. następujące uchwały.

»I. Sejm uchyla uchwały swe z dnia 4. lipca 1901, o ile odnoszą się do zapewnienia krajowej gwarancyi dochodów dla kolei lokalnej z Borysławia do Stebnika.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca na przeciąg 75, licząc od dnia udzielenia koncesyi gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie ($4\frac{0}{10}$), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie imiennej 850.000 słowami: ósmset pięćdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

III. Gwarancja ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie osiągną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią brzo procentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

IV. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone, czyni się zależnym od następujących warunków :

a) Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 1,700.000 koron.

b) Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyższej niż 850.000 K (jak uchwała I.), będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i interesentów miejscowych.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcje zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

c) Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895. takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

d) Wydział krajowy zawrze z koncesyonaryuszem kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych, a to na cały czas koncesyi.

e) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego ; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku :

1. kosztu ruchu i administracyi Towarzystwa ;
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa (jak punkt I.) ;
3. zwrot dopłat kolejowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów ;
4. umorzenie akcji zakładowych ;
5. dywidenda od nieumorzonych akcji zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarzanie akcji zakładowych, jak, również plan umorzenia dla tych akcji ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i za zatwierdzeniem c. k. Rządu.

f) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie Zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

g) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnych z Drohobycza do Truskawca ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w Zarządzie Towarzystwa na cały czas trwania koncesyi.

V. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcje zakładowe przyszłego towarzystwa kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca, przyjąć gwarancyę interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpo-

wiedniej liczby akcji zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszy uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzedzając Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującymi ciałami autonomicznymi.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatację normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca, o ileby to Wydział krajowy uznał za stosowne.

Projekt wstępny dla tej kolei lokalnej przedłożył Wydział krajowy w miesiącu maju 1907. do c. k. Ministerstwa kolejowego dla zarządzenia rewizyi trasy i komisji stacyjnej; projekt ten był przedmiotem studyów w Ministerstwach interesowanych w zrealizowaniu kolei Drohobycz-Truskawiec. Komisya dla rewizyi trasy odbyć się ma w czerwcu 1908. r.

Udział interesentów w kosztach budowy w kwocie 100.000 koron w ten sposób będzie zebrany, że powiat Drohobycki gwarantuje oprecentowanie i umorzenie dla 30.000 koron, miasto Drohobycz zaś 20.000 koron. Resztę dostarczą prywatni interesenci. Według programu prac krajowego biura kolejowego zdjęcia terenowe dla projektu szczegółowego będą dokonane w ciągu letnich miesięcy 1908. roku, o ile do tego czasu Wydział krajowy będzie w posiadaniu rozstrzygnięcia c. k. Ministerstwa kolejowego co do trasy tej kolei lokalnej.

14.
Kolej lokalna
Wieliczka
Myślenice
Mszana dolna

W sprawie projektowanego połączenia kolejowego między Krakowem a stacją kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907. następujące uchwały:

1. Sejm uchyla swe uchwały z dnia 4. lipca 1901. r. i z dnia 29. października 1903. w sprawie zapewnienia budowy wąskotorowej kolei lokalnej z Podgórze na Myślenice do Lubnia.

2. Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne połączenie kolejowe o torze normalnym między Krakowem a stacją kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice z wyjściem bądź to ze stacji kolei państwowej Swoszowice, bądź też ze stacji kolei państwowej Wieliczka.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem zapewnienia budowy tej kolei jako lokalnej, gwarantowanej przez państwo przy odpowiednim udziale kraju i interesentów miejscowych i by zdał sprawę Sejmowi z tych rokowań na najbliższej sesyi.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, by wypracował projekt generalny za zwrotem kosztów z funduszu budowy tej kolei lokalnej i by zaliczył koszt na ten projekt generalny z krajowego funduszu kolejowego.

Uchwałę powyższą zakomunikował Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu pismem z 2. kwietnia 1907. L. 30.272 z przedstawieniem, by c. k. Rząd zechciał wziąć pod rozwagę zabezpieczenie budowy tej kolei lokalnej przez udzielenie ze strony państwa gwarancji czystego dochodu. Żądanie to zresztą oparł Wydział krajowy na oświadczeniu J. E. p. Ministra kolei żelaznych wypowiedzianem 10. stycznia 1907. w komisji kolejowej Izby poselskiej Rady państwa, że Rząd projektuje dla kolei normalnotorowej w powiecie myślenickim daleko idące finansowe poparcie. W piśmie tem oświadczył się dalej Wydział krajowy za prowadzeniem trasy z Wieliczki zamiast z Swoszowic. Trasa bowiem z Wieliczki na Dobczyce odsunięta jest więcej na wschód od linii kolei państwowej, zyskuje przeto samoistny i większy obszar ciężenia gęsto zaludniony z miasteczkiem Dobczyce. Obszar ten przynależy do Wieliczki i do Krakowa; nadto w okolicy Dobczyce znajdują się znaczne pokłady kamienia bardzo dobrej jakości, którego eksploatacja była dotychczas bardzo nieznaczna z powodu braku połączenia

kolejowego. Za prowadzeniem trasy z Wieliczki oświadczyła się nadto i c. k. Dyrekcyja kolei państwowych w Krakowie, która na zlecenie c. k. Ministerstwa kolejowego wypracowała obliczenie rentowności dla trasy Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Pismem z 1. maja 1908. L. 45.043/2 z r. 1907. Ministerstwo kolejowe zawiadomiło Wydział krajowy, że nie podnosi żadnych zarzutów przeciw prowadzeniu trasy z Wieliczki. Równocześnie Ministerstwo kolejowe zastrzegło sobie ostateczną decyzję co do udzielenia gwarancyi państwowej dla tej kolei aż do chwili, gdy będą mu wiadome koszty budowy i wysokość udziałów kraju i interesentów miejscowych.

Projekt generalny dla tej linii wypracowany przez kr. biuro kolejowe przedłożył Wydział krajowy wraz z kosztorysem c. k. Ministerstwu kolejowemu w miesiącu maju 1908.

Zainicyowana przez Wydział krajowy akcyja celem zebrania odpowiedniego udziału interesentów miejscowych w kapitale budowy wydała pomyślny wynik, gdyż już obecnie można liczyć na udział w sumie około 500.000 koron.

Na podstawie powyższego projektu generalnego, kosztorysu i udziału czynników miejscowych w kapitale budowy będzie staraniem Wydziału krajowego uzyskać u Rządu rychłe przedłożenie ustawy zabezpieczającej gwarancyę dochodów czystych potrzebnych do oprocentowania i umorzenia odpowiedniego kapitału pierwszeństwa.

15.
Kolej lokalna
Rzeszów-
Kolbuszowa-
Nisko

Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„I. Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną budowę kolei lokalnej z Niska przez Bojanów, Majdan, Kolbuszową do Rzeszowa wraz z ewentualną odnogą z Majdanu do Tarnobrzegu.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w chwili, gdy stan się technicznych krajowego biura kolejowego na to zezwoli, opracował projekt wstępny powyższych linii kolejowych, przyczem zaleca się, by przy projektowaniu tej normalnotorowej kolei lokalnej zastosowano typ możliwie najtańszy kolei gospodarczej, zużytkowując ile możliwości jako podtorze korpusy dróg istniejących.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w stosownej chwili wdrożył rokowania u Rządu co do wydatnej subwencji państwowej na budowę powyższych kolei lokalnych oraz przeprowadził petraktacje z interesentami prywatnymi oraz miastami i powiatami co do ich udziału w kosztach budowy i przedstawił w swoim czasie wyniki powyższych petraktacji i wnioski co do finansowego pokrycia kosztów budowy tej kolei.“

Nadto w sprawie tej samej kolei lokalnej powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. września 1907. następujące uchwały:

„1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wypracował dla tej linii wstępny projekt i kosztorys a koszty stąd wynikłe pokrył z krajowego funduszu kolejowego z zastrzeżeniem zwrotu wydatków z kapitału budowy kolei.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem wyjednania wydatnej subwencji na tę linię kolei budować się mającej“.

Według programu prac kr. biura kolejowego będą dokonane zdjęcia terenowe dla projektu wstępnego linii kolejowej z Rzeszowa na Kolbuszową, Majdan do Niska w miesiącach letnich 1908. r., a projekt sam wypracuje się w zimie 1908/1909.

Według dotychczasowych rezultatów subskrypcyi udziałów interesentów miejscowych na kapitał zakładowy tej kolei spodziewane jest zebranie kwoty około 600.000 koron.

16. Uchwałą z 11. listopada 1905. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa projektowanej kolei lokalnej ze Złoczowa na Sasów do Uszni w sumie nieprzekraczającej kwoty 300.000 koron.

Komisya obchodowa wraz z rozprawą wywłaszczającą dla tej linii odbyła się w czasie od 22. do 28. kwietnia 1907. C. k. Ministerstwo kolejowe zaleciło starającemu się o koncesyę przestudyowanie zmian projektu w kilku miejscach trasy i przedłożenie wypracowanych projektów tych części linii do komisyonowania.

17. Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie budowy przedłużenia linii kolejowej ze Lwowa do Jaworowa do stacji Bobrówka kolei państwowej Jarosław-Sokal następujące uchwały:

„I. Sejm uznaje kolej lokalną Jaworów-Bobrówka ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia akcji zakładowych istniejącego Towarzystwa akcyjnego kolei Lwów-Kleparów-Jaworów (w razie budowy przedłużenia Jaworów-Bobrówka) w sumie nie wyższej niż 350.000 K.

Reszta kapitału zakładowego tej kolei dostarczoną być ma częściowo przez interesentów miejscowych a częściowo przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należyłości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ustawy z dnia 31. grudnia 1894. Dz. u. p. L. 2. z r. 1895.

III Upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia z Towarzystwem kolei Lwów-Kleparów-Jaworów kontraktu spółkowego, w którym opócz postanowień powyższych zastrzeżone być mają następujące postanowienia:

a) budowa kolei przysądzoną będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym na zasadzie ograniczonego lub publicznego rozpisania ofert.

b) zmiana statutu Towarzystwa akcyjnego ułożoną będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym, ażeby zapewnić dla kraju należyty wpływ w Radzie zawiadawczej Towarzystwa.

c) rozdział dochodów Towarzystwa ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

IV. Objęcie przez kraj czyni się zależnem od warunku, że c. k. Rząd na rzecz tej kolei przyzna w myśl ustawy państwowej z 31. grudnia 1894. (Dz. u. p. l 2. z roku 1895) takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie Wydział krajowy uzna za potrzebne.“

Uchwały te udzielił Wydział krajowy Towarzystwu akcyjnemu kolei lokalnej Lwów-Jaworów, które stara się o koncesyę na to przedłużenie i które zajmuje się zrealizowaniem tego projektu.

18. W sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Buczkowice-Łodygowice powziął Wysoki Sejm następujące uchwały na posiedzeniu z dnia 1. października 1907:

„1. Kolej lokalną z Łodygowic do Buczkowic uznaje się ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcji pierwszeństwa kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice w sumie nieprzekraczającej kwoty 100.000 K. słowami sto tysięcy koron, przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wysokości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to pod warunkami:

a) że reszta kapitału budowy tej kolei lokalnej dostarczona będzie przez objęcie akcji zakładowych przez interesentów i przez uzyskanie zasobów pie-

nieżnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki w uiszczeniu należności za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ust. z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895, względnie na podstawie gwarancji państwa oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa;

b) że wpłata na akcje pierwszeństwa, które kraj obejmje, nastąpi ntemczas, gdy interesenci uiszczą pełną wpłatę na akcje zakładowe;

c) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszedłego Towarzystwa akcyjnego ułożone będą w porozumieniu i przy współdziałale Wydziału krajowego;

d) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice i

e) że budowa tej kolei, jako też dostawy dla niej i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności, że budowa kolei rozdana będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia oferty“.

O uchwałach tych uwiadomił Wydział krajowy starających się o koncesyę, których też rzeczą jest uzyskać od Rządu zwłokę w uiszczeniu należności za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa, a następnie na podstawie tej ulgi zaciągnąć pożyczkę pierwszeństwa.

19.
Kolej państwowa
Jasło-Konieczna

W załatwieniu sprawozdania komisji kolejowej o wniosku nagłym p. Ks. [Pastora] uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. października 1907. w sprawie budowy kolei państwowej Jasło-Konieczna, co następuje:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy, by w chwili gdy budowa kolei z Jasła do Koniecznej przez państwo będzie zapewniona, oddał na własność c. k. Rządu jako subwencyę kraju z tytułu budowy tej kolei akcje zakładowe jednej z istniejących kolei lokalnych będących w posiadaniu kraju w nominalnej wysokości nie wyższej jak 500.000 koron. Czas i warunki wypłaty ustanowi Wydział krajowy, bacząc, by przy budowie tej kolei uwzględnione zostały w pełni interesa kraju z tą budową w związku będące.“

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu pismem z dnia 15. października 1907. l. 99632.

20.
Kolej Dębica-
Jasło

Na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały w sprawie projektowanej kolei z Dębicy do Jasła:

I. Sejm uznaje projektowaną kolej Dębica-Jasło ze względu na ogólne interesy kraju za potrzebną i użyteczną.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził z c. k. Rządem definitywne rokowania w sprawie budowy kolei z Dębicy do Jasła jako kolei państwowej i zdał sprawę z wyniku tych rokowań na następnej sesyi.

III. Sejm wzywa Rząd, aby wstawił w preliminarz państwowy na r. 1908. kwotę potrzebną na koszt wypracowania projektu kolei Dębica-Jasło, oraz aby zarządził wypracowanie tego projektu przez organa rządowe o ile możności jeszcze w ciągu roku 1908.

Następnie na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 1. października 1907. zapadła w sprawie tej samej kolei następująca uchwała:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl uchwały Wysokiego Sejmu na wiosennej sesyi powziętej dalsze przedłużenie linii kolejowej z Koniecznej do Jasła aż do Dębicy zawsze miał na oku i popierał u c. k. Rządu.“

W wykonaniu tych uchwał Wydział krajowy odniósł się do c. k.

Ministerstwa kolejowego pismem z 26. kwietnia 1907. L. 30701 z żądaniem, aby ze strony c. k. Rządu zarządzono wypracowanie projektu kolei z Jasła do Dębicy. Dotychczas mimo urgensu z dnia 15. października 1907. L. 99.632 nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi.

21. Połączenie kolejowe do Brzozowa
 W załatwieniu sprawozdania komisji kolejowej o wniosku p. M. Urbańskiego w sprawie projektowanej kolei ze Strzyżowa przez Brzozów do Sanoka, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. następujące uchwały:

I. Sejm uznaje ze względów na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne uzupełnienie sieci kolejowej w powiecie Brzozonkim w ten sposób, by miasto powiatowe Brzozów było w możliwie najkrótszym czasie połączone z istniejącą siecią kolejową.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by po zasięgnięciu opinii c. k. Rządu zbadał, które połączenie kolejowe interesom tych okolic najlepiej odpowie, biorąc pod uwagę następujące połączenia kolejowe:

- a) z Przemyśla na Dynów-Krzemienną, Brzozów do Rymanowa,
- b) z Przeworska na Dynów-Brzozów do Rymanowa,
- c) z Sanoka na Brzozów do Strzyżowa i
- d) z Rymanowa do Brzozowa

*i zdał sprawę Sejmowi z tych studyów i rokowań.*⁴

Wydział krajowy pismem z 18. maja 1907. L. 27906 odniósł się do c. k. Rządu o zdanie co do wyboru jednej z tych linii kolejowych, któraby miała być wybudowana w czworoboku utworzonym przez obecnie istniejące linie kolejowe Rzeszów-Przemyśl, Przemyśl-Sanok, Sanok-Jasło i Jasło-Rzeszów. Dotychczas Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi.

22. Kolej lokalna Lubaczów-Cieszanów
 Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. października 1907., odstępującej petycyę Reprezentacji powiatowej w Cieszanowie o budowę kolei lokalnej z Cieszanowa do Lubaczowa — Wydziałowi krajowemu do bliższego rozpoznania i sprawozdania, polecił tenże swemu Biuru kolejowemu zbadać projekt pod względem komercyjnym i rentowności. W rezultacie tych badań przedstawia się kwestya kolejowego połączenia dla Cieszanowa, jak następuje:

Miasto powiatowe Cieszanów, pominięte podczas budowy kolei żelaznej Jarosław-Sokal leży w odległości 13, względnie 10 kilometrów od najbliższych stacji kolejowych Oleszyce (droga krajowa) względnie Lubaczów (droga powiatowa). Cały ruch osobowy i obrót handlowy tak miasta Cieszanowa jak i północnej części powiatu cieszanowskiego odbywa się więc furami, bądź przez Oleszyce, bądź przez Lubaczów — a nawet i przez Jarosław (n. p. trzodę chlewną z jarmarków w Cieszanowie i Narolu wożą handlarze nierogacizny wprost do Jarosławia).

Utrudniona, kosztowna a nie pewna komunikacya hamuje przemysłowy i handlowy rozwój Cieszanowa i jego okolicy rozciągającej się aż ku granicy Królestwa Polskiego. Zauważyć zaś należy, że jest to okolica posiadająca znaczne zasoby drzewa, wapna i kamienia i że eksploatacyja zwłaszcza tych dwóch ostatnich produktów jest obecnie wprost nie możliwą. Brak kolejowego połączenia i skutki tegoż odczuwa szczególniej miasto Cieszanów.

Miasto to, de jure pierwsze w powiecie, de facto wobec Lubaczowa zajmuje obecnie drugorzędne stanowisko, co już z ilości mieszkańców da się ocenić. Lubaczów liczy 5.880 mieszkańców, Cieszanów zaś pomimo, że jest siedzibą władz powiatowych, ma zaledwie 3.232 mieszkańców. Prócz tego wisi ustawicznie nad Cieszanowem groźba przeniesienia c. k. Starostwa do Lubaczowa, właśnie dlatego że Ciesza-

nów nie ma kolei żelaznej a leżąc blisko granicy państwa szczególnie jest eksponowany.

Stworzenie komunikacji kolejowej stanowi więc istotnie dla miasta Cieszanowa kwestyę bytu. Krótka linia kolejowa dochodząca z Lubaczowa tylko do Cieszanowa nie miałaby jednak takiego dla kraju znaczenia, jakiego wymaga ustawa krajowa o popieraniu kolei lokalnych. Prócz tego i rentowność takiej linii ze względu na stosunkowo wysokie koszty budowy i eksploatacji a małe dochody z powodu konkurencji osiowej — byłaby wprost nie dostateczną.

Wobec tego interesom miasta Cieszanowa i ogólnym interesom kraju mogłaby tylko odpowiedzieć linia kolejowa przedłużona bądź z Lubaczowa na południe, bądź z Cieszanowa ku północy. Do przedłużenia kolei lokalnej Cieszanów-Lubaczów w kierunku południowym nadawałby się najlepiej Jaworów, jednakże tylko w dwóch wypadkach, a mianowicie gdyby projektowana kolej lokalna Jaworów-Bobrówka nie przyszła do skutku i gdyby kolej lokalna Lwów-Janów-Jaworów przez przebudowanie i odpowiednie wyposażenie uzyskała sprawność niezbędną dla linii transitowej. Jak długo kolej lokalna Lwów-Janów-Jaworów pozostawać będzie w obecnym stanie, wszelkie przedłużenie jej nie odpowie zamierzonemu celowi i ofiar na ten cel wyłożonych nie pokryje.

Linia kolejowa Cieszanów-Lubaczów-Jaworów musi więc na razie wypaść z rachuby. Pozostaje zatem do uwzględnienia przedłużenie projektowanego szlaku kolejowego Lubaczów-Cieszanów — w kierunku północnym od Cieszanowa a więc ku granicy państwa. Koleje żelazne dochodzące do granicy państwa mają zwykle ruch ożywiony, alimentuje je bowiem handel graniczny.

Oczywiście że kolej taka, jeżeli się już nie łączy wprost z koleją zagraniczną, to przynajmniej musi dochodzić do wodnej lub bitej zagranicznej drogi — powszechnemu handlowi przystępnej. Takie, dla powszechnego ruchu osobowego i towarowego otwarte przejścia do Królestwa Polskiego znajdują się w pobliżu Cieszanowa tylko dwa, a mianowicie: Majdan Sieniawski i Bełzec. Majdan Sieniawski jest jednak zbyt na zachód wysunięty a transporty tamtejsze, o ile pod Sieniawą nie przechodzą na San (n. p. drzewo), mają prostą i najkrótszą drogę do Jarosławia. Linia kolejowa Majdan Sieniawski-Cieszanów-Lubaczów-Jarosław za nadto zbaczałaby od kierunku handlowego, aby mogła liczyć na zdobycie transportów zagranicznych. Jedynym więc punktem kwalifikującym się do przedłużenia projektowanej kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów jest „Bełzec“.

Ruch handlowy przechodzący granicę państwa pod Bełcem jest tak silny i zdawien dawna utrwalony, że daje wszelką gwarancję rentowności tej linii kolejowej, na którą ruch ów przejdzie.

Otóż siłą faktów kolej żelazna Lubaczów-Cieszanów-Bełzec musiałaby prawie całkowicie ruch ten ośwładać. Większość transportów z Królestwa Polskiego przechodzących przez Bełzec — transituje tylko Austryę i wychodzi do Niemiec. Kierunek handlu granicznego jest więc ze Wschodu na Zachód a kolej Lubaczów-Cieszanów-Bełzec byłaby właśnie najkrótszą rutą w tym handlowym kierunku. Obecna ruta kolejowa z Bełzca przez Rawę ruską do Jarosławia liczy 111 kilometrów, podczas gdy długość linii kolejowej Bełzec-Cieszanów-Lubaczów-Jarosław wynosiłaby tylko 81 kilometrów.

Wybudowanie kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Bełzec byłoby jednak w obecnych warunkach ciężkim i niepowetowanym ciosem dla kolei żelaznej Lwów-Bełzec, która straciłaby w takim razie ten właśnie ruch, z którego największe czerpie dochody.

Trzeba wyjść z tego założenia, że do prowadzenia obecnego ruchu

handlowego przechodzącego przez Bełzec wystarcza zupełnie jedna, istniejąca już linia kolejowa i że wobec tego wybudowanie drugiej linii do Bełzca miałyby w obecnych warunkach charakter agresywnej i nie zdrowej konkurencji. Natomiast zmieni się zupełnie sytuacja z chwilą, gdy od dawna już przygotowujący a obecnie bardzo bliski urzeczywistnienia projekt budowy linii kolejowej Bełzec-Tomaszów-Lublin — przyjdzie istotnie do skutku. W takim razie stanie się Bełzec tak wybitną stacją przejściową, że interes międzynarodowego handlu wprost wymagać będzie wybudowania od Bełzca drugiego szlaku kolejowego skracającego drogę handlową na Zachód. Wówczas cała Galicja Wschodnia będzie mieć najkrótsze połączenie z Królestwem Polskiem przez Lwów-Bełzec a cała Galicja środkowa także połączenie przez Jarosław-Lubaczów-Cieszanów-Bełzec. Obie te rutty kolejowe, nie tworząc sobie wzajemnie konkurencji, będą miały dosyć do czynienia.

Sytuacja jest więc tego rodzaju, że krótka linia kolejowa Lubaczów-Cieszanów miałyby zbyt małe dla kraju znaczenie, a dłuższa linia kolejowa Lubaczów-Cieszanów-Bełzec, znaczenie takie posiadająca bez kwestyi — na razie jest jeszcze przedczesną. Z tej sytuacji możnaby znaleźć wyjście dogadzające całkowicie interesom nietylko miasta Cieszanowa ale i całego powiatu, a nie uwłaczające w przyszłości szerszym planom mającym na oku ogólniejsze interesy kraju.

Wyjściem takim byłoby wybudowanie kolei lokalnej z Lubaczowa przez Cieszanów w kierunku od Bełzca, lecz kończącej się na razie w Płazowie pod Narolem t. j. w odległości 15tu kilometrów przed Bełzecem. Oczywiście, że przedłużenie w odpowiedniej chwili szlaku Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) do Bełzca musiałyby już w koncepcyi na ten szlak być zastrzeżone. Za budową kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) przemawiają następujące względy:

Przytoczony już wyżej żywotny interes miasta powiatowego Cieszanowa. Ułatwienie eksploatacyi lasów właśnie w tej części powiatu najobfitszych. Umożliwienie eksploatacyi pokładów wybornego wapna i kamienia zwłaszcza na cele budowy i konserwacyi dróg z wielkim dla powiatu pożytkiem. Wreszcie takie zbliżenie drogi żelaznej do granicy państwa (pod Lublińcem względnie Hutą Różaniecką), że wywóz drzewa z olbrzymiego kompleksu lasów po tamtej stronie granicy (ordynacya hr. Zamojskiego) przez tę drogę żelazną byłby już teraz możliwy.

Długość kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) wynosiłaby około 22 kilometrów. Obszar ciężenia tej kolei lokalnej obejmowałby 44.625 hektarów i liczył 32.523 mieszkańców. Do powyższego obszaru ciężenia grawitowałyby jeszcze co najmniej 10.000 hektarów lasu z granicznego pasu Królestwa Polskiego. Przepuszczalne wyniki eksploatacyi tej kolei lokalnej przedstawiają się, jak następuje:

Ruch osobowy			Obrót towarowy			Dochód brutto		Koszta eksploatacyi		Dochód czysty	
Ilość przewiezionych osób	Osobokilometry	Dochód koron	Przewiezione tonny	Tonnokilometry	Dochód koron	łącznie koron	od 1 km. koron	łącznie koron	od 1 km. koron	łącznie koron	od 1 km. koron
65.000	715.000	30.000	45.000	806.400	82.000	112.000	5.091	66.000	3.000	46.000	2.091

Czysty dochód z eksploatacji wystarczyłby więc przypuszczalnie na oprocentowanie i amortyzację kapitału pierwszeństwa w wysokości około 1 miliona koron. Dalszy kapitał akcyjny pozostałby prawdopodobnie bez fruktyfikacji, aż do czasu przedłużenia szlaku kolejowego do Bełzca.

Elaborat rentowności wzaz z szczegółowym sprawozdaniem komercyjnym znajduje się w krajowym Biurze kolejowym.

23.
Kolej lokalna
Rahin-Pere-
hińsko Nad-
worna.

Na posiedzeniu z dnia 12. października 1907. r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał projektowaną linię kolejową Rahin-Perehińsko-Nadworna pod względem komercyjnym i technicznym i przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski“.

W wykonaniu tej uchwały zarządził Wydział krajowy zbadanie projektowanej linii kolejowej ze stanowiska komercyjnego.

Na podstawie studyów komercyjnych i rentowności przeprowadzonych przez krajowe Biuro kolejowe przedstawia się sprawa, jak następuje:

Kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadworna tworzyłaby przekątnię łączącą dawną kolej Arcyksięcia Albrechta ze szlakiem Stanisławów-Woronienka. Długość ruty kolejowej Nadworna-Stanisławów-Rahin wynosi 115 kilometrów, przekątnia zaś linia Nadworna-Perehińsko-Rahin byłaby około 90 kilometrów długa.

Dzięki temu skróceniu istniejącej już drogi kolejowej, uzyskałaby kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadworna charakter linii transitowej, transporty bowiem pochodzące ze stacji szlaku Nadworna-Woronienka (względnie ze stacji węgierskich via Woronienka) a na zachód od Doliny przeznaczone, oraz transporty w odwrotnym kierunku szłyby w przyszłości już nie przez Stanisławów ale przez Perehińsko. Okoliczność ta — dla rentowności projektowanej kolei bez kwestyi bardzo korzystna i pożądana — nie miałaby jednak dla kraju dalszego ekonomicznego znaczenia, bo skrócenie istniejącej już drogi kolejowej nie byłoby połączone z obniżeniem dotychczasowej taryfy, a to z powodu przerwy przy zerachowania taryfowego baremu przy przejściu transportu z kolei państwowej na lokalną, jako też i dlatego, że taryfa kolei lokalnej z reguły wyższą bywa od taryfy kolei państwowej.

Ekonomiczne znaczenie projektowanej kolei lokalnej Rahin-Perehińsko-Nadworna leży więc wyłącznie w ułatwieniu i ożywieniu ruchu miejscowego we właściwym obszarze ciężenia.

Otóż z powyższej kolei lokalnej korzystałyby częściowo cztery powiaty, a mianowicie Doliński, Kałuski, Bohorodczański i Nadwórniański w stosunku, który wynika z następującego cyfrowego przedstawienia obszaru ciężenia:

w powiecie	Ilość projektowanych stacji	Ilość gmin grawitujących do projektowanej kolei lokalnej	O b s z a r c i ą ż e n i a			
			Zaludnienie mieszkańców	Przestrzeń	z tego przypada na	
					role	lasy
					h e k t a r ó w	
Dolina	7	23	40.889	86.707	9.642	50.836
Kałuż	2	12	15.077	41.402	5.400	21.687
Bohorodczany	4	21	32.290	55.675	9.466	22.348
Nadwórna . .	2	5	20.392	22.422	2.849	8.413
Razem . .	15	61	108.648	206.206	27.357	103.284

Gospodarczą podstawą bytu powyższego obszaru ciężenia, który należy do najslabiej zaludnionych (52 mieszkańców na 1 km²) i przemysłowo najmniej rozwiniętych okolic Galicyi, jest produkcya leśna, i tej to właśnie gałęzi krajowej produkcji projektowana kolej żelazna oddałaby istotnie poważne usługi. Lasy leżące w dolinie Czezczy i Bystrzycy Nadwórniańskiej są już wprawdzie połączone kolejkami dowozowymi ze stacją kolejową Krechowice względnie Nadwórna jednakże wielkie kompleksy lasów nad Łomnicą i Bystrzycą Sołotwińską mają tylko do dyspozycyi albo uciążliwą i zbyt kosztowną drogę bitą albo nader niepewną drogę wodną.

Wskutek tego eksploatacya tych lasów ogranicza się wyłącznie na miękkim materiale budulcowym, inne zaś sorty drzewa, które mogłyby jeszcze znaleźć zastosowanie w przemyśle (jak n. p. drzewo kopalniane, drzewo do fabrykacyi mebli giętych i t. p.) lub przynajmniej służyć do opału, gniją literalnie w lesie.

W czasie gdy materiał opałowy staje się u nas coraz droższym i radszym, umożliwienie trwałego dowozu znaczniejszych ilości drzewa opałowego rocznie na pobliskie rynki zbytu leżałoby bezsprzecznie w interesie tych okolic kraju.

Mniejsze znaczenie miałyby projektowana kolej lokalna dla produkcji górniczej swego okręgu ciężenia.

Kolej ta bowiem ułatwiłaby wprawdzie wywóz soli z Dolińskiej saliny i torfu z Borów pod Strutyniem, jednakże do tego samego celu wystarczyłoby zupełnie wybudowanie kilku kilometrów kolejki dowozowej.

O wydajności zaś terenów woskowych i naftowych w powiecie Bohorodczańskim i Nadwórniańskim na razie sądzić nie można, a dotychczasowe wyniki wierceń przedstawiają się raczej ujemnie.

Projektowana kolej lokalna ułatwiłaby wreszcie dowóz artykułów spożywczych w górzyste okolice, gdzie plony gospodarstwa rolnego nie wystarczają na wyżywienie mieszkańców, oraz wywóz bydła i trzody z rozległych połonin.

Co się tyczy rentowności projektowanej kolei lokalnej, to ta opierać by się musiała w obecnych warunkach głównie na wywozie drzewa.

Pomimo tego szanse rentowności dosyć są pomyślne tak ze względu na istotnie wielkie zapasy drzewa, ja i na stosunki posiadania dające gwarancję racjonalnej gospodarki leśnej a więc i trwałości prelininowanych transportów drzewa.

Z przestrzeni lasów wykazanej w obszarze ciężenia przypada na:

skarbu państwa	41.258 hektarów	
dobra kościelne	26.820	"
„ fundacyjne	1.593	"
wielką własność	22.131	" (Br. Liebig)

Największe korzyści przyniosłaby kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadwórna dla skarbu państwa, jako właściciela linii głównej, którą kolej lokalna będzie alimentować, względnie jako właściciela lasów, których wartość po wybudowaniu drogi żelaznej znacznie się podniesie. Po wybudowaniu w mowie będącej kolei lokalnej zyska kolej państwowa na całej długości swej galicyjskiej linii po Oświęcim względnie Mysłowice wszystkie transporty drzewa budulcowego, które dotąd spławiane Łomnicą a później Dniestrem, opuszczają granice państwa, nie dotykając wcale drogi żelaznej, zyska również znaczne transporta drzewa opałowego gnijącego obecnie po lasach.

O ile zaś przez wybudowanie drogi żelaznej podniesie się wartość lasów skarbowych, ocenić można z następującego zestawienia cen drzewa podług taryfy c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie:

W okręgu gospodarczym Pasieczna, z którego do stacji kolejowej Nadwórna prowadzi leśna kolejka dowozowa, sprzedaje się 1 m³ drzewa opałowego, gotowego po 4 K 55 gr., a 1 m³ jodły na pniu po 8 K 32 gr., w okręgu zaś gospodarczym Jasień, który nie ma do dyspozycji drogi żelaznej, wynosi cena taryfowa za 1 m³ drzewa opałowego gotowego 1 K 32 gr. (prawie tyle co własne koszta wycięcia) a za 1 m³ jodły na pniu 5 K 80 gr.

Po wybudowaniu kolei żelaznej obsługującej lasy Jasieńskie, ceny te muszą się zrównać. W tym samym stosunku podniesie się oczywiście wartość innych lasów państwowych, kościelnych i prywatnych, leżących w obszarze ciężenia projektowanej kolei żelaznej.

O odnodze Niebyłów-Jasień-Angelów, projektowanej równocześnie z główną linią Rahin-Perehińsko-Nadwórna, powiedzieć można tylko tyle, że odnoga ta nie posiada znamion publicznej użyteczności i może być traktowana tylko jako prywatna kolej dowozowa.

Z tego przedstawienia sprawy dadzą się wyciągnąć następujące konkluzje:

Dla obszaru ciężenia rozciągającego się na przestrzeni przeszło 2.000 kwadratowych kilometrów a nie posiadającego żadnego doskonałego środka komunikacji każda kolej żelazna, jakiegokolwiek bądź charakteru lub typu, jest pożyteczną i potrzebną.

Z tej racji projekt kolei żelaznej Rahin-Perehińsko-Nadwórna przedstawia dla dotyczącej okolicy istotną ekonomiczną wartość.

Ogólnym interesom kraju projektowana linia kolejowa tylko w pewnej mierze zadość czyni, pomija bowiem miasto powiatowe Bohorodczany, którego połączenie z główną siecią kolejową jest pożądane.

Natomiast niewątpliwe i największe znaczenie ma projektowana kolej żelazna dla skarbu państwa i kilku interesentów prywatnych, którzy mogą z niej ciągnąć bezpośrednio korzyści.

V. Krajowy fundusz kolejowy.

	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stem- ple od kwitów na te raty
	Koron	Koron
<i>I. Pożyczki kraju na pokrycie subwencji bezwrotnych:</i>		
a) na rzecz kolei Chodorów-Podwysokie .	2,000.000	43.645-50
b) " " " Przeworsk-Rozwadów .	500.000	10.950-—
Suma I. . .	2,500.000	54.595-50
<i>II. Pożyczki kolejowe gwarantowane przez kraj.:</i>		
c) na kolej Borki wielkie-Grzymałów . .	1,200.000	26.158-50
d) " » Trzebina-Skawce	3,320.000	72.616-78
e) " " Chabówka-Zakopane	2,260.000	49.362-38
f) " " Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	5,200.000	113.871-—
g) " " Piła-Jaworzno	928.000	20.481-94
h) " " Przeworsk-Dynów	2,266.000	50.082-22
i) dodatkowa na kolej Trzebina-Skawce	720.000	16.032-70
k) dodatkowa na kolej Delatyn-Kołomyja- Stefanówka	900.000	20.040-86
l) dodatkowa na kolej Piła-Jaworzno . .	330.000	7.350-40
m) dodatkowa na kolej Przeworsk-Dynów	698.000	15.544-33
n) na kolej Tarnów-Szczucin	2,000.000	44.608-29
Suma II. . .	19,822.000	436.149-40
<i>III Pożyczki kraju na pokrycie wpłat za objęte przez kraj:</i>		
o) akcje pierwsz. kolei Łupków-Cisna .	930.000	20.296-22
p) akcje zakł. kolei Kraków-Kocmyrzów w sumie imiennej 200.000 koron, tu- dzież akcje pierwsz. kolei Trzebina- Skawce w sumie imiennej 266.000 kor. i akcje pierwsz. kolei Łupków-Cisna w sumie imiennej 120.000 koron . .	600.000	13.176-—
Suma III. . .	1,530.000	33.472-22
<i>IV. Pożyczki kraju na pokrycie wpłat na akcje objęte na podstawie gwarancji ciał autonomicznych:</i>		
r) kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefa- nówka	702.200	15.719-43
s) kolei Lwów-Podhajce	830.000	17.962-26
Suma IV. . .	1,532.200	33.681-69
Suma ogólna .	25,384.200	557.898-81

Nadto z mocy uchwał Wysokiego Sejmu z 8. marca 1907. upoważniony jest Wydział krajowy udzielić gwarancji krajowej dla następujących pożyczek kolejowych, które mają być zaciągnięte przez

a)	kolej lokalną Lwów-Stojanów	6,480.000— K
b)	" " Muszyna-Krynica	750.000— "
c)	" " Drohobycz-Truskawiec	850.000— "
	Razem	<u>8,080.000— K</u>

25. Obciążenie kraj. fundu- szu kolej- owego	Z powyższych rat w rocznej sumie	1,115.797·62 K
	pokrywają kontraktowo gwarantujące ciała autonomiczne kwotę (jak wyżej suma IV.)	<u>67.363·38 "</u>
	Reszta przeto w kwocie	1,048.434·24 K

stanowi roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego na czas po koniec roku 1968.

Obciążenie to po zrealizowaniu pożyczek pierwszostwa powyżej wymienionych trzech kolei lokalnych finansowo zabezpieczonych: Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec podniesie się o roczną kwotę około 363.600 koron.

26.
Zasoby **Stan zasobów** krajowego funduszu kolejowego był z dniem 31. grudnia 1907. następujący:

1.	w zaległych ratach interesentów*)	63.313·14 K
2.	w bieżących płynnych zaliczkach zwrotnych udzie- lanych kolejom lokalnym	149.042·51 "
3.	w zaliczonych kosztach wypracowania projektu wstępnego kolei lokalnej z Sącza do Szczawnicy bez doli- czenia narosłych procentów	9.888·66 "
4.	w nieumorzonej części 4%-wej pożyczki udzielo- nej kolei lokalnej Piła-Jaworzno na budowę przedłuże- nia linii	317.423·91 "
5.	na lokacji w Banku krajowym na rachunku bie- żącym (do 30. czerwca 1907. 3%, od 1. lipca 1907. 4%)	4,252.266·00 "
6.	w 4% obligacjach kolejowych Banku krajowego imiennie 22.000 K, nabytych po kursie 97%	21.340·00 "
	łącznie	<u>4,813.274·22 K.</u>

Nadto stanowią majątek funduszu kolejowego kwoty wpłacone ze zasobów tego funduszu na akcje zakładowe kolei lokalnej:

a)	Chabówka-Zakopane	370.000 K
b)	Przeworsk-Dynów	195.800 "
c)	Tarnów-Szczucin	392.800 "
	łącznie	<u>958.600 K.</u>

Ciała autonomiczne, które objęły gwarancję oprocentowania i umorzenia tych kwot, wpłacają z tego tytułu półrocznie raty do krajowego funduszu kolejowego.

*) Raty gwarantujących interesentów płatne są każdego 30. czerwca i 31. grudnia i tem się tłumaczy chwilowa wysokość zaległości, z których znaczna część już w pierwszych tygodniach 1908. r. została wyrównana.

27. Z powyżej wykazanych zasobów krajowego funduszu kolejowego 4,813.274·22 K

Stan rozporządzalny krajowego funduszu kolejowego wskutek swej lokacyi względnie przeznaczenia są uwiecznione lub nie do rozporządzenia następujące sumy:

a) w gotówce

1. zaliczone koszta wypracowania projektu wstępnego kolei lokalnej z Sącza do Szczawnicy	9.888 66 K	
2. nie umorzona część 4 ^o / _o -wej pożyczki udzielonej kolei Piła-Jaworzno	317.423·91	"
3. rezerwa stała	1,000.000·00	"
4. uchwalone przez Wysoki Sejm		

a nie wypłacone po 31/12 1907. subwencye krajowe na kolej lokalną:

a) Lwów-Podhajce w resztującej kwocie	1,400.000·00	"
b) Złoczów-Sasów	300.000·00	"
c) Jaworów-Bobrowka	350.000·00	"
d) Łodygowice-Buczkowice	100.000·00	"
e) Borki wielkie-Grzymałów (pożyczka gotówkowa)	100.000·00	"
	<u>3,577.312·57 K</u>	

Pozostaje rozporządzalna gotówka 1,235.961·65 K.

b) w rocznej rencie

Nominalne roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wynosi	1,048.434·24 K
do tego należy doliczyć obciążenie wynikające z uchwalonych już przez Wysoki Sejm projektowanych kolei lokalnych Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec w rocznej kwocie około	363.600·00 "
łącznie okrągło	<u>1,412.000·00 K.</u>

Na pokrycie tego rocznego obciążenia służą dochody krajowego funduszu kolejowego :

a) roczna dotacya do końca r. 1968. z funduszu krajowego	750.000·00 K
b) 3 ^o / _o od stałej rezerwy funduszu kolejowego	30.000·00 "
c) zwolnienia oznaczone uchwałą Wys. Sejmu z 13. października 1903.	300.000·00 "
	<u>1.080.000·00 "</u>
pozostaje rocznie niepokryta kwota	332.000·00 K.

W sprawie pokrycia tej rocznej kwoty przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi odrębne sprawozdanie z wnioskiem podwyższenia rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K na 900.000 K i z wnioskiem oznaczenia zwolnień rocznych funduszu kolejowego na podstawie czystych dochodów kolei gwarantowanych przez kraj z kwoty 300.000 K na kwotę 500.000 K.

VI. Sprawy ogólne.

Zaprowadzenie na kolejach żelaznych rozmaitych udogodnień

Uchwałą z dnia 18. września 1907. r. wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby zbadał następujące wnioski i zdał o nich sprawę Sejmowi. Wnioski te opiewają:

„Wzywa się c. k. Rząd.

1) *aby część kolei północnej od Krakowa aż po Bogumin, tudzież od Bielska do Kalwaryi — od Bielska do Cieszywa i od Bielska do Żynca, jako przechodzącą prowincyje przez ludność polską zamiezzkałe, przydzielił do Dyrekcji w Krakowie.*

2) Aby przy pociągach pospiesznych między Lwowem a Krakowem, pomnożył wagony III-ej klasy do tej liczby, jaka bywa przy pociągach pospiesznych z Krakowa do Wiednia.

3) Aby połączenie Krakowa z Białą i Wadowicami, oraz Żynca z Krakowem ułatwił i ceny kolejowe zrównał.

4) Aby stacje w Spytkowicach, Oświęcimiu i Żyncu odpowiednio do potrzeb ruchu rozszerzył.

5) Ażeby przy wydzierżawianiu restauracji kolejowych uwzględnił przede wszystkim invalidów kolejowych, którzy wskutek wypadków w służbie, do ciężkich robót nie są zdolni, tudzież wdowy po kolejarzach obciążone większą rodziną.

6) Ażeby w porozumieniu z Zarządem pocztowym na wszystkich stacjach większych, przede wszystkim w Krakowie, urządził sprzedaż marek pocztowych i innych druków pocztowych.

Po zbadaniu powyższych materyi, przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

Do wniosku ad 1.

Przydzielenie galicyjskich szlaków c. k. kolei północnej pod administrację galicyjskiej władzy kolejowej jest przede wszystkim ekonomicznym postulatem kraju.

Świadczenia kolei północnej dla Kraju nie stały w odpowiednim stosunku do zysków, które to przedsiębiorstwo kolejowe czerpało z galicyjskiego ruchu osobowego i obrotu towarowego.

Dlatego Kraj żądał upaństwowienia kolei północnej, w nadziei że stosunki się polepszą. Tymczasem z przeprowadzonego już od 2 lat upaństwowienia kolei północnej nie miało się dotąd żadnych ekonomicznych korzyści, przeciwnie jeżeli nastąpiła jaka zmiana — to raczej na gorsze. (Ciągłe przerwy ruchu na tej kolei).

Przyczyna tego stanu rzeczy tkwi w tem, że po upaństwowieniu kolei północnej tylko tytuł przedsiębiorstwa kolejowego się zmienił, ale centralistyczna organizacja Zarządu pozostała ta sama. Upośledzenie interesów kraju ze strony centralnego Zarządu c. k. kolei północnej objawia się nie tylko w polityce taryfowej ale i w ułożeniu programu inwestycyjnego, w używaniu sił krajowych i krajowych materiałów przy eksploatacji tej kolei żelaznej. Wystarczy nadmienić, że nawet do reperacji zegara peronowego w Krakowie przyjeżdża zegarmistrz z Wiednia.

Sprawa reorganizacji Zarządu c. k. austr. kolei państwowych (a więc i upaństwowionej kolei północnej) jest obecnie aktualną. Osobny departament w c. k. Ministerstwie kolejowem wypracowuje projekt nowej organizacji a osobny Komitet państwowej Rady kolejowej ma projekt ten zbadać. W chwili gdy projekt ów stanie się przedmiotem dyskusyi będzie można w konkretnej formie wypowiedzieć żądania kraju. Na razie poruszył Wydział krajowy kwestyę przyłączenia galicyjskich szlaków kolei północnej do okręgu krajowej władzy kolejowej w memoryale z dnia 12. marca b. r. l. 25152, wystosowanym do c. k. Ministerstwa kolejowego.

Do wniosku ad 2.

Ilość wagonów III. klasy dodawanych do pociągów pospiesznych zależy od dopuszczalnego maksymalnego obciążenia pociągów (które na różnych szlakach bywa rozmaite) i od ciężaru specjalnych wagonów (sypialnych, restauracyjnych i t. p.), które wchodzi w skład takiego pociągu.

Ponieważ dopuszczalne obciążenie pociągu pospiesznego jest na

szlaku Kraków-Wiedeń większe aniżeli na szlaku Lwów-Kraków, przeto i ilość wagonów III. klasy kursujących przy takich pociągach na pierwszym szlaku znaczniejszą być może.

Maksymalne obciążenie pociągu pospiesznego na linii kolejowej Lwów-Kraków wynosi 230 tonn, normalny zaś garnitur takiego pociągu zawierający 1 wielki 4-ro osiowy wagon III. klasy (na 75 miejsc) waży około 200 tonn. Zważywszy, że wagon taki waży 34 tonn, możnaby co najwyżej dodać do normalnego garnituru jeszcze drugi wagon III. klasy.

Brak miejsca w III. klasie panuje najczęściej przy pociągu pospiesznym Nr. 8. (nocny pociąg błyskawiczny do Wiednia) otóż po myśli informacji uzyskanych w krótkiej drodze od c. k. Dyrekcji kolejowej pociąg ten od 15. lipca b. r. będzie już przewoził 2 wagony III. klasy a nie jeden, jak dotąd.

Do wniosku ad 3.

Podług obecnego rozkładu jazdy ilość pociągów umożliwiających mniej lub więcej korzystne połączenie z Krakowem, jest następująca:

Z Białej do Krakowa 5 pociągów.

Z Krakowa do Białej 4 pociągi.

Z Wadowic do Krakowa i odwrotnie po 5 pociągów.

Z Żywca do Krakowa 9 pociągów.

Z Krakowa do Żywca 8 pociągów.

Prócz tego Biała może łatwo korzystać z połączeń Bielska.

Dalsze ułatwienie, względnie pomnożenie połączeń wymagałoby zaprowadzenia nowych pociągów lokalnych na szlaku Kraków-Dziedzice. Pociągi takie potrzebne są istotnie dla ożywienia ruchu osobowego między Krakowem a pobliską okolicą, jednakże zaprowadzić je będzie można, bez uszczerbku dla ruchu towarowego, dopiero wtenczas, gdy sprawności kolei północnej, przez odpowiednie inwestycje (zwłaszcza wybudowanie nowych mijalni) zostanie podniesiona. Co się tyczy cen biletów kolejowych, to do Żywca cena biletu tak przez Suchą jak i przez Dziedzice jest już teraz równą. Do Wadowic taniej się jedzie przez Suchą jak przez Dziedzice, dlatego że odległość jest krótsza. Do Białej wreszcie tańsza droga prowadzi przez Dziedzice, bo się omija długi szlak kolei lokalnej, na którym obowiązuje wyższa taryfa kolejowa. Żądanie zrównania cen jazdy bez względu na odległość i typ kolei, której się używa, nie wydaje się być dostatecznie uzasadnione.

Do wniosku ad 4.

Rozszerzenie stacji kolejowej w Spytkowicach nie jest na razie rzeczą najpilniejszą, bo do obsługi właściwego ruchu lokalnego tak osobowego jak i towarowego dotychczasowe urządzenia tej stacji wystarczają zupełnie. Rozszerzenie ułatwiłoby tylko ruch przejściowy (transito), którego rozmiary nie są jeszcze ustalone. Prócz tego zauważyć należy, że rozszerzenie tej stacji musiałoby być pójść na koszt krajowej kolei lokalnej, której fundusz budowlany jest już wyczerpany.

Natomiast niezbędnem jest rozszerzenie stacji byłej kolei północnej i to nie tylko w Oświęcimie i Żywcu, ale także w Krakowie, Trzebinii i Szczakowu. Dotyczące przedstawienie wniośł Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa kolejowego do l. 25.152 z dnia 12. marca b. r.

Do wniosku ad 5.

Zarząd kolejowy powinien mieć na oku, że właściwym i ostatecznym celem restauracji kolejowej jest służyć wygodzie i zdrowiu publiczności.

Tymczasem czynsze dzierżawne za restauracye kolejowe podniesiono do niebywalej wysokości, co odbija się na jakości i cenie potraw.

Należałoby więc przedewszystkiem obniżyć te czynsze a w takim razie osoby, z natury rzeczy mniej zamożne, o których wniosek wspomina, miałyby możność współubiegania się o dzierżawę. Oczywiście, że i w takim razie kandydaci z zawodu kolejowego musieliby wykazać fachowe uzdolnienie, kwalifikujące ich do prowadzenia restauracyi.

Do wniosku ad 6.

Urządzenie osobnych sklepików dla sprzedaży znaczków pocztowych na stacyach kolejowych byłoby rzeczą trudną do przeprowadzenia, tak dla braku miejsca jak i dla znacznych kosztów, których mała prowizya (1%) wypłacana przez Zarząd pocztowy nie mogłaby pokryć.

Dla przygodnej sprzedaży marek listowych wystarczyłoby więc zupełnie, aby c. k. Dyrekcyje kolejowe zobowiązały przedsiębiorców utrzymujących na większych stacyach kolejowe czytelnie, do przechowywania odpowiedniego zapasu znaczków pocztowych dla drobnej sprzedaży. C. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów udzieliłaby bez trudności potrzebne ku temu celowi licencye.

VII. Wniosek Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. za czas od 1. grudnia 1906. do 31. marca 1908“.

We Lwowie, dnia 7. czerwca 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Stanisław Dąbski w. r.

Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOSCI

DEPARTAMENTU V.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. grudnia 1906 do 15. maja 1908.

(z 6 alegatami).

Departament V.

Szef Departamentu: Mieczysław Onyszkiewicz, Członek Wydziału krajowego.

Al. I. W r. 1905 wydał fundusz krajowy z Rubr. III na cele zdrowia publicznego 3,368.149. Kwota ta jest większą od kwoty preliminowanej budżetem o 142.799 K., od kwoty wydanej w r. 1904 większa o 21.867 K.

W szczególności wypłacił fundusz krajowy:

pod poz. 38 i 43 za koszta leczenia	2,884.774 K.
„ „ 47 za utrzymanie podrzutków w kraju i zagranicą	56.663 „
„ „ 50 i 51 za szczepienie ochronne	152.500 „
„ „ 48 na lekarzy okręgowych	96.177 „
„ „ 49 na leki podczas epidemii	12.087 „
„ „ 52 do 64 i 66 na zasiłki dla zakładów sanitarnych	32.758 „
„ „ 40 i 42 na dotacyę zakładom	133.190 K.
Razem .	3,368.149 K.

W ciągu roku wpłynęło do Rubryki II. dochodów:

pod poz. 6 Nadwyżka od szpitala w Krakowie	30.856 K.
„ „ 8 „ od zakładu kulparkowskiego	58.981 „
„ „ 9 Zwroty od szpitali prowincjonalnych	59.821 „
„ „ 10 „ od gmin za dawniejsze koszta leczenia	175 „
„ „ 11 „ za sprawdzanie rachunków aptekarskich	730 „
Razem .	150.563 K.

Po strąceniu tej kwoty od wypłaconych 3 368.149 K., pozostaje czysty wydatek 3,217.586 K. W porównaniu z rokiem 1904 wypłacono pod poz. 38 i 43 o 79.008 K. więcej, pod poz. 47 o 22.367 K. więcej, pod poz. 50 i 51 o 1344 K. więcej, pod poz. 48 o 1907 K. mniej, pod poz. 49 o 2.784 K. mniej, pod poz. 50 a) o 2.785 K. mniej, pod poz. 52—64 i 66 o 13.859 K. więcej, pod poz. 40 i 42 o 89.110 K. mniej.

Al. II. Dni leczenia było 2,097.536 t. j. o 59.068 więcej aniżeli w roku 1904. Umarło 5.187, to jest o 142 mniej aniżeli w roku poprzednim. W szczególności odsetek śmiertelności wynosił w szpitalach krajowych wraz z klinikami 5·8, u położnic wraz z ginekologicznymi 0·9, u obłąkanych 11·9, u dzieci wraz z oseskami 21·1, w szpitalach prowincjonalnych 5·2, we wszystkich zaś zakładach leczniczych w kraju 9·0%. Średni pobyt chorego trwał w zakładach krajowych i klinikach 19·7 dni,

w zakładach położnic 15·2; w zakładach obłąkanych 148·8 dni; w szpitalach dla dzieci 32·6; w szpitalach prowincjonalnych 21·3; wogóle we wszystkich zakładach 47·5 dni. Przeciętna dzienna ilość chorych leczonych w szpitalach krajowych była 1.191 osób; w szpitalach prowincjonalnych 2.956, w zakładach położnic 172; w zakładach obłąkanych 1.208, w zakładzie dla chorych dzieci 215, wogóle zaś osób 5.742.

Wydatki wynosiły we wszystkich szpitalach razem 3,152,525 K. 75 gr., z tego przypada na szpitale krajowe 961.807 K. 94 gr., na szpitale prowincjonalne 1,278.135 K. 13 gr., na zakłady położnic 191.479 K. 9 gr., na zakłady obłąkanych 639.326 K. 49 gr. i na szpitale dla dzieci 81.777 K. 10 gr.

Cała kuracya chorego kosztowała w szpitalach krajowych wraz z klinikami 43 K. 69 gr., w szpitalach prowincjonalnych 25 K. 21 gr., w zakładach położnic 46 K. 32 gr., w zakładach obłąkanych 239 K. 63 gr., w szpitalach dla dzieci 29 K. 16 gr., we wszystkich zakładach wogóle 38 K. 29 gr.

Żywnienie chorych kosztowało za 1 dzień: w szpitalach krajowych i klinikach 60·2 gr., w szpitalach prowincjonalnych 40·3 gr., w zakładach dla położnic 64·0 gr., w zakładach dla obłąkanych 57·0 gr.

W r. 1905 wydano na utrzymanie podrzutek i płace żywicieli:

a) z funduszu krajowego:

za dzieci we Lwowie	82 K — gr.
„ „ w Bobrku	18.047 „ 41 „
„ „ w Wiedniu	37.857 „ 38 „
„ „ w Pradze	359 „ 24 „
„ „ w Gracu	317 „ 04 „
Razem	56.663 K 07 gr.

b) z funduszu podrzutek w Krakowie 2.765 K 20 gr.

Ogółem . 59.428 K 27 gr.

Zapomogi we Lwowie dla położnic udzielono 13.956 K., w Krakowie 6.048 K.

Al. III.

Załączony % wykaz wydatków w trzech zakładach krajowych w roku 1905 zawiera te wydatki, które wpływają na koszt utrzymania chorego i dają dokładny obraz gospodarności zarządów.

Wydatki w rubr. III. budżetu krajowego na koszt leczenia ubogich, które wynosiły w r. 1872 — 495.028 K., a w roku 1875, gdy były przyjęte koszty leczenia ubogich w całości na fundusz krajowy, 585.780 K., w 33 latach urosły do kwoty 2,884,774 K.

Zaległości kosztów leczenia wynoszą w szpitalu lwowskim 401.359 K. 85 gr., w krakowskim 189.045 K 58 gr., w kulparkowskim 402.910 K. 91 gr., w zakładach prowincjonalnych 540.511 K. 82 gr., a razem 1,401.988 K. 43 gr.

Dla porównania jak w latach poprzednich, przedstawiamy tablicę kosztów leczenia ubogich w pięciu najludniejszych prowincjach Monarchii, według dat rządowych za 5 lat i drugą tablicę ułożoną w naszym biurze statystycznym dla porównania ilości zakładów dla chorych w różnych prowincjach Monarchii, ilości łóżek, ludności, kosztów leczenia i procentu śmiertelności.

Koszta leczenia chorych od roku 1899 do roku 1903 podług: Oesterreichische Statistik „Sanitätswesen“.

Rodzaj szpitala	Galicya				Czechy				Austria Dolna				Slyrya				Tyrol				
	Łożę szpitali	Leczone	Dni leczenia	Koszł	Na dzień	Łożę szpitali	Leczone	Dni leczenia	Koszł	Na dzień	Łożę szpitali	Leczone	Dni leczenia	Koszł	Na dzień	Łożę szpitali	Leczone	Dni leczenia	Koszł	Na dzień	
Szpitale powszechne Zakłady obłąkanych Zakłady położnic	29	57 311	1,252,782	766,469	0.61	77	88,062	1,989,890	1,974,261	0.99	28	83,372	1,986,201	2,443,544	1.23	15	32,414	781,038	533,042	484,585	0.91
	2	2,031	311,766	205,049	0.78	5	6,394	1,564,044	1,275,705	0.78	5	4,556	993,323	1,118,156	1.06	2	1,732	465,238	205,387	174,105	0.87
	2	1,700	27,324	64,255	0.91	1	3,511	78,635	156,182	1.99	1	10,824	153,088	216,742	1.41	1	1,292	22,212	20,384	50,959	1.38
1899	33	61,042	1,591,872	1,055,773	?	83	97,967	3,332,569	3,406,148	?	34	98,753	3,032,611	3,778,442	?	18	45,438	1,268,488	758,813	709,649	?
Szpitale powszechne Zakłady obłąkanych Zakłady położnic	29	59,876	1,294,746	1,633,215	1.25	76	90,350	2,078,927	4,173,072	2.00	29	82,484	2,009,766	5,808,115	2.89	15	41,767	784,735	546,292	1,017,423	1.86
	2	2,032	334,160	410,100	1.23	5	6,686	1,552,800	2,276,987	1.77	5	5,004	1,062,723	2,311,721	2.08	2	1,794	481,422	215,041	379,025	1.78
	2	1,690	25,685	?	?	1	3,368	77,534	283,346	3.66	1	11,169	158,330	441,108	2.78	1	1,449	25,217	18,993	102,873	3.10
1900	33	63,598	1,654,591	?	?	82	100,404	3,709,261	7,253,405	?	35	98,667	3,230,819	8,560,944	?	18	35,010	1,291,374	780,326	1,499,321	?
Szpitale powszechne Zakłady obłąkanych Zakłady położnic	31	61,076	1,309,621	1,671,759	1.28	79	100,084	2,245,821	4,518,910	2.01	30	84,303	2,037,263	6,054,437	2.97	16	32,478	830,915	589,862	1,124,155	1.91
	2	2,089	343,421	488,775	1.42	5	6,694	1,638,977	2,823,322	1.71	5	5,054	1,114,613	2,334,052	2.09	2	1,916	499,897	224,085	388,712	1.73
	2	1,705	26,511	76,274	2.88	1	3,239	71,041	266,760	3.76	1	10,905	154,472	452,360	2.93	1	1,519	24,689	19,422	103,234	2.99
1901	35	64,870	1,674,553	2,236,808	1.34	85	100,017	3,970,839	7,608,992	3.16	35	100,262	3,306,348	8,840,849	2.67	19	35,913	1,355,501	833,369	1,616,101	1.94
Szpitale powszechne Zakłady obłąkanych Zakłady położnic	31	64,171	1,350,831	1,683,306	1.25	80	105,918	2,451,617	4,838,488	2.06	30	87,761	2,142,869	5,628,834	2.63	16	34,290	891,236	614,758	1,212,759	1.97
	2	2,238	347,715	540,097	1.55	5	7,082	1,726,629	2,919,015	1.69	6	6,059	1,233,606	2,956,346	2.40	2	2,017	531,317	230,675	394,071	1.71
	2	1,466	28,893	110,827	2.61	1	3,181	75,381	294,024	3.90	1	10,456	159,638	467,681	2.86	1	1,507	27,385	19,933	110,310	3.20
1902	35	67,875	1,727,439	2,334,230	1.80	86	116,181	4,153,627	8,051,527	2.55	37	104,276	3,336,133	8,042,861	2.63	19	37,814	1,449,938	865,366	1,717,140	2.29
Szpitale powszechne Zakłady obłąkanych Zakłady położnic	31	68,923	1,429,970	2,019,105	1.41	80	110,280	2,431,763	4,742,405	1.95	30	89,490	2,185,080	6,905,340	3.16	16	35,311	913,717	637,726	1,291,716	1.93
	2	2,543	412,348	606,834	1.47	5	7,281	1,777,565	2,901,033	1.63	5	5,228	1,514,725	3,103,376	2.05	2	2,084	550,262	241,428	414,019	1.71
	2	1,735	37,279	114,364	2.70	1	3,121	66,317	266,743	4.02	1	11,333	158,979	455,837	2.87	1	1,701	27,889	22,175	116,654	2.95
1903	35	73,201	1,869,597	2,740,303	1.53	86	120,682	4,275,645	7,910,277	2.53	46	106,251	3,858,784	10,464,553	2.36	19	39,096	1,491,868	901,389	1,762,389	3.30

Ilość szpitali publicznych i prywatnych, łóżek, koszta leczenia i śmiertelność chorych w roku 1903.

Österreichische Statistik, Statistik des Sanitätswesens.

K r a j	Ilość zakładów dla chorych			Ilość łó ż e k			Ludność cywilna z końcem r. 1903 (data tymczasowa)	Jedno łóżko przypada na mieszkańców	Koszta leczenia w szpitalach publicznych	Procent śmiertelności
	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	Razem				
Dolna Austrya	30	40	70	6.974	2.426	9.400	3.216.955	342	6,905.340	8·9
Górna „	11	42	53	899	1.411	2.310	816.108	353	441.048	7·0
Salzburg . .	2	25	27	414	652	1.066	199.038	187	265.626	6·8
Styrya . . .	16	62	78	3.200	2.099	5.299	1,378.020	260	1,778.908	6·9
Karyntya . .	3	16	19	800	326	1.126	366.198	325	369.902	5·8
Kraina . . .	2	13	15	506	562	1.068	510.682	478	340.667	5·4
Tryest . . .	2	4	6	1.607	324	1.931	185.320	96	1,165.883	8·9
Gorycja i Gradycka . . .	2	2	4	232	301	533	236.703	444	120.240	11·0
Istrya . . .	3	4	7	570	122	692	348.193	503	387.750	7·2
Tyrol . . .	24	23	47	3.015	883	3.898	863.951	222	1,231.716	6·7
Vorarlberg .	—	5	5	—	303	303	134.023	442	—	5·7
Czechy . . .	80	102	182	8.364	2.724	11.088	6,436.804	581	4,742.495	8·1
Morawa . . .	17	55	72	2.506	1.316	3.822	2,433.261	650	1,734.031	6·4
Śląsk . . .	6	19	25	699	655	1.354	707.684	523	498.695	7·4
Galicja . . .	31	58	89	4.167	1.777	5.944	7,506.220	1.263	2,019.105	6·4
Bukowina . .	5	2	7	684	70	754	750.731	996	44.754	4·7
Dalmacja . .	4	—	4	551	—	551	600.884	1.091	340.849	6·3
Razem .	238	472	710	35.188	15.951	51.139	26,740.775	523	22,787.009	7·5

Budowa za-
kładu położ-
niczo-gine-
kologicznego
w Krakowie.

Nawiązując do sprawozdania z czynności Dep. V. za czas do 30 listopada 1906, zaznacza się poniżej dalszy postęp tej sprawy.

Program budowy zakładu został ustalony na podstawie protokołów z 4 stycznia 1904 i 26 października 1906 komisji mieszanej (z Reprezentantów c. k. rządu i kraju). Wydział krajowy oświadczył (LW. 119.256/906) c. k. Namiestnictwu, iż stanowczo sprzeciwia się wybudowaniu internatu dla akuszerki przy współudziale funduszu krajowego i że w swoim czasie przedłoży Wysokiemu Sejmowi wniosek o wyznaczenie udziału funduszu krajowego w kosztach budowy całego zakładu w stosunku do 2.400 koron od łóżka chorej t. j. przy 188 łóżkach projektowanych 451.000 K, od czego jednak musiałyby być potrąconą kwota 105.000 K jako połowa wartości gruntu szpitalnego, oszacowanego w r. 1904 na 210.000 K. Miejscem wybranem pod budowę był grunt przy ul. grzegorzeckiej, na południowo wschodnim krańcu posiadłości szpitalnej.

Oszacowanie planów poleciliśmy architekcie p. Kamienobrodzkiemu, który pracę tę wykonać miał w porozumieniu z c. k. profesorem położnictwa, drem Jordanem; zaszła jednak nieoczekiwana i smutna przeszkoda z powodu śmierci dra Jordana, skutkiem czego opracowanie planów musiało być odroczonem aż do chwili zamianowania jego następcy na katedrze położnictwa w osobie profesora dra Aleksandra Rosnera.

Tymczasem profesor dr. Rosner przedewszystkiem zakwestyonował trafność dokonanego wyboru miejsca pod budowę, t. j. wybór gruntu przy ul. Grzegorzeckiej a natomiast zaproponował usytuowanie zakładu w ogrodzie szpitalnym — na południe od pawilonu dla obłąkanych, w bliskości nowoprojektowanej ulicy, mającej wzdłuż wschodniej granicy posiadłości szpitalnej połączyć ulicę Kopernika z ulicą Grzegorzecką.

Sprawę tę rozpatrywała 1 kwietnia b. r. Komisya, złożona znowu z Reprezentantów c. k. rządu i kraju (jak LW. 5.882/908 i 36.072/908) r. lecz bez powzięcia stanowczej decyzji, bowiem okazała się potrzeba poprzedniego technicznego zbadania jakości gruntu między pawilonem obłąkanych a ulicą grzegorzecką; nadto Wydział krajowy zażądał od władz szpitalnych programu budów, które szpital będzie musiał wzniesić w najbliższej przyszłości, gdyż od programu tego zależeć będzie decyzja, czy proponowany przez p. profesora dra Rosnera grunt będzie mógł być zajęty pod budowę zakładu, czy też musi być zachowany na inne cele szpitala.

W sprawie
budowy c. k.
kliniki psy-
chiatrycznej
w Krakowie.

Wysoki Sejm uchwałą z 11 listopada 1904 upoważnił Wydział krajowy do odstąpienia z gruntów szpitala św. Łazarza w Krakowie części, potrzebnej pod budowę c. k. kliniki psychiatrycznej; uchwałą zaś z 21. listopada 1905 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do przedłożenia wniosku na ewentualne przyczynienie się funduszu krajowego do kosztów budowy powyższej kliniki w wysokości najwyższej 50.000 K, o ileby to miało wpłynąć na przyspieszenie tej budowy.

Stosując się do tej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy (LW. 114.615/905) c. k. Namiestnictwo, iż byłby skłonny przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek udzielenia 50.000 K na cele budowy c. k. kliniki psychiatrycznej, jeżeli otrzymamy zapewnienie, że budowa rozpocznie się najpóźniej z wiosną r. 1907. Według odpowiedzi c. k. Namiestnictwa (LW. 14.070/907) sprawa budowy została już w początkach roku 1907 zadecydowaną przez c. k. Rząd a c. k. Namiestnictwo zażądało oddania gruntu, przeznaczonego pod budowę oraz wypłacenia zasilku 50.000 koron. Tymczasem sprawa budowy poszła w odwołkę z następującego powodu:

Senat akademicki c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego, upatrzawszy jeden z gruntów, należących do gminy m. Krakowa, t. zw. plac Aryński, jako wiele odpowiedniejszy pod budowę c. k. kliniki psychiatrycznej, wszedł w rokowania z sekcją ekonomiczną Rady miejskiej celem uży-

skania części tego placu w zamian za grunt szpitalny, przeznaczony pod budowę rzeczowej kliniki — za ewentualnem zezwoleniem Wydziału krajowego. Ostateczny rezultat tych rokowań Senatu akademickiego z gminą i Wydziałem krajowym był taki, iż Wydział krajowy uchwalił odstąpić c. k. Rządowi na cele budowy owej kliniki przy wschodnio-południowej granicy gruntów szpitala św. Łazarza pas gruntu od ulicy Grzegorzeckiej aż ku wylotowi do ulicy Kopernika w obszarze 20.000 m. kwadratowych. Zarazem zezwolił Wydział krajowy, aby powyższy obszar gruntu szpitalnego oddany został przez c. k. Rząd na własność gminie m. Krakowa w zamian za połowę miejskiego gruntu t. zw. Aryńskiego pod budowę powyższej c. k. kliniki. Na tę zamianę zezwolił Wydział krajowy pod warunkiem, że gmina m. Krakowa zobowiąże się w ciągu trzech lat od czasu oddania jej gruntu szpitalnego na nowo utworzonej wschodnio-południowej granicy urządzić i utrzymywać swym kosztem ulicę, powstać mającą na wydzielić się mającym w tym celu 16 metrów szeroki pasie gruntu szpitalnego. Cała ta transakcyja i następnie intabulacyja gruntów nastąpi kosztem c. k. Skarbu państwa. Układy są już ukończone i niebawem powinna się rozpocząć budowa — w każdym razie w ciągu r. 1908. Wobec tego wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu funduszu krajowego na r. 1908 kwotę 50.000 koron jako przewidziany przez Wysoki Sejm zasiłek na budowę krakowskiej c. k. kliniki psychiatrycznej. Stary mur graniczny na tej części gruntów, odstąpionej miastu, oraz stare drzewa, znajdujące się na darowanym gruncie, odkupi miasto za ryczałtową kwotę 2.000 K. Natomiast szpital będzie musiał otrzymać przy nowej granicy nowe ogrodzenie i w tym celu wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie 5.340 K do Rubr. XI. poz. 84 na postawienie parkanu.

Nadzwyczajne, znacznie większe kredyty na rozmaite roboty w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1908 w porównaniu z r. 1907 wykazuje wynik niekorzystniejszy o kwotę 39.960 K głównie z powodu żądania znacznie większych nadzwyczajnych kredytów, wstawionych do Rubr. XI. poz. 84. na rozmaite nadzwyczajne potrzeby a mianowicie:

1) Z powodu zaprowadzenia centralnego magazynu musiały być na ten cel użyte ubikacye, przeznaczone na mieszkania funkcyjaryuszów szpitala. W następstwie tego okazała się potrzeba przerobienia znacznie większym kosztem starej suszni na mieszkania i na ten cel preliminarzuje Wydział krajowy kwotę 10.000 K.

2) Z powodu wydzielenia części gruntu szpitalnego ze wschodniej strony na cele c. k. kliniki psychiatrycznej musi być na nowej granicy ustawiony parkan kosztem 5.340 K, którą to kwotę wstawiono do preliminarza.

3) W starym gmachu szpitalnym muszą być wzmocnione fundamenta i trzeba dla ochrony przed szczurami wybetonować piwnice, które służą za magazyny; koszt robót preliminarzuje się w kwocie 4.000 K.

4) Z powodu zużycia się maszyny parowej musi być uskuteczniona jej naprawa kosztem preliminarzowanym na kwotę 4.162 koron.

Powyższe nadzwyczajne wydatki jakoteż inne pomniejsze, poszczególnione w preliminarzu, wstawione zostały po technicznem zbadaniu potrzeb i kosztorysów i one wpłynęły na niekorzystny wynik preliminarza.

Zaprowadzenie w szpitalu św. Łazarza w Krakowie oświetlenia elektrycznego.

Do Rubr. VII. poz. 67. 2. budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1907 wstawił Wys. Sejm kredyt w kwocie 18.000 K na pokrycie wydatku zainstalowania światła elektrycznego na oddziałach szpitalnych oraz ewentualnie w trzech c. k. zakładach klinicznych, mieszczących się w gmachach szpitala i przez niego administrowanych, — jeśli c. k. Rząd zobowiąże się zwrócić wydatek instalowania światła w owych trzech c. k. zakładach.

Ponieważ c. k. Rząd w tej sprawie jeszcze się nie oświadczył, przeto zarządziliśmy instalowanie światła elektrycznego tylko na oddziałach szpitalnych; roboty te zostały już ukończone w obu oddziałach chorób wewnętrznych, w pawilonie administracyjnym i w budynku ekonomicznym i tam od 31 stycznia 1908 używane już jest światło elektryczne.

Roboty instalowania światła na innych oddziałach szpitalnych zostały wstrzymane, ponieważ projekt instalacji okazał się w praktyce niedostatecznym i zachodzi potrzeba zaprowadzenia pewnych zmian, względnie powiększenia liczby palników.

Badania w tym względzie zarządzone, nie zostały jeszcze ukończone.

Sprawa
uzdrowisk
i zdrojowisk
krajowych. Uchwalona przez Wysoki Sejm nowela do ustawy zarządzającej
stosunki uzdrowisk i zdrojowisk krajowych nie uzyskała jeszcze dotąd
Najwyższej sankcyi.

W sprawie }
budowy za- }
kładu dla }
umysłowo }
chorych }
w zachodniej }
części kraju }
w sprawie }
zamknięcia }
rachunków }
funduszu bu- }
dowy zakła- }
du dla umy- }
słowo }
chorych }
w Kulparko- }
wie. }

Przedkładamy osobne sprawozdanie.

Nagroda
dozorców
w Kulparko-
wie. Dnia 17 sierpnia 1907 r. udzielono uchwaloną przez Wysoki Sejm
nagrodę po 10 dukatów w złocie dwom dozorcóm (Piotrowi Śliwińskiemu,
Józefowi Niżnikowi) i jednej dozorczyńni (Agacie Stanis) za wysłużonych
lat 10.

Okręgi
sanitarne. Z utworzonych na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 5 marca
1907 l. 1.502 okręgów sanitarnych w roku 1907 aktywowano okręgi:

- w Bolesławiu (pow. Dąbrowa)
- w Jagielnicy (pow. Czortków)
- w Gródku jagiellońskim
- w Bilezu złotem (pow. Borszczów)
- w Łomnej (pow. Turka)
- w Piwnicznej (pow. Nowy Sącz)
- w Ślemieniu (pow. Żywiec).

Zarządzenia co do okręgów również tą seryą objętych a mianowicie w Bukowsku (pow. Sanok) i w Bukaczowcach (p. Rohatyn), w Suchej (pow. Żywiec), w Hussakowie (pow. Mościska) znajdują się jeszcze w stadyum korespondencyi.

Nadto w uwzględnieniu usilnych żądań ze strony interesowanych gmin, popartych ze strony Wydziałów powiatowych i zaopiniowanych przez c. k. Namiestnictwo i kraj. Radę zdrowia wprowadził Wydział krajowy w życie okręgi sanitarne:

- w Jazłowcu (pow. Buczacz)
- w Piwnicznej (pow. Nowy Sącz)
- w Krzywczy (pow. Przemyśl).

W obec tego, tudzież w braku dalszych żądań o pomnożenie okręgów sanitarnych, Wydział krajowy nie przedkłada osobnego sprawozdania z wnioskami o pomnożenie liczby tych okręgów w r. 1908 i uprasza natomiast o przyjęcie do zatwierdzającej wiadomości aktywowanie wyżej wymienionych czterech okręgów.

Na wypadek zaś gdyby jeszcze w ciągu roku bieżącego zaszła uzasadniona potrzeba pomnożenia okręgów sanitarnych,—Wydział krajowy będzie mógł przystąpić do odnośnych zarządzeń zwłaszcza, gdy kredyt na ryczałty objazdowe i subwencye dla powiatów preliminowanym został na rok 1908 w kwocie o 10.000 kor. wyższej, aniżeli w roku 1907 i że z powodu wakowania kilkunastu okręgów kredyt ten wykazuje z reguły pewne zaoszczędzenia.

W wykonaniu zaś dalszych poleceń zawartych w uchwale wyżej przytoczonej, nadmieniamy, iż Wydział krajowy przedkłada równocześnie osobnemi sprawozdaniami projekt ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych.

Budowa nowych klinik uniwersyteckiego

Sprawa budowy nowych klinik uniwersytetu lwowskiego znajduje się jeszcze w stadium przygotowawczem—a Wydział krajowy nie otrzymał dotąd od c. k. Rządu szczegółowych planów i kosztorysów, które w myśl układu zawartego opracowane być mają przez organa techniczne c. k. Namiestnictwa a następnie po zaopiniowaniu ze strony Wydziału krajowego, przedłożone c. k. Ministerstwu do ostatecznego zatwierdzenia.

Wydział krajowy poczuwa się do obowiązku zaznaczyć przy tej sposobności, iż ze strony fakultetu lekarskiego podjęte zostały usilne starania o dodatkowe nabycie jeszcze jednej parceli gruntu, stykającej się bezpośrednio z zakupionemi pod budowę realnościami i uzyskania na ten cel wydatnego udziału z c. k. Skarbu Państwa.

Jakkolwiek nabyte pod budowę klinik realności wedle szkiców sytuacyjnych są wystarczające na pomieszczenie wzniesić się mających gmachów—to jednak nie można pominąć faktu, iż z powodu położenia proponowanej dodatkowo do zakupu realności wcinającej się z obu stron pomiędzy grunta już nabyte i pod budowę klinik przeznaczone—zachodziłaby konieczność urządzenia oddzielnej kosztownej komunikacji — a nadto odpowiedniego odgraniczenia zabudowań klinicznych od położonej pośrodku między nimi własności prywatnej. Wreszcie zaprzeczyć się nie da, iż rozszerzenie o przeszło 1000 □ sążni gruntu pod budowę przyczyniłoby się wielce do odpowiedniejszego usytuowania zabudowań i zapewnienia pod każdym względem wymogów higienicznych dla takich budowli obecnie stawianych.

Z tych powodów, tudzież ze względu na istotnie wskazaną potrzebę zaokrąglenia własności funduszu krajowego — Wydział krajowy skłonny byłby do przedstawienia Wys. Sejmowi potrzeby dokupna wyżej wymienionej realności—pod warunkiem jednak, jeśli z c. k. Skarbu Państwa zapewnionym i przyznany zostanie wydatny udział w kosztach nabycia tej realności, który po doliczeniu cyfry zaoszczędzonych wydatków preliminowanych na urządzenie komunikacji i odgraniczenia zabudowań klinicznych, nie o wiele byłby niższym od żądanej ceny kupna (po 57 koron za sążeń □).

Pawilon dla chorych zakaźnych.

Objęta przedłożonym Wys. Sejmowi i zatwierdzonym uchwałą dn. 4 marca 1907 programem inwestycyjnym budowa pawilonu dla chorych zakaźnych nie mogła być jeszcze rozpoczęta z powodu projektów, jakie w międzyczasie się wyłoniły co do miejsca, na którym pawilon ten miałby być wzniesionym.

Magistrat m. Lwowa domagając się zaniechania tej budowy obok szpitala głównego na gruntach, będących własnością funduszu krajowego, proponował wprawdzie w toku podjętych rokowań odstąpienie innego na ten cel gruntu. Po fachowem zbadaniu okazało się jednak, że ewen-

tualna budowa na gruncie ofiarowanym ze względu na jego położenie przedstawiałaby wielkie trudności natury technicznej i potrzebę nader korzystnego urządzenia komunikacji tak z powodu wzniesienia położenia gruntu, jak niemniej znacznego oddalenia od zabudowań szpitala a w szczególności budynku administracyjnego, wobec czego aprowizacja i w ogóle prowadzenie ruchu w pawilonie zakaźnym byłoby niesłychanie kosztowne i utrudnione.

Nadto warunki stawiane ze strony magistratu miasta Lwowa w zamian za odstąpienie gruntu pod pawilon dla chorych zakaźnych a mianowicie połączenie z nim administracji i obsługi kosztem funduszu krajowego gminnych baraków epidemicznych itp. uważa Wydział krajowy jako nienadające się do przyjęcia.

Gdy zaś c. k. Namiestnictwo domagając się rychłego przystąpienia do budowy powyższego pawilonu, udzieliło Wydziałowi krajowemu opinii, iż trudności wyżej naprowadzone możnaby uchylić przez wyszukanie innych odpowiedniejszych gruntów w bliskości szpitala położonych, przeto Wydział krajowy odniósł się w tym względzie do c. k. Namiestnictwa o bliższe wskazówki ewentualnie pośrednictwo w uzyskaniu takiego gruntu.

Petycja Janiny Zajączkowskiej, wdowy po sekundaryuszu szpitala lwowskiego o zaopatrzenie wdowie i sieroc.

Uchwałą d. 18 marca 1907 l. 2060 przekazał Wys. Sejm petycję Janiny Zajączkowskiej, wdowy po sekundaryuszu szpitala lwowskiego o przyznanie zaopatrzenia wdowie i sierocemu Wydziałowi krajowemu do zbadania, sprawozdania i ewentualnego postawienia wniosku.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przedewszystkiem zaznaczyć musi, iż w myśl postanowień statutu krajow. szpitala powszechnego we Lwowie posady sekundaryusza nadawane tylko na okres dwuletni — wyjątkowo przedłużany — nie uprawniają do żądania emerytury względnie zaopatrzenia wdowie i sierocemu.

Jakkolwiek tedy ś. p. Dr. Juliusz Zajączkowski wedle stwierdzenia Dyrektora szpitala spełniał bardzo gorliwie obowiązki lekarskie w okresie lat blisko 10-ciu a nadto prowadził kierownictwo pracowni chemicznej, Wydział krajowy w obec postanowień statutu szpitala nie może przedstawić Wys. Sejmowi wniosku o przyznanie stałego zaopatrzenia pozostałej wdowie i sierotom, który w danym razie stanowiłby mógł w przyszłości precedens do nabycia nieprzewidzianych statutem uprawnień, wprowadzających niepraktykowane dotąd obciążenie funduszu krajowego.

W sprawie dezynfekcji używanej odzieży.

C. k. Namiestnictwo nadesłało odpowiedź w sprawie kontroli nad handlem starą odzieżą na podstawie opinii krajowej Rady zdrowia, z następującymi wnioskami:

1. Ponieważ handel używaną odzieżą i pościelą na mocy ustawy z 15. marca 1883. Dz. p. p. L. 39. w myśl interpretacji Ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. lipca 1886. Dz. p. p. L. 112. należy do gałęzi przemysłu wymagających koncesyi, należy poddać rewizji wszystkie istniejące hande starej odzieży i pościeli i te, które nie mają koncesyi, zamknąć.
2. Należy cofnąć koncesye tym handlom, które prowadzone są w warunkach, nie odpowiadających wymogom zdrowotnym, w szczególności tym, które nie posiadają osobnego lokalu do przechowywania i sprzedaży odzieży.
3. Aby używana odzież resp. pościel nie była sprzedawana za nową, należy osobom sprzedającym gotową odzież nową, odmawiać koncesyi na prowadzenie równocześnie handlu odzieżą resp. pościelą używaną oraz zarządzić, aby te ostatnie hande posiadały u wejścia wyraźny napis: „Sprzedaż starej używanej odzieży resp. pościeli“.
4. Dozwolici sprzedaż tylko takiej używanej odzieży względnie pościeli, która została przedtem odkażoną. a) W tym celu należy zarządzić, aby wszelkie przesyłki używanej odzieży z poza granic kraju zgłaszane były do odnośnej władzy sanitarnej w celu dezynfekcji,

b) Przesyłki pochodzące z miejsc wewnątrz kraju położonych mogą być uwolnione od przymusu dezynfekcji, jeżeli handlarz wykaże się, że posiadają wytłoczoną stampilię świadczącą o wykonaniu gdzieindziej w kraju dezynfekcji. 5. Dezynfekcja powinna być wykonaną w sposób taki, aby odzież i pościel nie ulegała uszkodzeniu (najlepiej parą formalinową) za opłatą (n. p. 20 hl. od sztuki odzieży), która ma przypaść w połowie kasie urzędu odnośnego, tytułem zwrotu kosztów, w połowie funkcjonariuszowi, który dezynfekcję spełnił. 6. Na znak wykonania dezynfekcji ma być na odzieży (w miejscu mało widocznym) odbita farbą stampilia odnośnego urzędu z datą dezynfekcji (względnie włożona plomba ołowiana z wytłoczoną pieczęcią urzędu). 7. Handlarz kupujący używaną odzież i pościel w celu sprzedaży detalicznej, nie w drodze zakupów hurtownych, lecz także detalicznie od domokrażców w miejscu, gdzie ją sprzedaje, ma oprócz lokalu, gdzie przechowuje i sprzedaje odzież odkażoną, posiadać osobny lokal (komórkę) do przechowywania tylko co kupionej detalicznie odzieży. W lokalu takim nie powinno jednak znajdować się więcej nad 10 kompletów (garniturów) odzieży nieodkażonej. 8. W lokalu, gdzie się odbywa sprzedaż, ma być przechowywaną tylko odzież odkażoną (opatrzoną stampilią). 9. Wykonanie tych zarządzeń należy kontrolować za pomocą rewizji dokonywanych przynajmniej raz w roku przez lekarza (powiatowego, okręgowego lub gminnego). Wykrycie w składzie sprzedażnym odzieży nieodkażonej (bez stampilii) powinno pociągnąć za sobą dezynfekcję wszystkiej odzieży znalezionej na składzie, oraz dezynfekcję izby a to całkowicie na koszt właścicieli składu, a ponowne przekroczenie wyżej wyszczególnionych zarządzeń zamknięcie składu oraz cofnięcie koncesyi. 10. Należy handel domokrażny używaną odzieżą i pościelą poddać przymusowi koncesyi i ograniczyć udzielanie ich. 11. Należy tym właścicielom domów (w miastach), którzy zgłoszą do władzy policyjnej zarządzenie wzbraniające wstępu do swych domów domokrażcom handlującym odzieżą, udzielać pomocy policyjnej do przeprowadzenia ich (przez udzielanie sankcyi urzędowej wystylizowanym w odpowiedniej formie drukowanym obwieszczeniom, oraz karania w drodze policyjnej domokrażców nie przestrzegających tych zarządzeń). 12. Należy zalecić (za pośrednictwem kraj. Rady szkolnej) nauczycielom szkół ludowych, aby pouczali ludność o niebezpieczeństwach dla zdrowia połączonych z nabywaniem odzieży używanej, a to według wskazówek fachowych, których udzieli biuro sanitarne Namiestnictwa.

Zakład Dzieciątka Jezus w Bobrku.

Na podstawie układu zawartego z J. O. Ks. Maryą Bogdan Ogińską z dnia 18 września 1901 jako właścicielką zakładu w Bobrku (koło Oświęcimia) odbiera ten zakład podrzutki przynależne do Galicyi a zrodzone w Wiedeńskim zakładzie położnic i podrzutków i utrzymuje je do 10-go roku życia za opłatą po 14 koron miesięcznie z funduszu krajowego. Pod tymi samymi warunkami utrzymywane są w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku również dzieci odsełane przez szpital św. Łazarza w Krakowie rozmieszczone poprzednio u żywicieli w gminach okolicznych na koszt funduszu podrzutków w Krakowie.

Liczba dzieci podrzutków przewiezionych z zakładu wiedeńskiego i utrzymywanych w Bobrku wynosi obecnie 87 osób.

Liczba zaś dzieci podrzutków przynależnych do Galicyi znajdujących się jeszcze w zakładzie Wiedeńskim wynosi 321, w Pradze tylko 6.

Liczba wreszcie dzieci utrzymywanych w Bobrku kosztem funduszu podrzutków w Krakowie wynosi obecnie 8 osób.

W myśl warunków umowy mają być stopniowo odbierane i umieszczane w Bobrku wszystkie podrzutki przynależne do Galicyi i utrzymywane kosztem funduszu krajowego w Wiedeńskim zakładzie — a to w miarę rozszerzenia zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku. Z powodu braku potrzebnych urządzeń — zakład w Bobrku nie odbiera jednak

na razie osesków lecz tylko dzieci już odkarmione t. j. w 2-gim roku względnie 3-cim roku życia.

Dzieci (podrzutki) przewozi zakład w Bobrku z Wiednia własnym kosztem partjami po kilkanaście osób w okresie letniej pory roku.

Skutkiem zaszłych trudności administracyjnych — peryodyczny odbiór dzieci (podrzutków) z zakładu Wiedeńskiego doznał pewnej zwłoki — Wydział krajowy spodziewa się jednak, że w przyszłości odbiór ten odbywać się będzie stosownie do warunków umowy, tak iż z czasem wszystkie dzieci (podrzutki) przynależne do Galicyi i utrzymywane kosztem funduszu krajowego, przewiezione i umieszczone będą w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku.

Z uznaniem ofiarności i troskliwości podnieść to należy, iż J. O. Ks. Marya Bogdan Ogińska jako właścicielka zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku utrzymuje wyłącznie własnym kosztem pewną liczbę dzieci (podrzutków), które już przekroczyły wiek normalny lat 10-ciu a to celem przysposobienia ich do jakiegoś praktycznego zawodu tak, iżby nie stały się ciężarem dla społeczeństwa.

W ogólności dzieci pomieszczone w zakładzie w Bobrku doznają pod każdym względem troskliwej opieki, pobierają elementarną naukę szkolną i uczą się rozmaitych rzemiosł — a dla zabawy i rozrywki tworzą własną kapelę pod kierownictwem nauczyciela muzyki.

Prócz pomieszczonych na koszt funduszu krajowego podrzutków galicyjskich — utrzymywane są w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku i inne dzieci (sieroty), przyjmowane na zlecenie właścicielki zakładu i na Jej wyłączne koszta.

Sprawa le-
czenia ma-
tołków
w gminach

Wydział krajowy zachęcony wynikiem doświadczeń z tyreoidyną jako środkiem leczniczym przeciw matolectwu (kretynizmowi), podjętych w Morawie przez Dra Adolfa Eysselta i ogłoszonych w piśmie *das österreichische Sanitätswesen*, uznał za wskazane poczynić i w kraju naszym próby z tym środkiem, ponieważ matolectwo w znaczny sposób szerzy się w kilku powiatach górskich i podgórskich w Galicyi a opiera się dotychczas stosowanym środkiem leczniczym i wychowawczym. Za skutecznością tyreoidyny przemawiają liczne próby, głównie zaś prace prof. Wagnera w Wiedniu, który jest najlepszym znawcą tej metody leczniczej i gorliwie szerzeniu jej poświęca się. Metoda polega na tem, że tyreoidynę w pastylkach podaje się matołkom w gminie ich zamieszkania, w domu rodzinnym, pod kierunkiem zaufanej osoby z miejscowej inteligencji, pod kontrolą lekarza okręgowego lub powiatowego. Leczenie trwa najmniej rok, po którym to czasie u osobników stosownie wybranych już objawia się znaczny postęp w rozwoju umysłowym, przybytek na wadze, wzrost siły mięśniowej i t. p. Ponieważ rodziny matołków są zazwyczaj nader ubogie i nie mają dostatku środków odżywczych, przeto do akcji należy także dostarczenie leczonym mleka, omasty i t. p. w codziennych porcjach. Z całym tym projektem Wydział krajowy odniósł się do c. k. Namiestnictwa z zapytaniem o objawienie opinii co do wartości samego środka i czy c. k. Namiestnictwo byłoby chętne współdziałać w ułożeniu i wykonaniu planu oraz wyjednać na ten cel zasilek ze skarbu państwa dla wspólnego z funduszem krajowym pokrycia kosztów tej próbnej akcji zdrowotnej. C. k. Namiestnictwo przedłożyło tę odezwę c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, z wnioskiem o udzielenie subwencji na wspomniany cel, c. k. Ministerstwo zaś poleciło, aby program akcji opracowany został w porozumieniu z Wydziałem krajowym i aby doniesiono, jaką kwotą Wydział krajowy przyczyni się do tej akcji. Wynikiem dalszego porozumienia było dokładniejsze określenie terenu do pierwszych prób z tyreoidyną i na taki teren wybrał Wydział krajowy powiat nowotarski, jako najgęściej przez matołków zamieszkały i posiadający najlepsze rozmie-

szczenie siedzib lekarzy okręgowych — zaś c. k. Namiestnictwo ma zająć się ułożeniem szczegółowego programu działania i kosztów na tym już dokładnie określonym obszarze kraju.

Wydział lekarski uniwersytetu lwowskiego wniesioną do Wys. Sejmu petycją z dnia 23. lutego 1907 upraszał, aby Wysoki Sejm raczył uchwalić, iż obserwacya umysłowo chorych w szpitalu krajowym we Lwowie ustaje z chwilą otwarcia kliniki neurologiczno-psychiatrycznej, która obejmie funkcyje oddziału obserwacyjnego szpitalnego. Ponieważ prośba ta wniesiona została z powodu wniosku Wydziału krajowego, o umieszczenie szpitalnego oddziału obserwacyjnego w obecnym, stosownie przysposobionym pawilonie dla zakaźnych — przeto rozumie się samo przez się, że Wydział lekarski domaga się zniesienia tego szpitalnego oddziału t. z. wewnętrznego III., który jest właśnie oddziałem obserwacyjnym dla umysłowo chorych — a żądanie to uzasadnia troską o zabezpieczenie klinice neurologiczno-psychiatrycznej dostatecznej ilości chorych, jako materiału naukowego. Wysoki Sejm zatwierdził wprawdzie całkowity program przez Wydział krajowy w sprawie przytoczeń w szpitalu kraj. przedłożony, polecił jednak Wydziałowi krajowemu w przedmiocie petycją podniesionym zdać sobie sprawę. Wydział krajowy z polecenia tego niniejszem w następujący sposób się wywiązuje:

Obawa wydziału lekarskiego lwowskiego o brak materiału naukowego dla kliniki psychiatrycznej, wypowiedziana 23 lutego 1907 a więc co najmniej dwa lata przed rozpoczęciem budowy kliniki jest przedwczesna a w istocie rzeczy płonna, bo już dotychczasowy, duży napływ umysłowo chorych i do szpitala krajowego i do zakładu w Kulparkowie obawę tę uspokaja. (Kulparków ma już o 300 chorych po nad stan normalny i przedstawia największy w Austrii ruch chorych, to jest stosunek przyjęć i wydaleń do ogólnej liczby pielęgowanych). I działa się inaczej niż może w takim kraju, jak Galicya, gdzie dla kilku tysięcy osób obłąkanych lub umysłowo niedołącznych nie ma pomieszczenia w publicznych zakładach. Z chwilą otwarcia kliniki psychiatrycznej a więc zakładu naukowego, wyposażonego w wyższą stopę urządzenia, komfortu i wygod, nie tylko, że napływ chorych umysłowo do Lwowa z Galicyi i krajów ościennych wzrośnie w ogóle, ale i z pomiędzy takich, którzy dotychczas nie mając wyboru, musieli się zgłaszać do szpitala i do Kulparkowa, wielka część przesunie się przez kliniczną izbę przyjęcia. Jeżeli zaś w dodatku na klinice — jak o tem pismo fakultetu lekarskiego zapewnia — bez względu na jej cele dydaktyczne znajdą umieszczenie i tacy chorzy, których studenci wcale widzieć nie będą, to niewątpliwie spory zastęp osób z klas lepszych, zwabionych tymi sanatoryjalnymi warunkami, pomnoży materiał kliniki. Poza tem ma klinika jeszcze prawo zabezpieczyć sobie, by sąd karny, policya, magistrat i inne władze odstawiały do obserwacji klinicznej wszelkie przypadki chorób umysłowych, jakie w ręce tych władz się dostają, co też może stanowić poważną cyfrę. W myśl umowy z roku 1892 zawartej pomiędzy c. k. Rządem a Wydziałem krajowym każdej z klinik a więc i psychiatrycznej, przysługuje prawo wybierania sobie materiału naukowego z pomiędzy chorych leczonych na koszt funduszu krajowego w oddziałach szpitala lwowskiego oraz odsyłania na oddziały chorych, do celów naukowych nieprzydatnych a leczenia potrzebujących. W tej umowie ma więc klinika jeszcze jedno więcej źródło naukowego materiału, które to źródło spotężnić może przez objęcie umową i Kulparkowa, pamiętać zaś należy, że i u chorych, leczonych na innych lwowskich klinikach, występują zbroczenia umysłowe, mające wielkie znaczenie dyktacyjne i że przypadki takie przenoszone będą do kliniki psychiatrycznej.

W przedmiocie oddziału obserwacyjnego powoływanie się na analogię klinik i szpitali wiedeńskich nie posiada praktycznego znaczenia,

bo stosunki wiedeńskie wyrosły na zupełnie innych podstawach historycznych i prawno-politycznych, z których miara do kraju naszego przykładana być nie może i daleko słuszniej należałoby poszukać analogii na gruncie własnym, w drugim mieście uniwersyteckim, w Krakowie. Tam buduje się także klinika neurologiczno-psychiatryczna, tych samych co lwowska rozmiarów, a jednak tamtejszy wydział lekarski w interesie tej kliniki wcale nie upomniał się o zniesienie obserwacji w szpitalu krakowskim, choć tam oddział św. Ducha jest 4 razy większy, jak oddział III. wewnętrzny we Lwowie a inne warunki, zwłaszcza geograficzne, odnoszące się do napływu umysłowo chorych już dziś dla kliniki krakowskiej mniej korzystne, niż lwowskie, pogorszą się znacznie w niedalekiej przyszłości po otwarciu Kobierzyna.

Te rzeczowe na prawdziwym stanie sprawy oparte uwagi, mogą zupełnie uspokoić troskę o brak materyału naukowego dla kliniki psychiatrycznej lwowskiej, wypowiedzianą w piśmie wydziału lekarskiego i dają niewątpliwą pewność, że klinika rozwijać się będzie bez poświęcania na jej korzyść szpitalnego oddziału obserwacyjnego, który i w organizacji opieki krajowej nad umysłowo chorymi i w ustroju samego szpitala lwowskiego jest niezbędną częścią składową, której ubytek — mimo pozorów oszczędności dla funduszu krajowego — ciężkie za sobą pociągnąłby musiał dla szpitalnictwa krajowego straty. (Uwidocznione to jest wyczerpująco w przedłożonym Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu z inspekcji szpitala lwowskiego).

Nowe
szpitale pow-
szeczne
Dolina

C. k. Prezydium Namiestnictwa pismem z d. 26. maja 1907 l. 9.973 zawiadomiło Wydział krajowy, iż w dniu 28. kwietnia 1907 udzieloną została Najwyższa sankcja projektowi ustawy, nadającej szpitalowi w Dolinie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Wskutek powyższego zawiadomienia, wydelegowaną została komisja, która w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Dolinie poczynić miała przedwstępne przygotowania do odbioru szpitala i wskazania braków tak w urządzeniach budowli szpitalnych, jak i w inwentarzach, które przed otwarciem szpitala uzupełnić wypadnie.

Z przeprowadzonego dochodzenia komisji okazało się, że szpital nie może być otwartym przed wykonaniem licznych robót budowlanych, przed uzupełnieniem urządzeń mechanicznych i wewnętrznego urządzenia szpitala kosztem obliczonym w przybliżeniu na 60.000 K. Wydział powiatowy nie mając tak znacznego funduszu do dyspozycji, zwrócił się z prośbą do Wydziału krajowego, aby we własnym zarządzie zechciał za powiat uskutecznić wszelkie adaptacje i na pokrycie kosztów udzielił stosownej zaliczki, którą po zeznaniu skryptu dłużnego, w terminie oznaczonym zwróci funduszowi krajowemu powiat w Dolinie. Na poczet kosztów adaptacji złożył powiat 10.000 koron w gotówce.

Wydział krajowy uwzględniając prośbę powiatu, polecił wykonać wszelkie adaptacje w szpitalu i w wewnętrznym urządzeniu we własnym zarządzie, tak że w dniu 1 lipca 1908 szpital pod każdym względem uzupełniony, do użytku publicznego oddany zostanie. Na udzieloną zaliczkę w kwocie 50.000 koron zeznał powiat skrypt dłużny, obowiązując się zwrócić 40.000 koron zaraz po uzyskaniu zezwolenia od Wys. Sejmu na zaciągnięcie dłuższoterminowej pożyczki w tej samej wysokości, resztę zaś w kwocie 10.000 K w pięciu równych ratach rocznych.

Nowy Sącz.

Po przeprowadzeniu robót wodociagowych i kanalizacji sposobem biologicznym, tudzież po skompletowaniu wewnętrznego urządzenia nowy szpital w Nowym Sączu otwarty został dnia 5 kwietnia 1907.

Złoczów.

Nowy szpital powszechny w Złoczowie otwarty został dnia 1 stycznia 1907, a dla ogólnego ruchu chorych w dniu 15 stycznia 1907.

Nowe budo- Uchwałą z dnia 11 marca 1907 l. 34.281 Wys. Sejm uznał po-
 wy i przeisto- trzebę budowy domu gospodarskiego, pawilonu izolacyjnego i trupiarni
 czenia szpi- przy szpitalu powszechnym w Brzeżanach, upoważniając Wydział kra-
 tali prowinc- jowy do zaciągnięcia pożyczki w takiej wysokości, jaka okaże się po-
 cyonalnych. trzebną do pokrycia połowy kosztów budowy i urządzenia wymienio-
 Brzeżany. nych budowli oraz zapłacenia całkowitej ceny kupna budynków szpi-
 talnych w sumie 30.000 koron.

Ogólne koszta budowy obliczone zostały na kwotę 80.600 koron
 a po rozpisanej licytacji, budowa oddaną została spółce budowniczej
 „Józef Domirecki i Franciszek Petryków“, która z powierzonego zadania
 wywiązała się o tyle, że nowy budynek izolacyjny i ekonomiczny
 są zupełnie zmurowane i dachem pokryte, wewnętrzna zaś wyprawa jest
 w toku. Budowa trupiarni z powodu opozycji sąsiadów szpitala, mogła
 być rozpoczęta dopiero z wiosną roku bieżącego po komisyjnym
 zbadaniu zarzutów przez c. k. Starostwo w Brzeżanach. Po nadesłaniu
 przez Magistrat miasta Brzeżan oświadczenia fundatorów szpitala,
 iż zgadzają się, aby realność wraz z budynkami szpitalnymi sprzedaną
 została funduszowi szpitalnemu w Brzeżanach i po przedłożeniu kon-
 traktu kupna i sprzedaży gminy m. Brzeżan, Wydział krajowy wypła-
 cił umówioną cenę kupna 30.000 koron.

Husiatyn. Rozpoczęta z wiosną 1907 r., w celu rozszerzenia szpitala, do-
 budowa nowego pawilonu postąpiła do tego stopnia, że w wystawionym
 już budynku wykonują się obecnie roboty stolarskie. W lecie roku bie-
 żącego po skompletowaniu urządzenia wewnętrznego, nowy pawilon od-
 danym zostanie do użytku chorych.

Oprócz wykończenia nowego pawilonu są w toku następujące ro-
 boty zewolone przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 24. października 1905
 LW. 102.630 a mianowicie: adaptacje w starym budynku szpitalnym,
 adaptacje w budynku przywróconym według swego pierwotnego prze-
 znaczenia na pawilon dla zakaźnie chorych i w budynku obecnie na
 ten cel używanym, dalej mury obwodowe okalające szpital, siatki na
 ogrodzenie i chodniki, wreszcie nowe wodociągi i instalacja łazienek
 i wychodków w nowym budynku, wreszcie rekonstrukcyja w starych bu-
 dynekach.

Sanok. Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 21. lutego 1907 powziął na-
 stępującą uchwałę:

1) Sejm uznaje potrzebę budowę pawilonu izolacyjnego, budynku
 gospodarskiego z lodownią i truparni, tudzież potrzebę zarządzenia od-
 grzybienia mieszkania siostr Miłosierdzia przy szpitalu powszechnym
 w Sanoku.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki
 w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną do pokrycia połowy kosztów
 tych budowli i adaptacji.

Komunikując powyższą uchwałę Wys. Sejmu Magistratowi miasta
 Sanoka, wezwaliśmy gminę, aby wcześniej wystarała się o potrzebne fun-
 dusze na pokrycie połowy kosztów, wymienionych w uchwale, robót bu-
 dowlanych, obliczonych w przybliżeniu na kwotę 36.330 K i do czego
 w myśl §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 gmina tamtejsza jest obo-
 wiązana. W odpowiedzi na to przedłożył Magistrat m. Sanoka przed-
 stawienie przeciw powyższemu wezwaniu, uchylając się zupełnie od po-
 noszenia jakichkolwiek wydatków. Po zagrożeniu jednak, że szpital
 w tym stanie zniszczenia dalej istnieć nie może i że w razie odmowy
 funduszków ze strony gminy, szpital zostanie zamkniętym, zdecydował
 się Magistrat na dostarczenie funduszków, jednak tylko w kwocie 13.000
 koron i zażądał, aby roboty odnoszące się do rozszerzenia szpitala a ma-
 jące się wykonać wspólnym kosztem, ograniczone były na razie tylko do
 budowli najniezbędniejszych przez Magistrat wyliczonych. Wydział kra-

jowy przychyłając się do tej prośby po obliczeniu kosztów tych najniezbędniejszych budów, które wskutek podrożenia cen materiałów i robocizny wzrosły przeszło o 10%, zażądał złożenia kwoty 18.690 K. Gdy mimo urgensów Magistrat udziału swego w oznaczonej cyfrze nie złożył, zapowiedział Wydział krajowy, że jeżeli gmina do końca czerwca b. r. nie oświadczy się stanowczo z gotowością pokrycia połowy kosztów postanowionych przez Wydział krajowy budowlu, — szpital z dniem 1 lipca b. r. będzie zamkniętym.

Tarnów.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 22. lutego 1907 powziął następującą uchwałę:

1) Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala powszechnego w Tarnowie a to przez dobudowanie pawilonu chirurgicznego na 60 łóżek i rozszerzenie domu gospodarczego.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną na pokrycie połowy kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacji i niezbędnych ulepszeń tego szpitala.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ta budowa i adaptacje rozpoczęte zostały w r. 1907 o ile pertraktacje pomiędzy Wydziałem krajowym a gminą w sprawie finansowego przyczynienia się do budowy w międzyczasie ukończone zostaną.

Wykonując powyższe polecenie, Wydział krajowy po rozpisaniu licytacji ofertowej, oddał budowę nowych budynków i adaptacje starych, przedsiębiorcy p. Janowi Lewińskiemu, architekcie we Lwowie, za cenę kosztorysową z dodatkiem $9\frac{1}{2}\%$, t. j. 213.525 koron. Roboty zaś instalacyjne wodociągów i innych urządzeń mechanicznych oddane zostały firmie „Zygmunt Rodakowski“ za kwotę ryczałtową 31.622 K 99 h. Cały koszt rozszerzenia szpitala w Tarnowie, wraz z uzupełnieniem wewnętrznego urządzenia szpitala, obliczony został na 289.755 koron. Gmina miasta Tarnowa w myśl postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 obowiązana jest tylko do pokrycia części tych kosztów a mianowicie do pokrycia połowy kosztów rozszerzenia szpitala i wewnętrznego urządzenia dobudowanej części. Gdy wydatek ten wyniesie w przybliżeniu 182.340 K, przeto na gminę przypadnie do pokrycia połowa tej sumy.

Budowę rozpoczęto w lecie 1907 r., która podzielona na dwa okresy, trwać będzie trzy lata. W okresie I-ym postanowiono budowę pawilonu chirurgicznego, rekonstrukcję pawilonu zakaźnego i budowę budynku gospodarczego dla prowizorycznego pomieszczenia pralni lub kuchni. W okresie II-gim ma nastąpić rekonstrukcja budynku szpitalnego i administracyjnego po ukończeniu i przeniesieniu chorych do nowego pawilonu.

Z końcem roku 1907 wykonano następujące budowle i instalacje: Pawilon chirurgiczny wyprowadzono pod dach i przykryto. W budynku administracyjnym zaadaptowano część kuchenną i wykonano przebudówkę tworzącą połączenie tego budynku z budynkiem szpitalnym i cały wewnątrz wykończono. Przy budynku szpitalnym wykonano dobudówkę na zakrystyę i sprowadzono drzwi i okna nowe.

Z robót instalacyjnych wykonano rurociągi dla wody zimnej, gorącej i pary w budynku administracyjnym. Wykonano kanał główny wraz z połączeniem do kuchni, pralni i do kotłowni w suterrenach pawilonu chirurgicznego.

Rekonstrukcja pawilonu zakaźnego i trupiarni nie mogła być przeprowadzoną z powodu sprzeciwu c. k. Starostwa. Sprawa ta jednak wkrótce rozstrzygniętą zostanie.

Sprawa budowy pawilonu wenerycznego przy powiatowym szpitalu w Stryju.

W odpowiedzi na pismo w sprawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 11. marca 1907 co do budowy pawilonu dla chorych wenerycznych przy szpitalu powszechnym w Stryju, oznajmiło c. k. Namiestnictwo w dniu 22. września 1907, l. 4.532/pr., że gotowe jest przedstawić c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych wnioski, aby ze względu na znaczne rozszerzenie zarazy syfilitycznej w niektórych gminach powiatu stryjskiego, c. k. Rząd przyczynił się do kosztów budowy osobnego pawilonu dla takich chorych przy szpitalu powszechnym w Stryju. Ażeby jednak wniosek ten tem pewniej mógł być przychylnie załatwionym, zażądało c. k. Namiestnictwo sporządzenia szkicu zamierzonego pawilonu i kosztorysu tej budowy celem przedłożenia ich c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Chcąc zadość uczynić powyższemu żądaniu, polecił Wydział krajowy swym siłom fachowym sporządzenie odpowiedniego szkicu uwzględniającego rozmiary i rozkład sal w pawilonie oraz ich przeznaczenie, przy uwzględnieniu wymagań higieny szpitalnej. Zasada ogólna budowy przyjęta według modelu szpitala Virchowa zabezpiecza chorym obfitość powietrza i światła.

Pawilon obliczony na 60 łóżek dla chorych, to jest dla 30 mężczyzn i 30 kobiet, kosztować ma wraz z instalacją wodociągów, centralnem ogrzewaniem i oświetleniem gazowem tudzież wewnętrznem urządzeniem sumę 218.920 koron czyli po 3.648 K 66 h. za jedno łóżko.

Dalszy przebieg sprawy jest w toku.

Porównanie

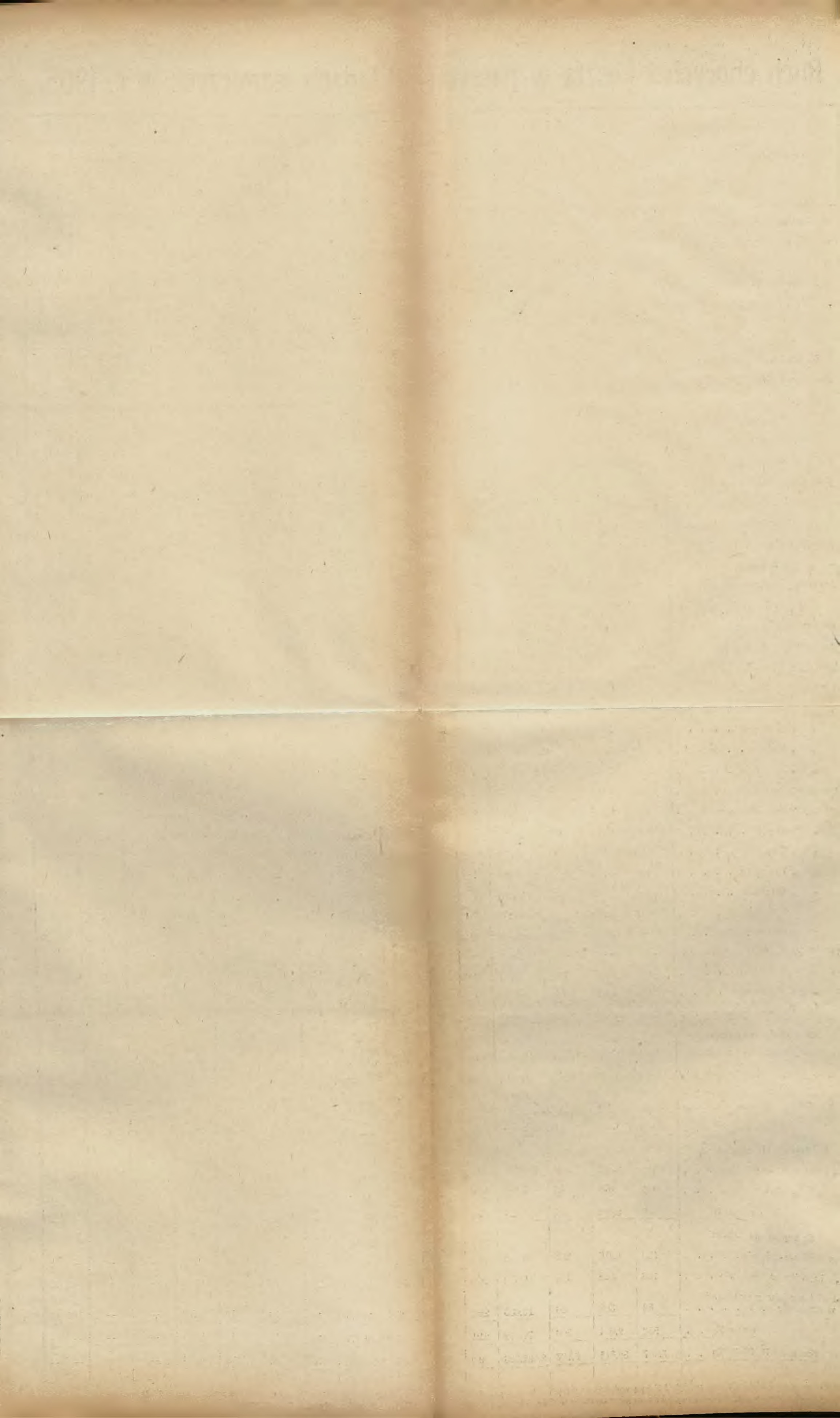
rzeczywistych wydatków na cele zdrowia publicznego w roku 1905 z takimiż wydatkami w roku 1904.

Rubryka	Pozycja	Zamknięcie rachunków			1905			1904	
		Wydatki			Wydano	Prelimino- wano	Różnica	Wydano	Różnica
					K	K	K	K	K
III.	38	Koszta leczenia		2,872.774	2,740.000	+ 132.774	2,795.766	+ 77.008	
	43	" " przyjęte na fund. kraj. w zastępstwie gmin		12.000	12.000	—	10.000	+ 2.000	
	48—51	Publiczna służba zdrowia (lekarze okręgowi, szczepienie i t. p.)		260.764	266.700	— 5.936	265.021	— 4.257	
	39	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoriach dla tuberkulicznych		10.000	10.000	—	—	+ 10.000	
	52	Zakład szczepienia wścieklizny Dr. Bujwida w Krakowie	2.060 K						
	53	Szpital SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800 "						
	54	Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiólkach	600 "						
	55	Kolonia lecznicza w Iwoniczu	1.600 "						
	56	Szpital komisji klimatycznej w Zakopanem	600 "						
	57	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie na dokończenie budowy szpitala	3.598 "						
	58	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	1.000 "						
	59	Zakład św. Józefa we Lwowie dla nieuleczalnych	2.000 "						
	60	Lecznicza powszechna we Lwowie	2.000 "						
	60a	Lecznicza powszechna we Lwowie na rozszerzenie i wewnętrzne urządzenie	1.500 "						
	61	Kolonia lecznicza w Rymanowie	1.000 "						
	62	" " w Rabce na utrzymanie dzieci	600 "						
	63	Towarzystwo "ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600 "						
	64	" " " " w Krakowie	600 "						
	66	Szpital SS. Miłosierdzia w Przeworsku	1.200 "	20.758	20.760	— 2	18.899	+ 1.859	
	59a	" izraelski we Lwowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych		2.000	2.000	—	—	+ 2.000	
		Dotacje zakładów:							
	40	Szpital Lwow. oddz. chorych i położnic z klinikami		120.481	60.560	+ 59.921	196.023	— 75.542	
	41	Kraj. zakład dla obłąkanych na Kulparkowie		—	27.145	— 27.145	—	—	
	42	Szpital św. Łazarza w Krakowie: oddział położnic		12.710	25.185	— 12.475	26.277	— 13.567	
	47	Utrzymanie podrzutków w kraju i zagranicą		56.663	61.000	— 4.337	34.296	+ 22.367	
						+ 192.695)		+ 115.234)	
						— 49.895)		— 93.366)	
		Razem		3,368.150	3,225.350	+ 142.800	3,346.282	+ 21.868	
		Dochody			Wpłynęło	Prelimino- wano	Różnica	Wydano	Różnica
				K	K	K	K	K	
II.	6	Nadwyżka dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie:							
		a) oddział chorych	11.256 K 32 g						
		b) " syfilitycznych	6.250 " 56 "						
		c) " obłąkanych	13.349 " 32 "	30.856	17.630	+ 13.226	13.863	+ 16.993	
	7	Nadwyżka dochodów szpitala Lwowskiego, oddział chorych i położnic z klinikami		—	—	—	—	—	
	8	Nadwyżka dochodów zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie		58.981	—	+ 58.981	47.557	+ 11.424	
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rach. kwartalnych		59.821	58.000	+ 1.821	61.941	— 2.120	
	10	" od gmin za dawniejsze koszta leczenia		175	50	+ 125	161	+ 14	
	11	" od szpitali powsz. za sprawdzanie recept aptekarskich		730	1.020	— 290	1.118	— 388	
						+ 74.153)		+ 28.431)	
						— 290)		— 2.508)	
		Razem		150.563	76.700	+ 73.863	124.640	+ 25.923	
		Wydatek rzeczywisty		3,217.587	3,148.650	+ 68.937	3,221.642	— 4.055	

GENERAL STATEMENT

STATE OF NEW YORK

No.	Name	Age	Sex	Description of Property
1	John Doe	45	Male	Real Estate, 123 Main St, New York, NY
2	Jane Smith	38	Female	Personal Effects, Jewelry, Furniture
3	Robert Brown	52	Male	Business Assets, Stocks, Bonds
4	Mary White	60	Female	Real Estate, 456 Park Ave, New York, NY
5	James Black	40	Male	Personal Effects, Automobile, Boat
6	Elizabeth Green	55	Female	Real Estate, 789 Broadway, New York, NY
7	William Gray	35	Male	Business Assets, Stocks, Bonds
8	Anna King	65	Female	Real Estate, 1010 5th Ave, New York, NY
9	Charles Lee	48	Male	Personal Effects, Jewelry, Furniture
10	Sarah Hall	50	Female	Real Estate, 1111 6th Ave, New York, NY

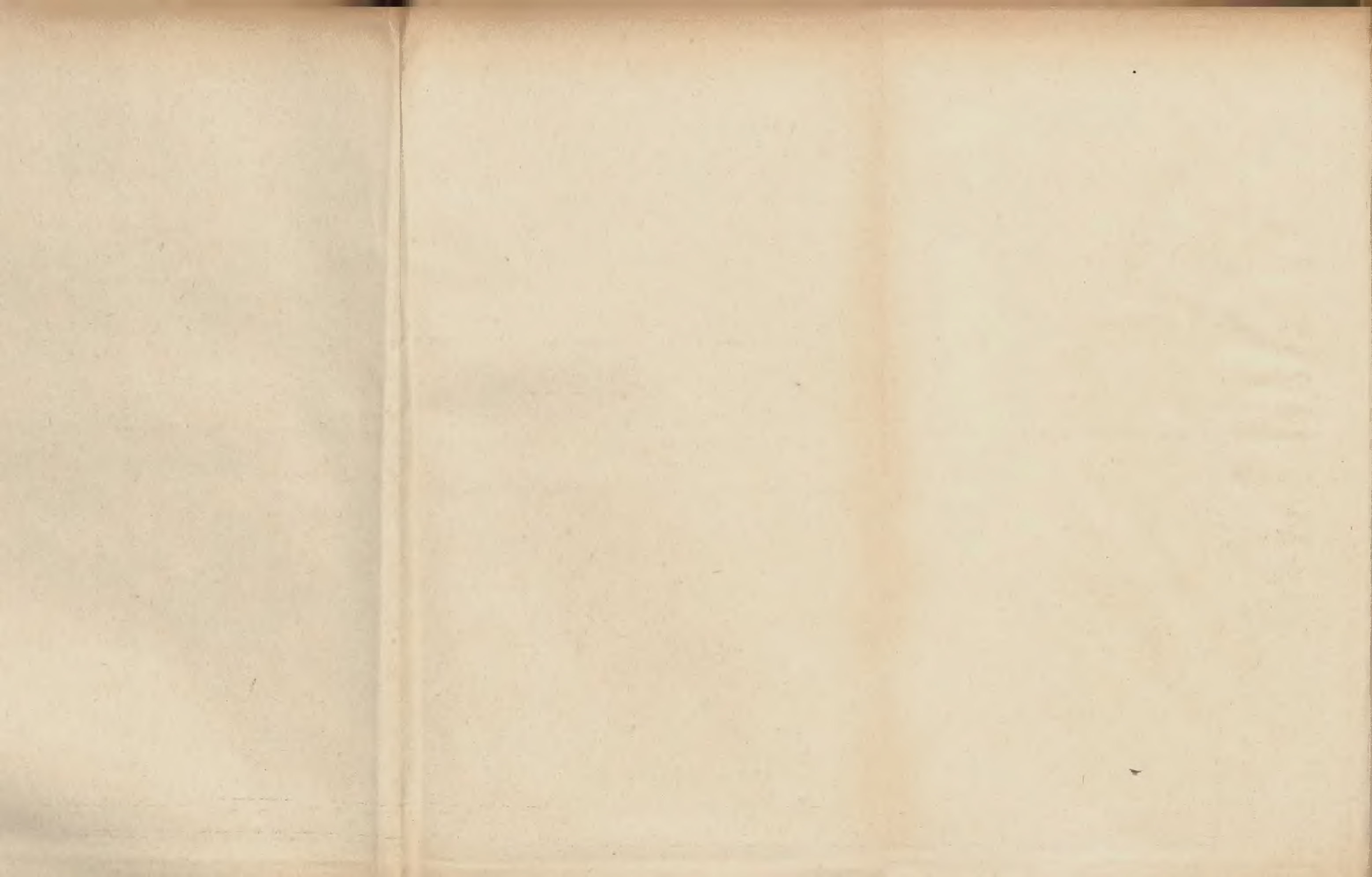

WYKAZ

wydatków w trzech szpitalach krajowych w r. 1905.

Liczba porz.	Poszczególnienie									
	Lwów — oddział szpitalny		Kulparków		Kraków		Lwów — Oddział kliniczny		Kraków	
	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.
	Ilość dni leczenia w r. 1905.		Ilość dni leczenia w r. 1905.		Na dzień leczenia przypada		Na dzień leczenia przypada			
	217.238	63.229	264.281	393.199						
	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.
1	108.217	72.897	148.599	224.331	—	49.82	1 15.25	—	56.22	—
2	16.284	4.684	19.083	23.506	—	7.49	7.40	—	7.22	—
3	10.093	4.180	11.892	13.743	—	4.64	6.61	—	4.87	—
4	16.693	21.177	14.781	21.032	—	7.68	33.49	—	5.59	—
5	8.764	19.997	10.149	6.626	—	4.03	31.62	—	4.21	—
6	18.226	33.602	20.032	1.401	—	8.38	53.14	—	7.57	—
7	24.356	35.438	36.756	16.059	—	11.21	56.04	—	14.28	—
8	5.100	3.203	6.302	6.092	—	2.34	5.06	—	2.42	—
9	968	—	1.211	1.791	—	0.32	—	—	0.49	—
10	2.268	1.932	3.276	4.104	—	1.04	3.05	—	1.24	—
11	—	—	1.358	4.841	—	—	—	—	0.51	—
12	826	705	2.310	34.920	—	0.38	1.15	—	0.87	—
13	2.291	259	320	923	—	1.05	0.4	—	0.12	—
14	15.249	7.422	11.279	22.871	—	7.01	11.72	—	4.64	—
15	59.509	7.779	58.337	30.416	—	27.39	12.3	—	22.07	—
16	14.316	11.089	23.266	19.810	—	6.59	10.7	—	8.8	—
17	11.109	5.241	15.381	12.707	—	5.11	8.3	—	5.81	—
18	42.098	24.941	51.019	84.163	—	19.37	39.44	—	19.3	—
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	2.708	2.177	2.487	1.419	—	1.24	3.44	—	0.94	—
21	13.625	10.965	3.961	4.254	—	6.22	15.76	—	1.49	—
22	25.674	—	16.020	10.958	—	11.81	—	—	6.61	—
23	1.572	—	3.351	842	—	0.72	—	—	1.26	—
24	6.263	1.477	6.200	2.214	—	2.88	2.33	—	2.34	—
25	3.520	—	—	—	—	1.62	—	—	—	—
26	—	—	139	—	—	—	—	—	0.05	—
27	197	167	2.218	76	—	0.09	0.27	—	0.84	—
28	—	—	—	119	—	—	—	—	—	—
29	—	—	108	—	—	—	—	—	0.04	—
30	2.528	3.843	5.151	8.856	—	1.16	6.07	—	1.94	—
	412.454	273.265	474.986	558.084	1	89.57	3 23.54	1	81.74	1 56.84
	Razem . . .									
1	3.000	—	2.000	1.757	—	—	—	—	—	—
2	33.533	—	49.635	—	—	—	—	—	—	—
3	7.765	676	10.705	—	—	—	—	—	—	—
4	13.957	—	6.048	—	—	—	—	—	—	—
5	4.033	—	5.078	58.996	—	—	—	—	—	—
6	100.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	44.354	—	—	—	—	—	—	—
	162.288	676	117.820	60.753	—	—	—	—	—	—
	574.742	273.941	592.806	618.837	—	—	—	—	—	—
	Ogólny wydatek . . .									

Do tego:

SA

YW

1851

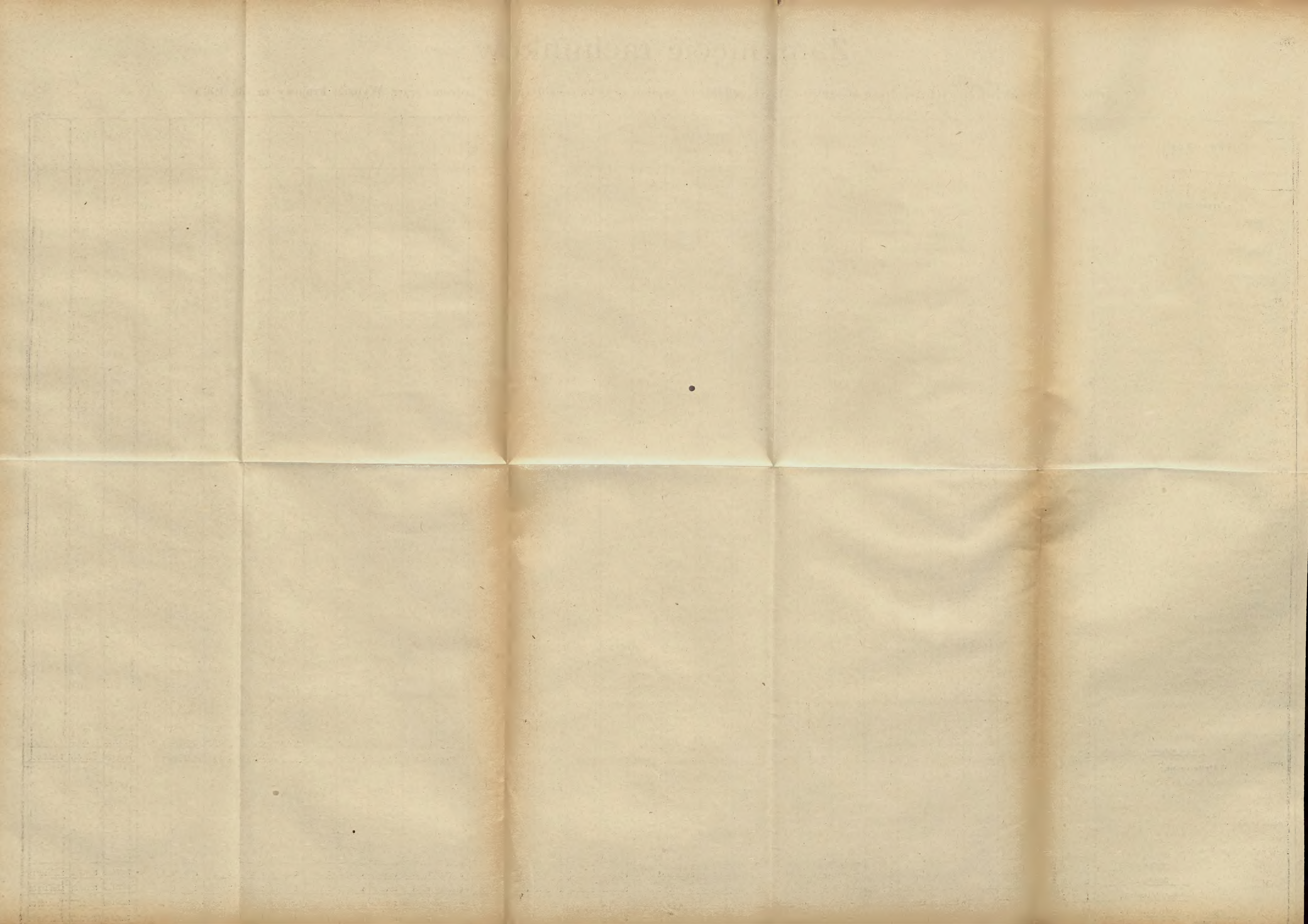
1851

1851

1851

1851

1851

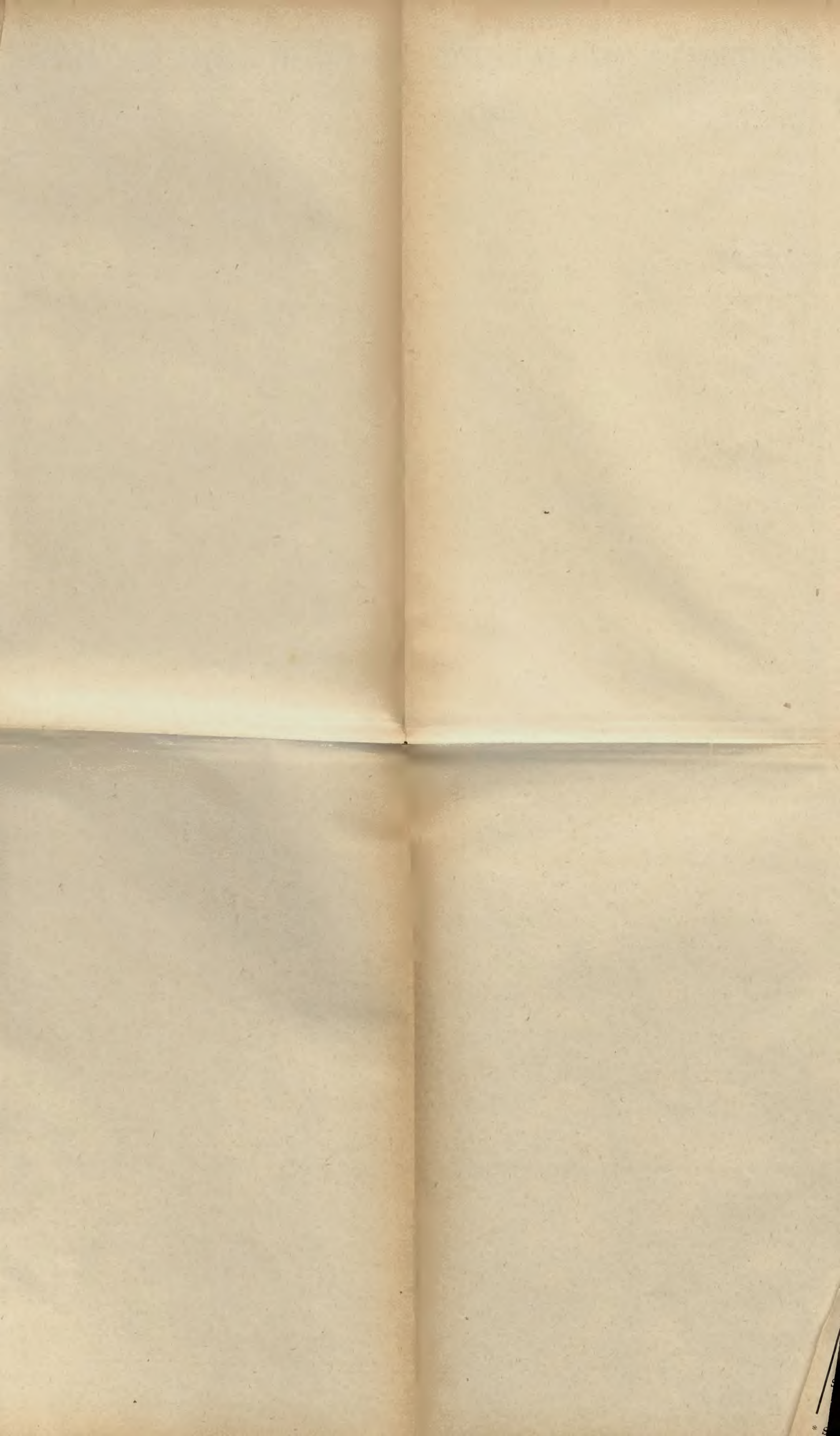

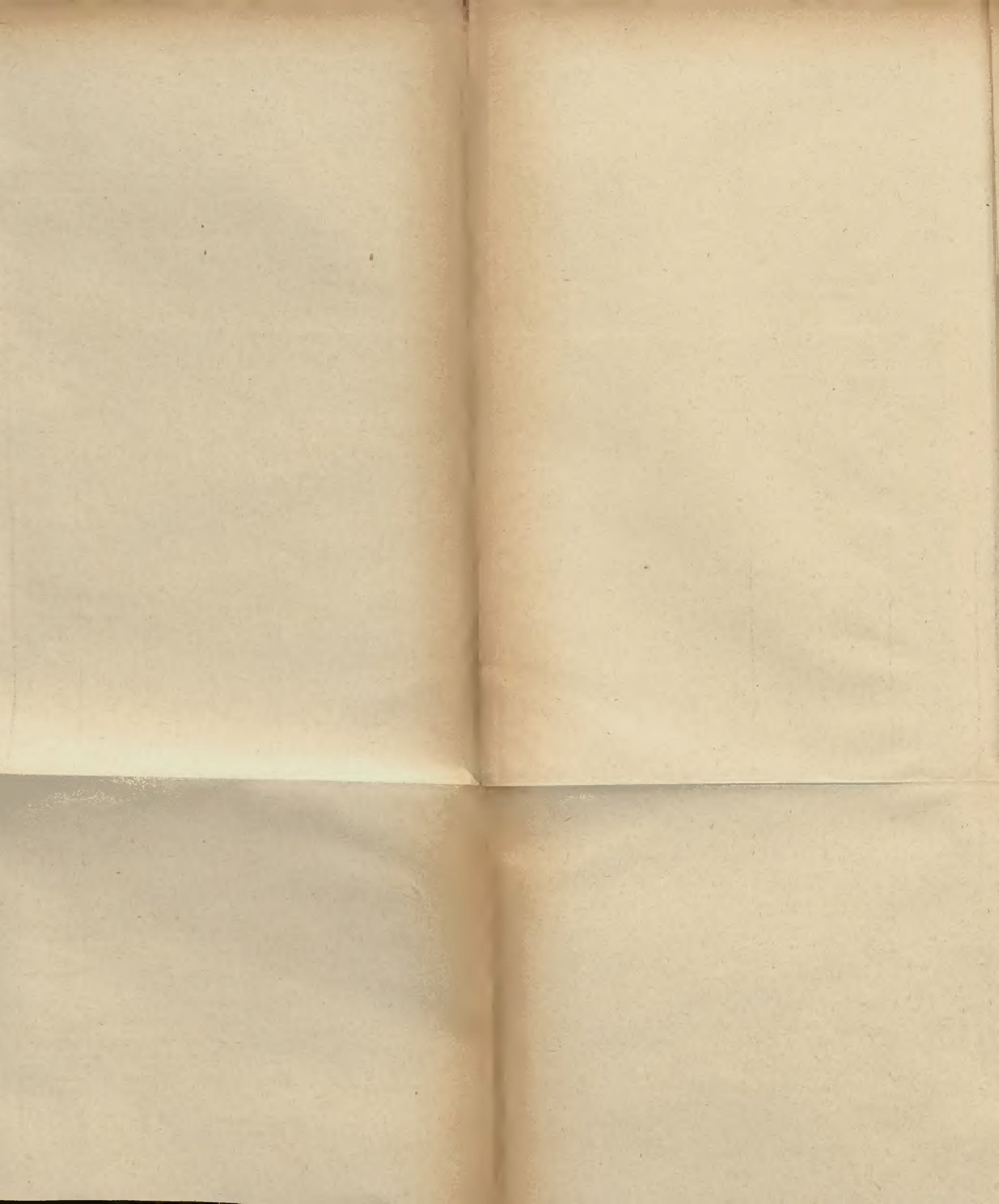
W. H. P. 75

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

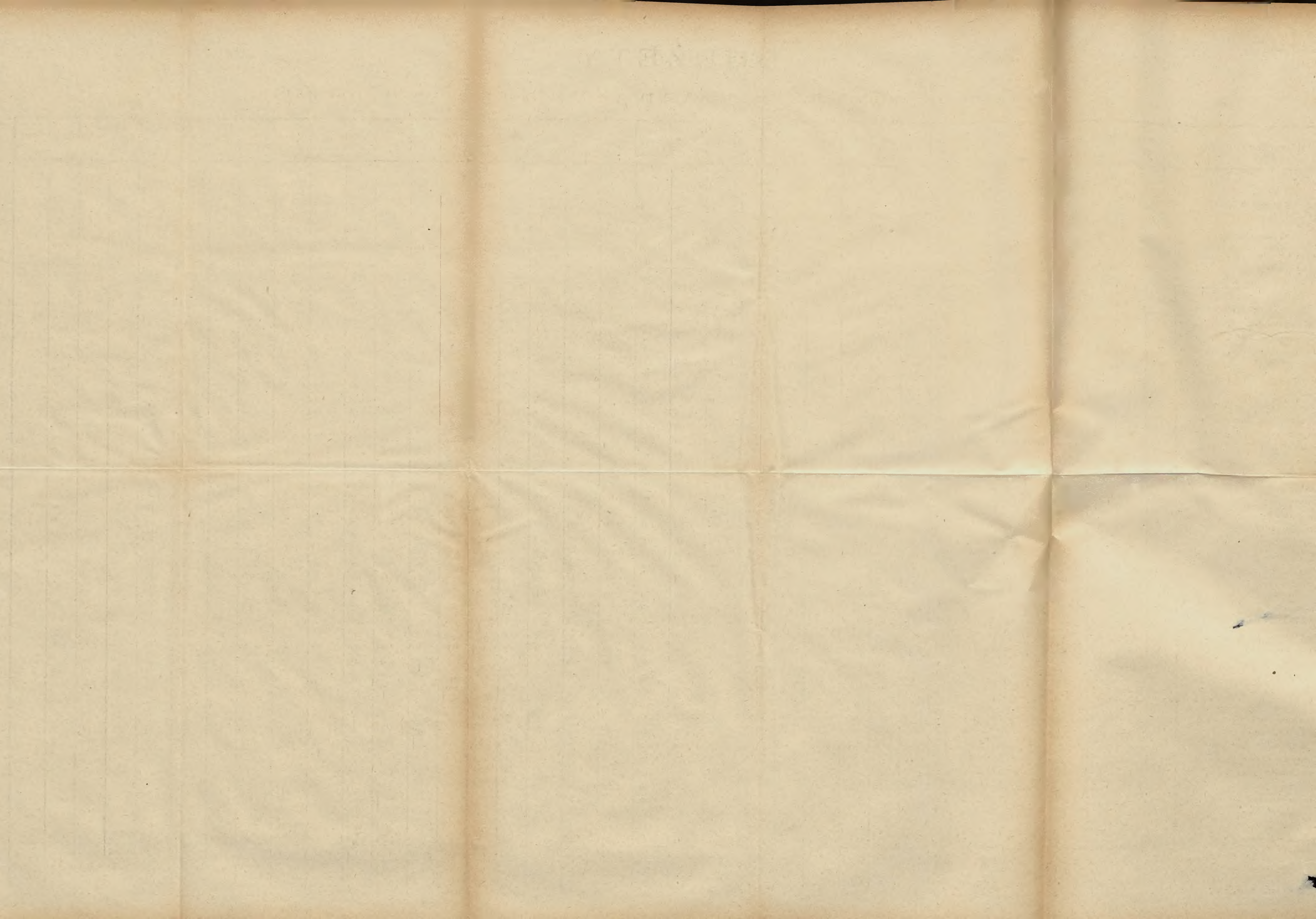
LIBRARY

1911

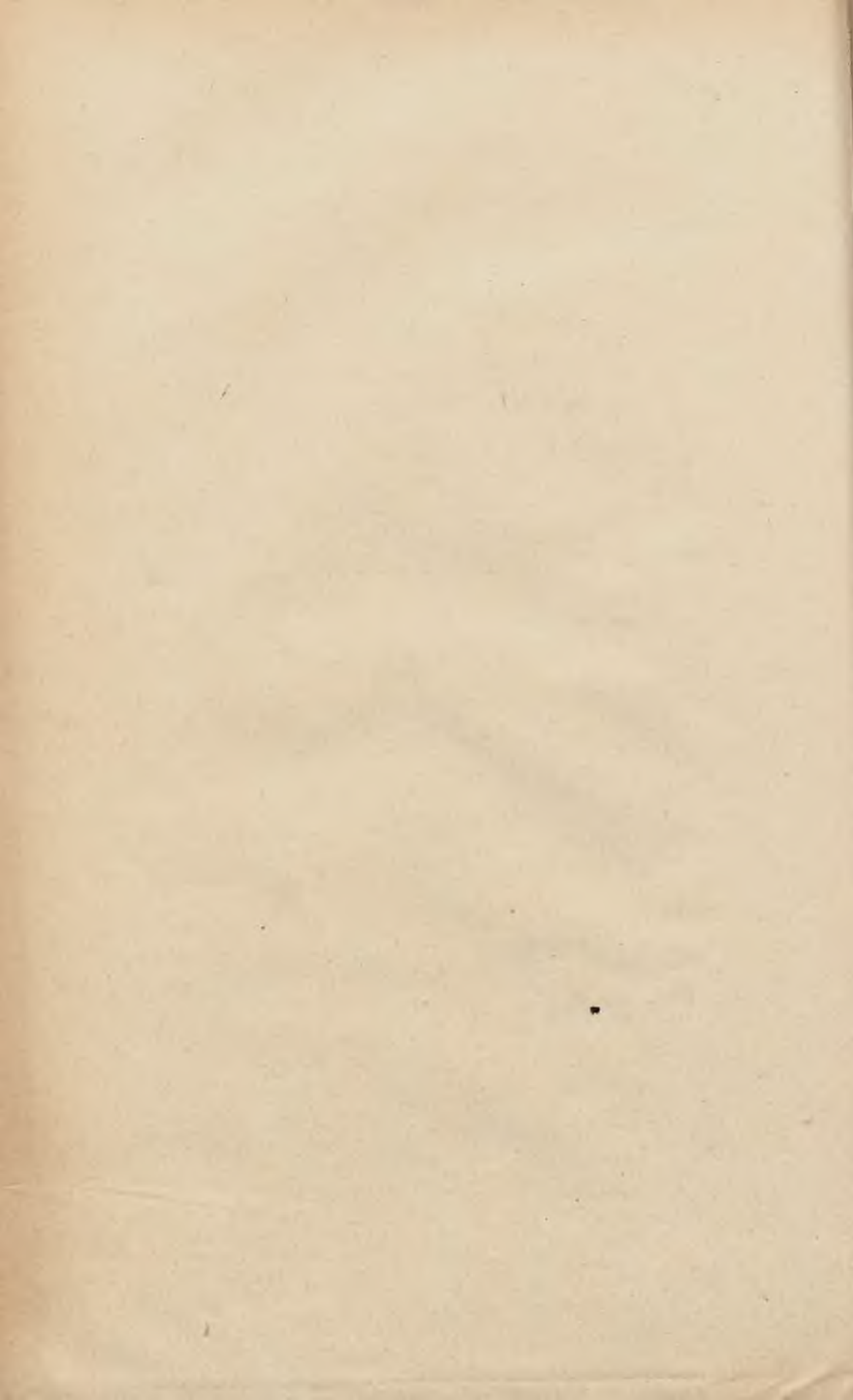
L. W. 52751/08.

SPRAWOZDANIE
Z CZYNNOŚCI
DEPARTAMENTU VI.
WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. września 1906 do 30. kwietnia 1908.

(z 2 alegatami)

Departament VI.

Szef departamentu: Ksenofont Ochrymowicz.,
Członek Wydziału krajowego.

Urzednicy: 1 sekretarz, 1 adjunkt konc. i 1 dyetaryusz konc.

Do zakresu czynności tego Departamentu przybył w roku bieżącym, na mocy uchwały Wys. Sejmu z 12. października 1907, zarząd i administracja galic. funduszu inwalidów, pochodzącego z lat 1813—1815.

Czynności tego Departamentu, wzmożone znacznie od r. 1905 administracją krajowego funduszu sierociego, powiększą się jeszcze dalej przez budowę krajowej Osady poprawczej w Przedzielnicy, tudzież czynnościami około wprowadzenia w życie krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt, której urządzenie uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. października 1907, celem uczczenia 60-letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana.

W czasie od 1. września 1906 po dzień 30. kwietnia 1908 wpłynęło do Departamentu VI. 12.823 exhibitów, z których jedynie 325 podań o przyjęcie ubogich sierót na krajowy fundusz sierocy — z powodu wyczerpania rozporządzalnych w tym funduszu środków — nie zostało merytorycznie załatwionych, względnie załatwienie tych podań, godnych zresztą uwzględnienia, wstrzymano.

Protokoły Departamentu VI. wykazują wpływy:

w r. 1904	.	5871 exhibitów
„ 1905	.	7348 „
„ 1906	.	8214 „
„ 1907	.	7734 „

czyli w porównaniu z r. 1904 za ostatnie trzy lata większe wpływy przeciętnie o 1894 exhibitów rocznie.

Sprawy terytoryalne.

Sankeya ustawy.

Wedle zawiadomienia c. k. Prezydium Namiestnictwa z 22. lutego 1908 L. 23.494/07 pr. Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 2. grudnia 1907 udzielić

Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy o zmianie obszarów reprezentacyi powiatowych w Pilźnie i Mielcu, mocą którego gmina i obszar dworski Dąbie mają być wydzielone z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie a wcielone do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Mielcu.

Wedle zawiadomienia zaś c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 22. lutego 1908 L. 2466/pr. na mocy Najwyższego postanowienia z 1. lutego 1908 otrzymał najwyższą sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm projekt ustawy w przedmiocie zmiany obszarów Reprezentacyi powiatowych w Kosowie i Kołomyi, na mocy którego gminy Kosmacz i Utoropy wraz z obszarami dworskimi mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kosowie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kołomyi.

Uchwała Sejmu kraj. z 14. marca 1907, dotycząca otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych.

Na posiedzeniu z 14. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„I. Sejm ponawia uchwały swoje z dnia 2. lipca 1901, 19. października 1903, 27. października 1904 i z 14. listopada 1905, dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa ponownie c. k. Rząd, aby:

a) zarządził bezzwłoczne otwarcie sądu obwodowego w Czortkowie;

b) poczynił jak najspieszniej przygotowania do utworzenia sądów obwodowych w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądów powiatowych w Baranowie, Majdanie, Rudnikach, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie;

c) aby zbadał stosunki miast Sokala i Rawy ruskiej, o ile nadają się do założenia w jednym z nich sądu obwodowego;

d) aby zbadał, czy zachodzi potrzeba utworzenia sądów powiatowych w miasteczkach Kozłowie i Magierowie.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najrychlej przystąpił do podziału wielu przeludnionych powiatów politycznych w kraju, tworząc nowe urzędy starostw“.

Co do tych spraw, to stan ich nie zmienił się od czasu przedstawienia go na tem miejscu w poprzednim sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. za czas do końca sierpnia 1906.

Tylko co do punktu I c) powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. października 1907 następującą uchwałę:

„Wzywa się ponownie c. k. Rząd, aby bez względu na ponawianie petycyi miast Rawy ruskiej i Sokala i odnośnych Rad powiatowych i gmin wiejskich i bez względu na uchwałę sejmową z 9. marca 1907 przystąpił jak najrychlej do utworzenia sądu obwodowego w Żółkwi z przydzieleniem do niego sądów powiatowych w Bełzie, Kamionce strumiłowej, Kulikowie, Mostach wielkich, Niemirowie, Rawie ruskiej, Sokalu, Uhnowie i Żółkwi“.

Uchwała ta została zakomunikowaną c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 10. października 1907 Ls. 1.638.

Dalej co do punktu I. b) zawiadomiło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości Wydział krajowy, że w Rudniku i Krasnej utworzonymi zostają rozporządzeniem tegoż Ministerstwa z 19. września 1907 c. k. sądy powiatowe. Równocześnie z aktywowaniem tychże sądów, co później postanowionem i ogłoszonym być ma, zostaną wyłączone z okręgu dotychczasowego c. k. sądu powiatowego w Nisku gminy i obszary dworskie Groble, Jeżowe, Kamień, Kończyce, Kopki, Koziarnia, Łętownia, Łę-

towska Wulka, Łowisko, Rudnik, Steinau (Sleniczny), Stroża i Tarnogóra i przydzielone do nowo powstać mającego sądu powiatowego w Rudniku, zaś z okręgu sądu powiatowego w Kałuszu gminy i obszary dworskie Grabówka, Jasień, Kamień, Krasna, Łdziary. Majdan, Niebyłów, Petranka, Przysłup, Równia, Słoboda niebyłowska, Słoboda równiańska, Śliwki i Topolsko wyłączone i przydzielone do nowo powstać mającego c. k. sądu powiatowego w Krasnej.

Petycja gminy Husaków. Uchwałą z dnia 26. września 1907 Ls. 2324 Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania Komisji administracyjnej, odstąpił Wydziałowi krajowemu petycję gminy miasteczka Husaków o kreowanie tamże sądu powiatowego i urzędu podatkowego do zbadania. W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy rozp. z 9. października 1907 LW. 97.386 zarządził odpowiednie dochodzenie przez Wydział powiatowy w Mościskach, lecz do-tychczas sprawa ta przez Wydział powiatowy, pomimo pona-żenia, załatwioną nie została.

Petycja gminy Arłamowska
Wola. Gmina Arłamowska Wola wniosła 3. listopada 1905 wraz z obszarem dworskim petycję o wydzielenie z okręgu sądu po-wiatowego i urzędu podatkowego w Sądowej Wiszni a przydzie-lenie do sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Mościskach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 8. października 1907 Ls. 2914. powziętej w tej sprawie i zakomunikowanej c. k. Pre-zydyum Namiestnictwa, zażądało też c. k. Prezydyum udzielenia wszystkich aktów tej sprawy, czemu Wydział krajowy zadość uczynił odezwą z 9. grudnia 1907 do LW. 122.792/07.

Petycja gminy Łonie. Gmina Łonie wniosła wraz z obszarem dworskim petycję o wydzielenie ich z okręgu sądu powiatowego w Glinianach, a przydzielenie do okręgu c. k. sądu powiatowego w Przemy-ślanach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 5. marca 1907 zakomunikowanej c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zażądało też c. k. Prezydyum odezwą z 7. czerwca 1907 L. 3911/pr. udzie-lenia wszystkich aktów tej sprawy, czemu Wydział krajowy za-dość uczynił pismem z 11. czerwca 1907 LW. 57.293; lecz do-tychczas żadnej dalszej odpowiedzi w tej sprawie nie otrzymał.

Petycja gminy Demeszko-
wee. Gmina Demeszkwocze powiatu rohatyńskiego wraz z obsza-rem dworskim wniosła petycję do Wysokiego Sejmu o wydzie-lenie jej z okręgu sądu powiatowego w Bursztynie, a przyłącze-nie do okręgu sądu powiatowego w Bołszowcach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 12. marca 1907, odstępującej tę petycję Wydziałowi krajowemu do zbadania, przeprowadził Wy-dział krajowy potrzebne dochodzenia i przedkłada do LW. 108:882/07 osobne sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi w tym przedmiocie.

Petycja gminy Dryszczów. Gmina Dryszczów powiatu podhajeckiego wniosła do Wy-sockiego Sejmu petycję o wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. sądu powiatowego w Podhajcach, a przydzielenie do okręgu c. k. sądu powiatowego w Bołszo-wcach.

Po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie do LW. 127.185/07 w tej sprawie.

Petycja gminy Moszczenica.

Gmina Moszczenica powiatu gorlickiego wniosła na dniu 17. października 1905 petycję do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z okręgu sądu powiatowego w Bieczu, a przydzielenie do okręgu sądu powiatowego w Gorlicach. Przeprowadzone przez Wydział krajowy dochodzenie wykazało, że wprawdzie Rada powiatowa w Gorlicach prosiła gminę popiera, że jednak Prezydium c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie ze względu na nieznaczną różnicę odległości gm. Moszczenicy od Gorlic i od Biecza i łatwiejszej komunikacji tejże gminy koleją (przystanek w Moszczenicy) z Bieczem, jak z Gorlicami i ze względu na przeciążenie sądu powiatowego w Gorlicach (54.000 ludności na 28.000 do Biecza) stanowczo sprzeciwiło się żądanemu wydzieleniu.

Wobec tego stanowiska władz sądowych i gdy nadto gmina Biecz wniosła prośbę o odmowne załatwienie próby gminy Moszczenicy — Wydział krajowy uchwalił nie popierać tej petycji.

Petycja gminy Machliniec.

Gmina Machliniec wniosła na dniu 10. października 1905 petycję do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z powiatu politycznego w Żydaczowie i sądowego w Żurawnie, a przydzielenie do starostwa i sądu powiatowego w Stryju, motywując swą prośbę wobec prawie równej odległości miast złą prywatną drogą do Żurawna i Żydaczowa, wobec wygodnego gościńca do Stryja i tem, że mieszkańcy Machlinca, zajmując się przeważnie wypasem i handlem bydła, do Stryja, jako głównego środowiska handlu bydłem na całym Podgórzu, inklinować muszą.

Na skutek tej petycji zarządził Wydział krajowy dochodzenia przez Wydział powiatowy w Żydaczowie, które jednak wykazały, że odległość gminy Machliniec od Stryja wynosi 26 klm., natomiast od Żydaczowa 20 klm., a od Żurawna 18 klm. Dalej łączy tę gminę z Żurawnem doskonały gościńiec, a z Żydaczowem rekonstruowana przez Wydział powiatowy droga, która komunikację czyni obecnie zupełnie łatwą i całkiem dobrą. Wobec tego Rada powiatowa na posiedzeniu z 4. lutego 1907 oświadczyła się przeciw żądanemu wydzieleniu, a Wydział krajowy dalszego dochodzenia przez sądy zaniechał.

Petycja gminy Zakopane.

Gmina Zakopana wniosła do Ls. 1760/07 petycję do Wysokiego Sejmu o utworzenie tamże c. k. sądu powiatowego. Gmina ta już w r. 1892 o to samo petycyonowała, lecz Wysoki Sejm uchwałą z 8. maja 1893 przeszedł nad tą petycją do porządku dziennego. Również wniosła ta gmina w r. 1904 taką samą petycję, motywując swą prośbę rozwojem miejscowości. Wdrożone przez Wydział krajowy dochodzenia przez Wydział powiatowy w Nowym Targu dały ten rezultat, że sprawozdaniem z 27. grudnia 1907 L. 3.253 tenże Wydział powiatowy przedłożył uchwały Rad gminnych w Białym Dunajcu, Brzegach, Bukowinie, Gliczarowie, Kościeliskach, Poroninie i Zubsuchem, wedle których gminy te oświadczyły się za kreowaniem c. k. sądu powiatowego w Poroninie, jako miejscowości leżącej bardziej w środku tych gmin; Rada zaś powiatowa w Nowym Targu na posiedzeniu z dnia 21. grudnia 1906 nie powzięła w tej sprawie definitywnej uchwały, lecz tylko podnosząc, że na kreowanie nowego sądu czyto w Zakopanem czy Poroninie mogłaby się zgodzić w takim razie, gdyby w Nowym Targu równocześnie sąd obwodowy otwarto; wybrała ze swego grona trzech referentów, którzy mieli sprawę kreowania c. k. sądu po-

wiatowego w Zakopanem dokładnie zbadać i wnioski swe postawić. Referenci ci dotychczas nie wywiązali się z danego im polecenia. Wobec tego Wydział krajowy zwrócił Wydziałowi powiatowemu w Nowym Targu załączniki jego sprawozdania z 27. grudnia 1907 L. 3.253 i przesłał ostatnią petycję gminy Zakopane z r. 1907 przy reskrypcie z 3. marca 1908 LW. 130.534/07 celem ponownego wszechstronnego zbadania sprawy i przedłożenia Radzie powiatowej do zaopiniowania.

Sprawy żandarmeryi.

Sprawa zabezpieczenia bielizny i pościeli dla c. k. żandarmeryi w Galicyi z powodu pomnożenia stanu żandarmeryi o 169 ludzi.

Nawiązując do przedstawienia tej sprawy w sprawozdaniu za r. 1906, Wydział krajowy zaznacza, że na pismo z 30. maja 1906 LW. 47.621, wystosowane do c. k. Ministerstwa obrony krajowej, otrzymał odpowiedź c. k. Namiestnictwa 13. listopada 1906 L. 85.022, wedle której toż Ministerstwo skłonne jest w zasadzie do zadośćuczynienia życzeniu Wydziału krajowego co do uwzględnienia przemysłu krajowego przy najbliższem zamówieniu bielizny i pościeli, potrzebnej dla żandarmeryi w Galicyi, o ile na to względ na interes żandarmeryi pozwoli, że jednak zasadniczo porusza dostarczanie bielizny i pościeli tylko producentom i że byłoby najodpowiedniej, gdyby w kole przemysłowców, którzy na takie dostarczanie reflektują, zawiązało się konsorcjum i wystąpiło jako ubiegające się o to zamówienie.

W tym przypadku c. k. Ministerstwo poleciłoby krajowej komendzie żandarmeryi Nr. 5, aby zniosła się z tem konsorcjum o dostarczenie próbných egzemplarzy i przedsięwzięła wypróbowanie małej partyi wyrobów lnianych. Wskutek tego pisma odniósł się Wydział krajowy do Zarządu kraj. związku przemysłowego we Lwowie z wezwaniem, aby poczynił kroki w kole tutejszych przemysłowców względem zawiązania takiego konsorcjum. W odpowiedzi otrzymał pismo z 14. lutego 1908 LW. 17.654, wedle którego Dyrekcya tegoż Związku donosi, że po usilnych staraniach i szeregu konferencyi w tym celu odbytych z tutejszymi przemysłowcami, przyszła do przekonania, że sprawę dostaw gotowej konfekcyi bielizny dla krajowej żandarmeryi, oprócz należy albo o istniejącą we Lwowie organizację „Pracy kobiet“, którą rozszerzyć i wzmocnić należało, albo zawiązać nowe konsorcjum wyłącznie dla konfekcyonowania tych dostaw. Ponieważ na ten drugi projekt zgłosiło się do Związku dwu poważnych tutejszych przedsiębiorców, którzy zamierzają założyć we Lwowie wspólną pracownię konfekcyjną, przeto z definitywnem załatwieniem tej sprawy Związek wstrzymać się musi do czerwca b. r., jako ostatecznego terminu, danego tym przemysłowcom. Wobec tego zaś, że c. k. Ministerstwo obrony krajowej przedłużyło dotychczasowym swym dostawcom termin dostawy do końca grudnia 1909, zdaniem Związku ten przeciąg czasu wystarczy aż nadto do zebrania wszystkich danych i podjęcia robót przygotowawczych.

Sprawa zmiany ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi.

Na posiedzeniu z 14. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę: „4. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł na zmianę dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa“. W odpowiedzi na tę

uchwałę, zakomunikowaną przez c. k. Namiestnictwo c. k. Ministerium obrony krajowej, otrzymał Wydział krajowy pismo c. k. Namiestnictwa z 3. stycznia 1908 L. 14.769/pr./07, wedle którego Minister obrony krajowej reskryptem z 12. lipca 1907 L. 2.790/XIX. polecił oznajmić Wydziałowi krajowemu, że na razie Rząd nie jest w stanie przystąpić do proponowania zmiany ustawy kwaterunkowej w tym duchu, by koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa, a to ze względu na znaczne bardzo obciążenie etatu żandarmeryi przez podwyższenie poborów żandarmeryi.

Objęcie administracji gmachu żandarmeryi we Lwowie we własny zarząd przez c. k. kraj. komendę żandarmeryi Nr. 5.

C. k. krajowa komenda żandarmeryi Nr. 5 we Lwowie pismem z dnia 2. października 1907 Nr. 7639 A (4214 R) zaproponowała, by jej oddać od r. 1908 administrację i konserwację gmachu żandarmeryi we Lwowie, asygnując jej wstawioną na ten cel kwotę w budżecie, na r. 1907 kwotę 8712 kor. Jako motywy podaje komenda utrudnienia przy zarządzaniu koniecznych, niecierpiących zwłoki reperacji. w szczególności wodociągów, gazowego oświetlenia, wychodków itp. Na pismo to Wydział krajowy oznajmił komendzie, że byłby skłonny oddać jej żądany zarząd na razie na rok jeden, począwszy od 1. stycznia 1908, z tem jednak nadmieniem, że gdy w preliminowanej na r. 1907 kwocie 8712 kor. mieści się wynagrodzenie roczne stróżów w kwocie 1200 kor., administratora w kwocie 480 kor., oraz ryczałt na konserwację koszar w Czortkowie i Skałacie; na koszt administracji i konserwacji gmachu we Lwowie i koszar w Czortkowie i Skałacie może być asygnowaną tylko kwota 7032 kor.

Gdy c. k. krajowa komenda żandarmeryi we Lwowie po pertraktacjach na powyższe warunki pismem z 24. grudnia 1907 Nr. 7639 A (4979 R) się zgodziła, oddano jej administrację i asygnowano na ten cel reskryptem z 4. stycznia 1908 LW. 129.732/07 kwotę 7032 kor.

Sprawa nabycia realności przytykającej do koszar żandarmeryi we Lwowie od ul. Kopernika i Łąckiego l. kons. 71¹/₄.

C. k. krajowa komenda żandarmeryi Nr. 5 we Lwowie pismem z 26. lipca 1907 Nr. 5717 A (3176 R) wystąpiła z projektem dokupienia realności pod l. kon. 71¹/₄ we Lwowie, przytykającej do koszar żandarmeryi od ul. Kopernika i Łąckiego, motywując tem, że dotychczasowe koszary wkrótce nie wystarczą na pomieszczenie oficerów i żandarmów i że potrzeba będzie przystąpić do dobudowy nowego skrzydła, do czego realność ta najbardziejby się nadawała. Ponieważ realność wspomniana jest własnością fundacji św. Łazarza, zostającej pod zarządem gminy m. Lwowa, przeto Wydział krajowy odniósł się do magistratu m. Lwowa z prośbą o informację co do możliwości nabycia tej realności, jej obszaru i ceny.

Magistrat m. Lwowa pismem z dnia 16. grudnia 1907 L. 104.640 oznajmił, że rzeczywiście Rada miejska na posiedzeniu z 22. lutego 1907 uchwaliła w zasadzie, że realność pod l. kon. 71¹/₄, lwh. 51/1, zwana „Sikorówką“, ma być sprzedana w całości lub parcelami, że jednak na razie udał się do c. k. Namiestnictwa o zezwolenie na jej sprzedaż i stosowne uregulowanie zapisów na niej ciążyących. W końcu zaznaczył magistrat, że po uzyskaniu zezwolenia c. k. Namiestnictwa przedewszystkiem wziętą będzie pod rozwagę kwestya, czy całą tę realność lub część jej nie ma nabyć gmina m. Lwowa na własne potrzeby.

Wobec tego sprawa ta pozostała na razie w zawieszeniu.

Preliminarz żandarmerji
na r. 1908.

Przedłożony przez c. k. krajową komendę żandarmerji na r. 1908 projekt preliminarza potrzeb kwaterunkowych żandarmerji sprawdzony i sprostowany został w Wydziale krajowym na podstawie budżetu, uchwalonego na r. 1907, tudzież dat, przedłożonych przez c. k. komendę żandarmerji i przedstawia się w Rubr. VII. wydatków „kwaterunkowe żandarmerji“ w sumie 712.322 K
 dochody zaś w kwocie 237.711 „
 Kwaterunkowe żandarmerji Rubr. VII. wydatków preliniowano na r. 1907 w kwocie . 699.134 K
 dochody w r. 1907 w kwocie . 235.738 „
 przeto wydatki większe na r. 1908 w kwocie . 13.188 K
 zaś dochody w kwocie . 1.973 „
 czyli, że preliminarz żandarmerji na r. 1908 jest niekorzystniejszym od budżetu na r. 1907 o 11.215 K
 a to z powodu otwarcia nowych i zwiększenia dawnych posterunków, w ogólności z powodu powiększenia stanu żandarmerji i podniesienia cen pomieszkań.

Stan żandarmerji w Galicyi.

Wedle listy dyslokacyjnej c. k. żandarmerji wynosi stan żandarmerji w Galicyi z dniem 1. stycznia 1908:

1 pułkownik,
 3 majorów,
 65 oficerów,
 3116 żandarmów,
 28 komend oddziałowych,
 79 „ powiatowych żandarmerji,
 710 posterunków.

Kupno realności od fundacyi ś. p. Dr. Jana Towarnickiego w Rzeszowie na koszary.

Kuratorya fundacyi ś. p. Dra Jana Towarnickiego w Rzeszowie wniosła podanie z propozycją, aby Wydział krajowy nabył od niej na własność funduszu realność w Rzeszowie, przed rokiem umyślnie na pomieszczenie oddziałów żandarmerji wybudowaną i obecnie na ten cel za czynszem 5.200 kor. wynajętą. Kuratorya oferuje tę realność za cenę własnych kosztów, t. j. kwotę 82.000 kor., którato cena kupna miałaby być płatną w 25 rocznych ratach po 3.280 kor., a nadto miałby płacić fundusz krajowy aż do zupełnej spłaty ceny kupna odsetki po $3\frac{1}{2}\%$ rocznie od całej ceny kupna, co stanowi kwotę 2870 K, czyli łącznie kwotę 6.150 kor. rocznie, wobec płaconego obecnie rocznie czynszu najmu w kwocie 5.200 kor. Wydział krajowy ze względu na trudność dostania mieszkań i znaczne podwyższenie czynszów najmu wogóle, a w szczególności co do realności fundacyi w Rzeszowie zapowiedziane przez nią absolutne podwyższenie tego czynszu po upływie wolnych od podatku lat, postanowił w zasadzie nabyć ofiarowaną realność; zarazem jednak zaproponował Kuratorji wypłatę całej ceny kupna naraz, zamierzając pokryć ją z zaciągnięciem się mającej w Banku krajowym pożyczki na tę realność. Bank krajowy bowiem udziela pożyczek kom. w $4\frac{1}{2}\%$ obl. kom., spłacalnych w 19 latach na 8% , przyczem rata wynosiłaby 6.560 K rocznie, a w 33 latach na 6% , przyczem rata wynosiłaby 4.920 K rocznie, zaś w 4% obl. kom. na lat 22 na 7% , przyczem rata roczna wynosiłaby 5.740 kor. — wobec czego ten sposób spłaty ceny kupna byłby korzystniejszym, jak proponowany przez Kuratorję. Kuratorya pismem z 16. listopada 1907 l. 48 zgodziła się na proponowaną ryczałtową spłatę całej ceny kupna oraz zażądała zwrotu dodatkowych kosztów, poniesionych na inwestycje gruntu i bu-

dynku, jako to: zdrenowania, ogrodzenia, urządzenia zbiornika zlewowego itd., wynoszących łączną kwotą 1.600 kor. Co do tych ostatnich kosztów zażądał Wydział krajowy wykazania i udokumentowania, czy poniesione one były z kapitału, czy z uszczuplenia dochodów, na czem pertraktacye utknęły.

Sprawy propinacyjne.

Stan funduszu propinacyjnego miast.

Stan funduszu propinacyjnego 37 miast, zostającego pod zarządem Wydziału krajowego, wynosił po koniec roku 1906 w efektach	8,599.068 K 13 h.
w porównaniu z takim stanem po koniec roku 1905 w kwocie	7,836.206 „ 66 „
zwiększył się przeto w ciągu r. 1906 o	762.861 K 47 h.
Fundusz ten ulokowany jest w następujących efektach:	
1) w 4% pożyczce krajowej z roku 1893 w kwocie	129.000 K — h.
2) w 4% listach zast. Tow. kred. ziemsk. w kwocie	465.400 „ — „
3) w 4% listach zast. Banku krajowego w kwocie	3,363.300 „ — „
4) w 4½% listach zastawnych Banku krajowego w kwocie	244.200 „ — „
5) w 4% obligacjach kolejowych Banku krajowego w kwocie	1,472.000 „ — „
6) w 4% pożyczce krajowej z roku 1904 w kwocie	1,071.600 „ — „
7) w 4% pożyczce krajowej z roku 1905 w kwocie	872.600 „ — „
8) w 3·6% książeczkach wkład. Banku krajowego w kwocie	980.968 „ 13 „
Razem jak wyżej	8,599.068 K 13 h.
Pozostała reszta kasowa w gotówce z końcem r. 1906 wynosi kwotę	125.608 K 89 h.

Zamknięcia za rok 1906 i preliminarze na r. 1908.

Przedłożone sprawozdaniem c. k. Dyrekcji galic. funduszu propinacyjnego we Lwowie z 6. lipca 1907 L. 18.521 zamknięcia rachunkowe za rok 1906 i preliminarze na r. 1908 galic. funduszu propinacyjnych, przedłożył Wydział krajowy sprawozdaniem z 27. lipca 1907 LW. 69.805, które Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. września 1907 przyjął do wiadomości i zatwierdził.

Sprawy szupasowe.

Sprawa częściowego zastąpienia szupaśnictwa domami pracy.

Przy rozprawach nad Rubr. VII. budżetu krajowego na r. 1907 powziął Wysoki Sejm dnia 18. marca 1907 następującą uchwałę: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał skutki przeprowadzania szupaśnictwa w kraju i czy nie należałoby przy użyciu ponoszonych przez kraj i gminy kosztów na przeprowadzanie szupaśnictwa zastąpić je domami pracy“. Prawie równocześnie c. k. Namiestnictwo przy odezwie z 22. czerwea 1907 L. 7.343 udzieliło odpis reskryptu c. k. Ministerstwa spraw

wewnętrznych z 12. czerwca 1907 l. 3.960 w sprawie zamierzonej zmiany ustawy z 24. maja 1885 o zakładach przymusowej pracy i ustawy z 27. lipca 1871 Nr. 88 Dz. p. p. o szupaśnictwie z wezwaniem o objawienie zdania co do poruszonych w re-skrypcie Ministerstwa kwestyi. Wskutek tej odezwy zebrał Wydział krajowy naprędce daty żądane przez c. k. Ministerstwo i udzielił je c. k. Namiestnictwu przy odezwie do L.W. 68.122/07.

Ważniejsze z nich są :

1) Ogólny wydatek kraju za szupasowanie tutejszokrajowców w ostatnich 3 latach wynosi kwotę 143.614 kor.

2) Orzeczeń, wydanych przez tutejsze władze szupasowe na odszupasowanie tutejszokrajowców wydano w powyższym okresie czasu 11.076; z tej liczby z powodów w § 1. ust. z 27. lipca 1871 Nr. 88 Dz. p. p. wymienionych

pod lit. a)	wydano	5.206
" "	b) "	2.708
" "	c) "	274
" "	d) "	2.888.

W powyższej liczbie orzeczeń zakazano w 4713 wypadkach powrotu do miejsca wyszupasowania.

3) Rozdzielenie orzeczeń szupasowych wedle poszczególnych powiatów uwidoczniło w przesłanym c. k. Namiestnictwu wykazie szczegółowym.

4) W 2548 wypadkach spostrzeżono w krótkich przeciągach czasu powrót odszupasowanych osób.

Nie może ulegać wątpliwości, że przetrzymywanie indywiduów szkodliwych lub niebezpiecznych dla bezpieczeństwa publicznego w domach przymusowej pracy lub koloniach poprawczych przyczyniłoby się do zapobieżenia włóczęgostwu a względnie ku poprawie stosunków szupasowych; niemniej jednak podnieść należy, że także uregulowanie przepisów o prawie swojszczyzny, o opiece nad ubogimi i należyta organizacya biur pośrednictwa pracy mogłyby pod tym względem oddać znakomite usługi i dlatego winny być łącznie z ewentualną organizacyą szupaśnictwa traktowane. Wobec wdrożonej przez Rząd w tym kierunku akcyi, należy, zdaniem Wydziału krajowego, wyczekiwać jej rezultatu.

Sprawa odszupasowywania
dzieci niżej lat 14.

Styryjski Wydział krajowy odezwą z 1. czerwca 1908 l. 5.201 zawiadomił Wydział krajowy, że zgodził się na wniosek styryjskiego c. k. Namiestnictwa, aby dzieci niżej 14 lat odsyłać do gminy ich przynależności nie w drodze szupasu, tylko za pośrednictwem umyślnego, odpowiedniego konwojanta. Celem ujednostajnienia tego rodzaju odstawy odniósł się styryjski Wydział krajowy do wszystkich krajów koronnych z prośbą o zgodzenie się na to. Na skutek tej odezwy Wydział krajowy rozesłał do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik, ażeby w przyszłości odstawianie dzieci niżej lat 14, któreby opuszczone i bez opieki pozostawione, przydybane zostały, do ich gminy przynależności odbywało się nie w drodze szupasu, lecz przy pomocy umyślnego pewnego konwojanta. Zarządzenie to podyktowaniem zostało względami humanitarnymi i obyczajności, gdyż możliwie niezupełnie jeszcze zepsute dzieci przez dłuższe obcowanie z szupasowac się mającymi osobnikami, mogłyby zupełnie uleść zepsuciu. Tylko w razie, gdy rodzice takich dzieci mieli być odszupasowanymi, musiałyby naturalnie i te ich dzieci razem iść z nimi w drodze szupasu.

Sprawy wojskowe.

Niezałatwione przez Wys. Sejm sprawozdanie Komisji petycyjnej w sprawie petycyi rezerwistów wojskowych o udzielenie im na ćwiczenia wojskowe wolnych kart jazdy III. kl. tam i napowrót.

Sprawozdanie to komisyjne przesłał Wydział krajowy piśmie z 28. lutego 1908 LW. 9304 c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie u c. k. Rządu przychylnego załatwienia wniosku Komisji.

Galie. fundacya inwalidów wojsk. z lat 1813—1815.

Odnosnie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1907, upoważniającej Wydział krajowy do przyjęcia w przechowanie i zarząd kraju tej fundacyi i do zeznania aktu fundacyjnego. Wydział krajowy uchwałą z dnia 28. lutego 1908 do LW. 21478 zeznał i podpisał przedłożony mu przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie akt fundacyjny i przesłał go tejeż władzy do zatwierdzenia. Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z 8. lutego 1908 L. IV. 8400 K/43 (72 zostanie wkrótce wydany Wydziałowi krajowemu majątek tej fundacyi, wynoszący w efektach i gotówce około 223.978 K. 16 gr. i $\frac{10}{11}$ części 5 $\frac{1}{2}$ %-wych losów państwowych z r. 1860 na 4200 K. z procentami i wygranami lub wylosowanemi w $\frac{10}{11}$ częściach.

Galicyjski fundusz inwalidów wojskowych z r. 1866.

Z fundacyi tej pobiera roczne wsparcia dożywotnie 59 inwalidów wojskowych po 50 K., a 1 inwalida 60 K.

Fundusz ku wspieraniu okaleczonych w wojnie z r. 1866 żołnierzy, przynależnych do dawniejszego powiatu niżankowickiego.

Z fundacyi tej korzystają 3 inwalidzi wojskowi, pobierając roczne wsparcia dożywotnie po 72 K.

Fundacya jubileuszowa im. Najjaśniejszego Pana dla utrzymywania kształcących się w wyższych zakładach wojskowych.

Na rok szkolny 1907/8 było do obsadzenia z tej fundacyi 10 miejsc opróżnionych, o które wskutek rozpisanego przez Wydział krajowy konkursu ubiegało się 23 kandydatów; powołanych jednakże zostało Najwyższem postanowieniem z 27. lipca 1907 tylko 9-ciu, t. j. Maryan Dobosz, Grzegorz Dawyd, Władysław Namysłowski i Alfred Teitelbaum do technicznej akademii wojskowej, Stefan Strzelecki, Alfred Drüding, Eugeniusz Dąbrowski i Abraham Friedman do Terezyańskiej akademii wojskowej, zaś Aleksander Kowalski do akademii marynarskiej. Ten ostatni kandydat nie zgłosił się do przepisane go egzaminu wstępnego.

Z wyjątkiem Drüdinga i Kowalskiego, wszyscy inni kandydaci otrzymali z tej fundacyi — w myśl art. III aktu fundacyjnego — zasiłki na podróż po 80 K.

Galicyjskie państwowe miejsca funduszowe w c. i k. zakładach wojskowych wychowawczych i naukowych.

Na rok szkolny 1907/8 było do nadania wolnych 9 miejsc państwowych, o które wskutek rozpisane go konkursu ubiegało się 34 kandydatów. Z pomiędzy proponowanych na te miejsca przez Wydział krajowy powołani zostali Najwyższem postanowieniem z dnia 12. lipca 1907: Jan Durski na II rok, Jan Wyszczarski-Pietrusiewicz, Eugeniusz Pepłowski i Krzysztof Eydziatowicz na I. rok, Karol Kozubowski na III. rok. Tytus Wesołowski i Artur Pollak na I. rok. Franciszek Lipieński i Tytus Nedbal na II. rok wojskowej niższej szkoły realnej w Fischau.

Przytem zezwolił Najjaśniejszy Pan na wypadek, jeśliby jeden albo kilku z wyżej wymienionych z jakiegokolwiek przyczyny nie mogli być przyjętymi, aby na to miejsca fundacyjne zostali

powołani: aspirant Karol Pisl, ewentualnie także aspiranci: Klau-
dyusz Reder, Tadeusz Pindelski, Bolesław Siwiec albo Stanisław
Werner.

Podwody.

Aleg. 1.

Oдноśnie do sprawozdania z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1905 do końca sierpnia 1906, Wydział krajowy przedkłada w załączeniu /: Wysokiemu Sejmowi odpis odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 17. września 1907 L. 11971/pr., otrzymanej w odpowiedzi na przedstawienie Wydziału krajowego z 24. stycznia 1906 LW. 57938,05 w sprawie sposobu dostarczania podwód dla wojska i podwyższenia wynagrodzenia za podwody dostarczane urzędnikom cywilnym.

Powyższą odpowiedź c. k. Rządu podał Wydział krajowy do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym.

Fundacya ś. p. Józefa Kosvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców wypuszczonych z domu karnego w Krakowie.

Jednorazowe wsparcie z tej fundacyi, wynoszące za rok 1907 kwotę 132 K., przeznaczył Wydział krajowy uchwałą z 4. lutego 1908 LW. 7368 w myśl aktu fundacyjnego i na wniosek Prezydium c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie do rozdziału pomiędzy Stanisława Maślana, Jana Zborucha i Jana Dziedzica.

Krajowy fundusz sierocy.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 5. marca 1907, którą: 1) polecono Wydziałowi krajowemu, aby sprawę stworzenia po powiatach w kraju domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót, dzieci zaniebanych lub na zaniebanie narażonych wziął pod rozważenie i zbadał, czyby z funduszków gmin pochodzących z grzywien karnych tego rodzaju instytucje powstać mogły; 2) którą wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby ze względu, że ustawa z dnia 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 przestaje obowiązywać z końcem roku 1910, przedłożył możliwie jak najrychlej Radzie państwa nowy projekt ustawy o przekazaniu krajom nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych po upływie roku 1910, a to w tym kierunku, iżby wszystkie z końcem roku 1910 urosłe nadwyżki z obrotu, po zatrzymaniu od-

Co do sprawy poruszonej w ustępie 1. niniejszej uchwały Wysokiego Sejmu, tyczącej się tworzenia po powiatach zakładów wychowawczych dla sierót, jako jeszcze przedwczesnej wobec zbyt szczerpłego obecnego stanu krajowego funduszu sierociego postanowił Wydział krajowy nie rozpoczynać na teraz żadnej akcji; zwłaszcza iż już teraz można stanowczo twierdzić, że powiaty nie zdołałyby własnymi siłami ufundować u siebie i utrzymać odpowiednich celowi tego rodzaju zakładów, wymagałyby więc na to subwencji od kraju, których fundusz krajowy w obecnym niepomysłnym swym stanie nie mógłby powiatom udzielić.

Wzięcie tej sprawy pod rozważenie odłożone być musi zatem do czasu, gdy nowa ustawa o użyciu nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych przyzna krajowi o wiele wydatniejszy, niż dotąd udział w rzeczonych nadwyżkach.

Na rezolucję Wysokiego Sejmu pod 2) przytoczoną c. k. Prezydium Namiestnictwa wskutek raskryptu p. Ministra spraw wewnętrznych z 30. września 1907 L. 31915 oznajmiło Wydziałowi krajowemu odezwą z 12. listopada 1907 L. 19097/pr., „że Rząd obecnie nie może jeszcze oświadczyć się w sprawie użycia nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych w czasie po rok 1910, ponieważ w tym względzie nietylko trzeba wyczekiwać dalszych doświadczeń co do skutków dotychczasowego sposobu użycia tych nadwyżek, ale nadto dla uregulowania tej sprawy także

powiedniej rezerwy, a następnie coroczne nadwyżki przekraczające tę rezerwę były w całości przekazywane krajom.

rozwoj ustawodawstwa na polu wychowywania sierót i opieki nad nimi będzie miarodajnym. W każdym razie c. k. Ministerstwo sprawiedliwości nie omieszka o ewentualnych dalszych zarządzeniach w sprawie nadwyżek z obrotu kas sierocych wcześniej zawiadomić reprezentacye krajowe“.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 26. września 1907, upoważniająca Wydział krajowy do udzielenia i wypłacenia z funduszu rezerwowego kraj. funduszu sierociego Towarzystwu „Powściągliwość i praca“ 4% -wej pożyczki 30.000 K. dla zakładu wychowawczego w Miejscu piast. na zaprowadzenie nowych urządzeń przemysłowych.

Po zainstalowaniu skryptu dłużnego w formie aktu notaryalnego, sporządzonego w przynocie hipoteki łącznej na majątkach nieruchomości zakładów wychowawczych w Miejscu piast. i w Pawlikowicach walutę pożyczkową 30.000 K. wypłacił Wydział krajowy w miesiącu grudniu 1907 Towarzystwu „Powściągliwość i praca“ na ręce przewodniczącego ks. Bronisława Markiewicza w Miejscu piast. Tytułem należności zaś od intabulacji prawa zastawu dla tej pożyczki w stanie biernym dóbr Pawlikowice i nieruchomości majątku w Miejscu piast. zapłacił Wydział krajowy w myśl warunków skryptu dłużnego kwotę 187 K. 50 gr. z kraj. funduszu sierociego.

Niezadowolone przez Wys. Sejm sprawozdanie Komisji prawnej w przedmiocie petycji Rady opiekuńczej w Krakowie o budowę zakładów sierocych i o zmianę ustawy o swoich.

Wniosek Komisji prawnej opiewał na odstąpienie tej petycji Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy. Wydział krajowy też po zastanowieniu się nad tym przedmiotem ma zaszczyt oświadczyć Wysokiemu Sejmowi, co następuje :

Co się tyczy ustępu 1. petycji, to — jak Wydział krajowy zaznaczył już w sprawozdaniu swoim z 21. listopada 1906 LW. 116501 — budowa krajowych zakładów sierocych jest obecnie — dla braku ku temu funduszków — niemożliwą. Fundusz rezerwy 250.000 K. krajowego funduszu sierociego musi być salwowany na zabezpieczenie utrzymania i wychowania sierót w ilości 477 po koniec r. 1910, względnie aż do wydania nowej ustawy o udziale krajów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych. Dopiero po upływie roku 1910, gdy wydana zostanie nowa ustawa państwowa, przyznająca krajom od r. 1911 znacznie wyższe — jak dotąd — udziały w rzeczonych nadwyżkach, a o co wszystkie interesowane w tem kraje monarchii poczyniły już w tym kierunku starania u c. k. Rządu, będzie można zastanowić się nad kwestyą założenia krajowych zakładów sierocych lub ukrajowienia i rozszerzenia istniejących prywatnych, celowi odpowiednich, lub wreszcie zastanowić się, czy w tej mierze nie byłaby raczej wskazaną decentralizacya zakładów sierocych po powiatach przy subwencyi z krajowego funduszu sierociego. Co się tyczy zaś ustępu 2, petycji, ażeby gminy uwolnione zostały od obowiązku ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania ubogich niezaopatrzonych dzieci aż do 14. roku życia i ażeby obowiązek ten przeszedł na fundusz krajowy, dla którego źródło na ten cel miałyby stanowić w połowie przynajmniej wszelkie grzywny polityczne, sądowe i gminne, wpływające dotąd do funduszu ubogich gmin tudzież subwencya państwowa — to przede wszystkim zauważa Wydział krajowy, że kwestya ta zbyt ważna, wkraczająca w reformę ustawodawstwa gminnego i innych ustaw państwowych, jako trudna zresztą do rozwiązania, nie może być dorywczo traktowaną.

Zmiana zaś ustawy o swojszczyźnie, jako ustawy państwowej, nie leży w kompetencyi władz autonomicznych, lecz c. k. Rządu, względnie Rady państwa.

Zresztą wszelka akcyja w tej sprawie, która nadto miałaby się łączyć z bardzo znacznymi ofiarami ze strony funduszu krajowego, i tak znajdującego się w niepomyślnym stanie, nie jest wskazaną i byłaby przedwczesną, tem więcej, że c. k. Minister-

stwo sprawiedliwości w reskrypcie swoim z dnia 5. czerwca 1901 L. 11603 wydanym z okazji wejścia w życie ustawy z 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 zaznaczyło, „że staranie i wychowywanie zaniedbanych dzieci wymaga ustawowego uregulowania wychowawczej opieki na koszt publiczny i dlatego wdrożono między interesowanymi ministerstwami pertraktacye celem wnie- sienia takiego projektu ustawy“.

Z tych tedy powodów Wydział krajowy nie widział się spowodowanym zająć się merytorycznem załatwieniem niniejszej petycyi Rady opiekuńczej w Krakowie, ani też podejmować jakiegokolwiek akcyi w kierunkach w petycyi wskazanych, nie mając zresztą do tego żadnych wskazówek i poleceń ze strony Wysokiego Sejmu.

Administracya krajowym funduszem sierocym.

Od czasu wejścia w życie (r. 1905) krajowego funduszu sierociego po dzień niniejszego sprawozdania przyjął Wydział krajowy na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierociego ogółem 554 ubogich sierót.

Z pomiędzy tej liczby sierót zmarło	16
Wykreślono z ewidencji krajowego funduszu sierociego bądźto z powodu zrzeczenia się tego dobrodziejstwa, bądź z powodu, że przyjęte dzieci znalazły w śródczasie zabezpieczoną opiekę prywatną, wreszcie z powodu ukończenia 18. roku życia	61
razem odpadło dzieci	77
pozostało zatem w dniu dzisiejszym na utrzymaniu i wychowaniu kosztem krajowego funduszu sierociego dzieci w czem 276 chłopców a 201 dziewcząt.	477

Z tej liczby przyjętych dzieci pozostaje:

w zakładach: chłopców 165, dziewcząt 134 razem	299
w opiece pryw. „ 111, „ 67 „	178
Roczny koszt utrzymania i wychowania 299 dzieci w zakładach wynosi	73.769 K 24 gr.
czyli rocznie w przecięciu na głowę 246 K 72 gr.	

Zaś roczny koszt utrzymania i wychowania 178 dzieci u osób prywatnych (przy rodzinach) wynosi	36.000 „ — „
czyli rocznie w przecięciu na głowę 203 K 24 gr.	

Ogółem więc roczny koszt utrzymania i wychowania tych 477 dzieci wynosi 109.769 K 24 gr.

Na pokrycie tego rocznego kosztu służą stałe wpływy udziałów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych, któreto wpływy przyjmujemy w corocznej kwocie minimalnej (za r. 1907 wyniosły te wpływy kwotę 72.714 K. 25 gr.), zatem pozostawałaby co- rocznie od r. 1908 do 1910 incl. do pokrycia różnica w kwocie	37.269 K 43 gr.
---	-----------------

Różnica ta jednak znajdzie pokrycie:

a) w pozostałości z roku 1907 spodziewanej w przybliżeniu w kwocie około 68.000 K, a rozłożonej na 3 lata w kwocie	22.666 „ — „
b) w powiększających się ewentualnie udziałach w nadwyżkach z kas sierocych przecietnie o kwotę	1.500 „ — „

- c) w procencie od kapitalizowanej sumy 250.000 K dozwolonym przez Wysoki Sejm uchwałą z 5. marca 1907 10.100 K — gr.
 d) w odsetkach narosłych za dawne lata i bieżących od lokowanej gotówki około 6.000 „ — „

Pozostała do dyspozycyi reszta około 3.000 K służyć będzie na nieprzewidziane dziś wydatki jednorazowe dla przyjętych sierót, jak na wyprawki (odzież), kosztu leczenia, kosztu przewozu do zakładów, kosztu pogrzebu itp.

Przytem zauważa Wydział krajowy, że w roku bieżącym z powodu ukończenia 18 lat życia a w myśl § 2. ustawy z dnia 2. lutego 1905 dz. u. kr. Nr. 26 wyjdzie z utrzymania krajowego funduszu sierocego jeszcze 9 sierót z rocznym kosztem łącznym 2.892 K.

W roku zaś 1909 przestanie z tego samego powodu korzystać z rzeczzonego funduszu 17 sierót z rocznym kosztem 4.636 K, wreszcie w r. 1910 sierót 22 z rocznym kosztem 5 476 K 24 gr.

W końcu zaznacza Wydział krajowy, że z powodu zbyt słabego obecnie ograniczonych środków w krajowym funduszu sierocym nie był i nie jest w możności uczynić zadość, chociaż uzasadnionym niewątpliwie dalszym licznym wnioskom i prośbom władz opiekuńczych o przyjęcie ubogich dzieci na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego, tak, iż dziś jeszcze około 340 ukwalifikowanych kandydatów oczekuje dobrodziejstwa korzystania z pomocy rzeczzonego funduszu. Zaległe te podania mogą więc być obecnie tylko sukcesywnie załatwiane, w miarę wolnych miejsc, opróżnianych przez sieroty ustępujące z utrzymania krajowego funduszu sierocego.

Krajowa osada poprawcza dla nieletnich przestępców.

A) w Przedzielnicy odnośnie do uchwał Wys. Sejmów z dnia 25. lutego 1907.

Na skutek rekursu Wydziału krajowego przeciw należytości w kwocie 7.115 K 20 gr. wymierzonej do B. 133/07 przez c. k. Dyrekcyę okręgu skarbowego w Przemyślu od kontraktu kupna i sprzedaży majątności Przedzielnica na rzecz funduszu krajowego, c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu orzeczeniem z dnia 19. września 1907 L. 72440 zarządziła odpisanie powyższej należytości, ponieważ obu stronom kontraktującym przysługuje osobiste uwolnienie po myśli poz. tar. 75 a i b) ustawy z 9 lutego 1850 dz. u. p. Nr. 50.

Nabytą majątność Przedzielnicę objął Wydział krajowy. w fizyczne posiadanie w dniach 1. i 2. czerwca 1907, a w dniu 19. listopada 1907 wniósł do c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu podanie o intabulacyę prawa własności tego majątku na rzecz funduszu krajowego. Po otrzymaniu tej uchwały intabulacyjnej będzie musiał Wydział krajowy przystąpić jeszcze do uregulowania tabuli Przedzielnicy, gdyż przy objęciu w fizyczne posiadanie tej majątności skonstatowano, że fundusz religijny faktycznie nie był w posiadaniu 5-ciu parcel, położonych w gminie kat. Bybło, a które mimo to zaintabulowane były na rzecz tego funduszu.

Co się tyczy administracyi nabytej majątności Przedzielnica, to folwark i grunta na mocy przyjętego przez Wydział krajowy

od c. k. Rządu kontraktu, dzierżawią nadal małż. Ferdynand i Helena Millerowie za opłatą czynszu rocznego w kwocie 5.200 K., któryto czynsz uiszczają regularnie w ratach kwartalnych z góry, a na zabezpieczenie warunków dzierżawy złożoną mają w kasie krajowej kaucję w wysokości 2.600 K. Kontrakt dzierżawny z Millerami kończy się dniem 31. października 1909, a wypowiedzianym być może na 6 miesięcy przed końcem roku dzierżawnego. Fundusz krajowy opłaca z majątności Przedzielnica podatek gruntowy, domowy z dod. ewent. podatek osobisto dochodowy od czynszu dzierżawnego, ekwiwalent od majątku nieruchomości, wreszcie ciężary z patronatu wynikłe. Natomiast dzierżawcy opłacają wszelkie inne podatki, daniny i ciężary publiczne, także premie asekuracyjną za ubezpieczenie od ognia budynków.

Karczma funduszowa zaś w Przedzielnicy wraz z ogrodem, którą wynajmował po koniec r. 1907 Naftali Helmreich, dzierżawca propinacyi z Niżankowic, za rocznym czynszem 80 K wynajętą została ponownie temu Helmreichowi na czas od 1. stycznia 1908 do 31. grudnia 1910 za opłatą czynszu rocznego, a to: za czas od 1. stycznia 1908 do czasu rozpoczęcia robót około budowy krajowego zakładu poprawczego w Przedzielnicy w kwocie 120 K. zaś od 1. dnia miesiąca następującego po rozpoczęciu rzeczonych wyżej robót aż do końca grudnia 1910 w kwocie 300 K. Wedle warunków kontraktu najmu z 28. stycznia 1908 ma najmobioreca złożyć kaucję w kwocie 150 K., opłacać należytość asekuracyjną i ponosić inne ciężary, jak dzierżawcy Millerowie, termin zaś wypowiedzenia kontraktu zastrzegł sobie Wydział krajowy na 6 miesięcy naprzód w każdym czasie.

Zresztą oznajmia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi, że pismem z dnia 6. czerwca 1907 LW. 21491 przesłał c. k. Namiestnictwu nowo opracowane, a do nabytej majątności Przedzielnica zastosowane szkice planów i kosztorysy urządzić się mającej w Przedzielnicy krajowej Osady poprawczej dla nieletnich chłopców, wraz z projektem statutu i regulaminu dla tego zakładu, przyczem upraszał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo:

1) o wyjednanie — po myśli § 2. ustawy z dnia 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90 u c. k. Rządu zasiłku na pokrycie wykazanych w sumie 1,228 470 K. 20 gr. kosztów założenia projektowanej krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców, a to: zasiłku w możliwie wysokim stosunku procentowym;

2) o wyjednanie, by zasiłek ów wstawiony został do preliminarza budżetu państwowego na r. 1908 i

3) o uzyskanie zatwierdzenia ze strony c. k. Ministerstwa statutu i regulaminu domowego dla projektowanego zakładu. Poza tem z uwagi, że sprawa założenia w kraju Osady poprawczej już od wielu lat oczekuje ostatecznego załatwienia, a prace przygotowawcze do niej, jak rozliczne badania, kilkakrotne wypracowywanie planów i kosztorysów, naraziły już fundusz krajowy — skutkiem ciągłej zwłoki w zrealizowaniu raz sprawy — na znaczne wydatki, Wydział krajowy upraszał zarazem c. k. Namiestnictwo, ażeby, przedkładając tę sprawę w jak najkrótszym czasie c. k. Ministerstwu, zechciało równocześnie ze swej strony dołączyć prośbę o jak najrychlejsze stanowcze jej załatwienie ze strony c. k. Rządu, tak, iżby Wydział krajowy był z jednej strony w możności odpowiedź c. k. Rządu i odnośne wnioski swe przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi, a z dru-

giej strony, by Wydział krajowy mógł przystąpić jak najrychlej do rozpoczęcia budowy.

Odezwą z dnia 2. grudnia 1907 L. 135658/VI a. zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział kraj., że przedłożyło równocześnie udzielony mu projekt budowlany dla omawianego zakładu wraz ze statutem i porządkiem domowym dla zakładu, tudzież innymi aktami przedmiotowymi c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z wnioskiem na udzielenie krajowi na cel urządzenia zakładu wydatnej subwencji ze skarbu państwa, tudzież na zatwierdzenie statutu i porządku domowego po myśli § 11. ustawy z 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90. Pismem z dnia 7. marca 1908 LW. 24650 ponaglił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo o załatwienie powyższej sprawy, a gdy oświadczenie c. k. Rządu nadejdzie, nie omieszka Wydział krajowy zdać oddzielnie i wyczerpująco sprawę Wysokiemu Sejmowi i przedłożyć odpowiednie dalsze wnioski w tym przedmiocie, w zastosowaniu się przytem do uchwały Wysokiego Sejmu z 25. lutego 1907.

B) Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, którą Wysoki Sejm: 1) celem uczczenia 60-letniego jubileuszu panowania Najmiłościwszego Cesarza i Króla naszego Franciszka Józefa I. przeznaczył sumę 1½ miliona koron na założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt; i 2) polecił Wydziałowi krajowemu, by natychmiast poczynił wszelkie potrzebne kroki przygotowane celem wprowadzenia w życie krajowej osady poprawczej i przedłożył na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski.

Akcyę w tej sprawie podejmie Wydział krajowy i dotyczące wnioski przedłoży Wysokiemu Sejmowi, gdy nadejdzie — jak wyżej wspomniano — decyzja c. k. Rządu co do krajowej osady poprawczej w Przedzielnicy.

Na razie wstawił Wydział krajowy w rubr. VII. pod poz. 13. wydatków preliminarza budżetu krajowego na rok 1908 kwotę 10.000 kor. na opłatę procentów (4%) za pół roku od pożyczki ½ miliona koron na niniejszy cel ewentualnie zaciągnąć się mającej.

Zresztą nadmienia się, że wedle reskryptu p. Ministra spraw wewnętrznych z 13. grudnia 1907 L. 11.390 Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydium Namiestnictwa z 19. grudnia 1907 L. 23.167 pr. zakomunikowanego, c. k. Ministerstwo skarbu przedłożyło Radzie państwa projekt ustawy, mającej przyznać uwolnienie od należności skarbowych fundacyom i aktom dobroczynnym lub humanitarnym, dokonanyom z okazji 60-letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana.

Sprawy pocztowe.

Aleg. 2.

Wniosek p. Oleśnickiego i tow. w sprawie zaprowadzenia w c. k. urzędach pocztowych w Galicyi wschodniej święcenia dwóch pierwszych dni świąt Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego obrządku grecko-katolickiego.

Wniosek ten przez Wysoki Sejm niezadowolony przesłał Wydział krajowy pismem swoim z dnia 4. lutego 1908 LW. 11.111 c. k. Dyrekcji poczt i telegrafów we Lwowie pod uwagę, a w odpowiedzi na to otrzymał odezwę tej władzy z dnia 2. marca 1908 L. 19316/X, którą załącza się w odpisie pod /.

Petycje gminy Trościaniec wielki pow. Brody, tudzież gmin Trzemeśna, Poreby i Zasanie w pow. myślenickim o utworzenie tam składnic pocztowych.

Petycje te niezadowolone przez Wysoki Sejm przesłał Wydział krajowy c. k. Dyrekcji poczt we Lwowie do możliwego uwzględnienia, a to: pismami z dnia 21. stycznia i 3. lutego 1908 do LW. 7.310 i 6.170.

Rezolucya Wys. Sejmu z dnia 14. marca 1907, wzywająca ponownie c. k. Rząd, aby przystąpił do obniże-

Na tę rezolucyę Wysokiego Sejmu nie otrzymał dotąd Wydział krajowy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

nia opłat za telegramy wysyłane do Rosji i zównał je z należnością opłacaną za telegramy wysyłane do Niemiec.

Krajowe opłaty konsumpcyjne.

Sprawa zwrotu funduszowi krajowemu ubytku w dochodach z kraj. opłaty konsumpcyjnej od piwa wyrobionego w czasie od 17. października 1902 do 31. marca 1903 w zamkniętych miastach Lwowie i w Krakowie, spowodowanego mylnym zarządzeniem c. k. kraj. Dyrekcji skarbu z 15. września 1902 L. 76655, iż rzeczona opłata pobierana ma być tylko w wypadkach przekroczenia wolnej od podatku 5% nadwyżki.

Co się tyczy tego wynagrodzenia — o czem była już mowa w poprzednim sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. — to co do miasta Lwowa, które w okresie miarodajnym dzierżawiło od Wydziału kraj. prawo poboru krajowej opłaty konsumpcyjnej od piwa w okręgu akcyjnym m. Lwowa, a której to gminie m. Lwowa jako dzierżawczyni przypadłby był żądany zwrot opłaty kraj., odstąpił Wydział kraj. uchwałą z 13. lutego 1907 LW. 13.503 od żądania od Władzy skarbowej tego ubytku, a to na skutek prośby Magistratu m. Lwowa z 3. lutego 1907 L. 11.166/II., umotywowanej następująco: Ubytek ten w kraj. opłacie konsumpcyjnej wyrównać miało funduszowi krajowemu, a właściwie gminie m. Lwowa jako dzierżawczyni tej opłaty Lwowskie Towarzystwo akcyjne browarów. Sprawa ta stała się jednak bezprzedmiotową, gdyż Rada m. Lwowa, uwzględniając prośbę rzeczzonego Towarzystwa uchwałą powziętą na posiedzeniach swych dnia 6. i 18. grudnia 1906, postanowiła od 1. stycznia 1907 począwszy nie pobierać miejskiej opłaty konsumpcyjnej od wolnej od podatku państwowego t. z. 5% osuszki przy wyrobie piwa we Lwowie, tudzież zwolnić pomienione Towarzystwo od obowiązku uiszczenia gminie m. Lwowa jako ówczesnej dzierżawczyni prawa poboru krajowej opłaty konsumpcyjnej od piwa — tejsze opłaty krajowej od t. z. 5% osuszki od piwa we Lwowie w czasie od 17. października 1902 do 31. marca 1903 wyrobionego. Co się tyczy zaś wynagrodzenia funduszowi krajowemu będącego w mowie ubytku w dochodzie z krajowej opłaty konsumpcyjnej od piwa wyrobionego w m. Krakowie — to wedle zawiadomienia c. k. krajowej Dyrekcji skarbu z dnia 18. września 1907 L. 102.116, wezwano Jana Götza i Hugona Johna, właścicieli browarów w Krakowie do zapłacenia kwot: 3.081 kor. 12 h. i 6.144 kor. 10 h. tytułem opłaty krajowej od nadwyżek przekraczających 5% oznajmionych ilości brzezki piwnej, które w czasie do końca marca 1903 w powyżej wymienionych browarach wyrobiono, a od których przy sprawdzaniu warek opłaty krajowej do zapłaty nie przyisywano.

Kwoty powyższe w łącznej sumie 9.225 kor. 22 gr. zapłacili debenci w m. lipcu 1907 na rzecz funduszu krajowego i w ten sposób sprawa ta została w zupełności bez żadnych strat dla funduszu krajowego zakończoną.

30%-wy dodatek krajowy do podatku konsumpcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Z dniem 31. grudnia 1909 gaśnie ustawa z dnia 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146 o poborze tego dodatku krajowego. Celem dalszego poboru tej opłaty na rzecz funduszu krajowego od roku 1910 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z wnioskami, skoro tylko ukończone zostaną rokowania z c. k. Rządem, wdrożone w tym przedmiocie przez Wydział krajowy w dniu 15. lutego 1908 LW. 16.701 za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa.

Zapomogi i subwencye.

Z rubr. IV. wydatków budżetu krajowego na r. 1907.

1) Udzielone przez Wysoki Sejm uchwałą z 18. marca 1907 subwencye na r. 1907:

a) Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie w kwocie 2.400 kor.;

b) dla domu im. ks. Kazimierza Siemaszki dla biednych i opuszczonych chłopców w Krakowie w kwocie 1.600 kor i

c) Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie w kwocie 200 kor.

wypłacił Wydział krajowy powyższym zakładom w miesiącu kwietniu 1907 do LL. 31.714, 31.784 i 31.836.

2) W myśl tej samej uchwały Wysokiego Sejmu wypłacił Wydział krajowy rozporz. z 2. kwietnia 1907 LW. 31.838 gminie m. Brzeska kwotę 10.000 kor., uchwaloną dnia 21. listopada 1905 w rubr. IV. wydatków budżetu krajowego na rok 1906 tytułem zapomogi dla pogorzalców m. Brzeska, na częściowe odbudowanie spalonych budynków gminnych.

3) Z ryczału 10.000 kor. udzielonego uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do rozporządzalności Wydziału krajowego, rozdzielił Wydział krajowy stosownie do ilości poszkodowanych i rozmiarów klęsk, i wyasygnował rozporządzeniami z dnia 5. kwietnia 1907 LW. 31.673, z dnia 3. czerwca 1907 LW. 54.329 i z dnia 20. sierpnia 1907 LW. 80.518 wsparcia następującym pogorzalcóm:

a)	w gminie Hryniów w pow. Bóbrka Janowi Dudkowi, nauczycielowi . . .	100 K
b)	„ Leżajsk w pow. łańcuckim . . .	3.000 „
c)	„ Szczerzec w pow. lwowskim . . .	200 „
d)	„ Dębno	200 „
e)	„ Czarny Dunajec	} w pow. Nowy targ
f)	„ Podezzerwone	
g)	„ Wiśniowczyk w pow. podhajeckim . . .	1.000 „
	Razem . . .	5 500 K.

Pozostałą nierozdzieloną resztę z tego ryczału w kwocie 4.500 K zachował Wydział krajowy do swojej dyspozycji na ewentualne wsparcia dla innych pogorzalców zgłaszających się o to bezpośrednio do Wydziału krajowego.

4) Z ryczału $\frac{1}{2}$ miliona koron, uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 30. września 1907 na zapomogi dla dotkniętych klęskami elementarnymi.

W myśl uchwał Wys. Sejmu z dnia 8., 9., 10. i 12. października 1907, przekazujących Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z tego ryczału wnioski poselskie i petycye o zapomogi dla pogorzalców, Wydział krajowy stosownie do ilości poszkodowanych i rozmiarów klęsk — uchwałami z 8. października 1907 LW. 109442, z 15. października 1907 LW. 102061, z dnia 5. listopada 1907 LW. 109363, z 3. grudnia 1907 LW. 119330 i z dnia 4. lutego 1908 LW. 5657 udzielił wsparć pogorzalcóm następujących gmin:

1)	gminy Wołoszczyzna pow. Bóbrka . . .	1.200 K
2)	„ Germakówka pow. Borszczów . . .	120 „

3)	gminy Milno	} pow. Brody.	940	K
4)	" Suchowola		200	"
5)	" Borzęcin pow. Brzesko		240	"
6)	" Leśniki pow. Brzeżany		120	"
7)	" Brzozów pow. Brzozów		1.00	"
8)	" Nowe sioło pow. Cieszanów		220	"
9)	" Romaszówka	} pow. Czortków	340	"
10)	" Skorodyńce		480	"
11)	" Szmańkowczyki		180	"
12)	" Janówka pow. Dolina		140	"
13)	" Nieszowice	} pow. Jarosław	320	"
14)	" Zabłotce		160	"
15)	" Jaworów pow. Jaworów		400	"
16)	" Jaworzec pow. Lisko		280	"
17)	" Ceperów		1.000	"
18)	" Mikłaszów	} pow. Lwów	280	"
19)	" Czerkasy		220	"
20)	" Grzybowice		240	"
21)	" Schönanger pow. Mielec		240	"
22)	" Borowa pow. Pilzno		400	"
23)	" Hajworonka pow. Podhajce		300	"
24)	" Skopów pow. Przemyśl (dla Iwana Maruszcza)		20	"
25)	" Świrz	} pow. Przemyślany	500	"
26)	" Alfredówka		520	"
27)	" Wierzbicy	} pow. Rawa	40	"
28)	" Poddubce		40	"
29)	" Hrehorów pow. Rohatyn		160	"
30)	" Adryanów	} pow. Rudki	100	"
31)	" Nowosiółki		100	"
32)	" Bogdanówka pow. Skałat		460	"
33)	" Jastrzębce	} pow. Sokal	900	"
34)	" Potużyca		560	"
35)	" Sielec	} pow. Stanisławów	1.000	"
36)	" Halicz		160	"
37)	" Hizne	} pow. Stryj	240	"
38)	" Podhorodec		280	"
39)	" Podhorce		120	"
40)	" Chwałów pow. Tarnobrzeg		420	"
41)	" Nastasów pow. Tarnopol		440	"
42)	" Trembowla pow. Trembowla		60	"
43)	" Łosiniec pow. Turka		40	"
44)	" Bazarzyńce pow. Zbaraż		840	"
45)	" Jasiuniowce	} pow. Złoczów	600	"
46)	" Poczapy		160	"
47)	" Strutyn		140	"
48)	" Żółtańce	} pow. Żółkiew	160	"
49)	" Batiatycze		100	"
50)	" Sporysz pow. Żywiec		120	"

Razem udzielił więc dotąd Wydział krajowy wsparć pogorzelcom ze wspomnianego ryczału pół milionowego w sumie 17.300 K.

Przytem przesłał Wydział krajowy z poparciem c. k. Namiestnictwu przekazane mu do załatwienia przez Wys. Sejm wnioski:

a) posła Kozłowskiego wzywający c. k. Rząd, ażeby pogorzelncom gminy Nienowice w pow. jarosławskim przyszedł w pomoc z funduszów państwowych;

b) tego samego posła, wzywający c. k. Rząd, aby pogorzelncom w Zabłotcach w pow. jarosławskim przyszedł w pomoc i postarał się o rychłe odpisanie podatków;

c) p. Bujnowskiego, wzywający c. k. Rząd, aby pogorzelncom gminy Borowa w pow. Pilzno przyszedł w pomoc z funduszów państwowych.

Nakoniec wskutek wniesionych bezpośrednio do Wydziału krajowego prośb pogorzelnców o wsparcia udzielił Wydział krajowy — bądź z oszczędności w rubr. IV-tej, bądź też z funduszu dyspozycyjnego — w czasie od ostatniego sprawozdania na tem miejscu złożonego po dzień dzisiejszy pogorzelncom:

1)	gminy Bukawina w pow. Bóbrka	90	K
2)	" Skała w pow. Borszczów	400	"
3)	" Palikrowy } pow. Brody	180	"
4)	" Strzemilcze }	30	"
5)	" Borzęcin } pow. Brzesko	190	"
6)	" Wola radł. }	40	"
7)	" Brzozów } pow. Brzozów	220	"
8)	" Ulucz }	80	"
9)	" Jaworzno } pow. Chrzanów	350	"
10)	" Mysłachowice }	200	"
11)	" Koziejówka ad Ułazów pow. Cieszanów	100	"
12)	" Brzeżawa pow. Dobromil	90	"
13)	" Hruszów	690	"
14)	" Nahujowice } pow. Drohobycz	180	"
15)	" Stara wieś }	60	"
16)	" Rychcice }	100	"
17)	" Husiatyn } pow. Husiatyn	60	"
18)	" Olchowczyk }	360	"
19)	" Jaworów } pow. Jaworów	190	"
20)	" Krakowiec }	20	"
21)	" Radziechów	140	"
22)	" Sapieżanka } pow. Kamionka	160	"
23)	" Milatyn stary } strumiłowa	190	"
24)	" Żelechów wielki }	190	"
25)	" Giedlarowa pow. Łańcut	240	"
26)	" Leśniowice pow. Lwów	130	"
27)	" Małnów pow. Mościska	70	"
28)	" Nadwórna } pow. Nadwórna	500	"
29)	" Hawryłów }	120	"
30)	" Hywryłówka }	180	"
31)	" Rudnik pow. Nisko	500	"
32)	" Załuczne pow. Nowy targ	80	"
33)	" Krówniki } pow. Przemyśl	260	"
34)	" Nowosiółki }	130	"
35)	" Poździacz }	150	"
36)	" Popowice }	60	"
37)	" Medyka } pow. Przemyśl	50	"
38)	" Chyrzyna }	50	"
39)	" Hanaczów } pow. Przemyślany	130	"
40)	" Rozworzany }	50	"

41) gminy Sarnki dolne		670 K
42) " Kunaszów		170 "
43) " Herbutów	pow. Rohatyn	180 "
44) " Ujazd		190 "
45) " Ruda		140 "
46) " Kleszczówna		110 "
47) " Dubaniowice	pow. Rudki	70 "
48) " Błażowa	pow. Rzeszów	500 "
49) " Żerebki szlach.	pow. Skałat	210 "
50) " Klusów		70 "
51) " Perniatycze	pow. Sokal	50 "
52) " Tartaków		100 "
53) " Kopytów		
54) " Tartakowiec		100 "
55) " Sielec	pow. Stanisławów	200 "
56) " Zawadka	pow. Turka	100 "
57) " Sassów	pow. Złoczów	200 "
58) " Hnizdyczów	pow. Żydaczów	170 "
59) " Touste	pow. Skałat	190 "

Sprawy dotyczące się ustawodawstwa cywilnego lub karnego.

Mimo przypomnienia z dnia 6. lutego 1908 do LW. 14.134 nie otrzymał dotąd Wydział krajowy zawiadomienia o decyzji e. k. Rządu w tej sprawie.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, wzywająca e. k. Rząd, aby zarządził, co należy, celem ścisłego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 6. lutego 1869 Nr. 18 dz. p. p. o zawiadamianiu wierzycieli hipotecznych o wielkich wydzieleniach parcel, należących do majątności hipotecznie obciążonych.

Mimo przypomnienia z 6. lutego 1908 do LW. 14.133 nie otrzymał dotąd Wydział krajowy zawiadomienia o decyzji e. k. Rządu w tej sprawie.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, wzywająca e. k. Rząd, aby wziął pod rozwagę potrzebę wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 2. stycznia 1894 dz. u. kr. Nr. 16 w porozumieniu z Wydziałem krajowym celem przyspieszenia postępowania przy wcielaniu parcel rustykalnych do kompleksu tabularnego za równoczesnem lub poprzedzającym wydzieleniem z tegoż kompleksu gruntów równej wartości.

Sprawy dotyczące się podatków i należności.

Wydział krajowy przypomniał załatwienie tej sprawy e. k. Prezydym Namiestnictwa odezwą z 20. lutego 1908 LW. 19.104; 1) wzywa się e. k. Rząd, dotąd jednakże nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

aby przy projektowanej reformie ustawy o poborze należności stempowych i prawnych uwolnił dokumenta prawne co do zakupu gruntów i budynków dalej dokumenta co do najmu takichże gruntów i budynków, wreszcie podania sądowe w kierunku uzyskania wpisów hipotecznych, a niemniej i same wpisy hipoteczne na rzecz szkół ludowych od opłaty całej należności stempowej względnie prawnej, a to nawet w tym wypadku, gdyby drugiej ze stron działających podobne uwolnienie nie przysługiwało:

2) ażeby przyspieszył przedłożenie ustawy reformującej pobór należności stempowych i bezpośrednio do ustawodawczego załatwienia.

Należności prawne wedle poz. tar. 40 ustawy z 13. grudnia 1862 dz. u. p. Nr. 89 od posad służbowych urzędników i sług krajowych.

Wymiary należności tych, dokonywane od roku 1889 bezpośrednio przez Wydział krajowy, wyniosły w dalszym ciągu:

1) za rok 1906	17.019 K 54 gr.
2) „ „ 1907	17.700 „ 64 „

Z kwot tych pokrył fundusz krajowy na mocy uchwał sejmowych z dnia 20. października 1882 i 15. października 1883 tytułem połowy tych należności:

ad 1) kwotę	7.590 K 37 gr.
ad 2) kwotę	7.940 K 06 gr.

Pozostałe reszty ściągnięte zostały z poborów służbowych dotyczących urzędników i funkcyonaryuszów krajowych.

Wychodźtvo.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 11. listopada 1904, którą wezwano c. k. Rząd: 1) aby w jak najkrótszym czasie doprowadził do skutku ustawę zapewniającą emigrantom ochronę; nim zaś ustawa ta wejdzie w życie, tudzież, o ile ochrona i organizacya emigracyi nie da się przeprowadzić w drodze ustawy, aby zapobiegał nałożyciom w drodze systematycznej działalności administracyjnej; 2) aby wszystkimi środkami, którymi rozporządza państwo, ruch emigracyjny skierował na Tryest; 3) ażeby dla ochrony wychodźców z Galicyi od wyzysku w drodze, a zwłaszcza czasowej emigracyi zarobkowej do Niemiec, ustanowił w Mysłowicach

Tylko co do ustępu 3. niniejszej uchwały Wysokiego Sejmu otrzymał Wydział krajowy odpowiedź ze strony c. k. Rządu, a mianowicie c. k. Prezydum Namiestnictwa wskutek re. kryptu J. E. p. Ministra spraw wewnętrznych z 19. czerwca 1907 L. 24.382 oznajmiło Wydziałowi krajowemu odezwą z 20. sierpnia 1907 L. 15.298/pr., że — według zawiadomienia c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych — do c. i k. Konsulatu austro-węgierskiego we Wrocławiu przydzielono urzędnika, władającego językiem polskim i ruskim.

albo we Wrocławiu agenta konsularnego rozumiejącego po polsku i rusku.

Udzielenie zasiłku w celu zbadania stanu i warunków emigracji polskiej w Brazylii.

Centralne Towarzystwo rolnicze w Królestwie polskiem de dato Warszawa 16. października 1907 wystosowało do c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie i do Zarządu głównego Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie, pismo następującej treści:

„Według ostatnich informacji z Brazylii rząd brazylijski rozpoczyna nową akcyę kolonizacyjną na wielką skalę, połączoną z bezpłatnym przewozem emigrantów. Rząd brazylijski prowadzi obecnie układy z towarzystwami przewozowemi. Z chwilą, kiedy układy te zostaną ukończone, ziemie polskie staną się znowu terenem szkodliwej akcyi agentów przewozowych, a lud nasz padnie znowu ofiarą przesadnych i niczem nieuzasadnionych obietnic. Słowem — grozi nowy wybuch znacznej z przed kilkunastu laty gorączki brazylijskiej.

Gorączce tej można jedynie w pewnej mierze przeciwdziałać przez zebranie dokładnych danych faktycznych, dotyczących zamierzonej kolonizacyi. W celu zebrania rzeczonych danych, Komitet centralnego Towarzystwa rolniczego postanowił delegować do Brazylii znanego literata i publicystę warszawskiego p. Ludwika Włodka, zajmującego się sprawami emigracyjnymi, który przed rokiem jeździł do Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej w celu zbadania stanu tamtejszej emigracyi polskiej.

Centralne Towarzystwo rolnicze wkłada na p. Włodka obowiązek opracowania szczegółów dotyczących: 1) obszaru ziem, przeznaczonych dla kolonizacyi; 2) rodzaju gruntów w działkach kolonizacyjnych (stepy, czy lasy dziewicze); 3) warunków, na których rząd brazylijski kolonistów osadzać będzie; 4) stanu dróg i komunikacyi, łączących te działki z ośrodkami handlu i przemysłu; 5) stanu ekonomicznego obecnych kolonii polskich w Brazylii; 6) wyjaśnienia kwestyi, czy ilość emigrantów, którzy mają być sprowadzeni z Europy, odpowiada ściśle ilości rozporządzalnych działek kolonizacyjnych.

W przekonaniu, że sprawa emigracyi brazylijskiej w równej mierze obchodzi wszystkie dzielnice dawnej Polski i wszystkim zagraża, przedewszystkiem zaś obchodzi rolników, Komitet centralnego Towarzystwa rolniczego ma zaszczyt zwrócić się do Szanownych Panów z zapytaniem, czy Centralne Towarzystwo gospodarcze nie zechciałoby się przyczynić pewną ofiarą finansową do zainicyowanej przez nas podróży p. Włodka do Brazylii.

Ogólny kosztorys podróży obliczony został na 2.000 rb., z czego 1.000 rb. przypadłoby na rzecz organizacyi rolniczych, do których się zwracamy, Centralnego Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie i Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

W razie przychylnego przyjęcia naszej propozycyi, prosimy o przysłanie na nasze ręce: 1) wyznaczonego subsydyum pieniężnego; 2) legitymacyi. stwierdzającej, że p. Włodek jest także delegatem Towarzystwa gospodarczego; 3) instrukcyi, względnie kwestyonaryusza, na jaki Panowie będą pragnęli otrzymać odpowiedź. W zamian za otrzymane subsydyum p. Włodek obowiązkuje się przedstawić Szanownym Panom obszerny memoriał, zawierający sprawozdanie z rezultatów jego badań i spostrzeżeń.

Na zakończenie pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że sprawa jest pilna, delegat nasz bowiem wyrusza do Brazylii w początkach listopada r. b.

W oczekiwaniu łaskawej odpowiedzi, kreślimy się z wysokim szacunkiem

Komitet Centralnego Towarzystwa rolniczego“.

Sprawę powyższą zakomunikowały wspomniane Towarzystwa Wydziałowi krajowemu z prośbą o udzielenie z funduszków krajowych pomocy w oznaczonym celu.

Wydział krajowy, uznając też w pełni praktyczną doniosłość podjętej akcji również dla kraju naszego, uchwałą z dnia 29. października 1907 do LW. 107.019 wyasygnował z funduszu dyspozycyjnego na ręce c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie kwotę 500 kor. tytułem zasiłku dla zbadania stanu i warunków emigracji polskiej do Brazylii, w przypuszczeniu, że także Towarzystwa gospodarskie przyczynią się jakimś stosownym datkiem na ten cel i że udziela w swoim czasie Wydziałowi krajowemu do wiadomości sprawozdanie z rezultatów badań i spostrzeżeń osiągniętych w niniejszej sprawie.

O d p i s

odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17. września 1907 l. 11971/pr. do Wydziału krajowego.

Na odezwę z dnia 24. stycznia 1906 LW. 57.938/05 w sprawie wykonania nowej ustawy o dostarczaniu podwód dla wojska oznajmiam Wydziałowi krajowemu wskutek rękryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 31. maja 1907 Präs. Nr. 728/XVII, że tak toż Ministerstwo dla zakresu administracyi obrony krajowej, jak i państwowe Ministerstwo wojny dla zakresu administracyi armii wydało dla podległych organów stosowne wskazówki, aby przy zabezpieczeniu podwód w drodze najmu (Selbstmiete) traktowały z reguły bezpośrednio z dostawcami i nie posługiwały się wogóle zawodowymi pośrednikami, jeśliby zaś w pewnym konkretnym przypadku usługi osób pośredniczących okazały się niezbędne, aby się przytem zwracały do takich osób, które same są dostarczycielami podwód, a zarazem ze względu na swoje społeczne stanowisko albo z mocy specjalnej delegacyi przez dostarczycieli mogą być uważane jako ich mężowie zaufania. Zarządzono także, aby w takich przypadkach wypłata umówionego wynagrodzenia poszczególnym dostawcom podwód odbywała się w obecności męża zaufania przez sam oddział wojska, przez co ukrócenia dostawiających przez osobę pośredniczącą zdają się być możliwie wykluczone.

Ponieważ w dochodzeniach, w tej mierze przeprowadzonych, skonstatowano, że poszczególne oddziały wojska swoje zapotrzebowania podwód zaspakajają zwykle w sposób zadowalający w konsorcjach posiadaczy włościańskich gospodarstw, zaleciło c. k. Ministerstwo obrony krajowej zwrócić uwagę Wydziału krajowego na to już obecnie istniejące znoszenie się między poszczególnymi oddziałami wojska z jednej a związkami właścicieli gospodarstw z drugiej strony, a to celem użycia swego wpływu, aby sprawa asocycacji w tym kierunku w kraju się rozwijała.

Zarazem poleciło Ministerstwo obrony krajowej oddziałom wojska, aby przy bezpośredniem najmowaniu podwód (Selbstmiete) uwzględniały tego rodzaju związki gospodarzy, o ile istnienie ich jest wiadome, a posługiwanie się nimi nie koliduje z interesami wojska.

Do wydania dalej idących zarządzeń nie widziało c. k. Ministerstwo obrony krajowej powodu, ponieważ zastrzeżone ustawą o podwodach uprawnienie bezpośredniego najmowania podwód (Selbstmiete) obejmuje w sobie także prawo zaspakajania

zapotrzebowania podwód w drodze prawnoprywatnej umowy z którąkolwiek osobą i za każdą zapłatę nieprzekraczającą miarę ustawowego wynagrodzenia.

Z tego też powodu nie można było także nakładać obowiązku używania pośrednictwa gmin, o ile to nie jest przepisane postanowieniami rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podwodach.

Co do poruszonej przez Wydział krajowy zmiany norm o podwodach dla urzędników cywilnych, toczą się jeszcze rokowania między interesowanymi Ministerstwami.

Relację Wydziału powiatowego w Kołomyi z 30. września 1905 L. 4.343 zwraca się.

C. k. Namiestnik:

Potocki, w. r.

O d p i s

odezwy c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie
z dnia 2. marca 1908 l. 19316/X do Wydziału krajowego.

Oдноśnie do udzielonego tu odezwą z dnia 4. lutego 1908 L. 11.111 wniosku pośła p. Oleśnickiego w sprawie zaprowadzenia w c. k. urządach pocztowych w Galicyi wschodniej święcenia dwóch pierwszych dni świąt Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego obrządku grecko-katolickiego tak samo, jak święcone są te dni świąteczne obrządku łacińskiego, t. j. ograniczenia godzin urzędowych, oznajmia Dyrekcyja poczt i telegrafów, co następuje:

Wedle końcowego ustępu punktu III. rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z 10. listopada 1898 L. 53.676 (dz. r. P. i T. Nr. 114 ex 1898) mogą Dyrekcyje poczt i telegrafów wogóle święta, z uwzględnieniem stosunków miejscowych i zmniejszonego ruchu pocztowego zezwalać na pewne ulgi w służbie pocztowej.

Reskryptem zaś z dnia 25. lipca 1906 L. 2.427 ex 1906 pozostawiło c. k. Ministerstwo handlu c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów ocenę, jakie i w jakich rozmiarach ulgi w służbie pocztowej w powszechnych dniach świątecznych mogą być przyzwolone, z uwzględnieniem jednak stosunków miejscowych i ruchu pocztowego, oznajmiając równocześnie, że nie widzi się spowodowanem do wydania rozporządzeń przekraczających powyższe zasadnicze postanowienia.

Na podstawie powyższych rozporządzeń i wskazówek ogranicza c. k. Dyrekcyja poczt i telegrafów służbę pocztową w dniu świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy obrządku łacińskiego do godzin urzędowych, przepisanych dla dni niedzielnych.

Podobne zarządzenie odnośnie do tychże świąt obrządku gr. kat. nie byłoby wskazane, gdyż, jak stwierdzono, ruch pocztowy w tych dniach mało się różni od ruchu normalnego. — Chcąc jednak umożliwić personalowi obrządku gr. kat. święcenie tych dni, poleciła Dyrekcyja naczelnikom wszystkich urzędów pocztowych tak we wschodniej jak i zachodniej Galicyi, aby funkcyonaryuszy pocztowych obrządku gr. kat. zwalniali w miarę możności w wielkie święta tegoż obrządku od pełnienia służby.

Seferowicz, w. r.
